

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Et Tidsskrift

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet

af

I. L. V. Hansen,

fh. Præst i Haderslev Provsti.

26. Aargang.

Kjøbenhavn.

I Commission hos Grosserer C. B. Lohrer.

I Cohens Bogtrykkeri

1878.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 1. Søndagen den 6te Januar. 1878.

Indhold: John Henry Newman. Hvad den katholske Kirke og
Paverne have gjort for Geographien. Kirkelige Efterret-
ninger: Heidelberg, Kjøbenhavn.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 50 f. A.)

Efter nogle Bemærkninger om det Uberettigede i den Forkastelsesdom over den katholske Mariacultus, som anglicanske og protestantiske Skribenter begrunde paa enkelte stærktfarvede Ord og Udtryk i Skrivter fra Middelalderen og den nyere Tid, uden at tage Hensyn til den af Fædrene bevidnede Lære og den i samme hjemlede Kreds af Forestillinger, fremhæver Newman Vanskeligheden ved at drage en bestemt Grændselinie mellem de Ord og Talemaader, som med Sikkerhed kunne siges at svare til den i Fædrenes Lære grundede Betragtning af den h. Jomfrues ophøiede Stilling — og de Overdrivelser og Yderligheder i Udtryksmaaden, hvori senere katholske Forfattere utvivlsomt have gjort sig skyldige. Han viser, hvor mislig en Sag det altid er, „skarpt og nøiagtigt at skjælne mellem Sandhed og Vildfarelse, Rigtigt og Urigtigt, naar Talen er om concrete og levende Ting. Disse befinde sig nemlig i en stedsevarende

Bevægelse og Udvikling. „Ingen Kunstregel vil formaae at hemme Virkningerne af denne Naturlov — i den menneskelige Aand saalidsom i den materielle Verden.

„Erkjendes det her i Korthed Sagte at være sandt med Hensyn til enhver livskraftig Tankeudvikling, saa gjælder det dog ganske særdeles om religiøse Forhold. Religionen har med Hjertet at gjøre, og hvem vil fordriste sig til at sætte en Skranke for dets Tilbøieligheder, at dæmpe dets Lidenskaber, saaledes at de ikke voxe og overskride Grændsen? I sig selv finde de ingen naturlig eller medfødt Modvægt, der nøder dem til at beherske sig og holde Maade. De styrte uden videre løs paa deres Endemaal, og i deres Stræben efter at naae det svulme de op og see intet Andet end dette. Men den af alle Lidenskaber, som er vanskeligst at holde i Tømme, er Kjærligheden; ja jeg tilstaaer, at jeg ikke giver meget for en Kjærlighed, som aldrig gjorde sig skyldig i Overdrivelser, som ved enhver Leilighed betænkte sig paa hvad der sømmer sig, for under alle Omstændigheder at kunne bevæge sig med god Anstand. Hvor er der en øm Moder, en kjærlig Ægtemand eller Hustru, hvor en forelsket Yngling eller Jomfru, der ikke under Smiger og Kjærtegn have sagt tusinde Taabeligheder, som de nødigt vilde, at nogen Uvedkommende skulde høre; og dog klang disse Ting, uagtet deres Latterlighed, lifligt i det Øre, til hvilket de bleve henvendte. Undertiden har En og Anden det Uheld at nedskrive saadanne Urimeligheder, ja de komme af og til endog i Avisen, og hvad der i sig selv kunde været smukt og tiltalende dengang, da det kom friskt fra Hjertet og fandt sin Forklaring i den Talendes Stemme og Udtryk, det tager sig heelt kummerligt ud, naar det koldt og dødt træder en fremmed Læser for Øine. Hvad der her er sagt, finder ogsaa Anvendelse paa det fromme Hjertes Udgydelser. Flammende Tanker og glødende Ord ligge ligesaa dybt under Kritiken, som de mene at være hævede høit over den. Hvad der i og for sig betragtet maa

kaldes overdrevet og svulstigt, kan i fromme Personers Mund være sandt og skjønt, og hjemfalder da først til Dadel, naar det blot bliver eftersnakket. Nedskrevet i Form af opbyggelige Betragtninger tager det sig derimod ud som Kjærlighedsbreve i en Politirapport. Der gives imidlertid virkelig fromme Gemytter, der faae en afgjort Forkjærlighed for et saadant Sprog, og — om de end aldrig af sig selv vilde have faaet Smag derfor — blive fortrolige med det, naar de gjøre Bekjendtskab dermed i en Bog, hvis Forfatter i sin Andagt har indslaaet samme Retning som de selv; og, naar de da høre en heelt Udenforstaaende gjøre den efter deres Mening saa vel anbefalode Maade at bede, eller lovprise Gud og de Hellige paa, latterlig og forkastelig, saa betragte de dette som en Forhaanelse af det, som var Gjenstand for deres Hylding. Hertil kommer endnu, at hvad der gjør et dybt Indtryk paa fromme og fintfølede Sjæle, tiltaler ogsaa den store Mængde; men dennes Religiøsitet har i det Hele taget et Anstrøg af hvad der maa kaldes Lavt og Regelløst ved sig; den vil, saalænge Menneskene vedblive at være hvad de ere, overalt vise sig gjennemsyret af blind Iver og Overtro. Vil De have en „katholsk“ Kirke, saa maa De tage tiltakke med enhver Slags Fisk, med gode og slette Gjæster, med Guldkar og Leerkar.*) Tag, om De saa vil, Religionen fra Menneskene, da ville disse Udskielser tage en anden Retning; men vil De bruge Religionen til at gjøre Menneskene bedre end de ere, saa ville disse bruge Religionen til at fordærve den. Heri finder den Modsætning sin Forklaring, hvoraf vore Landsmænd, naar disse komme hjem fra deres Reiser, give kun lidet opbyggelige Beskrivelser: en ophøiet Tro og Gudsdyrkelse, der har afnødt dem Beundring, men ved Siden af den en Befolkning, hvis barnagtige Smagløsheder kun have vakt deres Foragt.

*) S. Matth. 13, 47—48. 22, 11—14. 2 Tim. 2, 20.

„Forsaavidt Ræsonnement og Fornuftbeviser muligt kunne antages at være istand til at raade Bod paa alle saadanne Misligheder, erindrer Forf. — med Henviisning allerede til Oldtidens Kirkehistorie — om, hvilke Forkeertheder en altfor skolemæssig Behandling af theologiske Stridspunkter har afstedkommet, og han finder med Oldtidens dybsindigste Tænkter, den h. Augustinus, alene i den sunde Menneskeforstand og et uhildet Blik paa Sandheden en Modgift mod Tænkningens Afveie. Selv disse to Ting ere sjældne Gaver; og dog leve de fleste Mennesker i den Indbildning, at de forstaae sig godt paa Beviisførelser og Følgeslutninger.

„Anvende vi nu“, vedbliver han, „hvad her er sagt paa Kirkens Lære om den hellige Maria, saa befinde vi os paa et saa indviet Gebet, at jeg maa bede om Undskyldning for, at jeg i en for Offenligheden bestemt Skrivelse vover at trænge dybere ind i det. Jeg siger da: have vi nogensinde gjort os det ret klart, hvad det vil sige, at Maria har født den Evige som sit Barn, at hun har diet ham og baaret ham paa sine Arme: hvorledes er det da muligt at drage nogen skarp Grændse for den Strøm af Tanker, den Fylde af ophøiede Følelser, der have deres Kilde i denne Lære? Hvilken ærefrygtsfuld Forbauselse maa ikke blive en Virkning af den Erkjendelse, at et skabt Væsen blev bragt i en saa inderlig Forbindelse med den guddommelige Væsenhed? Et ganske nyt Begreb og en ganske ny Følelse traadte ind i Tilværelsen med en ny Tro og en ny Gudstilbedelse, da de h. Apostle forkyndte Verden, at Gud var aabenbaret i Kjødet. Hermed blev det gjort Mennesket muligt at hæve sig til en uoverstigelig Høide af Kjærlighed og Andagt, som der før denne Aabenbaring aldrig havde været nogen Mulighed for at naae. Men dermed, at den menneskevordne Gud havde en Moder, var tillige givet en anden Kreds af Forestillinger, som — ulig enhver anden — hidtil aldrig var kommen noget Menneske i Tanker. Denne anden Kreds maa skarpt adskilles fra den første, og ingen af dem

begge griber forstyrrende ind i den anden. Hist Gud i sin Fornedrelse, her Kvinden i hendes Ophøielse. Gud bevare mig i Naade for Alt hvad der maatte have den fjerneste Lighed med en Tanke, der kunde fordunkle det Lys, som omstraaler vor Frelser, eller dæmpe den Kjærligheds hellige Ild, som altid skal brænde i os til Ære for Ham, der alene er vor Fryd og vor Salighed! Men vist er det, at Han ved at blive Menneske har bragt os sine over alt Begreb ophøiede Fuldkommenheder til Bevidsthed med en Klarhed, som udelukker enhver Mulighed for at kunne fornedre ham derved, at vi ophøie en Skabning. Han alene trænger ind i vor Sjæl, læser vore hemmeligste Tanker, taler til vort Hjerte, udløser vor Aand af Syndens Lænker og styrker den med sin Naade. Alene paa Hans Gjerning bygge vi vort Salighedshaab. Han alene er vort indre Liv: ikke blot vor Gjenfødelse kommer fra Ham, men hans Aand fornyer uophørligt vor Gjenfødelse og vort Barneforhold til Gud. I denne Betydning tør vi kalde Ham — vor himmelske Broder — ogsaa for vor sande, vor virkelige Fader saavel efter Naturens som Naadens Lov. Maria er blot vor os af Ham fra Korset tildeelte Moder, og hun er nu i Himlen og ikke mere, som Han, midt iblandt os her paa Jorden; hendes Virksomhed kommer udenfra til os, men skaber Intet i os. Hendes Navn nævnes ikke ved Uddelingen af de h. Sacramenter. Hendes Gjerning er ikke en, i vor Frelses Anordning grundet umiddelbar Indvirkning paa os; hendes Indflydelse gjør sig kun middelbart gjældende. Det er ene ved sin Forbøn, at hun kommer os til Hjælp, og, naar denne udvirker, at vi opnaae det, som vi have bedet om, da skeer det ved Hans „Bliv!“ som er vort Eet og Alt. Ogsaa det, at hun hører os, er ikke Noget, som i Kraft af medfødt Natur er hende eiendommeligt, eller en overnaturlig Gave, som ene er forundt hende. Hun hører os, fordi Gud aabenbarer hende de Bønner, som vi henvende til hende. Det er den allestedsværende Gud, der bringer os i Forbindelse med hende og hende med os.

„Vee mig, om der nogensinde skulde komme et Ord over mine Læber, der stillede disse usigeligt ophøiede Sandheder i Skygge. Men jeg paastaaer ikke desto mindre, at der, som sagt, er en anden Kreds af Tanker, som godt lader sig adskille fra den første, og som ikke skal maales med den samme Maalestok, og i denne Kreds er den h. Jomfru Midtpunktet. Vilde vi stille Frelseren selv i dette Midtpunkt, saa vilde vi dermed nedstøde ham fra hans Throne og gjøre ham til en Slags ariansk Halvgud. De som beskyldte os for at forgude Maria, de nægte dermed Christi Guddom, og have intet Begreb om, hvad det vil sige, at være Gud. Vor Frelser kan ikke bede for os, som om han var et skabt Væsen, ikke bede saaledes som Maria beder. Han kan ikke indgyde os de samme Følelser for sig, hvormed en Skabning drager os til sig. Som et skabt Væsen har den saligste Jomfru et naturligt Krav paa, at vi nærme os til hende med vore Hjerters fuldeste Fortrolighed, just fordi hun er en af vore Lige. Hun er vor Stolthed og vor Glæde; vi see op til hende uden Frygt, uden Følelse af Skyld, uden nogen Bevidsthed om, at hun skulde være istand til at gennemskue os, til at dømme og straffe os. Vort Hjerter er opfyldt af Længsel efter hende, den rene Jomfru, den kjærlige Moder, og vi følge med tillidsfuld og fortrolig Hilsen hendes Levnetsløb, og see hende fra Nazareth og Ephesus ledsaget af Englenes Chore hæve sig op til den høieste Throne — saa svag og dog saa stærk, saa zart og dog saa glandsfuld, saa beskeden og dog saa ophøiet. Hun har selv tegnet sit Billede i „Magnificat“: „Han har seet ned til sin Tjenerindes Ringhed; thi see, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig. De Mægtige har han nedstyrtet fra deres Throner og ophøiet de Ringe. De Hungrige har han mættet med Goder og ladet de Rige være tomhændede“ (Luc. 48—53). . . . Skulde den Alvise ikke have kjendt det menneskelige Hjerter, da han valgte sig en Moder? Skulde Han ikke forud have taget Hensyn til det Indtryk, som Synet af en saadan Ophøielse maatte

gjøre paa os? Havde det ikke været hans Hensigt, at hun skulde udøve den vidunderlige Indflydelse i Kirken, som hun i Tidens Løb har udøvet: saa er — for at betjene mig af et dristigt Udtryk — Gud selv Skyld i vor Vildfarelse. Var hun ikke bestemt til at blive Gjenstand for Hylding, hvorfor skulde Han da have hævet hende til en saa uforlignelig Storhed midt iblandt alle andre Skabninger? Var det „Afguderi“ at bringe vort Hjertes Trang i Overensstemmelse med vor Tro, saa vilde Han enten ikke have gjort hende til det, som hun er, eller Han havde ikke ladet os vide, hvormeget Han har gjort imod hende. Men Han har jo tvertimod forkyndt længe iforveien ved Propheten: „En Jomfru skal undfange og føde en Søn, som skal kaldes Emmanuel“ (Is. 7, 14). At vi gjøre Ret i at prise hende som Guds Moder, derfor have vi samme Sikkerhed, som den, hvormed vi tilbede Jesus som Gud.

„Christendommen, den eneste sande og over al menneskelig Forstand og Granskning ophøiede Religion, taler sædvanlig til os i jevne og simple Ord om Personer og Begivenheder, og lader sit Budskab bære Frugter i de Hjerter, som ere vel beredte til at modtage det. Saaledes skete det, at dens Lære om Menneskevordelsen udfoldede en stedse mægtigere og mere udbredt Indflydelse paa de Christne, jo mere denne Læres Betydning og Omfang blev klart forstaaet og grundigt tilegnet af dem. Den er indeholdt og i egenlig Forstand førstegang udtalt i den h. Johannes' korte og simple Ord: „Ordet er blevet Kjød“ (Joh. 1, 14); men et Aarhundrede hengik efter et andet, inden Spiren fuldstændigt kunde udfolde sig og bære livskraftige Frugter i det katholske Folks Tro og Gudsdyrkelse. Athanasius var derfor i Ordets strengeste Forstand denne Læres første Forkynder. Han samlede de i de h. Skriver hos David, Isaias, Paulus og Johannes fundne Vidnesbyrd for denne Lære og ligesom indgravede i de Troendes Aand med uudsletteligere Træk, end det nogensinde før var skeet, den Sandhed, at Menneskets Søn var Gud, og at Gud var Menneske, at Begge vare

blevne Eet i Maria, som i denne Betydning kan siges at være alle Tings Midtpunkt. Han lærte intet Nyt, men udviklede blot hvad der altid og overalt før hans Tid havde været troet om Christi Guddom. Vel findes der i hans Værker ingen saa farverige Udtalelser om den h. Jomfru, som hos Irenæus og Epiphanius; men han bragte i de forskjælligste Vendinger Alt hvad der staaer i Forbindelse med Ordets Menneskevordelse til klar Bevidsthed og sikrede det mod Mistydning. Vi vide Intet om, at Athanasius særligt har pleiet Andagten til den h. Jomfru, men han lagde den Grundvold, paa hvilken denne Andagt skulde bygges og udvikle sig, og saaledes har den uden Larm og uden Strid fæstet Rod i de for den bestemte Enemærker, og bleven „fast grundet paa Sion og beklædt med Magt i Jerusalem“ (Sir. 24, 15). Saaledes spirede og voxede den høie Cultus, for hvilken i saa mange Aarhundreder baade i Østerlandet og Vesterlandet den hellige Jomfru har været Gjenstand. At den nu og da, her og der har affødt Misbrug, ja udartede til Overtro, vil jeg ingenlunde nægte; thi hvad der ikke er udsat for Misbrug maa have meget lidt Liv i sig. Men dermed skulle saadanne Udskeielser ikke undskyldes, og vi forlange ikke, at man skal finde sig i, at vi gaae let hen over dem, hvor de virkelig kunne paavises. Dette er jeg derfor heller ikke tilsinds at gjøre med Hensyn til de Bebreidelser, De gjør os, ihvorvel jeg ikke behøver mange Ord for at affærdige dem“.

Forf. indleder denne sidste Deel af sin Afhandling med en Henviisning til forskjællige Kjendsgjæringer i og udenfor den katholske Kirke, som afgive slaaende Beviser for, at de Misbrug og Udskeielser, som i det her omtalte Forhold baade i Fortid og Nutid kunne paavises, ikke berettigede vore Modstandere til af dem at uddrage almindelige Slutninger med Hensyn til Kirkens Lære og Praxis, idet han nemlig godtgjør, at de aldrig ere blevne billigede af de kirkelige Myndigheder, men tværtimod ved given Leilighed stemplede som forkastelige og uchristelige.

Han begynder med den græske Kirke, der under den ved Newman og Pusey vakte katholiserende Bevægelse havde været Gjenstand for mange Anglicaneres sympatetiske Ønsker og Forhaabninger.*) „Da De jo holder Fædrene i Ære“, siger han til Pusey, „saa maa De ogsaa agte den græske Kirke. Men ogsaa der taler Alt til Gunst for os. Dette maa være Dem ligesaa bekjendt som os; og jo mere denne mærkværdige Kjendsgjerning tages i Betragtning, desto mere vil det, som ved første Øiekast kan synes stødende ved vore Andagtsøvelser til vor kjære Frue, tabe sin Skarphed. Det maa dog virkelig have nogen Vægt i alle Deres Troesfællers Øine, at vi i denne Strid have de 70 Millioner Østerlændere, som ere kirkeligt adskilte fra os, paa vor Side. Er det ikke af den høieste Betydning, at disse østerlandske Kirker, der have stillet sig saa uafhængige af os, som i saa lang Tid have holdt sig skilte fra os, og som gjøre sig saa meget til af deres Ælde, gaae langt videre end vi, i at ophøie den h. Jomfru? Man har vel forsøgt at nægte dette paa Grund af, at Andagten til hende synes mere systematisk uddannet i den vesterlandske, end i den østerlandske Kirke. Men dette beviser aabenbart ikke Andet, end at Latinerne have viist sig mere aandeligt virksomme og have udviklet en strengere ordnet Tænkning, samt at der hos dem findes Mindre af hvad der blot er en Frugt af Vane, mindre Mechanisme i Gudstjenesten, end hos Grækerne. Vi ere bedre end de istand til at gjøre Regnskab for hvad vi gjøre, og det er kun, fordi vi trække skarpere Grændser, at vi i Sammenligning med dem synes at gaae for vidt. Men, seer man nøiere til — have Latinerne vovet noget saa dristigt som Orientalerne, naar disse ikke alene i Breviaret, men ogsaa i Ritualet og Liturgien have sat Marias Navn istedetfor Jesu Navn ved Slutningen af Collecterne og andre Bønner? Ikke blot i stedlige eller folkelige, ikke blot i de af de kirkelige Myndigheder mere

*) S. d. Bl. Nr. 30. S. 469 og Nr. 34. S. 531—534.

taalte end billigede Andagtsøvelser af den Art, hvorfra de har samlet Stof til den Klage, De har reist imod os, men i de faststaaende Former, under hvilke Grækerne feire det eucharistiske Offer, bliver der forebragt Gud Bønner — ikke i „Jesu Christi“, men „i Gudsmoderens Navn“. Denne Kjendsgjerning mener jeg, kunde bevæge Anglicanerne til større Overbærenhed mod dem iblandt os, som i deres Skrivter have talt om Gudsmoderen i lidt for høie Toner.

(Fortsættes.)

Hvad den katholske Kirke og Paverne have gjort for Geographien.

Den nyere Tid har ofte beskyldt den katholske Kirke for at være en Fjende af Videnskaben, og man er utaknemmelig nok til at frakjende den alle Fortjenester paa ethvert Omraade af den menneskelige Viden.

Da man for nogen Tid siden i Luxemburg afslørede en Statue af Columbus, faldt det Ingen ind at erindre om, at en katholsk Dronning af Spanien af religiøse Bevæggrunde gav ham Midler til at iværksætte sit modige Tog, og at katholske Præster og Munke opmuntrede ham dertil. Ja, en Taler gik saa vidt, at han ikke skammede sig ved at vanære den fromme Columbus med den Paa-stand, at han havde været en Fjende af Katholicismen, og stillede ham i Linie med Victor Emanuel som en Tilhænger af den saakaldte liberale Frihed.

Det maa derfor være os tilladt at paavise, at Geographien har Kirken at takke for endnu langt flere Opdagelser end Americas. Skjøndt Kirkens egenlige Op-gave kun bestaaer i at udbrede den overnaturlige Sandhed, saa har den dog fra Begyndelsen af ogsaa rettet sin Op-

mærksomhed paa alle reent menneskelige Videnskaber. Allerede i de første Pavers Tider fremstillede Pilgrime fra alle Dele af den da bekjendte Verden sig i Rom, saa at det snart blev en Nødvendighed, at tage fjerne Folkestammers Forhold og Egenskaber i nærmere Betragtning. Bortset fra Apostlene vare allerede i de første Aarhundreder hellige Biskopper virksomme i Scythien, Persien Parthien, Medien, Chaldæa og Indien, og allerede i Aaret 325 var der Ærkebiskopper af Indien og Persien. De store Pilgrimsfarter til Rom gjorde snart en Mængde Reisebøger nødvendige, og fra alle Dele af Verden vendte stadigt Missionærer tilbage til Rom, som stedse medbragte geographiske Opdagelser. Den h. Adanon af Hippo skrev allerede en Bøg om hellige Steder, og henimod Aar 800 blev hans Exempel efterfulgt af en irsk Munk, som skrev et Værk om „Jordkredsen“. Ligesom den romerske Kaiser Augustus og Agrippa tilveiebragte et Kort over det romerske Verdensrige, saaledes lode ogsaa Paverne i Lateranet forfærdige et Kort over Verden. Deres Rige overgik jo allerede i de første Aarhundreder det romerske Rige i Størrelse og Omfang.

Bibliothekaren Anastasius beretter, at paa Pave Zacharias' Tid (841—852) bleve saadanne Kort anbragte i Lateranpaladset. Thi dengang havde de katholske Missionærer fra det ellers heelt ubekjendte Irland opdaget Shetlands-, Ørkeney- og Færøerne, ja selve Island, hvor senere Reisende til deres Forbauselse fandt fra Irland stammende Bøger, Klokker osv. Fra Irland kom Missionærerne til England, og fra Skandinavien til Tydskland. Dengang var der allerede Bispesæder i Salzburg og Hamborg, og man kjendte Floderne Donau, Weser, Elben og Oder. Munke trængte ind i det Indre af Africa, til Nubien og Abyssinien indtil Nilkilderne, og fra Lilleasien og Mesopotamien gjennevandrede Munkene Indien og Thibet og naaede endog til China, hvorfra de medbragte de første Silkeorme til Europa.

Rigtignok tilintetgjorde Islamismen snart den daværende Geographi over det nordlige og østlige Africa, hvor nye Riger med nye Navne opdukkede; men Kirken vidste ogsaa her Raad, da det af de Vantroer beherskede h. Land stedse blev en Gjenstand for Tusinder af Pilgrimmes fromme Længsel. 1247 kom et paveligt Sendebud til Tartariet, som gennemvandrede Bøhmen, Polen, Rusland, Egnen omkring det sorte Hav, og Pave Clemens V. udnævnte allerede en Ærkebiskop med Suffraganer for China.

I det 15de Aarhundrede møde vi fra alle Sider Tegn paa den Omsorg, hvormed Paverne berigede Geographien. James Angelo tilegnede 1409 Pave Alexander V. den første Oversættelse af Ptolemæus*). I Følge den imellem Spanien og Portugal udbrudte Skinsyge over deres Opdagelsesreiser afgjorde Pave Eugen 1443 Sagen saaledes, at Spanien skulde gaae til Vest, og Portugal til Syd, og dermed anviste han paa en Maade Columbus og Vasco di Gama deres Veie. I Aaret 1546 lod Pave Calixtus III. udarbejde et Kort over de canariske Øer og en Deel af Antillerne. Pave Pius II. gjorde sig stor Uleilighed for at bestemme Stedet, hvor Oldtidens forsvundne Stæder havde staaet, og lod ved en Munk forfærdige et nyt Verdenskort. Columbus øste i et Franciscanerconvent Mod til at beseire alle Vanskeligheder, som stillede sig imod hans store Værk. Vendt tilbage fra sin første Reise meddeelte han dens Resultat strax til Rom, hvor i Aaret 1493 en Bog blev trykt, som beskrev disse Opdagelser. Det Samme skete ogsaa med hans anden og fjerde Reise. 1508 udkom i Rom det første efter Hemisphærer inddeelte Verdenskort. Om Opdagernes katholske Aand bærer den Omstændighed Vidnesbyrd, at de opkaldte Stæder, Floder, Fjorde og Øer efter den katholske Calenders Fester. Det første geographiske Værk om den nye Verden stammer fra Gherardini, den første Biskop af San Domingo.

*) En Geograph, Astronom og Mathematiker i Ægypten, som levede mod Slutningen af det første Aarhundrede efter Chr. F.

I det historiske Selskabs Bibliothek i New-York staaer endnu den Dag idag en Globus af Pave Marcellus II., der stammer fra 1542. I Vaticanet kan man endnu see Kort, der stamme fra 1549 indtil 1586, over Italien, England, Skotland, Irland, Spanien, Grækenland, Frankrig, Lilleasien, Polen, Scandinavien, Scythien, Tartariet, Tumbuktu, Abysinien, Tyrkiet, Ægypten, Persien, Indien, China, Japan, Ceylon, San Domingo og en Deel af America. Paa et Kort, som for 300 Aar siden blev forfærdiget i Vaticanet, udspringer den østlige Arm af Nilfloden fra Søen Lamberi, som Dr. Livingstone har gjenopdaget i den nyeste Tid.

Da Jesu Selskab bragte Missionen i Udlandet til ny Blomstring, da oprettede Pave Gregor XIII. Congregationen de propaganda fide, hvor der snart samlede sig Kort over hele Verden. Det vare katholske Præster, som først paaviste Menneskeslægtens Fælledsnedstammelse af Sprogenes Rødder.

I Literaturen over det americanske Ursprog finder man næsten udelukkende Arbeider af katholske Missionairer. Martyrmissionairen Rale, P. P. Andrew White, Pareja, Chammerot, Potier, H. Boulanger, Broder Sagart, Biskop Baraga, P. Velcourt o. s. fr. ere næsten de eneste Navne, som vi der møde. Selv de berømte Sproggranskere Adelung og Vater byggede kun videre paa det Fundament, som en Jesuit ved Navn Lorenzo Hervas havde lagt.

Det, som man indtil for endnu faa Aar siden vidste om Japan og China og nutildags om Korea, stammer fra katholske Kilder.

Om America vidste man indtil 1600 kun hvad der var indeholdt i Værker af katholske Præster, og selv efter denne Tid bragte katholske Missionairer Hovedmaterialet. Med Rette sagde den americanske Historie-skriver og Philosoph Bancroft: „Historien om Jesuiternes Arbeider spiller sig i enhver berømt Byes Oprindelse, i det franske America; man kjørte om intet Fjorbjerg og

seilede ikke opad nogen Flod, medmindre en Jesuit viste Veien.“ Men ikke Jesuiterne alene kunne gjøre Krav paa denne Fortjeneste. Allerede 1539 trængte Franciscanermunken Mark ind i Ny-Mexico; 1544 betraadte Dominicanereu Olmoz Texas; 1547 døde Dominicaneren Louis Cancer som Missionair i Florida, og det var Carmeliter, som opdagede Californien, da de søgte Veien til China.

Den uhildede Læser kan heraf see, hvad den katholske Kirke har gjort for Geographien og endnu gjør, og hvor megen Betydning der maa tillægges dens Modstanderes Paastand om, at Katholikerne eller den katholske Kirke maace vige Pladsen for Protestanterne paa denne Videnskabs Omraade.

Kirkelige Efterretninger.

Heidelberg. De liberale Stadrepræsentanter have afskediget de barmhjertige Søstre fra deres Kjærlighedstjeneste i Borgerhospitalet. Denne Adfærd, som de stakkels Syge komme til at bøde for, har vakt almindelig Uvillie. Thi der er kun een Dom blandt alle Folk, der have havt Leilighed til at see de barmhjertige Søstres Virksomhed i Nærheden, at man forgjæves arbejder paa at faae saadanne Sygepleiersker, hvilket er let forstaaeligt, naar man ikke glemmer, at de ikke blot ved Løfte have forpligtet sig til paa den meest opoffrende Maade at tjene Christus i hans lidende Brødre, men ogsaa ved samme Løfte uigjenkaldeligt have lovet Gud, deres eneste Haab og Attraa, at bekæmpe de i den menneskelige Natur boende Lidenskaber, der hindre Menneskene i at udøve Kjærlighedsgjerninger mod Næsten, saasom Utaalmodighed, Egenkjærlighed, Vellevenet o. s. v. Den berømtø Anatom, Dr. Chelius, har nu, for ikke at miste Søstrene, kjøbt et stort Huus, indrettet sin Klinik deri og stillet det under Søstrenes Ledelse. Han vilde ikke, at alle hans Anstregelser skulde gjøres uvirksomme ved mindre dygtige Pleiere, og brød sig derfor meget lidt om de høivise Stadfædres Vrede. De Syge ville takke den ædle Mand for, at han har vovet at vise sig som en virkelig Mand, der

ikke vil offre andre Menneskers Liv af Hensyn til for-maaende Personers blinde Fanatisme og hadefulde For-domme.

Kjøbenhavn. Julefesten for Kirkeskolens Børn. Ved imødekommende Deeltagelse fra Menighedens Side, og navnlig ved flere Damers velvillige Bistand havde den herværende Geistlighed Eftermiddagen d. 28. Decbr. f. A. foranstaltet en i alle Hensender vellykket Julehøitid for Skolebørnene. Den begyndte med et i Forsamlings-salen afholdt Maaltid, hvorefter Børnene under Afsyngelsen af Sangen: „O salige Nat“ bleve førte ned i Skoleværelserne. Her opførtes en lille af Cardinal Wiseman i sin Tid arrangeret og andensteds ved saadanne Føstligheder hyp-pigt benyttet og almindelig yndet dramatisk Fremstilling af den helligste Nats Begivenheder. To Drengene i Hyrde-drugt fremstilles her sovende paa Marken ved Bethlehem; de vækkes ved Englenes Lovsang (der af Syngelæreren var indøvet i fleerstemmigt Chor). En tredie Hyrde, der nylig har været i Jerusalem, kommer til, hvorpaa de be-give sig til Bethlehem og under Afsyngelsen af Sangen: „Helligste Nat“ nedknæle for Krybben. Denne tog sig meget smukt ud; Figurerne vare italiensk Arbeide og til Siden for samme og i Baggrunden saaes Bethlehems Huse og den omliggende Egn.

Efterat Børnene havde beseet Krybben under Afsyn-gelsen af Sangen: „Ved din Krybbe knæle vi“, førtes de ind i det største af Skoleværelserne, hvor der midt paa Gulvet var anbragt et stort og rigt prydet Juletræ, prægtigt belyst og fuldt af alleslags Rariteter samt en Mængde Numersedler for de bag Træet paa et Bord opstillede Julegaver. Her begyndte den anden Act af Festen med en gjentagen Omgang om Juletræet under Afsyngelsen af det første Vers af Hymnen: „Adeste, fideles“ . . . med Omkvædet: venite, adoremus! Derefter mindede Hr. Prælat Grüder i en kort Tiltale Børnene om, hvori den rette Juleglæde bestaaer, og hvorfor Julen mere end nogen anden Fest er en Føst for alle Børn. Han erindrede dem om, at de havde Barnet i Krybben at takke for alle Velgjerninger, aandelige og timelige, som de i Fortiden havde modtaget og i Fremtiden vilde blive deelagtige i, og formanede dem til, ved god Opførsel ogsaa at vise deres Taknemmelighed mod alle Mennesker, der gjorde Vel imod dem og navnlig paaskjønne den Glæde, som kjærlige Velgjørere paa denne Dag havde beredet dem.

Derpaa fik enhver af de smaa Gjæster de dem tiltænkte Gaver og to Numere til Tombolaen, ligesom det heller ikke manglede paa alskens spiselige Ting. Festen sluttedes med en Sang.

Rettelse i Nr. 52 f. A.

S. 821 L. 18 fr. o. skulde læses: Tiden er den største Naade, forsaavidt ingen Naade kan meddeles uden Tid. Den er saa kostbar som Christi Blod.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 6. Januar. Herrens Aabenbarelses Fest, ogsaa kaldet: Epiphani, eller: Helligtrekongers Fest.

NB. Collect af Peterspengen. — 7. M. Knud, Hertug af Danmark, Mart. 8. Ti. Severin, Apostel for Østerrig. 9. O. Julian og Basilissa, Mart. 10. To. Wilhelm, Biskop af Roeskilde. 11. F. Hyginus, Pave og Mart. 12. L. Arcadius, Mart.

Søndagen d. 13. Januar. 1. Søndag efter Epiphani.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 2. **Søndagen den 13de Januar.** **1878.**

Indhold: John Henry Newman. Opdrager ikke Eders Børn i
denne Verdens Aand. Forsoningen. Een romerske Kaiser
læser Breviaret i Rom. Kirkelige Efterretninger: Brüssl,
Grammont, Wesel.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 1.)

I Anledning af Puseys Ytring om, at en vis Brøkdeel af de katholske Befolkninger paa Fastlandet efter Reisendes Beretninger „lader sig nøie med Maria“, bemærker Newman, at han rigtigt nok ikke kunde vente sig noget Bedre af erklærede Protestanter, hvilke jo altid have den Indvending paa rede Haand, at Andagten til den h. Jomfru nødvendig maa stille Frelseren selv i Skygge. Dermed hjælpe de sig bort over alle Skrupler og Vanskeligheder, og føle en Tilfredsstillelse ved at gjøre Jagt paa enhver Besynderlighed, der bekræfter eller synes at bekræfte denne Fordom. Men af Pusey havde han dog ventet den Anmærkning til hine Reiseberetninger, at med det store Fleertal af Katholiker forholder det sig heelt anderledes. N. erklærer, at han ikke vil paatage sig at forsvare noget Menneske, som glemte Jesus over Maria, men at han forlanger Beviis for hiin Paastand, førend han anerkjender dens Berettigelse. „Kaste vi et

Blik paa Europas forskjællige Lande“, vedbliver han, „da taler den almindelige Erfaring for det Modsatte; den viser nemlig, at i det Hele og Store er Troen paa Christi Guddom især gaaet tabt for de Lande og Befolkninger, som have opgivet Andagten til Guds Moder, hvorimod denne Tro fornemmelig er bleven bevaret i de Lande, hvor Maria holdes meest i Ære. Sammenlign f. Ex. Calvinisterne med Grækerne, eller Frankrig med det nordlige Tydskland, eller Protestanterne i Irland med Katholikerne. Hvad England angaaer, da lader det sig ikke betvivle, hvorledes det vilde see ud hermed i Statskirken, naar ikke Liturgien og de 39 Artikler vare en væsenlig Deel af denne Bygning; og, undseer man sig ikke ved at kaste en saa tung Steen ind i vor Have, som De har gjort med Deres Bog, saa kan vel Ingen forundre sig over, at vi tillade os at gjengjælde saadanne Artigheder.*) Men ingen af de to Kredse af Tanker og Forestillinger, som jeg i det Foregaaende har omtalt, behøver at fordunkle den anden, og det er en sikker Sag, at dette ikke skeer i den katholske Kirke. I den er Maria ikke en Medbeilerinde til den Ære, der vises hendes Søn, men stedse hans Tjenerinde; som hun beskyttede ham i hans Barndomsaar, saaledes har hun gennem alle følgende Tider værnet om Troen paa hans Guddom. Der er derfor en uimodsigelig Sandhed i de Ord af Faber, som de omtaler med Misbilligelse: „Jesus er fordunklet, fordi Maria er trængt i Baggrunden.“

N. bekræfter denne Erfarings Rigtighed ved Henviisning saavel til bekjendte fromme Personer og deres Skrivter, som til enhver katholsk Menigheds Forhold i deres Kirke. „Naar Fremmede tage Anstød af, i vore Kirker at see Billeder opstillede af vor kjære Frue, og Folket samle sig omkring dem, saa forglemme de, at de

*) I en Anmærkning hentyder Forf. til, at Tilbedelsen af Christus i dette Ords sande Betydning er gaaet tabt for Protestantismen.

samme indviede Mure indeslutte Noget, der er Gjenstand for en uendelig større Ærefrygt, — at Frelseren selv er Frelseren selv er nærværende i Sacramentet, og at han der fordrer og modtager en Tilbedelse, der er noget aldeles Forskjælligt fra den underordnede Hylding, vi bringe hans Moder. En saadan Hylding kunde unægtelig nærme sig til „Afguderi“, eller i det mindste let faae Udseende deraf i protestantiske Gudshuse, hvor der ikke gives noget Høiere, som udøver sin Tiltrækningskraft paa de Bedende. Men alle Billeder tilsammen, der kunne findes i en katholsk Kirke, alle Crucifixer paa dens forskjellige Altere, gjøre ikke det gribende Indtryk paa de Tilstedeværende som „den evige Lampe“, der minder dem om deres Herres og Forløseres Nærværelse. Dette er en ligesaa afgjort vis Kjendsgjerning, som dens Modsætning — at denne Følelse af Ærefrygt umuligt kan indfinde sig, hvor man veed, at Herren ikke er nærværende.

„Endvidere er Messen — Midtpunktet, Livet og Sjælen i hele Gudsdyrkelsen — anlagt paa at indprente den samme Lære om den menneskevordne Guds Enehæderdømme; den er en stedse gjentagen Opstigning til Calvariebjergtet; men Maria bliver under den knap nævnet, uden forsæavidt Paakaldelsen af hendes Forbøn ved visse Leiligheder bliver indflettet i Kirkebønnerne, og særlig i dem, som benyttes paa de til hendes Ihukommelse indviede Festdage. Men den personlige Andagts Høidepunkt og det utvetydigste Udtryk for Troen paa den i Sacramentet nærværende Forsoner og Frelser er den h. Communion. Jeg kommer her uvilkaarligt til at tænke paa en Dame af mit Bekjendtskab, der paa sit Dødsleie af en protestantisk Veninde, der følte en fra hendes Standpunkt oprigtig Bekymring for hendes Frelse, blev paamindet om, ikke i denne alvorlige Time at glemme Herren selv over Bøunerne til hans Moder. „Glemme Ham?“ svarede den Syge forundret; „Han har jo nylig været hos mig!“ Hun havde nemlig kort iførveien modtaget den h. Communion.

Forf. gaaer derefter over til at omtale nogle af de Skribenter, hvis Udtryk og Talemaader til den h. Marias Forherligelse hans Modstander havde fremhævet som anstødelige. Han mener, at naar man tager tilbørligt Hensyn til Tid, Sted og de Omstændigheder, under hvilke de paagjældende Andagtsbøger og andre lignende Skriver ere tilblevne, da vilde det Paafaldende ved saadanne af deres Sammenhæng udrevne Udtryk bortfalde. Han paa-viser dette nærmere ved at omtale den h. Alphons af Liguori, som er det berømteste Navn blandt de af Pusey paaberaaate Hjemmelsmænd for det formentlig Berettigede i hans Paastand. Han nævner eksempelvis flere Andre og erindrer sin Modstander om, at — med Undtagelse af Faber — vare de af ham nævnte Forfattere alle Ud-lændinge, og at han (N.), saalidt som nogen anden engelsk Katholik kan gjøres ansvarlig for deres Ord, hvilke han iøvrigt for sit Vedkommende er tilbøielig til at opfatte i den bedste Mening. Han bevidner i Forbindelse hermed tillige Pusey sin Paaskjønnelse af, at han selv (P.) nogle Uger iforveien (Novbr. 1864) i en Artikel i det katholske Ugeskrift „Weekly Register“ har udtalt det Selvsamme. „Jeg anmasser mig ikke“, heder det der, „at ville fore-skrive Italienerne eller Spaniere, hvad de med Hensyn til fromme Meninger skulle ansee for tilladeligt, og hvorledes de skulle udtrykke dem, og det er aldrig faldet mig ind at anklage Nogensomhelst af de Forfattere, som jeg har omtalt. for at unddrage vor Frelser noget af den Kjærlig-hed. som han beviser hans Moder.“ „Med disse Ord“, tilføier N.. „har De tillige bødet paa en af de Mangler, af hvilke Deres Bog, som jeg ovenfor har bemærket, des-værre altfor meget lider.“

„Vende vi os nu til England“, fortsætter N., „der jo — forsaavidt Talen er om Andagtsøvelser — i en For-handling som denne og mellem Dem og mig, fornemmelig kommer i Betragtning: saa finder ogsaa her Alt, hvad der ovenfor er sagt, sin Anvendelse paa de forskjællige Fromhedsytringer, uagtet Troeslæren allevegne er den

samme. Den vort Folk medfødte aandelige Nøgternhed har bevaret Englands Katholiker for saadanne Udskeielser, ligesom ogsaa den h. Stol, ikke mindre som vort Forbillede i Henseende til Andagt, end som Rettesnor for vor Tro, har Krav paa vor Aerkjendelse og Paaskjønnelse af den Viisdom, hvormed den stedse har søgt at forebygge alle de Underligheder, der virke saa tiltalende paa en tugtløs Phantasi, og ere saa farlige for en Fromhed, der er tilbøielig til at udskeie. Disse Besynderligheder ville derfor aldrig finde Udbredelse i England. Der gives nemlig en sund Andagt til den h. Jomfru og en sygelig fremkunstlet. Man kan elske Maria som Moder, ære hende som Jomfru, tage sin Tilflugt til hende som Forbederinde, ophøie hende som Himlens Dronning, uden at overskride Grændsen for en sund og ædruelig Fromhed, uden Afbræk for en naturlig Utryksmaade og uden Anstød for en christelig lutret Smag, og det er hvad jeg ikke tager i Betænkning at kalde den engelske Stil.“ Han henviser her til de meest bekjendte og benyttede engelske Andagtsbøger, „som ikke indeholde Noget, der gaaer ud over Kirkefædrenes Lære, forsaavidt man overhovedet ikke sammenblander Andagtsøvelse og Lærefremstilling, men fastholder Forskjællen mellem disse to Begreber“. Til yderligere Bekræftelse paa hvad han har sagt om hvad han kalder „den engelske Stil“ og dermed om det sproglige Udtryk for andægtige Følelser, der svarer til de nordiske Nationers Eiendommelighed i det Hele, henviser han til en under Navnet „Raccolta“ almindelig bekjendt og i de sidste Aar ogsaa i England indført Andagtsbog. Den er en Samling af Bønner, der oprindeligt ere skrevne deels paa Italiensk og deels paa Latin*), paa hvis Maadehold i Udtryk og Tone den h. Stol har lagt saa stor Vægt, at den har knyttet Aflad til dens Afbenyttelse. „Afseet fra de uundgaaelige Vanskeligheder ved enhver Oversættelse, vil man i denne temmelig tykke

*) Den er nemlig bleven udgivet paa den h. Stols Foranstaltning.

Bog næppe støde paa en eneste Vending, der ikke skulde tilfredsstille den engelske Katholicismes Jevnhed i Tanker og Talemaader. Ja, Strengheden i Udtrykket overalt, hvor det berører Troeslæren, gaaer næsten for vidt. I Tiltaler til den h. Jomfru undgaae disse Bønner med en vis Ængstelighed Ordene: „giv mig“, „gjør mig“, uagtet det dog er saa naturligt, ligeoverfor Maria, at betjene sig af disse Udtryk, som vi ikke tage i Betænkning at henvende til Forældre og Venner. Thi vi træde dog ikke det guddommelige Forsyn for nær, naar vi henvende os til andre Mennesker med Bønner og Ønsker, som de kun kunne opfylde, saafremt Gud forunder dem Evne dertil, eller naar vi sige, at vi have vore Forældre at takke for vor Tilværelse, eller bede dem om deres Velsignelse; ligesaa lidt som det røber et ugudeligt Sindelag, naar vi i forskjellige Forbindelser tillægge Naturen Virkninger, som i det strengere religiøse Sprog henføres til Gud – Naturens Skaber og Herre. Det forekommer mig derfor at være et besynderligt Pedanteri, at opholde sig over enhver saadan Unøiagtighed i Udtrykket i Andagtsbøger og Folkeskrivter. Alligevel har imidlertid den høieste Læremyndighed, fra hvilken denne Samling af Bønner er udgaaet, gjort sig hiin Strenghed til Regel. Det heder der sædvanligt: „forhverv os ved din Forbøn“, „forskaaf os“, „bønfald Jesus om“, „vær min Talsmand. Maria“, „forebring vore Bønner“, „bed Gud om at bevise os den Naade“, „træd bedende frem for Guds Folk“ o. s. v. Det bliver saaledes overalt factisk indskærpet, at den h. Jomfru gjælder os blot som Forbederinde, og ikke som en selvstændig Kilde til Naade. Forf. godtgjør derefter Berettigelsen af enkelte baade i denne Bog og i andre lignende forekommende Udtryk ved Henviisning til Steder i den h. Skrivt, hvori der i relativ Forstand tillægges Mennesker, hvad der i absolut Betydning ene kan udsiges om Gud (f. Ex. 1 Thess. 2, 8. 1 Cor. 4, 15. Philem. 10), medens han med Hensyn til et Par enkelte Vendinger og Udtryk viser, hvorledes disse, om de end i og for sig kunde synes

utilstedelige, dog finde deres Forklaring i den Forbindelse, hvori de ere brugte.

Den samme Grundsætning giver han Anvendelse paa flere af hans Modstander fremhævede Sætninger i forskjellige andre Andagtsbøger, men gjør ham dog en og anden Indrømmelse med Hensyn til Udtrykkets Mangel paa dogmatisk Correcethed. Af disse indskrænke vi os til kun at omtale den eneste, der har nogen væsenlig Betydning, fordi den belyser en Misforstaaelse, som ikke bør lades uomtalt. Naar nemlig Suarez og den h. Alphons have sagt, „at intet Menneske bliver salig uden Maria“, og at „Gud ikke giver nogen Naade uden Maria“, da ere disse Ytringer ofte blevne opfattede som eensbetydende med, at intet Menneske frelses uden personlig Andagt til den h. Jomfru. Men det fremgaaer klart af Sammenhængen, at der paa de vedkommende Steder alene er Tale om Marias Forbøn. „Dersom det Første var Tilfældet“, siger N., „da kunde ingen Protestant blive salig. Christus døde for Hedningerne, som ikke kjendte ham, og hans Moder beder ogsaa for de Christne, som ikke kjende hende. Gud hører hendes Bøn, fordi den stemmer overeens med hans Villie.*) Ihvorvel det derfor er naturligt og fornuftigt, at Alle, der af Kirken ere underviste om Marias Høihed og Magt, paakalde hendes Forbøn, saa lader det sig dog paa ingen Maade paastaae, at Andagten til hende er nødvendig til Salighed. Tridentinerconciliet indskrænker sig derfor vel, som bekjendt, til at erklære det for „gødt og gavnligt at anraabe de Hellige om deres Forbøn“; men det maa dog „befindes at være ganske i sin Orden, at Forfattere, der levede i reent katolske Lande og, med hvad de skrev, alene tænkte paa Katholiker, have erklæret det for en moralsk Umulighed, at Nogen, som forsmaaede den saligste Jomfrues Forbøn eller i sit Hjerte nærrede Ringeagt for hende og

*) „Og Guds Villie er, at alle Mennesker skulle blive salige“ (1 Tim. 2, 4). Man sammenholde hermed 1 Joh. 5, 14: „Han hører os i Alt hvad vi bede om efter Hans Villie.“

viste sin Mangel paa Ærbødighed for hende i Gjærningen, kunde vente at blive salig. I Lande, hvor Luften allevegne gjenlyder af „Ave Maria“, hvor man seer Madonna-billeder paa alle Veie og Gader, vilde det vistnok være en ansvarsfuld Mangel paa Pietet, om et Menneske, der fra sin tidligste Barndom havde været fortrolig med denne Fromhedsøvelse, siden med Forsæt og Overlæg vilde vænne sig til at betragte den med Ligegyldighed.“

De sidste Blade i denne Afhandling benytter Forf. til at godtgjøre, at, hvad der i den ovenfor omtalte Retning med Føie kan betegnes som overspændte Ytringer af „Overtro“ og „en falsk og sygelig Fromhed“, ikke er forblevet upaaagtet enten af de kirkelige Myndigheder, eller af Kirkens meest ansete Lærere. Han fremhæver medrette, at det vilde være urimeligt at forlange, at den øverste Læremyndighed ved enhver given Anledning skulde offentlig stemple alle saadanne Utilbørligheder som forkastelige, og i modsat Tilfælde gjøre den ansvarlig for dem, fordi den „i de fleste Tilfælde finder det rigtigere at lade dem tilbagevise af den offentlige Meuing. d. e. af oplyste og ædruelige Katholiker“. Han bringer derefter i Erindring, at dette ved flere Leiligheder er skeet med stor Alvor og Eftertryk, og beviser det ved at meddele udførlige Citater af tre berømte Jesuiters Udtalelser om dette Punkt*), ligesom han anfører Exempler paa Ytringer af denne Art, der udtrykkeligt i de stærkeste Udtryk ere fordømte af den h. Stol baade tidligere og for ikke lang Tid siden.**)

Newman ender denne i Brevform affattede udførlige Fremstilling af Læren om den h. Jomfru (179 S.) med

*) Canisius, Petavius og Raynadus. (16. og 17. Aarh.)

**) Benedict XIV. (midt i f. Aarh.) censurerede visse yderliggaaende Lovpriesninger af den h. Jomfrues Fortrin, der betegnes som „erronea, periculosa et scandalosa“ (d. e. vildfarende, farlige og forargelige), og Gregor XVI. (1831—1846) forbød af samme Grund Brugen af et Par italienske Andagtsbøger.

den Erklæring, at han for sin Deel altid har været tilbøielig til at antage, at de paagjældende Forfattere ikke have meent det, som strengt taget laae i deres Ord; men han anseer det for enhver sindig og alvorlig Katholiks Pligt at indrømme disses Forkastelighed og fralægge sig dem som utilstedelige, eftersom enhver Udenforstaaende er berettiget til at opfatte dem i deres bogstavelige Mening, og han slutter med det Ønske, at den h. Jomfru maa tage Hevn over alle dem, som miskjende og ringeagte hende, ved at gjøre sin Forbøns mægtige Indflydelse gjældende til deres Omvendelse.

Medens det Skrivt, hvormed vi i det Foregaaede have søgt at gjøre vore Læsere nærmere bekendte, vakte en ualmindelig Opmærksomhed i Newmans Fædreland, og i Forening med hans tidligere omtalte Forsvarsskrivt har gjort et i høi Grad gunstigt Indtryk ogsaa i den protestantiske Læseverden baade i England og i Udlandet, skulde dog den Mand, der er anerkjendt for at være en af den katholske Kirkes meest fremragende Theologer i den nyere Tid, ikke undgaae at blive Gjenstand for et høist uværdigt Angreb fra katholsk Side. Et Par Maaneder efter, at Sendebrevet til Pusey var offentliggjort, fandt nemlig en ung exalteret engelsk Convertit, ved Navn Martin, sig foranlediget til, fra Rom, hvor han dengang opholdt sig, at tilstille et engelsk Blad en Skrivelse, hvori han gjorde N. de bitreste Bebreidelser for den efter hans Mening „kolde dogmatiske og tørre“ (!) Maade, hvorpaa han taler om den h. Jomfru; for den Skaansel, hvormed han behandler „en materiel Kjætter“ (Pusey), og endelig for hans „Overvurdering af engelsk Tænkemaade og Talebrug om religiøse Ting“. Imod dette Angreb behøvede Newman ikke selv at tage til Gjenmæle; det vakte en saa almindelig Indignation, at flere i Literaturen ansete Navne strax traadte i Skranken for ham, blandt disse de to ved Fromhed og Lærdom lige udmærkede Biskopper, Clifford af Clifton og Ullathorne af Birmingham. Da Begges Udtalelser afgive interessante Bidrag til Vurderingen

af denne overordenlige Mands Fortjenester, undlade vi ikke at meddele dem i det sidste Afsnit af denne Artikel.

(Sluttes.)

Opdrager ikke Eders Børn i denne Verdens Aand.

Den store Helgen Augustinus har udtalt et Ord, som har lydt igjennem Aarhundreder og givet Anledning til mange Fortolkninger og Bemærkninger. Efter at have omtalt, at Menneskeheden paa Jorden deler sig i to Leire, paa den ene Side de Christne, paa den anden Verdensmennesker, til Høire Guds Rige, til Venstre Djævelens Rige, characteriserer han hvert af disse Riger med følgende Ord: „Det er en dobbelt Kjærlighed, som har bygget begge disse Riger: Guds Rige har til Fundament Kjærlighed til Gud indtil Ringeaagt for sig selv; Djævelens Rige er grundet paa Kjærlighed til sig selv indtil Foragt for Gud“. Denne Grundsætning lader sig godt anvende paa Opdragelsen, baade i Familien og i Skolen.

Der gives to Slags Opdragelse: en christelig og en verdslig. Enhver af dem har, tiltrods for mange Forskjælligheder, der afhænge af Omstændighederne, et Hovedprincip, som ikke forandrer sig. Enhver Opdragelse, især den christelige, har til Grundregel: „Pligt gaaer foran for Fornøielse, og, er Pligten end møisommelig og besværlig, saa fat Mod under alle Anstrengelser ved dens Opfyldelse.“ I den verdslige Opdragelse opdager man stadig den samme Løgn, som optræder under tusinde forskellige Former, tidt endog omgivet med et Skin af Sandhed, men i grunden stedse den samme Løgn: Saa lidt Møie, som muligt! Af denne Sky for Møie og Anstrengelse følger Blødagtighed, stadig Klagen under Lidelser, Ulyst

til alt byrdefuldt Arbeide, Æmfindtlighed og falsk Frihedsfølelse, Higen efter Ære, Beundring og Roes, en Stræben efter at leve over sin Stand, Mangel paa al Underordning og fuldstændig Vankundighed om den christne Religions fremtrædende Princip: „Forglem dig selv.“

Opdrager ikke Eders Børn i Verdens Aand; indpoder ikke i deres Sjæl den farlige Grundsætning: „Jeg og stedse Jeg!“ Opdrage I Eders Børn, i den Aand, at de forgude sig selv og skye alle Møjsommeligheder og Anstrængelser, saa ville de senere træde op imod Eder eller vende sig bort fra Eder og sidde til Døms over Eders Gjøren og Laden. Isandhed, den Dag vil komme, hvad enten I ville, eller ei, hvor I ville blive dem til Byrde. Belærte af Livet og erfarne ved Alderen, ville I engang indsee de Feil, I have begaaet. Eders Nærværelse vil da berede dem Fortræd, og de ville da frabede sig Eders forælderlige Omsorg. Istedetfor Tak og Kjærlighed ville I høste Utak. I Livets meest alvorlige Øieblik, i Dødstimen, ville I smage Bitterheden af den Frugt, som en forkeert Opdragelse har modnet. Medens i christelige Familier, hvor Pligten ikke ændser Møjsommeligheder og Besværligheder, Fader og Moder i de omkring deres Dødsleie staaende Døttre see taalmodige og barmhjertige Søstre, og i deres Sønner Hjælpere og Trøstere i den sidste Nød, staaer i de Familier, hvor Verdens Aand har seiret i Opdragelsen, hvor man har lært Børnene at undflye alle Lidelser og Besværligheder, Forældrenes Dødsseng forladt af deres Børn, og er Pleien og Omsorgen for dem betroet til fremmede Personer. De utaknemmelige og vanartede Børn ville sige: „Jeg kan ikke taale at høre det sidste Suk og at see Døden“. Forældre, opdrager derfor ikke Eders Børn i Verdens Aand!

Forsoningen.

Michael Feneberg, katholsk Sognepræst i Seeg i Kongeriget Baiern, havde i Aaret 1793 paa Veien til sin Filial brækket sin Fod og det saa uheldigt, at den maatte sættes af.

Han bevarede Skelettet af den afsatte Fod paa sit Skrivebord til Minde om de overstaaede Lidelser og om Guds naadige Hjælp, der havde givet ham Kraft til, med Glæde at udholde langvarige Smerter. Den stod foran Crucifixet og gjorde baade ham selv og Andre gode Tjenester. Engang kom to Ægtefæller til ham, som levede i Uenighed med hinanden; men alle hans Forestillinger vare frugtesløse; de vilde ikke lade sig forlige. Da faldt hans Øie paa Foden. Han tog den i Haanden, traadte med den hen til de Uforsonlige og sagde: „See, det er min afsatte Fod! Vide I, hvilke Lidelser der endnu kunne ramme Eder i Fremtiden? Hvor nødvendig og ønskelig vilde da i Nødens Tid en venlig Pleie være for den Ene eller Anden af Eder? Og I ville ikke leve i Fred med hinanden? I ere nu eengang forenede for Gud og Mennesker; kaster vel et fornuftigt Menneske nogensinde et af sine Lemmer bort? Søger han ikke meget mere at bevare dem sunde og uskadte? See! min Fod, der er bleven sat af, nytter mig ikke længere, og dog elsker jeg den og beholder den hos mig, thi den er en Deel af mit Legeme; og I, som ved Ægteskabets hellige Sacrament ere blevne til eet Legeme i Christus, I ville hade hverandre og den Ene støder den Anden fra sig? Sømmer det sig for Christne? Nu vel, denne døde Fod, som vil opstaae med Eders Been paa Dommedagen og paa vor Kirkegaard, denne Fod vil da vidne for Gud om, at jeg har foreholdt Eder Eders Pligt ligeoverfor Crucifixet, og at jeg har formanet Eder til at forbedre Eders Liv.“

Feneberg taug. Ægtefolkene stode tause foran ham; de vilde nu ikke mere forlade hverandre, men forligte

sig i hans Nærværelse og gik hjem Haand i Haand. Og det Bedste var endnu, at de lærte at indsee, at Ægtefæller skulde bære over med hverandres Feil, og at den Ene bør stræbe efter at give den Anden et godt Exempel, hvilket havde til Følge, at de i Fremtiden førte et mønsterværdigt Samliv.

Den romerske Kaiser læser Breviaret i Rom.

Som bekjendt vare de „romerske Kaisere“ ikke blot Herskere over „det romerske Rige af den tyske Nation“, men ogsaa tillige den hellige romerske Kirkes Skytsherrer. Det var en hellig kirkelig Værdighed, som Mange af dem gjorde stor Ære, ved at bygge Kirker og Klostre i den Hensigt, at Gud skulde prises Dag og Nat. I Rom lode de sig optage blandt Stiftsherrerne af Laterankirken, og bleve paa en høitidelig Maade indsatte i deres Embede og overværede Chorbønnen. Men dette gjorde de ogsaa ofte andre Steder.

Kaiseren havde overtaget en særdeles smuk Forretning paa den hellige Juledag, „Gud til Ære og Folket til Opbyggelse“. Efter gammel Skik skulde han nemlig, naar han feirede Julefesten i Rom, læse den femte Lectie ved den høitidelige Julematutin. Medens det fjerde Responsorium blev afsunget, fremtraadte Sacristanen, Skatmesteren og Capellet's Klerikere for Kaisers Stol og bragte ham Pluviale, Hat og Sværd. De aftog hans Baret (Capucium) og iførte ham Pluvialet, som havde en Aabning ved den høire Side, saa at han frit kunde bevæge den høire Haand og svinge Sværdet. De satte Hatten paa hans Hoved og omgjordede hans Lænd med Sværdet. Dette drog han selv ud af Skeden, svingede

det og traadte med det hen til Paven, for hvem han bukkede dybt, og af hvem han modtog Velsignelsen. Derpaa gik han tilbage til sin Stol i Choret, stedse bærende Sværdet — Tegnet paa den kaiserlige Myndighed — i Haanden og læste, omgiven af de ovennævnte Værdigheder, Lectien om Christi Fødsel; og, efter at han havde endt den, gik han paany til Paven med Sværdet i Haanden, faldt paa Knæ og kyssede Pavens Fod, til Tegn paa den store Ærefrygt, han nærede for Christi Statholder.

Kirkelige Efterretninger.

Brüssel. Døden er en god Læremester. Naar den sidste Time nærmer sig, og dermed den Overbeviisning kommer til sin Ret, at man ikke længere kan haabe noget af denne Verden, saa husker man paa, at man har en udødelig Sjæl, som skal og maa frelses. Et talende Beviis for denne Sandhed var den liberale Borgemester af Lüttich. Han var en ægte belgisk Liberal, hvis Hovedgjerning var at forfølge den katholske Kirke og fortrædige Katholikerne, fordi de ikke istemme den dannede og udannede Pøbels Krigsraab imod alt Helligt. Endnu ifjor havde Piercot paa en brutal og lav Maade og stik imod de belgiske Love — de Liberale bryde sig jo, som bekjendt, om ingen Lov, som ikke begunstiger deres Herskesyge — forstyrret en Procession. Nylig vendte han hjem fra et Magistratsmøde, og følte sig pludselig ilde tilpas; Sygdommen tog til, og hans Tilstand er endnu betænkelig. Strax tænkte han paa, at han mulig snart skulde møde for en Dommer, der ikke er saa partisk som de Liberale, og ei heller saa svag som de katholske belgiske Ministre. Derfor lod han en Præst kalde til sig, forsonede sig med den katholske Kirke og haaber at finde Barmhjertighed hos den evige Dommer. Biskoppen af Lüttich, Msgr. de Montpellier, har ved denne

Leilighed viist, hvad den christelige Kjærlighed til Fjender er istand til. Thi han besøgte den Mand for at trøste ham, der havde fornærmet ham i en stor Mængdes Nærværelse, ja fornærmet ham paa den meest uværdige Maade.

Grammont (Belgien). Hvorledes man laver Røverhistorier om Klosterskolerne. For fire Maaneder siden opførte en Pige i Søstrenes herværende Skole sig saaledes, at Lærernerne bleve nødte til at fjerne hende fra Classen. De viste det uartige Barn til Legesalen, hvor det maatte blive indtil Skolens Slutning i omtrent en tre Kvarteers Tid. Pigen søgte den samme Skole endnu i tre Maaneder uden noget Tegn paa Sygdom. Nu er hun død, og, som Lægerne sige, af et Hjerteonde. Enhver vil sige, at det er slemt, at Pigen døde; men at falde paa den Tanke, at hun skal være død som Følge af den grusomme Medfart, Søstrene udøvede mod hende, det kan kun en Hjerne, som enten ikke mere er i sin Orden, eller som aabenlyst gaaer paa Jagt efter Røverhistorier. Heraf vil man kunne slutte sig til de belgiske liberale Bladredacteurs Aandstilstand, naar de alligevel bringe denne Historie tiltorvs, naturligviis med nogle Udsmykninger, for at tage deres Læseres Forstand tilfange, og for at indtage dem imod de Skoler, i hvilke man lærer, at der endnu er en Gud, og at den saakaldte Liberalismes Grundsætninger kun gaae ud paa at lære Folk at glemme Gud.

Wesel. Hvad Preusserne opnaae ved at jage de katolske Læresøstre ud af Landet, sees tildeels deraf, at 90 Familier i den 18,000 Indbyggere tællende By Wesel have sendt deres Døttre til Udlandet, for der at lade dem uddanne. Emmerich, som tæller kun 7000 Indbyggere, har sendt 21 Pigebørn til Udlandet. Regeringscommissæren har klaget derover paa Landdagen i Berlin. Naturligviis. Det er ogsaa haardt for en Regering at blive skuffet i sine Forventninger.

Mariaforeningen.

I det nu forløbne Aar har Mariaforeningen havt en Indtægt
af 660 Kr. 78 Øre

og en Udgift af 466 — 8 —
saa at Beholdningen ved Aarets Slutning udgjør 194 — 70 —

Ved at meddele Foranstaaende benytter Bestyrelsen Leiligheden til at bringe Medlemmerne og Andre, der have interesseret sig for Foreningen, sin hjerteligste Tak for den samme viste Velvillie, hvorved det er blevet den muligt at uddele Klæder til 21 trængende Confirmander og Neocommunicanter, samt Klæder, Skotøi, Linned m. v. til 36 Skolebørn.

Da Trangen blandt Menighedens Medlemmer snarere tiltager end aftager, anbefaler Bestyrelsen sine Trængende til Alle, der have Evne og Hjerte, til at hjælpe i dette nye Aar.

Anmeldelser om Bidrag modtages af Foreningens Protector, Højærv. Hr. Pastor C. Freund i Præsteboligen, Norgesgade 64, 1. Sal.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 13. Januar. 1. Søndag efter Epiphani. — 14. M. Hilarius, Biskop og Kirkelærer. 15. Ti. Paulus, Eremit. 16. O. Marcellus, Pave og Mart. 17. Tø. Antonius, Abbed. 18. F. Petri Bispestol i Rom. 19 L. Knud, Konge og Martyr.

Søndagen den 20. Januar. 2. Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 3. Søndagen den 20de Januar. 1878.

Indhold: John Henry Newman. Victor Emmanuel og hans Værk.

John Henry Newman.

(Sluttet.)

Biskoppen af Clifton belyser og tilbageviser disse Beskyldninger den ene efter den anden. Hvad Newman f. Ex. siger om „ædruelig sund Andagt“ og om „engelsk Stil“ i dette Punkt, det billiger Biskoppen i enhver Henseende; kun kalder han det hellere solid Fromhed, og forsikrer, „at denne udtaler sig overalt saa temmelig i den samme „Stil“ — i Rom ikke anderledes end i London; den er een og den samme hos alle gode, besindige og vel underviste Katholiker, i Modsætning til visse overspændte Naturer og til de Uvidende i de lavere Classer af Befolkningen“.

Han slutter sin Artikel i „Tablet“ (17. Marts 1866) med følgende træffende Bemærkninger: „Der gives Folk, som have vant sig til, uden videre at stemple enhver Skik og enhver Lære, der ikke harmonerer med deres Meninger, som ikke katholsk, antiromersk og stridende mod Kirkens

Aand. Dr. Newman erklærer, at han ikke er istand til at ansee enhver Mening, som Dr. Faber eller „Dublin Review“ har udtalt, for et Orakelsprog, og strax denuncerer Hr. Martin ham som Antiromer og Jansenist! En saadan tyrannisk Despotisme bør ikke taales. Medarbejderne i „Dublin Review“ ere brave og talentfulde Mænd, som have helliget deres Kræfter til Kirkens Tjeneste; men de Anskuelse, som de repræsenterer, ere netop saa meget værd som de Grunde, hvormed de forsvare dem, og ikke det mindste mere. Ere de Spørgsmaal, som de drøfte, aabne Spørgsmaal, saa vedblive de efter deres Drøftelse ligesaafuldt at være aabne Spørgsmaal som tidligere. Føler Nogen sig opbygget ved P. Fabers Skrifter — og det er der Mange som gjøre — saa læse han dem med Eftertanke; men han har ikke Ret til at fælde en letfærdig Dom over Andre, som ikke finde Næring for deres Andagt i Skrifter af denne Retning, men søge den i Bøger, der have et andet aandeligt Præg. Man hører ikke sjældent En og Anden hentyde til, at en Protestant, der underkaster sig Kirken, kun er halvt omvendt, og ikke kan have den rette kirkelige Aand, medmindre han tilegner sig alle i Rom og i katholske Lande brugelige Andagtsøvelser. Dette er aldeles forkert. Forsaavidt nemlig Nogen maaler sin egen og bedømmer Andres Fromhed efter visse særegne Former og Skikke, saa gode disse end i sig selv kunne være — blot fordi de ere i Brug i Rom eller andensteds, og han da mener at have Ret til at ansee alle dem kun for halve Katholiker, hvis Fromhed ytrer sig paa andre Maader end hans egen: da maa man vel sige om et saadant Menneske — enten, at han er blottet for al sand Fromhed, eller at han befinder sig paa det allerlaveste Trin af en usund og sygelig Fromhed.“

I det samme Numer af „Tablet“ forsikrer „En af det store dagligt voxende Antal af Convertiter, der middelbart eller umiddelbart have Dr. Newman at takke for deres Omvendelse“: „Ingen, som ved Erfaring er bleven

nærmere bekendt med den engelske Kirkes og Christendoms nærværende Tilstand og de labyrinthisk bugtede Veie, ad hvilke store og smaa Aander, der ere dannede i denne Skole, føres til de Følgeslutninger, som bringe dem til at nærme sig den katholske Kirkes Udenværker, — ingen Saadan vil noget Øieblik betænke sig paa at sige, at Dr. Newman bedre end nogensomhelst Anden veed at gjøre sig forstaaelig for Englændere, at det fremfor nogen Anden er ham givet, at sætte sig ind i deres Aandsretning og Tænkemaade, og gjøre dem indlysende, hvad han selv har erkjendt for Sandhed.“

Det følgende Nr. af samme Blad bringer en lignende Udtalelse fra „En af den store Mængde af dem, som skyldte Dr. N., at de have fundet Veien til den katholske Kirke“.

Kort efter offentliggjorde Biskoppen af Birmingham, Dr. Ullathorne, en Erklæring (i Tablet af 7. April), hvori han ligesom sin Collega udtalte sin Indignation over hint usømmelige Angreb. Han, Newmans egen Biskop, forsikrer, at han „skammer sig næsten ved at skulle tage en Mand som Forfatteren af Brevet til Pusey i Forsvar mod saadanne Bagvaskelser; men agtværdige Geistlige i forskjellige Dele af Landet havde ytret det Ønske, at han ikke vilde tilbageholde sin Dom i denne Sag. Hertil kom endnu, at det var blevet ham sagt, at der var dem, som frygtede for, at Dr. N. anbefalede en altfor tør kold-forstandig Andagt til den saligste Jomfru og de Hellige. Hermed var det gjort ham til Pligt, offentlig at meddele de nødvendige Oplysninger“. Han udtaler sig derpaa udførligt om Newmans personlige Forhold og om de af ham ledede fromme Øvelser i hans Oratorium; han omtaler de derfra udgaaede Skrifter, der netop havde Befordringen af Andagt til Gudsmoderen for Øie, og siger, at disse Kjendsgjæringer vel maatte være tilstrækkelige til at gjøre Ende paa al Kritiseren af N.' Forestillinger om Andagten til den h. Jomfru.

„Hvilket herligere og mere slaaende Beviis“, siger han, „kan der vel gives for, at Newmans Aand og Hjerte ganske ere gennemtrængte af vor Frelzers Moders høie Fortrin, end den Fremstilling, som hans Brev til Pusey giver af Hemmeligheden om den ubesmittede Undfangelse — en Fremstilling, hvorom jeg veed, at den har fjernet de Vanskeligheder, som flere oprigtige Tænkere have fundet ved Læren om den h. Jomfru. Skulle saadanne smaalige og uværdige Beskyldninger af Personer uden al Autoritet være Lønnen for at have givet en mesterlig Fremstilling af det Punkt i Kirkens Lære, som frembyder de største Vanskeligheder for Protestanter — en Fremstilling, som ved ham har faaet et classisk Udtryk i det engelske Sprog? Jeg har forgjæves speidet efter, hvor Dr. N. skulde være traadt Andagten til den h. Jomfru for nær, eller have overskredet den theologiske Ædrueligheds Grændser. Man maa vel agte paa Stilen, Øiemedet og den hele Udviklingsgang i et Skrivt, for rigtigt at vurdere Betydningen af dets enkelte Sætninger. Denne Forfatters Sætninger ere nemlig ofte saa skarpt slebne og saa eiendommeligt tilspidsede, at de hæve sig frem mellem det Øvrige som Ordsprog, og som Nagler trænge ind i Læserens Aand. Jeg har en Frygt for, at den skarpt betegnede Maade, hvorpaa han fremhæver enkelte Sætninger, paa Grund af Finheden i hans logiske Beviisførelse, concentrerer visse Læseres Opmærksomhed i den Grad, at de løbe Fare for at lade de Oplysninger og nærmere Bestemmelser upaaagtede, som ere en Betingelse for den rette Opfattelse af disse Sætninger. Men, hvorledes det nu end forholder sig hermed, kan jeg ikke noksom fremhæve den Dygtighed, hvormed Dr. Newman forsvarer enhver Tomme af det katholske Standpunkt mod Dr. Puseys Angreb, saavel som den Varme, hvormed han fremhæver alle den ubesmittede Gudsmoders herlige Forrettigheder. En saa sammentrængt og af en saa dyb og vægtig Tankefylde baaren Fremstilling maa studeres med taalmodig Flid, med omhyggelig Overveielse af enhver

Sætning og enhver Deel af samme, for at den Traad ikke skal briste, som forbinder det Foregaaende og Efterfølgende med hverandre.“

Om Misbrug og Overdrivelser dømmer Dr. Ullathorne ganske som Newman: „For at tage et Exempel“, siger han herom, „har Dr. Fabers Oversættelse og Anbefaling af de Montfords Bog: „Den sande Andagt til den h. Jomfru“ — trods Alt, hvad den ellers kan indeholde af Godt og Skjønt — dog ingenlunde behaget ham; den har tvertimod strax efter dens Offenliggjørelse erfaret hans Misbilligelse. Faber har selv tilstaaet, at han ikke altid har iagttaget den tilbørlige Forsigtighed.“ Som et Beviis paa den Skade, som en saadan velmeent Iver kan afstedkomme, omtaler Biskoppen, at en Dame for ikke lang Tid siden var i Begreb med at blive Katholik, og at alle andre Vanskeligheder, paa en eneste nær, vare overvundne. Denne angik Andagten til den hellige Maria. Da var der En, som anbefalede hende de Montfords Bog. Hun læste den og foer forfærdet tilbage. — Hvor ganske anderledes vilde det have været, dersom hun havde kunnet læse Dr. Newmans Brev!“

„Vil man oversætte folkelige Skrifter, der f. Ex. svare til det neapolitanske Folks Smag, og bogstaveligt gjengive deres Hyperbler og Superlativer, uden at betænke, at saadanne Overdrivelser hos os veie langt sværere, og at overhovedet een og samme Maade at tale paa her hos os bliver forstaaet ganske anderledes end dertillands, saa kan man ikke sige, at man har gjengivet Bogen med Troskab; man har meget mere forsyndet sig imod den; man har gjort Uret mod det Folk, hvis Andagt har Forkjærlighed for saadanne Udtryk, Uret mod den Tro, som man vilde tjene med et saadant Arbeide, Uret imod de Mange, hvem en saadan Plante fra et andet Himmelstrøg falder i Hænderne. Flammende, begeistrude Ord og Talemaader, der vare fulde af Liv der, hvor de friskt og frit kom fra Hjertet, som en Andagts Lavastrøm i dens Ilds første og høieste Gløden — oversatte i et fremmed

Tungemaal stirre de os med isnende Kulde imøde; og — i denne Skikkelse fremdrager man dem for Offenligheden og slæber dem i Tusinder af trykte Skrivter omkring i den protestantiske Verden, for at hver Mand kan overtøye sig om, at hos Katholikerne er Frelseren forsvunden fra Forløsningsværket for at gjøre Plads for hans Moder! Tusinder og atter Tusinder blive paa denne Maade hildede i de groveste Vildfarelser og forledte til at spotte baade vor hellige Kirke og den h. Jomfru. Saaledes virker andensteds det, som i sin Hjemstavn, hvor det fandt sin rette Forstaaelse, kunde være sandt og skjønt sagt — naar det omplantes i en fremmed Jordbund!

Fremfor Alle behøve vi Englændere en maadeholden Udtryksmaade; og, saalænge vi, som Dr. Newman har gjort, betjener os af Pavernes, Conciliernes, Kirkefædrenes, Theologernes og Liturgiens Sprog, ville vi, som han ikke mindre har gjort det, bevise Guds Moder den fuldkomneste Ære. Og selv da bør Kjærlighed til Næsten paamine os om Varsomhed; thi ogsaa Fædrenes Ord kunne misforstaaes; og vi kunne være varsomme, uden at behøve at tilbageholde Noget af den fulde Sandhed eller frygte for at kølne Andagts Varme i vort eget Hjerte.

„Dette er den Aand, som umiskjendeligt raader i Birminghams Oratorium. Dette Huus er romersk-katholsk i sin Andagt, fordi det er romersk-katholsk i den Tro, som dets Ordensfædre bekjende og lære.“

Der var nu al Grund til at vente, at det hermed skulde have Ende med saadanne Forkjætringsforsøg, men heri tog man storligt Feil. Et Aar senere blev Newman atter Gjenstand for et Angreb fra Rom, der vakte en sand Storm af Uvillie blandt Englands Katholiker. „Weekly Registers“ romerske Correspondent bragte under 6. April 1867 den Meddelelse, at den h. Fader skulde have „inhiberet“*) den vigtige Mission til Oxford, som Congregationen havde overdraget Newman. Det heder nemlig i hin

*) d. e. stillet i Bero eller annulleret.

Artikel: „Det behøver næppe at siges Nogen, som er bekendt med den i Rom herskende Aand, at denne udmærkede Mand ikke mere gjælder det samme i den almindelige Mening her, som tilforn. Det kunde vanskeligt være anderledes efter Udgiveleen af hans Prædiken om Pavens verdslige Magt, saavel som efter nogle Ytringer i hans Apologi, samt efterat han har tilladt, at hans store Navn er blevet bragt i Forbindelse med en af Roms bitreste Fjenders ved Hr. Oxenhams engelske Oversættelse af Dr. v. Döllingers Værk: „Kirkens første Aarhundereder“. Nu, da Kirken angribes fra alle Sider, og dens „Germanisering“ er dens største Fare*), saa maatte allerede den blotte Skygge af Mistanke i denne Retning, om den end var nok saa ubegrundet(!), dog rokke Tilliden til en Mand, hvor stor og berømt han ellers som Katholik maatte være. Det er ene dette, som har foranlediget den h. Fader til tage denne Beslutning. Saa ufotrøden en Forkæmper for den katholske Tro, Dr. N. end har viist sig at være, og hvor trofast en Katholik han udentvivel endnu er, saa kunde en Mission af en saa eiendommelig Natur som den oxfordske selvfølgelig ikke overdrages til en Mand, som ikke er vel anskreven i Rom**), og som dør — mulig uforskyldt — gjælder for en Hovedstøtte for den germaniserende Skole blandt Englands yngre Theologer. Kun en Ultramontan af det reneste Vand

*) Newmans tyske Biograf (Dr. Rosenthal) fremhæver med rette denne Phrase som betegnende for den anonyme Angribers Aandsretning og Character — at Omplantelsen paa engelsk Grund af et almindelig anerkjendt udmærket videnskabeligt Værk af en høitfortjent tysk Kirkehistoriker skulde berede den katholske Kirke i England „den største Fare“ — derved, af Oversætteren dedicerede sin Oversættelse til Englands første, med den tyske Forfatter jevnbyrdige Kirkehistoriker (!!).

**) Det engelske Tidsskrifts Ord have i Biografiens tyske Oversættelse faaet følgende lidt tvetydige Udtryk: „der sich selbst in der Meinung Roms durch gewisse Angaben blossgestellt hat.“

kunde med gunstigt Resultat for den katholske Tro optræde paa en Arena som Oxford.“

„Det er begribeligt“, bemærker N.' Biograf, „at dette uværdige Angrebs underfundige Insinuationer, som ikke blot vare rettede mod den nærmest paagjældende fremragende Personlighed, men gik ud paa at mistænkeliggjøre de videnskabelige Bestræbelser paa den katholske Theologies Omraade med Hensyn til deres Retroenhed, — at de maatte fremkalde almindelig Harme blandt Englands Katholiker. I faa Dage blev en af det bekjendte Parlamentsmedlem William Monsell redigeret Adresse til den berømte og høiagtede Mand underskeven af flere hundrede ved Fødsel og Opdragelse udmærkede katholske Lægmænd og under 12. April tilstillet ham. Den lød saaledes:

„Vi Undertegnede føle os smerteligt berørte af de mod Dem rettede anonyme Angreb. Have disse end i sig selv kun Lidet at betyde, saa føle vi dog, at ethvert Slag, der træffer Dem, tilføier vort Lands katholske Kirke et føleligt Saar. De vil derfor ikke undre Dem over, at vi herved have fundet os foranledigede til at bevidne Dem, hvor høit vi vurdere de Tjenester, som De med Guds Bistand har beviist vor hellige Religion.“

„Denne Adresse“, heder det videre i N.' Biografi, „er, uagtet dens Korthed og tilsyneladende Ubetydelighed, et talende Vidnesbyrd om den almindelige Høiagtelse og Anseelse, som N. kan glæde sig ved at være i Besiddelse af blandt sine katholske Landsmænd, og den tør vel være ham en Erstatning for de her omtalte ligesaa uværdige, som uberettigede Angreb.“

Newman besvarede denne Adresse med følgende Skrivelse af 12. April 1867 til Hr. W. Monsell: „... Jeg tøver ikke med at bevidne Dem min Tak for den store Ære, der er viist mig ved den mig i saa mange katholske Notabiliteters Navn tilstillede Adresse, som ved Dem er bleven mig tilsendt. Det falder aldrig vanskeligt at finde

sig i fjendtlige Angreb, naar den Person, som er Gjenstand for dem, er sig bevidst, ikke at have fortjent dem; men for nærværende Tid har jeg virkelig kun liden Anledning til at bedrøves over den Krænkelse, der er tilføiet mig ved disse Angreb, da de ere blevne Anledning til, at saa mange dyrebare Venner, som kjende mig nøie, have udtalt de varmeste Følelser af Velvillie og Deeltagelse for mig, og at mange Andre, hvem jeg er personlig ubekjendt, og hvis gode Mening derfor maa gjælde for upartisk, have følt sig tilskyndede til at forene sig med dem. At være Gjenstand for saadanne Mænds høimodige Sympathier — de være mine personlige Venner eller Fjernerestaaende — er mig hundrede Gange mere værd, end at undgaae de Miskjendelser, der have fremkaldt dem.“

„Det var let at forudsee“, tilføier N.' Biograf, „at Kirkens Fjender ikke vilde undlade at benytte disse i sig selv ubetydelige Begivenheder som Vidnesbyrd om indre Tvedragt i den katholske Kirke; med hvormegen Ret, vil enhver fornuftig Katholik vide at bedømme. Men den samme Manøvre har ogsaa andensteds gjentaget sig, idet man har tillagt katholske Videnskabsmænd, der om visse Punkter, som ikke i streng Forstand ere Troessager, have udtalt en fra det Sædvanlige afvigende Mening, Tilbøielighed til Affald fra Kirken — med samme Ret, som den, hvormed man behager at betegne fremragende Troesvidner, den katholske Kirkes Prydelser og Grundpiller i tidligere Aarhundreder, som „Forreformatorer“.

Hermed tage vi Afsked fra den store Mand, der maa erkjendes at være et udvalgt Redskab i det guddommelige Forsyns Tjeneste, og som i lige høi Grad er sine nærværendes, som tidligere sine forrige Troesfællers Stolthed. „Den Tjeneste og den Tribut, som vi til Gjengjæld skyldte Newman“, heder det i „Tablet“, „er Kjærlighed og Beundring, Redebonhed til at imødekomme hans Ønsker, Opmærksomhed for hans Ord, Villigbed til at

lade os belære af ham; og vi ville ikke lade det mangle paa noget af det, som denne Tjeneste og denne Taknemmelighedsgjæld maatte kræve af os.“

Efterskrivt.

Forsaavidt en Deel af dette Blads Læsere mulig kunne have fundet denne Artikel at være for lang for et lille Ugeblad paa kun eet Ark, da have vi i og for sig Intet at indvende mod en saadan Udsættelse, men bør dog bemærke, at under visse for literære Frembringelser ugunstige Omstændigheder kan dog vel en saadan Afvigelse fra hvad man ellers vilde tage Hensyn til, ikke blot være tilladelig, men i sin gode Orden og Ret. Vi have nemlig i flere Aar, saa ofte vi meddeelte korte Beretninger om kirkelige Forhold i England, ønsket engang at kunne faae Leilighed til at give en sammenhængende Skildring af, hvad der bedst kunde tjene til at bibringe danske Læsere en nogenlunde fuldstændig Forestilling om den mærkværdige religiøse Bevægelse i dette Land, som andensteds har vakt saa stor Opmærksomhed blandt alvorlige og tænkende Christne, men som hertillands synes at være forbleven saagodtsom upaaagtet, selv af dem, hvis særlige Deeltagelse den især maatte antages at have Krav paa. Hellere da, end forgjæves at blive ved at vente paa bedre Tider, der vilde tillade os at gjøre dette i et særøgent Skrivt, foretrak vi da at betjene os af det Middel, der uafhængigt af alle udvortes Hensyn for Øieblikket stod til vor Raadighed, og hvorved vi i alt Fald vilde opnaae hvad der for os er Hovedsagen — nemlig det: ogsaa her i Danmark at vække Interesse for den storartede religiøse Omvæltning, der stille og jævnt fremskridende — et sandt Modstykke til det sextende Aarhundredes

kirkelige Revolution — fuldbyrder sig i et af Europas største og meest intelligente Lande. Vi begyndte med tre Biografier af mærkelige Personligheder (Nr. 27—34 af forr. Aag.), som gav os Leilighed til, ved nogle oplysende Anmærkninger om Englands kirkelige Forhold at fuldstændiggjøre den paafølgende kortfattede Oversigt over Englands kirkelige Tilstande efter Reformationen. Først efter saaledes at have ført Læserne ind i Begivenhederne, gik vi over til Skildringen af den mærkværdige Mands aandelige Udviklingshistorie, hvis Virksomhed i den sidste Menneskealder har udøvet en saa mægtig Indflydelse paa hans Landsmænds Vurdering af religiøse og kirkelige Anliggender. Enderesultatet af denne store Theologs og alsidigt dannede Mands mangeaarige Forskninger og svære indre Kampе skulde dog vel antages at maatte have Interesse for ethvert religiøst Menneske, han være Katholik eller Protestant; og det mærkværdige Skrivt, hvoraf vi i de sidste Numere (47—50 f. A. og 1. 2. d. A.) have givet et kort, men fuldstændigt og correct Uddrag, turde vel ogsaa antages at fortjene samme Opmærksomhed her som andensteds.

Victor Emmanuel og hans Værk.

Er det et Tilfælde, eller et advarende Vink af den guddommelige Verdensstyrelse? Paa een og samme Dag døde to af de saakaldte moderne Ideers Hovedrepræsentanter: den 9. Januar 1873 døde Napoleon III., — den 9. Januar 1878 den Mand, hvem Napoleon især havde brugt til at gennemføre sine revolutionære Planer.

At beundre den Mand, hvem det lykkedes at gennemføre Italiens politiske Eenhed — det overlade vi gjerne til dem, der, selv uden faste Grundsætninger, bøie sig for

enhver fait accompli (fuldendt Kjendsgjerning) og ere rede til at tiljuble Enhver Bifald, som har Lykken med sig.

Vi, som forsvare den guddommelige og historiske Rets ubøielige Love, fordriste os rigtignok ikke til at dømme om hans Person og hans personlige Skyld. Religionen forbyder os det og lærer os, at Dommen herom tilkommer udelukkende Gud, der ransager Hjerter og Nyre. Men den Afdødes Idræt, at omstyrte legitime Fyrsters Throner for at bygge sig selv en høiere Throne — den er fordømt af Retfærdighedens evige Grundsætninger, om end hans Daad blev kronet med et heldigt Udfald.

Overfor den liberale Presses Lovtaler indskrænke vi os til at anføre, hvorledes en fordømsfri Protestant, en ligesaa kyndig som upartisk Dommer, har udtalt sig om Victor Emmanuel's Værk, Italiens Eenhed, og om den Maade, hvorpaa han gennemførte det. Den afdøde Dr. H. A. Daniel, forhen Professor og Inspector adjunctus ved det kongl. Pædagogium i Halle (i Preussen), sin Tids navnkundigste Geograf og Forfatter til en stor geografisk Haandbog, skriver i dennes andet Bind (S. 156 ff.)*): „Italien er rigtignok mere, end hvad Fyrst Metternich kaldte „et blot geografisk Begreb“; men det er dog ei af Naturen skikket (angelegt) til at danne en Eenhed.“ „Italien“, siger Ritter (den videnskabelige Geografies Ophavsmand), „er af Naturen deelt i en østlig og en vestlig Halvdeel, og det mangler en Midte, der vilde forene det til et Heelt. Saaledes mangler Italiens Befolkning en fælleds Interesse; alle vegne fremtræder Particularismen; hvad Naturen nægtede, kunde ikke vedvarende erstattes ved Kunst.“

Den italienske Historie stadfæster denne Paastands Sandhed. Enhver, som kjender den, vil ikke let bringes til at troe, at Neapolitanere og Piemontesere, Sicilianere og Lombarder o. s. v. nogensinde for lang Tid kunde sammensmeltes til en fredelig og gavnlig Eenhed.

*) Handbuch der Geographie, vierte vielfach verbesserte Auflage. Leipzig 1875.

Men naar engang en vis Idee har vakt en glødende Begeistring, tie alle Forstandens og Forsigtighedens Beregninger. For de italienske Patrioter gjaldt kun det Spørgsmaal, ad hvilken Vei man kunde naae det attraaede Maal. Nogle tænkte paa en udelelig Republik, Andre paa en italiensk Fyrste, der som „Italiens Glavind“, som „Ré galantuomo“ (Konge-Hædersmanden) skulde stille sig i Spidsen for Eenhedsbevægelsen og udvide sit Land til det ene store Italien.

Det var Sardinien, der ved sin hele historiske Udvikling maatte føle sig kaldet til at optræde som Forkæmper for Eenhedstanken og for dens nøgterne praktiske Side (Gjennemførelsen). Man har kaldt Piemont for Italiens Preussen; og virkelig findes der mange Analogier i begge Staters Stilling overfor det fælleds Fædreland; thi Piemonts Forhold til Italien ligner i flere Henseender Preussens til Tydskland.

Aaret 1859 saae en kortvarig, men blodig Krig mellem Østerrig paa den ene Side, Frankrig og Sardinien paa den anden. Østerrig afstod næsten hele Lombardiet til Frankrig, og Seirherren overlod det til Sardinien. Mellemitaliens Stater, Toscana, Parma og Modena, skulde danne et italiensk Statsforbund under Pavens Forsæde.

Men den sidstnævnte Bestemmelse gik ei i Opfyldelse. En Række Begivenheder, som Europa endnu ikke havde seet Mage til, og som vare saa nye og uhørte, at der endog maatte opfindes en heel ny Terminologi (et nyt Udtryk) derfor — havdø nemlig allerede gjort Sardinien til Herre over Nord- og Mellemitalien.

Hertugdømmet Massa-Carrara, som hørte til Modena, var allerede i Mai Maaned 1859 af Sardinien blevet „annecteret“ — saaledes lød den nye Trylleformel.

Under Krigen i Sommeren 1859 udbrød der Oprør i Toscana, Modena og Parma, som sigtede til at fordrive de herskende Dynastier. Nu saae man overalt de samme Manøvrer: Sardinske Tropper rykkede ind for at opretholde Ordenen, almindelig Folkeafstemning for Til-

slutning til Sardinien, og endelig (i Marts 1860) Annexion. Da Byttet var saa rigt, kunde der nok paa en anden Kant afstaaes Noget, om det end skulde gjælde Kongehusets Vugge. Det dreiede sig jo vel ogsaa om tidligere Løvter. Napoleon lod ved sine Organer forkynde, at Savoyen og Nizza ønskede at indlemmes i Frankrig, og erklærede i den lovgivende Forsamling, at han vilde „tilbagefordre“ Savoyen og Nizza — med Hentydning til, at de havde tidligere, under hans store Onkel, været i Frankrigs Besiddelse.

Frankrig, foreløbigt tilfredsstillet, lod nu Sardinien skride frem i Mellemitalien. Romagnaen, Kirkestatens nordøstlige Deel, som længe havde været Arnestedet for oprørske Bevægelser, „tørstede efter at optages i den italienske Eenhedsstat,“ og Victor Emmanuel opfyldte deres Ønske. Forordningen om Annexionen udkom 18de Marts 1860. Markerne og Umbrien (andre Dele af Kirkestaten), som vare ophidsede af sardinske Agenter, forlangte ogsaa snart den samme Lykke. I September 1860 bleve de pavelige Tropper slaede ved Perugia og Castelfidardo; der foranstaltedes Folkeafstemninger, og de nævnte Provindser bleve annecterede i October 1860. Deres Erhvervelse var bleven til en „politisk Nødvendighed“ for at faae en Forbindelse med det imidlertid (ved Garibaldi og hans Friskarer) erobrede Neapel. Allerede 26. Decbr. 1860 erklærede Kong V. E. Neapel og Sicilien for en integrerende Deel af sit Rige og kaldte sig efter sit Parlaments Beslutning af 17de Marts 1861 Konge af Italien.

I 1866 optraadte Italien i Forbund med Preussen paany fjendtligt mod Østerrig. Rigtignok bleve Italienerne slaede tillands ved Custoza, tilvands ved Lissa; men Forbundsfællens Seire hjalp alligevel til et rigt Bytte. Østerrig afstod Venetien nærmest til Frankrig, og, efterat en Folkeafstemning i Venetien havde udtalt sig for Annexion til Italien, overlod Kaiser Napoleon Kong V. E. dette skønne Land.

Et nyt Krigsjaar skulde i 1870 forhjælpe Italien til det attraaede Maal, Italien — det Kongerige, som altid er rede til at plukke Frugterne af Andres Arbejder og lønne Giverne med Utaknemmelighed (det „utaknemmelige“ Huus Savoyen er blevet til et Mundheld). Den strenge kaiserlige Tugtemester, der aldrig havde villet tilstaae Roms Annexion, var sunken ned fra sin Højde. Ham behøvede man ikke mere at frygte for. De europæiske Magter syntes alle tilsammen at være beskæftigede med det store tydsk-franske Spørgsmaal. Hvor gunstig en Leilighed til at gjøre det sidste Skridt paa den be- traadte Vei! Den 20. Septbr. rykkede italienske Tropper ind i Rom: der paafulgte Annexion af det Gebet, som Paven endnu var i Besiddelse af — som en af den „nationale Tanke“ fordret Nødvendighed —, og, som man kunde vente — en Folkeafstemning for Annexion til Italien, hvilken derpaa blev godkjendt ved en kongelig Forordning af 9de October.

Stemningerne for og mod Kongeriget Italien ere naturligvis afhængige af Partiernes forskjællige Standpunkt. At see Paven truet og trykket, er i og for sig for Mange Grund nok til at skjænke Kongeriget Italien deres Sympathier. Hvo som ikke glemmer de ovenfor omtalte Hindringer, som overhovedet staae i Veien for en italiensk Enhed, og betragter Maaden, hvorpaa Kongeriget er opstaaet, vil endnu ikke ansee dets Bestand for sikret.

Kun een Bemærkning være det os tilladt at tilføie til denne Fremstilling. Vi Katholiker have Eet at glæde os over. Da V. E. laae paa Dødsleiet i det pavelige Kvirinalpalads, sendte Pius IX., hvem han havde berøvet Stat, Residents og selv sin Bolig, fra Vaticanet Mgrs. Marinelli til ham. Den døende Konge skriftede for Præsten, erklærede sin Anger over alle mod Kirken og den h. Stol forøvede Uretfærdigheder og annammede derpaa Communionen af sin Capellan Anzino. Vi have altsaa grunde Haab om, at han tilsidst oprigtigt har fortrudt og angret hele sit Livs Idræt og fundet en naadig Dommer.

Pius IX. skal ved Efterretningen om Kongens Død have ytret: „Jeg har tilgivet ham, og jeg vil bede for ham“.

Saaledes hævner en Pave sig paa sin Fjende. Det har Pius lært af Ham, der sagde: Beder for dem, der forfølge eder. Lad os følge vor hellige Faders Exempel og bede med ham for den afdøde Konges arme Sjæl. Maaskee yde vi ham derved en stor Tjeneste.

Elisabethforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen d. 27. Januar efter Høimessen Kl. 11½ i Skolelocalet i Præsteboligen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 20. Januar. 2. Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest. — 21. M. Agnes, Jomfru og Martyr. 22. Ti. Vincentius og Anastasius, Mart. 23. O. Marias Trolovelse. 24. To. Timotheus, Biskop og Martyr. 25. F. Pauli Omvendelse. 26. L. Octav af Sct. Knud.

Søndagen d. 27. Januar. 3. Søndag efter Epiphani. Den hel. Ansgars festlige Mindedag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 4. Søndagen den 27de Januar. 1878.

Indhold: Indviede Voxlys og andre Sacramentalier. Et front Barn.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin. Til Kirketidendens
Abonnenter og Læsere.

Indviede Voxlys og andre Sacramentalier.

1. Ordet „Sacramentale“ er maaskee fremmed for mange af vore ærede Læsere. Skjøndt det nemlig bruges i Katechismen, høres det dog sjældent i Omgangssproget. Men selve Sagen er enhver Katholik vel bekjendt. Ved at træde ind i Kirken bestænker han sig med Vievand; og Vievand er et Sacramentale. Enhver, som paa Kyndelmisse eller Palmesøndag har overværet Hovedgudstjenesten, har seet Præsten før Høimessen indvie Voxlys eller Palmer; og Voxlys og Palmer ere Sacramentalier. Det er altsaa disse og andre saadanne indviede Gjenstande, som vi i Anledning af Kyndelmisse ville give Læseren nogle Oplysninger om.

Sacramentalierne høre jo med til de Ytringer af det katholske Liv, hvilke de anderledes Troende meest misforstaac og bebreide os som noget overtroisk eller dog aldeles overflødigt, fordi de ikke kjende til Kirkens Betragtning og Praxis i Hensende til dette Punkt.

Ellers vilde de ikke tale saaledes; thi det er vist, at hine indviede Ting efter Kirkens Mening skulle være os til stor Nytte; og, vilde vi forsømme deres Brug, da vilde vi forsømme et særdeles let og virksomt Middel til at fremme vort aandelige og timelige Vel. Derfor tage jo ogsaa alle Katholiker ofte og gjerne Vievand, og Mange bære tillige en indviet Gjenstand, Medaille, Kors eller Rosenkrands hos sig. Nyttens af denne fromme Vane vil være desto større, jo bedre vi ere oplyste om disse Sacramentaliers Betydning og Kraft.

2. Lad os altsaa først nøiagtigt bestemme, hvad der forstaaes ved Sacramentalier. Derved forstaae vi Voxlys, Palmer, Aske, Vand, Kors, Billeder, Medailler og alle Gjenstande, som Kirken ved Bøn indvier, for derved at meddele os Guds Naade og Velsignelse.

Vievand f. Ex., der findes i de katholske Kirker og Capeller lige ved Døren i særlige Kar, er, som sagt, et Sacramentalc. Førrend det heldes i disse Kar, indvies det af Præsten. Han tager Salt og Vand; beder først over Saltet og nedkalder Herrens Velsignelse over det, eller rettere sagt, over dem, der ville benytte sig deraf*), blander derpaa Saltet med Vandet og nedkalder tilsidst Herrens Velsignelse ogsaa over Vandet, d. e. beder Herren om at velsigne de Personer eller Steder, som bestænkes dermed.

Nu ville vi uden Vanskelighed forstaae Navnet Sacramentalc. Det betyder nemlig Noget, der ligner et Sacrament, uden virkelig at være et Sacrament, og det svarer derfor ganske til hine indviede Gjenstandes Brug. Bestænkningen med Vievand f. Ex. ligner saaledes Daaben, og det ikke blot i det Ydre, men ogsaa tildeels i Henseende til de indvortes Virkninger. Hvilken Lighed og hvilken Forskjæl er der da imellem Sacramenterne og

*) ut sit omnibus sumentibus salus animæ et corporis. Miss. Rom.

Sacramentalierne? Svaret paa dette Spørgsmaal maae vi særlig lægge Mærke til. Det lyder:

Begge ere synlige og virksomme Tegn; deri bestaaer Ligheden. Men Sacramenterne ere indstiftede af Christus for at meddele os overnaturlig Naade, medens Sacramentalierne ere anordnede af Kirken til baade at meddele os overnaturlig Naade og timelig Hjælp; og deri ligger en stor Forskjæl.

Lad os, for bedre at forstaae dette, betragte denne Lighed og Forskjæl lidt nærmere og i det Enkelte.

3. Sacramenterne ere synlige Tegn, f. Ex. Daaben. Naar nemlig et Barn skal døbes, holder Præsten Vand over dets Hoved, over Legemets ædleste Deel, for dermed at antyde Sjælens, d. e. Menneskets indvortes Renselse; vistnok et passende og let forstaaeligt Tegn og Sindbillede. — Sacramenterne ere endvidere virksomme Tegn. Daabsvandets Udgydelse betegner ikke blot, men bevirker ogsaa Sjælens Renselse og Helligelse ved den helliggjørende Naades Indgydelse, Alt efter vor Herres og Frelserns egen Anordning. Sacramenterne ere nemlig for det tredie indstiftede og befalede af Christus selv. Angaaende Daaben kjende vi Indstiftelsens Tid og Maade; vi vide, at Han kort før sin Himmelfart sagde til sine Disciple: „Gaaer ud og lærer alle Folk og døber dem i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands.“ (Matth. 28, 19.) Det var, som om Han sagde: Jeg kjender Menneskets sandselige Væsen og veed, at det kun vanskeligt forstaaer det Usynlige og Oversandselige, som det ikke kan see, høre, veie eller iagttage med andre Sandser, og endnu meget vanskeligere det Overnaturlige, der henføres til Gud og hans Naade; Jeg veed, at Mennesket behøver synlige og haandgribelige Tegn, for at mindes og nogenlunde forstaae de høiere overnaturlige Ting. Derfor vil jeg knytte mine usynlige, oversandselige og overnaturlige Naadegaver til det synlige Vand. Helder under Bøn Vand over det Menneske, hvis Sjæl endnu er

besmittet med Arvesynden; og samtidigt med Legemets sindbilledlige Renselse vil Jeg rense Sjælen ved at indgyde den den helliggjørende Naade og alle Dyders Smykke. — Det er altsaa Herren selv, som i sin guddommelige Viisdom og Barmhjertighed har gjort synlige, betydningsfulde Tegn, som Vand, Olie, Brød og Viin, til sin Naades Bærere og Canaler. Og det er af Ham, at Kirken har faaet Myndighed og Anviisning paa at følge Hans Exempel og at anordne Sacramentalier til sin Velsignelses Canaler.

4. Sacramentalierne ere nemlig, som ovenfor sagt, for det første anordnede af Kirken, altsaa ei umiddelbart af Christus, men kun middelbart.

Christus selv velsignede, drev Djævle ud og helbredte de Syge. Han gav ogsaa sine Apostle Magt og Befaling til at meddele lignende Velsignelser, til at uddrive Djævle og helbrede de Syge ved at salve dem med Olie (Marc. 6, 7. 13). Og hermed nøiedes hans Barmhjertighed endnu ikke; han bar ogsaa Omsorg for Fremtiden, for alle tilkommende Tider; han efterlod Kirken ikke blot Magt til at gjøre Undergjæringer, der kun er en overordenlig Gave; nei, ligesom han selv havde hjulpet alle Nødlidende, saaledes skal ogsaa hans Kirke hjælpe Alle ved sin Forbøn for den himmelske Faders Naadethrone; den skal som en øm Moder velsigne sine Børn i allehaande Anliggender, og være hans Velsignelsers ordenlige Meddeler.

Men Kirken, Christi Brud, forstaaer Brudgommens Aand. Af ham har den ogsaa lært at nedlade sig til vor skrøbelige, sandselige Natur, og knytte sin Velsignelse til synlige og haandgribelige Gjenstande, til passende og betydningsfulde Tegn, til Voxlys, Aske, Palmer, Korsbilleder og slige Ting.

5. Sacramentalierne ere altsaa for det andet synlige, betydningsfulde Tegn. Det brændende Lys f. Ex., hvor betydningsfuldt er det ikke! Hvor mange opbyggende Tanker formaaer det ei at fremkalde i os! Om hvor

mange religiøse Sandheder formaaer det ei at minde os! Minder det ikke om Christus, der er Lys af Lys — „et Lys til at oplyse Hedningerne og forherlige Israels Folk“ (Luc. 2, 32)? Minder det os ikke om Troens uskatteelige Naadelys, hvorved Herren „har kaldet os fra Uvidenhedens og Vantroens Mørke til sit Rige, saa at vi nu selv ere Lys i Herren“ (Ephes. 5, 8)? Minder det os ikke om, at „aflægge Mørkets Gjæringer og iføre Lysets Vaaben“ (Rom. 13, 12)? Minder det os ikke om Herrens opløftende Formaning: „Eders Lænder være ombundne og brændende Lys i eders Hænder“ (Luc. 12, 35)? — Palm en, minder den os ei om de Palmer, Jøderne strøede paa Veien, da Herren holdt sit Indtog i Jerusalem? — om den Palme, han har vundet, da han seirede over Død, Helvede og Grav? — ei om den Palme, vi selv skulle tilkæmpe os ved modigt at stride mod Fristeren og vore onde Lidenskaber? — ei om den Palme, vi engang skulle modtage af den retfærdige Dommers Haand og bære blandt den store Skare, Evangelisten Johannes saae paa Patmos, „hvilken ingen kunde tælle, en Skare, udvalgt af alle Hedninger, Stammer, Folk og Tungemaal, som stode for Thronen og Lammet, iførte hvide Klæder og med Palme-grene i deres Hænder“ (Aab. 7, 9)? — Og Asken, som Præsten paa Aske-Onsdag strøer paa vore Hoveder — er dens Formaning ei tydelig nok? og vilde den ei tale forstaaeligt nok til os, om end Præsten ikke udtrykkeligt tolkede dens Betydning med de Ord: „Du er Støv og skal blive til Støv igjen?“ — Og nu Korset og de andre fromme Billeder, som Kirken ogsaa indvier, hvor mange fromme Tanker og Følelser ere de ei af sig selv skikkede til at opvække i os! Kort sagt, det er betydningsfulde Tegn, som Kirken vælger for at knytte sin Velsignelse til dem. Og hvorledes? — Ved at bede Herren om at velsigne de Mennesker, som benytte sig af disse Gjenstande.

6. Derfor ere Sacramentalierne for det tredie virk-

somme Tegn. Thi Kirkens Bøn vil ikke blive uden Bønhørelse.

Jeg siger med Forsæt: Kirkens Bøn, og ikke: Præstens. Det er rigtignok den enkelte Præst, som beder over Vandet, Lysene, Palmerne o. s. v. Men han beder ikke som Privatperson, som det skrøbelige og syndige Menneske. Var det Tilfældet, ja, da kunde det rigtignok skee, at hans Bøn ikke formaaede meget hos den retfærdige Gud; men han beder som Præst, paa Kirkens Befaling og paa hele Kirkens Vegne. Og Kirken er jo den himmelske Brudgoms elskede Brud, „der ei har Plet eller Rynke“ (Eph. 5, 27), men er ustraffelig og hellig, i Ordets strengeste Betydning, i mange af sine Medlemmer, som allerede triumphere i Himlen. Og de bede tilligemed Præsten — alle de lyse Skarer af Helgener; med ham beder alle Helgeners Dronning Maria, den Helligaands uplettede Brud; med ham beder Christus selv i sin hellige Menneskehed som Kirkens usynlige Hoved. Siig selv, kjære Læser! skulde det vel let være muligt, at en saadan Bøn bliver uden Bønhørelse? Raadfør dig med dit Hjerte og lyt til, hvad det svarer.

7. Men heraf følger en dobbelt og væsenlig Forskjæl imellem Sacramenter og Sacramentalier.

Første Forskjæl: De enkelte Sacramenter virke den Naade, Christus selv har knyttet til dem, d. e. foruden den helliggjørende Naade, der er fælleds for dem alle, tillige en særlig virkende og virksom Naade, der svarer til det udvortes Tegn; Confirmationen f. Ex., der meddeles ved Salvelse med styrkende Olie og velugtende Balsam, styrker os til at kæmpe mod Frelsens Fjender, og til ved et front Levnet at udbrede Dydens Vellugt. — Sacramentalierne derimod tilvende os kun den guddommelige Hjælp, som Kirken beder om ved deres Indvielse. Paa Kyndelmisse indvier Præsten Voxlys og beder: „Herre Jesus Christus, du sande Lys, som oplyser ethvert Menneske, som kommer til denne Verden! Som disse Lys fordrive Nattens Mørke, saaledes

oplyse Du vore Hjerter med den Helligaands Lys, for at vi med reent Hjerte maae kunne erkjende, hvad der er Dig velbehageligt og os nyttigt.“ Ved at modtage det saaledes indviede Lys og tænde det til Guds Ære tilvender jeg mig denne Bøns Frugt. Jeg tør haabe, at Herren som Følge af denne Bøn virkelig vil oplyse mit Hjertes Mærke. — Aske-Onsdag seer du Præsten indvie Aske og høre, ham derved bede om Syndernes Forladelse for alle dem, der lade Asken strøe paa deres Hoveder. Gjør du saa det, da tør du haabe, at Asken virkelig vil tilvende dig en virksom Naade til Anger og Bod og Syndernes Forladelse. — Præsten indvier for hele Aaret Vand og beder, at Herren vil holde Djævelens Indfyldelse fjern fra de Steder, hvor Vievandet bruges. Ved at bestænke mig dermed, tør jeg altsaa haabe, at Herren vil beskjærme mig mod den onde Fjendes Efterstræbelser. — I vore Kirker og Capeller findes Korsveiens Stationer, d. v. s. 14 Billeder, der fremstille vor lidende Frelser, med et Kors over ethvert af dem. Da Præsten indviede Korsveien, lyste han den Velsignelse over disse Kors, at de, som under ydmyg Bøn vilde bøie sig for dem, maatte bevare legemlig og aandelig Sundhed. Gjør derfor dette; gaa andægtig Korsveien, især i den forestaaende Fastetid*), og du tilvender dig denne Bøns Frugt. Er du maaskee Medlem af en Maria-Congregation? eller har du i det mindste allerede overværet en høitidelig Optagelse af Medlemmer i samme? Da saa du Præsten indvie en smuk Medaille til hvert enkelt Medlems fromme Brug, og bede: „Gud, som ikke forbyder at fremstille dine Hellige, lad dem, som andægtigt ære Maria foran dette hendes Billede, ved hendes Fortjenester nyde

*) Veiledning til denne Andagtsøvelse gives i „Via Crucis eller Korsvei, det er: kirkelige Bønner, Betragtninger og Psalmer i Anledning af vor Herre og Frelser Jesu Christi Smertengang til Golgatha. Kjøbenhavn, hos Høst & Søn. 1863“, som hermed paany anbefales alle vore Læsere.

din Naade i dette Liv og den evige Salighed i det tilkommende.“ Er du saa lykkelig at bære denne Medaille, da tør du haabe paa Marias særlige Forbøn i Liv og Død. — Nu forstaae vi, at cthvert enkelt Sacramentale har den særegne Kraft, som Kirkens Bøn giver det.

8. Den anden Forskjæl angaaer Virkningens Vished. Sacramenterne virke nemlig ufeilbarligt, naar de kun ikke møde nogen Hindring. Barnet f. Ex., der paa den rette Maade døbes, bliver utvivlsomt rensset fra Arvesynden. Sacramentalierne derimod virke ikke ufeilbarligt det, som Kirken har bedet om. De have jo deres Kraft ene og alene af Bønnen; men Bønnens Virkning kan ikke være ufeilbar. Herren kan kun give os det, hvorom vi bede, under den selvfølgelige Forudsætning, at det vil være til hans Ære og vort sande Vel. Meget vil det her ogsaa komme an paa den Stemning, hvori jeg benytter mig af Sacramentalierne, om jeg med Andagt tager Vievand, med Andagt gjør Korstegnet eller kun af Vane, uden nogensombelst Eftertanke eller religiøs Følelse.

9. Dette er i Korthed Kirkens Lære og Praxis angaaende Sacramentalierne. Gives der heri noget, som ei stemmer overens med Troens, Fromhedens eller Fornuftens Grundsætninger?

Mon det skulde være Overtro at stole paa Bønnens Kraft, især Kirkens Bøns? Da maatte det jo være Overtro at stole paa Herrens Forjættelse: „Alt hvad I begjære i Bønnen troende, det skulle I faae“ (Matth. 21, 22), og: „Hvadsombelst I bede om i mit Navn, det vil Jeg gjøre“ (Joh. 14, 13).

Eller skulde det være Overtro, at vente Guds Hjælp af de indviede Gjenstandes andægtige Benyttelse? Var det maaskee Overtro, at Moses opreiste Kobberslangen i Ørkenen, for ved Synet af den at frølse de forgiftede Israeliter fra Døden? Nei, det var jo Herren selv, der befalede ham dette: „Gjør dig en Slange og sæt den paa en Stang; og det skal skee,

at hver den, som er bidt og seer den, han skal leve“ (4. Moseb. 21, 8). Og saaledes skete det virkelig: „Naar en Slange havde bidt Nogen, og han saae paa Kobberslangen, da blev han ilive“ (Samme. 9). Mon det var Overtro, at den unge Tobias bestrøg sin gamle Faders blinde Øine med Fiskegalde for derved at helbrede ham for Blindhed? Nei, det var jo Ærkeenglen Raphael selv, der havde sagt til ham: „Saasnart Du kommer i din Faders Huus, skal Du bestryge hans Øine med den Fiskegalde, Du fører med Dig. Thi Du skal vide, at hans Øine snart skulle oplades, og din Fader skal igjen komme til at see Himlens Lys og glæde sig ved at see dig.“ Og virkelig „omtrent en halv Time senere begyndte en mat Hinde at løsne sig fra hans Øine, og han fik Synet igjen. Og de lovprieste Gud, han selv, hans Hustru og alle hans Bekjendte, og Tobias sagde: „Jeg takker Dig, Herre, fordi Du har revset mig og igjen helbredet mig; og see, jeg seer min Søn Tobias“ (Tob. 11, 7—17). Eller var det Overtro, at den Blindfødte lod smøre Dynd paa sine Øine og gik hen og toede sig i Dammen Siloe i Haab om saaledes at blive seende? Nei, det var det sandelig ikke. Det var jo Frelseren selv, der smurte Dyndet paa hans Øine og sendte ham til Dammen. Og see, da han i Tro og Tillid havde toet sig, kom han seende tilbage. (Joh. 9, 6. 7.) Ligesaalidt kan det da være Overtro, at jeg benytter indviiede Lys eller Palmer, Kors eller Medailler, som Kirkens Tjenere have lyst Vel-signelse over.

Hører du alligevel Nogen paastaae det, saa spørg engang et saadant Menneske om, hvad han forstaaer ved Overtro? Og du kan paa Forhaand være vis paa, enten intet Svar at faae, eller et meget vaklende og intetsigende. Men saa viis du, at du veed at gjøre Regnskab for, hvad du troer og gjør. Siig: Jeg har lært i Katechismen, at man synder ved Overtro, naar man tilskriver Ting en Kraft, som de ei kunne have hverken af Naturen, eller ifølge guddommelig Anordning, eller Kirkens Bøn, f. Ex.

ved at lade Haanden beskue eller Kort lægge op for at at faae Fremtiden at vide. Men at indviede Kors eller Medailler o. s. v. have en særlig Kraft til at sikre os Guds Beskyttelse, er saa sikkert, som Kirkens Bøn, der er knyttet til dem, ikke er aldeles kraftesløs.

Vi ere altfor vel oplyste om Sacramentaliernes Virke-maade, til paa overtroisk Maade at misbruge dem. Vi vente kun den Virkning af dem, som Kirkens Bøn og vor Andagt tillægger dem. Vievandets Brug f. Ex. haabe vi, vil ikke blot bidrage til vor aandelige men ogsaa til vor legemlige Velfærd, fordi Kirken ogsaa beder om denne, og i Sygdom ville vi derfor ogsaa benytte det; men vi vide vel, at Herren ogsaa kræver Anvendelse af naturlige Lægemidler, der staae til vor Raadighed, og at vor Bøn om Helbredelse vilde blive frugtesløs, dersom vi vilde forsømme dem.

10. Nei, Faren for en overtroisk Brug af Vievand og andre indviede Gjenstande vil derfor ikke være stor. Vi maae snarere vogte os for at ringeagte dem, eller for kun med Mistillid og Tvivl at benytte os af dem eller endog at skamme os ved dem. Lad os Aske-Onsdag kun modtage den indviede Aske, for ved Kirkens Bøn og Præstens Formaning desto virksommere at opvækkes til Anger, Bod og Bedring i Fastetiden. — Lad os holde de Palmer i Ære, som Kirken Palmesøndag vil give os, for at deres Velsignelse maa opfyldes paa os: „at hvor-somhelst de bringes hen, maae de medføre Herrens Velsignelse og hans høire Haands Beskærmelse og Beskyttelse mod alle Gjenvordigheder.“

Lad os især gjerne bruge Vievand, baade i Kirken og hjemme, for med angerfuldt Hjerte at træde ind i Kirken og med reent Hjerte forlade den, for om Morgen en at nedkalde Herrens Hjælp over hele Dagens Gjøren og Laden, og for om Aftenen at rense vor Samvittighed for enhver Plet, og saaledes i alt Fald være forbredte, om Menneskets Søn skulde uforventet komme som en Tyv om Natten.

Sacramentalierne høre med til den store Rigdom, vi som katholske Christne have Raadighed over. Det vilde være Skade at nedgrave en eneste Hvid af dem.

P.

Et fromt Barn.

En Præst havde en Dag sagt i Underviisningen: Ville I omvende en Familie? Nu vel, saa fører en Sjæl, som forstaaer at lide, i dens Midte. Ville I opnaae, at en Sjæl, der er Eder dyrebar, vender om til Gud? Nu vel, saa lider for den. Disse Ord hørte et Barn Dagen før sin første hellige Communion. Hvorledes vil det være blevet det muligt at forstaae dem? Den guddommelige Frelser, som havde taget Bolig i dets Hjerte, havde opladt Meningen for det. Det stakkels Barn havde ofte seet sin Moder græde, og det grebes af Skamfuldhed, naar dets Fader om Aftenen, ja næsten hver Aften, kom beruset hjem. Paa den Dag, da det blev paamindet om Lidelsens Magt, var det allerede blevet styrket til at lide. Det omfavnede sin Moder og sagde til hende: „Vær rolig, Moder; snart vil Du ikke mere have at græde over Fader!“

Den næste Dag ved Middagsmaaltidet — det eneste, ved hvilket Familien var samlet — tog Barnet Suppen og et Stykke Brød, men frabad sig al anden Spise.

„Er Du syg?“ spurgte Moderen forundret.

„Nei, kjære Moder!“

„Saa spiis dog!“ sagde Faderen.

„Ikke idag, kjære Fader.“

Man kaldte denne Adfærd for Egensindighed og vilde straffe Barnet, ved at forbyde det at faste. Om Aftenen kom Faderen igjen beruset hjem, som sædvanligt;

Barnet var gaaet tilsengs, men sov ikke endnu. Det hørte Faderen bande og begyndte at græde. Det var første Gang, at Faderens Banden afpressede det Taarer. Den paafølgende Dag vægrede Barnet sig ved at nyde noget andet ved Middagsbordet end Vand og Brød. Moderen blev urolig og Faderen vred. „Jeg vil, at Du skal spise“, sagde han ærgerlig.

„Nei“, svarede Barnet med Fasthed, „jeg gjør det ikke, saalænge Moder nødes til at græde. Det har jeg lovet den kjære Gud, og jeg vil straffe mig selv ved frivillig Lidelse, for at Gud ikke skal straffe Dig.“

Faderen slog Øinene ned. Om Aftenen kom han ædru og rolig hjem; Barnet var fuldt af elskværdig Glæde og spiste med god Appetit.

Men den onde Vane forledte Faderen endnu engang til at beruse sig, og Barnet begyndte atter at faste. Denne Gang vovede Faderen ikke at spørge; men en tung Taare trillede ned over hans Kind; han hørte op med at spise. Moderen begyndte ligeledes at græde; ene Barnet forblev roligt. Faderen reiste sig, omfavnede sit Barn og spurgte: „Vilde Du altid gjøre dette?“

„Ja, Fader, indtil enten jeg er død, eller indtil Du har omvendt Dig.“

„Nei, Barn, Din Moder skal ikke længere græde over mig!“

Og han holdt Ord. Moderen fik aldrig mere Grund til at græde over sin Ægtefælle.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Faders Helbred har forbedret sig. Han har lidt af stærk Rheumatisme, som nødte ham til at holde Sengen, men ikke formaaede i nogen Maade at for-

mørke hans Aand. En af Hs. Helligheds Læger erklærer nu offentligt, at Pius IX. kan leve endnu i mange Aar, da, med Undtagelse af Benene, hele hans Constitution er fuldkommen stærk og sund. Vi glæde os meget over den Naade, Kirkens almægtige Herre derved beviser os. Thi skjøndt vor Herre ikke behøver en i enhver Henseende saa udmærket Statholder paa Jorden, som Pius IX. er, for at vise enhver Uhildet, at Helvedes Porte ikke kunne overvælde Hans hellige Kirke, saa forøger dog denne Naade vor urokkelige Tro paa, at alle Modstandernes Angreb ere frugtesløse, og kun tjene til Kirkens Forherligelse.

— Paa Kong Victor Emmanuels Dødsdag ledsagede hans Søn, nuværende Kong Humbert, og hans Gemalinde Margaretha, Prinds Amadeo og flere Dignitarier det helligste Sacrament til den Syge med brændende Voxlys i Haanden.

Kong Victor Emmanuel II., født den 14. Marts 1820, besteg sin Faders Carlo Alberto's Throne som Konge af Sardinien, efterat denne havde frasagt sig den d. 23de Marts 1849, og antog Titelen af „Konge af Italien“ den 17. Marts 1861. I første Ægteskab var han formælet med Ærkehertug Rainer af Østerrigs Datter Adelheid, som døde d. 20. Januar 1855. Senere levede Kongen i morganatisk Ægteskab med Grevinde Rosina af Mirafiore. Kongen efterlader sig fire Børn: Prindsesse Clothilde (som lever i et meget ulykkeligt Ægteskab med den udsvævende og ugudelige Prinds Napoleon), Kong Humbert, Prinds Amadeo og Dronning Maria Pia af Portugal.

Victor Emmanuel har nu staaet for sin evige Dommer. Derfor behøve vi ikke at røgte en Dommers Embede.

Historiens Dom over ham vil maaskee blive mildere end hans Gjerninger og den Rolle, han har spillet, fortjener. Men baade Venner og Fjender maae indrømme, at den Hedengangne, mere end nogen anden Stormand, har været et Redskab i den internationale Revolutions Hænder.

Kongeriget Italien er blevet stort ved sine Nederlag; thi det er ene dets Forbundsfællers Seire, som have gjort Italien stort.

Victor Emmanuel erkjendte den store Urct, han begik, uden dog at være Mand nok til at frigjøre sig for de hemmelige Selskabers Indflydelse. Han var en ulykkelig Mand, som ikke kunde finde Ro for sine vedvarende Samvittighedsnag. Det var kun med Modbydelighed, at han

satte sit Navn under de sacrilegiske Decreter, som hans Ministre lode udgaae, og hans mystiske Sky for Rom og den ærværdige Pius IX. lod ham ikke føle Glæde over Italiens Storhed. Han døde ikke som Konge af Guds Naade, men vi ville haabe, at Gud har været ham en naadig Dommer, og ville af Hjertet istemme Pius IX.' Ord, som denne udtalte, da han modtog Budskabet om Victor Emmanuels Død: „Jeg har tilgivet ham Alt og jeg vil stedse bede for ham.“

Berlin. Fyrst Bismarks tro Haandlanger Hr. Falck havde fornylig den Uforskammethed, offentligt at sige i Kammeret, at han gjerne vilde ansætte katholske Professorer ved Universiteterne, men at han ikke kunde finde Videnskabsmænd blandt Katholikerne, der kunde udfylde en Plads ved et Universitet. Falck mener hermed rimeligviis, at han ikke kan finde katholske Videnskabsmænd, som ere characterløse nok til, for en Lærerpøst at skrive Bøger, som behage den i høiere Regioner herskende Stemning. Og saaledes er det sandt, at „Gud har beredt sine Tjenere Roes af de Umyndiges Mund“. Herren pleier jo at lade Sine tage Deel i sin Skæbne. Men at Hr. Falck tager fejl, naar han paastaer, ikke at kunne finde dygtige Universitetslærere blandt Katholiker, hvis han ene vilde tage Hensyn til Videnskaben og ikke til Vedkommendes Trællesind — at han iøvrigt skulde være istand til at vurdere en Videnskabsmand, er, efter mange Ting at slutte, meget tvivlsomt — det synes at fremgaa af de Prisbeløninger, som de katholske Studenter have erhvervet sig ved det overveiende protestantiske Universitet Tübingen i Würtemberg, som ogsaa har et katholsk theologisk Facultet. Ved den sidste akademiske Prisuddeling bleve Afhandlinger af fem katholske Studenter prisbelønnede. Thematene, som det evangelisk-theologiske, det medicinske og statsvidenskabelige Facultet havde givet, bleve ikke bearbejdede. Det juridiske Facultets Prisopgave blev besvaret af et Medlem af den katholske Studenterforening „Alemannia“ og prisbelønnet. En katholsk og en evangelisk Theolog erholdt det filosofiske Facultets Prisbelønning. Den naturvidenskabelige Afhandling, som blev prisbelønnet, var indgivet af en katholsk Theolog. Af de to Belønninger, som tvende Stiftelser havde udsat for videnskabelige Arbejder, fik en katholsk Theolog den ene, og en evangelisk Theolog den anden. Altsaa af ni Præmier fik Eleverne af den katholske Wil-

helmsstiftelse de 5, en anden katolsk Theolog fik den 6.! Skulde det efter alt dette være muligt, at Katholikerne ere dummere end andre Folk? Skulde maaskee Charakteerløshed grundlægge Retten til at blive rost som Videnskabsmænd, eller Kryben og Logren for en Minister gjælde for lige med et Doctordiplom?

Til Kirketidens Abonnenter og Læsere.

Fra Steyl i Rhinpreussen er der i den forløbne Uge tilsendt os et Prøvenummer af et illustreret Ugeskrift, betitlet: „Die heilige Stadt Gottes“, illustrirtes Sonstagsblatt für das katholische Volk, religiøs underholdende Wochenschrift. Herausgegeben vom Missionshäuse zum h. Erzengel Michael zu Steyl.“ Redacteur Johannes Janssen, Missionshusets Forstander og Præst.

Vi opfylde saa meget hellere Udgeverens Anmodning om at anbefale dette Ugeblad til alle tydsklæsende danske Katholiker, som det os tilsendte Prøvenumers (Nr. 1 d. A.) afvexlende Indhold, væsenlig af religiøs-historisk Beskaffenhed, umiskjendeligt synes at borge for en tiltrækkende Underholdning. Hertil kommer, at Overskuddet af Bladets Indtægter tilflyder — som Bladets Titel viser — en Anstalt, der virker for Præsters Uddannelse for Hedningemissionen. Vi undlade tillige ikke at fremhæve, at de xylograferede Illustrationer ikke i nogen Henseende staae tilbage for de bedste af de her udkommende illustrerede Blades, og dette saameget mere, som en heel Aargang af dette Ugeskrift kun koster 8 tydske Mark (7 Kr. 11 Ø.). Det tilsendes Abonnenterne, efter Ønske, deels ugenlig, deels maanedsviis i Hefter paa 4 à 5 Numere. „Nord. Kirket.“ Udgever modtager Subskription paa dette i alle Henseender elegant udstyrede og ualmindelig billige Blad, hvoraf det tilsendte Prøvenummer ligger til Eftersyn i Kirkebygningens Forsamlingsværølse.

St. Ansgariusforeningen

holder Bestyrelsesmøde Tirsdagen den 29de Marts Kl. 7 Eftermiddag præcise.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 27. Januar. 3. Søndag efter Epiphani. Den hel. Ansgars festlige Mindedag. — 28. M. Fabian og Sabastian, Martyrer. 28. Ti. Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer. 30. O. Martina, Jomfru og Martyrinde. 31 To. Petrus Nolascus, Bekj. 1. Februar. F. Ignatius, Biskop og Mart. Kl. 8¼ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte., Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 2. L. Mariæ Renselse (feires offentlig paa førstkommende Søndag).

Søndagen den 3. Februar 4. Søndag efter Epiphani. Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. Kl. 9¾ høitidelig Lysevielse i Sct. Ansgars Kirke.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang. .

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 5. **Søndagen den 3die Februar.** **1878.**

Indhold: Om Bønnens Nødvendighed. Madonna til Ruinerne.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Neustadt, Carmel-
bjerget, Rusland, Fra Missionerne.

Om Bønnens Nødvendighed. *)

Vi trænge i enhver Henseende til at bede, og det kan synes underligt, at et guddommeligt Bud skulde være nødvendigt for at tilskynde os til at bede. Er det dog ikke den allerstørste Ære for os, ja den allerstørste Naade og Velgjerning, at det er os tilladt at bede, at vi hvert Øieblik frit og trygt tør nærme os Gud i Bønnen, kunne anbefale Ham vore Anliggender og forvente Bønhørelse? Er det ikke en vidunderlig, al Forventning overgaaende Forjættelse, hvorved vor guddommelige Frelser har formanet os til at bede: „Sandelig, sandelig, siger jeg Eder, at hvadsomhelst I bede Faderen om i Mit Navn, vil Han give Eder“ (Joh. 16, 23)?

Dette er dog en i Sandhed uendelig trøsterig Forjættelse og Forsikring, hvorfor Herren ogsaa tilføier de

*) Efter et lille Skrivt af Ærkebiskop Dr. Paulus Melchers af Cöln.

Ord: „Hidtil have I ikke bedet om Noget i Mit Navn; beder og I skulle faae, for at Eders Glæde maa blive fuldkommen“ (Joh. 16, 24). Enhver, som er gennemtrængt af en levende Tro paa den guddommelige Almagt og paa Hans Sanddruhed og Trofasthed, som Aftenen før sin Lidelse har givet disse Forjættelser til sine Disciple og os Alle, han besidder deri en uudtømmelig Skat, en stedse rindende Kilde til Trøst, Haab og Tillid i enhver Nød paa Legeme og Sjæl og et virksomt Lægemedel mod Mistillid og Fortvivelse.

Havde Gud kun bestemt en eneste Dag i hvert Aar, kun anordnet en eneste Bededag med Forjættelse om, at Alle, som paa denne Dag paa et bestemt Sted vilde indfinde sig for der at bede, skulde finde Bønhørelse hos Gud og Opfyldelse af deres Ønsker og Bønner: da vilde man see Millioner af Troende fra alle Verdensdele paa denne Dag forsamlede paa dette Sted! Men nu, da paa enhver Dag og i enhver Time, ja ethvert Øieblik af Dagen og Natten, paa ethvert Sted i hele Verden vor Guds Øre og Faderhjerter staae aabne for alle Mennesker uden Undtagelse og en utvivlsom Bønhørelse er bleven forjættet alle Mennesker — hvor mange er der ikke, hvem denne Guds uendelig kjærlighedsfulde og naadige Forjættelse slet ikke synes at være given, som ikke følge den guddommelige Opfordring, men tankeløse, ligegyldige eller vantroe hele Dage, Uger, Maaneder og Aar igjennem forsømme at øse af Bønnens vidunderlige Naadekilde, af den Kilde, som staaer til Raadighed for os Alle og som skjænker os Alt, hvad vi behøve for Legeme og Sjæl, for Tid og Evighed!

Hvad er nu Aarsagen til denne bedrøvelige Kjendsgjerning? Den er paa den ene Side hos utallige af vore Samtidige en Vantro, som har vendt sig bort fra Gud og de guddommelige Ting og fordyber sig ene i jordiske Goder og Bestræbelser, saa de ikke længere sætte deres Haab og Tillid til den levende Gud, men til deres Egenkjærligheds forskjællige Afguder.

Men paa den anden Side er den hos ikke faa troende Christne en vis Svaghed og Afmagt i Troen, som ikke omfatter Guds Ord med levende Kraft og Sjælens Hengivelse, men lader Hjertet blive koldt og ligegyldigt, og derved forhindrer Bønnens rette Virksomhed og Øvelse. Derfor er desværre Bønnens Aand, dette en sand Christens Kjendemærke og høieste Gode, ikke mere at finde hos Mange, der ville gjælde for Christne, og deraf kommer det, at de forsømme at forrette deres daglige Bønner, at den fælleds Huusandagt bliver mere og mere sjælden i Familierne, navnlig i Byerne, ja, at saa mange Christne ei engang mere kunne bede med Andagt i Guds Huus i umiddelbar Nærhed af det i det hellige Sacrament skjulte Gudmenneske, men i Adspredelse og Ligegyldighed kun efter Legemet, men ikke i Aand og Sandhed tage Deel i de hellige Hemmeligheder, eller opholde sig i Nærheden af det allerhelligste Sacrament.

De Troende burde ret ofte mindes om den guddommelige Forjættelse, som er knyttet til Bønnen og ofte paamine sig selv om den Naadens Rigdom, til hvilken Bønnen er Nøglen, for at frigjøre sig for denne Ligegyldighed og Tankeløshed og opvække Iver og Kjærlighed til Bøn i deres Hjerter.

„Hvo som forstaaer at bede ret, han forstaaer ogsaa at leve ret“, siger den h. Augustinus, og dette Ord af den store Kirkefader indeholder en dyb Sandhed, som han har øst udaf sit eget indre Livs Erfaring. Mennesket øver nemlig under Bønnen alle Dyder i sit Indre, som han ved sit Liv og sin Virken, ved sin Liden og Striden, ved sin Gjøren og Laden skal udøve i det Ydre; Bønnen er ligesom en Skole og tillige, som en anden hellig Lærer har sagt, en Afspeiling af det aandelige Liv.

I Bønnen bliver fremfor Alt Troen øvet, hvis Sandheder ere Bønnens Grundvold; i Bønnen øves fornemmelig Haabet; thi det er Haabet, som ved Tilliden til Guds Ord og Forjættelse tilskynder os til at bede og lærer os at bede paa den rette Maade; i Bønnen øves Kjærlig-

heden, idet vi med et barnligt og kjærligt Sindelag henvende os til vor himmelske Fader, med et taknemmeligt Hjerte mindes hans Velgjerninger, Naadegaver og Forbarmelser, og i Omgangen med Ham, det høieste og elskværdigste Gode, stedse bedre og bedre lære at kjende og elske hans Fuldkommenheder. I Bønnen øves Ydmygheden, idet Erkjendelsen af vor egen Svaghed, Afmagt og Hjælpeløshed tilskynder os til at anmode Gud om Hjælp; og det er ene ved Bønnen, at denne Erkjendelse stedse bliver os klarere.

Bønnen er fremdeles den Kilde til himmelsk Oplysning og hellig Videnskab, som den Lærde saavel som den Ulærde trænger til, for ret at kunne forstaae Troens Sandheder og være istand til at indrette deres Liv efter dem. Det er under Bønnen, at den Helligaand giver Menneskets Sjæl Lys og Kraft; det er ved Bønnen, at Han renser og lutrer det menneskelige Hjerte og løsriver det fra den uordenlige Begjærlighed efter jordiske Goder, Nydelser og Ære. Det er i Bønnen, at Gud belærer os om alle jordiske Tings Forfængelighed og om Vigtigheden af det ene Fornødne.

Ved Bønnen opfylder Gud Sjælen med Hunger og Tørst efter Retfærdighed, efter et Gud velbehageligt helligt Levnet og med Længsel og Hjemvæe efter det himmelske Fædreland. Der afslører Gud for den opadstræbende Menneskeand sin uendelige Storhed og Elskværdighed, i Sammenligning med hvilke Alt, hvad der i Skabningen findes af Stort, Skjønt og Elskværdigt, er saa ringe og ubetydeligt, at det forsvinder som en Draabe i det store Ocean, som Stjernernes Lys for den opgaaende Sols Straaleglands. Der lærer Mennesket at erkjende og forstaae, at det ikke er skabt for denne Verden, men for Gud, og at dets Hjerte kun kan finde Ro, Fred og Salighed i Gud, det uendelige Gode og alle Goders Indbegreb. Bønnen meddeler Sjælen ogsaa Lys til at erkjende den guddommelige Villie, Mod til at opfylde den og til at bringe de dertil fornødne Offre.

Bønnen er ikke mindre en rig Kilde til Trøst i alle Sjælens og Legemets Gjenvordigheder. „Er Nogen iblandt Eder bedrøvet, saa bede han“, formaner den h. Apostel Jacobus os (5, 3); og Enhver, som i Nødens og Sorgmodighedens Time følger vor Frelzers kjærlige Indbydelse: „Kommer Alle til Mig, I som arbeide og ere besværede, og Jeg vil give Eder Hvile“ (Matth. 11, 28), og med et troende og tillidsfuldt Hjerte henvender sig til Ham, vil altid finde Trøst, Lys, Mod og Vederkvælgelse, og saaledes kunne bære sit Kors med Taalmodighed og Hengivelse.

Overhovedet er Bønnen og isærdeleshed den Bøn, som beder om aandelige Naadegaver, en sikker Hjælp i enhver Nød paa Legeme og Sjæl, og et stærkt Vaaben til Kamp og Scir i alle Farer og Fristelser, som møde os paa Frelsens Vei snart fra Helvedes, snart fra Verdens, snart fra vore egne Tilbøieligheders Side. Den er et virksomt Middel til at tilvende os selv og Andre kraftig Hjælp. Den er en Magt, som rækker op til Himlen og ned til Underverdenen og gennemiler alle Verdensaltets Rum med Tankens Hurtighed. Den er det hemmelighedsfulde Baand, som forener alle den stridende, den triumpherende og den lidende Kirkes Medlemmer med Gud og med hverandre indbyrdes. Den er den mægtige Løftestang, som flytter Bjerge, overvinder Krigshære, leder og styrer Kongernes Hjerter, ja indvirker paa Kongernes almægtige Konges Hjerte, og lader Menneskets svage og afmægtige Villie tage Deel i den guddommelige Almagt!

Hele vor hellige Kirkes Historie og navnlig de Helliges underfulde Liv er et vedvarende og utvetydigt Beviis paa Bønnens overnaturlige Magt og paa Guds vedvarende Sanddrthed og Trofasthed i at opfylde sin Forjættelse: „Beder, og I skulle faae!“

Madonna til Ruinerne. *)

De Lærde komme ofte i Ekstase ved Synet af de romerske Ruiner. Saaledes tog En, som jeg kjender, en Smule Støv af et Huus, som man paastaaer at have været Ciceros, og han ærer dette Støv som en kostbar Relikvie. Jeg er ingen Oldtidsven af dette Slags; jeg glæder mig over de Ruiner, som minde mig om al Velsignelses Oprindelse, om Stiftelsen af den christne Kirke. Det er disse, som fængsle mig paa alle mine Vandringer, og overalt foresvæve min Aand.

Jeg spurgte engang paa en Reise igjennem en paa Oldsager rig Egn min Vært, om han ikke vidste noget Seeværdigt i Nærheden? „Aa jo“, svarede Gjæstgiveren til „den hvide Hest“, „vi have her en udmærket Cigarfabrik.“ Da jeg kom til at lee, mærkede den hæderlige Borgermand, at jeg ikke var nogen reisende Commis og fortsatte derfor strax: „Vil De maaskee hellere see noget Ældgammelt, saa have vi heller ingen Mangel derpaa.“ — „Og hvad skulde det være?“ spurgte jeg. „Ei, Herre, det veed jeg ikke selv rigtigt; men mange Fremmede gaae derhen, opholde sig længe der og tegne Adskilligt.“ — „Og Veien? . . .“ — „Den er let at finde. Gaae blot ad Landeveien indtil Kirkegaarden; der fører en forfalden Vei, som de Lærde kalde for en Romervei, over Marken til Floden; en Færgemand er rede til at sætte Dem over paa en Ø, paa hvilken der fordem — nu falder det mig ind — stod et Vestatempel.“

Jeg begav mig strax paa Veien, forsynet med Blyanter, Tegnappe og Reisestok. Efter en Marsche paa en halv Time stod jeg ved Floden, og virkelig! paa en lille Ø i Midten af Floden laae Ruinerne af et gammelt Tempel. Jeg satte mig paa en lille Høi, for med hele min Sjæl at nyde det Fred og Ro aandende Landskab. Den

*) Efter „Stutg. Sonntagsbl.“

fredelige Stilhed rundt omkring mig vakte min Eftertanke. Her havde engang Larm, Liv og Bevægelse hersket. Romerveien bag mig og Vestatemplet foran mig sagde tydeligt, at der, hvor jeg nu sad saa eensomt, havde engang Verdens Herrer huset! De romerske Hæres Bølger vare brusede forbi dette Sted. Flodens Bølger brusede endnu stadigt; hine Jernbølger have ødelagt Landet, disse Sølvbølger befrugte det. O, naar Ulykke og Fordærvelse udgyde sig over Jorden, saa bærer for det meste Mennesket Skylden derfor. . . Nogle af Templets Marmorsøiler reiste endnu deres stolte Hoveder; af andre stod der kun Brudstykker tilbage; den ene var splittet af Lynet, den anden fældet af Stormen; men midt iblandt dem spirede en mangfoldig Plantevæxt, fra den smidige Vedbend, som medlidende slynger sig om de gamle Mure, indtil den slanke Poppel, hvis høie Top svaier i Vindens Flugt. Den synkende Sol, som kastede sine sidste Straaler paa de hvide Marmorrester, fuldendte Billedets Trylleri.

Efterat jeg havde mættet mig ved dette Syn, henvendte jeg mig til en gammel Mand, som ved Flodbredden udbedrede sit Net og bad ham om at sætte mig over. Ogsaa hans Datter, en Pige paa 16 eller 17 Aar steg med en Kurv i Haanden i Baaden. Med et Par Aareslag vare vi fra Stranden. „Hvad vil Du gjøre derovre, Marie?“ spurgte Færgemanden. „Min Fader, imorgen er der en Fest til Ære for Guds Moder!“ — „Saa vil Du vel hente Blomster?“ — „Ja, som hvert Aar.“ — „Du gjør Ret i at pynte Alteret; før Dig pyntede Din Moder det. Ak, den allersaligste Jomfru beskytter allerede saa længe vor Landsby!“ — „Gives der altsaa Blomster paa Øen?“ spurgte jeg. „Jo, Herre, de voxe imellem det gamle Tempels Stene; der er smukke Lilier og Vedbend med sneehvide Blomster.“

Den gamle Mand, den naive, fromme Jomfru, den friske Aftenluft, Mariealteret, den sagte henglidende lille Baad, Alt dette gjorde et saa fuldstændigt harmonisk Indtryk, at det vilde have rørt en mindre følsom Sjæl end

min. Da vi havde sat Foden paa Øen, løb Marie strax henimod Templet. Mange Jomfruer vare fordem gangne ud og ind her, Vestalinderne, Gudinden Vestas Præstinder; men ingen af dem havde været mere livlig og jomfruelig end dette Christenbarn! Jeg spurgte Færgemanden om, hvad man vidste om disse Ruiner? „Jeg veed kun saa meget“, svarede han, „at Romerne, som ikke kjendte den sande Gud, byggede dette Afgudstempel; at deri var en tilsløret Kvindeskikkelse opstillet — saaledes afbildede de deres Gudinde Vesta — og at der maatte stadig brænde en Ild foran dette Billede. Slukkedes denne Ild engang imellem, saa gjaldt det for den største Ulykke og Forbrydelse; de Jomfruer, hvem det paalaae at vedligeholde den, maatte staae til Ansvar for Afgudspræsterne, og naar En af dem blev befunden at være skyldig, eller naar hun begik nogen anden Forseelse, f. Ex. kun een Gang talte med en Mand, saa var det ude med hende. . . . Vil Herren kun uleilige sig et Par Skridt, saa kan De see Fængslerne, i hvilke man i levende Live begravede de Skyldige. Der er flere af dem ganske i Nærheden af Templet, der hvor Marie nu just plukker Blomster.“ Vi gik hen til det betegnede Sted, og isandhed! jeg saae der uhyggelige Hvælvinger — de afdøde Vestalinders Grave! Jeg steg ned i en af dem; den holdt sex Fod i Kvadrat, og var saa lav, at mit Hoved stødte mod Loftet. Jeg saae en lille Niche i Væggen til at optage et lille Stykke Brød og et Vandkruus, som man pleiede at lægge i Graven. „Det er endnu ikke længe siden“, sagde den gamle Mand, „at dette Fængsel eller denne Grav blev opdaget. Lærde Herrer lode grave rundt omkring; vi — jeg og Andre — arbejdede med Hakke og Spade. Pludseligt lød det huult under os, og vi sagde til hverandre: her ligger maaskee en Skat!“

Efter nogen Gravning stødte vi paa en stor Steenplade, og de lærde Herrer stode forventningsfulde ved Siden og sagde: „Nu kommer det, der er det endelig!“ Vi løftede Stenen fra og fandt et meget mørkt Hul. Herrerne

forsikrede, at i 1800 Aar var ikke den mindste Solstraale trængt ind i det. Vi aabnede det efterhaanden for Dagens Lys, og flere af Herrerne stege ned vel tilfredse med Fundet. Og dog, hvad fandt de? Intet uden et lille Kruus af rødligt Leer, den omtalte Niche, nogle Kobbermønter og en Mængde Støv . . . det var det Hele . . . og derhos ogsaa Støvet af den stakkels unge Pige, som her var bleven levende begravet. O Herre! hvor grusom er man dog ikke, naar man ikke kjender den sande Gud. Omendskjøndt man nutildags heller ikke er for rar, saa kunde man dog ikke gjøre noget Saadant — begrave Nogen, som ikke er død, Nogen, der fortvivler, som grædende raaber: „Myrder mig ikke! Naade, Naade!“ Nei, den som ikke lader sig røre af saadanne hjerteskjærende Raab, den som er istand til at støde Hænder tilbage, som vride sig i Fortvivlelse og krampagtigt holde sig fast, den som kan vælte den tunge Gravsteen over en ung Piges Hoved, medens hun uafbrudt beder om Forbarmelse, den som formaaer det, han kan ikke være nogen Christen!“ Den gamle Mand var dybt rystet ved Tanken om den stakkels Vestalindes Skjæbne. „Vor Sogneprest“, fortsatte han, „har sagt os, at disse Afgudspræster have været lige saa uimodtagelige for Menneskehedens Følelser og ligesaa ubarmhjertige som deres Afguder. O, hvor er det dog ikke heelt forskjælligt i vor Religion! Den, ja den veed at tilgive! Ikke sandt, Herre? Da den sande Gud har stiftet vor hellige katholske Kirke, saa har han ogsaa indgydt den Barmhjertighed. Thi han vidste vel, at Menneskene behøvede Barmhjertighed og Naade. Her fra Øen til Bredden derovre er der kun et kort Stykke Vei, og dog hvilken Forskjæl er der ikke imellem her og der! Her begravede Hedningerne en stakkels Skabning i levende Live; der ligefor os stod engang den hellige Magdalenas Kloster; i det indtraadte mængen en Kvinde, som tog Sløret, begræd sine Synder og fandt Fred! Af Klosteret — det hed „den hellige Tilflugt“ — er der kun Ruiner tilbage; et Mariabillede minder om

det Sted, hvor det har staaet. Naar vi komme derover, saa vil jeg vise Dem „Madonna til Ruinerne“. Man seer ofte en ung Person knæle foran den velsignede Gudsmoders Billede, som beder: „O Maria, bed for mig om Naade hos din Søn!“ Ingen i Menigheden spørger om, hvad hun har gjort; hun fører en mønsterværdig Vandel og underkaster sig derhos strenge Bodsøvelser. Da hun for nogle Uger siden var syg, og Sognepræsten meddeelte hende de Døendes Sacramenter, sagde han til os: „Tilvisse, naar hun dør, saa kommer hun til et godt Sted.“

Under hele denne Fortælling havde jeg staaet i „Vestalindens Grav“. Oldingen sluttede just sin Fortælling, da Maries livlige Skikkelse dukkede op blandt Ruinerne. Hun holdt i sin høire Haand den med brogede Blomster fyldte Kurv, som hun med ædel Holdning bar paa Hovedet; i sin venstre Haand holdt hun en stor Buket af Lilier. Vi satte over Floden; i det nærliggende Capel ringede man „Herrens Engel“, da vi naaede Billedet. Marie, et sandt Billede paa Uskyldigheden, lagde sine Blomster ned for Himmeldronningens Fødder; den anden, ikke saa uskyldige, men bodfærdige Pige trak sig just tilbage. . . . Ogsaa hun havde bragt sine Gaver . . . en Krands af mørkfarvede Blomster. ved hvilke hun vilde udtrykke sin Anger. Marie gav Lilierne, Jomfruelighedens Blomster, sin Skytshelgeninde i Haanden; men jeg velsignede den Religion, som har gjort Uskyldigheden og Retfærdigheden til Søstre.

Evangeliet, ene Evangeliet, formaaer at forbinde Retfærdigheden med Naaden; saaledes skriver Bannard i sin Historie om den hellige Ambrosius. Da en uheldig Vestalinde, ved Navn Primigenia, havde brudt sit Løfte, saa havde Præfecten for Rom, Symmachus, hverken Rist eller Ro, førend han havde sat igjennem hos de offentlige Myndigheder, at Jomfruen efter den gamle og grusomme Skik blev levende begravet. Saaledes var nu Hedenskabet engang. Det stillede overmenneskelige Krav

til svage Væsener, uden at det oplukkede Kilder for dem, af hvilke de havde kunnet øse Kraft og Styrke; og faldt de. saa gav man dem intet Middel til at reise sig igjen; man sendte dem i Døden! Den christne Religion derimod vil ikke, at Synderen skal døe, men at han skal omvende sig og leve. Saaledes mødes efter Psalmistens herlige Ord, Sandhed og Retfærdighed i Jesu Christi Religion, og Guds Retfærdighed og Menneskets Anger slutte i Christendommens Naade et Fredsforbund, som lyksaliggjør Hjertet.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Nylig modtog den h. Fader en Pilgrimskare fra Carcassonne i Audients og henvendte følgende rørende Tiltale til dem: „Mine kjære Børn! Fulde af Tillid og Mod ere I komne, uden at lade Eder afholde af de Begivenheder, som true Europa, ja maaskee hele Verden. Vi see den katholske Kirke overalt forfulgt, vi see den i Frankrig at være et Offer for en forbitret Kamp fra de ulykkelige Menneskers Side, der vel kalde sig Patrioter, men kun søge deres egen Interesse istedetfor Fædrelandets Vel. Hvad skulle vi da gjøre under saa mange Kampe og Farer? Vi skulle fordoble vore Bønner, og med Apostlen raabe til vor guddommelige Frelser: „Herre, frels os! Herre, frels os!“ Gud vil da høre vore Bønner, han vil reise sig og byde Stormene Stilhed. O, gid vi maatte høre Guds vældige Røst, som tilraaber Kirkens Fjender i Frankrig: „Forstummer og forhaaner ikke den Religion, i hvilken I ere fødte!“

Paris. Den 19. October f. A. blev i Paris Søster Simplice jordet under stor Deeltagelse fra alle Sider. „Gazette hebdomadaire de médecine“ fortæller om Aarsagen til hendes Død Følgende: „Søster Simplice blev paa en Spadseretur med fem af de hende betroede Børn, af hvilke det ældste var otte Aar gammelt, angreben af

en stor Hund. Dyrets skrækindgydende Udseende og dets fraadende Mund lod hende strax erkjende Faren, og øieblikkeligt kastede hun sig imellem Hunden og Børnene. Hun blev øieblikkelig bidt; men medens Børnene holdt sig skrigende ved hendes Kjole værgede hun sig modigt mod Hunden. Hun holdt den fast i mere end ti Minuter, og søgte at kvæle den, idet hun, uden at ændse Bidene, stak sin Haand i dens Gab. Endelig slap Hunden sit Bytte og blev dræbt af nogle Bønder, der ilede til Hjælp. Søster Simplice blev strax tagen under Lægebehandling, og femten Bidsaar udbrændte paa hendes Arme; men efter faa Dages Forløb viste Vandskrækken sig. Den ædle Søster gjorde sig ingen Illusioner og saae med Hengivelse Døden imøde. Hun bar kun Omsorg for, at de opoffrende Kvinder, som pleiede hende, bleve fjernede fra hende; hun var lykkelig ved sit Offer og fandt sin Trøst i den Tanke, at hun havde frelst de hende betroede Børn ved at priisgive sit eget Liv. Saadanne Exempler paa et ægte christeligt Heltmod trænge ikke til Commentarer. Den radicale Presse i Frankrig har ikke Plads for et rosende Ord i sine mange med Ramaskrig mod Rom opfyldte Spalter. Naturligviis! Saadanne Exempler gjen-drive for klart alle de Bagvaskelser, som man udslynger imod Kirken og dens Institutioner, isærdeleshed Klostrene.

— Ærkebiskoppen af Algier har tilstillet Sognepræsterne i sit Dioces følgende Skrivelse: „I forrige Aar meddeelte jeg Dem det franske Parlaments Beslutning om, at det nægtede det Bidrag af 209,000 Francs, som Frankrig tidligere ydede os. Nu kundgjør jeg et nyt Forslag for Dem, som vort Departements Generalraad har ført mod vore religiøse Instituter. Dette af Franskmænd og muhamedanske Indfødte sammensatte Raad har undertrykt Velgjørhedsbudgettet og de for religiøse Instituter bestemte Poster. De sidste ere rigtignok ikke betydelige, men deres Nægtelse var ledsaget af meget betegnende Omstændigheder. Den skete ved en offentlig Afstemning efter en Discussion, om hvis Mening der ikke kan herske nogen Misforstaaelse. De muhamedanske Medlemmer have uden Undtagelse stemt for vore katholske religiøse Samfund, de „liberale“ Franskmænd imod samme. Intet synes mig at være mere hædrende for vore Instituter, end den Omstændighed, at Muselmænd, som for mindre end et halvt Aarhundrede siden forfulgte dem, nu, da de have havt Leilighed til at see deres Virksomhed, eenstemmigt

overtage deres Forsvar. Jeg veed, at den talrige Deel af Befolkningen, som, Gud skee Lov, endnu er christelig, har beklaget en Fremgangsmaade, som rammer Forældreløse, Oldinge og Syge, og jeg tvivler ikke om, at de af Deres Sognebørn, som ere istand dertil, ville erstatte vore Understøttelsehuse det Tabte.“

Neustadt (Pfalz). En Slagter i en nærliggende Landsby udstødte for nogle Uger siden afskyelige Gudsbespottelser. Blandt andet sagde han: Om der gives en Gud, saa vise han det engang og straffe mig! Otte Dage senere døde hans Kone. Hans eneste Søn, som var meget tungsindig, forsvandt snart derefter, og erei bleven funden endnu, og nu har Slagteren selv gjort Ende paa sit Liv ved Hængning. Der hersker endnu fuldstændigt Mørke med Hensyn til Sønnens Forsvinden; ligeledes veed man ikke, hvad der egenlig er Grunden til Selvmordet; men Gud lever endnu, om end Mange foregive, at de ikke mere troe paa ham.

Carmelbjerget. I Nærheden af Nazareth staaer et prægtigt Kloster, hvis Historie er af stor Interesse. Det var i Aaret 1819, at den romerske Munk Giovanni Battista reiste hertil. Han fandt i de sørgelige Klosterruiner en Dynge Skeletter af franske Soldater istedetfor Munkene, og de tyrkiske Naboers Stemning var af den Beskaffenhed, at man ikke kunde tænke paa at gjenopbygge Klosteret. Battista vendte da tilbage, for efter syv Aars Forløb, forsynet med et fuldstændigt Ferman fra Constantinopel, at gjenoptage sin Plan. 1826 udkastede han Byggeplanen, hvis Omkostninger vilde beløbe sig til c. 400,000 Francs; men han vidste ikke, hvorledes han skulde skaffe disse Penge tilveie, da hverken hans Orden eller den h. Fader kunde give ham Saameget. Da gennemvandrede den fromme Broder Asiens og Africas Klostre; han gennemvandrер Europa, gaaer til Fyrster og Borgere og beder overalt om Hjælp. Han bærer med egen Haand de samlede Offre til sit Bjerg og anvender dem. Saaledes er Klosteret blevet et vederkvægende Hvilepunkt for alle Landes Pilgrime, for Christne og Ikke-Christne, et Pleiehuus for hele Omegnens Lidende og en Herrens Helligdom.

Rusland. Den overordenlige Protection, som de saakaldte Orthodoxe kunne glæde sig ved fra den russiske Regerings Side, holder lige Skridt med Undertrykkelsen af den katholske Kirke. Man ophæver, tiltrods for de

alvorligste Protester, katholske Sogne, for i deres Sted at sætte schismatiske; man omdanner katholske Kirker til schismatiske Templer og overgiver dem til schismatiske Poper, som da ved Hjælp af schismatiske Embedsmænd og de Tvangsmidler, som disse raade over, vide at samle sig en Menighed. I de Egne, hvor der ingen katholsk Kirke findes, som man kan confiskere, bygger Staten Kirker. Saaledes har Statsbudgettet fastsat 1,222,000 Sølvrubler til Bygning af schismatiske Kirker i heelt katholske Egne (Lithauen, Podolien, Wolhynien og Ukraine).

Katholikerne forpligtes altsaa til, for deres egne Penge at bygge Kirker for Schismatikerne. Den „hellige Synode“ har bestemt, at i dette Aar skulle i Gouvernementet Wolhynien to katholske Kirker forvandles til schismatiske (i Kozin og Korzei), og i Podolien een i Kamargrod. Frany opførte blive i Gouvernementet Kjewe 5 Kjøbstad- og 33 Landsbykirker, i Wolhynien 5 Kjøbstad- og 27 Landsbykirker. I Lithauen skulle de schismatiske Templer forøges med 37.

Nylig er atter en katholsk Præst af Dioceset Wilna, Johan Buterlewicz, bleven landsforviist til Siberien af Regeringscommissær Senczykowski, der har det smukke Hverv fæt bringe Katholiker til Frafald. Ærkebiskoppen af Warschau, den heltmodige Felinski, som ikke har ladet sig bevæge til at forraade sin katholske Tro, bliver i Siberien behandlet paa den skammeligste Maade. Han maa endnu takke Gud for, at han har en gammel Soldat hos sig, der kan ministrere ved Messen. Saa danne Kjendsgjerninger oplyse mere end alt andet Grunden til, at saa mange juble over Russernes Held, skjøndt Rusland dog vil trykke som et Mareridt paa Europa, hvis dets Erobringstog ikke blive standsede i rette Tid. Thi i Armenien og Bulgarien gives der jo katholske Christne, som endnu ikke have smagt Russernes Mildhed og Civilisation.

Fra Missionerne. Karenerne og Maaneformørkelisen (af et Brev fra en Missionær i Tøngu af 5. Juni 1877). „Jeg befandt mig d. 27. Februar i Todschopolis, den store Høvdings Landsby. Midt om Natten blev jeg pludselig opskræmmet ved Skrig, Larm og Bøsseskud. „Hvad er der paa færde?“ spurgte jeg de i min Hytte sovende Karener. De lyttede en Stund og svarede derpaa: „Hører Du det ikke? Man raaber jo, at de vilde Bukke (joki) æde Maanen.“ Jeg gik ud og iagttog en Maaneformørkelse. Maanen, i Midten ganske mørk og ved

Randen blodrød, stod paa den skyfri Himmel. „Holder dog op med Spektaklet“, tilraabte jeg Karenerne; „Maanen vil strax lyse igjen.“ Men Larmen var saa stor, at man ikke kunde høre mig. „Hvorfor gjør I dog al denne Larm?“ spurgte jeg en Karener, der stod ved Siden af mig. „For at bortjage Bukkene, lød Svaret. Imidlertid skreg Mængden af al Magt: „Slipper, slipper, Maanen er vor! Bort, bort, den hører os til! Spyt den ud, spyt den ud, den er vor.“ Endelig begyndte Maanen at lyse igjen paa den ene Side, og Karenerne — overbeviste om, at Bukkene begyndte at frygte — fordoblede deres Skrig, for først at ende dermed, efterat Formørkelsen var forbi. „Men vi have dog tvunget Bukkene til at slippe Maanen; havde vi ikke været her, saa havde de stjaalet Maanen.“ Den paafølgende Morgen spurgte jeg nogle Karener om, hvoraf de da vidste, at det var Bukke, som vilde fortære Maanen. „Det have vi lært saaledes af vore Forfædre; men sommetider er det ogsaa Frøer, som gjøre det; og vi maae gjøre Larm hver Gang; thi saa lykkes det dem ikke.“ — „Men hvorledes kunne I da skjælne, om det er Bukke eller Frøer, som forgribe sig paa Maanen?“ — „Naar Bukke ville æde den, saa bliver Maanen rød, thi Bukke have rødt Haar; men naar Frøer gaae den for nær, saa bliver den sort, thi Frøerne ere sorte.“ — „Men hvor ere da disse Bukke og disse Frøer? Man kan jo ikke see dem. Og hvorledes kunne de holde sig deroppe, siden de ikke kunne flyve?“ — „De ere heller ikke altid deroppe; men de forene sig i Tusindtal henede og lure paa det Sted, hvor Maanen om Aften kommer frem fra Jorden; saasnaar den kommer, saa springe de op paa den og begynde at æde den og ophøre ikke, førend de ere færdige dermed.“ — „Men Maanen bliver jo lys igjen om et Par Timer; altsaa er den ikke bleven ædt.“ — „Ja, det kommer netop af, at vi have gjort saa megen Larm; thi da kunne Bukkene og Frøerne ikke fordøie den, men ere nødte til at spytte den ud igjen.“ — Overalt i Karenernes Landsbyer saavel som hos Schanerne trindt omkring har man gjort den samme Larm, og saaledes har De vore vakre Karener at takke for, at Maanen opgaaer for Dem i Europa ogsaa endnu efter d. 27. Februar 1877.“

St. Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige Generalforsamling Søndagen den 10. Februar, Kl. 11½ efter Høimessen, i Forstanderskabets Forsamlingsaal (Bredgade).

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 3. Februar 4. Søndag efter Epiphani. Mariæ Rønselse. (Den høitidelige Lysevielse begynder Kl. 9¼.) — 4. M. Andreas Corsini, Biskop. 5. Ti. Agatha, Jomfru og Martyrinde. 6. O. Titus, Biskop, den h. Paulus' Discipel. Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningen. 7. Tø. Romuald, Bekj. 8 F. Johannes af Matha, Bekj. og Ordensstifter. 9. L. Blasius, Biskop og Martyr.

Løverdagen den 9. Februar meddeles Blasius-Velsignelsen efter enhver hellig Messe.

Søndagen d. 10. Februar. 5. Søndag efter Epiphani.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 6. **Søndagen den 10de Februar.** **1878.**

Indhold: Americanske Bidrag til Tolerancespørgsmaalets Historie.
Guldtykket. Kirkelige Efterretninger: Breslau, Mailand,
Rusland, Central-America, Kjøbenhavn.

Americanske Bidrag til Tolerancespørgsmaalets Historie.

Som bekjendt er Tolerance et Ord, som allermindst
øves i Gjærningen af dem, som oftest føre det paa Læberne.
Den katholske Kirke har rigtignok aldrig opgivet en eneste
Tøddel af sin Bevidsthed om guddommelig Sendelse, og
den vil aldrig gjøre det i Fremtiden. Men ikke desto
mindre har den altid vidst at forene sin strenge Theori
med sand Kjærlighed til anderledes Troende. Den kan
ikke opgive noget af den den betroede Sandhed. Thi
enhver af dens Troessætninger er aabenbaret Sand-
hed, som maa troes af Enhver, som ikke vil forkaste de
Ord: „Hvo som ikke troer, er allerede dømt; han
fordømmer sig selv.“ Dersom Kirken vilde forholde sig
ligegyldig ligeoverfor alle afvigende Læremener, da
ville den ikke fyldestgjøre sin Bestemmelse, at lære „al
Sandhed“. Men noget Andet er det, at tage Hensyn til
Menneskets Skrøbeligheder. Disse Skrøbeligheder, blandt

hvilke ogsaa vrang Anskuelse kunne regnes, hindre ikke Kirken i at omfatte de enkelte Vrangtroende med overbærende Kjærlighed. Man behøver ikke at være synderlig fortrolig med Historien for at vide, at nitten Aarhundreders Kjendsgjæringer have godtgjort, at den katholske Kirke er besjælet af en sand og ægte Tolerance. Den modsatte Paastand tør man trygt og uden Fare for at kunne gjendrives stemple som en enten i Vankundighed eller i Ondskab begrundet Usandhed. Stadfæster ikke vor Tid tilstrækkeligt, at den katholske Kirke forstaaer at være tolerant mod Alle, medens den ikke tør glæde sig over en lignende Adfærd fra dens Modstanderes Side? Forsvarer en Katholik sin Religion, saa bebrejder man ham, at han ikke er hensynsfuld mod Anderledestroende, og at han er intolerant; siger han, at en Katholik er en lige saa god Patriot som Andre, saa siger man: Nei, det kan han ikke være; thi den kan ikke være en sand Patriot, som ikke ogsaa hører til den Statsinstitution, som man kalder Lands- eller Folkekirke. Dette søger man ved offentlige Foredrag at bibringe den lettroende Mængde, der aldrig har lært at tænke, og som i Skolen har lært, at det er Staten og ikke Kirken, som har at afgjøre religiøse Ting, skjøndt Christus har sendt sine Apostle og ikke Statsmændene til at lære al Skabningen Sandhed.

Lad os kaste et Blik paa det ulykkelige Tydskland, hvor indre Splid truer med at tilintetgjøre dette mægtige Rige. Hvor træder man Tolerancen imod Katholikerne mere under Fødder end der? Kirkens Modstandere have stedse grebet til Offensiven imod Rom, og selv de ellers christeligt sindede Blade have troet at burde bidrage deres til, at det forhadte Rom og dets troe Tilhængere bleve tilintetgjorte. Og hvor vanskeligt er det ikke for Folk at komme til den Overbeviisning, at Katholikerne kun forsvare deres helligste Interesser, naar de ikke ville underkaste sig de Love, der gaae ud paa at ødelægge deres af Christus indstiftede Religion og den af Ham indrettede Organisation af Kirken? Man kunde anføre talløse

Exempler, for i det Enkelte at godtgjøre, at Katholiker pleie at være imødekommende indtil den yderste Grændse, at de sjældent angribe den Enkeltes Overbeviisning, hvor ikke Pligten tvinger dem til at gjendrive aabenbare Usandheder, og at de aldrig angribe Personen, da det jo kun er dem om Sagen at gjøre. Men hvorledes behandler man dem nuomstunder? Paa Tolerance tør de aldrig gjøre Regning. Dog, vi skulle ikke inlade os paa nærmere at drøfte denne Kjendsgjernings dybere Grund, men til Stadfæstelse for vor Paastands Sandhed kaste et Blik paa America, Frihedens lovpriste Land.

Dette Land blev egenlig først cultiveret og coloniseret i Begyndelsen af det syttende Aarhundredē. Man skulde nu fristes til at troe, at man ikke havde importeret den religiøse Intolerance og Undertrykkelsesaand i dette Land, da man jo havde havt Leilighed nok til i sin Hjemstavn at see Intolerancens hele Vederstyggelighed. Det var Frihedens Land, man udvandrede til, hvor man da ogsaa havde turdet vente Frihed for den katholske Kirke. Men langt fra! Nordamerica fik sine Colonister fra England, som dengang præsterede det Utrolige med Hensyn til Intolerance. Dengang lallede de smaa Børn allerede paa deres Moders Skjød „No Popery“ (intet Pavedømme); dengang rasede man med Ild og Sværd og Galge imod den katholske Kirkes Tilhængere.*)

Det daværende Selskab af Entrepreneurer og Farmere“ begyndte først med at opdyrke den Deel af Landet, som var blevet kaldt „Virginien“ efter den „jomfruelige“ Dronning Elisabeth, hvis Hædersnavn „jomfruelig“ ene og alene havde sin Grund i, at hun ikke var givt. Nomen er omen o: Navnet er en Forbetydning, siger et latinsk Ordsprog. Det var desværre ogsaa Tilfældet i Virginien. Der har aldrig været en Kvinde, som var be-

*) Den følgende Skildring er et Uddrag af en Beretning til „Lacher Stimmen“ af den i Nordamerica levende Missionær P. Baumgarten.

sjælet af saa stort et Had imod den katholske Kirke som Elisabeth af England. Hun havde rigtignok sine Grunde, da hun efter katholske Principer ikke var legitim, eftersom hun var født af Anna Boleyn, medens Henrik VIII.' Dronning endnu levede, og altsaa ikke stammede fra et gyldigt Ægteskab. Havde nu Colonisterne i Virginien kun en nok saa lille Deel af Elisabeths Had, saa maatte de forfølge Katholikerne paa alle mulige Maader. Det gjorde de da ogsaa. Den engelske Høikirke blev erklæret for Statskirke, medens Katholikerne og Dissenterne simpelthen bleve udelukkede af Colonien. Man gjorde det under de strengeste Straffe til Pligt at overvære Statsgudstjenesten og Høikirkens Cæremonier; Jøder blev Adgang til Colonien aldeles forbudt. Ved Siden af dette udøvede Staten ogsaa et strengt og vidtgaende Sædelighedspoliti. Saaledes kunde en Bespottelse af den engelske Høikirke straffes med Døden; paa Forsømmelse af den protestantiske Gudstjeneste stod en høi Mulct; og den, som gjentagne Gange forsømte den, blev idømt hundrede Pidskeslag. I Aaret 1620 bosatte sig et Antal andre Colonister i Nordamerica, som selv vare blevne forfulgte i England, men ikke desto mindre vare endnu langt mere intolerante imod Anderledestroende, end de selv havde haft Erfaring om fra den engelske Kirkes Side. Det var Calvinisterne, som der ogsaa kaldtes Puritanere og først havde faaet Fodfæste i Plymouth. Calvinisterne havde i England og Skotland givet tilstrækkelige Beviser paa Intolerance, hvorfor man ogsaa kunde vente noget Storartet af dem i America. I det af dem beboede Massachusetts var kun den en fri Mand og havde Adgang til et Embede, som var Medlem af „Calvinisternes hellige Samfund“. Colonien fik snart en Lovbog, som var anlagt paa, ved de strengeste Straffe at fremtvinge Anerkjendelsen af den puritanske Lære. Saaledes blev f. Ex. Banden straffet med en tre Timer varende Staaen i Gabestokken, en Løgn med to Timers, og den som ikke var istand til at betale en idømt Mulct blev pidsket.

For en enkelt Forsømmelse af Gudstjenesten maatte der betales 5—10 Shilling; men den strengeste Straf ramte den, som ikke holdt sig Sabbatsloven efterrettelig. De „Love og Friheder“ (!) i Massachusetts, som bleve stadfæstede af den engelske Regering og trykte i Aaret 1648, naaede Strenghedens Høidepunkt. Deri blev blandt andet enhver katholsk Præst eller Jesuit straffet med Døden.

Man har ingen Grund til at forundres over denne Intolerance. Thi den som betænker, hvad Mesteren i Genf, Calvin, har præsteret i denne Henseende, og desuden ikke glemmer, at efter Christi Ord Disciplen ikke er større end Mesteren, han vil ikke undre sig videre over Calvinisternes Fremgangsmaade i Nordamerica. Aldeles efter Calvins Exempel i Genf vare de i den ovennævnte Lovbog foreskrevne Straffe særdeles afholdte og bleve gjerne anvendte, naar de medførte en offentlig Beskæmmelse og Vanære for den ulykkelige Delinquent. Saaledes finde vi da hyppigt Tale om Gabestokken, Jernhalsbaand, Brændemærker o. desl. Massachusetts var blevet et andet Genf. Bæren af lange Haar, af kostbare Klæder, vide Ærmer, Nattesæde, Tobaksrygning o. desl. vare religiøs-politiske Forbrydelser. Hvo maatte da her ikke tænke paa Skuepladsen for den calvinske Iver i Schweits, hvor enhver offentlig Glæde forstummede, hvor Gaderne stadig gjenløde af Psalmesang? Katholiker saavel som Indianere regnedes i Massachusetts for Afgudsdyrkere. Egenlig var der sat Dødsstraf for denne Forbrydelse; men man nøiedes dog med at landsforvise Kjætterne. Den samme intolerante Aand gjorde sig snart ogsaa gjældende i andre Colonier, saasom i Connecticut, New-Haven, New-Hampshire og Maine.

I den i Aaret 1636 grundlagte lille Stat Rhode-Island gjorde sig dog andre Grundsætninger gjældende. Da man constituerede Staten, fattede man den Beslutning, at Ingen skulde lide for Samvittighedens Skyld. Man har der stedse trofast holdt ved denne Grundsætning, og Staten har ikke staaet sig daarligt derved. Man havde fundet

en praktisk Nødhjælp i den absolute Religionsfrihed, men man maatte dog snart gjøre den Erfaring, at det i Længden er daarligt fat med Sædelighedens og Statens Bestaaen, naar denne ganske mangler Religion, da Stats- og Samfundslivet kun kan bygges paa religiøse Principer. Man gjorde samme Erfaring i det 1614 paa Sectfrihed grundede New-Amsterdam, det nuværende New-York.

Den katholske Kirkes Skæbne i Maryland er derimod i modsat Retning af overordenlig og mærkværdig Interesse. Denne Coloni blev grundlagt i Aaret 1632 af Cæcilius Calvert, den anden Lord af Baltimore og dennes Broder Leonhard. Faderen til begge disse Brødre var Statssecretair ved Jacob I.' Hof og Convertit, og berøvedes som saadan alle Æresposter. Han havde af Kongen faaet Titel af Lord Baltimore, og agtede at udvandre til America, for i Frihed at kunne leve efter sin religiøse Tro. Men han døde, og hans tvende Sønner udførte Faderens Plan. De grundlagde Colonien Maryland, hvis Hovedstad efter Grunderen fik Navnet „Baltimore“. Den katholske Kirke skulde her udøve sin frelsende Virksomhed; men man vilde tillige ogsaa i en ægte christelig Aand øve den Tolerance imod Anderledestroende, som overalt blev nægtet Katholikerne af deres Modstandere. Derfor forpligtede Leonhard Calvert sig i Aaret 1637 ved en Eed til, ikke at fortrædige Nogen i Provindsen, hverken directe eller indirecte, naar han blot bekjendte Tro paa Christus. Da han paa samme Tid var Statholder, saa bestemte han sine Raadgivere til at aflægge samme Eed. Det var et Ord, som kom fra katholske Hjerter. For nu at banlyse enhver religiøs Udskeielse, satte man en Straf af 10 Shilling for at udskjælde en Anden for „Hæretiker“, „Schismatiker“, „Afgudsdyrker“, „Puritaner“, „Papist“, „Jesuit“, „Calvinist“ o. Lign. Man drog derfor i Hobetal til Maryland, den sande christelige Tolerances Asyl; men isærdeleshed kom denne Tolerance Qvækerne tilgode, som i Massachusetts

bleve truede med Dødsstraf, hvis de skulde komme dertil, eller vende tilbage dertil, naar de vare afreiste derfra.

(Slattes.)

Guldstykket.

Henimod Midten af dette Aarhundrede levede der i et af Englands Grevskaber, jeg husker ikke mere i hvilket, en anglicansk Biskop, der i hele Høikirken var bekendt for sine fine Manerer og store Talegaver.

Han var just ikke en af de ivrigste Biskopper. Hans biskoppelige Stol indbragte ham vel i Gjennemsnit, naar man regner gode og daarlige Aar, 6000 Pund Sterling (108,000 Kr.) — en Sum, hvormed man selv i det dyre England vil kunne leve ret anstændigt. Hans Høiærværdighed var givt og havde en Søn, der studerede Theologi i Oxford, og havde Udsigt til engang at blive sin Faders Efterfølger i Embedet, og to blomstrende Døttre paa atten og tyve Aar, der sikkert vilde gjøre brillante Partier.

Mylord Newbridge (lad os for Nemheds Skyld kalde ham saaledes) var fuldkommen bona fide i sin religiøse Bekjendelses Vildfarelser.

„The Reverend“ Newbridge havde læst meget, studeret meget og gjort mange Erfaringer, men havde stedse betragtet Alt igjennem sin Kirkes farvede Briller. Han fortæredes aldeles ikke af nogen glødende Iver for sine Medmenneskers Vel, og var heller ikke rede til at taale og lide Alt for Guds Ære. Han var sikkert ingen Helgen, men han var en ærlig Mand og en god Christen. Fra „Reverend“ var han bleven „Right Reverend“, og fra „Vicar“ var han bleven „His Grace Lord Bishop of Saint Leonard“. Dette havde været ham en stor Glæde, isærdeleshed fordi hans Indtægter nu satte ham istand til at

give sine Døttre et godt Udstyr. Den Tanke desuden, i Ro og Mag med Extrapost at kunne tilbagelægge Veien til Himlen, mishagede ham heller ikke. Men han var, som sagt, en samvittighedsfuld Mand, der ikke vilde have gjort sig skyldig i det mindste Feiltrin, om han ogsaa derved kunde have sikkert sig Varigheden af sine behagelige Forhold, eller endog opnaaet, at de bleve endnu behageligere. Det meente han i det mindste.

* * *

I Aaret 1845 var der en Jesuiter-Mission i England. Fem eller sex Patres kom til vor Biskops Grevskab, ja endog til den By, hvor Hans Høiærværdighed residerede. Pater Nathanael var saavel en meget dygtig Prædicant, som ogsaa meget elskværdig i selskabelig Henseende. Hele Byen ilede til hans Foredrag. Endelig kom ogsaa Lord Newbridge, og han var aldeles forbauset over en Veltalenhed, der ikke, som hans egen, var udsmykket med skønne, blomsterrige Phraser: men var en Veltalenhed fuld af Kraft og evangelisk Simpelhed.

I en af St. Leonards første Familier, hvor Pateren netop besøgte Husets katholske Damer, traf han sammen med Biskoppen, der stod i et intimt Venskabsforhold til Familiens protestantiske mandlige Medlemmer. Lord Newbridge blev aldeles henreven af Ordensmandens fine Tact og ualmindelige Conversationstalant. Denne mærkede fra sin Side ikke uden indre Bevægelse, med hvilken velvillig Opmærksomhed et saa fremragende Medlem af Høikirken fulgte en Samtale, der, ikke ganske uden Hensigt, bevægede sig paa det religiøse Gebet, og næsten bar Præget af Proselytmageri.

„Men hvad vilde Deres Høiærværdighed sige, hvis det lykkedes mig at convertere Dem?“ indvendte Jesuiten, da Biskoppen, der oftere og længere vilde nyde Ordensmandens Selskab, en Aften gjorde ham det For-

slag, at holde en Række af Conferencer i det biskoppelige Palads.

„Min Høiærværdighed vilde være Deres Høiærværdighed meget taknemmelig. Vil jeg maaskee noget Andet end Sandheden?“

Der dannede sig nu snart en hyppig Omgang mellem disse to Mænd. I Biskoppens Bibliothek disputeredes der hver Dag i tre Timer — der forløbe saa hurtigt som Minuter — imellem Rom og Oxford.

I en forberedende Samtale blev der opstillet 15 Theser, om hvilke Læren er forskjellig i den katholske og den anglicanske Kirke.

Hver Dag kom en These til Forhandling, og man gik ikke fra hinanden, førend Spørgsmaalet var blevet drøftet fra alle Sider, og der var opnaaet et Resultat; det vil sige, førend en af Modstanderne havde strøget Flag.

Læseren vil ikke blive forbauset over at høre, at denne Ene regelmæssigt var Biskoppen.

Vi indrømme, at Jesuiten var ham overlegen i Dialectik og i de theologiske Videnskaber. Men hvad der isærdeleshed forklarer disse vedvarende Seire, er den Omstændighed, at Sandheden er den katholske Kirkes udelukkende Arvedeel. Og Sandhedens Forkæmper forstod med ualmindelig Tact altid saaledes at skaane sin Modstanders Person, at der for denne aldrig laae noget Ydmygende i Bekjendelsen af sin Vildfarelse, men at han tvertimod altid med sand Glæde vedgik den Opdagelse, at han havde taget Feil. Han gjorde altid en grundig og samvittighedsfuld Modstand; men efterhaanden som hans Beviisførelse blev gjendreven med ubestridelige Grunde, gav han efter, og naar hans sidste Indvending var gjendreven, underkastede han sig med ædel Oprigtighed, uden mindste Paastaaelighed og uden at søge Udflugter. Ved Slutningen af enhver Disput rakte han Pateren Haanden og sagde:

„Det er sandt, min Ven, De har Ret, og jeg var i

Vildfarelse. Sandheden er hos Dem og i Deres Kirke — og imod mig og min Kirke.“

Saaledes gik det hver Dag.

Da Pateren paa den femtende Dag begav sig til det biskoppelige Palads, mødte han i Porten en elegant Eqvipage. Lord Newbridges Gemalinde og Døttre kjørte ud paa Landet, hvor de skulde spise til Middag i et eller andet Slot. Damernes Tøiletter vare pragtfulde og af udsøgt Smag. Tjenerskabet straaledede i fine Livreer, og Hestene vare udmærket smukke.

Pateren blev tung om Hjertet ved denne Pragt.

„Gud hjælpe den stakkels Biskop!“ sukkede han.

Han traadte ind i Paladset. Disputen begyndte; og naar Pateren altid ved dens Begyndelse havde henvendt en stille Bøn til Gud, saa bad han navnlig paa denne Dag med særdeles Inderlighed om sin Modstanders Oplysning. Sammenkomstens Udgang var den samme som altid: Biskoppen maatte tilstaae, at han var i Vildfarelse.

Der var nu ikke Mere at tale om.

„Velan, Deres Høiærværdighed“, svarede Jesuiten, da Biskoppen havde aflagt sin sædvanlige Bekjendelse, — „hvad nu?“

„Hvad nu? — Jeg forstaaer Dem ikke!“

„Men, Deres Høiærværdighed, naar De har indseet, at Sandheden er hos os, maa De da ikke ogsaa vende Dem derhen, hvor Sandheden er? Kan De endnu fremdeles ikke blot bekjende, men endog prædike Vildfarelsen?“

Intet Svar.

Den hellige Ignatius' Søn vedblev:

„Tro endelig ikke, Deres Høiærværdighed, at jeg vil sætte Dem Pistolen for Brystet; men jeg opfordrer Dem til at tænke efter, at søge endnu mere Oplysning. Indtil nu var De bona fide (o: i god Tro) i Vildfarelse; kan De endnu fremdeles være det, efterat De selv har tilstaaet, at Sandheden findes et andet Sted end i Deres Kirke?“

„Ja, min kjære Ven“, svarede Biskoppen, „De har let ved at tale saaledes — De, som ikke er afhængig af Andet

end Deres Samvittighed og Deres Foresatte; De med Deres lykkelige Fattigdomsløfte! Med mig forholder Sagen sig anderledes. Hvad vi hidtil have drevet, var reen Theori. Men Praxis! Veed De ikke, hvor svært, ja, hvor aldeles umuligt det ofte er, at bringe Praxis og Theori i Samklang med hinanden?"

„Det veed jeg kun altfor godt“, forsikrede Pateren; „men tillad mig endnu at forelægge Dem et sidste Argument!“

„Spildt Uleilighed! Jeg vilde derved ikke blive mere overbeviist, end jeg allerede er. De veed, at vi ikke have forladt noget Punkt, førend den sidste Tvivl var forsvunden.“

„Lad mig kun raade“, bad Pateren, „mit Argument er mere praktiskt end theoretiskt.“

Og Jesuiten tog fra Biskoppens Skrivebord et Ark hvidt Papir, og med lille, men tydelig Skrivt skrev han derpaa de tre Bogstaver: G o d (Gud). Derpaa rakte han Biskoppen Bladet og sagde: „Seer De dette?"

„Ja, meget godt: God — men hvad skal det betyde?"

„Vent et Øieblik.“

Pateren tog en Guldmønt op af Lommen og lagde den paa det Skrevne. Derpaa holdt han den fast paa Papiret, viste det saaledes til Biskoppen og spurgte:

„Seer De nu Noget?"

„Nei.“

„Nuvel, det er netop Sagen!“

Og Pateren forlod Stuen.

* * *

Biskoppen er endnu bestandig Biskop i den engelske Høikirke. Hans Søn vil blive hans Efterfølger. Begge hans Døttre have gjort brillante Partier.

Lord Newbridge har næsten glemt Pater Nathanael og Conferencerne, Ordensmandens Seire og Biskoppens Tilstaaelser. Kommer han en enkelt Gang i Tanke

derom, saa jager han den skyndsomst bort som ubeleilig og uudførlig.

Uudførlig?

Ja, Guldstykket ligger der endnu og hindrer ham i at see, hvad han i fjorten Dage havde seet saa klart og tydeligt.

Hvis Gud idag pludselig lod ham blive fattig, saa blev han maaskee imorgen — Katholik.

Forførdeligt er Frelserens Ord: „Væ divitibus (Vee de Rige)!

Kirkelige Efterretninger.

Breslau. De schlesiske Katholiker have stilet en Adresse til Kaiser Wilhelm, hvori de bede ham om at sørge for, at de berygtede Mailove blive ophævede og Statslovene forandrede. Adressen er bleven underskrevet af 155,698 selvstændige katholske Mænd. Skjøndt man veed, at det ikke vil nytte meget, saa kan det dog tjene den preussiske Regering til at overbevise sig om, at Katholikerne staae fast, og at de ikke skræmmes ved Voldsgjærninger og Forfølgelser.

Mailand. Frimurerlogen i Mailand har holdt et overordenligt Møde for at raadslaae om et Æresdiplom, der skulde tilsendes Professorerne Virgilius og Nicomedes Bianchi paa Grund af, at den ene i Genua og den anden i Turin have bidraget saa meget til, at Katechismen blev banlyst af Communeskolerne. Den ene af dem svarede Frimurerlogen: „Da jeg ikke er indskreven i Frimurerlogen som Medlem, saa er denne Æresbeviisning saa meget større for mig, som jeg ene og alene har Frimureriets Nidkjærhed at takke for, at jeg har kunnet føre det store Princip til en glimrende Seir.“

Rusland. En træffende Illustration til de officielle russiske Forsikringer om Uniternes „frivillige“ Overgang til Schismaet findes i den Kjendsgjærning, som galiciske

Blade bringe, nemlig at Antallet paa unerede Forældre, som i al Hemmelighed snige sig over den russisk-østerrigske Grændse, for at lade deres Børn døbe af katholske Præster, voxer fra Dag til Dag. Czaren har, som bekjendt, befaleet, at Forældrene skulle lade deres Børn døbe af schismatiske Poper og det under Straf af en stor Mulct eller haardt Fængsel.

Central-America. For kort Tid siden bragte flere Aviser i America en Nyhed, som de havde laant af „Estrella“ paa Panama. Det hed deri, at en katholsk Præst havde iværksat et Attentat paa Præsidenten af Guatemala. Dette var noget for den „liberale“ Presse. Men nu har man med Ankomsten af den sidste Pacific-Post erholdt paalidelige og detaillerede Efterretninger, hvorefter hin Meddelelse viser sig at være opdigtet, og at netop det Modsatte har været Tilfældet. Præsidenten af Guatemala har nemlig myrdet en katholsk Præst. Før end vi meddele Begivenheden, som den er, bør vi først forudskikke nogle Bemærkninger. Guatemala er en Republik, hvori det gaaer broget til, og den har en Regering, der er enestaaende i sin Art; det er et Land, som roser sig af at være Republik, men i Virkeligheden er uden Grundlov, uden Ret, et Land, i hvilket man ikke bryder sig enten om Eiendoms- eller nogen anden Ret, et frit Land uden al Frihed, uden Tale-, Tænke- og Handlefrihed, kort sagt et Land, som er alt Andet end Republik. Det regeres af en Mulat, der ved alskens Nederdrægtigheder har svunget sig op til Dictator, og ved alleslags Voldsgjerninger og Grusomheder holdt sig selv paa sin Post og Folket i den værste Trældom. Biskopperne og Præsterne ere for største Delen blevne landsforviste af ham. Saaledes er nu for Tiden Tilstanden i Guatemala, og Kersino Barrios — saaledes heder Mulatten —, omgiven af en Skare af Nidinger, der ligne ham, har nu i fem Aar udsuget Landet fuldstændigt, forfølger og undertrykker hvem han lyster, og som det behager hans almægtige Villie. Hvad Under derfor, om det stakkels Folk søger at bryde disse skammelige Lænker og af og til gjør Oprør imod denne skamløse Tyran. For kort Tid siden reiste Folket sig imod ham i Departementet Quiché. Barrios drog da i Spidsen for 1000 Mand til denne Provinds, hvor Opstanden forresten allerede var undertrykt af den derværende Garnison. Man bragte ham Trophæerne fra den „store Seier“ til Tocopilas, 12 Mile fra Revolutionens

Arnested, og disse Trophæer bestode i 50 fangne Indianere. Barrios dømte dem til Døden uden al Proces. Da tog en katholsk Præst fra Omegnen af Tocopilas Mod til sig, gik til Præsidenten for at bønfalde ham om de Ulykkelige Liv. Denne Præst var Don Felix Pages. en Spanier af Fødsel, en ung Mand paa 29 Aar, som var Missionær og almindelig afholdt for sine Dyders, sine store Evners og sin ualmindelige Lærdoms Skyld. Den 29. September kom han til Præsidenten for at bede om Naade for de Fangne. Kl. 10 om Morgen blev han modtaget og traadte hen til Præsidenten med den Frimodighed, som sømmer sig for en Præst, der har indviet sit Liv til Guds Ære og sin Næstes Tjeneste. Men Barrios modtog ham med de laveste og nederdrægtigste Skjældsord og beskyldte ham for, at han havde iværksat Opstanden. Præsten forblev rolig, men dette opæggede Præsidenten end mere. Han sprang op og slog ham med sin Ridepidsk, saaledes som han allerede ofte havde gjort ved høitstaaende Personer. Den værgeløse Præst opløftede sin Arm, for at afværge Slagene med de Ord: „Præsident, betænk, at jeg ikke er Guatemalenser, men en Europæer.“ Ved dette Ord tog en af Præsidentens Tjenerc en Revolver frem og skjød paa Præsten. Da denne for at undgaae et andet Skud vendte sig om mod Angriberen, saa skjød Præsidenten ham i Ryggen. Pages segnede dødelig saaret til Jorden, og nu styrtede Præsidentens ligesindede Drabanter løs paa den Saarede og huggede løs paa ham med deres Kaarder. I vildt Raseri greb Barrios det næsten livløse Legeme ved Foden og slæbte det under afskyelige Forbandelser ud i Gaarden, hvor han dræbte ham fuldstændigt ved Spark.

Det er uforstaaeligt, hvorledes et saadant Uhyre kan herske over et Land, og endnu langt mere uforstaaeligt er det, hvorledes Aviserne kunne være i den Grad forblindede, at de troe, ved Historier, som et Menneske som Barrios lader udbrede i Verden, at kunne ophidse Folk imod de katholske Præster. De burde dog vide, at det ikke sømmer sig for fornuftige Mennesker, at troe et Uhyre som Barrios og hans Hjælpere. Thi den ulykkelige Præst er ikke den eneste, som er bleven myrdet af ham. Der er Hundreder af Enker og forældreløse Børn, som aabent for al Verden beskyldte Præsidenten af Guatemala for, at han har myrdet deres Mand eller Fader. Desuden kan det ikke allerede være glemt, hvilken Medfart den

engelske Consul i Guatemala erfarede fra Barrios Side. Dog Lidenskab gjør blind!

Kjøbenhavn. I Elisabethforeningens Møde d. 27. Januar fremlagdes en Oversigt over Foreningens Virksomhed i det henrundne Aar. Elleve Børn, 6 Dreng og 5 Piger, have været Gjenstand for Foreningens Om-sorg, af hvilke tre i Aarets Løb ere blevne confirmerede, resp. udskrevne af Skolen, medens eet Barn i Aarets Slutning er blevet bortkaldt til et bedre Liv. Udgivterne for disse 11 Børn have ialt udgjort den betydelige Sum af 1,195 Kr. 12 Øre. Den største Indtægtspost har Foreningen havt af den nu allerede i en Række af Aar afholdte Paaskebasar, som i afvigte Aar ialt har indbragt 656 Kr. 50 Øre i Foreningens Kasse. De statutmæssige Bidrag fra Foreningens c. 100 Medlemmer beløbe sig til lidt over 300 Kr. For at dække Udgivterne har man været nødt til at bruge 120 Kr. af de tidligere Aars Overskud. Skjøndt derfor Antallet af Børnene for indeværende Aar er blevet formindsket, seer Bestyrelsen, idet den benytter Leiligheden til at takke alle sine Velgjørere, sig dog igjen nødt til fremdeles at anbefale sin Sag til deres Velvillie, og henvender nu allerede deres Opmærksomhed paa Basaren i den tilstundende Paaske; og den gjør det med saa meget desto større Tillid, fordi det her jo gjælder om at støtte en Sag, hvis Vigtighed og Gavnlighed er aldeles indlysende. De Offere, som bringes for at fremme Foreningens Formaal, vil den guddommelige Børneven visselig rigelig velsigne. Gaver til Foreningen eller til Basaren modtages med Taknemmelighed af Bestyrelsens Medlemmer ligesom ogsaa af Foreningens Protector, Hr. Pastor Freund.

St. Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige Generalforsamling Søndagen den 10. Februar, Kl. 11½ efter Høimessen, i Forstanderskabets Forsamlingsaal (Bredgade).

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 10. Februar. 5. Søndag efter Epiphani. — 11. M. Johannes af Britto, Martyr. 12. Ti. Polycarpus, Biskop og Martyr. 13. O. De japanesiske Martyrer. 14. To. Scholastica, Jomfru. 15. F. Raymund af Pennafort, Bekj. 16. L. Flavian, Biskop og Mart.

Søndagen den 17. Februar. Septuagesima.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 7. Søndagen den 17de Februar. 1878.

Indhold: Hs. Hellighed Pave Pius IX.' Død. Americanske Bidrag
til Tolerancespørgsmaalets Historie. Literatur. Kirkelige
Efterretninger: Kjøbenhavn.

Et tungt og rystende Sorgens Budskab
lyder i disse Dage igjennem Verden:

Hs. Hellighed Pave Pius IX.

er hensovet i Herren Torsdagen den 7. Februar d. A.
i en Alder af 85 Aar og 9 Maaneder og i det 32te Aar
af hans hæderfulde kirkelige Regering.

Et stort og ædelt Liv har saaledes fundet sin
timelige Afslutning. Hvad den hellige Kirke har

vundet ved denne store Overhyrde, hvis Pontificat langt overgaaer alle hans Forgængeres baade i Varighed og Daadrighed, — og hvad den nu har tabt ved hans Bortgang, det kunne vi for Tiden vel ahne og føle, men ikke med Pennen beskrive; det er iøvrigt ogsaa altfor vitterligt for Alle til, at det endnu her skulde behøve en vidtløftig Beskrivelse. Nu derimod paahviler der os Alle fornømmelig den Kjærlighedens og Taknemmelighedens Pligt, at hædre hans Minde, og deels ved det h. Offer, deels ved vore andægtige Forbønner at tilvende Ham, der i en saa lang Aarrække har været vor faderlige Overhyrde og har virket og lidt saa Meget og Stort til vort Bedste, at tilvende Ham al den Lindring, Hjælp og Bistand, som hans hedenfarne Sjæl mulig endnu trænger til; og som Følge heraf indbyder jeg herved alle Troende i Præfecturet til en from og talrig Deeltagelse i den høitidelige Sørgegudstjeneste, som agtes afholdt for den høie Hedengangne Torsdagen d. 21. Februar. Det vilde unægtelig være overmaade smukt og opbyggeligt, dersom samtlige Herrer Geistlige paa denne Dag (saavidt den kirkelige Ritus tillader det) vilde frembære det hellige Offer, og dersom ret mange Troende enten samme Dag eller Søndagen derefter vilde opoffre den h. Communion for den fælleds Faders Sjælero. I den herværende Sct. Ansgarii Kirke vil paa bemeldte Dag Kl. 10 Form. blive holdt en Mindetale over den

høie Hedengangne, og efter Talen feiret den i den romerske Messebog anordnede høitidelige Requiems-messe med paafølgende Absolutio ad feretrum. — Maaden for Afholdelsen af den offentlige Sjælemesse i de øvrige Gudshuse i Præfecturet henstilles til de vedkommende HH. Geistliges nærmere Bestemmelse.

Saalænge den pavelige Stol er ledig, styres Kirkens Anliggender af det hellige Cardinal-Collegium i Medfør af Kirkelovene; men ufortøvet efter Ligbegængelsens Høitideligholdelse begynder allerede Valghandlingen om den Hedengangnes Efterfølger paa den apostoliske Bispestol. I denne Anledning bestemmes herved, at der indtil videre efter hver h. Messe skal forebedes nedenstaaende Kirkebøn af Messeformularen for Valget af en ny Pave, tilligemed 3 „Hil Dig“ og 1 „Ære være Faderen“ etc.

Kirkebøn.

Lader os bede. I dybeste Ydmyghed bønfalde vi Dig, o Herre! at Din uendelige Miskundhed maa forunde den hellige Romerske Kirke en Overhyrde, som ved sin kjærlige Omsorg for os stedse vil være Dig velbehagelig, og ved en heldbringende Styrelse til Dit Navns Ære stedse vil fremstaae ærværdig for Din Menighed; ved Christum, vor Herre. Amen.

Kjøbenhavn, d. 10. Februar 1878.

H. Grøder,

Hs. Helligheds Huusprælat og apostolisk Præfect
for Danmark.

Americanske Bidrag til Tolerancespørgsmaalets Historie.

(Sluttet.)

Derimod see vi i New-York Vrangtroen i sit fulde Lys, hvorledes den nemlig ikke kan andet end hengive sig til de meest brutale Udskeielser imod Anderledes-troende. Siden 1688 var New-York bleven en kongelig Provinds, der beholdt den gamle Religionsfrihed til Gunst for alle Secter; kun Katholikerne vare udelukkede fra Deelagtighed i denne Frihed; det var kun mod Katholikerne, at man rasede med de haarde og hjerteløse Forfølgelser, hvormed Jacob I. af England og den kvindelige Nero Elisabeth have vanæret England og deres Throner. Den eneste nye Stat, i hvilken der undtes Katholikerne samme Frihed som de øvrige Confessioner, var det af den ædle Quæker Penn grundlagte Pensylvanien og det siden (1682—1775) dermed forenede Delaware. Men allerede William Penn blev endnu i sin Levetid paa alle mulige Maader mistænkeliggjort derfor og angreben og forfulgt som en maskeret Jesuit. Strax efter hans Død fik da ogsaa denne Frihed Ende, og den katholske Kirke og Catholicismen blev høitideligt banlyst fra Colonien „til Sikkerhed for Episcopalkirken“.

I Carolina gik det ikke meget bedre. Staten Georgien blev grundlagt, for at være et Asyl for alle Slags Ulykkelige og Forfulgte. Kun den ulykkelige Katholik skulde vende om foran de for ham ugjæstevnlige Porte til Georgien. Men, tænker man maaskee, hvorfor opsøgte Katholikerne ikke Marylands gjæstevnlige Egne? Vi svare, at ogsaa der fik Tolerancen en brat Ende, dog ikke fra Katholikernes, men fra Protestanternes Side. Man havde der gjort Regningen uden de Anderledes-troende. Thi næppe havde Lord Cæcilius Baltimore, Repræsentanten for den meest almindelige og meest vidtgaaende christelige Tolerance, lukket sine Øine i Aaret 1675, førend de gammel-

anglicanske Geistlige, som i Maryland havde fundet et forekommende Gjestevenskab, henvendte sig til Ærkebiskoppen af Canterbury, Englands Primas, for at bevirke Indførelsen af den engelse Statskirke i „dette Uretfærdighedens Sæde og Hospital for Pestsyge“. Det skete, som ønsket. Katholikerne bleve belagte med Skatter til Gunst for den anglicanske Kirke; deres Modstandere satte sig ved et Oprør i Besiddelse af den offentlige Myndighed; en ny Statholder blev afsendt fra England, og den engelske Høikirke indført ved Tvang og Vold, som det er skeet overalt og i alle Lande, hvor Protestantismen fik Indgang. Messe, Prædiken, Sacramenter og katholsk Gudstjeneste bleve paa det Strengeste forbudte; Skolerne toges fra Katholikerne; man unddrog dem Borgerretten, og de bleve, som rets- og fredløse Pariaer, forviste til et Slags Jødekvarter midt i Byen. Man spørger forbauset: hvor skete dette? „I Maryland“, lyder Svaret, i Maryland, dette Land, som den katholske Arbeidsomhed og Virksomhed havde cultiveret, hvor den katholske Tolerance med Kjærlighed havde modtaget Protestanterne, for senere af dem at blive jaget ud af sin Besiddelse. Saaledes fik ogsaa Katholikerne i Maryland Leilighed til at see, at de Besiddelser, de havde erhvervet, for at Fattige og Hjælpeløse skulde finde Hjælp i deres Nød, og for at Gudstjenesten kunde holdes paa en værdig Maade, maatte tjene til Underholdning for en Skare Prædicanter med deres Koner og Børn.

Kort og godt: Paa den Tid, da America erklærede sig for uafhængigt af England, bestod det kun af et ringe Antal fanatisk-protestantiske Colonialstater, blandt hvilke kun det lille Rhode-Island taalte „Papisterne“. Men i alle de andre havde man enten fra Begyndelsen af anseet Intolerance ligeoverfor Katholiker for tilladelig og hensigtsmæssig, og det en Intolerance, som var omgiven med de dengang gængse Straffe, eller man havde snart lært at foragte ethvert Tegn paa Tolerance imod dem, som et Beviis paa Svaghed, og hastede altid

med at gjøre en saadan Svaghed god igjen. Hvad skulde man ogsaa have kunnet vente andet, da den katholske Kirke i det katholske Maryland, dette Asyl for alle Confessioner, havde seet sig nødt til at vælge imellem Udvandring og religiøst Trælleaag. Men her viste sig ogsaa Guds Naade paa en ret iøinefaldende Maade; thi af Fra-faldne kjendte man her kun meget Faa. Paa enkelte Undtagelser nær bragte Alle hellere de allerstørste Offere, end at de skulde beslutte sig til at sælge deres Sjæl for jordiske Fordele.

Disse faa Træk af de forbigangne Tidens Historie ere et klart Beviis for, at den katholske Kirke stedse og overalt er den samme; og det er umuligt andet, end at enhver Katholik og enhver retsindig Mand maa føle Harme og Sorg, naar han læser disse faa Blade af Americas Historie, og seer, hvorledes man har gjort Vold imod Samvittighederne. Men ogsaa Secterne ere til alle Tider blevne de samme i deres instinctmæssige, intet Middel foragtede Had imod den katholske Kirke. Det synes, at disse Folk skjælvede af Angest, naar de i aaben Mark skulde kæmpe mod den mægtige, skjøndt under Fødder traadte katholske Kirke; derfor skjule de sig stedse bag de Skandser, som Ståten opkaster for dem og bag Overmagtens og Løgnens Volde. Men hvad har det nyttet de nordamericanske Staters Secter, at de ved Statens og Politiets Hjælp og ved Lovgivningens Magt, som de ved alle Midler søgte at faae Indfydelse paa, have forbudt den katholske Kirke enhver Adgang til deres Land og søgt at bringe det til, at Katholikerne skulde udvises af Frihedens Land, eller i det mindste behandles som Slaver?

Den Dag, da Staterne bleve erklærede for uafhængige i Aaret 1776, brast ogsaa de Lænker, som skulde holde den katholske Kirke i uværdig Trældom og førte Katholikerne fra Fængslet til Frihedens lyse Dag.

Statistiken viser paa den meest glimrende Maade, hvad Kirken har virket i den den gjengivne Frihed. Men hvor lidt Livskraft der endnu lever i Sectaanden, det

godtgjør det iøinefaldende Forfald i denne Sammenblanding af Overtro, Følelsssværmeri og Rationalisme med en ringe Levning af christelig Tro i den nye Verdens Protestantisme.

Forøvrigt tilkjendegiver denne Kirkens Lidelseshistorie paany og saa klart som ønskeligt, at den katholske Kirke bærer Tegnet paa sin guddommelige Sendelse skrevet paa sin Pande, og det saaledes, at det maa kunne erkjendes af Enhver, der oprigtigt søger Sandheden. Thi dette er blevet den forjættet af den guddommelige Frelser.

Det er meget gavnligt for vore Dages Katholiker, af og til at blade i den katholske Kirkens Lidelseshistorie. Vi ville da finde, at der har været Tider for enkelte Dele af Kirken, som kunde maale sig med den Fanatisme, hvormed man nu for Tiden forfølger Katholicismen. Thi det maa mere og mere befæste den Overbeviisning hos Enhver, at Herrens Ord gaaer i Opfyldelse: „Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.“ Og en anden Tanke endnu paa-trænger sig os ved at læse saadanne Ting, nemlig den, at det er en sand Ære at blive forfulgt af Verden. Apostlene glædede sig over denne Ære, som den hellige Skrivt siger: „de glædede sig, fordi de bleve holdte for værdige til at lide for Christi Navns Skyld.“ Desuden er jo den store Naade, den største her paa Jorden, at være kaldet til den sande Kirke, ikke for dyrt kjøbt med de Forfølgelser, man underkastes. I vor hellige Kirke flyde alle Naadens Skatte i rig Fylde: Naadens Strøm udtørres aldrig i den. Vor Kirke har virkelige Præster, der kunne beviisliggjøre deres guddommelige Sendelse og Myndighed til at forvalte de hellige Sacramenter ved Forelæggelsen af Documenter, der stadfæste, at de have deres Fuldmagt fra dem, som Christus selv har udsendt, medens alle de Andre, der paaberaaber sig den Helligaands indre Kaldelse, ikke kunne overbevise noget tæn-kende Menneske om deres Ords Sandhed. Thi hvo veed ikke, hvor stor en Rolle Phantasien spiller, og hvor stor en Magt den onde Fjende udøver paa de indre Følelser.

De kunne saa meget mindre overbevise noget Menneske derom, som alle de forskjellige Sectstiftere paaberaabe sig den samme Helligaand, der skal have sendt dem, skjøndt de lære det Modsatte. Thi hvorledes kan Sandhedens Aand sende Folk til at lære modstridende Ting? Det er umuligt, medmindre man forstaaer ved Ordet Helligaand Noget, som man gyser tilbage for at udtale, og som er alt Andet end guddommeligt. Men kan de katholske Præster beviisliggjøre deres Sendelse, saa følger uimodsigeligt, at de katholske Christne ogsaa vide, hvad de skulle holde sig til, for uden Fare at gaae det høie Maal imøde, hvortil Gud har bestemt alle Mennesker. Saaledes vil da ingen Forfølgelse være istand til at forstyrre Sjælens indre Fred, en Gave, som Verden taler meget om, men ikke kan byde, og som ene og alene kan boe der, hvor man trygt kan stole paa at være paa den rette Vei. Og det er ene i den katholske Kirke, at man kan dette, i den Kirke, som af Gud selv ved Mirakler og overordenlige Tegn er bleven erklæret for den sande, blandt hvilke dens stadige Bestaaen tiltrods for alle Aarhundredes Forfølgelser, ikke er det mindste og mindst øinefaldende. Lad os derfor af Hjertet unde vore Modstandere den Glæde, at spotte vor Lære og vore Cæremonier, og lad os gjengjælde deres Velgjerninger — thi de gjøre jo godt imod os derved — med den Bøn, som Christus udtalte paa Korset: „Herre, tilgiv dem, thi de vide ikke hvad de gjøre.“

Cardinal-Collegiet under Pius IX.

Da det maaskee vil interessere vore ærede Læsere at faae nærmere Oplysning om, hvorledes Cardinal-Collegiet under Pius IX. var sammensat, tillade vi os herom at meddele Følgende:

Da Gregor XVI. døde, bestod det hellige Collegium af 62 Cardinaler. Ved Valget af Pius IX. i Juni 1846 indfandt 51 Cardinaler sig. Fraværende vare altsaa 11 fra de længere bortliggende Lande. Den 16. Juni om Aftenen blev Cardinalbiskoppen af Imola valgt til Pave. Saaledes omfattede det hellige Collegium ved Pius IX.' Regeringstilrædelse 61 Medlemmer.

Pius IX. har i sit Pontificats 31 Aar to og tyve Gange foretaget Udnævnelse af Cardinaler. I det Hele taget ere hundrede og fem og tyve Cardinaler udnævnte af ham. Den meest omfattende Promotion fandt Sted den 30. September 1850, idet 13 Medlemmer bleve indlemmede i det hellige Collegium, som derved steg til 70 Dignitarier, det høieste Tal, som det overhovedet kan naae.

I de sidste 31 Aar ere derimod hundrede og sexten Cardinaler døde; der bleve altsaa 9 Cardinaler mere udnævnte end der døde; det hellige Collegium bestaaer for Tiden af 65 Medlemmer.

Af de 116 afdøde Cardinaler vare to blevne udnævnte af Pius VII., syv af Leo XII., 47 af Gregor XVI. og 60 opnaaede denne høie Værdighed ved Pius IX.

Fem Cardinaler i det nuværende Collegium ere udnævnte af Gregor XVI., nemlig Amat (født 1796), Schwarzenberg (1809), Asquini (1802), Caraffa (1805) og Sforza (1810)*); de andre 60 have Pius IX. at takke for deres Værdighed.

Det hellige Collegium har for Tiden sex Cardinal-

*) død 1877.

biskopper, 50 Cardinalpræster og 9 Cardinaldiaconer; 5 Cardinaldiaconater ere endnu ledige.

Cardinalbiskopperne beklæde de sex saakaldte suburbicariske Bispedømmer og have deres Residents i Rom. Amat, Decanus for det hellige Collegium, er Biskop af Ostia og Velletri; di Pietro Biskop af Porto og St. Rufina, Morichini Biskop af Albano, Sacconi af Palæstrina, Guidi af Frascati, og Bilio af Sabina.

Cardinalpræsterne boe dels i Rom, dels andre Steder, hvor de ere Biskopper. Cardinaldiaconerne boe alle i Rom.

I det hellige Collegium findes 40 Italienerne, af hvilke 31 residere i den evige Stad, nemlig de sex Cardinalbiskopper samt følgende Cardinalpræster: „Asquini, Panebianco, de Luca, Bizarri, Bonaparte, Terriere, Berardi, Monaco la Valetta, Chigi, Franchi, Oreglia di St. Stefano, Martinelle, Gianelli, Simeoni, Bartolini, Mattei og de 9 Cardinaldiaconer: Caterini, Mertel, Consolini, Borromæo, Capalti*), Randi, Pacca, Nina og Sbarretti. De øvrige 8, udenfor Rom boende italienske Cardinalpræster ere: Caraffa, Ærkebiskop af Benevent; Pecci, Biskop af Perugia; Antonucci, Biskop af Ancona; d'Avanzo, Biskop af Calvi og Teano; Serafini, Biskop af Viterbo; de Canossa, Biskop af Verona; Apuzzo, Ærkebiskop af Capua og Parocchi, Ærkebiskop af Bologna.

Frankrig har syv Cardinalpræster: Donnet, Ærkebiskop af Bordeaux; Pitra i Rom; Regnier, Ærkebiskop af Cambrai; Guibert, Ærkebiskop af Paris; Brossais St. Marc, Ærkebiskop af Rennes; Caverot, Ærkebiskop af Lyon; de Bonnechose, Ærkebiskop af Rouen og de Falloux, Cardinal-Diacon i Rom.

Belgien har en Cardinalpræst: Dechamps, Ærkebiskop af Mecheln.

Storbritanien tæller tre Cardinal-Præster: Cullen, Ærkebiskop af Dublin; Manning, Ærkebiskop af Westminster og Howard i Rom.

Tydskland er repræsenteret ved Cardinal-Præsterne

*) Død for 2 Maaneder siden.

Ledochowski, Ærkebiskop af Gnesen-Posen, f. T. i Rom, og Hohenlohe i Rom.

Østerrig har fem Cardinal-Præster: Schwarzenberg, Ærkebiskop af Prag; Simor, Ærkebiskop af Gran; Mihalic, Ærkebiskop af Agram; Kutschker, Ærkebiskop af Wien og Franzelin i Rom.

I America er Ærkebiskoppen af New-York, Mac-Closkey, Cardinal-Præst (den første Cardinal i den nye Verden).

Portugal har een Cardinal-Præst, Ærkebiskoppen af Lissabon, Carrodo.

Spanien tæller fire Cardinal-Præster: Moreno, Ærkebiskop af Valladolid; Benavides, Patriarch af Indien i Madrid; Paya y Rico, Ærkebiskop af Compostella, og Garcia Gill, Ærkebiskop af Saragossa.

Da Cardinalerne Hohenlohe, Ledochowski, Pitra, Howard, Pecci og Falloux residere i Rom, saa ere for Tiden 37 Cardinaler stadig nærværende i Rom.

Af de 65 Cardinaler har kun een den blotte Diacnatsvielse (Mertel), 14 ere kun Præsteviede, men 50 ere prydede med den biskoppelige Værdighed. Af de sidste forvalte de 36 deres Diocesser; de 14 øvrige Cardinaler, som beklæde den biskoppelige Værdighed, ere derimod Ærkebiskopper eller Biskopper in partibus infidelium.

Af de 65 Cardinaler høre fremdelesde 56 til Verdensclerus og de 9 til religiøse Ordener. Cardinal-Biskop Guidi og Garcia Gill ere Dominicanere; Martinelli er Augustiner; Franzelin Jesuit; Panebianco Minorit; Bilio Barnabit; Dechamps Redemptorist; Guibert Oblat; Pitra Benedictiner.

Regnier, født 1794, er den af Leveaar ældste Cardinal; den yngste er Parrocchi (født 1833). Amat blev Cardinal 1837 og har følgelig længst været Cardinal.

Pius IX. var — som født den 13. Mai 1792 — følgelig ældre end enhver af Cardinalerne. Ligesom Domherrerne ere Biskoppens Medhjælperere i at forvalte de enkelte Diocesser, saaledes ere Cardinalerne Pavens Medhjælperere i at

styre og regere hele den katholske over 200 Millioner Medlemmer omfattende Kirke.

Regeringens Forretninger ere fordeelte paa forskjellige Congregationer, hvis Formand altid er en Cardinal, medens flere andre Cardinaler ere stemmeberettigede Assessorer.

Hoved-Congregationerne ere følgende: Den hellige romerske og almindelige Inquisition til at prøve Skrivter og dømme om Vildfarelser i Troen, Consistoriale, Visita Apostolica, for Biskopper og Ordener, for Conciliet, for Biskoppernes Residents, Immunita Ecclesiastica, Propaganda, Index, Ritus overordenlige kirkelige Anliggender, Studium, apostolisk Pœnitentiari, apostolisk Cancelli, apostolisk Datari, Statssecretariat, Secretariat for Brever, Secretariat for Memorialier o. s. fr.

De fleste Congregationers Decreter faae kun Retsgyldighed, naar de blive stadfæstede af Paven.

Præfect for Inquisitionen, Consistoriale og Visita Apostolica er Paven selv.

Cardinal Monaco la Valetta er Pavens Stedfortræder i at bestyre det romerske Bispedømme. Cardinalernes Titler tages af Roms ældste Kirker. Roms Hovedkirke er Lateranet. Basilicaerne af Lateran, St. Peter, St. Paul og Maria Maggiore have Cardinaler til Ærkepræster.

De fremmede Nationers fromme Stiftelser have af Paven udnævnte Cardinal-Protectorer.

Literatur.

Hos Boghandler Schönberg er udkommet i Oversættelse af C. H. Muus: Kirkens Historie i fjerde Aarhundrede af Biskop Theodoret og Samtidige. Anden Bog. Kbhvn. 1877.

Hurtigere end det kunde ventes, er det Ønske opfyldt, som blev udtalt her i Kirketidenden af 23. Decbr. f. A. Den ovennævnte Bogs Fortale bærer nemlig Datum af den næstfølgende Dag, „Juleaften 1877“. Takket være den ærværdige Olding for sin rige og smukke Julegave.

Den yder Læseren mere end der for Tiden kunde ventes. De 32 Capitler af Theodores anden Bog have nemlig faaet en saa betydelig „Udfyldning og Forklaring“ ved Brudstykker af Sulpitii Severi „historia sacra“ og Udtog af Sokrates' Kirkehistories anden Bog, Sozomenos' Kirkehistories tredie og fjerde Bog, med Tillæg og Extratillæg, at det Hele er voxet til et anseligt Bind paa XV. og 312 Sider.

Oversætteren viser paany sit gamle Mesterskab i at faae Bugt med Sproget. Han følger den rigtige Grund-sætning: Ingen philologisk Ordfortolkning, men Originalens Tanke i Modersmaalets Dragt. Og hvor Modersmaalet ikke taaler alle Tankens fineste Afskygninger, er det bedre at give Slip paa en og anden af disse, end at øve Vold mod Sprogets Aand. — Forresten er Oversætteren langt fra i denne Henseende at have taget Sagen let; det er meget mere en Glæde at see ham med ungdommelig Kraft brydes med det gjenstridige Tungemaal f. Ex. S. 268, hvor det gjælder om paa nogen Maade at udtrykke — — rigtignok ikke et Ordspil, men — den væsenlige Forskjæl imellem det arianske Similis („Sønnen er Faderen lig“) og det katholske Æqualis („Sønnen er Faderens Lige“), hvor han endog fordrister sig til Orddannelserne: „Ligskab“ og „Ligeskab“. — Paa de Steder, hvor Meningen er tvivlsom, anføres samvittighedsfuldt Grundtexten, for at den sprogkyndige Læser selv kan dømme. Hvor et Steds Forstaaelse forudsætter særlige Kundskaber, tilføies en passende Forklaring, f. Ex. S. 241 og 257 om Navnene Episcopus (= Opsynsmand) og Sacerdos (= Præst): at begge Ord betegne de samme Personer (Biskopperne) sete fra to Sider, og derfor brugtes ifleng. — Et nøiagtigt „Register med enkelte Overblik“ letter Bogens Benyttelse.

Ikke blot den danske Historiker af Fag vil glæde sig over at høre det fjerde Aarhundredes græske og latinske Forfattere tale til sig i Modersmaalet, men vi haabe, at ogsaa mangen en dannet Mand i denne Bog vil finde en baade belærende og opbyggelig Læsning, som vil bidrage

sit til at gjøre Fortalens smukke Ord endnu mere sande: „Katholicismen har jo nutildags en bedre Klang, end i lange Tider, og da Hovederne ere lagte i Blød, kan der nok komme Adskilligt ind, som længe var stænget ude. Nyt behøver det ikke blive, siden der intet Nyt er under Solen, men bliver snare noget Gammelt, enten reent Hedenskab eller Pavedom.“

Ved denne Leilighed troe vi os forpligtede til at give Læseren en fuldstændig Fortegnelse over den ligesaa beskedne som virksomme Oversætters talrige større og mindre Skrifter, der alle faaes hos Boghandler Schönberg, nemlig:

Eusebs Kirkehistorie. Anden Udgave. 1865.

Clemens Romanus. Breve til Menigheden i Korinth. Kbhvn. 1835.

Brevet til Diognetus om Christendommens Fortrin. Kbh. 1836.

Justinus Martyrs Apologier eller Forsvarsskrifter for Christendommen. Kbh. 1836.

Polykarps Brev til Philippenserne, samt Beretning om hans Martyrdød. Kbh. 1836.

Erklæringer af Athanasius den Store. Til Indledning i Arianismens Historie. Würzburg 1868.

Kirkens Historie i fjerde Aarhundrede af Biskop Theodoret og Samtidige. Med Tillæg. Første og anden Bog (to Bind). Kbh. 1877.

Athanasius den Stores Ungdomsskrifter: Gjenmæle mod Hedenskabet. — Om Ordets Manddom og Legemlighed. Wzb. og Kbh. 1869 og 1877.

De som ville gjøre sig bekendte med disse Skrifter ville udentvivel vort Ønske om at see Theodorets øvrige Bøger snarest muligt følge.

P.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Vi meddele efter „Germania“ følgende nærmere Omstændigheder ved den h. Faders sidste Sygdom og Død. Der indløb allerede om Aftenen den 7de Telegrammer med Budskab desangaaende, men de fandt først sikker Stadfæstelse den følgende Morgen. Endnu den 5te modtog vi her en Beretning om, at der skulde være indtraadt en Bedring i Hs. Helligheds Befindende*); og et af de første Telegrammer, der berettede hans Død, meldte, at han Dagen iforveien havde følt Trang til Bevægelse, og havde promeneret i sine Gemakker; men om Aftenen blev han overfaldet af Febergysninger. Den afgjorte Forværrelse af hans Tilstand indtraadte dog først Kl. 4 om Morgenen. Da bleve samtlige i Rom værende Cardinaler tilsagte at møde i Vaticanet, og Telegrammer expederede til de i Udlandet levende. Kl. 6 meddeelte Cardinal Panebianco Paven de h. Sacramenter, og Døden indfandt sig ikke — som Telegrammerne hertil berettede — imellem Kl. 4 og 5, men først Kl. 5, 38'. Den af det Wolfske Telegrafbureau bragte Efterretning, at Conclavet skulde træde sammen strax efter Pavens Død, betegnes af „Germania“ som aldeles uhjemlet og urimelig.

- *) Forsaavidt det maaskee kan have forundret vort Blads Læsere, at dette, uagtet det er et Søndagsblad, ikke meddelte Underretning om hvad de politiske Blade allerede kunde berette to Dage tidligere, undlade vi ikke at bemærke, at Nord. Kirket. — paa Grund af, at Abonnenterne boe adspredte over hele Byen og dens Forstæder — maa være trykt Fredag Middag. Da vi nu af den ovenfor angivne Grund ingen Ahnelse havde om, at en saadan Begivenhed var saa nær forestaaende, og vort Blad i det Hele taget ikke kan gjøre Regning paa at meddele Nyheder, modtog vi først Efterretningen, da Bladet allerede var trykt.

St. Ansgariusforeningen.

Paa Ansgariusforeningens Søndagen d. 10. ds. afholdte Generalforsamling forelagde den hidtilværende Kasserer, Hr. Grosserer Lohrer Regnskabet for det foregaaende Aar tilligemed en Oversigt over Foreningens Virksomhed i forskjellige Retninger, hvorefter der skredes til Valg af en ny Bestyrelse. Denne bestaaer derefter af følgende Medlemmer: Formand: Hr. Greve Holstein; Viceformænd: d'Hrr. Hjønsen og Sollohub (gjenvælgte); Kasserer: Hr. Tronier; Secretair: Hr. Vicar Heiden; Assistenten: d'Hrr. Vicar Kerff og Larsen; Revisorer: d'Hrr. Iversen og Weidele.

v. Hurcks Legat.

Ved Jomfru Anna Maria Adelaide Rocatis' Død er en Portion af v. Hurcks Legat bleven disponibel. De Trængende af Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Begjæring derom til Undertegnede inden d. 5. Marts.
C. Freund.

Marieforeningen

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen d. 24. Februar efter Høimessen i Skolelocalet i Præsteboligen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 17. Februar. Septuagesima. — 18. M. Simeon, Biskop og Martyr. 19. Ti. Ihukommelse af vor Frelzers Bøn i Gethsemani Have. 20. O. Eucherius, Biskop. 21. Tø. Eleonora, Dronning. 22. F. Petri Bispestol i Antiochia. 23. L. Petrus Damiani, Biskop og Kirkelærer.

Søndagen d. 24. Februar. Sexagesima.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 8. Søndagen den 24de Februar. 1878.

Indhold: Pius IX. Kirkelig Efterretning: Rom.

P i u s IX.

Ihvorvel vi ikke have noget Nyt i dette Ords sædvanlige Betydning at sige vore Læsere om den ophøiede og, vi tør tilføie — i vor Tid enestaaende Personlighed, hvis Navn vi nu nævne og herefter ville mindes med Følelser, der i flere Henseender ere forskjellige fra dem, hvormed dette Blad i den Række af Aar, det under hans Pontificat har tilbagelagt, jevnlig har meddeelt Beretninger om hans daadrige og hæderfulde Virksomhed: burde vi dog sidst af alle herværende Organer undlade at bringe den ærværdige Skikkelse, som nu for stedse er forsvunden fra denne Verdens Skueplads, vor taknemmelige Beundrings og Ærefrygts Hyldest. Man bliver jo aldrig træt af at gjenkalde Mindet om det, som man har elsket; og kan dette med Sandhed siges at være Grundlaget for al Religion: er det Mindet, som paa dens Omraade aander Liv i de Begivenheder, der her paa Jorden have forherliget Guds eenbaarne Søn, Kirkens usynlige Overhoved

i Himlen, — er det Mindet, som bestandig fornyer og fortsætter Hans gudmenneskelige Nærværelse iblandt os: da tør det vel ogsaa siges med Sandhed, at alle Troens og Kjærlighedens dyrebareste Minder herefter ogsaa uvilkaarligt ville omfatte den ualmindelige Mand, der i en saa lang Række af Aar, som Kirkens synlige Overhoved, har bidraget saa overordenligt til Hans Riges Udbredelse og Befæstelse paa Jorden.

Vistnok har der blandt Pius IX.' Forgængere været ikke faa ualmindelige Paver, høitbegavede og høitbenaaede Mænd, udmærkede baade som Kirkens Styrere, Religionens værdige Repræsentanter, Troens Udbredere og Forsvarere, nidkjære og energiske Talsmænd for Kirkens Rettigheder, og Forkæmpere for Sandhed og Ret ogsaa i alle jordiske Forhold, — Paver, som ved deres egen og deres Raadgiveres Overlegenhed over de samtidige verdslige Magthavere førte Kirken seirrig ud af dens Kamp med disse. Men Pius IX.' Kirkestyrelse er bleven udmærket af Gud paa en heel anden Maade, end Nogensomhelst af hans 259 Forgængeres. Thi, er Lidelsen, forenet med den fuldkomne Forsagelse af Alt hvad der er af Verden, Himlens Besegling paa al sand Storhed i Aandens Verden*); er det, at blive timelig overvundet af „den Magt, der raader i Vantroens Børn“, det, i verdslig Forstand at bukke under i „Kampen mod Fyrstendømmer og Magter, mod denne Verdens Herrer, som regere i denne Tids Mørke, mod Ondskabens Hær under Himlen“**), — er det Høidepunktet af Alt, hvad vort himmelske Forbillede baade ved sit Ord og sit Exempel har stømpet som den Seir, der overvinder Verden: turde det da være for dristigt i denne Henseende at finde en slaaende Lighed mellem Forbilledet og Afbilledet, mellem Kirkens høieste Herre i Himlen og hans nylig hjemkaldte Stedfortræder paa Jorden? Eller har ikke dette Guds Riges

*) Matth. 16, 24. 20, 26—28.

**) Eph. 2, 2 6, 12.

Storhedsideal virkeliggjort sig i hans Liv paa en fuldkomnere og mere iøinefaldende Maade, end i Nogen af hans Forgængeres?

I den nærmeste Fortid bragte vel den „store Revolution“ Voldshandlinger i Forening med et omfattende Frafald fra Christendommen i næsen alle Europas Lande svære Trængsler over Pius IX.' to Navnefæller, Pius VI. og Pius VII., der begge have erhvervet sig Krav paa Eftertidens Beundring og historisk Navnkundighed ved den ubøielige Standhaftighed, hvormed de forsvarede Religionens og Kirkens Rettigheder mod den store Usurpator, i hvem den revolutionære Aand tilsidst fik en Legemliggjørelse, der i mere end Halvdelen af en Menneskealder skulde blive en Svøbe for den udartede Christenhed. Begge disse „Bekjendere“ bleve paa den meest oprørende Maade personligt mishandlede og slæbte i Fangenskab af den Despot, der haanede al guddommelig og menneskelig Ret; men den Førstnævntes Trængsler varede kun et Par Aar, og den Sidstnævntes vel en Deel Aar længere; men Pius VII. havde den Tilfredsstillelse, efterat den overmodige Magthavers Enevælde ved de undertrykte og mishandlede Folks og deres Fyrsters fælleds Anstrængelser var tilintetgjort, under alle de befriede Folks Jubel at blive gjenindsat i den fulde Besiddelse af sine souveræne Rettigheder.

Hvor forskjællig fra disse, saavel som alle hans tidligere Forgængeres Tilskikkelser og Idrætter har derimod Pius IX.' Skæbne været, — hvor forskjællig Afslutningen af hans mangeaarige Kamp for Kirkens og den h. Stols baade guddommelige og menneskelige Ret ligeoverfor en antichristelig Tidsaands og den brutale Verdensmagts Angreb og Anmasselser! Fra Ungdommen af „forsøgt i Lidelse“, har hele hans Liv, siden hans Ophøielse til den ypperste Værdighed her paa Jorden, været — som vi nylig paa en træffende Maade have hørt udtalt — „en Vandring fra Kors til Kors“; men det være tillige sagt — ikke blot til hans, men fornemmelig til Guds Ære —:

hans Mod bøiedes ikke under Vægten af det tunge Kors, som det blev hans Lod i mere end en heel Menneskealder at bære. „Fuldendt ved Lidelser“ er han indgaaet til den Fred, der er Frugten af Hans Seir, som har overvundet Verden. Og hvad kan der vel nævnes, som er en fuldkomnere Virkeliggjørelse af Christendommens høieste Ideal, end denne saa øiensynlige Lighedannedhed*) med Kirkens usynlige Overhoved? Fuldendt i Lidelser og uovervunden af Verden!

Erindringen om Pius IX.' modige og uforfærdede Kamp ikke blot for Kirkens og Christenhedens, men for hele Menneskehedens høieste Interesser turde derfor mulig fremkalde alvorlige Tanker hos de Mange, som bedømme Alt hvad der skeer i Verden efter de øieblikkelige timelige Resultater, hos den talløse Mængde af ligegyldige Tilskuere ved det store Drama, som fra Tid til anden opføres ved Verdenshistoriens afgjørende Vendepunkter, — hos alle dem, som i det timelige Nederlag, som Kirken, Katholicismen og Pavedømmet efter deres Mening skal have lidt under Pius IX.' Pontificat, see et Forbud paa Kirkens Opløsning i en Mængde Statsmagten underordnede National- eller Statskirker, eftersom Katholicismens Idee jo ansees for uforenelig med den moderne Tids Emancipation fra Alt hvad der har Charakter af Dogme! Thi hvo er der vel blandt det store Antal af store og smaa Politikere, der i de sidste tyve Aar have forarget sig over Pius IX.' meget omtalte „Haardnakkethed“ og „Halstarrighed“, over den „Blindhed“, der hindrede ham i at see, at hans Sag var for bestandig tabt, — hvo er der vel blandt alle disse, som ikke ofte har beundret baade den antike og den moderne Tragoedies store Helteskikkelser, uden at være sig bevidste, at det var en guddommelig Tanke, en Indskydelse fra en høiere Aand end denne Verdens, som vakte deres Sympathi for den lidende og stridende, af sin Samtid miskjendte Helt, og

*) Phil. 3. 10.

henrev dem til Beundring af det Mod og den Freidighed, hvormed han offrede sit jordiske Velvære og selv Livet for en Sag, om hvis endelige og evige Seir han var forvisset, men som i timelig Forstand var viet til Undergang? Og kunde denne Tanke begeistre selv Oldtidens Hedninger og opmuntre dem til store Idrætter, uagtet den dengang kun var en dunkel Propheti om hvad der er den høieste Idee, Livet og Sjælen i Verdensforløsnings store Drama: hvorledes skal man da forstaae, at Mennesker, der i god Tro mene sig at være Christne, saasnart Talen er om det virkelige Livs store Conflicter, spotte Troen paa Aandens og Idealets Seir over den materielle Overmagt og den ideeløse Verdensbetragtningens Prosa? Er der Mening i den Beundring, hvormed man hilser Digtekunstens Forherligelse af Troen paa Sandhedens og Retfærdighedens endelige Seir, om disse himmelske Magter end nok saa meget forhaanes og nedværdiges, og nok saa ofte bukke under for Uret og Vold, — er der fornuftig Mening i, at henrives af Begeistring ved Skildringen af den aandelige Storhed, der, med Foragt for enhver Overenskomst med den seirende Uret og Underfundighed, foretrækker timeligt Nederlagt for Opoffelse af den mindste Deel af Ærens og Samvittighedens Fordringer, og — til daglig Brug overøse en saadan tragisk Helteskikkelse med Forhaanelser, fordi han mangler den Klogskab, der ikke tager i Betænkning at lempe sig efter Omstændighederne, for at undgaae at falde Samtiden til Besvær?

Vor Tid roser sig af, at lægge stor Vægt paa „det Personlige“; thi den Cultus, den i alle Retninger yder Frihedsideerne, omfatter selvfølgelig ogsaa den fra Begrebet om indre og ydre Selvstændighed uadskillelige Æresfølelse og Æmfindtlighed for Alt hvad der berører den personlige Værdighed; men ikke desto mindre har man nu i en lang Række af Aar seet alle antikirkelige Blade over hele Verden kappes om at lovprise den piemontesiske Usurpations Bedrifter, og uafsladeligt bebreide

den afdøde Pave, at han ikke har villet forsone sig med den Magt, der paa en Maade, hvortil Historien ikke kan opvise Mage, har berøvet ham alle hans Lande og souveræne Rettigheder, og, efter at have beskydt hans og hele den katholske Christenheds Hovedstad, endog været saa nærgaaende, at indkvartere sig i et af hans Slotte, og gjøre hans og Kirkens mere end tusindaarige Hovedstad til sin Hoved- og Residentsstad! Det vilde aldrig faldet en Eneste af dem, som have bebreidet Pius IX., at han ikke — saasomt han fik Underretning om, at Revolutionspartiet i og udenfor Italien havde fundet det betimeligt og hensigtsmæssigt at omstyrte alle dette Lands legitime Throner og danne en Eenhedsstat til Ære og Bedste for Kongen af Sardinien — strax beredvilligt imødekom dette af alle Uvedkommende i hele Verden bejubledede Ønske og efterkom det i Betragtning af, at han ikke havde Magt til at forhindre Udførelsen af denne Plan, — det vilde aldrig faldet Nogen af disse Politikere ind, at byde en verdslig Fyrste et saadant Forslag; ja man vilde end ikke have forlangt af nogensomhelst Privatmand, at han med forekommende Høflighed skulde godvillig anerkjende „den Stærkeres Ret“ og afstaae sin Eiendom, sit Huus og sine Æresrettigheder til Enhver, der havde Magt til totalt at udplyndre ham! Enhver Christen veed, hvad der i denne Retning er hans Pligt; han bøier sig i Ydmyghed for den uundgaaelige Nødvendighed, fordi han erkjender den for en Forsynets Styrelse, og veed, at Gud i sin Viisdom ofte tillader Uretten for en Tid at sidde i Høisædet i denne Verden, og at Han gjør det, for at øve og prøve sine Udvalgtes Taalmodighed og Tro. Men man har høirøstet og paatrængende forlangt af Pius IX., hvad man ikke blot vilde finde uforligeligt med enhver verdslig Fyrstes, men med enhver ærekjær Privatmands Rets- og Æresfølelse, uden at betænke, at han, ligesom alle tidligere Paver, ved Tiltrædelsen af sin Regering edelig havde forpligtet sig til at vaage samvittighedsfuldt over, at Kirkens Eiendom og Rettigheder ikke formindskedes og ind-

skrænkedes. Det er noksom bekjendt, hvorledes Aviserne i sin Tid talte om Pavens ihærdigt gjentagne: „Non possumus!“

Men midt i al denne Urimelighed er det paa den anden Side glædeligt at see Selvmodsigelsen optræde som Advocat for den mishandlede Sandhed. Man hører nu Pius IX.' tidligere Modstandere aflægge den mærkværdige Tilstaaelse, at Kirkens aandelige Magt og Indflydelse aldrig under nogen tidligere Pave har kunnet maale sig med den Tilstand, hvori han har efterladt den. Man tilstaaer dog saaledes tilsidst, at man har taget storligt Feil i sine Beregninger og Prophetier, som jo dog, vel at mærke, ikke gik ud paa at advare Pius IX. mod hvad der kunde bringe Fordærvelse over ham selv og skade Kirken — thi det var jo netop, hvad man helst ønskede —, men ene paa at fjerne dette ubeleilige „Non possumus“ med alt Andet hvad der generede og var til Hinder for Virkeliggjørelsen af Tidens Yndlingsideer! Det synes altsaa tilsidst og endelig at være gaaet op for den Rest af aandelig Vurdering af Livets store Phænomer, som endnu ikke er gaaet tabt for Tidens Ordførere — at det ikke er Lykken i Pagt med den materielle Magt, der afgjør Alt, ikke „de fuldbyrdede Kjendsgjerninger“, der ere Hovedpræmisserne for Historiens Dom, men at der er en anden Factor, der spiller Hovedrollen ved den sidste Alt afgjørende Dom!

Vi meddele i Forbindelse med disse Betragtninger en kort Udsigt over det mærkværdige Tidsrum i den nyeste Tids Historie, som har faaet sin Afslutning med denne overordenlige Mands Aftræden fra det offentlige Livs Skueplads, idet vi naturligviis indskrænke os til de Begivenheder, der nærmest angaae Conflicten med Tidens anti-katholske Tendentser og Verdensmagternes Anmasselser og Overgreb.

Pius IX., forhen Giovanni Maria, Greve Mastai-Ferretti, blev født i Sinigaglia d. 13. Mai 1792 og hørte til en gammel adelig Slægt, der fører sine Ahner tilbage til det trettende eller fjortende Aarhundrede. Hans Fader var hans Fødestads „Podesta“, og han selv beredte sig til at indtræde i Militærstanden, opnaaede tidligt at blive Officeer, og vilde have erholdt Ansættelse i den pavelige Nobelgarde, dersom hans Helbredstilstand ikke havde været til Hinder for dette Ønskes Opfyldelse. Han hengav sig da til theologiske Studier; men hans vedvarende epileptiske Tilfælde forhindrede ham ligeledes i at blive viet til Præst. Under en Valfart til Loretto havde han imidlertid den Lykke fuldkommen at gjenvinde sit Helbred, blev saa i Aaret 1819 ordineret til Præst, erholdt kort efter et Canonicat i Rom tilligemed Opsyn med et mindre Hospital, ledsagede derefter i 1823 som Auditor den pavelige Nuntius Muzi til Chili, og forestod efter sin Hjemkomst flere romerske Hospitaler og Velgjørelsesanstalter. I 1827 blev han udnævnt til Biskop af Spoleto*), og 1832 af Imola, 1840 til Cardinal, og d. 16. Juni 1846 valgt til Gregor XVI.' Efterfølger paa den h. Stol. Han var allerede som Cardinal bekjendt for, i Modsætning til det under hans Forgænger herskende strengt absolutistiske System, at hylde liberale Anskuelser. Fløertallet af hans Colleger, der havde en klar Erkjendelse af de fra de tidligere Revolutionsperioder (Aarene 1820 og 1821 og siden 1830 og 1831) nedarvede repressive Grundsatningers Uholdbarhed, blev derfor snart enige om Valget. Conclavet aabnedes 12 Dage efter Gregors Død (2. Juni), og allerede d. 16. Juni var Cardinal Ferretti valgt til hans Efterfølger. Østerrig, der endnu bestandig regeredes i Fyrst Metternichs Aand, sendte en Biskop til Conclavet for at gjøre sit „Veto“ gjældende mod en frisindet Pave; men han kom for silde. Pius IX.' første Regeringshandling var Udstedelsen af en almindelig Amnesti for Alle, der vare fængslede eller landsforviste for politiske Forseelser og Indførelse af forskjellige Reformer i Kirkestatens Regering. Han imødekom ligeledes beredvillig det under hans Forgængere ofte udtalte Ønske, at der maatte tilstaaes Lægmænd Adgang til de høiere Statsemployer, indførte Besparelser og andre Forbedringer i Bestyrelsen, og afskaffede den forhadte Censur, der blev

*) Biskoppen af Spoleto har Titel af Ærkebiskop.

afføst af en frisindet Præselov. Disse Reformere i det Indre, hvormed den nye Pave, uden at være opfordret dertil enten ved Petitioner eller andre offentlige Demonstrationer, ganske af egen Drift imødekom sine Undersaatters Ønsker, i Forening med hans almindeligt bekendte Mildhed og personlige Elskværdighed, gjorde i kort Tid Pius IX. til alle Italieneres Yndling og tilvendte ham hele Europas beundrende Hyldest.

Det fortjener her at erindres, at de forskjellige europæiske Fyrster, som i en Række af Aar havde lagt Beslag paa deres Folks yderste Anstrengelser, for at bekæmpe Napoleon I., og havde deres Undersaatters Beredvillighed til, Aar efter Aar at ofre Blod og Gods, at takke for, at deres Stater reddedes fra Undergang, — at disse Fyrster i alt for lang Tid havde ladet de Løfter, de i Nødens Stund havde givet deres Folk om constitutionelle Friheder, til Løn for deres Offervillighed, henstaae uopfyldte, og dermed lagt Grunden til det ulykkelige Forhold, som nu i mere end en heel Menneskealder (1814—1848) skulde blive et Hovedtræk i Europas politiske Physiognomi: Folkene optrædende med Begjæringer, og Fyrsterne bestandig nægtende, afvisende og undvigende; thi hvor Noget indrømmedes, tilmaaltes det altid saa karrigt som muligt. Da nemlig heller ikke den næste Statsomvæltning i Frankrig (1830) gjorde nogen Forandring i den tvære Karrighed, hvormed Fyrsterne tilmaalte Folkene den politiske Frihed, som Tidens hele Udviklingsgang høirøstet krævede, ulmede der overalt blandt Folkene en bitter Utilfredshed med deres Regeringer. Det var derfor intet Under, at al Verden fik Øinene op for denne Modsætning mellem de daværende saakaldte „landsfaderlige Regeringer“ og Christenhedens Faders, mellem Egoismens og Magtsygens underfundige og ængstelige Beregninger, og den christelige Kjærligheds og Velvillies Rundhaandethed og Tillid indgydende Ærlighed, Aabenhed og trofaste Ordholdenhed, — intet Under, at alle bedre Mennesker ventede, at det Exempel, hvormed Kirkens Overhoved foregik de verdslige Herskere, ikke vilde blive uden Frugt.

Men desværre — Alt skulde inden kort Tid tage en Vending, som Ingen, eller i alt Fald kun Faa havde nogen Ahnelse om. De Ulykker, som snart skulde hjem søge Europas største Lande, kom ikke fra Rom; der hilsedes alle Pavens Regeringsforanstaltninger med storartede

Vidnesbyrd om hans Folks Taknemmelighed, og Alt gik i det første Aar (Juni 1846—Juli 1847) fortræffeligt. Men det er let begribeligt, at de Magter, som med størst Seighed altid havde hævdet Absolutismens Grundsætninger, toge stor Forargelse af den „liberale Pave“, hvis frisindede Reformere gave dem en ubeleilig og efter deres Mening ubetimelig Paamindelse om, hvad de skyldte deres Folk. Det var navnlig Østerrig, der ved denne Leilighed paa drog sig et skæbnsvangert Ansvar, som det siden haardt har maattet bøde for. Denne katholske Stormagt — som i mere end et halvt Aarhundrede var regeret efter de strengeste „reactionære“ Grundsætninger, og mod Slutningen af det forrige Aarhundrede havde været regeret af en Kaiser, der gjorde Alt for at ødelægge Kirken*) — var siden vendt tilbage til den gamle Tradition blandt de katholske Magter, at det var Kirkens Pligt, ved Religionens Hjælp at støtte de absolute Regeringers vilkaarlige Enevælde, og yde dem sin aandelige Bistand til at undertrykke Folkenes Frihed. Derfor saae det skævt til den liberale Pave, og ansaae det for politisk hensigtsmæssigt at komme hans Reformere paatvers. I Juli 1847, samme Dag, som Pius IX. Aaret iforveien havde udstedt sin Amnesti, rykkede pludseligt østerrigske Tropper ind i Ferrara, en af Kirkestatens nordligste ved Grændsen af den østerrigske Deel af Italien beliggende By. Denne mod Folkeretten stridende Krænkelse af Kirkestatens Gebet fik vigtigere Følger, end der i det første Øieblik kunde synes at være Grund til at befrygte.

Paven besvarede dette hensynsløse Overgreb med at ledsage sin Protest derimod med at indlede Underhandling med Toskana og Sardinien om en Toldforening, hvilken Repressalie, paa Grund af det østerrigske Toldvæsens chicanøse Organisation, af alle Italienerne i og udenfor Kirkestaten blev hilset med almindeligt Bifald. Det maa nemlig her i Forbigaaende bemærkes, at det af Wienercongressen etablerede østerrigske Herredømme over det nordlige Italien længe havde været Gjenstand for en Uvillie, der i Aarene 1820 og 21, og siden i 1830 og 31

*) Joseph II. var en despotisk Reformator baade paa det verdslige og kirkelige Omraade. Han vilde gælde for frisindet, men var det kun i den Betydning, som den franske Revolutions Philosopher, der spottede al aandelig Autoritet og Ret. Hans og flere andre Fyrsters samtidige „Revolution fra oven“ banede Veien for de senere „Revolutioner franeden“.

havde givet sig Luft i revolutionære Bevægelser, hvis Op-havsmænd — deriblandt flere ansete og yndede literære Notabiliteter — af den østerrigske Regering vare blevne idømte Straffe, hvis Haardhed havde ophidset alle Classer af Befolkningen mod de „fremmede Barbarer“, hvis Anmasselser bestandigt opfriskede Mindet om Forfædrenes Uafhængighedskampe mod Middelalderens tyske Kaisere.

Det var saaledes Østerrig, der fra Begyndelsen af ved sit despotiske Regeringssystem havde fremkaldt det Røre i alle patriotiske Gemytter, som ikke længe efter antog en bestemt Skikkelse i den Eenhedsbestræbelse, der ikke blot tidligt fordærvede Alt for Pius IX., omstyrtede de af dets eget Kaiserhuses Prindser beklædte Throner i Norditalien og udslettede Kongeriget Neapel af de selvstændige Staters Tal, men endte med at berøve Paven hans verdslige Souverænetet. Østerrig var dengang stærkt og stolede paa sin formentlige Magt til at kunne besværgede de Aander, som det selv havde bidraget til at fremmane. Men da Touren i Aaret 1848 kom til det selv, da Revolutionen kastede en Brand i dets eget Huus, da fik det for sildigt Følgerne at føle af det hidtil fulgte frihedsfjendtlige og tilmed mod en fremmed Nationalitet udøvet Undertrykkelsessystem.

Pius IX. fortsatte imidlertid ufortrødent sit Reformationsværk, og Alt gik godt, indtil Februarrevolutionen i Foraaret 1848 paa en voldsom Maade greb forstyrrende ind i den nye Samfundsorden, som han arbeidede paa at gennemføre. Han havde allerede i December 1847 — alt-saa før Revolutionens Udbrud i Paris — indsat et ansvarligt Ministerium; og efterat et Par Maaneder senere 6 Lægmænd havde faaet Sæde i dette ved Siden af 3 Geistlige, gav han Kirkestaten en constitutionel Forfatning med en lovgivende Forsamling i to Kamre, og naaede saaledes den yderste Grændse for de politiske Indrømmelser, som hans Stilling tillod. Men den i Italien gjærende nationale Svindel gjennembrød snart alle Skran-ker, medens revolutionære Agitatorer (navnlig Mazzini og Garibaldi) hemmeligt arbeidede paa at sætte en politisk Revolution i Rom i Scene. Samtidigt hermed forlangte den nationale Bevægelses Ledere, at Paven skulde erklære Østerrig Krig. Dette maatte han naturligviis vægre sig ved, som en med hans Værdighed som den katholske Christenheds Overhoved uforligelig Opræden; men han tog heraf Anledning til, i en egenhændig Skrivelse

at formane Kaiseren til at forson sig med Italienernes billige Ønsker. Dette Skridt blev imidlertid uden Virkning, eftersom Sardinien allerede som den militære og nationale Bevægelses Bannerfører trak Tropper sammen ved Grændsen, og Paven ikke saae sig istand til at hindre Dannelsen af Friskarer i den nordlige Deel af sine Stater, hvilke i Begyndelsen af April overskred Grændsen. Under den paa Grund af hin Vægning med hver Dag voxende Ophidselse i Gemytterne forværredes Tilstanden i Rom i den Grad, at Paven, efterat hans Førsteminister og personlige Ven Rossi d. 16. November var myrdet for hans Øine, ikke længere troede sig sikker, men Natten til d. 25. November hemmeligt forlod Rom og begav sig til den neapolitanske Fæstning Gaëta, hvorfra han udstedte en Protest mod alle Foranstaltninger af den revolutionære Regering, der kort efter proclamerede den „romerske Republik“. Denne Skandale blev imidlertid af kort Varighed. Sidst i April 1849 gjorde et fransk Armecorps Ende paa denne Republik, medens Østerrigerne besatte Legationerne; og d. 12. April 1850 kunde Paven vende tilbage til Rom, hvor han med sin dygtige Statssecretair Antonellis Bistand bestræbte sig for at bringe Orden i den ved Revolutionen hidførte Forvirring. Den Strenghed, hvormed man efter Ordenens Gjenoprettelse (i Septbr. 1849) i Pavens Fraværelse havde taget Hevn over alle Deeltagere i de stedfundne politiske Udskeielser, havde han ingen Dæel i; hans Charakter er i denne Retning noksom bekjendt!

Om de følgende Begivenheder maae vi her fatte os kort, for ikke at mangle fornøden Plads for et Overblik over Resultaterne af Pius IX.' Kirkestyrelse.*) Vi bemærke blot for Sammenhængens Skyld, at Østerrig, der i Aarene 1848 og 1849 syntes at gaae sin Opløsning imøde, og kun ved Ruslands Hjælp havde faaet Bugt med den ungarske Revolution, saaledes saae sig istand til at anvende hele sin Kraft paa Undertrykkelsen af Bevægelsen i Norditalien, og fuldstændigt overvælde Sardinien; men Victor Emmanuels kløgtige Førsteminister, Cavour, benyttede med stor Snildhed den Leilighed, som Krimkrigen tilbød til at vinde Betydning ved en

*) Angaaende de politiske Omvæltninger i Italien efter Krigen 1859 henviser vi Læserne til Artiklen „Victor Emmanuel“ i d. Bl. Nr. 3. S. 45—47.

Alliance med Frankrig og England. Det var dette Forbund, der i Aaret 1859 skaffede Sardinien en glimrende Revanche ved Erhvervelsen af Lombardiet tilligemed hele den nordlige Deel af Kirkestaten. hvorefter i Aaret 1860 hele det øvrige Mellemitalien med Resten af Kirkestaten samt Kongeriget „begge Sicilierne“ indlemmedes i det projecterede Kongerige Italien. Endnu var nemlig Østerrig i Besiddelse af Venetien, og Paven af Rom og det til denne Stad hørende Gebet. Men Sardinien — dengang kaldet: det norditalienske Kongerige — forsømte ikke den Leilighed, som Krigen i Aaret 1866 bød det til, som Preussens Allierede, ved Napoleon III.' velvillige Mellemkøbst at annectere Venetien, og det fuldendte sit Værk, ved under den tydsk-franske Krig i Aaret 1870 at benytte den franske Garnisons Afmarsch fra Rom til at bemægtige sig Pavens og hele den katholske Verdens Hovedstad og tilegne sig de verdslige souveræne Rettigheder, der igjennem Aarhundreder havde været den katholske Christenhed en Garanti for Pavens Uafhængighed af de verdslige Magthavere og for den katholske Kirkes Frihed.

Det fulgte af sig selv, at Paven, efter alle disse ti Aar paa hverandre følgende hensynsløse Voldshandlinger, hvilke ingen katholsk Magt i rette Tid havde gjort og tilsidst ikke mere kunde gjøre noget for at forhindre*), siden den Tid har maattet leve som en Fange i sin egen Residentsstad. Verden har ofte spottet over Brugen af denne Betegnelse. Ligesom man i sin Tid hyklede Forargelse over, at Pius ikke imødekom den liberale Verdens Fordring om, til Bedste for Kongeriget Sardinien godvilligt at reoncere paa sin Souverænetet, saaledes har man, efter med Magt at have berøvet ham den, fundet det at være en Fornærmelse mod det nye usurperede Kongedømme, at han siden den 20. September 1870 ikke viste sig udenfor Vaticanet. Han skulde altsaa have nedværdiget sig til at forherlige den Magt, der paa en saa oprørende Maade har forgrebet sig paa hans og Kirkens Rettigheder — ved, som om Intet var passeret, jevnlig at vise sig offentligt, og ved storartede kirkelige Høitideligheder vedblive at give Rom Udseende af, paa samme Maade som før, at være den katholske Christenheds Hovedstad!

*) Dette maa vel i 1870 tilstaaes baade om Frankrig, Østerrig og Spanien.

Men havde Pius IX. som Souveræn tabt Alt og har han den største Deel af sin Regeringstid vandret en tornefuld Vei, saa har han som Kirkefyrste hævet Kirkens Anseelse og Magt over Gemytterne til en Høide, som faa af hans hans Forgængeres Pontificater — aandelig seet — kunde rose sig af. Foruden at have afsluttet en Mængde Concordater og Conventioner baade med europæiske og oversøiske Stater, gjenoprettede han i 1850 det katholske Hierarchi i England og 1853 i Holland, ligesom han ialt har oprettet 5 Ærkebispedømmer og 120 Bispedømmer, hvoraf 76 falde paa America, 13 paa England og Skotland, og 5 paa Holland, samt et stort Antal apostoliske Vicariater. Den 8. December 1854 forkyndte han høitideligt, efter i en Rundskrivelse af 2. Februar 1849 at have indhentet Erklæringer fra alle katholske Biskopper, Dogmet om den saligste Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse, og paa Pintsesøndag 1862 feiredes de 26 japanesiske Martyrers Canonisation i Peterskirken i Qverværelse af et stort Antal katholske Biskopper (c. 200), der i en Adresse høitideligt anerkjendte hans øverste Læreembede. Den 8. Decbr. 1864 udstedtes den berømte Encyclica, der var ledsaget af en Fortegnelse (syllabus) i 80 Rubriker over alle Tidens Vildfarelser paa Religionens, Videnskabens og det offentlige Livs Omraade, som han ved tidligere Leiligheder i en Række af Buller, Brever og apostoliske Skrivelser høitideligt havde forkastet. Paa Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest 1867 — den attehundredaarige Mindefest for deres Martyrdød — canoniseredes tillige i Overværelse af c. 500 Biskopper Martyrerne i Gorkum saavel som flere i Kirkens Historie udmærkede Mænd og Kvinder, blandt hvilke vi her kun nævne den h. Paul af Korset, Petrus Claver, Petrus Canisius og Maria Margretha Alacoque. Den paa Petri og Pauli Fest i Aaret 1868 forkyndte almindelige Kirkeforsaaaling, som aabnedes i Vaticanet d. 8. December 1869 og bivaanedes af 700 Biskopper, maatte d. 18. Juli 1870, efter høitideligt at have forkyndt Dogmet om Kirkens øverste Læreembedes dogmatiske Ufeilbarhed, paa Grund af Krigsurolighederne afbrydes. Efterat Pius IX. den 11. April 1869 havde fejret sit 50-aarige Præstjubilæum, blev det ham forundt, den 16de Juni 1871 som den første af alls Petri Efterfølgere, omringet af Deputationer fra hele Verden, at feire sit 25-aarige Pavejubilæum, hvorefter han endnu i det sidst forløbne

Aar oplevede sit 50-aarige Biskopsjubilæum, og faa Dage før sin Død (2. Febr. d. A.) den 75-aarige Mindedag for sin første h. Communion.

Pius IX' 32aarige Pontificat kan med Sandhed siges at have været et langsomt ublodigt Martyrium. En kort Tid hilsedes han med Hosiannaraab, men den længste Tid — i fulde 30 Aar — har han baaret Miskjendelsens og Bagvaskelsens Kors og idelig hørt Raabet: Korsfæst! Korsfæst! De verdslige Garantier for Kirkens Frihed ere vel foreløbig tabte — Verden har taget hvad der er af Verden —; men dette Tab har leveret det mest glimrende Beviis for Aandens og det Eviges Magt over alle Tidens Omskiftelser. Thi den katholske Kirkes og dens højeste Overhyrdes aandelige Herredømme over Hjerterne har aldrig været større, end han ved sin Bortgang har efterladt det. Og hvor lidt Verdens vaxlende Gunst og Anerkjendelse end veier for Sandhedens og Rættens sidste og Alt afgjørende Dom: maa det dog altid kaldes et glædeligt Tegn, allerede nu at høre gamle Modstandere tilstaae, at „Ingen vil kunne nægte, at i Pius IX. mistede Europa en af de mærkeligste Skikkelser i dets nyeste Historie, og tillige den ædleste og hæderligste af alle sine offentlige Personligheder.“ Dog — vi glæde os først og sidst især over den gamle Propheti (Dan 12, 3): „De Forstandige skulle lyse med Himmelhvelvingens Glands, og de, som førte Mange til Retfærdighed, som Stjernerne evig og altid.“

Kirkelig Efterretning.

(Gjennem Ritzaus Bureau.)

Rom, 20. Februar. Kl. 2¹/₄ Eftm. „Agenzia Stefani“ melder, at Cardinal Pecci er valgt til Pave og har bestegyet Pavestolen under Navn af Leo XIII.

Marieforeningen

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen d. 24. Februar efter Høimessen i Skolelocalet i Præsteboligen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 24. Februar. Sexagesima. — 25. M. Matthias, Apostel. 26. Ti. Ihukommelse af Frelserens Lidelse. 27. O. Margaretha af Cortona. 28. Tø. Romanus, Abbed. 1. Marts. F. Svibertus, Biskop. Kl. 8¹/₂ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7¹/₂ Aften Broderskabsandagt. 2. L. Simplicius, Pave.

Søndagen den 3. Marts. Qvinqvagesima.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7¹/₂ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- „ 7³/₄ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8¹/₄ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8³/₄ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8¹/₂ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 9. **Søndagen den 3die Marts.** **1879.**

Indhold: Pavevalget. Pius IX.' sidste Timer. Den h. Faders Bisættelse og Ligbegængelse. Kirkelige Efterretninger: Tydskland, Kjøbenhavn.

Pavevalget.

Alle katholske Christnes Øine vare nylig rettede mod Rom, mod Vaticanet, hvor den elskede Pius IX. udaandede sin store Sjæl. Er de Frommes Død kostbar i selve Herrens Øine, hvor meget mere maa da ei den Hedenganges Død med alle dens Omstændigheder, endog de mindste, være betydningsfuld for os, som i næsten samfulde 32 Aar have kaldt ham „vor hellige Fader“! Og hvor opbyggende vare ei disse Omstændigheder: den høie Syges Gudhengivenhed, Kjærlighed og Andagt, — hans Omgivelses, Roms og hele den katholske Verdens deeltagende Sorg og Smerte!

Paa selve Dødsdagen modtog Paven sin Læge med den bestemte Erklæring: „Doctor, nu er det forbi.“ Henimod Kl. 8½ Form. annammede Christi Statholder de Døendes Sacramenter, og lod sig give General-Absolutionen (alle timelige Syndestrafes Eftergivelse ved en fuldkommen Afliad). I alle Byens Kirker udstilledes det allerhelligste

Sacrament. De Troende strømme da ved den første Efterretning om Pavens nærforestaaende Endeligt til Kirkerne for at anbefale deres fælleds Fader til Guds Barmhjertighed. Den romerske Adel, de fremmede Gesandter, mange Præster og ansete Lægmænd ile til Vaticanet. Paladset bliver helt opfyldt med Mennesker: Gaarden, Trapperne, Forsalene, Salene lige til selve Sygeværelset.

Den Døende hilser for sidste Gang de indtrædende Cardinaler med et venligt Smil og en velsignende Haandbevægelse; hans Aandedræt bliver tungere; hans Hænder fare af og til uvilkaarligt til Brystet, men Ansigtet afspejler, som tidligere, kun from, stille Sindsro, og kjærlighedsfuldt kysse de blegnende Læber fra Tid til anden den Korsfæstedes Billede. Kl. 5,38' drager han sit sidste Suk, just som det fra alle Kirketaarne ringer til Englens Hilsen.

Alle Tilstødeværende falde paa Knæ og bede eenstemmigt Psalmen „De profundis“.

Jorden tæller en stor Mand mindre; Himlen — det haabe vi med fast Tillid — tæller en salig Beboer mere.

Liget blev i høitidelig Procession bragt til Peterskirken. Der har det været udstillet i Sacrament-Capellet paa en Paradeseng, som var betrukket med rosafarvet Silke og smykket med en Guldbremme.

Saaledes hvilede Christi Kirkes Ypperstepræst ved sin Frelzers Fødder, iført det pavelige Ornat af rød Farve, med Crucifixet i de foldede Hænder og det samme smilende Udtryk i Ansigtstrækkene som i levende Live. Hvor gjerne ønskede vi at have været blandt de hundrede Tusinder af Andægtige, som flere Dage i saa stort et Antal ilede til Peterskirken, at Ordenen kun med Besvær kunde opretholdes af Militæret og Politiet, og at der var Fare for, at det Gitter, som skilte Ligbaaren fra Mængden, vilde blive sprængt.

At kysse den høie Afdødes Fødder med hine andægtige Skarer, det var os rigtignok ikke forundt; men vi kunne tilkjendegive vor barnlige Hengivenhed til ham

paa en anden og virksommere Maade, nemlig ved at forene vore Bønner for hans Sjæls Hvile med de talløse Messeoffre og Bønner, der fra alle Jordens Egne stige op til Naadethronen og ere et nyt talende Beviis for, at vor Kirke virkelig er katholsk, udbredt over den hele Jordkreds. *)

Fra det pavelige Lig i Sct. Peterskirken vender vort Blik sig atter til Vaticanet, hvor Valget af Pius IX.' Efterfølger, som vore Læsere bekjendt, allerede har fundet Sted.

Vi troe imidlertid, at det ved denne Leilighed vil interessere enhver katholsk Christen at erfare noget nærmere om Pavevalgets historiske Udvikling. **)

Christus har overladt til Kirken selv at vælge sin øverste Hyrde.

*) Ogsaa det er velgjørende for et katholsk Hjerte, at den i Livet haardt forfulgte Paves store Aandsgaver og Dyder nu finde almindelig Paaskjønnelse hos alle billigt Tænkende, ogsaa dem, som ikke kalde sig hans Børn. En ikke-katholsk Pen skriver i et af vore meest læste Blade: „Der er kun een Mening om hans fremragende personlige Egenskaber: den milde og tillige imponerende Værdighed, der altid udmærkede ham, den „santa grazia“, som hans Omgivelser tillagde ham, hans Veltalenhed og Elskværdighed i Forening med Lune og Vittighed, endelig det fromme og gudhengivne Sind, med hvilket han bar alle Tilskikkelser.“

**) Det nysomtalte Blad skriver sammesteds: „Til et gyldigt Valg udkræves to Trediedele af Cardinalcollegiets Stemmer, uden Hensyn til de muligt fraværende Cardinaler . . . Ligeoverfor Collegiet har Paven en absolut Souverains fulde Myndighed; Valgretten kan han ikke fratage det; men det staaer til ham at udstede Anordninger angaaende det næste Conclave, selv om disse maatte indeholde væsenlige Forandringer af den hidtil fulgte Praxis. Forsaaavidt vilde der ingen berettigede Indvendinger kunne gjøres imod, om Pius IX. havde foreskrevet en ny Valgmaade eller forlagt Conclavet til Nizza, Malta eller andetstedshen.“ Disse Bemærkninger ere, som Læseren snart vil faae at see, i det Hele meget rigtige.

Men „Jurisdictionsprimatet (d. e. den høieste lovgivende, dømmende og styrende Magt) over hele Guds Kirke er umiddelbart og directe af den Hærr Christus forjættet og overdraget den h. Apostel Petrus“, — lærer Pius IX. med det vaticanske Concil. *)

1. Christus vilde nemlig ikke blot, at Kirken skulde have et fælleds Overhoved, men udnævnte selv personlig Simon Petrus dertil, og overdrog ham Selv umiddelbart Fuldmagt til Kirkens Styrelse. Petrus var ikke Kirkens Tjener, men dens Overhyrde; han havde ikke faaet sin Magt igjennem Kirken (sine Medapostle og de Troende), men umiddelbart af Christus; han var ikke bleven valgt af Apostlene, men udnævnt af Christus selv.

Petrus skal efter guddommelig Anordning have en Efterfølger, som styrer hele Kirken indtil Verdens Ende, og denne er altid hans Efterfølger paa den romerske Bispestol.

„Det er nemlig ikke tvivlsomt for Nogen, men er meget mere vitterligt for alle Aarhundreder, at Petrus indtil den Dag idag i sine Efterfølgere, de Biskopper, der beklæde den hellige romerske Bispestol, som han har grundet og vædet med sit Blod**), lever, regerer og dømmer Kirken.“

„Enhver derfor, som paa denne Stol følger Petrus efter, han er efter Christi egen Anordning en retmæssig Ihænde-haver af Petrus' Primat over hele Kirken.“***)

Som Petrus, saaledes er heller ikke Paven Kirkens Tjener eller Fuldmægtig, men dens Overhyrde og Overhoved. Som Petrus, saaledes faaer ei heller den romerske

*) Møde 2, Cap. 1. See dette Tidsskrifts 19. Aarg. 1872. S. 35.

***) Oldtidens Vidnesbyrd for denne historiske Kjendsgjerning findes hos Dr. Copenrath: „Den katholske Kirke og Romerkirken“. S. 167 ff. — Eusebius' Vidnesbyrd i Muns' Oversættelse S. 68—70 (2. Udgave).

***) Vatic. Concil, s. ovenanf. Sted Cap. 2.

Biskop igjennem Kirken, men umiddelbart af Kirkens usynlige Overhoved al Fuldmagt til at styre Kirken. Forsaavidt er der Overensstemmelse imellem den Maade, hvorpaa Petrus dengang ved Genesareth-Søen fik Primatet, og den Maade, hvorpaa hans Efterfølgere faae det. Men i et Punkt er der en Forskjæl.

Christus steg kort efter at have udnævnt Petrus til hele Hjordens, Lammenes og Faarenes, Vogter, op til Himlen. De følgende Paver udnævnes ei af Ham; det har han overladt Kirken. Dens Sag er det, selv at udpege den Mand, som skal være Biskop af Rom, for at Herren saa, efter sin egen Forjættelse og Anordning, maa selv og umiddelbart udruste ham med Myndighedens Fylde. Noget lignende see vi i den gamle Pagt. Israels første Konger, Saul og David, udnævntes ved, at Gud umiddelbart greb ind i Historien; men han overlod Menneskene selv at bestemme de senere følgende.

2. Heller ikke den Maade, hvorpaa Paven skal vælges, er bestemt af Christus. At fastsætte den, er ligeledes overladt til Kirken. Kirken maa altsaa give Love derom. Og da Overhyrdens Valg vedrører hele Kirken, tilkommer dette hele Kirkens Lovgiver, altsaa Paven eller et Concil. Thi hverken have Biskopperne, forenede paa et Concil med Paven i Spidsen, større Magt end Paven alene, eller har Paven udenfor et Concil mindre Magt end paa et saadant.

Saaledes skete det ogsaa virkelig i Aarhundredernes Løb. Kirkehistorien meddeler os nøiagtig Underretning herom.

Efter en gammel, rigtignok ei aldeles tilforladelig Beretning har Petrus selv bestemt sin umiddelbare Efterfølger.

Den romerske Clemens, Petri Discipel og Efterfølger, skriver nemlig til Menigheden i Korinth*), at det ikke undgik Apostlene, at der engang vilde opstaae

*) 1. Br. til Cor. 44 .

Uenighed om det biskoppelige Embede, og at de derfor havde indsat deres første Eftermand, og for Fremtiden truffet de nødvendige Anordninger, for at efter deres Død deres Embede kunde gaae over til værdige Mænd.“ Skulde det, som her siges om Apostlene i Almindelighed, ikke ogsaa gjælde, og især gjælde om den Apostel, hvis Discipel og Eftermand Clemens var, om Petrus, den første romerske Biskop?

Men hvorledes dette end forholder sig, sikkert er, at vi have en ægte Forordning af Pave Symmachus fra Aaret 499, som har til Hensigt at forebygge de Uordener, der kunde opstaae, ifald en Pave ved en pludselig Død skulde forhindres i at træffe Bestemmelser om sin Eftermands Valg.*) At træffe saadanne, maa altsaa dengang have været Skik og Brug.

Fra Symmachus (499) til Urban VIII. (1625) er der af Paver og Concilier udstedt tolv Constitutioner (Lovbestemmelser) om Pavevalget. Hovedbestemmelserne ere samlede i Gregor XV.' Cæremoniale, der indeholde de væsentligste Valglove, som endnu den Dag idag staae ved Magt.

3. Valgmaaden har altsaa skiftet, paa eet Punkt nær. Det var nemlig altid den romerske Kirke, der øvede Valgretten. Men Maaden, hvorpaa den øvede denne sin Ret, har skiftet, ligesom mange andre Enkeltheder.

Indtil det 12te Aarhundredes Begyndelse nemlig valgtes den romerske Biskop og Pave af Biskopperne i de nærmeste Byer omkring Rom, som danne den romerske Kirkeprovinds**) (episcopi suburbicarii — Nutidens

*) „Si transitus papae inopinatus evenerit, ut de sui electione successoris non possit antea decernere.“ C. 4. 10. D. 79.

**) Flere Bispedømmer pleie nemlig at forenes under en Metropolitan eller Ærkebiskop, som har et vist Tilsyn med de ham undergivne Biskopper. Alle disse Dioceses tilsammen danne en Kirkeprovinds. Saaledes stod fordem Ærkebiskoppen af Lund i Spidsen for de danske Biskopper og den danske Kirkeprovinds.

Cardinal-Biskopper); raadspurgt blev tillige selve Byen Roms Geistlighed (Nutidens Cardinal-Præster og Cardinal-Diaconer); ogsaa den romerske Menighed havde forsaavidt nogen Andeel i Valget, som den blev adspurgt om den Udkaarnes Levnet og Dygtighed.

Coelestin II. var den første Pave, der valgtes uden at indhente den romerske Menigheds Vidnesbyrd (A. 1143), og A. 1179 fastsatte Alexander III. med det tredie Lateran-Concil ved en almindelig Kirkelov, at alle Cardinalerne — uden Forskjæl mellem Biskopper og de øvrige Geistlige — og udelukkende kun Cardinalerne — uden Menighedens Deeltagelse — skulde vælge Paven.

Siden den Tid indtil den Dag idag gjælder den Lov, at Roms retmæssige Biskop og Pave er den, hvem mindst to Trediedele af de tilstedeværende Cardinaler have valgt. Det er nemlig ikke nødvendigt, ja endog næppe muligt, at alle Cardinaler give Møde.

Gregor X. gav 1274 Forordningen om Conclavet, d. e., at Vælgerne skulde indelukkes. Den ophævedes af hans Eftermand, men blev gjenindført af Coelestin V. Siden Julius II. (1506) gjør Simoni (Bestikkelse) Valget ugyldigt.

(Fortsættes.)

Pius IX.' sidste Timer. *)

Paa Mariæ Renselsesfest, d. 2. Februar, holdt den h. Fader endnu en kort Tale til den om ham forsamlede Geistlighed. Den paafølgeude Søndag, den 3. Februar,

*) Skulde været optaget i f. Nr., men maatte af Mangel paa Plads holdes tilbage.

forsøgte han for første Gang efter rum Tid at gjøre sig nogen Bevægelse. Alle vare opfyldte med Glæde og Haab; men Gud havde i sin uransagelige Viisdom besluttet det anderledes.

Mandagen d. 4de fandt Cardinal Ledochowsky ikke den h. Fader saa vel, som i de foregaaende Dage; men man haabede, at hans Ildebefindende snart vilde forvindes. Selv den lette Feber, som den følgende Dag indfandt sig, vakte ikke alvorlige Bekymringer. Men Onsdag Aften følte den ærværdige Olding sig saa træt, at han kun for nogle Øieblikke modtog Hoffets Herrer. Natten til Torsdag blev den høie Syges Søvn gjentagne Gange afbrudt. Henimod Kl. 4 bemærkede man en stor Uro, som var ledsaget af Kuldegysninger og Besværligheder ved at trække Veiret. Paven modtog den strax efter indtrædende Læge med de Ord: „Doctor, nu er det forbi.“ Henimod Kl. 8½ blev Pulsslaget hyppigere, men svagt, og Aandedrætsorganerne vare i høi Grad forslimede; men uagtet disse Symptomer bestandig tiltoge, var hans Aand dog stedse ved sin fulde Samling. Nu meddeelte Msgr. Martinelli den hellige Fader Dødssacramenterne. Kl. 9 meddeelte den samme Prælat, Pavens Skriftefader, ham den sidste Salvesses Sacrament*). Kl. 10 kunde Pulsen næppe føles. Imidlertid blev der givet Befaling til, i alle Kirker at udstille det helligste Sacrament, hvilket i høi Grad forøgede deres Bekymringer, som ikke vilde troe paa et saa nær forestaaende Endeligt. Man strømmede fra alle Sider til Vaticanet, og de, som indtraadte, læste strax Stadfæstelsen af deres Frygt paa Alles Ansigter.

Da Cardinal-Vicaren sagde til Paven, at man agtede at holde Bønner i alle Kirker for hans Helbredelse, svarede Pius: „Men hvorfor, kjære Cardinal, har De noget imod, at jeg svinger mig op til Himlen?“ Dette Svar var et Echo af det store apostoliske Ord: „Jeg ønsker at

*) Dette tør ansees for at være en authentisk Berigtigelse af den i vort fr. Nr. efter „Germania“ meddeelte Beretning.

opløses og at være hos Christus.“ Dette Træk er et tro Udtryk af Pavens Sjælsmunterhed og Hengivelse, eller rettere sagt, af hans levende Længsel efter de Retfærdiges evige Fred.

Den dødelige Sygdom gjorde imidlertid stedse stærkere Fremskridt. Legemets Overflade begyudte at blive kold og Extromiteterne slappedes efterhaanden. Der hængik endnu en Time, og Aandedrættet blev stedse besværligere og ledsagedes af en ildevarslende Stønnen. Den h. Fader var dog endnu stedse ved sin fuldkomne Bevidsthed. Forværelserne vare opfyldte med Personer af Hoffet, Cardinaler, Medlemmer af det diplomatiske Corps og andre Herrer, som nu ikke længere kunde skjule deres Smerte. I dette Øieblik greb den h. Fader Crucifixet, som han havde liggende under sin Hovedpude, og velsignede dermed dem, som stode omkring hans Dødsleie.

Kl. 12 forkyndte Lægerne, at Enden var nær. Alle Cardinalcollegiets Medlemmer, som opholdt sig i Rom og ikke selv vare syge, vare forsamlende i Pavens Dødsværelse, og Cardinalerne Bilio og Martinelli stode uafbrudt ved hans Side. Cardinal Bilio begyndte under en af Hulken afbrudt Stilhed at anbefale Gud den døende Paves Sjæl, og medens han reciterede Angerbønnerne, samlede den h. Fader sine sidste Kræfter og udtalte i from Hengivelse de Ord: „Col vostro santo ajuto!“ (med din hellige Hjælp). Da Cardinalen derpaa fortsatte: „In domum Domini ibimus“ (vi ville gee ind i Herrens Huus), og ved Ordene: „Proficiscere, anima christiana“ (drag bort, christelige Sjæl) pludselig standsede, sagde den h. Fader: „Si! Proficiscere!“ (Ja, drag bort). Det var han ssidste Ord.

Aandedrættet blev stedse tungere, den uhyggelige Stønnen stedse stærkere. Den h. Fader var endnu stedse i den fulde Besiddelse af sin Samling og gav ved Tegn at forstaae, at det gjorde ham ondt, at han ikke var istand til at tale. Cardinal Bilio bad ham om at velsigne hele Cardinalcollegiet, hvilket han da gjorde ved at opløfte Crucifixet.

Kl. 3,40' begyndte Øinene at tilsløres . . . Døds-
 kampen begyndte. Dette var et hjerteskrærende Syn for
 den store Forsamling, der opfyldte Vaticanets Sale, og i
 de to Timer, Dødskampen varede, vare Vidner til Christi
 Statholders sidste brændende Bønner. Det syntes umuligt,
 at et saa stort Liv var saa nær ved at udslukkes. De
 hellige Trøstens Ord, som de to assisterende Cardina-
 laler udtalte, naaede den Døendes Øren. Bøn vexlede
 med Bøn, og den guddommelige Naades hele Skat blev
 nedbedt over den elskede Faders Hoved, som nu stod i
 Begreb med at lade sine inderligt elskede Børn tilbage
 paa denne Jord. I Forværelserne befandt sig en stor
 Mængde Mennesker, som knælede ned og bønfaldt hul-
 kende om Himlens Barmhjertighed. Døden nærmede sig
 nu med hurtige Skridt. I den h. Faders Værelse hørte
 man de Tilstedeværendes Hulken blandet med den Døendes
 Rallen. Kl. 5^{1/2} begyndte Cardinal Bilio paany at recitere
 de Døendes Bønner, paa hvilke de Tilstedeværende sva-
 rede. De, som stode Sengen nærmest, bemærkede ved
 Begyndelsen af den fjerde Bøn, (Kl. 5,37'), at den Døende
 strakte sig, medens Dødskampen syntes at ophøre; en
 sidste Taare kom tilsyne paa de Troendes Faders nu
 lukkede Øienlaage, og Absolutionens Ord bleve udtalte
 just i det Øieblik, da Byens Klokker ringede „Ave Maria“.
 Under Klokkernes Lyd forlod den øverste Hyrdes skjønne
 udødelige Sjæl sin jordiske Hytte, som om Klokke-
 ringningen var en Indbydelse fra Hende, hvis ubesmittede
 Undfangelse Pius IX. havde forkyndt. Cardinal Pecc'i,
 den hellige romerske Kirkes Camerlengo, der regerede
 Kirken, saalænge den hellige Stol var ledig, forkyndte
 efter de canonicke Forskrifter med dybtbevæget Stemme
 den hellige Faders Død. Alle, som vare tilstede, istemte
 knælende Bønnen: „De profundis.“

Den h. Faders Bisættelse og Ligbegængelse.

To Timer efter Pius IX.' Død constaterede Camerlengoen i de omkring det høie Lig forsamlede Cardinalers Nærværelse Pavens virkelige Død, og Liget henflyttedes nu til en større Sal, hvor St. Peterskirken's Poenitentiarc afvexlende uden Afbrydelse Natten igjennem forrettede de sædvanlige Bønner for de Døde. Fredagen (8. Febr.) blev der taget en Photographi af den h. Fader, liggende paa Dødsleiet, hvorefter Balsameringen foretoges. Der kunde ikke iagttages nogen Forandring i Ansigtstrækkene; disse havde i Døden bevaret de samme Udtryk af Blidhed og Sagtmodighed, som altid i Livet havde gjort et uforglemmeligt Indtryk paa Enhver, der havde den Lykke at komme i Berøring med den h. Fader. Natten derefter blev den afdøde Paves Hjerter tilligemed de øvrige ved Balsameringen udtagne Indvolde, nedlagte i en Sølvurne, for under Fakkelskin og ledsagede af Geistlige at henføres til Kirken St. Vincentius og Anastasia, som den Afdøde menes at have valgt til sit afsjælede Legemes endelige Hvilested, naar det engang ved hans Efterfølgers Død skal bortflyttes fra dets midlertidige Plads i St. Peterskirken. Efterat Liget Lørdag og Søndag havde været udstillet paa Paradeseng i det Sixtinske Capel, førtes det i høitidelig Procession til St. Peterskirken, i hvis Sacramentcapel det de tre følgende Dage offentlig udstilledes, for at alle Roms Beboere kunde have Leilighed til endnu engang at see deres hensøvede Fader og bringe hans jordiske Skikkelse dens sidste ærefrygtsfulde Hyldest. Tusinder af alle Stænder trængte sig i disse Dage, blandede mellem hverandre, om dette Capel, for at naae hen til det Gitter, der bød dem Leilighed til at kysse Christi hedengang Stedfortræders Fødder.

Onsdag Aften (13. Febr.) Kl. 6 $\frac{1}{2}$ forsamlede sig den store Begravelsesprocession, der skulde overføre den endnu paa en aaben Ligbaare hvilende afdøde Pave fra det nævnte

Capel til det midlertidige Bisættelsessted i St. Peterskirken. De saakaldte „Gestatores“*) i Forening med Nobelgardister løfte nu Baaren op paa deres Skuldre, og Toget sætter sig i Bevægelse med Cardinalcollegiet i Spidsen. Efter dem bæres et stort Kors umiddelbart foran Peterskirkens Domcapitel og den fungerende Prælat; Alle øre i Sørgedragt. Derefter følger den med rødt Silkestof udslagne aabne Baare, paa hvilken den døde Pave sees liggende iført sin fulde Pontificaldragt; efter samme følge de pavelige Hofcharger, en stor Deel af den romerske Noblesse, en Deel Diplomater og andre høie Personer, Embedsmænd etc. Den store Kirke er kun sparsomt oplyst af Alterkjerter, som i Forening med Processionens Fakler og de colossale Voxkjerter paa begge Sider af Baaren udbrede en eiendommelig dunkel Belysning under de umaadelig høie, heelt i Mørke indhyllede Hvælvinger. Under Psalmesang bevæger Toget sig fra Sacramentcapellet forbi Petersstatuen til det store Høialter under Michel Angelos kæmpemæssige Kuppel, gaaer udenom den saakaldte „Confessio“**), og ankommer til Chorcapellet, hvor det modtages af en imponerende Sang af Mands- og Børnestemmer. Orgelet tier, og Bønnerne tage deres Begyndelse; derpaa følger „Miserere“, „Psalmer“ og til Slutning „Benedictus“, medens samtidigt hermed Gravlæggelsesceremonierne foregaae. Først nedlægges Liget i en med karmoisinrødt Fløil indvendigt beklædt Kiste af Cyprestræ, i hvilken der lagdes et Pergament, hvorpaa den ved Baaren holdte Sørgetale var opskrevet, tilligemed to Punge, der indeholdt Exemplarer af alle i Pius IX.' Regeringstid prægede Mønter og Medailler, samt endnu et i en Sølvkapsel indlagt Pergament, der inde-

*) Saaledes kaldes de Drabanter, som ved festlige Leiligheder bære den Thronstol, hvorfra Paven velsigner det i alle Dele af dette umaadelige Rum forsamlede Folk.

**) D. e. den i Nærheden af Høialteret værende Nedgang til Apostlenes Grave under Høialteret (i Kryptkirken).

holdt en Fortegnelse over alle hans Pontificats Regerings-handlinger. Sluttelig oplæste en pavelig Notar et Document, der constaterede Pavens Død, hvorefter ogsaa dette blev nedlagt i Kisten, som derefter blev tilskruet og indsat i en med det pavelige Vaaben og med den pavelige Værdigheds Insignier samt en Inskription, der angiver Pavens Navn og hans Pontificats Varighed forsynet Ziuk-kiste, der atter blev indsat i en tredje Kiste af Pinietræ. Alle disse Cæremonier ledsagedes og sluttedes med Sangerchorets af Echoet gjentagne dæmpede Sørgetoner; og efterat ogsaa disse vare forstummede, løftedes denne tredobbelte Kiste ved Hjælp af Maskinkraft op i den over Indgangen til Chorcapellet anbragte Marmorsarkophag, der nu i 32 Aar har indesluttet Gregor XVI.' Lig. *)

Den 8.—13. Februar afholdt Cardinalcollegiet Sørge-gudstjenester i det Sixtinske Capel, og d. 14.—17. Domcapitlet og Peterskirkens øvrige Geistlighed i denne Kirke.

Vi slutte denne Beretning med at meddele et Træk, som afgiver et skjønt Vidnesbyrd om den forsonlige Overbærenhed, Klogskab og hensynsfulde Tact, der ved enhver Leilighed udmærkede den afdøde Pave. Det var forhen altid Skik, at en Paves Død officielt, som enhver anden Souveræns, notificeredes alle katholske Regeringer, hvilken Tilkjendegivelse selvfølgelig af disse besvaredes med, at de ved deres Repræsentanter ved det pavelige Hof deeltog i Begravelseshøitideligheden. For nu under de nærværende Omstændigheder baade at undgaae at berede sin Efterfølger Forlegenheder, og for at forskaane de paagjældende Regeringer for alle ubehagelige Erin-dringer — thi de havde jo igrunden alle forladt ham, for ikke at sige forraadt ham — havde Pius IX. i sit Testament bestemt, at hans Begravelseshøitideligheder skulde have en aldeles privat Cha-rakteer, saa at Alle, som ønskede at tage Deel i disse,

*) Den saakaldte historiske Pavegrav, hvori enhver Paves afsjælede Legeme hviler, indtil det afløses af hans Efterfølgers.

skulde ansees for at gjøre det som Privatvatmænd, og ikke i nogensomhelst offentlig Egenskab. Hermed var ethvert Spørgsmaal om, hvad Kongen af Italien og hans Regering mulig kunde have paatænkt, afskaaret, og vor nuværende Pave fritaget for at blive sat i et ubehageligt Forhold til denne Regering. De pavelige Nuntiaturer fik derfor Anviisning om, i denne Retning at besvare mulige Forespørgsler fra de fremmede Magters Repræsentanter.

Kirkelig Efterretning.

Tydskland. I Anledning af den uventede Hurtighed, hvormed Pavevalget er fuldbyrdet, og den uforstyrrede Ro, der siden Pius IX.' Død havde fjernet alle Bekymringer for en ubeføiet Indblanding i samme fra de verdslige Magters Side, erindre de tydske Kirkeblade om det Forsøg, som Fyrst Bismark allerede i Mai 1872 gjorde paa at formaae de europæiske Regeringer til at forene sig om, efter Pavens Død at gribe til hensigtsmæssige Forholdsregler ligeoverfor det tilkommende Pavevalg. Han vilde, at de europæiske Regeringer skulde anmasse sig Ret til at underkaste Valgmaaden saavel som den Valgtes personlige Kvalificationer en Prøvelse, og efter Behag vægre sig ved at anerkjende Valget. Den store Statsmand har imidlertid ikke havt bedre Held med dette Experiment, end med sin Culturkamp. Ingen Regering har taget Notits af hans Forslag, „og de have gjort vel deri“, bemærker „Germania“; „thi, om Magterne anerkjende den nyvalgte Pave, eller ikke, det er Kirken og alle Katholiker en ligegyldig Sag. Vi vide, at den Mand, som Cardinalerne have valgt, er Pave; og vi hylde og adlyde ham — om end al Verdens Potentater maatte være af en anden Mening. Fyrst Bismarks Uheld i denne Retning har havt den gode Virkning, at den italienske Regering ikke har vovet at foretage Noget, som kunde hindre Valgets Frihed — forsaavidt den paa Grund af sit venskabelige Forhold til Preussen kunde antages at

have været tilbøielig dertil. Men den synes tvertimod at have sat en Ære i en loyal Overholdelse af Garanti-loven, idet den tilstillede den daværende Camerlengo*) den Erklæring, at den garanterede Cardinalernes og Con-clavets Frihed og stillede sine Magtmidler til deres Raa-dighed.

Kjøbenhavn. Torsdagen den 21. Febr. afholdtes i Ans-gariuskirken den i dette Blads forrige Numer bebudede Sørgefest i Anledning af Pave Pius IX.' Død. Kirkens Chor var betrukket med Sort, og den saakaldte „tumba“ hvilede paa en høi af en Mængde Voxkjerner omgiven Katafalk, der var prydet med den pavelige Værdigheds Emblemer: Tiaræen, det tredobbelte Kors og Krumstaven. Requiemsmessen celebredes af Hs. Høiærv. Hr. Prælat Grüder, assisteret af to andre Geistlige, medens den katholske Menigheds Sangforeninger meget smukt udførte den til samme hørende Sang, deels af Casciolinis, deels af Etts Requiem a capella. Mindetalen holdtes af Hr. Pastor Wehrhahn fra Ordrup, som til Text havde valgt Apost-lens Ord (2 Timoth. 4, 7. 8): „Jeg har stridt den gode Strid, fuldkommet Løbet, bevaret Troen. Iøvrigt er Retfærdighedens Krone henlagt til mig, hvilken Herren, den retfærdige Dommer skal give mig paa hin Dag; og ikke alene mig, men ogsaa Alle dem, som have elsket hans herlige Aabenbarelse.“ Taleren godtgjorde paa en overbevisende Maade sin Beføielse til at anvende disse Ord paa Pius IX., idet han skildrede den hedengangne Paves hele sjeldne Personlighed, saavel som hans utrættelige Aarvaagenhed og urokkelige Fasthed som de kirkelige Interessers høieste Vogter, med en Inderlighed og Varme i Følelse og Udtryk, som ikke kunde andet end rive den store Forsamling af Tilhørere, der fyldte Kirken, med sig, og efterlade et Indtryk, der utvivlsomt ogsaa her vil stad-fæste, hvad Taleren sandt og træffende bemærkede, at der næppe nogensinde har levet et Menneske paa Jorden, som har været Gjenstand for et saa stort Antal Medmenne-skers inderlige Kjærlighed, og modtaget saa storartede Beviser paa denne Kjærligheds Oprigtighed og Trofasthed.

*) Cardinal Gioacchino Pecci, nu Pave Leo XIII. I Mellemtiden mellem en Paves Død og hans Efterfølgers Regeringstiltrædelse er Camerlengoen Indehaver af den øverste Myndighed og udøver alle dens Functioner.

Sidstafvigte Søndag d. 24. f. M. blev der under Aftenandagten i Sct. Ansgarskirke sunget Te Deum for at takke Gud for det lykkelige Valg af Hs. Hellighed Pave Leo XIII.

Vincentiusforeningen.

Søndagen d. 10. Marts afholder Vincentiusforeningen sit første Generalmøde for iaar i Præsteboligens Forsamlingslocale efter Høimessen. Da der i dette Møde oplæses et Overblik over Foreningens Virksomhed i det henrundne Aar, saa indbydes alle active og Æresmedlemmer til at overvære samme.

Mandagen den 11. læses den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$ for Foreningens afdøde Medlemmer. Kun de, som have overværet Generalmødet, kunne under de sædvanlige Betingelser vinde en fuldkommen Aflad.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 3. Marts. Qvinqvagesima. — 4. M. Casimir, Bekj. 5. Ti. Carl, den h. Knuds Søn, Mart. 6. O. Askeonsdag; i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Askevielse og Høimesse. 7. To. Thomas af Aquin, Kirkelærer. 8. F. Ihukommelse af Frelzers Tornekrone. 9. L. Francisca af Rom, Enke.

NB. Alle de 40 Ugedage fra Askeonsdag indtil Paaske ere befalede Fastedage, paa hvilke de, som ere forpligtede til at faste, kun maa holde eet mættende Maaltid og en saakaldet Collation.

I Fastetiden holdes hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Sct. Ansgars Kirke Fasteandagt med Prædiken, for første Gang: Fredagen d. 8. Marts.

Søndagen d. 10. Marts. 1. Fastesøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 10. Søndagen den 10de Marts. 1878

Indhold: Pavevalget. Den nye Pave. Kirkelige Efterretninger:
Rom. Fastemandat for indeværende Aar.

Pavevalget.

(Fortsat fra Nr. 9.)

4. At Valgmaaden undergik disse Forandringer og kun lidt efter lidt udviklede sig, maa Ingen forbauses over.

Enhver Pave har den samme lovgivende Myndighed som hans Forgængere; enhver kan altsaa efter Tidens Krav ophæve eller forandre Alt, hvad hans Forgængere have fastsat. Ja, det bliver endog hans Pligt, saasnart forandrede Tidsforhold gjøre en Forandring nødvendig. Hvad navnlig Pavevalget angaaer, da maa der paa Forhaand siges, at en saadan Nødvendighed maa indtræde; umulig kan een og samme Maade anvendes under alle Omstændigheder. Conclavet f. Ex. skal i Reglen holdes der, hvor den sidste Pave er død. Men vilde dette have været muligt, dengang Pius VI. døde i Valence i fransk Fangenskab (29. Aug. 1799)? Var det da ikke tilladeligt, ønskeligt, ja nødvendigt, at han gjorde Brug af sin lovgivende

Myndighed til at forordne, at under de daværende Omstændigheder kunde de tilstedeværende Cardinalers Fleertal samles til Valget paa hvilket som helst Sted, de ansaae for det meest passende, og at de gjerne maatte begynde Conclavet tidligere eller sildigere end just ti Dage efter Pavens Død, den ellers lovbestemte Frist? Udfaldet viste, hvor heldig denne Dispens havde været. Cardinalerne kunde nemlig trygt møde i Venedig og give Kirken et nyt Overhoved i Barnabas Chiaramonti (Pius VII.) allerede d. 14. Marts 1800, altsaa forholdsviis meget tidligt.

Eller skulde Kirkens Uforanderlighed være iveien for Forandringer i Valgmaaden? — Nei, ingenlunde. Kirken er kun uforanderlig i sin Lære og de af Christus selv givne Anordninger. Den kan ikke opstille som Troessandhed, hvad der ikke er prædiket af Apostlene og af dem enten skriftligt eller mundtligt overleveret. Den kunde f. Ex. ikke opstille som Troesætning, at Paven som hele Kirkens øverste Lærer bevarer for al Vildfarelse, dersom denne Sandhed ei var oprindelig aabenbaret og fra Apostlene kommen til os, om den end ikke altid af Alle er bleven fundet klart udtrykt i Skrift eller Overlevering. Eller et andet Exempel: har Christus bestemt, at der skal døbes med Vand, da staaer det ikke i Kirkens Magt at forandre Daabens Materie og bestemme, at der ikke mere kan gyldigt døbes med Vand. Daabens uvæsenlige Cæremonier derimod kunne nok alt efter Omstændighederne forandres af Kirken; Døbevandet kan nemlig anvendes paa forskjellige Maader; idet snart hele Legemet neddyppes — hvad der var Skik i de første Tider —, snart Vandet blot heldes over Hovedet — som det nutildags er Forskrift —, snart Flere bestænkes under Eet — hvilket den h. Frants Xaver, Indiens Apostel, gjorde, naar han havde hele Skarer af Hedninger at døbe paa eengang. — Saaledes maa det ogsaa siges om Pavevalget: Har Christus villet, at den romerske Biskop skal vælges og ikke udnævnes af sin Forgænger, og skal han just vælges af den romerske Kirke, da kan denne

Valgret ikke ophæves, ikke af den romerske Kirke overdrages til en anden enkelt eller til den hele Kirke, medens alle Bestemmelser, der ei hidrøre fra Christus, men ere af menneskelig Oprindelse, kunne forandres af en ny Pave, der jo ligesaa godt som hans Formand har „modtaget af vor Herre Jesus Christus den fulde Magt til at vogte, styre og regere hele Kirken.“ (Kirkeforsaml. i Florents.)

Herren har jo selv sammenlignet sin Kirke med et Senepskorn, der i Førstningen er det mindste blandt alle Sædekorn, men bliver til et Træ, der strækker sine Grene til alle Sider — uden at det derfor bliver et andet Væsen, men kun udfolder sin oprindelige Kraft.

Det er saaledes mere end sandsynligt, at vor nu hensovede h. Fader virkelig, som Bladene melde, ved en særlig Bulle har formildet de gamle Valgloves Strenghed og tilstedet Cardinalerne et større Raaderum. Efter Roms Occupation kan jo en større Handlefrihed være dem ikke blot ønskelig, men ogsaa fornøden.

5. Efter disse grundlæggende Bemærkninger ville vi see, hvorledes Pavevalget i de sidste Aarhundreder er foregaaet.

I et stort Palads (Qvirinalet, for Tiden Kong Humberts Residents, eller Vaticanet — det eneste Palads, man har ladet den h. Stol beholde —) indrettedes der ved Skillerum saa mange Gemakker, som ere nødvendige til at huse Cardinalerne med 2 til 3 Ledsagere (de s. k. „Conclavister“). Baade det saaledes indrettede og aflukkede Forsamlingssted og selve Cardinalernes Forsamling paa dette Sted kaldes „Conclave“ (Aflukke).

Ti Dage efter Pavens Død feirer Cardinal-Decanen (Cardinalcollegiets Formand) Messen til den Helligaands Paakaldelse i Cardinalernes Nærværelse, og de høie Vælgere formaner i en latinsk Tale til at ophøie den Værdigste paa Sct. Peters Stol. Derefter drage de parviis i høitidelig Procession, syngende Psalmen *Veni Creator*

(„Kom Skaber-Aand“) ind i Conclavet, høre de pavelige Buller, der vedkomme Conclavet, oplæse, og tages i Eed paa at ville holde sig dem efterrettelige. Derpaa skilles de ad, for om Aftenen atter at møde til selve Conclavet.

Dette tør de nu ei mere forlade, medmindre Sygdom skulde nøde Nogen dertil; men i saa Fald kan han ikke deeltage i Valget. Hovedadgangene lukkes omhyggeligt med Laas og Skodder, og hele Huset gjennemsøges med Fakler, om maaskee en Uvedkommende kunde have ind-sneget sig. Cardinalerne skulle mindes om at vælge uden at lade sig paavirke af nogensomhelst uberettiget Indfyldelse udenfra, men ene og alene lytte til Samvittighedsens Røst og den Helligaands indvortes Indskydelser.

Cardinalerne annamme Bodens og Alterets Sacramenter som den nærmeste Forberedelse til den vigtige Valghandling, og deres Tjenere love samvittighedsfuldt at at røgte deres Pligt.

6. Valget kan efter Gregor XV.' Bulle „Aeterni Patris“ skee paa tre forskjællige Maader, nemlig enten ved Quasi-Inspiration (en høiere Indskydelse) eller ved Compromis (Overenskomst) eller ved Scrutinium (regelret Afstemning).

Det lader sig nemlig tænke, at een Cardinal er en saa fremragende Personlighed, at Alle uden videre eenstemmigt vælge ham. Det kan ogsaa skee og er tilladeligt, at Alle blive enige om at overdrage deres Valgret til nogle faa Enkelte, hvis Viisdom og Samvittighedsfuldhed de troe at kunne stole paa. Men det er ogsaa en Selvfølge, at disse Maader kun anvendes undtagelsesviis; i Reglen finder en fuldstændig og formelig Afstemning Sted (scrutinium).

Enhver Vælger skriver da i dette Tilfælde den Cardinals Navn, hvem han vil give sin Stemme paa en Seddel*)

*) Den herved brugelige Formel er: Eligo in Summum Pontificem Reverendissimum dominum meum, domnum Cardinalem N. Jeg vælger til Pave min høiærværdigste Herre, Hr. Cardinal N.

og lægger den i en Kalk paa Alteret. Tre ved Lodkastning bestemte Stemmesamlere (scrutatores) aabne Sedlerne og tælle Stemmerne. Naar mindst to Trediedele gives een og samme Mand, saa er han udendvidere valgt. Mangler derimod noget i to Trediedele, kan Mindretallet strax slutte sig til Fleertallet, eller ogsaa omvendt, saa de fornødne Trediedele opnaaes ved denne Tilslutning (per accessum), og i saa Fald er Valget ligeledes afgjort. Ellers maa Afstemningen gjentages, og dette hver Dag to Gange om Morgenen og om Aftenen, indtil een af dem faaer det fornødne Antal af Stemmer.

Den saaledes Valgte adspørges derpaa om sin Indvilgelse; og, giver han den, da er han strax Pave og i Besiddelse af den høieste lovgivende, dømmende og styrende Myndighed i Kirken.

I dette Øieblik skeer nemlig, hvad der blev sagt ovenfor (under Nr. 1): Christus, Kirkens usynlige Overhoved, beskikker den af Cardinalerne Udkaarne og Fremstillede til at være sin Stedfortræder, Kirkens synlige Overhyrde; han retter — saa at sige — til Petri valgte Eftermand de samme Ord, han dengang sagde til Petrus selv: „Vogt mine Lam, vogt mine Faar.“

7. Som hans Efterfølger, der af Herren blev gjort til „Menneske-Fisker“ (Matth. 4, 19. Marc. 1, 17.) overrækker man strax Paven „Fiskerringen“ d. e. en Ring med det mindre pavelige Signet, der fremstiller den h. Petrus i en Baad, dragende Voddet, og tjener til at sætte Segl under mindre pavelige Skrivelser, de saakaldte „Brever“ *) Og ligesom Herren selv forandrede den første Paves Navn strax ved hans Kaldelse, saaledes antager den Nyvalgte ogsaa et nyt Navn, hvilket han herefter skal føre som Pave. Denne Skik er ældgammel og ærværdig ved sin høie Ælde, ihvorvel man ei med

*) Fiskerringen har været i Brug siden det 13de Aarhundrede.

Bestemthed kan angive Navnet paa den Pave, der først har antaget et andet Navn. Efter den lærde Cardinal og Historiegransker Baronius var det Johannes XII. († 955), hvis Døbenavn var Octavian; efter hans ikke mindre lærde Collega, Pallavicini, var det først Sergius IV. (1009), der af Ydmyghed ei vovede at bære sit Døbenavn Petrus. Siden blev denne Skik i Regelen iagttaget, paa faa Undtagelser nær: Adrian VI. (1522) og Marcellus II. (1555) bibeholdt deres oprindelige Navne netop af Ærefrygt for deres Forgængere af selvsamme Navn. Skikken er iøvrigt af dyb Betydning. Den minder jo om ham, til hvem Herren selv sagde: „Du er Simon, Jonas Søn; du skal hede Kephas (Petrus, det er udlagt Klippe, Joh. 1, 43), og tillige om den Fornøelse i Christus, der skal svare til den nye Værdighed, ligesom Samuel sagde til Saul: „See, Herren har salvet Dig til en Fyrste over sin Arvelod . . . , Du skal forvandles til en ny Mand.“ (1 Kong. 10.)*)

Den ældste Cardinaldiacon bekjendtgjør, saa Mængden udenfor igjennem et aabent Vindue kan høre det, Valgets Udfald med de Ord:**) „Jeg forkynder eder en stor Glæde: Vi have en Pave! Den høiærværdigste Hr. Cardinal N. er valgt til Pave og har valgt sig Navnet N.“

Den Udkaarne iføres nu det pavelige Skrud, den hvide Soutane (Præstekjole), Sko med et baldyret Guldkors, et rødt Bælte med Guldfrindser og en smuk Rochet (Chorskjorte); derover en lang Albe (Messeskjorte) med Cingulum (Bælte), en kostbar Stola, en rød Chor-kaabe og en Guld-Mitra (Bispehue) med Ædelstene.

Siddende paa en Stol foran Alteret modtager han i denne Høitidsdragt Cardinalernes Hylding, idet disse, for nogle Øieblikke siden hans Ligemænd, fra nu af ere hans Undergivne, kysse hans Fod, Haand og Mund.

*) Jvf. Pallavicini, Storia del conc. di Trento. 2 par. 13, 1.

***) „Annuntio vobis gaudium magnum. Papam habemus! Reverendissimus dominus Cardinalis N. electus est in summum Pontificem et elegit sibi nomen N.“

Imidlertid er Conclavet blevet aabnet. Klokkeringning forkynder den h. Stad og den hele katholske Verden det glædelige Budskab: Vi have en Pave!

Den Hyldede føres derefter i høitideligt Optog til Sct. Peter; her istemmer Cardinal-Decanen *Te Deum*; Hyldingens Cæremoni gjentages, og til Slutning lyser Paven for første Gang den apostoliske Velsignelse over den andægtige Mængde.

8. Alle paafølgende Cæremonier, saa smukke de end i sig selv ere, høre dog ei til det Væsenlige.

Nogle Dage senere pleiede Paven nemlig at krones, idet den ældste Cardinal-Diacon satte Tiaraen (den tredobbelte Krone) paa hans Hoved med de Ord: „Modtag den med tre Kroner prydede Tiara og viid, at Du er Fyrsternes og Kongernes Fader, Jordkredsens Styrer, vor Frelses Jesu Christi Statholder paa Jorden, hvem der tilkommer Hæder og Ære i al Evighed.“*)

Efter Kroningen drog Paven tilforn gennem Byen til Lateranet, Roms biskoppelige Kirke, for at tage den i Besiddelse. Deraf har hele denne Høitidelighed faaet Benævnelsen: „*Il possesso*.“

9. Dog vi maae endnu dvæle lidt ved den kronende Cardinal-Diacons nylig anførte Ord. De kunde maaskee synes at være høitflyvende Ordbram, en tom Gjenlyd af „middelalderlige Pavers Fordringer paa et Verdensherredømme“, en besynderlig Anachronisme i en Tid, da Paven ligefor sine Vinduer seer en fjendtlig Magts Bajonetter blinke. Kunne Paverne i det nittende Aarhundrede i nogen fornuftig Mening kaldes „Jordkredsens Styrere?“ Ja, det kunne de — i Ordets fulde Betydning, naar man kun forstaaer dem rigtigt.

*) „*Accipe tiaram tribus coronis ornatam, et scias, Te esse patrem principum et regum, rectorem orbis, in terra vicarium Salvatoris nostri Jesu Christi, cui est honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.*“

Paverne have altid været og ville altid vedblive at være Petri Efterfølgere og Hans Stedfortrædere, som i Petrus har betroet dem hele sin Hjord, baade Lammene og Faarene; de ere vor Herres Jesu Christi Stedfortrædere, som har sagt: Mig er given al Magt i Himlen og paa Jorden; gaaer derfor ud og lærer alle Folk og døber dem, for at indlemme dem i mit Rige. Og adspurgt af Pilatus, om han var en Konge, bejaede Herren dette Spørgsmaal; men han tilføiede: „Mit Rige er ikke af denne Verden.“ (Joh. 18, 36.)

Christi Rige er i denne Verden og udstrækker sig over hele Jorden „fra Hav til Hav“ (Ps. 71, 8); men det er et Aandernes Rige, og dets Magt er en aandelig Magt. Det staaer ved Siden af, men over alle verdslige Riger, uden alligevel at forstyrre dem eller blande sig i verdslige Anliggender. Det er forskjælligt fra og ophøiet over Staterne baade ved sin Oprindelse og ved sin Bestemmelse.

Staten har en naturlig Oprindelse i Skaberens Villie — Kirken en overnaturlig i vor Frelzers og Helligjørers Villie.

Skaberen har stillet det enkelte Menneske i saa stor Hjælpeløshed, at vi Alle trænge til vore Medmenneskers mangeartede Hjælp, for blot at kunne friste Livet, og meget mere, for at føre et menneskeværdigt Liv. Menneskene maae forenes til Familier og til store Samfund, til Stater, for at finde Beskyttelse mod mulige Foruretelser og fremme deres timelige Velfærd her paa Jorden ved timelige Midler.

Anderledes er det med Kirken. Den har kun vort evige Maal hist oppe i Himlen for Øie. Dette Maal er en overnaturlig Salighed, skjult og ubegribelig for vor naturlige Fatteevne, uopnaelig uden Guds Naade og overnaturlige Foranstaltninger. Der behøvedes en overnaturlig Aabenbaring og Indstiftelse for at lære os dette Maal at kjende og bane os Veien dertil. Denne Vei

er Kirken, som Gud selv er stegen ned fra Himlen for at stifte.

(Sluttes.)

Den nye Pave.*)

Hvad man haaber, troer man gjerne! En stor Deel af den liberale Verden havde saaledes sat sig i Hovedet, at Leo XIII. vilde optræde mere „maadeholdent“ og blive mere „medgjørlig“ end Pius IX. De meente, at det saa uventet hurtigt tilendebagte Pavevalg bebudede en snarlig Forsoning ikke alene med den preussiske men ogsaa med den italienske Regering. Men Ingen, som kjendte den i Cardinalcollegiet fremherskende Stømping, saavel som den nye Paves Charakter, kunde være i Tvivl om, at Leo XIII. jo vilde forsvare Kirkens Rettigheder i samme Aand som Pius IX., og at han ikke var tilsinds at priisgive det Mindste af det, som hans Forgænger havde vægret sig ved at indrømme.

Under disse dristige Forventninger har det været en ubehagelig Overraskelse for Vedkommende, at Leo XIII. har havt i Sinde at overdrage en saa betydningsfuld Post som Statssecreteriatet til den samme Mand, som siden Antonellis Død har forvaltet den, til den samme Mand, som efter den høisalige Paves Befaling ved Kong Humberts Thronbestigelse fornyede den pavelige Curies Protest mod alle de Voldsgjærninger, der ere forøvede mod den h. Stols Besiddelser og det italienske Kirkegods.

Tydligere kunde dog vel den nye Pave ikke tilkjendegive, at han vil vandre frem paa den Vei, som hans Forgænger har anvist ham; og hans hele Holdning stadfæster

*) Efter „Das schwarze Blatt, politisches Wochenbl. für das Volk.“

den paa denne Kjendsgjerning byggede Slutning. Den nye Pave har nemlig ikke — som de tidligere Paver — meddeelt Velsignelsen fra Peterskirkens udvendige Balcon, men fra den indvendige; og, medens hans Thronbestigelse officielt er tilmeldt alle katholske Regeringer, har Kong Humbert forgjæves ventet paa en saadan Tilkjendegivelse.

Ligeoverfor denne Pavens bestemte Optræden synes ogsaa Revolutionen at ville hævde sit Standpunkt. Man har saaledes i en offentlig Forsamling drøttet Spørgsmaalet om Garantilovens Afskaffelse, og det heder, at Ministeriet strax efter Pius IX.' Død har vedtaget en Beslutning om skarpere Forholdsregler imod Kirken. Kong Humbert skal ved denne Leilighed have erklæret, at det nu er blevet ham klart, at Konge og Pave ikke kunne boe sammen i Rom! Kongen siges imidlertid for Øieblikket at være syg, og den nysomtalte Plan vil derfor maaskee indtil videre blive stillet i Bero.

Hvad der nu iøvrigt maatte være den italienske Regerings Hensigt, melder en Correspondent til „Germania“, at Kirkestyrelsens Geheimearchiv allerede forlængst er bragt i Sikkerhed. Dersom dette forholder sig rigtigt, vilde en Storm paa Vaticanet være en temmelig unødvendig Voldshandling, eftersom den nye Pave paa et andet Sted vilde kunne fortsætte sin Forvaltning af Kirkens Anliggender.

Conclavet.

Herom beretter det officielle Blad „Osservatore Romano“ Følgende:

„Saa levende end det Haab var, at Guds Barmhertighed snart vilde skjænke Kirken en anden Fader, saa vilde det dog næsten have været formasteligt at vente, at de allevegne fra til Gud opsendte Bønner og Ønsker saa hurtigt og fuldstændigt vilde blive opfyldte. Det er et i Conclavernes Historie næsten enestaaende Exempel, at tre Valghandlinger være nok til at forene mere end $\frac{2}{3}$ af Stemmerne paa een Candidat — et klart Beviis for,

at den mellem Cardinalerne herskende Overensstemmelse var en Virkning af den Aand, der er Kirkens Styrke og bevarer den for at overvældes af Helvedes Magter.

Det var Onsdagen d. 20. Februar om Middagen, at under Afstemningerne i det Sixtinske Capel Cardinal Peccis Navn 44 Gange blev fremdraget af Valgurnen og saaledes betegnede ham som den, der med fuld Ret skulde tage Sæde paa Apostelfyrstens, paa Jesu Christi almindelige og ufeilbare Kirkes Lærestol.

Saasnart Valghandlingen var tilende, lod det h. Collegiums Subdiakon, Cardinal di Pietro, Præfecten for Cæremonierne, Msgr. Martinucci, træde ind og paalagde ham at træffe de til hans Embede hørende Foranstaltninger. Denne lod strax alle de Baldachiner borttage, der vare anbragte over samtlige Cardinalers Sæder, med Undtagelse af den niende Stol paa Evangeliesiden, som indtoges af Cardinal Pecci.

Forstanderne for Cardinalernes tre Rangclasser nærmede sig derpaa den Valgtes Plads, og Cardinaldecanen henvendte følgende Spørgsmaal til ham: „Modtager Du Valget?“. Den Udvalgte svarede, at han vel selv holdt sig for uværdig til at beklæde denne høie Værdighed, men at han fra det Øieblik, da Alle vare blevne enige, føiede sig i Guds Villie. Derefter gjorde Cardinaldecanen ham det Spørgsmaal: „Hvilket Navn agter Du at antage?“ Den h. Fader svarede, at han vilde kalde sig Leo XIII. til Erindring om den tolvte Leo, for hvem han stedse havde følt den største Ærefrygt. Msgr. Martinucci optog derpaa en Protokol over Modtagelsen af den pavelige Værdighed.

Efterat Forstanderne for de tre Rangclasser havde trukket sig tilbage, førte Msgr. Martinucci Cardinaldiakonerne Mertel og Consolini hen til den udvalgte Pave for at følge ham ind i Sacristiet, hvor han iførte sig den pavelige Dragt: en hvid Talar og hvide Strømper, røde, med Korset betegnede Skoe, Rochet, Mozzet, hvid Stola og hvid Calot.

Den h. Fader var dybt bevæget. Da han atter viste sig i det Sixtinske Capel, meddeelte han i Forbigaaende Cardinalerne den pavelige Velsignelse, og efterat have taget Plads paa den Thronstol, der var anbragt paa Altertrinene modtog han den første Hylding af Cardinalerne, der kyssede hans Haand, hvorefter han omfavnede Enhver af dem. Derefter satte Cardinal Schwarzenberg, som var bleven udnævnt til Procamerlengo, Fiskerringen paa hans Finger, hvorefter alle Conclavisterne bleve stedte til Fodkys. Efterat Hs. Hellighed paany havde lyst Velsignelsen over det h. Collegium, begave de Forsamlede sig atter tilbage til Conclavets Celler.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 20. Febr. Under dette Datum have vi fra Rom modtaget følgende Meddelelse om Pavevalget og den nye Pave: „Lad os takke Gud! Idag Kl. 1 traadte tre Cardinaler frem paa Loggiaen foran St. Peter og forkyndte: „Habemus Pontificem Leonem XIII.“ (Vi have igjen en Pave.) Allerede Kl. 3 var jeg i Sct. Peter. Kl. 4¹/₄, medens hele Pladsen foran Basilicaen var bedækket med Mennesker, og Kæmpebygningen selv var opfyldt lige til „Confessio“ (Apostelfyrstens Grav), viste den h. Fader sig paa Loggian ovenover Indgangen indenfor Basilicaen.

Det pavelige Kors blev baaret foran ham, og et Følge af Cardinaler ledsagede ham. Mængden udbrød strax i det jublende Raab: „Evviva il re ed il nostro Pontefice Leone!“ — „Leve Leo, vor Konge og Pave.“ — Cardinalerne bøde med Haanden Ro, og der blev øieblikkelig Stilhed. Derpaa begyndte den h. Fader — en høj, lidt mager, men imponerende Skikkelse med alvorlige og energiske Ansigtstræk — med en ualmindelig klar og klangfuld Stemme at synge Velsignelsen, idet han udbredte sine Arme og velsignede os tre Gange. Derpaa fulgte nye Evvivaraab uden Ende.

Hs. Hellighed blev endnu en kort Tid staaende og velsignede Mængden. Hvilket Syn og hvilke Indtryk! For ingen Priis vilde jeg have savnet hvad der ikke blev de henved to Trediedele af Tilskuerne tildeel, som vare blevne ude paa Peterspladsen, fordi man ikke vidste, paa hvilken Loggia Paven vilde vise sig, om udadtil eller inde i selve Kirken. Alligevel var Folkemængden i Basilicaens Indre overordenlig stor. Jeg saa under Jubilæet vistnok store Menneskemasser, men en saa stor som idag, havde jeg aldrig endnu seet. Tænk Dem, paa Veien derhen ti til tolv Vogne ved Siden af hverandre og desuden utallige Mennesker tilfods.

Under Conclavet var det allerhelligste Sacrament uafbrudt udstillet til Tilbedelse. Tillige blev der uophørligt bedet ved den salige Pius IX.' foreløbige Hvilested; jeg havde foreløbig indskrevet mig til denne Tjeneste for idag (Onsdag) Kl. 3—4 Efterm. samt Fredag og næstkommende Mandag. Men før vi kunde holde vor første Bedetime, var Paven allerede valgt; og da vi begave os paa Veien, strømmede Alt fra alle Kanter til St. Peter for at see ham.

I Conclavet var Alt indrettet nøie efter Forskrivterne. Paladsets Vinduer vare tillukkede med Kasser (Tamburlani), nogle næsten heelt, saa der næppe kunde komme Lys nok ind; og disse Kasser vare saa omhyggeligt gjorte, at alle Fuger mellem Bræderne vare belagte med Blik. Jeg har nemlig seet dem nærved.

Ovenstaaende er skrevet den 20. Febr. om Aftenen. Idag (den 21de) kan jeg endnu tilføie nogle Notitser. Leo XIII., 68 Aar gammel, er, som alt sagt, en Mand af stor Energi. Det viste han allerede ved Conclavets Indledning. Jeg kunde herom fortælle Adskilligt. Foruden andre udmærkede Egenskaber skal han være i Besiddelse af en betydelig administrativ Begavelse. Naar han ikke viste sig paa den udvortes Loggia, hvilket Paverne ellers pleiede, antydes dermed, at han ligeoverfor Piemonteserne vil følge Pius IX.' Handlemaade. Der gaar et Rygte om, at der igaar Aftes bag Sct. Peters lukkede Døre iagttoges den Cæremoni, der ellers foregaaer i St. Giovanni, efterat Paven har taget Lateranet i Besiddelse. Paven sidder nemlig ved denne høitidelige Leilighed paa Epistelsiden foran Høialteret og modtager alle Cardinalernes Hylding ved Fodkys. Men jeg kan ikke indestaae for, at dette virkelig allerede er skeet. Angaaende Kroningen veed man ikke endnu, hvorledes,

hvor og naar den skal finde Sted. Om et høitideligt Tog til Lateranet og denne Kirkes „possesso“ er der naturligviis ingen Tale.“

Hvad denne Cæremoni har at betyde, vil Læseren erfare af et af de følgende Numere.

Fastemandatet for indeværende Aar

indeholder, ligesom i de foregaaende Aar, følgende Bestemmelser:

- I. Den paabudte Faste, som kun tillader eet fuldstændigt Maaltid og een Collation, men udelukker al anden Nydelse af Spise, forbliver bestaaende paa alle Dage af den 40 Dages Fastetid med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle Tamperdage og Vigil-Fastedagene før Juul, før Pintse, for Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigil-Fastedage blive herved forlagte til Onsdagene og Fredagene i Adventstiden. Fastedagene skulle hvergang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. Abstinentsbudet, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kjødspiser, forbliver bestaaende paa Askeonsdag, Skærtorsdag, Paaskeløverdage og Aarets samtlige Fredage. Paa alle øvrige Dage tillades Nydelsen af Kjødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede Fastedage (cfr. Nr. 1) kun eengang tillades Nydelsen af Kjød, nemlig ved Hovedmaaltidet, og at paa dem saavel som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden den samtidige Nydelse af Kjød- og Fiskespiser bliver forbuden ved eet og samme Maaltid.
- III. Kjødsupper og med Fidt, Flesk eller Blod tilberedte Spiser tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. Langfredag, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- IV. De i activ Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse føre egen Huusholdning, ogsaa deres Huus- og Bordfæller, — fremdeles Gjæstgivere og Spiseværter og deres Gjæster, samt alle de, som regelmæssig lade deres Mad hente fra et Gjæstgiversted — dog skal hermed en forsættelig Unddra-

gelse fra Abstinentsbudet ingenlunde være tilladt — Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbeidere, naar de kostes af Ikke-Katholiker, samt de Sidstnævntes Huus- og Bordfæller paa samme Vilkaar, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuuranstalter under Kuur værende Personer, Reisende og Fattige ere, med Undtagelse af den h. Langfredag, fritagne for Abstinentsen.

- V. Alle Sognepræster og Sogneforvaltere meddeles herved Myndighed til, i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot Sandseligheden forlanger det, at forvandle Abstinentsbudet for enkelte Troende til en anden from Gjerning. Denne Fuldmagt kan ogsaa subdelegeres til de øvrige Skriftefædre.
- VI. Med Hensyn til den for Alle eftergivne Strenghed af det oprindelige Abstinentsbud skulle alle Troende, som ere istand dertil, i Fastetiden nedlægge en Almisse i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker med Overskrift: „Faste-Almisser“. Hvo som ikke er istand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede Litaniet om Christi Lidelse for Kirkens Anliggender.
- VII. Betræffende Faste-Andagterne forblive de tidligere givne Forskrifter ogsaa fremdeles gjældende. Paa hver Dag i den h. Fastetid bliver under eller efter Skole-Messen Litaniet eller Rosenkrandsen om Christi Lidelse at forebede for Kirkens Anliggender. Ligeledes skal den foreskrevne Bøn for Paven, nemlig tre „Hil dig Maria“ med Kirkebønnen for Paven efter enhver h. Messe, saavel som Indskydningen af Collecten pro Papa i den h. Messe, fremdeles fortsættes, indtil Tilbagekaldelse skeer.
- VIII. I de saakaldte lukkede Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse incl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve Faste- og Adventstiden skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle Dandse- og andre offentlige Forlystelser.
- IX. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om Paaske-Communionen, som Enhver, hvis han derfra ikke er særlig dispenseret, skal modtage i

sin Sognekirke, fastsættes at skulle være fra Palmesøndag, indtil den tredie Søndag efter Paaske, begge Dage incl. Dog skal herved den for enkelte Steder undtagelsesviis bevilgede Forlængelse af Paasketiden ikke være ophævet.*)

- X. Høitideligholdelsen af den første h. Communion bliver fastsat til den første eller anden Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde udtrykkeligt maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Marieforeningen

vil ogsaa i dette Aar understøtte trængende Neocommunicanter og Confirmander, som ved deres Flid og gode Opførsel have gjort sig værdige dertil, med Klædningsstykker, naar deres Forældre og Værger anmode derom. Schemaer, som disse have at udfylde, kunne faaes hos Foreningens Bestyrerinde Fru Günther.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 10. Marts. 1. Fastesøndag. — 11. M. Johannes af Gud, Bekj. 12. Ti. Gregor den Store, Pave og Kirkel. 13. O. De 40 Martyrer af Sebaste; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 14. Tø. Mathilde, Kaiserinde. 15. F. Ihukommelse af Frelserens h. Spyd og Nagler. Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken. 16. L. Heribert, Bisk.

Søndagen den 17. Marts. 2. Fastesøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt. (Fasteandagt med Prædiken hver Fredag Aften Kl. 7½ i Sct. Ansgar; jfr. ovenfor.)

*) For Katholikerne i Kjøbenhavn er Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaske-Communion ifølge pavelig Indult udvidet indtil Christi Himmelfartsfest; den varer altsaa iaar fra 14. April til 30. Mai incl.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 11. Søndagen den 17de Marts. 1878

Indhold: Pavevalget. Kirkelige Efterretninger: Rom, Freiburg,
Wien, Constantinopel.

Pavevalget.

(Sluttet.)

10. Vor Herre og Frelser har selv valgt Mennesker til at forkynde sin Lære og undervise deres Medmennesker om Veien til Himlen. Gaaer ud — saa lyder hans Bud — i den ganske Verden; thi alle Folkefærd og Individider skulle forenes til et stort Samfund, til en synlig Kirke, ved den samme Tro og Deelagtighed i de samme Sacramenter under een fælleds øverste Hyrde (Paven) og en Mængde Overhyrder (Biskopperne), der skulle dele denne ene Kirkes Styrelse med Paven.

Hans Sendebud, Apostlene og deres Efterfølgere, faae deres Fuldmagt af Ham Selv, uden den verdslige Øvrigheds Mellemkomst, hvilken hverken kan fratage dem den eller lovligt indskrænke den, men kun med Vold hindre dens Udøvelse. I Henhold til Herrens Bud udbrede de Kirken tiltrods for Menneskenes Forbud;

de have jo en overnaturlig, umiddelbar guddommelig Sendelse at støtte sig til. Da man vil forbyde dem at røgte deres guddommelige Hverv, henstille de deres Sag til enhver upartisk Dommers Afgjørelse: „Dømmer selv“, sige de, „om det er Ret for Gud at lyde Eder mere end Gud.“ Man bør (dog vel) adlyde Gud mere end Menneskene? (Ap. Gj. 4, 19; 5, 29). Deres Samvittighed tillader dem ikke at høre op at prædike og vinde Kirken nye Tilhængere, endog i selve Hedenskabets Midtpunkt, ja endog i det kaiserlige Palads. De ere rede til at udgyde deres Blod; men at tie om det Frelsens Budskab, de skulle bringe Verden, det er dem umuligt.

Saaledes viser Kirken sig strax ved sin første Optræden i Verden som et frit og af Staten aldeles uafhængigt Samfund, ikke fjendsk mod Staten, heller ikke den underordnet, et Samfund med sit eget ophøiede Formaal (den evige Lyksalighed) og sine egne ophøiede Midler (Guds Sandhed og Naade), — som et „Verdensrige“, ikke af denne Verden, men dog i denne Verden og paa det samme Territorium som Staten, uden alligevel at danne en Stat i Staten. De selvsamme Mennesker ere Statens Borgere og Kirkens Børn, baade den geistlige og den verdslige Øvrighed undergivne, og deres Pligter overfor Kirken og overfor Staten forstyrre og ophæve ikke hverandre.

Begge disse store Samfund ere frie, hvert paa sit Omraade; de maae blot begge holde sig indenfor deres Grændser. Vel er Grændseskjællet imellem det geistlige Gebeet og det verdslige paa nogle Punkter vanskeligt at bestemme. Men med Hensyn til vort Spørgsmaal, staaer Kirkens Overhoved uimodsigeligt i Midtpunktet, dets Valg er unægteligt et Kirkens indre Anliggende, hvori Staterne paa ingen Maade have Ret til at blande sig.

11. Dog, Kirken og Staten skulle ei blot leve fredeligt ved Siden af hinanden, men meget mere række hin-

anden Haanden til gjensidig Understøttelse. De skulle jo samvirke til de selvsamme Individets Vel. Og dette kan kun fremmes, naar begge disse af Gud indsatte Magter leve i indbyrdes Fred og god Forstaaelse.

Guds Villie er Eendragtighed imellem den geistlige og den verdslige Magt (*concordia inter sacerdotium et imperium*), Samvirken af Hyrdestaven og Sværdet.

Kirken maa det jo være magtpaaliggende at leve under en retfærdig Fyrstes Scepter, der ikke krænker dens Frihed, men meget mere laaner den Statens stærke Arm til at hævde sine af Gud forlenede Rettigheder. Paa den anden Side er det ogsaa de katolske Regeringer magtpaaliggende, at Kirken faaer saadanne Biskopper og en saadan Pave, som de kunne haabe i indbyrdes Fred og Venskab at samvirke med til de fælleds Undergivnes timelige og evige Velfærd. Det forstaaes derfor let, at, saasnart Fyrsterne bleve Christne, søgte de at faae Indflydelse paa Biskoppernes Valg og isærdeleshed paa Pavens, og det er forklarligt, at Kirken for Samdrægtighedens Skyld har gjort de verdslige Magter mangehaande Tilstaaelser alt efter Tidernes Forhold og Krav.

Herover endnu en kort Udsigt.

12. Under de blodige Forfølgelser var Pavedømmet kun et sikkert Underpant paa snart at vinde Martyrpalmen, og den romerske Bispestol stod skjult i Katakombernes underjordiske Nat. Men saasnart Kirken viste sig for Dagens Lys, og Fyrsterne vare blevne Kirkens Sønner, fik de ogsaa Lyst til at blande sig i Spørgsmaalet om Pavestolens Besættelse. Og — mærkværdigt, eller rettere sagt, ildevarslende for Fremtiden: den første Indblanding var en Fredsforstyrrelse, et voldsomt schismatisk Indbrud i Helligdommen. Den arianske Kaiser Constantius jager den retmæssige Pave Liberius i Landflygtighed og paatvinger Kirken i Felix II. en Mand, „som

ikke gaaer ind ad Døren i Faarestien, men stiger andens-
steds over, og derfor er en Tyv og Røver“. *) (Joh. 10. 1.)

Efter Romerrigets Undergang udstedte Arianeren Odoaker, den Høvding, som Kaisersens oprørske Soldater havde udraabt til Konge af Italien, A. 483, efter Pave

*) Jvf. Theodoret II, 17, i Muus' Oversættelse Side 42, samt Sokrates og Sozomenos paa de der anførte Steder. — Naar M. forresten mener, at Sozomenos' Beretning om Liberius' Svaghed og Fald skulde være troværdigere end Theodorets, Sokrates' og Sulpitius Severus', der intet Ord sige om hvilkensomhelst feig Eftergivenhed fra Liberius' Side, men finde Grunden til den „ædle Liberius'" Tilbagekomst ene og alene i Romernes Overhæng og Bøn om, „at Kaiseren maatte forbarme sig over den store hyrdeløse Stad, der let kunde blive Uverov“, og tilsidst i „Christenfolkets skjønne Udbrud: Een Gud, een Christus, een Biskop“ (Theod.: „Liberius paulo post urbi redditur ob seditiones Romanas.“ Sulp. Sev. hist. sac. II, 37): da tillad os her at anføre nogle Modgrunde: 1. De Vidnesbyrd mod L., som man tidligere vilde og tildeels endnu vil finde i hans egne Skrifter samt i Hilarius', Athanasius' og Hieronymus', ere dels dunkle, dels indbyrdes modsigende, dels af tvivlsom Ægthed, dels sikkert uægte. 2. Rufin kunde, næppe 50 Aar senere, faae Vished om den sande Grund til L.' Tilbagekomst — om den var Kaisersens eller Liberius' Eftergivenhed. Og dog havde Rufinus faaet sin Dannelse i Aquileia, og just denne Stads Biskop, Fortunatianus, skal efter Hieronymus' catalog. script. c. 108 have forført L. — 3. Arianerne benyttede den ærværdige Olding Hosius' Svaghed som „Muurbrækker“ („quasi quemdam in nos arietem.“ h. Phæbadius); hvor meget mere vilde de da ei have pukket paa Paven; dog derom læses Intet; meget mere siger Sozomenos (Muus S. 175), at de bagvaskede L., som om han forkastede Sønnens Væsenseenhed. — 4. Grækerne kalde L. „en Helgen og Bekjender“, og i deres Menologium (Helgenfortegnelse siges, „at Romerne gik i Forbøn hos Kaiseren, og at han derfor blev kaldt tilbage til Rom, hvor han døde, efter at have styrket sin Hjord godt“. — 5. Partiskhed kan ei let have hildet hine Skribenters Dom, thi, om end Sozomenos havde Ret, vilde deraf Intet følge mod Pavernes Ufeilbarhed i Udøvelsen af deres høieste Læreembede. L.' aftvungne Samtykke til en af Arianerne sammensat Troesformel er ingenlunde en Kathedra-Afgjørelse (locutio ex cathedra).

Simplicius' Død en Forordning om, at Ingen maatte vælges til Pave uden kongeligt Samtykke.*) Men dette er kun et enkeltstaaende Tilfælde. Simplicius' fjerde Efterfølger, Symmachus (498—514), vidner om, at alle katholske Fyrster meget mere pleiede strax at skrive til den apostoliske Stol baade ved deres egen Regeringstiltrædelse og ved en ny Paves, som Tegn paa deres Hengivenhed.**)

Anderledes blev det derimod under de byzantinske Kaisere fra 555 til 678. De gjorde ei blot Krav paa at stadfæste de udvalgte Paver, men nødte dem tillige til at betale en ikke ringe Pengesum.

Senere, da det romerske Kaiserdømme og „imperium mundi“ (Verdensherredømme) efter hin Tids Anskuelse var gaaet over til den germaniske Stamme (800), vandt Carl den Stores Eftermænd Indflydelse paa Pavevalget med selve Kirkens Indvilgelse. Og forsaavidt Kirken havde tilstaaet den, var den lovlig og berettiget, men ogsaa kun forsaavidt, efter hvad der ovenfor (Nr. 10) er sagt.

Kirken kunde desto lettere gjøre denne Indrømmelse, da Kaiserne efter deres Værdigheds oprindelige Betydning skulde være Kirkens øverste Forsvarere og Skytsherrer, skulde hævde dens Rettigheder, Lærens Eenhed og Christendommens Grundsætninger paa hele det offentlige Livs Omraade. Det begribes derfor let, at der blev indført (enten ved formelig Overenskomst med Eugen II. (824), eller lidt efter lidt) den Skik, at Paven, efter frit at være valgt, viedes i kaiserlige Legaters Nærværelse. Det var vistnok en i og for sig mindre ønskelig Indrømmelse; men den

*) „Non sine nostra consultatione cujuslibet celebretur electio.“
Symmachi pap. ep. VI. n. 4.

***) „Omnes catholici principes, sive quum imperii gubernacula susceperunt, sive quum Apostolicae Sedi novos cognoverunt praesides institutos, ad eum protinus sua scripta miserunt, ut se docerent ejus esse consortes.“ Thiel, epist. Rom. Pont. etc. t. I. p. 707.

var bleven nødvendig paa Grund af de ved Consecrationen hyppigt stedfindende Uroligheder, og stadfæstedes derfor formelig af Johannes IX. 898.

Ottonerne og Henrik III. øvede en endnu større men langt fra ikke i Alt lovlig Indflydelse paa Pavestolens Besættelse, indtil Gregor VII. — efter den lærde Protestant Leos Dom, Middelalderens største Mand — atter gjorde Valget aldeles frit og uafhængigt. Og senere Kaiseres Forsøg paa at tilrane sig Ret til Valgets Stadfæstelse havde ikke Held med sig.

13. Men siden det femtende Aarhundrede findes nogle Regeringer at have ved Pavevalget øvet en ny Slags Ret, der kaldes „Veto- eller Exclusiv-Retten“.

Denne Ret tilkommer kun tre katholske Magter, Østerrig, Frankrig og Spanien, men hverken Portugal eller Neapel, eller nogensomhelst anden Regering. Herfor haves en paalidelig Hjemmelsmand i den liberale Exminister og Deputerede Ruggiero Bonghi, der i sin Tid har havt stor Andeel i den berygtede, af Paven ikke anerkjendte Garantilov. B. har endnu i den allersidste Tid gjort sig stor Umage for ogsaa at faae det nuværende „Kongerige Italien“ den her paagjældende Ret tilkjendt. Men ved grundig Granskning er han selv kommen til Overbeviisning om, at Exclusivretten kun tilkommer de tre ovennævnte katholske Regeringer. Saaledes læses i hans nyeste Skrivt, der udkom sidst i afvigte Aar. *)

I Medfør af denne Ret kunne de nævnte Magter lade Conclavet vide, at de af visse Grunde kun ugjerne vilde see en bestemt Cardinals Valg. En af Vælgerne pleier derfor af de vedkommende Magter at faae Instruxer desangaaende. For Østerrigs Vedkommende f. Ex. siges det dennegang at have været Cardinal Fyrst-Primas af Ungarn, medens Andre ville vide, at Kaiser Frants Joseph dennegang havde givet Afkald paa sin Ret. Naar der nu ved Stemmetællingen viser sig Sandsynlighed

*) Pio IX. e il Papa futuro. Milano 1877.

for, at en ikke afholdt Mand virkelig skulde faae det fornødne Antal Stemmer, maa Indsigelse reises, før dette Tal virkelig er naaet. Og det er kun een Gang, at enhver af disse tre Magter kan gjøre Brug af sin Ret.

Forresten er Udtrykket Ret mindre nøiagtigt; det er egentlig kun en Indrømmelse, et Hensyn, som Vælgerne gjerne tage til hine mægtigste katholske Staters Ønsker, uden ved skriftlig Overenskomst eller Hævd at være forpligtede dertil, en Skik, der grunder sig ene og alene paa Klogskabens og Billighedens Fordringer, hvilke Kirken i Regelen altid har taget Hensyn til, men selvfølgelig kun kan føie under den Forudsætning, at vedkommende Stater ei indtage en fjendtlig Stilling overfor Kirken.

At denne Opfattelse af den saakaldte Veto-Ret er den rigtige, stadfæstss af Historien. I Regelen, som sagt, have Conclaverne taget Hensyn til vedkommende Magters Veto i Haab om, ved tilladelig og klog Eftergivenhed at sikre den indbyrdes Fred mellem Kirken og Staterne, og saaledes fremme de christne Folks sande Velfærd. Men i nogle enkelte Tilfælde troede Vælgerne ei at turde give efter f. Ex. ved Paul IV.' og Alexander VII.' Valg (1555 og 1655), mod hvilke Valg Frankrig havde gjort Indsigelse. Thi Cardinalerne høre tre Gange Pave Clemens XII.' Valglov oplæse, hvori de „ved vor Herres Jesu Christi Kjærlighed og Barmhjertighed bedes, formanens og bydes at holde sig frie for hvilkensomhelst Svig, Partiskhed og Lidenskab, at lade de verdslige Fyrsters Forlangender og de øvrige verdslige Hensyn aldeles uændsede, og røgte deres Embede reent, frit, oprigtigt, roligt og fredeligt, idet de ene og alene have Gud for Øie“. Saa ofte altsaa Fyrsternes Ønsker maatte stride mod Guds og Samvittighedens Fordringer, bør de forblive upaaagtede.

I vore Dage har den tyske Rigskantsler ved en Circulærdepesche af 11. Mai 1872 forlangt, at Regeringerne efter Pavevalget skulde i Forening med ham

drøfte det Spørgsmaal: „Vil Valget og den Valgtes Personlighed yde de Garantier mod den pave-lige Magts Misbrug, hvilke vi ere berettigede til at fordre“ (!). En høist mærkværdig Fordring! Hvor ubestemt er den ikke! Hvor vidt gaaer den ikke! Hvad kan der ikke af de Liberale, af „Culturkæmperne“, af en kirkestormende, almægtig Statsmand fremstilles som en Misbrug af Pavemagten? Hvilke Garantier fordres? Hvilke Garantier vilde Fyrst Bismark ikke troe sig berettiget til at fordre? Alt er her virkelig uhørt og enormt.

Han gjorde iøvrigt ingen Lykke med sit Forslag. De øvrige Regeringer gik ikke ind derpaa. Og han selv afgav senere, d. 9. Juni 1873, i Rigsdagen den Erklæring: „Vi ville afholde os fra hvilkensomhelst Indvirkning paa Pavevalget, heller ikke forsøge en saadan . . . Det er ei vor Sag, at bekymre os om Sligt. Kun det kan være vor Opgave: naar det bliver os meldt, at et Pavevalg har fundet Sted, at undersøge, om det efter vor Overbeviisning er foretaget paa en fuldstændig lovlig Maade, saa at den Valgte efter vor Mening er berettiget til at udøve de Rettigheder i Tydskland, som en lovlig valgt Pave utvivlsomt er i Besiddelse af.“

Nei, heller ikke dette er Rigskantslerens Sag. Men lad saa være! Lad ham kun undersøge det! Han skal nok finde Alt i Orden.

Ved det nu stedfundne Valg ere efter selve vore Modstanderes Vidnesbyrd alle lovlige Bestemmelser paa det Nøieste iagttagne. Det var jo just de Liberale, som forsikrede os om Conclavets Frihed. Et liberalt Blad i Berlin tilstaaer: „Saa fuldstændigt som denne Gang ere aldrig alle Forskrifter for Afholdelsen af et Conclave blevne iagttagne.“

Ja, vi have i det saa hurtigt og lykkeligt tilendebragte Valg et nyt Underpant paa, at Herren ikke har slaaet Haanden af sin Kirke; at han endnu befinder sig i St. Petri Skib og styrer det igjennem de fraadende Bølger, om han end stundom synes at sove. Lad os ved

indtrængende Bønner gjøre os værdige til snart at høre af Herrens Mund det almægtigt bydende: „Ti, vær stille“, saa at det maa blive ganske blikstille. (Marc. 4, 39.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Pavens Kroning fandt Sted Søndagen den 3. Marts. Hs. Hellighed førtes paa sædvanlig Maade i Procession fra Vaticanet til det Sixtinske Capel, hvor denne høitidelige Handling fuldbyrdedes overensstemmende med det fra Fortiden nedarvede Cæremoniel. Pontifical-messen begyndte Kl. 11 og feiredes med stor Høitidelighed i Overværelse af Diplomatiets, den romerske Adel og et saa stort Antal Mennesker, som Capellet kunde rumme. Øienvidner berette, at denne Begivenhed syntes netop dennegang — just paa Grund af de nærværende fra Pavedømmets hele Fortid saa forskjellige Omstændigheder — at gjøre et dybt Indtryk baade paa selve det romerske Folk og alle i Rom tilstedeværende Fremmede. Peterspladsen var dennegang, ligesom ved Hyldingshøitideligheden efter Valget, opfyldt af en talløs Mængde Mennesker, som ventede at see Paven, ligesom i forrige Tider, vise sig offentligt for at velsigne Byen og hele Jordkredsen (urbem et orbem). Men Leo XIII. kunde naturligviis dennegang, ligesaa lidt som ved hin Leilighed, fyldestgjøre denne Forventning. Ogsaa denne Skuffelse synes at have gjort et ganske eiendommeligt Indtryk paa denne store Forsamling, som, da den fik Vished om, at Paven ikke vilde vise sig, forlod Pladsen i en kjendelig alvorfuld Stemning.

Hs. Hellighed har valgt Cardinal Franchi til Statssekretær, da Simeoni, til hvem han først havde henvendt sig, ønskede sig forskaanet for de med denne Stilling forbundne Vanskeligheder.

— Det belgiske Blad „Gazette van Kortryk“ af 23. Februar bringer følgende biografiske Notitser om vor nuværende Pave:

„Vi ile med at meddele vore Læsere de Enkeltheder, vi have erfaret angaaende den nyvalgte Pave. En stor Deel af dem er laant af „Le bien public“ af Gent, et Blad, der altid modigt har kæmpet for den katholske Sag; og vi tvivle ikke paa, at vore Læsere ville bemyndige os til paa deres Vegne at takke Bladet for, saa tidligt at have gjort os bekendt med den dybt savnede Pius IX.' Efterfølger, som ikke blot har indtaget hans Plads i Pavernes Række, men som ogsaa vil efterligne hans udholdende og uforstyrrelige Mod under Haandhævelsen af Kirkens Rettigheder, under Kampen mod falske Lærdomme og Forkyndelsen af den guddommelige Sandhed. Denne vil lyde ligesaa reen fra hans Læber, som den udgaaer af Guds Mund, og vi slutte os derfor til ham med den samme Hengivenhed og Kjærlighed, som vi ved enhver Leilighed beviste hans Forgænger.

Den nyvalgte Pave, Cardinal Joachim Pecci, er født i Carpineto, i Bispedømmet Anagni, d. 2. Marts 1810, og stammer fra en gammel adelig Familie.

Dengang han blev udnævnt til den hellige romerske Kirkes Camerlengo, var han alt længe kjendt og anset som et af det hellige Collegiums meest udmærkede Medlemmer, og hans ædle Character i Forening med hans store Dyder havde forlængst erhvervet ham almindelig Høiagtelse.

Man kan derfor ikke undres over, at Pius IX., der besad en ualmindelig Evne til at vurdere sine Omgivelser, ophøiede ham til de høieste kirkelige Embeder.

„Unità cattolica“ siger: „Han forener paa en vidunderlig Maade en Apostels Sagtmodighed med Øvrigheds-personens Alvor og Strenghed; han forstaaer paa eengang at gjøre sig elsket og frygtet.“ En anden Levnetsbeskriver tilføier: „Cardinal Pecci er høi af Væxt og meget mager. Hans Ansigtstræk vidne om stor Skarpsindighed; de ere kraftige, regelmæssige og markerede. Hans Stemme er klangfuld og vellydende, naar han holder en Tale. I det daglige Omgangsliv er han jevn og fordringsløs, venlig og hjertelig i Ordets fulde Betydning. Ved høitidelige Leiligheder, i Purpuren og Bispedragten er hans Optræden præget af Anstand, Værdighed og Majestæt. Hans synes gennemtrængt af Bevidstheden om sit Embedes høie Betydning.

Leo XIII. gjorde sine første Studier i „Collegium Romanum“. Efter med Ære at have fuldendt dem blev

han optaget i det berømte „Academia ecclesiastica“, hvor han udmærkede sig baade i Theologien og i den geistlige Ret.

Hans Hellighed Gregor XVI. havde altid stor Høiagtelse for ham. Den 16. Marts 1837 hædrede han ham med at udnævne ham til Huusprælat.

Da hans hele Embedsvirksomhed og Adfærd vidnede om Klogskab og stor Menneskekundskab, og han paa en vidunderlig Maade vidste at indgyde Agtelse for sin Stilling, ophøiede Paven ham til „Apostolisk Protonotar“ og betroede ham siden de apostoliske Delegaturer Benevento, Spoleto og Perugia. I disse forskjellige Embeder vidste Mgr. Pecci at vinde almindelig Høiagtelse og Hengivenhed. Benevento rensedes af ham for Røvere, og under hans Bestyrelse stode Fængslerne i Perugia tomme.

Mgr. Peccis udmærkede Fortjenester banede ham snart Vei til høiere Stillinger. I 1843 blev han udnævnt til Ærkebiskop af Damiette i. p. i., fik Bispevielsen og reiste som apostolisk Nuntius til Belgien.

Her maae vi tilføie, at Mgr. Pecci dengang gjæstede adskillige Stæder i Belgien og bl. a. (saa vidt vi vide i 1844) Staden Kortryk, og navnlig vort St. Amands-Collegium. Den nye Pave har altsaa et særligt Kjendskab til vort Land.

Han var i stor Anseelse hos Kong Leopold I. og modtog af ham som Beviis herpaa Stor-Korset af Sct. Leopolds-Ordenen, da han den 27. Januar 1846 blev udnævnt til Ærkebiskop af Perugia.

Det var den sidstnævnte Byes Indvaanere, der selv havde anmodet Paven om denne Udnævnelse.

Hs. Hellighed Gregor XVI. føiede ikke blot denne Begjæring, men Ærkebiskoppen blev tillige den hellige romerske Kirkes „Cardinal in petto“ (d. v. s., at Udnævnelsen ikke blev offentlig bekjendtgjort). Det var først i Aaret 1853 at han blev præconiseret (offentlig udnævnt til Cardinal) af Pius IX. i Consistoriet af 19. December. Det fortjener her at bemærkes som noget usædvanligt, at han var den Eneste, som dengang blev ophøiet til Cardinalværdigheden.

For nogle Maaneder siden (i Septbr. 1877) udnævnte Pius IX. Mgr. Pecci til det saa vigtige Cardinal-Camerlengo-Embedet og beskikkede Mgr. Laurenti til Viebiskop af Perugia.

Mgr. Pecci var under sit Ophold i Belgien overor-

denlig afholdt ved det kongelige Hof og i Hovedstadens høie Familier. Leopold I. raadførte sig gjerne med ham og gav ham mange Beviser paa Velvillie. Men Klimaet og maaskee ogsaa hans Embedsbyrder undergravede hans Helbred, og paa Lægernes Raad maatte han ansøge om Forflyttelse.

Kongen blev bedrøvet herover; som sagt gav han ham Storkorset af Leopolds-Ordenen og bad ham ved Afskeden om at overbringe Paven et Brev. Prælaten spurgte Kongen, om det havde Hast med Budskabet, da han ønskede, førend han vendte tilbage til Rom, at besøge en Deel af Europa, for at lære Statsforfatningerne at kjende, ligesom han havde gjort i Holland og Belgien.

„Det er nok, Monseigneur“, svarede Kongen, „egenhændigt at aflevere dette Brev efter Deres Tilbagekomst til Rom.“

Efterat Gregor XVI. havde læst Brevet, vendte han sig til Mgr. Pecci med de Ord: „Belgiernes Konge roser Deres Dyd, Charakter og Tjenester og beder mig paa Deres Vegne om Noget, som jeg gjerne skal tilstaae — Cardinalhatten.“

Italiens nye Herrer havde berøvet Mrg. Pecci Præsteseminariet i Peruggia. „Jeg trænger kun til nogle faa Værelser“, sagde Cardinalen og optog Seminaristerne i sit eget Palais. I Forbindelse hermed fortjener det at bemærkes, at han aldrig har ladet nogen af den nye Regerings Embedsmænd komme over sit Palais' Dørtærskel eller staaet i nogensomhelst Forbindelse med dem.

Den nye Paves Vaaben forestiller et Poppeltræ i blaat Felt, et Sølvbaand skjærer Træet og hele Skjoldet midt over. I den nederste Deel staaer paa begge Sider af Stammen en Sølvilie, og i den øverste Deel paa den venstre Side skinner en Sølvstjerne. Det er sandsynligviis dette, der er blevet udtydet som en Stadfæstelse af den h. Malachias' Spaadom. Man veed nemlig, at denne Helgen har karakteriseret Pave Coelestin II.' Efterfølgere til Verdens Ende i 112 Mottoer. *) Pius IX var der benævnet „Crux de cruce“, og hans Efterfølger: „Lumen in coelo“, Lys paa Himlen, hvilket skulde antydes ved Sølvstjernen paa Vaabenskjoldets blaa Himmel.“

*) Disse saakaldte Spaadomme maae iøvrigt ansees for apokryfe.

— Pius IX. gav sin sidste Audients d. 2. Februar. Ved denne Leilighed holdt han en kort Tale, som vi ikke untlade her at meddele. Den h. Fader sagde til de forsamlede Prælater, Deputerede af Geistligheden, Collegier og Ordener: „Det er en stor Trøst for mig, at see Eder her samlede om mig som en Kreds af trofast hengivne Børn. Jeg takker Eder for den Nidkjerhed, som I uden Afladelse have lagt for Dagen i at vaage over og værne om de Eder betroede Sjæle. Jeg takker Sjælesørgerne, som arbeide paa at formane de Troende til ivrigt at bede og hyppigt annamme de hellige Sacramenter. Jeg takker baade Verdens- og Ordensgeistlige for de Bønner, som de Troende paa deres Tilskyndelse have opsendt til Gud, og beder Eder Alle om, i mit Navn at takke de Troende derfor. Takker dem og siger dem, at jeg bønfaller Gud om, at han vil give dem Udholdenhed i Bøn, Længsel efter at modtage de h. Sacramenter og urokkelig Hengivenhed for Kirkens Overhoved. Siger dem, at jeg tænker paa dem, at jeg daglig beder for dem, om at Gud maa holde sin beskyttende Haand over dem. Kun Eet vil jeg sige Eder ved denne Leilighed, inden jeg lader Eder fare. Jeg veed, at i de forskjællige Sogne er der Vankundige, som mangle de nødvendige Kundskaber om religiøse Sandheder. Endvidere veed jeg, at Forældre, som lade deres Børn opvoxe i religiøs Vankundighed, derved paadrage sig en stor Skyld. Men jeg veed ogsaa, at det bør os at opsøge Synderne, for at belære dem, og de Vankundige for at oplyse dem. Leder derfor efter de Uvidende, og søger at oplyse dem, for at der ikke skal siges, at der i denne Stad gives Sjæle, som ere uvidende om vor hellige Religions Hovedhemmeligheder. Forener Eders Anstrængelser for, at denne Skam bliver taget fra Rom, og at ved Eders Nidkjerhed og Eders Bønner for Sjælenes Omvendelse Sandhedens Lys overalt maa skinne i denne hellige Stad. Det er dette, som især laae mig paa Hjerte ved denne Leilighed at sige Eder, da min Svaghed ikke tillader mig at tale mere til Eder. Og nu velsigner jeg Eder; jeg velsigner Eders Personer, eders geistlige Huse, og alle de Sjæle, som ere betroede til Eder. Gid denne Velsignelse maa ledsage Eder alle eders Livs Dage, indtil Gud vil behage at kalde Eder herfra til Paradisets Herlighed.“

— Samtlige Magter have udtrykt deres Sorg over Pius IX.' Død for Cardinalcollegiet; selv Sultanen har

bøvidnet sin Deeltagelse. Kun Rusland og Preussen have gjort en Undtagelse. Naturligt! Rusland „befrier“ jo de Christne fra et utaaeligt Aag i Orienten, og Preussen er „Gudfrygtighedens og de gode Sæders Rige“!

— Pius IX. har indsat sine tre Neveuer til Arvinger af den Formue, han havde arvet efter sin Fader. Den udgjør 60,000 Lirer, omtrent 42,000 til 43,000 Kroner. I sit Testament har han bestemt, at Cardinalerne Bilio, Monaco la Valetta og Simeoni skulle tage alle hans Eien-dele i deres Varetægt, for strax at udlevere dem til hans Eftermand paa den h. Petrus' Stol. Desuden har han bestemt, at Omkostningerne ved hans Grav ikke maae overstige 400 Scudi (omtrent 1400 Kroner). Han var dog i alle Ting lige beundringsværdig!

— De „Liberale“ have taget sig det meget nær, at Victor Emmanuel har udsonet sig med Kirken paa sit Dødsleie og afgivet en Erklæring, hvorved han fordømte sin Fremgangsmaade imod Kirken og den hellige Stol. Derfor have de opbudt Alt for at bilde Folk ind, at Victor Emmanuel ikke har gjort det; men det er ikke lykkedes dem. Enhver, som kjendte Victor Emmanuel, ventede dette Skridt af ham, da han vilde være Katholik og kun ved alskens Rænker kunde bringes til at spille den sørgelige Rolle, hvorved han har vanæret sit Minde. Da han i Aaret 1860 kom til Florents, sagde han til Ærkebiskoppen og Domcapitlet: „Tiderne ere vanskelige og stormende; jeg føler mig bortreven af en overmægtig Bølge; mine Hensigter ere gode, mine Grundsætninger ere katholske; den hellige Faders Sorg saarer mit Hjerter dybt, og jeg føler hele dens Vægt. Da han i October samme Aar nødtes til at bryde op imod den neapolitanske Grændse, gav han sin Uvillie Udtryk i følgende Ord: „a forza di chiamarmi Ré galantuomo, mi obligano a far cose da Ré birba“: d. h. ved idelig at kalde mig for Konge-Hædersmand tvinger man mig til at handle som Konge-Niding. (Jfr. Civiltá cattolica Bd. 8 Serie 5 S. 356 og 379.) Man har aldrig turdet benægte denne Kjendsgjering. Carbonarierne tvang ham formelig til at erobre Rom. Men aldrig opgav den charactersvage Monark Haabet om at kunne forlige sig med den hellige Fader. Paa hans udtrykkelige Ønske gjorde baade Prindsen af Wales og Kaiseren af Brasilien Skridt i denne Retning ved deres Nærværelse i Rom, den første hos Cardinal Antonelli. og den anden hos Pius den IX. selv. Dette er ligeledes en uimodsigelig Kjendsgjering.

— Den verdensberømte Astronom P. Secchi af Jesu Selskab er afgaaet ved Døden den 26de f. M. Han har testamenteret alle sine astronomiske Instrumenter til sin Assistent paa Observatoriet og Ordensfælle, P. Ferrari, som almindelig siges at være en lige saa lærd Astronom som P. Secchi.

Freiburg (Schweits). Den bekendte Forfatter Urqhart's Hustru med to Sønner og to Døttre vendte d. 8. Januar d. A. tilbage til den katholske Kirkes Skjød. Urqhart var Protestant og døde som Protestant; men han var ikke af de Folk, som ved deres Fordomme lade sig afholde fra religiøse Forskninger; thi hans Sindelag var aldeles katholsk. Nu have hans nærmeste Paarørende gjort det Skridt, som man havde kunnet vente af ham, men som han ikke selv gjorde; af hvad Grund, vides ikke.

Wien. Hele Østerrig har sørget ved Pius IX.' Baare. Antallet af dem, som have aflagt Condolationsvisit hos den pavelige Nuntius Jacobini, er uberegneligt. Alle Medlemmer af det kaiserlige Huus condolerede enten personligt eller ved Afsendinge. Hele Corps diplomatique indfandt sig hos ham med Undtagelse af den preussiske Ambassadeur.

Constantinopel. Over to hundrede katholske Ordenssøstre af forskjellige Ordener virke her i deres Kalds forskjellige Grene. Iblandt dem findes ikke Faa, som den preussiske Regering har jaget ud af Landet. De barmhjertige Søste alene have sex store Hospitaler med sex Apotheker og Tusinder af Syge og Saarede, fem Vaisenhusene med 2000 forældreløse Børn og 8 Pigeskoler med over 2000 Disciple af forskjellig Confession. Desuden pleje Søstrene Tusinder af Saarede, Syge og Fattige i private Huse, Tyrkerne ikke udelukkede. Dag og Nat ere disse „Engle“, som Tyrkerne kalde dem, utrætteligt virksomme. Da Vaisenhusene ikke kunde rumme Alle, som søgte derhen, saa har Sultanen kjøbt et stort paladsagtigt Huus for sin Privatkasses Regning, udstyret det og givet Søstrene det til „evig Eie“. Den tyrkiske Regering understøtter Søstrene paa alle mulige Maader.

Rettelser:

S. 152 L. 14 fr. o. læs: Det staaer ikke ved Siden af.

— 158 — 4 fr. o. læs: At denne Cæremoni ikke er af væsenlig Betydning, vil Læseren have seet ovenfor S. 151.

Plads som Kirkebetjent.

Den Plads, som afdøde G. Siegler har havt som Kirkebetjent, Bud m. m., agtes midlertidigt besat. Reflecterende ville henvende sig til Undertegnede inden den 1. April.

C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 17. Marts. 2. Fastesøndag. — 18. M. Gabriel, Ærkeengel. 19. Ti. Joseph, Jesu Pleiefader. 20. O. Johannes Sarcander, Martyr. 21. Tø. Benedictus, Abbed. 22. F. Ihukommelse af Jesu h. Ligklæde. Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. 23. L. Catharina af Vadstena, Jomfru.

Søndagen d. 24. Marts. 3. Fastesøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 12. **Søndagen den 24de Marts.** **1878**

Indhold: Pavens Æresnavne. Kirkelige Efterretninger: Dresden,
Berlin, Hessen, London, Bombay.

Pavens Æresnavne.

De sidste Ugers store Begivenheder: Pius IX.' Død, Conclavet, Leo XIII.' Valg og Regeringstiltrædelse m. m. have vakt almindelig Interesse for Rom og Sct. Peters Stol. Og det ikke blot blandt os Katholiker; vi trænge jo ikke til Paamindelser i denne Retning, man kalder os jo for „Ultramontane“; og man har for saa vidt Ret, som vi altid vende vort Blik ultra montes, til hinsides Alpebjergene, til den Klippe, hvorpaa Herren selv har bygget sin Kirke. Dog, som sagt, ikke blot vi, men hele den læsende Verden var i nogle Dage spændt paa Efterretninger fra Vaticanet, om hvad der vel kunde foregaae bag dets tillukkede Døre; og En eller Anden var maaskee endog nysgjerrig efter at see, om ikke Pavedømmet selv vilde komme til at døe i og med Pius IX., eller om det gamle Ord ogsaa denengang skulde gjælde: Paven er død. Paven lever! — Ja — Paven lever virkelig endnu. Leo XIII. fører siden den

20. Februar den Hyrdestav, som Pius IX. den 7. Februar har nedlagt.

Det vil derfor næppe være ubetimeligt, at supplere vore Bemærkninger om Pavevalget med nogle Oplysninger om de Navne og Æresbeviisninger, hvorved Paven pleier at udmærkes. De ere jo nemlig deels mindre lette at forstaae, deels endog stødende for alle dem, som snarere ere vante og tilbøielige til at forhaane Paven, end i ham at see og ære deres Fader i Christus.

1. Pave, paa Latin Papa, er det meest brugelige Navn og betyder Fader. Den h. Paulus roser sig overfor Korinthierne, blandt hvilke han havde „plantet“ Christendommen: „Om I end havde titusinde Tugtemestere i Christus, have I dog ikke mange Fædre; men jeg avlede eder i Christus Jesus ved Evangeliet . . . Jeg sendte Timotheus til eder, som er min elskelige og trofaste Søn i Herren, for at han skal paaminde eder om mine Veie i Christus“ (1 Kor. 4, 15. 17). Den som forkynder eller lader forkynde Guds Ord, kan altsaa efter Paulus' Exempel kaldes de Omvendtes Fader.

Men hvem bærer da med større Ret dette Æresnavn, end de romerske Biskopper? Det var jo dem, som til alle Tider ledede den katholske Kirkes storartede Missionsvirksomhed. Fra dem hentede Evangeliets Sendebud Velsignelse til „at gaae deres Gang og saae Ordets Sædekorn under Graad og Taarer“, og til dem „vendte de tilbage med Frydesang, naar de hjembar deres Neg“ (Ps. 125, 6). Det var ikke sjældent dem, hos hvem den Tanke modnedes, at bringe hedenske Folkefærd med Christendommens Lys og Varme alle Civilisationens uskatteerlige Frugter.

Saaledes maa Pave Gregor I. kaldes Englands Fader. Han blev greben af Medlidenhed, da han saae fangne Angelsaxer udstillede til Salg paa et af Roms Torve. Og da han ikke selv kunde reise over Havet, besluttede han at sende den h. Abbed Augustin (ikke at forvexle med den mere bekendte Kirkefader og Kirkelærer Augustin,

Biskop af Hippo) med flere Benedictiner-Ordensbrødre til England. Det er ham, som det gamle Albion har at takke for det Hædersnavn, som prydede det i Middelalderen, Navnet „de Helliges Ø“.

I samme Forstand kan Gregor IV. kaldes Danmarks og Sverrigs Fader. Til ham reiste St. Ansgar; af ham fik Nordens Apostel Beskikkelse til, som Ærkebiskop af Hamborg at grundlægge og bygge Christi Kirke i disse hedenske Lande. Thi Kaiser Ludvig den Fromme kunde vel yde Pengemidler til at oprette en ny Bispestol, hvorfra det kunde være bekvemt for Ansgar jevnlig at besøge Nordboerne og prædike og meddele dem Sacramenterne. Han kunde vel yde Missionsværket sin stærke kaiserlige Arm til Beskyttelse og Hjælp, og hævde Evangeliets af Gud forlenede Ret til at blive prædikeret overalt, ogsaa for de gjenstridige Afgudsdyrkere. Alt dette kunde han, og han gjorde det som en sand christelig Kaiser, og Kirken takkede ham derfor. Men at give Sct. Ansgar Sendelse til, med biskoppelig Myndighed at prædike og forvalte Sacramenterne, det magtede Kaiseren ikke. Thi det var ikke til Kaiser Tiberius eller Kong Herodes, men til Apostlene og deres Efterfølgere, at al Verdens Herre sagde: „Gaaer ud, prædiker og døber; Jeg vil være med eder indtil Verdens Ende.“

I samme Forstand var Pius IX. mange Landes Fader. Den Levnetsbeskrivelse, som efter Sædvane er nedlagt i hans Ligkiste, indeholder bl. A. Følgende: „Han tilvendte ikke mindre den østerlandske Kirke end den vesterlandske sin Omsorg. Som han i 1847 gjenoprettede det latinske Patriarchat i Jerusalem's Jurisdiction og i et følgende Aar stadfæstede en chaldæisk Patriarch af Babels Valg, saaledes arbeidede han med utrættelig Nidkjerhed paa at hæve og forsone de østerlandske Kirker, der vare angrebne af Schisma, Stridigheder og Fjendskab. Han gjenoprettede Hierarchiet i England og Holland og beskæftigede sig med dets Gjenoprettelse i Skotland, da

han blev Dødens Bytte. Han sendte Missionærer ud til Verdens yderste Grændser. Han udbredte Kirkens Rige saa vidt, at han oprettede 29 Metropolitansæder (Ærkebispedømmer), 132 Bispedømmer, 3 Bispedømmer nullius dioecesis, 3 apostoliske Delegaturer, 33 apostoliske Vicariater og 15 apostoliske Præfecturer (deriblandt det danske og norske).

Den h. Paulus roser sig sammesteds endvidere af, at have givet de Umyndige i Troen „Mælk at drikke“ (1 Kor. 3, 2), og ved den christne Sandheds søde og sunde Næring at have opfostret og opdraget dem til at blive Mænd i Christus. Er altsaa Enhver, som underviser Andre i Troen og opdrager dem efter Sandhedens uforfalskede Lærdomme, deres aandelige Fader, da fortjene de romerske Biskopper at hædres af alle Katholiker med hint skjønne Fadernavn. Thi det er deres Kald at vaage over den rene Læres Forkyndelse, de sædelige Loves Overholdelse, Sacramenternes Forvaltning og Gudstjenestens Værdighed. Og de have utrætteligt røgtet deres Kald, dels personligt, dels ved de Biskopper, de beskikkede til at vogte de enkelte Dele af Herrens store Hjord.

Det er derfor af skyldig Taknemmelighed, at den katholske Verden kalder Kirkens Overhoved og høieste Styrer Pave, Fader. Og Paverne besvare denne kjærlige Benævnelse med at kalde deres Undersaatter Børn, Sønner, elskede Sønner, „filii dilectissimi“. Selve Verdens Store, Konger og Kaisere, skjøndt i verdslige Regeringsanliggender uafhængige Souveræner og ikkun Gud ansvarlige, maae i kirkelige og Samvittigheds-Anliggender være den af Herren indsatte aandelige Myndighed underdanige og lade sig lede af den ligesaagodt som alle andre Troende. Derfor tiltaler Paven dem vel med Æresnavnet „illustrissimi“, høitstillede, men tillige med faderlig Ømhed „filii“, Sønner, „filii illustrissimi, carissimi“, høitstaaende kjære Sønner.

Og det var ikke tomme Ord eller intetsigende Navne

uden Betydning. Saalænge hele Vesterleden i Paven erkjendte sin fælleds Fader, følte virkelig alle Fyrster og Folk sig som een og samme Families Lemmer. „Pavernes aandelige Overherredømme“ — skriver Protestanten Macaulay i sin Englands Historie — „forenede samtlige Vest-Europas Nationer til eet stort Samfund. Hvad de olympiske Lege og det pythiske Orakel vare for alle græske Stæder fra Trapezunt til Marseille, det var Rom og dets Biskop for alle den latinske Kirkes Christne fra Calabrien til Hebriderne. Saaledes skete det, at Kjærlighed og Velvillie udstrakte sig over videre Kredse, at Folkefærd, der vare skilte fra hverandre ved Have og Bjerge, anerkjendte et broderligt Baand og en fælleds Lovbog i den offenlig Ret. Selv i Krigen blev Erobrerens Grusomhed ikke sjældent formildet ved Tanken om, at Alle, han selv og de overvundne Fjender, vare eet stort Forbunds Lemmer.“ Dette Baand er nu sønderrevet, forsaavidt det ikke mere omslynger Vesterlandenes hele christne Befolkning; men det har tiltrods for dette Brud udvidet sig; det omslynger nu paa den hele Jord ikke færre end 200 Millioner Hjerter, som alle banke varmt for Indehaveren af Sct. Petri Stol, maaskee saa varmt, som aldrig før. „Der kunde vel være Tvivl, om der har været større Paver end Pius IX., men der kan ikke være Tvivl, om nogen Pave har være mere elsket end Pius IX.“ Og, Gud skee Lov! De talløse Lykønskninger, der i Anledning af Pavevalget ere sendte til Rom fra alle Verdens Kanter, fra Enkelte, fra Byer og Corporationer, ere et Beviis for, at med den pavelige Værdighed er alle Hjerters Kjærlighed gaaet i Arv fra Pius til Leo.

2. „Pontifex maximus“ eller „summus Pontifex“, den høieste Præst, Ypperstepræsten.

Angaaende Navnets Oprindelse, er det laant fra de gamle Romere. Hos dem betegnedes dermed Formanden for det Præstecollegium (pontifices), der havde Opsigt med Overholdelsen af den geistlige Ret og alle

Cæremonier, afgjorde derhenhørende Retsspørgsmaal, gave Fortolkninger om og affattede Former for alle offentlige Bønner og Løvter, inaugurerede Præsterne, idømte Straf for Religionsbrøde m. m.*) Pontifex maximus' Værdighed ansaaes for saa høi, at fra Augustus' Tid lode Kaiserne sig den overdrage.

3. „Dominus Apostolicus“, „den apostoliske Herre.“

Rigtignok ere alle Biskopperne Apostlenes Efterfølgere og Kirkens Fyrster, de kunde altsaa gjerne kaldes apostoliske Herrer. Men dette Hædersnavn tilkommer den romerske Biskop i en udmærkende Betydning.

Apostlene havde nemlig foruden den ordenlige biskoppelige Fuldmagt ogsaa en overordenlig Myndighed som Kirkens Grundlæggere. Og det er kun den ordenlige Fuldmagt, der efter Christi Villie skulde gaae i Arv fra dem til Biskopperne. Biskopperne af Jerusalem og Ephesus f. Ex., den h. Jacobus' og den h. Johannes' Efterfølgere have aldrig haft den samme Fylde af Myndighed, som hine Apostle vare udrustede med. Den romerske Biskop derimod har efter sin Formand Petrus arvet hele Petri Magt, Primatets uindskrænkede Fylde. De øvrige Biskopper ere de Petrus underordnede Apostles Eftermænd. Paven er Apostelfyrstens Eftermand. Derfor har han den Forrettighed at kaldes Dominus apostolicus; og hans (Petri) Stol kaldes udelukkende den apostoliske Stol.

4. „Vicarius Christi, vicarius Dei“ — „Christi Guds) Statholder eller Stedfortræder.“**)

At Paven virkelig er hvad der ligger i disse Ord, og at de derfor slet ikke ere en blot og bar tom Titel, er en afgjort Troessætning. Thi Vaticanconciliet erklærer med

*) Jfr. Bojesen, Haandbog i de rom. Antiquit. S. 139 (3. Udg.).

**) Naar visse Skribenter finde særligt Behag i Ordet „Vice-Gud“, hvad mon da Grunden er dertil, Uvidenhed, Smagløshed eller Ondskab? Vi antage det første.

Conciliet i Florents: „Alle Christne have at troe, at den romerske Pave er Christi sande Statholder, hele Kirkens Hoved og alle Christnes Fader og Lærer, saaledes som dette ogsaa udtrykkeligt er udtalt i de økumeniske Conciliers Forhandlinger og i de hellige Canones.“

5. „Sanctitas Vestra, Sanctissime (beatissime) Pater“ — „Deres Hellighed, hellige Fader.“

Dette Hædersnavn maa vistnok støde en Ikkekatholik*), som er ukjendt med katholske Anskuelse og Udtryk, eller har øst sine Kundskaber om katholske Ting af Romanliteraturen eller vore Modstanderes Bøger, der — desværre kun altfor ofte — enten røbe utrolig Uvidenhed eller sørgelig Partiskhed. Men Ingen bør lade sig skræmme heraf. Lad os engang see nærmere til, hvad denne Titel vil sige: om den virkelig er saa gyseligt. Alle Christne ere dog vante til hyppigt at bruge det Ord „hellig“. Vi sige jo dog alle tidt: „Jeg troer paa de Helliges Samfund“, og Ingen udelukker sig gjerne selv fra dette Samfund; tværtimod, derved forstaaes alle Kirkens sande Lemmer uden nogensomhelst Undtagelse. Vi kalde dem Hellige, uden at tage Forargelse af dette Udtryk; og det med Rette. Thi de ere jo Alle kaldte til Hellighed og virkelig engang blevne helligede ved Daaben, skjøndt Mange siden have tabt Daabsnaaden.

Naar Paven da fortrinsviis kaldes hellig, maa det om ham ikke forstaaes i samme Mening, som om Christus eller „de Hellige“ i Himlen, d. e. de Dydsjelte, som ere herliggjorte af Gud ved vidunderlige Tegn. Christus heder nemlig den Allerhelligste, fordi Han som Gud er Helligheden selv, og som Menneske er prydet med den hellig-

*) Da Fyrst Bismark før Culturkampens Udbrud i en offenlig Tale brugte Udtrykket „Hans Hellighed“, vakte det almindelig Forbauselse, og man troede deri at see et Tegn paa en vis Velvillie. Ja, dengang vare Katholikerne „lettroende“, hvad denne Statsmand ogsaa nylig har foreholdt dem!

gjørende Naades og alle Dyders Fylde; og Guds særlige Venner kaldes ligeledes Hellige paa Grund af deres egen indvortes Hellighed, deres rene og dydige Levnet eller i det mindste deres salige Død.

Anderledes Paven. Hans Livsvandel kan være vanhellig; thi at Paven er ufeilbar, betyder ikke, at Paven er syndefri. Historien viser, at ogsaa Paverne vare skrøbelige Mennesker. Alligevel kunne, tør og maae de kaldes „hellige eller helligste Fader“, da det er fremfor alle Andre deres Sag, at føre saavel Andre som nærmest sig selv til Hellighed.*)

Kirkens Bestemmelse er nemlig, at føre alle Mennesker til den evige Lyksalighed ved Livets og Dødens Hellighed; og Paven er Kirkens Overhoved. Kirken er hellig, fordi den prædiker en helliggjørende Lære og meddeler helliggjørende Sacramenter, og Paven er Kirkens øverste Lærer og Ypperstepræst. Kirken er de Helliges Samfund, et hemmelighedsfuldt Legeme, og Paven er dets Hoved. Grund nok til at tilkjende ham fortrinsviis dette Navn, som efter selve Apostlenes Sprogbrug ikke nægtes noget af Lemmerne. (1 Kor. 16, 15. 1 Tim. 5, 10 og mangesteds.)

Paverne ere derfor langt fra selv at ansee sig for, eller at ville ansees af Andre for at være personlig hellige. Et Beviis herpaa er den ydmyge Bekjendelse, der jævnligt læses i deres Skrivelser: Herren har kaldet Os uagtet vor Uværdighed til at sidde paa Sct. Peters Stol, og et lignende Beviis herpaa er ogsaa den ydmyge Overskrift, der bruges netop i de Pavebreve, som udstedes i de vigtigste Anliggender (Bullerne), nemlig Overskriften: „Servus Servorum Dei“ — „Guds Tjeneres Tjener“. Det var den store Hellige, Gregor I. († 604), som tillagde sig denne allerydmygeste Benævnelse; og omsider er den bleven saa væsenlig, at en foregiven pavelig Bulle maatte ansees for uægte,

*) „non quidem ex vitae merito, sed ex sanctificandi alios officio.“
Acta conc. Basil. Hardouin t. VIII. col. 1828.

dersom denne Overskrift savnedes. Et Beviis herfor er endvidere Pavens Synsbekjendelse saavel for alle Tilstedeværende i enhver Messe (*Confiteor. . . vobis, fratres*), som i Skriftemaalet for Skriftefaderen; thi Paven skrifter jo ligesaa godt som enhver Præst og Skriftefader og som den ringeste Troende. Et Beviis herfor er fremdeles den Bøn, hvormed han i enhver Messe nedbeder den himmelske Faders Velsignelse over sig: „Din uværdige Tjener, hvem Du har villet sætte over din Hjord“ („*una cum me, indigno famulo tuo, quem gregi tuo praeesse voluisti*“ . *Miss. Rom.*).

Et Beviis herfor ere endelig de mange Bønner, som efter almindelig Forskrift paa Valg- og Kroningsdagen frembæres af alle Præster, ja endog i enhver Messe uden Undtagelse hele Aaret rundt. Dertil komme i særligt farlige Tider, som nu, da Pavestolen er omringet af mægtige Fjender, særlige Bønner, der efter de enkelte Biskoppers særlige Bestemmelser forrettes baade af Præsterne 3 Gange under selve Messen og efter den hellige Handling fælleds med Menigheden: „Forbarm dig over din Tjener, vor øverste Hyrde, din Statholder paa Jorden, og led ham efter din Barmhjertighed paa den evige Frelses Vei“ . . . Og i Litaniet til alle Hellige bedes: „At Du vil bevare den apostoliske Overhyrde i hellig Gudfrygtighed; vi bede Dig, bønør os.“ „Herren opholde og bevare ham (vor hellige Fader); han gjøre ham salig og overgive ham ikke i hans Fjenders Hænder.“ Hvor ydmyge ere disse Bønner ikke! hvor inderligt bedes Herren ei om at forbarme sig over sin Tjener, beskærme og vejlede ham! Hvor smukt udtrykke de ikke Erkjendelsen af, at han ligesaa vel som ethvert andet Menneske trænger til Herrens Barmhjertighed, Beskyttelse og Hjælp!

Et talende Beviis herfor ere endnu de opbyggende Omstændigheder ved Pius' Død: den Længsel, hvormed han annammede de Døendes Sacramenter ligesaa godt som den Sidste blandt de Troende, ikke blot Vandringsbrødet til Styrke, men ogsaa alle de Frelsemidler, der ere anordnede for Syndere: Bodens Sacrament

til Syndernes Forladelse og den sidste Salvelse, samt Generalabsolutionen, for at faae Syndens Levninger ud-slettede og dens Straffe eftergivne.

Men det høiest talende Beviis herfor ere de utallige Messeoffre, Communioner og Bønner, der i de sidste Uger ere Herren offrede for den hedenfarne h. Faders Sjælero. Gives der vel en eneste Kirke, et eneste om end nok saa lille Capel i alle fem Verdensdele, hvori der ikke er holdt Sørgegudstjeneste, og det saavel i Medfør af en almindelig Kirkelov og Biskoppernes særlige Anordning, som paa de troende Hjerters Tilskyndelse? Vi havde vistnok Alle grundet Haab om, at han snart var gaaet ind til Herrens Glæde; men Vished havdes der dog ei; vi mindedes meget mere, at Byrden, der hvilede paa hans Skuldre, havde været overvættets tung, og hans Ansvar forfærdelig stort. Derfor bade vi Alle desto inderligere.

Men saaledes at bede om Skaansel og Barmhertighed, kan det vel kaldes at „forgude“ Paven? Nei, at bebreide os det, er den uretfærdigste Bagvaskelse. Vi erkjende Paven at være det, han virkelig er, et ligesaa skrøbeligt Menneske som vi, men et Menneske, som Herren har stillet paa Værdighedens og Magtens høieste Trin, betroet Helliggjørelsens Naadeskatte, indsat til sin Statholder, til Apostelfyrstens Efterfølger og til at være en Fader for os Alle. Eller, som Hr. Hagemann siger i sin smukke Festgave i Anledning af „Pave Pius IX.' femti Aars Biskops-Jubilæum“ (S. 65): „Paven er et Menneske, et armt, svagt og dødeligt Menneske; men et overmenneskeligt Element har sænket sig ned i det Menneskelige, har hævet det til et Rødskab, gjennem hvilket guddommelige Kræfter virke.“ Derfor ære vi ham ikke blot med Hædersnavne, men ogsaa med Æresbeviisninger, hvorom i en følgende Artikel.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Dresden. Alle Mennesker, som ikke ere hildede i Fordomme eller af Fanatisme ere hindrede i at see Tingene i deres rette Lys, ere enige om, at Pius IX. var en i enhver Henseende stor Mand. Et lysende Exempel i denne Henseende giver den protestantiske „Neue Reichszeitung“ i Dresden, hvis Udtalelser herom udentvivl ville interessere Nord. Kirketidendes Læsere. Bladet siger i sit Numer for 9. Februar d. A.:

„Pave Pius IX., som iforgaars har afsluttet sin lange Løbebane hernede, var paa Grund af sin Jerncharakter, sin fremragende aandelige Begavelse og sin Stilling som Hoved for den mægtigste Organisme, der kjendes i Verden, den betydeligste Modstander af den cosmopolitiske Revolution, som nuomstunder finder sit Udtryk i den internationale „Culturkamp“, for om en liden Stund at overlade denne Rolle til Socialdemokratiet, der i faa Aar har banet sig Vei over hele Verden. Og netop paa Grund af, at han har været dette, har den evangeliske Conservative, der vedkjender sig, at Alt, hvad der er, kun kan være og er det ved Guds Naade, Grund til, med Veemod og Sorg at staae ved Siden af hans friske Grav tiltrods for al Forskjæl, som hersker i den religiøse Opfattelse.

Liberalismen, o: Revolutionen med de fyldte Lommer og den svære Gulduhrkjæde, vil, det forstaaer sig, ikke dele denne Følelse. Men desuagtet paaskjønner den uvilkaarligt den Hedengangnes Personlighed i høieste Grad, men knytter til hans Død de meest vidtgaende Forhaabninger om et Omsving i den katholske Kirkes Forhold til de verdslige Myndigheder. Nu, da Pius IX. ikke mere lever, mener man i Berlin og i Wien, i Paris, i Rom og allevegne, at Hovedarbeidet ved „Culturkampen“ er gjort, og saa dukker den umulige Figur af en „liberal Pave“ paany op for den tankeløst forblindede Mængde.

Efter vore Anskuelser ville disse taabelige Forventninger allerede i en nær Fremtid vise sig som glimrende Sæbebobler. Den hedengangne Pave har ikke i Aartiender drevet en Princip-Politik i Ordets eminenteste Betydning, for at opdrage en Skole af „Opportuniste“, som rigtignok fortræffeligt trives der, hvor man kun spørger det tilraads, som man kalder sin „Interesse“. Intet er efter vor Overbeviisning mere afgjort, end at den Pave, der fremgaaer

af det næste Conclave, i alle væsenlige Punkter vil følge den Politik, som Pius IX. har foreskrevet. Og det, som han muligt fattes i personlige Egenskaber, det vil en omtrent 2,000-aarig Traditions Magt erstatte, der ikke i Længden tillader en Afvigen fra den Vei, som har ført det romerske Hierarchi til en Magtens Høide, som er en mærkværdig Fremtoning i en gennemgaaende revolutionær Tidsalder.

Og just fordi det forholder sig saaledes, troe vi ikke, at Thronskiftet i Vaticanet vil hidføre de ydre Rystelser, som den liberale Verden deels med Frygt og deels med Haab venter. Den nyeste Tingenes Orden vil efter al Sandsynlighed kun i ringe Grad berøre de tyske Cultur kampforhold, naar ikke andre Forviklinger komme til. Det dreier sig her isandhed ikke om personlige Rænker, som den trivielle Tankeløshed antager, men om store Grundsætninger, som man ikke uden videre kan priisgive, og som ikke lide Skaar i deres Gyldighed og Betydning ved Personernes Liv eller Død. Dette gjælder i det mindste om Vaticanet, fordi der efter Sagens Natur kun een Politik er mulig. Fra et verdsligt Standpunkt kan der rigtignok gives mangfoldige Anskuelser om det rigtige Forhold mellem Kirken og Staten. Og derfor afhænger i Berlin, Paris etc. Meget af, hvilken Personlighed der til en given Tid staaer ved Roret. Vi ere f. Ex. overbeviste om, at Hr. Bismarks Tilbagetræden eller Død meget snart vil brække Halsen paa Culturkampen i alle Herrers Lande. Ikke som om vi holdt Rigskantsleren for Kirkens principielle Modstander, saaledes som de Liberale ere det; men han er en Mand med Jernvillie og sætter Alt paa at føre den eengang begyndte Kamp til Ende. Hans Eftertrædere mangle denne Jernvillie. Allerede nu føle de sig yderst generede i deres kulturkæmperiske Tilbøieligheder ved Socialdemokratiets kæmpemæssige Fremskridt, og vilde derfor snarest muligt gjøre Ende paa hele Affairen, hvorved de da naturligtvis vilde foretrække Hierarchiets Underkastelse for „en Gang til Canossa“. Og det er netop heraf, at man kan forklare sig den feberagtige Ophidselse, med hvilken de „Liberale“ holde Øie med Alt, hvad der foregaaer i Vaticanet.“

Saadanne Betragtninger anstiller et ikke-katolsk Blad over den nærværende Tilstand. Hvor meget mere have vi da ikke Grund til, i et saa afgjørende Øieblik at see Fremtiden imøde med Haab og Tillid til Guds almægtige Forsyn.

Berlin. I Januar Maaned holdt Socialdemokraterne paany et Monstre-Møde. Anledningen dertil var en Indbydelse fra det christelige sociale Parti under Ledelse af Hofprædicant Stöcker. Hvor meget vi end høiagte denne Mands Mød, saa kunne vi dog ikke fordølge vore Betæneligheder ved disse Møder, som kun give Socialdemokraterne Leilighed til at vise deres Overmagt. Mere end 4,000 Mennesker vare forsamlede; den største Deel bestod af unge Personer; ligeledes var der mange Kvinder iblandt dem. Det blev kun Hr. Stöcker muligt, af og til at udtale en forstaaelig Sætning paa Grund af den forfærdelige Larm, som Tilhørerne foraarsagede. De andre christelige sociale Talere kunde slet ikke forstaaes. Da en af dem udtalte Ordene „Mine Herrer“, opstod der en flere Minuter varende Knurren. Et sandt Helvedespectakel reiste sig, da Hr. Stöcker sagde: „Vi frygte dog Alle een Gud.“ Den rasende Mængde brølede: „Der gives ingen Gud; vi troe kun hvad vi see.“ Enhver Erindring om et Liv efter Døden fremkaldte de heftigste Udbrud af en rasende og fanatisk Vantro. Socialdemokraternes berygtede Fører Most bevægede sig i de hadskeste Udtryk om Præsterne (Pfaffen), Eiendommen og Arbeidsgiverne, hvilke Udtryk stedse ledsagedes af stormende Bifaldsytringer. Efter Alt at dømme synes den hævnende Gud at recrutere de Batailloner, som skulle tugte Culturkæmperne. De Eneste, som ikke indsee dette, ere Culturkæmperne selv, der, stolende paa deres Kanoner og Rifler, bryde alle Tractater, forsvare Revolutionen i alle Lande og gjøre kun Anskrig, naar det dreier sig om deres Pengepung eller deres lovfornægtende Magt. „Qvem Deus vult perdere, dementat“, „Hvem Gud vil fordærve, ham gjør han blind.“

— Socialdemokraterne holde tillige andre Folkeforsamlinger i denne „Gudfrygtighedens og de gode Sæders Hovedstad“, hvori de særligt opfordre til masseviis Udtræden af den evangeliske Landskirke. Som man erfarer, følge Berlinerne Agitatorernes Opfordring i Tusindviis. Hvorfor ikke? Regeringen sørger jo selv for, at intet fornuftigt Menneske længere kan vide, hvad den „evangeliske“ Kirke egenlig er for en Ting, da den rummer baade Gudsfornægttere og orthodoxe Lutheranere ved Siden af Calvinister og Fritænkere. Det viser sig overalt, at Staten hverken har Kald eller Evne til at stifte en Kirke, og at den allevegne, hvor den fordrister sig dertil, kun gjør Kirken

til en Politianstalt og Præsterne til Politibetjente af forskjellig Rang og med forskjellig Dragt.

Hessen. Forholdene i vor hessiske „evangeliske“ Landskirke blive mørkere, siden Regeringen har taget den under velvillig Behandling. I Aaret 1876 vare i Superintendenturerne Darmstadt og Giessen 10, i Mainz 14 pCt. af Befolkningen Kirkegængere. I Superintendenturet Giessen lode 5, i Mainz 10 og i Darmstadt 17 pCt. sig vie i Kirken, de andre nøiedes med Civilægteskabet. Af Civilbegravelser uden en Præsts Assistance fandt Sted: i Superintendenturet Mainz 20, i Giessen 27 og i Darmstadt 34 paa hundrede Døde. I de fem største Byer besøgte Kirken: i Darmstadt 3, i Mainz 5, i Offenbach 2, i Giessen 5 og i Worms 6 pCt. af den „evangeliske“ Befolkning. Af alle Brudepar nøiedes med Civilægteskabet: i Darmstadt 34, i Worms 44 og i Offenbach 48 pCt. Af Civilbegravelser fandt Sted: i Darmstadt 73, i Giessen 68, i Mainz 42 pCt. Det høieste Antal af Kirkegængere i hele Hessen opviser Decanetet (Provstiet) Hungen med 31 og Grünborg med 27 pCt. Af de 433 Sognekald i den hessiske Landskirke ere for Tiden kun 380 besatte. Tallet paa Vicarer og Constituerede er 36. Da der kun er et ringe Antal Candidater i Præsteseminariet i Giessen, og et uforholdsmæssigt stort Tal Prædicanter er i høi Alder, saa vil efter menneskelig Beregning om ti Aar Trediedelen af alle Sognekaldene være ledige, og saaledes ville da Protestantforeningens Medlemmer see deres Haab gaae i Opfyldelse, at Kaldene blive sammendragne!

London. „Catholic Directory“ for 1878 godtgjør paa en glimrende Maade, hvorledes den katholske Kirke stadigt tiltager i England. Sammenligner man Directory for 1878 med det for Aaret 1865, i hvilket Cardinal Manning efterfulgte Cardinal Wiseman som Ærkebiskop af Westminster. saa faaer man følgende Resultat: Dengang, 1865, havde England foruden Biskopperne 1321 Præster og 941 Kirker og offentlige Capeller; nu anfører „Cath. Direct.“ 1,874 Præster med 1,095 Kirker og offentlige Capeller; der er altsaa en Tilvæxt af 553 Præster og 144 Kirker. I Skotland talte man 1865 179 Præster og 191 Kirker, nu 263 Præster og 253 Kirker. De praktiske Briter faae bestandig mere og mere Øinene op for Sandheden, og have Mod nok til offentligt at vedkjende sig den.

Bombay (Indien). Vi meddele her vore Læsere nogle Notitser om Antallet af de Missionsskolerne i det Aposto-

liske Vicariat Bombay søgende Drengene, som ere tagne af et Brev af P. Carl Eberschweiter.

St. Frants Xavers Collegium paa Esplanaden i Bombay har 603 Disciple; af disse ere sex Seminarister, 28 studere Philosophi; 200 befinde sig i Latinskolens forskjellige Classer, og 369 i Real- og Elementarclasserne.

St. Mary' Institution i Mazagon, et Pensionat og Vaisenhuus, har 358 Elever, af hvilke 52 søge Latin- og 306 Real- og Elementarclasserne. 215 ere Pensionærer; 143 ere Elever, der kun deeltage i Underviisningen. Med denne Anstalt er en portugisisk Elementarskole forbunden, som har 43 Disciple, saa at Mazagon opdrager i det Hele 401 Drengene.

St. Stanislausskolen i Bandora, forbunden med et Anstalt for indfødte Forældreløse, har 240 Disciple, nemlig 154 Pensionærer og 86 andre Disciple; kun 15 af dem høre til Latinskolen, de andre søge Elementarclasserne eller lære et Haandværk.

St. Frants Xavers Skole i Puna søges af 129 Disciple, af hvilke 12 danne en lille Latinclasse, og de øvrige lære Real- og Elementarfag.

Skolen Kurrachee har 15 Latin- og 132 Real- og Elementardisciple.

Desuden besidde de forskjellige Militærstationer mindre katholske Skoler med 150 Disciple, saa at Missions-skolerne i det Hele søges af 1,660 Drengene og Ynglinge. Efter Religionsbekjendelsen ere iblandt dem 42 Protestanter og 253 Ikkechristne, det vil sige Muhamedanere, Parser og Hinduer; de øvrige ere Katholiker. Af Herkomst ere 200 Englændere og Irlændere, de øvrige ere Indfødte. Uden Missionærernes Arbeide og Nidkjerhed vilde de 13—1400 katholske Børn enten opvoxe uden al Underviisning eller falde i daarlige Læreres Hænder.

Elisabethforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen d. 31. Marts efter Høimessen. i Skolelocalet i Præsteboligen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 24. Marts. 3. Fastesøndag. — 25. M. Mariæ Bebudelse (feires offentlig paa den fjerde Fredag efter Paaske). 26. Ti. Patritius, Biskop, Apostel for Irland. 27. O. Rupert, Biskop. 28. To. Sixtus, Pave. 29. F. Ihukommelse af Jesu h. fem Vunder. Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. 30. L. Johannes Climacus, Abbed.

Søndagen den 31. Marts. 4. Fastesøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Quartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 13. Søndagen den 31te Marts. 1878

Indhold: Andre Æresbeviisninger. De den h. Malachias tillagte
Spaadomme. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig,
Belgien, Würtemberg, London.

Andre Æresbeviisninger.

(Fortsat fra Nr. 12.)

Fodkysset. Triregnum.

Paven hædres ikke blot i Ord, men ogsaa i Gjerning
ikke blot med Æresnavne, men ogsaa med Æresbeviis-
ninger. Af de sidste skal der her omtales to: Fod-
kysset og Kroningen med Tiaraen eller den tre-
dobbelte Krone (Triregnum).

I.

Fodkysset! Maaskee forfærdes en eller anden Læser
ved det blotte Ord. Han kjender Cæremonien kun af
Roman- og Feuilleton-Læsning; og den synes ham at være
uværdig Selvfornedrelse. Men lad os betragte den nøg-
ternt og med koldt Blod!

1. Hvori bestaaer den? — Simpelthen i at kysse et Guldkors, som er syet paa Pavens Sko. Er dette virkelig saa forfærdeligt?

Hvorfra stammer denne Cæremoni? — Den er oprindelig en østerlandsk Skik. Hos Østerlænderne var det i den hedenske Tid Skik at kysse Kaiserens Fod, for derved at udtrykke den dybeste Ærbødighed og Underdanighed. Da de bleve Christne, begyndte de dermed ogsaa at hædre Patriarker og Biskopper.

Nutildags er det ene og alene Paven, som æres med Fodkys, og det kun ved den første Hylding og høitidelige Audientser. Om den nyvalgte Paves tredobbelte Hylding var der Tale i en tidligere Artikel. Cardinalerne kysse først Guldkorset paa Pavens høire Fod som Tegn paa Ærefrygt og Hengivenhed, saa hans høire Haand, som Tegn paa sønlig Kjærlighed; og tilsidst reiser Paven sig for at give dem Fredskysset paa den høire Kind. — Endvidere er det Skik, at enhver nylig udnævnt Cardinal kysser Pavens Fod og Haand, naar han føres ind i Consistoriet (Cardinalernes Forsamling), og at han derpaa hædres ved Pavens Favntag. — Ellers finder Fodkysset kun Sted ved høitidelige Audientser, f. Ex. paa Nytaarsdagen og ved lignende Leiligheder. Biskopper kysse da Pavens Fod og Knæ, alle Andre, baade Geistlige og Lægfolk, kun Foden. Tidligere ydede selv Konger og Kaisere denne Hylding. Allerede Constantin den Store skal have bevidnet Pave Sylvester sin Ærefrygt paa denne Maade. I den nyere Tid pleie Souveræner uden videre Cæremoni at modtages af Paven til fortrolig Samtale.

Dette er Alt, hvad der vedkommer Fodkysset. Men er det saa anstødeligt? Er det at „forgude“ Paven, eller at nedværdige sig? Fodkysset gjælder jo ikke Paven som Menneske, men som Christi Statholder. Rigtig nok ere vi som Mennesker Alle lige, og staae som saadanne lige høit og lige lavt; intet Menneske tør derfor som Menneske fordre eller tillade, at Andre bøie Knæ for ham eller kysse hans Fod eller Klædebonnets Søm.

Kun eet Menneske kunde som saadant fordre det, nemlig Gudmennesket Jesus Christus, der ogsaa som Menneske har Krav paa Tilbedelse paa Grund af sin menneskelige Naturs Forening med den guddommelige. Men Paven er og vedbliver altid at være et dødeligt, svagt Menneske. Den første Pave, Petrus, havde derfor god Grund til at reise Hovedsmanden Cornelius, da denne faldt ned for hans Fødder og tilbad. Han havde god Grund til at frabede sig denne Æresbeviisning med de Ord: „Staa op; jeg er og selv et Menneske.“ (Ap. Gj. 10, 25.) Hovedsmanden, der var opvoxet i Hedenskabet, syntes for et Øieblik at glemme dette.

Men Petri Efterfølger har nutildags god Grund til at lade det skee. Nu veed Enhver, at han „er og selv et Menneske“; og at Nogen skulde hylde ham som en Slags Gud, er der ingen Fare for. Men skjøndt Menneske, er han dog ogsaa vor fælleds Fader og udrustet med en overnaturlig Magt og Værdighed. Alle Christne over hele Jorden ere af den guddommelige Hyrde selv underlagte hans Hyrdestav. Det sømmer sig derfor, at alle hans Undergivne bøie sig for ham. Naar vi blotte Hovedet og bøie os for høiere Staaende, skulde det da være usømmeligt, at vi kaste os paa Knæ for den høiest Staaende? Barnet kysser Forældrenes Haand; og vi finde det smukt; det bevidner jo derved sin Kjærlighed. Præsten kysser tidt Alteret, som er et Sindbillede paa Christus; det er opbyggeligt; han udtrykker derved baade Ærbødighed og Kjærlighed. Skulde det da være usømmeligt at kysse Christi Stedfortræder paa Haand og Fod? — Den engelske Høikirkes „Ærkebiskopper og Biskopper“ bøie Knæ for den kongelige Throne, hvergang de modtages i Audients, og kysse knælende Dronningens Haand, fordi Hans eller Hendes Majestæt siden Henrik VIII.' Frafald kalder sig den engelske Kirkes Overhoved. Sømmer det sig da bedre, at en Biskop knæler for en Kvinde og kysser hendes Haand, end ved et Kys at ære den Mand, som af Gud selv virkelig er beskikket til hele Kirkens

Overhoved og kan ved ubdragelige Beviser godtgjøre denne sin Beskikkelse for al Verden?

Iøvrigt gjør Sandheden og Sømmeligheden heraf sig ofte uimodstaaelig gjældende. Et Beviis derfor er følgende sande Historie.

Under Pius IX.' Regering ønskede en nysgjerrig Englænder engang at faae Audients i Vaticanet for senere at kunne sige: Jeg har ogsaa seet Paven. „Men det ubøielige Cæremoniel byder Enhver at kysse Pavens Fod.“ Ved denne Tanke gyste han. „Nei, det gaar ikke; det er for meget. Alligevel vil jeg gaac til Audientsen; men under ingen Betingelse vil jeg kaste mig ned for et Menneskes Fødder.“ Som tænkt, saa gjort. — Havde Pius af Englænderens stive Holdning gjættet sig til hans lønlige Tanker? eller havde han iforveien faaet Nys derom? Nok, den fordringsløse Olding gik til Albions stolte Søn og rakte ham godmodig Haanden. Men det var ham for meget! Englænderen sank uvilkaarligt paa Knæ for Hs. Hellighed og tilstod senere: „Jeg kunde ikke anderledes; en uforklarlig Følelse af Ærefrygt tyngede mig til Jorden.“

Altsaa mod selve Cæremonien kan Intet med Føie indvendes. Men nu Navnet, — ja, det kan nok mistydes af Ondskab og misforstaaes af Uvidenhed.

2. Hyldingen kaldes nemlig paa Latin „adoratio“, og det gik med dette Ord, som med mange andre, det har med Tiden skiftet sin Betydning. Lad os da for Klarhedens Skyld betragte Ordets oprindelige — senere — og nuværende Betydning.

a) Hvad betyder Ordet „adorare“ oprindeligt? Det betyder, „at bevise Ærefrygt ved en Gebærde, navnlig (efter Plinius) ved at føre den høire Haand til Munden, og derefter bukke meget dybt“. (Jvf. Arnesen, latinsk Ordb.) I denne Betydning forekommer det ofte i den latinske Bibeloversættelse; f. Ex. hos Matth. 8, 1. læses efter Bjergprædikenen om en Spedalsk, at han

kom og „adorabat“ d. e. faldt knælende ned for Herren, idet han berørte Jorden med Panden. Thi den selvsamme Begivenhed fortælles af Marcus (1, 40) med de Ord: „genu flexo (græsk: gonypetôn) dicit“ d. e. faldt paa Knæ for ham og sagde, — og af Lucas (5, 12): „procidens in faciem suam (græsk: pesôn epi prosopon)“ d. e. faldt paa sit Ansigt. Men Ordets Bemærkelse udvidedes. Derfor et andet Spørgsmaal:

b) Hvilken Betydning fik dette Ord senere i Tidens Løb? Senere brugtes det for overhovedet at betegne, „at ære, dyrke med Ærefrygt“ (jvf. samme Arnesen). I Kirkesproget, hos de h. Fædre, kirkelige Forfattere, Lærde, i de gudstjenstlige Bøger og Catechismer betegnedes dermed hvilkensomhelst religiøs Dyrkelse baade den, som ene og alene tilkommer Gud, og den, som tilkommer de Hellige, deres Relikvier, Billeder og andre hellige Gjenstande.

Saaledes siger f. Ex. det 7de almindelige eller andet Nicænske Kirkemøde (787) i sin Afgjørelse om de h. Billeder: „De, som betragte og kysse Billederne, føle sig derved opløftede til med Kjærlighed at mindes de afbildede Personer, til at længes efter dem og yde dem ærbødig Dyrkelse (honorariam adorationem — græsk: timætikæn proskynæsin), dog ikke den egenlige religiøse „Latria“ (den høieste Dyrkelse), som ene og alene tilkommer den guddommelige Natur . . . Hvo, som „adorerer“ Billedet, „adorerer“ deri den Afbilledes Person.“ — Lige saa tydelige ere bl. A. den store Theolog Suarez' († 1617) Ord. Han siger nemlig: Den salige Jomfru Maria maa „adoreres“, men forklarer strax, af hvad Art denne „Adoration“ er, med de Ord: „Troen forvisser os om, at man ikke tør ære Jomfru Maria med „Latria“ (Tilbedelse) i Ordets egenlige og fulde Betydning; thi den tilkommer udelukkende Gud paa Grund af hans uendelige uskabte Majestæt; at yde Jomfru Maria denne Dyrkelse, vilde være Afgudsdyrkelse, og i denne

Forstand siger Ambrosius, at den Christus eiendommelige Adoration ikke maa ydes hans Moder.“*)

Det danske Ord „Tilbedelse“, der etymologisk nærmest svarer til det latinske „adoratio“, brugtes tidligere ligeledes i den samme videre Betydning. Et Beviis derfor er Paul Eliesen. I sit Svar paa Kong Gustavs Spørgsmaal (1528) skriver han (Svar paa 8. Spørgsm.)**): „Saa findes der og Brøst og [det] ganske stor paa deres Side, som foragte Helgenernes Paakaldelse, naar de føre os udi de Mistanker (gjøre os mistænkte for noget), som den hellige Kirke aldrig har tilbrutt (forbrudt sig ved). Og det skeer, at de beskjære saa kort nogle Ord som findes udi Skrivten, at de ikke maa nyde den Grund og Besked (have den Betydning), som de have havt hos alle Lærefædre fra Arilds Tid, men ville dem drage og wrye (fordreie) til deres kjætterske Mening og Sind Strax (Saasnart) de høre dette Ord „tilbede“, da annamme (forstaae) de det saa kort og sige, at hvis det bruges noget Skabning til Ære, da er det strax et Afguderi, naar (hvormed) de ville sige, at ingen maa tilbedes uden Gud alene. At ingen skal tilbedes uden Gud udi en besynderlig Maade, det kjende (anerkjende) vi gjerne og takke den sande Gud [for], at vi have længe vidst. Men vi finde dog samme Ord at være brugt udi Skrivten (1 Kong. 20. 25. 2 Kong. 9 og 3 Kong. 11) Konger, Præster og Propheter til Ære, saa at de ere tilbedte med ydmygt Knæfald ned paa Jorden. Og dersom Kjættere ville sige, at de, som gjorde Konger og andre Guds Statholdere denne Ære, ikke have anseet dem med saadan Ære, men Gud, hvis Befaling de havde, da sige ogsaa vi det

*) De fide certum est, B. Virginem non posse adorari propria ac perfecta latria; hæc enim soli Deo debetur propter excellentiam infinitam et increatam, quam Virgini attribuere idololatria esset; et hoc sensu dixit Ambrosius (l. 3 de Spir. S. c. 12), adorationem Christo propriam non esse cum ejus matre communicandam.“ — Suar. de myst. vitæ Christi disput. 22 sect. 3.

**) See Secher, Povel Eliesens danske Skrifter, B. 1 S. 259.

samme, at Helgenerne ikke skulle ansees (æres) for deres Skyld alene, men Gud skal agtes og ansees (æres og hædres) udi dem.“ Saaledes Katholicismens ihærdige Forsvarer. — Dog, lad os vende tilbage til Brugen af det latinske „adorare“.

Dets fremherskende Betydning var nemlig allerede i tidligere Tider: at yde guddommelig Ære. I denne snevrere Betydning staaer Ordet i Historien om Christi Fristelse hos Matth. 4, 9. 10. Paa Fristerens Opfordring til, at Christus skulde falde ned og „adorere“ ham, svarer Jesus: „Der staaer skrevet: Du skal adore (vise guddommelig Ære) og tjene Herren din Gud alene.“ — Conciliet i Trient vælger derfor sine Ord med stor Omhu og undgaaer Ordene „adoratio“ og „adorare“, hvor der er Tale om Helgenernes og de hellige Gjenstandes Dyrkelse. Dets Ord lyde: Christi, den jomfruelige Gudsmoders og de øvrige Helliges Billeder skulle have og bibeholdes fornemmelig i Kirkerne, og den skyldige Ære og Dyrkelse (honor et veneratio) skal bevises dem; ikke som om et Slags Guddom eller Kraft mentes at boe i dem, for hvis Skyld de fortjente at æres (coli) . . ., men fordi den Ære, der bevises dem, henføres til de afbildede Personer, saaledes at vi ved de Billeder, vi kysse (osculamur), og for hvilke vi blotte Hovedet og synke paa Knæ (procumbimus), adore Christus og ære (veneramur) de Hellige, med hvilke de have Lighed.“*)

c) Og nutildags? Hvilken Bemærkelse have de latinske Ord „adorare“ og „adoratio“ og de danske „at tilbede“ og „Tilbedelse“ efter den nu gjældende Sprogbrug? Efter den nuværende Sprogbrug betyder „at tilbede“ udelukkende, og „adorare“ næsten udelukkende: at bevise guddommelig Ære, den høieste Dyrkelse, som alene tilkommer Gud, ved hvilken vi anerkjende Ham som den høieste Herre og det fuldkomneste Væsen — den Dyrkelse, som aldrig tør bevises Gudsmoderen eller de

*) Møde 25, om Helgenernes Paakaldelse.

Hellige, hvilke vi kun ære som Guds Tjenere og Venner og paa Grund af de Gaver og Fortrin, som de ikke have af sig selv, men kun af Gud, — den Dyrkelse, som finder sit synlige Udtryk i Offeret, hvilket kun maa frembæres til Gud, og ikke til Gudsmoder eller de Hellige, men kun under deres Paakaldelse.

Vi sagde, at det latinske Ord bruges nu næsten udelukkende i denne Betydning. I enkelte faste Udtryk nemlig har det endnu den videre Betydning; den Hylding f. Ex., der paa Langfredag ydes Korset, kaldes „adoratio crucis“, og den Hylding, som ydes Paven, og hvorom denne Artikel dreier sig, kaldes, som sagt, „adoratio papae“.

Men det vilde være aldeles forkeert at oversætte det paa Dansk med „Pavens Tilbedelse“; thi — vi gjentage — efter den nu gjældende Sprogbrug betyder det danske Ord udelukkende: guddommelig Dyrkelse, ved hvilken vi anerkjende Gud som vor høieste Herre og vor eneste Gud. Jvf. Fuldstændig Lærebog S. 155; Molbech, dansk Ordbog, hvor „at tilbede“ defineres som: „at yde guddommelig Dyrkelse“,*) — og navnlig Skandinavisk Kirketidende Aarg. 1854 S. 381 ff. og Aarg. 1855 S. 161 ff.

(Sluttes.)

*) Skade, at den ellers saa besindige og paalidelige Mand ikke har taget Hensyn til Nutidens Sprogbrug i Definitioneu af „at dyrke“, naar han skriver: at dyrke = „bevise guddommelig Hæder, tilbede“. At dyrke Gud — ja! at dyrke Helgener nei! saaledes forstaae vi Katholiker aldrig dette hyppigt forekommende Udtryk.

De den h. Malachias tillagte Spaadomme.

Der har i Anledning af Pavevalget været saa megen Tale om den h. Malachias' Spaadomme, uden at nogen videre Oplysning om deres Tilblivelse og Historie hidtil er meddeelt. Vi troe derfor, at det vil interessere Alle, som have læst hvad der om samme i Forbigaaende har været antydet med særlig Anvendelse paa Pius IX. og Leo XIII., at erfare noget nærmere om dem.

Disse saakaldte Prophetier siges at være nedskrevne allerede i det tolvte Aarhundrede af den h. Ærkebiskop Malachias af Armagh (i Irland); men det er en afgjort Sag, at de først ere komne for Lyset sidst i det sextende Aarhundrede (1593), da en Benedictinermunk ved Navn Arnold de Wyon skal have fundet dem blandt en Mængde Haandskrivter i et Bibliothek. Men senere katolske Historieforskere ere af den Mening, at disse Prophetier ikke hidrøre fra den h. Malachias, men at de ere forfattede ikke længe før de bleve offentliggjorte. Det bliver saaledes let forklarligt, at man indtil den nysnævnte Tid har fundet disse formentlige Spaadomme mærkværdige og ofte klare og træffende, eftersom de jo prophetere om Fortiden!*) Efter Sixtus V.' Tid (1590) blive de derimod dunkle, mangetydige og ofte taabelige. Den fortræffelige Pave Innocents XI., som Folket ærede som en Helgen, († 1689) har f. Ex. Mottoet: „umætteligt Dyr“, og den lærde Benedict XIV. betegnes med de Ord: „Markens Dyr“. Enkelte af disse Prophetier have alligevel i den nyere Tid tildraget sig Opmærksomhed, f. Ex. naar det om Pius VI. heder: „Apostolisk Pilgrim“, og om Pius VII.: „røverisk Ørn“, hvilket man udtydede om

*) De karakterisere alle Paver fra Coelestin II. (d. e. fra Aaret 1143 til Verdens Ende). S. d. Bl. S. 172. Det maa tillige bemærkes, at disse Spaadomme kun nævne ti Paver efter den nuværende, hvilket forudsætter en alt for tidlig Tingenes Ende.

Napoleon I. I den smagløse Betegnelse af Leo XII.: „Hund og Slange“, vil man have fundet en Hentydning til denne Paves Aarvaagenhed og Klogskab. Men det er især Pius IX.' trængselsfulde Pontificat, som ved Spaadommens formentlige Hentydning til Korset i Savoyens Vaaben i sin Tid vakte Opmærksomhed for Epigrammet „Crux de cruce“, og derefter Leo XIII.' Vaaben med Sølvstjernen paa himmelbaa Grund, der bragte det paafølgende „Lumen in coelo“*) til Ære.

Vi holde os ved denne Kritik til Resultatet af de i et nyere fransk Skrivt (af 1872) meddeelte Oplysninger. Dets Forfatter, P. van der Moere, advarer i samme mod letsindigt og uden alvorlig Prøvelse at fæste Lid til Spaadomme og Beretninger om Undere, og en tysk Jesuit, P. Schneemann, har nylig i Anledning af disse foregivne Spaadomme udtalt sig i samme Retning. Den førstnævnte Forfatter udtaler vel sin Overbeviisning om, at Prophetien ligesaalidt som Underet er ophørt eller uddøet i Kirken, og at ingen oplyst Katholik vil kunne nægte dette, eftersom utallige paa det Omhyggeligste prøvede Vidnesbyrd i Canonisationsacterne stadfæste, at Herrens Forjættelser herom til alle Tider ere gaaede i Opfyldelse i den katholske Kirke. Han fremhæver Apostlens Ord: „Foragter ikke Prophetier“, men tilføier med den samme Apostel: „Prøver Alt og beholder det Gode“ (1 Thess. 5, 20. 21). Han erindrer om Kirkens Fremgangsmaade ved Prøvelsen af foregivne Undere, og om dens strenge Love med Hensyn til Offenliggjørelsen af Beretninger om saadanne, samt af overtroiske Divinationer og Spaadomme, saavel som om dens Censur af forskjællige foregivne Visioner.

Ganske i samme Retning har for ikke længe siden Ærkebiskoppen af Cöln, Dr. Paulus Melchers, udtalt sig i sit Fastehyrdebrev af 1873. Han siger: „Man hører nu som til alle Tider, hvor storartede Verdensbegiven-

*) S. d. Bl. ovenanf. St.

heder sætte Gemytterne i Bevægelse, megen Tale om Prophetier og Spaadomme, om Tegn og Undere, ved hvilke Gud skulde bebude Kirkeus Fjender Undergang og berede den (Kirken) en glimrende Seir. Men disse foregivne Prophetier ere intet Evangelium, mine Elskede i Herren! Grunder ikke Eders Tro og Haab paa dem, men lever i en fast, om end nok saa dunkel Tro paa Guds Ord og Forjættelser. Guds Aand er vistnok endnu den Dag idag den samme Aand, som i fordums Dage besjælede Hans Propheter; men hvor ere de ubedragelige Beviser for, at det er Guds Aand, som har talet gjennem hine formentlige Prophetier? Den Almægtige, som er taalmodig og langmodig, fordi han er evig — og tillige uendelig viis og god, pleier ved den naturlige Udvikling af det Ondes Følger og Virkninger at lade det Onde berede sig selv Undergang, og ved sit Alt ledende og over Alt vaagende Forsyn at føre den gode Sag til Seir, men kun yderst sjældent at aabenbare sig ved, paa en overordenlig Maade at gribe ind i Begivenhedernes Gang. Han veed og kjender de Veie, ad hvilke han ogsaa nu vil forherlige det Godes Seir, den sande Troes og sin Kirkes Triumph. Dertil skulle alle Kirkens nærværende Trængsler, alle dens Fjenders Anstrængelser og Forfølgelser, samt alle vor Tids storartede Verdensbegivenheder tilsidst tjene som Befordringsmidler. Dette tør og skulle vi sikkert vente og tillidsfuldt haabe af den guddommelige Barmhertighed og af det guddommelige Ords ubedragelige Forjættelser. Det lærer os vor hellige Tro, og det er ogsaa Indholdet af det saa ofte stadfæstede og trøstelige gamle Ordsprog: „Naar Nøden er størst, er Guds Hjælp nærmest.“ See, naar Sømanden paa det umaalelige Verdenshav i den mørke og sormfulde Nat hverken seer Maane eller Sjerner, naar Alt er indhyllet i Mørke, da fæster han Blikket paa Magnetnaalen i Compasset, som stedse peger mod Nord. Den viser ham ubedrageligt den Retning, hvori han skal styre sit Skib. Han fortsætter da trøstig sin Reise, uden at lade sig forvirre af Mørket

og Stormen. Saaledes skulle ogsaa vi paa den dunkle og farefulde Reise gennem dette jordiske Liv finde den rette Vei, naar vi ikke lade os vildlede af dets Storme og Gjenvordigheder, men lade os veilede af Troens og Haabets usvigelige Anviisning.“

Vor høisalige Fader Pius IX. har vel aldrig havt nogen Anledning til, paa Embedsvegne at udtale sig enten om de ovenfor omtalte eller om andre lignende Prophetier, men han har ved flere Leiligheder ytret sin personlige Mening om dette Anliggende. Cardinal de Angelis, hans fortrolige Ven, sagde engang i Aaret 1861 ved en Leilighed, hvor der var Tale om Malachias' Paverække: „Jeg troer ikke paa saadanne Ting, og Paven ikke heller“; og P. Schneemann anfører endnu følgende Ytring af ham:

„Jeg lægger ikke stor Vægt paa Prophetier; og navnlig synes mig de, som i den senere Tid have været Gjenstand for Omtale, ikke engang at fortjene den Ære at blive læste“ (5. April 1872). „Der gives vistnok en stor Mængde saadanne Spaadomme, men jeg troer, at de i det Hele taget ere Producter af en exalteret Phantasi. Den sande Propheti bestaaer i Hengivelse i Guds Villie og i at gjøre saa meget Godt som muligt.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Hoffet i Quirinalet forsøger paa alle mulige Maader at gjøre det klart for Folket, at det staaer i Samkvem med Vaticanet. Men alle disse Forsøg strande paa Leo XIII.' faste Villie. En bekjendt Liberal, Hertugen af Fano, som tillige er Senator, troede at have Ret til at gaae igjennem Sacristiet for at vise sin Ærefrygt for den afdøde Pius IX. Dørvogteren spurgte ham, hvem han var, og, da han havde faaet det at vide, indhentede

han Underretning om, hvad han skulde gjøre. Dengang var Cardinal Pecci Camerlengo, hvem det paalaa at ordne Cæremonierne. Han sendte en Prælat, og da denne af Fano fik Underretning om, at han var Senator af Italien, gjorde Prælaten ham det klart, at en Senator af Italien ikke havde noget at gjøre i Sacristiet. Manden blev forbløffet og tilføiede, at han var Hertugen af Fano, altsaa en romersk Fyrste. Som saadan fik han da Til-ladelse. Nylig gjorde han ogsaa et Forsøg paa at komme ind i Vaticanet, idet han bad Leo XIII. om en Audients; men denne blev simpelthen nægtet ham.

— Paven har ikke meddeelt Kong Humbert sin Thronbestigelse, medens alle andre katholske Hoffer have faaet Underretning derom.

— Den 26. Februar om Aftenen døde efter en langvarig og smertelig Sygdom den berømte Jesuitpater Angelo Secchi.

Den Afdøde var født den 29. Juni 1818 i Reggio i Provindsen Emilia. Hans Forældre gave ham fra den tidligste Barndom af en omhyggelig Opdragelse. Femten Aar gammel traadte han den 3. November 1833 ind i Jesuiterordenen. Efter Noviciatet studerede han i Collegium Romanum. Han røbede allerede tidligt Forkjærlighed for Mathematik og Fysik, hvilke Fag han da ogsaa lærte som Professor ved Collegium Romanum, Jesuiternes berømte Studieanstalt i Rom. I Aaret 1847 begyndte han sine theologiske Studier, der dog blev afbrudte ved Februarrevolutionen, hvilken, som alle Revolutioner, fremfor alt vendte sig imod Jesuiterne; han gik da til Collegiet i Stonyhurst i England, hvor han ogsaa blev viet til Præst. Derfra gik han til Collegiet i Georgetown i America, for at overtage Posten som Professor i Mathematik, og det var her at han under Pater Curleys' Veiledning hengav sig til astronomiske Studier. Da Collegium Romanum blev gjenoprettet i 1849 efterfulgte han sin Lærer, der i Mellemtiden var afgaaet ved Døden i London, som Directeur for Observatoriet og Professor i Mathematiken.

Hvad han har præsteret i sin nye Stilling, er Enhver bekjendt, der kjender noget til Videnskaben, da det har erhvervet ham Navn af at være i det mindste en af vor Tids største Astronomer. Han offentliggjorde en Mængde astronomiske Undersøgelser deels i Bøger, deels i Tidsskrivter. Han opfandt en Meteorograph, sem i 1877 ind-

bragte ham Guldmedaillen, en af de fire, der overhovedet uddeelt, og Napoleon III. udnævnte ham til Officeer af Æreslegionen.

Alle Landes lærde Selskaber holdt det for en Ære at kunne tælle ham blandt sine Medlemmer, og hans Anseelse i den lærde Verden var saa stor, at disse Selskaber ofte heelt glemte, at han var Jesuit, eller rettere at behandle ham som en Jesuit, og nøiedes med ved Nævnelsen af hans Navn at udelade Navnet „Jesuit“. Selv den revolutionære italienske Regering vovede ikke at røre ham, da den 1873 fordrev Jesuiterne fra Collegium Romanum. Da Pater Secchi var bekjendt for at være en from Præst, der ikke slog en eneste Tøddel af paa Kirkens Rettigheder, saa undlod Carbonariregeringen i Rom at kræve Æd af ham, vel vidende, at han aldrig vilde have aflagt den. Han forblev saaledes tilligemed sin Assistent P. Ferrari uanfægtet paa Observatoriet.

Hans Studeringer om Dagen og om Natten, hans uafbrudte Observeringer svækkede hans Helbred, saa at han allerede for flere Aar siden begyndte at skranke.

Fra Begyndelsen af Januar Maaned d. A. var han nødt til holde Sengen; han havde nemlig i længere Tid lidt af Mavekræft, og de Smerter, han fra den Tid af havde at bære, vare usigelig pinefulde; men de kunde dog ikke rokke hans gode Humeur og hans store Taalmodighed. Han gjentog ofte med inderlig Glæde og stærkt Eftertryk paa Sygeleiet, at han hele sit Liv igjennem og ved alle sine Studeringer ikke havde søgt andet end Guds Ære og at forsvare den christelige Religion, idet han altid var gaet ud fra, at Videnskab og Fromhed meget vel kunne forliges.

I sit Testament bestemte han, at P. Ferrari, hans Assistent paa Observatoriet og hans Ordensfælle, skal være Arving af alle astronomiske Instrumenter paa Observatoriet. Observatoriet ved Collegium Romanum er nemlig et Privatinstitut. Paa den Maade har han sørget for, at hans kostbare Instrumenter komme i gode Hænder, da P. Ferrari ligeledes er en udmærket Astronom.

En særdeles stor Glæde ytrede den syge Pater over den apostoliske Velsignelse, som Pius IX. tilsendte ham, og stor var hans Sorg over denne Paves Død, hvem han elskede som en kjærlig Fader. Leo XIII., der ofte lod sig underrette om den Syges Tilstand, glædede ham lige-

ledes ved at tilsende ham sin apostoliske Velsignelse, en stor Trøst for den fromme Præst.

Pater Secchi udaandede, medens man læste de Døendes Bønner over ham.

Han hvile i Fred!

Frankrig. Man melder fra Bois d'Haine, at Louise Lateau ligger før Døden. Hun har modtaget Besøg af Biskoppen af Tournay, til hvis Dioces Bois d'Haine hører. Cardinal Dechamps og den h. Fader Leo XIII. have tilsendt hende deres Velsignelse.

Belgien. Den til Apostolisk Vicar af Calcutta udnævnte Jesuit, P. Goethals, reiste den 13. Januar til Rom for at faae Instructioner med Hensyn til sit Dioces. Han havde Audients hos Pius IX., som modtog ham med al den Kjærlighed, der udmærkede Christi Statholder. Han medgav ham kostbare Gaver for Missionen og udnævnte ham mundtlig til Ærkebiskop af Hierapolis i. p. i. Først var Mrg. Goethals bleven præconiseret som Biskop af Evaria i. p. i. og bleven viet under denne Titel. Den anførte Udnævnelse var den sidste, som Pius IX. foretog.

Württemberg. Hertillands kjender man heldigviis endnu ikke noget til „Culturkampen“. Kong Carl imødekommer Katholikerne med stor Venlighed og Naade. Saaledes har han nylig befalet, at Høitideligholdelsen af hans Fødselsdag, der iaar faldt paa Askeonsdag, skulde forlægges til den følgende Dag, for at baade Protestanter og Katholiker kunde tage Deel i Festen. Det bør ogsaa bemærkes, at den Condolationsskrivelse, som Kongen stilede til Biskop v. Hefele i Rottenburg i Anledning af Pius IX.' Død, var affattet i en meget hjertelig Tone, hvilket man ikke kunde vente anderledes.

London. Den berømte Convertit, Dr. Newman, er af Trinity Colleg ved det protestantiske Universitet i Oxford bleven udnævnt til Æresmedlem.

Elisabethforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen d. 31. Marts efter Høimessen i Forsamlingsværelset i Præsteboligen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 31. Marts. 4. Fastesøndag. — 1. April. M. Hugo, Biskop. 2. Ti. Frants af Paula, Bekj. og Ordensstifter. 3. O. Richard, Biskop. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. 4. Tø. Isidor, Biskop og Kirkelærer. 5. F. Ihukommelse af Jesu dyrebare Blod; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. 6. L. Vincents Ferrerius, Bekj.

Søndagen d. 7. April. Passionssøndag.

NB. Søndagene d. 7. og 14. April afholdes den 2den Kvar-talscollect af Peterspengen for dette Aar.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospi-talet.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 14.

Søndagen den 7de April.

1878

Indhold: Andre Æresbeviisninger. Fra hisnides Verdenshavet.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Wien, Berlin, Breslau.

Andre Æresbeviisninger.

(Sluttet.)

II.

Endnu nogle faa Oplysninger om Kroningen med den tredobbelte Krone, Tiaraen eller Trirægnum.

1. Oprindeligt synes Mitraen (den spidse Hue, som vi nu kalde Bispehuen) at have været Pavens eien-
dommelige Prydelse. En lignende Hue bares nemlig
efter Guds egen Anordning af den gamle Pagts Ypperste-
præst (2 Moseb. 28); det laae altsaa nær at overføre den
paa den nye Pagts Ypperstepræst, tilmed da den har en
særdeles smuk Betydning. I Mitraen sees nemlig let en
Paamindelse om Apostlens Ord: „Tager Frelsens Hjelm“
(Eph. 6, 17; sammenl. 1 Thes. 5, 9); og naar den sættes
paa Hovedet, beder Biskoppen: „Sæt, Herre, Mitraen og
Frelsens Hjelm paa mit Hoved, for at jeg kan staae
usaarlig mod den gamle Fjendes og alle mine Modstan-
deres Efterstræbelser.“ — Senere tilstodes den nogle

enkelte Biskopper som en Udmærkelse og Forrettighed; f. Ex. den h. Ansgar, som af Leo IV. blev prydet dermed. Nu bæres den af alle Biskopper som deres Særkjende og hær derfor faaet Navnet „Bispehue“.

2. Pavens eiendommelige Prydelse derimod er nu Tiaræen, Mitraen med den tredobbelte Krone.

Allerede tidligt, saasomt Paverne kom i Besiddelse af et verdsligt Herredømme, bleve de kronede — ikke med en simpel Mitra, men med et „regnum“ (Kongekrone) eller en „mitra turbinata cum corona“ (kegledannet Hue med en Krone omkring). Om Nicolaus I. (858—867) er dette udtrykkelig berettet os. Innonents III. (1188—1216) skjælnes nøie imellem Kongekronen (regnum), hvilken Paven bærer som Tegn paa sit verdslige Herredømme (imperium), og Mitraen, Tegnet paa hans Præstedømme, „thi Gud har gjort mig til sin Statholder, Gud, paa hvis Klædebon der staaer skrevet: Kongernes Konge og Herrens Herre, Præst i Evighed efter Melchisedechs Orden“. — En dobbelt Krone bæres først af Bonifacius VIII. (1300), maaskee alt af Nicolaus II. (1058—1061), — den tredobbelte (tri-regnum) har senest siden Urban V. (1362—70) været i Brug.

3. At den dobbelte eller tredobbelte Krone har en sindbilledlig Betydning, er der ingen Tvivl om. Alt vilde her komme an paa at kjende Urban V.' Mening, hvad han, der indførte den tredobbelte Krones Brug, agtede at udtrykke ved dette Særkjende. Men den kjendes desværre ikke. Vi ere derfor indskrænkede til Gissninger, og disse finde her en vid Mark. Den simpleste og naturligste er Craissons Udtydning, at nemlig de tre Kroner skulle betegne Pavens tredobbelte Magt som Lærer, Lovgiver og Dommer.*) Vil man derimod faae os til at troe, at Paven har villet ansees for en Konge paa Jorden, i Himlen

*) „Tribus coronis triplex magistri, legislatoris et iudicis monarchica potestas significatur.“ Craisson, manuale tot. jur. can. 673.

og i Skjærsilden, da lad os svare: Bort med saadan Snak! Ethvert katholsk Barn veed jo, at Pavens Magt er indskrænket til Jorden, — at den ikke strækker sig til Himlen, men at Paven kun erklærer, hvilke Dydshelte og Heltinder der maae ansees for at være i Himlen og forjæne særligt at æres og paakaldes af den stridende Kirke; den strækker sig heller ikke til Skjærsilden; nei, Paven frikjender rigtignok med sand Dommermyndighed de Levende for Syndernes Straf, men for de arme Sjæles Vedkommende kan han kun tilbyde Guds Retfærdighed Christi Fyldestgjørelser med ydmyg Bøn om, at Herren i sin Barmhjerlighed ei vil forsmaa disse Løsepenge.

4. Den tredobbelte Krone sættes den nyvalgte Pave under høitidelige Cæremonier paa Hovedet. Det er de to ældste Cardinaldiaconer, hvem Kroningens Ære og Forrettighed tilkommer. Den Næstældste tager nemlig Mitraen af hans Hoved, den Ældste paasætter ham Tiaraen. Paa Kroningsdagen tilstaaer Paven gjerne en Afad, d. e. — thi det kan ei tidt nok gjentages*) — han byder det christne Folk Leilighed til at faae den timelige Syndestraf eftergivet, forudsat at de iforveien værdigt have annammet Bodens og Alterets Sacramenter, og saaledes forinden have opnaaet selve de begangne Synders Forladelse tilligemed Leilighed til under de samme Vilkaar at tilvende Sjælene i Skjærsilden en Afad, paa den ovenfor angivne Maade, nemlig forbønsviis („per modum suffragii“). — Hvad Anstødeligt er der vel heri?

5. Men — spørges der med en Slags Forargelse — Petri Efterfølger bærer altsaa en Krone, og det en ærdeles rig og kostbar Krone? — Ja, det nægte

*) I et lille Aftenselskab, hvor flere Katholiker vare tilstede, blev der af en Avis af 6. Marts forelæst Beretningen om Leo XIII.'s Kroning, der Søndagen iforveien havde fundet Sted. Da det deri hed: „Paven holdt alter Bøn og uddeelte Syndsforladelse“, kom Katholikerne alle uvilkaarligt til at lee. Man maa virkelig beklage, at saadanne Misforstaaelser kunne afskrække fornuftige Mennesker fra at gjøre sig bekendte med den katholske Religion.

vi ikke! De, som forøvrigt forarges derover, kjende Inte til Menneskets Natur. Vi ere sandselige Væsener, vi for dre, at Jordens Konger skulle udfolde Glands og Pragt naar de optræde offentlig. Og da skulde den Mand, som er Leklædt med den høieste Myndighed, ikke fremstill sig for vort sandselige Øie med tilsvarende ydre Høiher og Majestæt?

Men sømmer dette sig for den galilæiske Fisker Efterfølger? Dette Spørgsmaal røber, at man ikke veed at gjøre Forskjæl paa Tid og Omstændigheder. Petrus havde det Hverv at grundlægge Kirker og „Gud valgte det for Verden Daarlige. for at beskæmme de Vise, og det for Verden Skrøbelige for at beskæmme de Stærke“ (1 Cor. 1, 27). Derfor skulde Petrus ikke have „Sølv eller Guld“, men noget Bedre og Virksommere, nemlig Underkraften. Og med den lykkedes det ham virkelig — dog nei, ikke ham, men Gud selv i ham, at faae hel Verden underlagt Korsets Daarlighed. Verdens Omvendelse uden nogetsomhelst menneskeligt Midde er det meest glimrende Beviis for Christendommens goddommelige Oprindelse. — Men nu er Kirken grundlagt; Herren finder ikke Behag i, uafadeligt at gjøre Underværker til dens Opretholdelse og Styrelse. Petrus Efterfølgere have at vedligeholde Kirken, og det lader sig ikke gjøre uden naturlige Midler: Hjælp, uden Pengemidler, Anseelse, Frihed, Uafhængighed, Souverænetet.

Men Christi Rige er jo ei af denne Verden — Nei; men nok i denne Verden; og dets Fyrster er ligesaa godt som dets Undersaatter Mennesker og de menneskelige Naturs Vilkaar underkastede. Kirken ligne et Tempel, hvis Tinde rager ud over Skyer og Stjerne og naaer til Guds Throne; men dets Grundvold er her nede paa Jorden, og den maa være fast.

Men er Disciplen da mere end Mesteren? o Mesteren var jo fattig og ringe. Vistnok var han fattig her paa Jorden; men nu, nu er han rig og mægtig; n

raader han over alle Himlens og Jordens Skatte; nu er al Magt ham given i Himlen og paa Jorden. Og det er som Hans Statholder, at Paven bærer den tredobbelte Krone.

Disciplen er ei mere end Mesteren. Men Mesteren fordrer af Disciplen kun Armød i Aanden; og denne er ingenlunde uforenelig med udvortes Rigdom og Pragt; den med Diamanter besatte Krone hindrer ikke den som bærer den i at bevare Hjertets Ydmyghed. Eller vide vi ikke, at mange Paver i deres private Liv have været de fordringsløseste og beskedneste Mænd? Have vi ikke læst om Pius IX., hvor simpelt, ja tarveligt hans Privatgemakker vare udstyrede? ikke læst, at denne Pave i 1855 fik en kostbar Tiara, besat med 19,000 Ædelstene, foræret af Dronningen af Spanien, men at han lod den sælge for 50,000 Scudi (henved 200,000 Kroner) og Pengene uddele til fromme og veldædige Øiemed?

Vide vi da ei at skjælnes imellem Christi Discipel og Christi Statholder, Pavens Person og Pavens Værdighed, Menneskets ydmyge Sindelag, der viser sig i det private Livs Simpelhed — og den Pragt og Glands, hvormed Paven, skjønndt nødigt, maa træde frem for Offenligheden?

For alle dem, som tage Forargelse af Pavens pragtfulde Cæremoniel, maa det være os tilladt her at slutte med en Mands Udtalelse, der efter deres Anskuelser har nogen Vægt. Denne Mand, en af Pavedømmets meest forbitrede Modstandere, skriver om Titlen „hellige Fader“: „Jeg vilde ønske, at man ikke alene vænnede Ungdommen og Almuen til at sige [til Præsterne]: Værdige, kjære Herre, men ogsaa: „Hellige Herre, hellige Fader“; og ligeledes Skriftemaalet, Absolutionen, Prædikenen: Alt hvad der hører til disse Ord, skulde kaldes helligt. Jeg haaber, det vilde ikke brække et Been paa dem, heller ikke stifte stort Kjætteri, eftersom en saadan Ære ikke vises Personen, men Embedet og Guds Ord. Var der ingen Vildfarelse i Pavedømmet uden det, at Paven kaldes den Allershelligste, saa vilde jeg kalde ham tre Gange den

Allerhelligste.“ — Læseren har vel alt gjættet sig til, hvem denne Mand er, nemlig — Dr. Morten Luther.*)

Fra hinsides Verdenshavet.

Den bismarkske Regering bliver ved at ophæve Klostre og at jage de Nonner i Landflygtighed, som opdrage katholske Pigebørn til gode Christne og dygtige Huusmødre. Saa sørgeligt dette end maa være for ethvert katholsk Hjerte, er det dog ogsaa paa den anden Side meget opbyggende at see, med hvilken Hengivenhed i Guds Styrelse og med hvilken Høisindethed de stakkels Søstre bringe det svære Offer, at tage — sandsynligviis for stedse — Afsked med det kjære Hjem og deres tilvante Virkekreds. Og det synes næsten, som det guddommelige Forsyn lader denne Storm bortfeie saa mange fromme og almeennyttige Stiftelser i Tydskland, for at føre duelige Arbeidere til andre Lande, der endnu mere trænge til dem.

Disse to Tanker paatrængte sig os, ved nylig at læse to Breve fra saadanne landsforviste Søstre, som det vil interessere vore Læsere at faae et kort Uddrag af. Det er to Søstre af Vor Frue Kloster i Coesfeld, nær ved Münster i Westfalen, der i afvigte Sommer saae sig nødte til, i Nordamerica at søge en ny Virkekreds, og nu skrive til deres Sødskende i Europa, den Ene om selve Reisens Forløb, den Anden om deres nye amerikanske Forhold.

Den Første, der i Spidsen for 19 Medsøstre indskibede sig i Rotterdam d. 18. August f. A., skriver som følger:

*) Ed. Jenens. III. p. 533.

„Kjære Sødskende!

Tillader mig først og fremmest at tilraabe Eder et tusindfoldigt „Gud lønne Eder“ for al den Kjærlighed, I altid have viist mig, men isærdeleshed i de sidste Dage, da jeg var hos Eder i Europa. Jeg vilde gjerne allerede have gjort det paa Skibet; men I vare altfor hurtigt forsvundne.

Nu sidder jeg her hos vore gode Søstre i Jersey-City; og, skal jeg udtrykke mit Hjertes Følelser i Ord, saa kan jeg — i Erindring om de sidste 14 Dages Hændelser — ikke andet end sige med Psalmen: „Min Sjæl, lovpriis Herren, thi Han har gjort forunderlige Ting imod dig.“

Lad mig kort fortælle vor Reise. Efterat I vare forsvundne for vore Øine, og vi havde kastet det sidste velsignende Blik paa vort gamle Hjem, saae vi fremdeles vort Maal imøde, glade og fulde af Tillid til Gud.

Roligt gled Skibet hen over det klare Vandspeil, indtil dets Rullen lod os føle, at vi vare komne ud paa Vesterhavet. Da opstod der en livlig Bevægelse paa Dækket. Parviis vandrede Alt op og ned, for, om muligt, at undgaae hin frygtede Ting, som man kalder Søsyge. Men det vilde ikke lykkes os. Sex af vore Søstre, deriblandt ogsaa min Ringhed, bleve betagne af den; forresten gik det dennegang endnu temmelig lempeligt. Friske og muntre lagde vi Kl. 4 Efterm. til ved Vlissingen. Her feirede vi Søndagen og forlod Havnen igjen omtrent Kl. 7 Eftm. Hvor smuk en Aften var det ikke! Solen forgyldte de lette Skyer paa den vestlige Himmel, medens Maanen, næsten en fuld Skive, stod lige over vor Mast. Søstrene grupperede sig i et Hjørne af Skibet og med et Harmoniums Toner stege Bøn- og Takkepsalmer op til Himlen. Vor simple Sang tiltalte alligevel Skibsmandskabet; Matroserne lyttede i Stilhed til, og da vi sang det lauretanske Litani til Guds Moder, istemmede skæggede Mænd, uden Tro og Gudsfrygt, alligevel Omkvædet: „Ora pro nobis“, d. e. „Bed for os!“

Efter saaledes at være seilede temmelig langt ind i Canalen (mellem Frankrig og England), begave vi os til vore Kahytter. Vi stolede paa Guds og hans h. Moders Beskyttelse og Varetægt.

Den følgende Dag saae jeg den engelske Kyst, hvis hvide Kridtklitter vare malerisk smukke. Men al denne Skjønhed skulde ikke altfor meget glæde mig; den slemme Søsøge gjorde sig mere og mere følelig og nødte mig til at søge min lille Seng, næsten havde jeg sagt min lille Krybbe. Der laae jeg fra Mandag til Torsdag, uden at kunne tænke eller foretage mig noget alvorligt.

Men — takket være Eders fromme Bøn — jeg tabte ikke min Tillid til Gud; og naar det blev mig lidt tungt, at ligge paa de haarde Bræder, trøstede jeg mig med den salige Overbergs*) Tanke: „Min Frelsers Kors var dog endnu tungere“. . .

Om Tirsdagen var der munter Bevægelse paa Skibet: Snart var det et stolt Seilskib, der tildrog sig Passagerernes Opmærksomhed, snart sprøitede Hvaler, som om det var Fontainer, Vandet høit i Veiret. Derefter kom vi til et Sted, hvor Tusinder af store Fisk skøde temmelig høit op af Vandet, for saa igjen at forsvinde i Dybet. Snart saae vi Havet gløde, snart glædede os en deilig Solnedgang. Kort sagt, jo mere vi nærmede os Maalet, desto tydeligere saae og desto mere følte vi Herrens velsignende og ledende Haand. Og vi sang daglig freidigere „Ave maris stella“ d. e. „Hil dig, Havets Stjerne“ og „Magnificat“ d. e. „Min Sjæl høilover Herren.“

Løverdag Formiddag standsede Maskinen pludselig. Det hed: „Lodsen er kommen.“ Ny Glæde.

Om Søndagen vare Alles Øine vendte mod Vest; Enhver længtes efter at see Land. Det viste sig vel, men var endnu ikke saa hurtigt naaet. Underfuld var den

*) En from Præst († 1826), der har gjort sig meget fortjent af Skolevæsenet i Münsterlandet og er ogsaa bekjendt i videre Kredse af sin Catechismus og sine Skrifter om Opdragelsen.

belyste Havn; men et uforligneligt skjønnere Skue nøde vi idag — denne paradisiske Egn med sine Lysthuse og Anlæg, saa yndig, saa fortryllende, at jeg ikke vover at male dens Billede. Jeg siger kun saa meget: Naar Herren har gjort denne Jord, som dog kun er hans Fødders Skammel, saa underfuld skjøn, hvor skjøn maa da ikke hans Himmel være!

Hermed har jeg beskrevet min Reise i nogle Hovedtræk, for at overbevise Eder om, med hvilken Omhu den gode Gud har ført os.

Hvor kjærligt vi her ere blevne modtagne af Søstrene, kan jeg ikke beskrive. Idag fik jeg et Brev, der kalder mig til Cleveland; imorgen tidlig skal jeg reise derhen. Jeg gjør det med freidigt Mod. Herren fører mig; hvo kan da skade mig? I Jesu Hjerte ere vi altid hverandre nær, og om kort Tid ville vi være det for hele Evigheden.

Idet jeg endnu engang takker Eder for Alt, forbliver jeg

Eders hengivne Søster N.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Paa Monte Circeo paa Halvøen San Felice imellem Porto d'Anzio og Terracina staaer et Palads, som fordem tilhørte den fyrstelige Familie delle Pace. Den Sidste af denne Familie testamenterede Slottet med dets Jorder til den hellige Stol. Men da de italienske Usurpatorer havde frarøvet Paven Alt paa Vaticanet, Lateranet og Slottet Castel-Gandolfo nær, saa hjemfaldt ogsaa Slottet paa Monte Circeo til Auctionshammeren. Det blev tilligemed andet Bytte fra Kirkeranet solgt paa det Offenliges Vegne. Nu, siger man, har Fyrst Borghese kjøbt det under sit Navn for den hellige Stol.

Det bliver forsikret som vist, at den hellige Fader har sendt en Tillidsmand til Øen for at undersøge Bygningerne. Hertil knytter man den Formodning, at det kunde være muligt, at Leo XIII., hvis Omstændighederne skulde gjøre det fornuødent, vil begive sig til denne Ø under Beskyttelse af fremmede Magters Krigsskibe, for derfra i Nødstilfælde at forlade Italien.

— Custoden for Arcadernes *Academi* har nylig udgivet den pavelige Aarvog for 1878: „*Gerarchia Cattolica*“. Den katholske Kirkes Hierarchi omfatter 1145 Titler, af hvilke 100 ere ledige. For Tiden har det altsaa 1044 Titler, som fordeles paa følgende Maade: Cardinalcollegiet bestaaer af sex Suburbicar-Bispedømmer, 48 Titularkirker, 10 Diakonier, i det Hele 64, og da Cardinal Pecci er bleven Leo XIII., 63. Dertil kommer 10 Patriarchater af begge Ritus, 129 ærkebiskoppelige Stole af den latinske Ritus og 642 biskoppelige Stole af samme Ritus, 51 ærkebiskoppelige og biskoppelige Stole af den orientalske Ritus, 14 Titler nullius dioceseos, 6 apostoliske Delegationer samt 103 apostoliske Vicariater og 25 apostoliske Præfecturer. Under Pius IX.' Pontificat har det katholske Hierarchi faaet en Tilvæxt af 215 Titler, som fordeles paa følgende Maade: 24 Bispestole, der bleve ophøiede til Metropolitanstole, 5 nyoprettede Metropolitanstole, 132 nyoprettede Bispedømmer, 3 nye Titler nullius dioceseos, 3 apostoliske Delegationer, 33 apostoliske Vicariater og 15 apostoliske Præfecturer. Til dette Tal komme endnu de sex Bispedømmer, som om kort Tid skulle oprettes i Skotland.

Interessante ere følgende statistiske Notitser, som forelaae for Cardinalerne ved deres Raadslagninger om Skotland. Det østlige District af Skotland havde i Aaret 1828 tolv Præster, 10 Kirker eller Capeller og en katholsk Befolkning af 25,000 Sjæle. I Aaret 1877 havde det samme District 73 Geistlige, deriblandt 20 Ordenspræster, 87 Kirker eller Capeller, 7 Ordenshuse for Mænd og 8 kvindelige Congregationer, 55 Skoler og en Befolkning af 85,000 Sjæle. Det vestlige District er voxet fra 22 Geistlige, 17 Capeller og 45,000 Sjæle til 120 Verdens- og 26 Ordenspræster, 122 Kirker og Capeller, 6 Mands- og 8 Kvindeklostre, 99 Skoler og over 250,000 Sjæle. Det nordlige District er steget fra 16 Geistlige, 18 Kirker og 10,000 Sjæle til 39 Geistlige, 43 Kirker, 20 Skoler og 12,500 Sjæle. I det Hele taget er i de sidste 50 Aar Antallet af Geistlige voxet fra 50 til 256, af Kirker fra

45 til 242. Den katolske Befolkning fra 80,000 til 360,000. Skotland havde ingen geistlig Congregation i Aaret 1828; nu har det 22 Kvinde- og 13 Mandsklostre.

Wien. Den bekjendte Forfatter Schuselka, en Protestant, skriver i sit Blad „Reform“ om Pius IX.:

„Vi fattes Ord til ved Pius IX.' aabne Grav at give vore Tanker og Følelser Udtryk. Men hvad have ogsaa den Enkeltes Ytringer at betyde der, hvor hele den dannede Verden, hans troende Tilhængere af indre Hjertenstrang, Modstanderne og Fjenderne tvungne af en uimodstaelig Aandens Trang, bringe Christenhedens hedengangne Overhoved Ærbødighedens og Paaskjønnelsens Tribut. Længe var man forberedt paa den naturnødvendige, sørgelige Begivenhed, og dog havde man ikke ventet den endnu; det syntes, som om man overhovedet havde holdt det for umuligt, at denne isandhed af Himlen velsignede Pave kunde forlade denne Jord. Det Indtryk, som Pius IX.' Hedengang har gjort, er i Sandhed opløftende og dybt rørende; og dette Indtryk strækker sig ikke blot til et enkelt Land, til den Verdensdeel, som man kalder Europa, men til hele Jordkredsen. Heri aabenbarer sig Betydningen af Pavedømmets guddommelige Institution, der rager høit op over al verdslig Størhed. Og Pius var en af de største Repræsentanter for denne meest storartede Institution i Menneskehedens Historie. Ligesom han i sit Liv har prydet Petri Stol, saaledes viser han ved sin Død, at denne hellige Stol staaer høiere og fastere end alle verdslige Potentaters Throner. Pius IX. var ikke længere (de facto) en verdslig Fyrste, men kun Pave d. v. s. den himmelske Konges Statholder, og hans Herredømme udstrakte sig til alle Verdensdele. Uden Land og Folk, berøvet al verdslig Magt, ja i Sandhed en Fange i Vaticanet, var Pius IX. alligevel langt mægtigere end de stormægtigste Herskere over mange Millioner Undersaatter og de største Krigsherrer. Hvilken verdslig Magthaver var istand til at sammenkalde en Verdenscongres, som det Vaticanske Concil har været, og for hvilken Konge og Kaiser vilde man bære saa megen Sorg over hele Verden, som nu over Fiskerringens Bærer, Guds Riges synlige Overhoved paa Jorden, over den Ypperstepræst, der fører Titlen „Servus servorum Dei“, Guds Tjeneres Tjener! De, som jublende have spaaet, at paa Omstyrtingen af Pavedømmets verdslige Magt, snart i Tingenes naturlige Løb vil følge selve Institutionens Forfald, den katolske

Verdenskirkes Opløsning og Undergang — de ere gjorte til Skamme af disse vidunderlige Kjendsgjerninger. Ja vel, de kirke- og religionsfjendtlige Liberale haabe det, fordi de ønske det. I dette Ønske og i dette Haab have de været saa hykleriske, at de forherligede, ja i Sandhed forgudede Pius IX., da han, besjælet af de bedste og ædleste Hensigter, havde bestøget den hellige Stol. Dengang havde de gjerne tilsyneladende overladt ham Herredømmet over hele Italien, for saaledes at benytte ham som et Rødskab, og derefter kaste ham bort. Dengang havde de gjerne tilkjendt ham Ufeilbarhed ogsaa i politiske Ting, men dog i Stilhed glædet sig over, at han ikke vidste, hvad han gjorde, at han ikke havde faaet Øinene op for, hvorhen hans Feiltagelse skulde føre, nemlig til hans Undergang. Om det er sandt, at Mazzini dengang har skrevet til Pius IX.: „Jeg betragter ethvert af Dine Skridt med umaadelige Forhaabninger“, saa bestode det unge Italiens Forhaabninger netop deri, at Pius skulde lade sig henrive af Revolutionens Strøm for tilsidst at opluges af dens høit gaaende Bølger!

„Nu betegne de Liberale Pius IX. som den definitiv sidste Pave-Konge og erklære Gjenoprettelsen af Pavedømmets verdslige Herredømme for absolut umulig. Vilde de see tilbage paa en ikke fjernt liggende Tids Historie, saa vilde de maaskee formilde deres afgjorte og kategoriske Dom. Pius VII. blev om Natten overfaldet af en af Napoleon I.' Generaler i sit Palads og bortført som Fange til Savona, og senere til Fontainebleau. Kirkestaten blev indlemmet i det franske Kaiserrige, det evige Roma nedværdiget til Rigets anden Hovedstad, og den Søn, som en østerrigsk Ærkehertuginde fødte de Franskes Kaiser, fik i Vuggen den stolte Titel: „Konge af Rom“. Dengang have alle de, som tilbade Afguden „fuldbyrdede Kjendsgjerninger“, holdt Napoleons Lykke for fast grundlagt, og som Følge deraf Gjenoprettelsen af Pavedømmets verdslige Magt for umulig. Men efter faa Aars Forløb sad Pius VII. atter paa Petri hellige Stol i Rom i fuldstændig aandelig og verdslig Myndighed, medens den stolte Imperator var smedet til St. Helenas Klippevægge. Og Kongen af Rom er død i Slottet Schönbrunn som bøhmisk Hertug af Reichstadt. Dog hvad Guds uransagelige Viisdom end vil beslutte med Hensyn til den verdslige Kirkestat, Pavedømmet vil forblive hvad det altid har været. Det har under Pius IX., under de

sværeste politiske Trængsler og Slag, taget et aandeligt Opsving, som aabenbarer sig i Kjendsgjerninger, nemlig i saa mange Millioner af Bekjenderes stedse tiltagende Trofasthed og Hengivenhed i alle Verdensdele. Pavedømmet vil vare længere end alle nuværende og tilkomende verdslige Riger, ligesom det har været længere end tidligere, men nu heelt forsvundne Riger.“

Berlin. Her har nylig tildraget sig en Begivenhed, der synes os at være temmelig enestaaende. En liberal protestantisk Prædicant, Lic. theol. Hossbach, havde ansøgt om et andet Kald. Han holdt sin Valgprædiken, og paa Grund heraf blev han valgt af Menighedens Fleertal. Men da Manden ligefrem havde erklæret Christus for kun at være et Menneske, saa protesterede Menighedens orthodoxe Mindretal imod Valget, hvorefter Consistoriet vægrede sig ved at stadfæste det. De liberale Medlemmer appellerede nu til „Oberkirchenrath“, der, som man let forstaaer, tøvede med at afgive sin Kjendelse, da det kuu med Gysen kunde træde det kildne Spørgsmaal: „værdig eller uværdig“ nærmere. Endelig er nu Sagen afgjort: Kirkeraadet har stadfæstet Consistoriets Dom, hvorefter Lic. Hossbach ikke kan erholde det nye Kald, fordi han nægter Christi Guddom. Saavidt kunde Sagen have sin Rigtighed, da Prædicanterne jo skulle være christelige Prædicanter. Men nu er Hr. Hossbach Prædicant ved en anden Berliner Kirke, hvor han naturligviis foredrager de samme Ting, som han ogsaa vilde have lært i den første Kirke. Hvo skulde da ikke have ventet, at han var bleven afsat fra sit Embede, efterat han var bleven dragen til Ansvar, og hans Rettroenhed underkastet en Prøvelse? Dog nei, langt fra; Kirkeraadet dømmer, at der er ingen Grund til at indlede en Undersøgelse mod ham, fordi han har røgtet sit Embede med Nidkjærhed. Heraf følger, at i Berlin en Christusfornægter er dygtig til at prædike for den ene Menighed, men ikke for den anden i samme preussisk-evangeliske Landskirke, eller at det samme Menneske er en christelig Prædicant, naar han prædiker for den ene, men en ikke christelig Prædicant, naar han prædiker for den anden Menighed i eet og samme Kirkesamfund. Dette er et lysende Exempel paa, til hvilke Absurditeter det Princip fører, at den verdslige Magt, de verdslige Fyrster ogsaa skulle staae i Spidsen for Kirken; thi Enhver, der vil røgte et Embede, som han intet Kald har til, kan

kun afstedkomme Ulykker. „Kreuzzeitung“, et ægte protestantisk Fuldblodsblad, synes at have en stærk Fornemmelse heraf, skjøndt det ikke aabent tør sige det. Bladet er ilde tilmode ved denne Comedie; det græder store Taarer og hulker paa en hjerteskrærende Maade; det er jo ogsaa haardt, meget haardt at maatte see, at Consekventserne aabenlyst tale imod et kjært Princip's Uholdbarhed.

— For at vise Følgerne af den preussiske Culturkamp, skulle vi her meddele et Stykke af en officiel Statistik om Tiltagelsen af Forbrydelser i det forjættede Land Preussen i den Tid Culturkampen har varet, og den bismarkske Regering arbejdet paa at udrydde al Religion af Befolkningens Hjerter.

1871	1872	1873	1874	1875
a.	Mord og Forsøg paa at myrde.			
92	142	150	166	220
b.	Barnedrab.			
82	101	113	147	150
c.	Tilføielse af Saar med paafølgende Død.			
282	379	448	485	528
d.	Mened.			
591	716	765	835	900
e.	Forbrydelser imod Sædeligheden.			
501	614	752	982	1013
f.	Forfalskning af Actstykker.			
1,344	1,588	1,403	1,600	2,556
g.	Bedrageriske Falliter.			
59	91	120	191	228
h.	Bedrageri.			
186	377	449	468	545

Dette Resultat taler for sig selv. Alle Folk, som sværme for Bismark, og de ham hengivne Venner kunne gratulere sig til at have en saa ædel Gjenstand for deres Kjærlighed. Thi her træder det bibelske Ord klart frem, som siger: „I skulle kjende dem af deres Frugter.“

Breslau. Regeringen har nu ogsaa meddeelt Ursulinerinderne, at de skulle lukke deres Skoler d. 1. October. Søstrene have allerede virket her med rig Velsignelse i omtrent 200 Aar. Hvad disse gudindviede Jomfruer have præsteret, kan sees af en Beretning, som Canonicus Dr. Huber giver. Indtil 1837, hvor Søstrene holdt deres 300 Aarjubilæum for Stiftelsen af deres Orden, have 50,000 Piger faaet Underviisning og Opdragelse i Klosteret.

Knoblich beregner Antallet i Aaret 1865 til 80,000 (Jfr. Knoblich Geschichte der Herzogin Anna v. Schlesien S. 135). Derefter er Antallet nu steget til 94,000. Størstedelen af Eleverne havde fri Underviisning og saaledes kan man da let gjette sig til, med hvilke Øine Schlesiens Katholiker betragte den preussiske Regerings inhumane og intolerante Forordninger, der klart bevise, at den har det Princip, at Folket er til for Regeringens Skyld, og ikke omvendt, hvilket Naturens Orden kræver.

Hungersnøden

i China har nu naaet en saa rædselsfuld Høide, at dens Lige næppe vil kunne findes i Menneskeslægtens Historie.

Længe havde jeg haabet, at fremragende Mænd her i Landet vilde stillet sig i Spidsen for en Iudsamling af Gaver til vore hungrende Medmennesker i hint umaadelige Rige; men da dette Haab endnu ikke (mig vitterligt) er gaaet i Opfyldelse, agter jeg at indsende min egen ringe Skjerv directe til vore Missionærer i de af Hungersnøden meest hjemsogte Provindser. For det Tilfælde, at ogsaa Andre maatte ønske at betro mig deres store eller smaa Gaver til samme Øiemed, er jeg meget gjerne villig til at modtage og afsende dem samtidig, med mit eget Bidrag, i Paaskedagene.

Kjøbenhavn K., 4. April 1878.

H. Grüder, apostolisk Præfect.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 7. April. Passionssøndag. (Hermann Joseph.)

NB. Paa Passionssøndag og paa Palmesøndag afholdes den 2den Kvartalscollect af Peterspengen for dette Aar. — 8. M. Dionysius, Biskop. 9. Ti. Prochorus, Mart. 10. O. Fulbert, Biskop. 11. Tø. Leo den Store, Pave og Kirkelærer. 12. F. Marias syv Smertes. Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. 13. L. Hermenegild, Mart.

Søndagen den 14. April. Palmesøndag. Kl. 9½ Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 15. Søndagen den 14de April. 1878

Indhold: Pave Leo XIII.' første Allocution. Fra hinsides Verdens-
havet. En Biskop og en Konge. Kirkelige Efterretninger:
Rom, Norge, Kjøbenhavn, London, Bosnien.

Pave Leo XIII.' første Allocution,
holdt i Cardinalconsistoriet af 28. Marts 1878.

Ærværdige Brødre!

Saasnart Vi i forrige Maaned ved Eders Valg blev kaldet til at tage Kirkens Roer i Vor Haand og tiltræde Embedet som Jesu Christi, den øverste Hyrdes Statholder paa Jorden, følte Vi Vort Hjerte grebet af en i Sandhed stor Uro og Ængstelse. Paa den ene Side ængstedes Vi af den indre Overbeviisning om Vor Uværdighed og af Bevidstheden om Vore Kræfters Svaghed, som ikke ere istand til at bære en Byrde, der synes at være saa meget mere betænkelig, som Vor uforglemmelige Forgængers Pave Pius IX.' Berømmelse har været Gjenstand for hele Verdens beundrende Anerkjendelse. Thi denne den katholske Hjords udmærkede Hyrde, er, fordi han, ved med stedse ubøiet Mod at stride for Sandhed og Retfærdighed og ved den store Daadskraft, med hvilken han forvaltede Christi Rige, er bleven et Forbillede, som ikke

blot har udmærket denne Apostoliske Stol ved sine Dyders herlige Glands, men ogsaa begejstret hele Kirken til saa stor en Kjærlighed og Beundring for hans Person, at han fremfor alle romerske Biskopper før ham modtog de meest storartede Beviser paa offentlig og trofast Hylding og Ærefrygt, ligesom han jo ogsaa overgik dem alle ved sit Pontificats Varighed. Paa den anden Side angstede Os den overmaade mørke Situation, i hvilken for Tiden næsten allevegne ikke blot det borgerlige Samfund, men ogsaa den katholske Kirke og navnlig denne Apostoliske Stol befinde sig, hvilken paa Grund af, at man ved Voldsgjerninger har berøvet den dens verdslige Herredømme, er bragt saa vidt, at den ikke kan gjøre nogen fuldstændig, fri og uafhængig Brug af sin Magt.

Disse Grunde kunde vel, ærværdige Brødre, have bevæget Os til at afslaae den Os overdragne Ære; men hvorledes havde Vi vel kunnet modstræbe den guddommelige Villie, som saa umiskjendeligt fremgik af Eders Anskuelser Overensstemmelse, saavel som af den fromme Omhu, med hvilken I af Hensyn til den katholske Kirkes Velbare Omsorg for, at Pavevalget fuldbyrdedes i saa kort en Tid?

Vi troede derfor at burde modtage Overhyrdens Embede og adlyde den guddommelige Villie, idet Vi trygt forlode Os paa Herren, og Vi nære det faste Haab, at Den, som har overdraget Os denne Værdighed, ogsaa vil forunde Vor Ringhed den fornødne Kraft.

Da Vi nu, ærværdige Brødre, idag for første Gang have Leilighed til fra dette Sted at tale til Eders høiærværdige Collegium, saa erklære Vi i Eders Nærværelse, at Intet skal under Udøvelsen af det apostoliske Embede ligge Os mere paa Hjerte, end med den guddommelige Naades Bistand at rette Vor Omsorg paa at bevare den katholske Troesskat ukrænket, trofast vaage over Kirkens og den Apostoliske Stols Rettigheder og Livsbetingelser, og bære Omsorg for Alles Frelse, samt at Vi ere rede til ikke at unddrage Os nogen Anstrængelse, ikke at

undvige nogen Ubehagelighed, og aldrig at lade det komme dertil, at Vi skulde skatte Vort Liv høiere end Vort Embede.

Under Opfyldelsen af disse Vort Embedes Pligter stole Vi paa, at Eders Raad og Eders Viisdom aldrig vil svigte Os, og at Vi aldrig maae savne dem, det ønske Vi inderligt og bede Eder om. Dog, forstaaer ikke disse Ord saaledes, som om de kun vare et Udtryk for Høflighed, men anseer dem for en høitidelig Erklæring af Vor Mening og Villie. Vi mindes nemlig her, hvad ifølge den hellige Skrift Moses fordem paa Guds Befaling gjorde: Ængstet af den store Byrde, at skulle regere hele Folket, kaldte han halvfjerdsindstyve Mænd af Israels Stammer, for at de forenede med ham skulde bære hin Byrde, og ved Raad og Daad dele hans Omsorg for Israels Folks Ledelse. Da Vi nu, ihvorvel uden Vor Fortjeneste, ere udkaarne til at være hele Christenhedens Fører og Leder, saa kunne Vi ikke undlade at anmode Eder om at understøtte Vore Anstrængelser og opmuntre Vor Aand, efterdi I indtage samme Stilling i Guds Kirke, som hine Israels halvfjerdsindstyve Mænd.

Vi vide nemlig — som den h. Skrift siger — at, „hvor der er meget Raad, er der Frelse“; Vi vide, at, som Conciliet i Trient erklærer, Paven støtter sig til Cardinalernes Raad i hele Kirkens Forvaltning; Vi vide sluttelig, at den h. Bernhard kalder Cardinalerne Pavens Støtter og Raadgivere; og derfor bestige Vi, efterat Vi i fem og tyve Aar have havt den Ære at høre til Eders Collegium, denne ophøiede Stol, ikke blot med fuld Kjærlighed og Hengivenhed for Eder, men ogsaa i den faste Overbeviisning, at have Eder, som engang have beklædt den samme Værdighed med Os, til trofaste Støtter under Vore Arbejder og Planer til Kirkens Bedste.

Der frembyder sig nu, ærværdige Brødre, en overmaade glædelig Leilighed til at dele med Eder en sød Trøst, som Herren har beredt Os, ved at et stort Værk til Ære for vor Religion lykkeligt er ført til Ende. Hvad

Vor Forgænger, Pius IX., høiselig Ihukommelse, i sin ualmindelige Nidkjerhed for den katholske Tro og med Samtykke af dem iblandt Eder, der høre til Congregationen for den christne Troes Udbredelse, havde besluttet, at nemlig ved Gjenoprettelsen af det biskoppelige Hierarchi i det berømte Rige Skotland, den derværende Kirke skulde bringes til af blomstre paany, er det blevet forbeholdt Os med Guds Hjælp lykkeligt at fuldende og udføre ved en Apostolisk Skrivelse, som Vi have ladet udgaae den fjerde i denne Maaned. Vi have i Sandhed glædet Os over, at kunne opfylde de Os i Christus kjære Sønners varme Ønsker blandt Skotlands Geistlighed og Troende, som modigt holde fast ved den katholske Kirke og den h. Petrus' Stol, hvorpaa Vi have modtaget mangfoldige og storartede Beviser. Vi have ogsaa det faste Haab, at dette af den apostoliske Stol fuldendte Værk vil bære glædelige Frugter, og at paa Skotlands Skythelgeners Forbøn i Himlen „Bjergene“ i hint Land med hver Dag ville „faae mere Fred for Folket; og Høiene Retfærdighed“. (Jfr. Psalm. 71, 3.)

Sluttelig drage Vi, ærværdige Brødre, ikke i Tvivl, at I, ved at arbeide i Forening med Os, med Glæde ville bidrage til, at Religionen bliver holdt ukrænkelig, at denne Apostoliske Stol bliver beskyttet og Guds Ære forøget, idet I overveie, at vi i Himlen ville faae vor Løn, naar vi i Forening arbeide paa at fremme Kirkens Vel. Frem-bærer derfor tilligemed Os Eders ydmyge Bønner for den paa Barmhertighed saa rige Gud under Paakaldelsen af den ubesmittede Gudsmoders mægtige Bistand, under Paakaldelsen af den hellige Joseph, Kirkens Skytshelgen i Himlen, og de hellige Apostle Petrus og Paulus, at Han i sin Godhed stedse vil staae Os bi, vil lede vore Tanker og Handlinger, vil gjøre Tiden for Vor Embedsførelse lykkelig, og endelig vil føre Petri Skib, hvis Styrelse Han under Havets Brusen har betroet til Os, ind i Rolighedens og Fredens attraaede Havn, efter at Han har beroliget Vindene og formildet Bølgernes Vrede.

Subdecanen i det hellige Collegium, Cardinal di Pietro, besvarede derpaa i Cardinalcollegiets Navn Pavens Tale med følgende Ord:

„Eders Hellighed har behaget i den nys holdte Allocution at udtale Eders Tak til Gud for Cardinalcollegiet, i Anledning af det Valg, som ifølge det guddommelige Forsyns vidunderlige Anordning paa Grund af Eders Fortjenester har ophøiet Eder til Biskoppen af Roms fremragende Værdighed. Tillige har Du efter andre os saare dyrebare Ord, i Betragtning af den onde Tid, anmodet os om Hjælp og daadkraftig Medvirkning.

Naar imidlertid vort hellige Senat uden Nølen og med den størst mulige Eenstemmighed forenede sig paa Dig alene, og Du i Medfør heraf som Christi Statholder paa Jorden har bestegit den pavelige Throne, saa glæde vi os ved at maatte henføre dette til Apostelfyrstens Ord, som siger: „Gud, som kjender Hjerterne, har vidnet, idet Han gav Dig den Helligaand, ligesom ogsaa Os.“

Derfor har uden al Tvivl Gud ved sin Helligaand gjort Dig til hele Jordkredsens Overhyrde og stillet Dig, saaledes som den h. Bernhard siger til sin Ven, Pave Eugenius, paa denne høie Varde, „for at Du som Vogter over Alt derfra maa overskue Alt, udrydde og ødelægge, tilintetgjøre og kuldkaste, bygge og plante“. Vistnok et vanskeligt Arbejde! Dette Overtilsyn kræver, at Du stedse er forberedt paa at gribe ind, og det tilsteder Dig ingen Hvile; thi Hvile kan der aldrig være Tale om, hvor det gjælder om nidkjær Omsorg for alle Kirker.

Dette Kald kræver et snarraadigt Bliks Skarphed og en vedvarende Omhu, som især den bør være i Besiddelse af, som tiltræder en Arv, der vel, efter det Ydre at dømme, synes at være stor og herlig, men i Virkeligheden, som bekjendt, bestaaer i at bære Christi Kors og i en vedvarende Kamp mod store Anfægtelser og Møisommeligheder.

Forøvrigt have vi, hellige Fader, altid med en Sikkerhed, som Du ogsaa nylig har stadfæstet, stolet paa, at

Du vil hævde og fremme vort hellige Collegiums Ære og Værdighed; og, bestyrkede i denne Forvisning ved saa store og ædle Løvter, forsikre vi Dig fra vor Side om den ærbødige Lydighed, hvormed vi stedse ville yde Dig vor trofaste Bistand. Saaledes haabe vi at lette Vægten af den Byrde, som Du, lydende Guds Villie og givende efter for vore Bønner, har villet paatage Dig. Vi vide fuldtvel og ere overbeviste derom, at disse Løvter, ihvorvel de maaskee geraade Dig til nogen Trøst, kun for en ringe Deel ville formindske dine Bekymringer for den Dig anbetroede Hjords Velfærd og Frelse. Men tilvisse vil Du, hellige Fader, Du, som er saa rigt begavet med enhver Dyd og saa fortrolig med den christelige Ydmygheds Fordringer, saa ofte Du ængstes af Gjenvordigheder, opløfte Dine Øine til Himlen og stole paa Guds Forjættelse om, at Enhver skal erholde en Løn, som svarer til hans Arbejder. Denne Tanke vil oplive dit bekymrede Hjerte og minde Dig om den h. Bernhards Ord: „Naar Møisommeligheden virker ængstende, saa være Lønnen din Opmuntring.“ Modtag nu, h. Fader, foruden den Løn, som Du med fuld Ret kan vente i Himlen, ogsaa vor Lykønskning: at Du maa deelagtiggjøres i en stor Løn ogsaa her paa Jorden, at Du under dit Pontificat maa see Jordkredsens talløse Folkefærd stedse mere og mere strømme hen mod den katholske Kirke og ile til Petri fredelige Stol, for at blive forenede med den, som den h. Ambrosius siger, „ikke ved Forræderiets Snarer, men ved Trofasthedens og Troens stærke Baand“.

Fra hinsides Verdenshavet.

(Sluttet.)

Den anden Søster skriver til sin Broder:

„Kjære Broder!

Hvor meget glædede det mig ikke, at faae Dit Brev med dets bekjendte Skrivtræk i dette fjerne Land. . . . Vær blot ei sørgmodig eller bekymret for os. Gud, som hidtil har hjulpet os, vil hjælpe os fremdeles. Jeg har — Gud være takket — ingen Følelse eller Tanke om, at det var en menneskelig Gjerning, som har bragt os i vore nuværende Forhold; meget mere ligger den Tanke mig nær, at Gud har villet det. Og det er vor Trøst.

Den 28. Juli ankom vi lykkeligt her — i Covington. Den følgende Morgen læste den høiærværdigste Biskop den h. Messe og bød Søstrene saa hjerteligt velkommen, at vi snart følte os hjemme. Fra nu af vare vi næsten i vore vante Forhold. Huset var fuldt af Søstre; Nogle kom, Andre reiste bort; Andre uddannede sig videre, især i Engelsk; Andre syslede med at udkaste Skole- og Læseplaner for det tilkommende Skoleaar. Ingen havde eller har her for megen Tid; Mange vilde ønske at kunne tilkjøbe sig nogen.

De Steder, hvor Søstrene holde Skole, ligge nemlig i Staten Kentucky. I denne Stat danner Byen Covington Midtpunktet. Her er et Huus, der i Ferien talte omtrent 80 Søstre. Omkring Covington, i forskjellig Afstand, ligge Menighederne Lewisburgh, Sct. Augustin, Newport, Bellevue, Alexandria, Augusta og Carralton. Til de to sidstnævnte Stæder reiser man tilskibs og betjenes meget venligt af Negere. Sønder paa, i Hjertet af Kentucky, i en Afstand af omtrent 100 engl. Mile — à 20 Minuter — ligger Paris, hvorhen jeg gjorde en to Dages Reise med vor ærværdige Forstanderinde.

Søstrene have her en smuk Gaard tæt ved Byen, paa et Bjerg eller en Bakke. Der er et Huuscapel, hvori

det allerhelligste Sacrament opbevares og den h. Messe læses tre Gange om Ugen. Søstrene bestyre Sogneskolen og en høiere Skole. Senere vil det vise sig, hvad den gode Gud fremdeles vil have udrettet ved os. Der gives nemlig mange Negere her; og vi vilde gjerne snart aabne en Skole for dem. Naar derfor de Herrer i den høie Rigsdag tale om altfor interessante Ting — Broderen, til hvem Brevet et skrevet, er nemlig Deputeret i den tydske Rigs- og preussiske Landdag — saa maa Du gjerne bede et „Hil dig Maria“, for at vi i dette og slige Spørgsmaal maae erkjende og opfylde Herrens Villie.

Vi leve her midt iblandt en talløs Mængde forskjællige Secter; og den katholske Kirke mangler mangansteds Kræfter og Midler til at forskaffe sig Adgang til disse. Det hændes f. Ex., at Søstrene have udøbte Piger i Underviisning.

Henved en otte Miils Vei herfra er Sct. Joseph-Vaisenhuset, hvori de katholske forældreløse Drengene i Staten Kentucky opdrages; man kan altsaa kalde det vort Diocesens Dreng-Vaisenhuus. Dagen før Maria Himmelfarts Fest (14. August) reiste Forstanderinden og jeg herhen. Otte af vore Søstre befindes sig der siden d. 1. Mai, og de have nu 50 Børn at bære Omsorg for. Huset er stort, har fire Etager og eier 100 Tønder Land. Men, fordi man endnu ikke var istand til at opdyrke Alt paa den tilbørlige Maade, saa benyttes en stor Deel som Græsgang og Frugthave; og det er navnlig Æbler, Pærer og Ferskenes, som trives. — Paa Husets Grund ligger Kirken og Skolen for de omkringboende Bønder (de saakaldte Farmere), af hvilke nogle boe i en Afstand af over to Miil. Kirken er egenlig et fattigt Brædehuus, et stort Værelse, som hviler paa en lav Steenmuur og er maaskee 15 Fod høit. Bræderne ere paa deres indvortes Side malede med graa Farve; og bag Alteret og ovenover det er der malet et Slags Tæppe. Alteret, Prækestolen, det øvrige Bohave saavel som selve Gudstjenesten, Alt passer godt til Bygningen. Der altsaa var det, at vi feirede Maria

Himmelfarts store Høitidsdag. Hos Eder i Westfalen har man ingen Forestilling om saa ynkelige Forhold. Da vi efter Gudstjenesten vare komne ud af Kirken, kunde jeg ikke lade være at sige til vor ærværdige Forstanderinde: „Det kan man virkelig kalde at tilbede Gud i Aand og Sandhed, uden Prunk og Pragt!“ Søster Stanislaus er, foruden Lærerinde, ogsaa Degn og Organist i Brædekirken. Hun vil søge at indrette den lidt efter vor Skik, og naar Du, kjære Broder, engang kommer, for der at synge Høimessen, da skal det gaae meget høitideligt til.

Endelig have vore Søstre ogsaa Vaisenhuset i Cincinnati, 6 Miil mod Øst. Dette tæller 238 forældreløse Børn, Halvdelen Dreng, Halvdelen Piger. Stiftelsens Bestemmelse er, at bevare Fædrelandets Sprog og Skik hos Børnene.

En anden Deel Huse ligger i Staten Ohio paa Erieseens sydlige Bred, nemlig Bøhmen, Toledo, Fremont, Peru, Rochfort, Liverpool, Delphos og Milersaville. Imorgen tør jeg give mig paa Reisen derhen med vor ærværd. Moder; og jeg skal senere fortælle Dig, hvorledes det der staaer til.

Eet Huus ligger i Staten Jowa, nemlig i Burlington. De Skoler, som Søstrene der lede, tilhøre Jesuiterne. Paa Mandag skal Søster Girolane reise derhen. Hun siger mig, hun maatte af og til opvække en Troesact paa virkelig at være i America!

See, min elskede Broder, nu kan Du paa et godt Landkort finde alle de Steder, hvor vi have at virke. Vi finde altsaa her et nyt Rhinland og Westfalen — i disse Provindser havde disse Søstre nemlig hidtil mange Skoler — og der er kun den Forskjæl, at mange af Stationerne her ligge fjernere fra hverandre, og andre ere meget større og fordre større Kræfter. Naar vi derfor kun have dem, saa skulle vi med Guds Hjælp nok komme ud af det. Gid det maatte behage Gud at sende os saadanne hjemme fra!

Din Søster N.“

En Biskop og en Konge.

Det i Belgien udkommende Blad „La croix“ (Korset) offentliggjør følgende Episode af den ærværdige Ærkebiskop af Paris, Msgr. d'Affres Liv, som modigt forsvarede Kirken imod Statens Overgreb og døde som Martyr i Kampen mod Revolutionen.

Ærkebiskop d'Affre døde, som bekendt, som et Offer for den Nidkjærhed, med hvilken han opfyldte en Overhyrdes Pligter. Efter Udbruddet af den franske Februar-Revolution i A. 1848 besteg han uden Frygt for nogen Fare og ene besjælet af Længsel efter at forhindre Blodsudgydelse, en Barricade i Forstaden St. Antoine. Det var d. 25. Juni om Morgen, at Prælaten viste sig der, iført den biskoppelige Dragt, for at formane til Fred og Samdrægtighed. Men næppe havde han bestegit Barricaden og opløftet Crucifixet med de Ord: „Mes amis! mes amis!“ (mine Venner), førend han blev truffen af en Kugle. Dødelig saaret blev han baaret bort fra Pladsen og udaandede to Dage senere sin ædle Sjæl.

Viste Ærkebiskoppens Mildhed og Menneskekjærlighed sig her i det meest glimrende Lys, saa var han paa den anden Side ligesaa fast og urokkelig, hvor det gjaldt om at forsvare Kirkens Rettigheder. Kong Louis Philip har mere end eengang erfaret dette. Den franske liberale Regering havde troet, ved at ophøie den forhønværende Generalvicar af Strassburg til Ærkebiskop af Paris, i ham at finde en Prælat, der vilde tjene dens kirkefjendtlige Hensigter, eller i det mindste ikke modsætte sig dem. Men den blev meget skuffet. Snart efter Ærkebiskoppens Embedstiltrædelse udbrød Conflicten imellem ham og den verdslige Regering, og hverken Bøn eller Trudsel eller en i Udsigt stillet Rangophøielse kunde bevæge den modige Overhyrde til at ofre det Mindste af de kirkelige Rettigheder til Statsmagten.

Saaledes kunde det ikke undgaaes, at der efterhaanden indtraadte et koldt Forhold imellem Hoffet og Ærkebiskoppen, og det kom til et fuldstændigt Brud i Aaret 1846, da Ærkebiskoppen ved en offentlig Audients i Samtalens Løb lod de Ord falde: „Kirken fordrer Frihed og ikke Gunst“ (l'église réclame la liberté, et non la protection). Det var for meget for Louis Philip. Han lod disse Ord stryge i den udførlige Beretning, som Moniteuren

bragte om den Audients, ved hvilken de vare blevne udtalte. I dette Tegn paa Kongens Unaade saae Ærkebiskop d'Affre medrette en mod sig og sin Clerus rettet Fornærmelse, og bad før det paafølgende Aars Nytaarscour om en Privataudients hos Kongen, som ogsaa tilstodes ham. Ærkebiskoppen skildrer udførligt denne Audients paa følgende Maade:

Kongen, fortæller han, begyndte Samtalen med følgende Ord:

„Jeg har ikke noget at sige Dem; men jeg er rede til at høre Dem.“

„Deres Majestæt kjender altsaa Hensigten med mit Besøg“, svarede jeg. „Da jeg ikke anden Gang kan udsætte mig for samme Fornærmelse, som forrige Aar, saa agter jeg her at bringe Deres Majestæt min og min Clerus' Lykønskninger; thi jeg agter ikke at møde ved den offentlige Audients.“

„Ah, et nyt Angreb paa mig!“ svarede Kongen, „jeg troede, at den Sag allerede var glemt. Naar jeg lod Offenliggjørelsen af Deres Ord ifjor bortfalde, saa skete det ene, fordi Deres Tale var upassende.“

„Undskyld, Sire! Der laae ingen Fornærmelse enten i mine Ord eller i min Hensigt. Det at bede om Kirkens Frihed og ikke om Protection, det er dog vist en meget maadeholden Fordring af Kirken.“

„Jeg vil ikke høre Dem tale saaledes“, svarede Kongen meget ophidset. . . Efter en længere Pause gik han over til et andet Thema og spurgte: „De har jo ogsaa for nogen Tid siden holdt et Concil i St. Germain?“

„Det var intet Concil, men en Forsamling af mine Suffraganbiskopper og nogle Venner; denne Forsamling har kun befattet sig med nogle Spørgsmaal, der angik den kirkelige Disciplin.“

„Nu vel, De har altsaa afholdt et Concil, og De veed dog, at dertil havde De ikke Ret!“

„Ved disse Ord“, fortæller Biskoppen, „opløftede jeg mine Øine og svarede, idet jeg skarpt betragtede Kongen: „Om Forladelse, Sire, dertil havde vi Ret; Kirken har altid havt Ret til at samle sine Biskopper og at anordne for de enkelte Diocesser hvad den holder for godt.“

„Det er Anmasselser, som jeg ikke anerkjender“, mente Kongen. „Forøvrigt har De ogsaa sendt en Afsending til Paven.“

„Det er rigtigt, Sire; vi have afsendt En af vor Midte til Paven for at forelægge ham nogle Bønner. Det er en Ret, som alle Troende have, altsaa ganske vist ogsaa Biskopperne.“

„Og hvad var saa Bønnens Indhold?“ udraabte Kongen; „jeg vil vide det.“

„Sire“, svarede jeg ganske rolig, „dersom det var min Hemmelighed, saa vilde jeg sige Dem det; men det er ikke blot min, men ogsaa mine Embedsbrødres, og paa Grund heraf tør jeg ikke sige det.“

Ved disse Ord sprang Kongen op, blussende af Vrede, tog mig ved Armen og sagde: „Ærkebiskop, veed De vel, at man har seet flere end een Mitra gaae istykker?“

Jeg svarede Kongen, idet jeg reiste mig: „Det er sandt, Sire; men man har ogsaa seet flere end een Krone brudt istykker.“

Saaledes endte min sidste Audients.

Et Aar senere flygtede Kong Louis Philip over Grændsen, berøvet sin Krone, og Ærkebiskop d'Affre døde Heltedøden.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Pave Leo XIII. har ved et Breve meddeelt Kaiser Alexander II. af Rusland sin Thronbestigelse. Paven udtalte sit Haab om, at Forholdet imellem Rom og Petersborg vilde blive hedre. Czaren svarede egenhændigt i en meget høflig Skrivelse; men hele Verden er forbauset over, at det i Brevet blandt Andet heder: „Den religiøse Tolerance er i Rusland et ved dets politiske Traditioner og nationale Sædvaner helliget Princip.“

Norge. Ved en af Stortinget vedtagen Lov af 12. Marts opnaaede man en betydelig Lettelse i det Tryk, hvormed den lutherske Statskirke tyngede paa de andre Confessioner. Den i Constitutionen indeholdte Bestemmelse om, at alle Embedsmænd skulde bekjende sig til den lutherske Religion, blev ophævet med 88 Stemmer imod 22; undtagne

ere kun Kongen, Ministrene og Dommerne. For disse bliver den statskirkelige Tvang staaende ved Magt, for Dommernes Vedkommende paa Grund af, at Kirken ikke har nogen Domstol, og Statsdommerne altsaa maae afgjøre alle kirkelige Sager. Hvilken Betydning denne Lov har, sees let. Det Tryk, som vanskeliggjorde Opholdet i Norge for de ikke til Statskirken regnede religiøse Samfund, og isærdeleshed for Katholikerne, hidrører fra Indførelsen af den saakaldte Reformation ved Rigsdagen i Aaret 1537. Ifølge Lov af 1689*) blev enhver katholsk Convertit landsforviist og gjort arveløs. Det var forbudt Munke og katholske Geistlige under Dødsstraf at opholde sig i Landet, og de, som herbergede dem eller overlod dem et Locale til at afholde romersk-katholsk Gudstjeneste, bleve straffede meget strengt. Kun de fremmede Gesandter og deres Personale vare undtagne fra disse draconiske Love. Saaledes blev det ved indtil Indførelsen af Constitutionen efter Adskillelsen fra Danmark 1814. I Aaret 1845 blev blot den offentlige Gudstjeneste tilladt ved den saakaldte Dissenterlov. Denne Lov er rigtignok meget streng, eftersom ingen Overgang til Dissenterne bliver anerkjendt, med mindre Convertiten har fyldt sit nittende Aar; og den Geistlige, som optager en Person under nitten Aars Alderen, bliver straffet. Børn af blandede Ægteskaber kunne kun opdrages som Dissidenter, naar Forældrene udtrykkeligt erklære deres Villie desangaaende. Forøvrigt bleve ogsaa de lutherske Frimenigheder erklærede for Dissenter-samfund i Stortinget af 12. Marts. — Da Praxis har svækket Kirketugten og navnlig har afskaffet Skriftemaalet, saa er der i de sidste Aar opstaaet en stor Utilfredshed med de bestaaende Tilstande, som afstedkomme talrige Udtrædelser af Statskirken. Flere ivrige lutherske Prædicanter have nedlagt deres Embeder for at organisere en gammelluthersk af Staten uafhængig Kirke. Meget tyder derfor paa, at den lutherske Statskirke falder sammen.

— Fra Christiania have vi modtaget Beretning om en i forrige Maaned til Bedste for Josephsøstrenes Vaisenhuus afholdt Basar, hvis righoldige Udstilling var en Frugt ikke blot af den lille katholske Menigheds Interesse for at sikre den et heldigt Udbytte,

*) Jfr. Danske Lov VI. Bog. „Hvo som huser en katholsk Geistlig skal straffes som den, der huser en Morder eller Røver.“

men nok saa meget af den overveiende protestantiske Befolknings Deeltagelse. Beretningen fremhæver særligt den utrættelige Nidkjærhed, hvormed Stiftelsens Directeur, Hr. Pastor Hagemann, leder dens Virksomhed og den praktiske Dygtighed, hvormed han har baaret Omsorg for det omtalte Foretagendes hensigtsmæssige Arrangement, dels ved den for Stiftelsen fordeeltagte Indretning af de til Basaren skjænkede Gavers Bortlodning, dels ved de med samme forenede musikalske Underholdninger, ved hvilke flere Damer og Herrer assisterede. — Stiftelsen eier en smuk Gaard paa fire Etager, af hvilke den nederste afgav Locale for Bazaren, den anden optoges af det smukt indrettede Capel, Musikværelse og Læseværelse, den tredie af Skoleværelserne, og den fjerde af hensigtsmæssigt indrettede Soveværelser med en lille Jernseng for ethvert Barn og forsynede med Alt, hvad der i denne Retning er en Betingelse for Reenlighed og Orden.

Med sand Glæde have vi erfaret, at ogsaa Hs. Majestæt Kong Oscar II. af Sverrig har givet Hr. Pastor Hagemann et Beviis paa sin Bevaagenhed ved at hædre ham med Sølvmedaillen for hans store Fortjenester af Ungdommens Uddannelse.

Kjøbenhavn. Ved at meddele denne Beretning fra Broderlandet undlade vi ikke at benytte Leiligheden til at henlede vore Læseseres velvillige Opmærksomhed paa den Basar, der, ligesom tidligere, i Paaskedagene i et lignende Øiemed vil blive afholdt til Bedste for Elisabethforeningen i Kjøbenhavn.

London. En Søster til Hertuginde af Norfolk, om hvis Bryllup Kirketidende for nogen Tid siden har bragt en Efterretning, er bleven Katholik. Hun beder Lady Mary Hastings Kirvin. Man fortæller, at Dronning Victoria ikke har Sympathi for Katholikerne, skjøndt hendes Moder, Hertuginde af Kent, omvendte sig og døde som Katholik. Det maa hendes Majestæt naturligviis selv om. Men hendes Antipathi synes dog ikke at afholde det høie Aristokrati fra at følge deres Overbeviisning om den katholske Kirkes Sandhed.

— Nylig vendte Miss Maria Scott tilbage til den katholske Kirke og indtraadte snart derpaa i Søstrene af den gode Hyrdes Orden. Hendes Oldefader er den verdensberømte skotske Romanforfatter, Sir Walter Scott, hvis Slægtninge synes alle at vende tilbage til den Kirke, som han forstod saa lidt at vurdere.

— I St. Peterskirken i Saffron Hill blev Hr. Cagleirm, Professor ved Universitetet i Oxford, optagen i den katholske Kirke, og tilligemed ham to høikirkelige Geistlige. Den Ene af dem var ansat ved New-College og den Anden ved St. Paulskirken i Oxford.

— Cardinal Manning holdt for nogen Tid siden en Tale, hvori han blandt Andet udtalte følgende meget træffende og sande Ord: „Aldrig var Christi Kirke, siden Christus ved sine Apostle grundlagde den, udbredt saa vidt over Jordkredsen som den nu er. Aldrig var Kirken efter Apostlenes Tid fastere i sin Eenhed end den nu er. Aldrig vare alle Kirkens Biskopper saa fast og samdrægtigt forenede med Paven og forbundne saa inderligt indbyrdes med hverandre. Aldrig sluttede Præsterne sig fastere til deres Biskopper, end netop nu. Aldrig og til ingen Tid hængte Folket saa trofast ved sine Præster. Kirkens Eenhed indadtil og udadtil, Troens Eenhed, Eenheden i Troens Troskab er nuomstunder større end nogensinde før. De Hammerslag, som vare bestemte til at tilintetgjøre Kirken, de have kun tjent til at føie Kirkens Eenhed sammen til en solid Masse.“

Bosnien. Prioren for Trappistklosteret, Marias Stjerne i Tyrkisk Bosnien, Pater Frants Pfannen, skriver, at de derværende Tilstande ere gruopvækkende. Tyrkerne have tabt alt Mod; de vide ikke mere, hvorhen de skulle vende sig. Bosnien er ved Montenegrinerne og Serbierne blevet skilt fra Tyrkiet. Ingen Handel og ingen Forretning kan blomstre. Hundreder af Forpagtere ere landflygtige, og paa Grund heraf bliver Jorden ikke dyrket. Grundeierne ere uden Brød, fordi deres Marker ligge brak. Nu strømmer Alt hen til Trappisterne for der at faae Understøttelse. Man bringer Træ, Kul og alskens Ting, for at faae Penge derfor. Vaisenhuset er omleiret af en umaadelig Folkemængde, som tilbyder sine Børn, og med Taarer i Øinene beder Patrene om at forbarne sig over de Smaa. Men de stakkels Munke ere desværre ikke istand til at tilfredsstille de Bedendes Ønsker. Ligeledes er der et stort Antal, som søger Optagelse i Hospitalet; men dette er paa Grund af Penge-mangel ikke fuldendt. Derfor beder Pateren om Hjælp for at kunne yde de haardt hjemsøgte Bosniaker nogen Understøttelse.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 14. April. Palmesøndag.** Kl. 9½ Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke. (Derefter Høimesse med Prædiken.)
 NB. Collect af Peterspengen. — 15. M. Maximus og Olympias, Martyrer. 16. Ti. Benedict Joseph Labre, Bekj. (Lidelseshistorien efter Marcus oplæses.) 17. O. Anicetus, Pave og Mart. (Lidelseshistorien efter Lucas oplæses.)
18. April. Skærtorsdag: Kl. 10 Levitmesse med Procession i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 6 Aften Andagt.
19. April. Langfredag. I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten Kl. 10; den sluttet med Prædiken. Aftengudstjenesten begynder Kl. 6.
20. April. Paaskeløverdag. I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten Kl. 8, og den afsluttet med Høimessen, som begynder henved Kl. 9½.
- Søndagen d. 21. April. Jesu Christi Opstandelse.** Korsets høitidelige Optagelse i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6; derefter første Levitmesse.
- Søn- og Festdags-Gudstjeneste som sædvanligt.**

Hungersnøden

i China har nu naaet en saa rædselsfuld Høide, at dens Lige ikke findes i Menneskeslægts Historie. En Provindsbefolkning fem Gange saa stor som hele Danmark (ni Millioner Mennesker) fortæres bogstavelig af Hunger. Medens Landeveiene ere bedækkede med Lig, benyttes selv døde Menneskekroppe som Næring for de Overlevende. Landets Regering staaer aldeles hjælpeløs og raadvild under denne forfærdelige Katastrophe.

Længe havde jeg haabet, at fremragende Mænd her i Landet vilde stillet sig i Spidsen for en Indsamling af Gaver til vore hungrende Medmennesker i hint umaadelige Rige; men da dette Haab endnu ikke (mig vitterligt) er gaaet i Opfyldelse, agter jeg at indsende min egen ringe Skjerv directe til vore Missionærer i de af Hungersnøden meest hjem søgte Provindser. For det Tilfælde, at ogsaa Andre maatte ønske at betroe mig deres (store eller smaa) Gaver til samme Øiemed, er jeg meget gjerne villig til at modtage og afsende dem samtidig med mit eget Bidrag i Paaskedagene.

Kjøbenhavn K., 4. April 1878.

H. Grüder, apostolisk Præfect.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 16. Søndagen den 21de April. 1878

Indhold: En Prædiken. Jesu, vor Herres Dødsdom. Korsbærere.
Hvad en Moder formaaer. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Marseille, England, London, Malta.

Prædiken

paa den hellige Paaskedag.*)

Evangelium.

Da Sabbaten var forgangen, købte Maria Magdalena, Maria, Jacobs Moder og Salome vellugtende Salver for at komme og salve Jesus. Og de kom til Graven aarle den første Dag i Ugen, da Solen stod op. Og de sagde til hverandre: Hvem skal vælte os Stenen bort fra Indgangen til Graven? thi den var meget stor. Men da de saae derhen, bleve de vaer, at den var bortvæltet. Og de gik ind i Graven og saae en ung Person sidde ved den høire Side, iført et langt hvidt Klædebon, og de bleve forfærdede. Men han sagde til dem: Forfærdes ikke! I lede efter den korsfæstede Jesus af Nazareth: Han er opstanden; han er ikke her: Seer Stedet, hvor de lagde

*) „Prône pour le saint jour de Pâque.“ Af „Année pastorale, ou prônes en forme d'homélie par L'Abbé Reyre, S. J.“

ham! Men gaaer hen og siger til hans Disciple og til Petrus: Han gaaer forud for Eder til Galilæa. Der skulle I see ham, som han har sagt Eder. Marc. C. 16, 1—7.

Da der i Evangeliet næsten kun er Tale om fromme Kvinder, som udelukkende havde indviet sig til Jesu Christi Tjeneste, troer jeg at burde begynde med at henlede Eders Opmærksomhed paa den hellige og beundringsværdige Hengivenhed for ham, som de lagde for Dagen. I vide, mine Venner, at selv Apostlene, som fremfor Alle burde have været Jesus ganske hengivne, for største Delen vare de første, som forlode ham, og at Petrus vel fulgte ham til Domhuset i Jerusalem, men kun kom der for at fornægte ham. Saaledes var det ikke med de Kvinder, som havde sluttet sig til ham. Det var saa langt fra, at de Forhaanelser og Mishandlinger, hvormed man overvældede deres guddommelige Mester, svækkede deres Hengivenhed for ham, at de tvertimod knyttede det Baand fastere, som forenede dem med ham. Tilberedelserne til den vanærende Straf, han led, formaaede ikke at afskrække dem fra helt modigt at byde de Bødler Trods, som førte det lydelse Guds Lam til Calvariebjerget; de ledsagede ham modigt til det Sted, hvor han skulde offres, og Evangeliet siger os udtrykkeligt, at hans hellige Moder og flere andre fromme Kvinder stode ved Foden af Korset, da han udaandede sit Liv. Deres Kjærlighed udslykkes ikke med deres Herres Liv; thi vi see af vort Evangelium, at *efter Sabbaten købte Maria Magdalena, Maria, Jacobs Moder og Salome duftende Salver for at salve Jesus, og at de Dagen efter Sabbaten i den tidlige Morgenstund kom til Graven ved Solens Opgang.*

Takket være den guddommelige Barmhertighed for, at der altid og alle vegne har været christelige Kvinder, som have givet Beviser paa en lignende Hengivenhed, et lignende Mod og en lignende Fromhed; thi ogsaa i disse sidste Tider, hvor Jesu Christi Religion har været forfulgt med endnu større Raseri, end det, hvormed Jøderne

forfulgte hans Person*), har det været almindeligt anerkjendt, at, medens Mændene, der gjøre sig til af deres aandelige Styrke, ved mange Leiligheder gave iøinefaldende Beviser paa Svaghed og Feighed, have Personer af det Kjøn, som man ofte kalder det svage — især naar de ere fromme og gudfrygtige — næsten altid lagt en Standhaftighed og Charakterfasthed for Dagen, som gav dem Kraft til at opoffre Alt for den Troskab, som de skyldte Gud og Religionen. Og er det ikke netop blandt dem, at man nu seer de ædleste og kjærligste Sjæle? Eller er det ikke dem, vi have at takke for de talrige Foreninger, som beskæftige sig med at hjælpe og trøste Ulykkelige? Og naar de Fattige og Syge endnu finde Lindring i deres Sygdomme og deres Trang, er det da ikke fornemmelig deres Iver og deres Kjærlighed, som de kunne takke for denne Velgjerning? Det er derfor ikke uden Grund, at Kirken har givet dem det ærefulde Navn: *det fromme Kjøn*. Men for at de altid maae gjøre sig dette Navn mere og mere værdige indbyde vi dem til en Betragtning over de Kvinders Exempel, som Evangeliet omtaler. Disse hellige Kvinders Fromhed vil da lære os, hvorledes baade deres og vor egen Fromhed bør være beskaffen.

Det var da for det Første en velordnet Fromhed, som bragte dem til, fremfor Alt at efterkomme hvad Guds Lov foreskrev dem. Havde de ladet sig henrive af en blind Iver, da havde de forglemt Sabbatsdagen, som Loven bød dem at helligholde, og ene tænkt paa at ile til Herrens Grav for at salve hans Løgame. Men de vidste, at, hvad Gud befaler gaaer forud for Alt hvad vor Fromhed og Andagt tilskynder os til; derfor begyndte de med at helligholde Sabbatsdagen, og det var først, efterat de havde opfyldt denne Pligt, at de i den tidlige Morgenstund begave sig til deres guddommelige Mesters Grav.

*) Prædicanten (født 1735, d. 1812) hentyder hermed til Begivenhederne i Aarene 1793—1795 (Rædselstiden under den store Revolution).

See, det er saaledes, m. V., at ogsaa vi skulle forholde os, saafremt vi ønske, at Gud maa finde Behag i vor Fromhed. Det gjælder først af Alt om at holde hans Bud, og især hvad han byder os om Søndagens Helligholdelse, hvilken er for os det Samme som Sabbaten var for Jøderne, og som vi helligholde til Erindring om Jesu Christi Opstandelse. Uden dette ville alle vore formeentlige gode Gjæringer være unyttige; thi hvad der er streng Pligt bør altid have Forrang for det Unødvendige og Frivillige, og det vilde derfor være en falsk Fromhed, at foretrække det som meest tiltaler vore Følelser, for vore Pligter.

De Kvinder, om hvem Evangeliet taler, vidste at vogte sig for denne Feiltagelse. De hengave sig først til deres Kjærligheds og Andagts Indskydelser, efter at de havde opfyldt deres Pligt; og hvilket Mod, hvilken Høisindethed indgød den dem da ikke! De agtede ikke, at saagodtsom alle Jøder havde raset mod deres guddommelige Herre, og at de følgelig ikke vilde undlade at regne deres Kjærlighed til ham for en Forbrydelse. De forfærdedes ligesaa lidt ved at see hans Grav omringet af en Flok væbnede Soldater. Intet skrækkede dem, Intet standsede dem; de ikke blot trodsede Alt dette; men de lode det ikke mangle paa Opfyldelsen af de Pligter, som deres Taknemmelighed og Kjærlighed til Jesus Christus foreskrev dem. Ihvorvel de kun eiede Lidet, og de Salver, hvormed de vilde salve deres Frelasers Legeme, vare kostbare, saa anvendte de dog en ikke ringe Deel af det Lidet de havde, for at købe dem, og de troede ikke at kunne anvende det bedre.

Men — hvor forskjellig er ikke vor Opførsel fra disse hellige Kvinders! Vi ere ikke i den Stilling, at vi, saaledes som de, skulle trodse en Mængde ophidsede Fjenders Raseri eller en Flok væbnede Soldaters Raahed og Grusomhed. Alt hvad vi have at frygte ved at erklære os for Jesus Christus, er nogle dadlende Ord, nogle Spotterier, der kun skade dem, som udtale dem. Og alligevel

behøves der ikke Mere for at gjøre os forsagte og bringe os ud af Fatning. Menneskelige Hensyn kvæle altfor ofte Kjærligheden til Pligten i vore Hjerter, og vi fortørne hellere Gud, end at vi skulde udsætte os for at lastes af Mennesker. Hvilken Feighed!

Mæn skulde vor Fromhed maaskee kunne rose sig af at være mere høimodig, end den er uforfærdet? Vi kunne vistnok ikke anvende en Deel af hvad vi eie, til at kjøbe Salver for at salve vor Frelzers Legeme; men vi kunne bruge hvad vi have tilovers af denne Verdens Goder til at hjælpe de Fattige, der ere Hans Lemmer; og naar vi ikke ere istand til at yde dem den Hjælp, som de have nødig, kunne vi i det mindste besøge dem og trøste dem. Men ak! hvor faa ere ikke de, som opoffre sig til disse gode Bestræbelser! Man offerer Alt i Forfængelighedens Tjeneste, og indrømmer Kjærligheden Intet. Man er bestandig optagen af Omsorg for at betrygge sin Lykke, og kan ikke bekvemme sig til det ringeste Offer eller den mindste Anstrængelse for at lindre de Ulykkeliges Nød. Man betragter de Fattige som foragtelige og ulykkelige Væsener, og man seer ikke i dem Jesu Christi Afbilleder. Man forglemmer, at denne guddommelige Frelser har erklæret os, at han vil betragte Alt, hvad vi have gjort mod den Ringeste af hans Disciple, som om vi havde gjort det mod ham selv; thi, erindrede man sig denne store Sandhed, kunde man da være ufølsom for de Fattiges Nød; og skulde da navnlig fromme Sjæle ikke være ligesaa ædelmodige mod dem, som Kvinderne i vort Evangelium vare imod Jesus Christus?

Disse fromme Kvinder forenede Viisdom, Mod og Høisindethed med Standhaftighed og Bestemthed. De vidste, at man havde lukket Graven med en Steen, som de med al deres Anstrængelse ikke vilde være istand til at rokke; og afskrækkede ved denne Vanskelighed sagde de til hverandre: *Hvem skal vælte os Stenen fra Graven?* Men alligevel lode de sig ikke afholde fra at udføre denne fromme Beslutning. Haabende Alt af Guds Almagt og

Godhed nærmede de sig Indgangen til Graven; og, da de kom til den, saae de til deres glade Overtaskelse, at denne Steen, som de havde anseet for en uovervindelig Hindring, var bortvæltet.

Dette, m. V., gjentager sig med en uendelig stor Mængde Christne, som i det første Øieblik tabte Modet ved Tanken om de Vanskeligheder, som de troede vare forbundne med Dydens Udøvelse. Fordi den efter deres Mening ikke stillede dem Andet i Udsigt, end strenge Fordringer, betragtede de den som uudførlig og indbildte sig, at de aldrig vilde kunne overvinde de Hindringer, som den syntes at lægge dem iveien. Men — næppe havde de fattet den bestemte Beslutning at føre et christeligt Levnet; næppe havde de tilbagelagt nogle Skridt paa den Vei, som de havde været saa bange for at betræde, førend alle disse Hindringer vare forsvundne, og de tilsidst fandt Alt det let, ja endog behageligt, som de tidligere havde anseet for umuligt og uudholdeligt. Lader Eder derfor ikke afskrække, m. V., af den tilsyneladende Streng-hed ved Fromheden eller af det forhadte Billede, som Verden vil foremale Eder af dens Fordringer! Upaalidelige Spioner skildrede fordem Jøderne det Land, hvorhen Gud kaldte dem, som en Egn, der vilde ødelægge alle sine Beboere. Desuagtet gik Josva og Caleb, styrkede og opmuntrede ved Guds Forjættelser, ind i dette Land, der havde Udseende af at være saa frygteligt; men istedetfor de Uhyrer, som man havde bibragt dem Skræk for, saae de lutter smilende og frugtbare Marker, der overalt fløde med Mælk og Honning. Det Samme vil skee med Eder, m. V., naar I, tiltrods for Verdens Tale og Eders Hjertes Modstræben, modigt betræde Fromhedens Vei. I have udmalet Eder Bitterheder, og I ville ikke finde Andet end Sødheder. I have frygtet for, der ikke at møde Andet end uovervindelige Vanskeligheder, men I ville faae at see, at dens Udøvelse er lige saa let, som I havde anseet den for besværlig, og Eders Frygt vil blive afløst af den meest levende Glæde.

Dette erfarede de hellige Kvinder i Evangeliet. De troede at finde Graven tillukket, og de saae, at den var aabnet. De opgave næsten Haabet om at komme derind, og de gik derind uden at støde paa nogen Forhindring. De ventede der kun at finde deres guddommelige Herres Legeme; men *de saae der en ung Person i en lang hvid Kjortel sidde ved den høire Side, som sagde til dem: Frygter ikke! I lede efter den korsfæstede Jesus af Nazareth: Han er opstanden; han er ikke her! Seer Stedet hvor de lagde ham. Men gaaer hen og siger til hans Disciple og til Petrus: Han gaaer forud for Eder til Galilæa. Der skulle I see ham, som han har sagt Eder.*

Hvor stor maatte ikke disse hellige Kvinders Glæde være, da de hørte denne glædelige Nyhed! Hvilken levende Følelse af seirsglad Jubel maatte ikke opfylde deres Hjerter i det Øieblik, da en Engel fra Himlen forkyndte dem, at deres guddommelige Herre var opstanden, og at han fra Graven havde begivet sig til Galilæa, hvor de skulde see ham! Vi have ikke selv været Vidner til denne vidunderlige Begivenhed, der gjorde et saa overvældende Indtryk paa dem; ingen himmelsk Aand har forkyndt os vor Frelzers Opstandelse; men alligevel er den blotte Erindring om hans herlige Opstandelse nok til at glæde os. Paasketiden er en Glædestid for alle troende Christne, fordi den minder dem om den Hemmelighed i vor Tro, som er den ærefuldeste for Jesus Christus og den meest trøstende for os Mennesker. Thi den lærer dem igjennem Kirkens Røst, der er ligesaa ufeilbar som en Engels, at Jesu Christi Opstandelse er et Pant paa vor Opstandelse, og at, naar vi ere døde i Lighed med ham, da skulle vi ogsaa engang opstaae ligesom han.

Men for at kunne haabe en ærefuld Opstandelse ved Tidernes Ende, er det nødvendigt, m. V., at vi allerede her i Livet begynde med, i aandelig Forstand at opstaae fra de Døde, at gaae fra Syndens aandelige Død over til Naadens Liv; og for at denne aandelige Opstandelse kan berede Eder sand Lyksalighed her og hisset, da maa den

først og fremmest være en Virkelighed og ikke noget blot Tilsyneladende; thi det vilde være et forfængeligt Selvbedrag, om vi ansaae os for at være omvendte uden virkeligt at være det. Vi have let ved at bedrage Mennesker; men vi kunne ikke bedrage Gud, som seer Alt hvad der foregaaer i vort inderste Hjerte.

Vor aandelige Opstandelse maa dernæst være kjendelig: den maa frembringe en gennemgribende Forandring i vort hele Levnet, for at de, som have Leilighed til at bemærke den, maae kunne sige om os, hvad Engelen sagde om Jesus Christus: Han er opstanden; før hengav han sig til de Nydelser, i hvilke Verden søger sine Glæder og Adspredelser, og udsatte sig for alle de Farer og Forførelser, der bleve hans Uskyldigheds og hans Dyds Grav. Men nu er det forgjæves at søge ham der; han er opstanden; han er der ikke mere. Nu søger han sin Glæde i Herrens Templer. Der er Stedet, hvor I skulle see ham, ligesom Petrus og de andre Disciple saae Jesus i Galilæa.

Denne aandelige Opstandelse maa endelig være vedholdende og varig. Ligesom Christus ikke atter blev et Bytte for Døden, og ikke igjen gik ind i den Grav, hvoraf han var udgaaet, saaledes maae I ikke, ved paany at synde, falde tilbage til de Udskeielser og Uordener, som have været Aarsag til Eders aandelige Død. Thi det er ikke nok at have betraadt Veien til Frelse; det gjælder om standhaftigt at fortsætte Vandringen. Ethvert Tilbagefald vil forøge Vægten af Eders Skyld i Herrens Øine, fordi det vil have en Charakter af Troløshed og Utaknemmelighed, som Eders tidligere Synder ikke havde. Og hvad ville I vinde ved atter at hengive Eder til et syndigt Leynet? eller snarere: Hvad ville I ikke tabe? Nu glæde I Eder ved Guds uvurdeerlige Venskab, men da ville I blive Gjenstand for hans Had og hans Hevn! Den Naade, hvoraf I nu ere i Besiddelse, giver Eder Borgerret i Himmerige, men de Synder, som I maatte begaae, ville ethvert Øieblik udsætte Eder for at nedstyrttes i Helvedes

Afgrund. Nu have i Fred med Eder selv; nu nyde I en reen og rolig Samvittigheds salige Glæde, og — I ville falde tilbage i den forrige Uro og Angst? I ville paany lade Eder sønderrive af de Samvittighedsnag, som altid følge Forbrydelsen i Hælene? Ak! Bevarer omhyggeligt den Naade, som I havde den Lykke at gjenvinde, da I forsonede Eder med Gud! En Syg, som har havt den Lykke at blive helbredet, vogter sig for igjen at indaande den pestagtige Luft, som var Aarsag til hans Sygdom. En Sømand, som er undsluppen fra et Skibbrud, vogter sig for atter at nærme sig den Klippe, paa hvilken han strandede. O, gjører dog, kjære Venner, det Samme for at bevare Naaden, som man hver Dag gjør for at bevare sit Liv og sin Sundhed. Vogter Eder omhyggeligt for Alt hvad der kunde blive Aarsag til, at I tabte den! Saaledes ville I gjøre Eder værdige til den evige Hørlighed og Salighed i Himlen, som jeg inderligt ønsker Eder Alle!

Jesu, vor Herres Dødsdom.

I Aaret 1820 fandt man ved Udgravninger i Aquila i Kongeriget Neapel en beskadiget etruskisk Vase af hvidt Marmor. Da man aabnede den, fandt man deri en stærk oxyderet Malmtavle, omtrent en Kvadratfod stor, med sjældne Skrivttegn. I Neapel, hvorhen man bragte Tavlen for at faae Skrivten dechiffret, erkjendte den lærde Professor Soribini i den en Skat af umaadeligt Værd, nemlig en Votivtavle i chaldaisk Sprog, indeholdende Dødsdommen over vor Frelser, Jesus af Nazareth. Efter omhyggelig Rensning læste man paa den Følgende: „Lands-høvdingen for Nedre-Galilæa Pontius Pilatus' Dom, lydende paa, at Jesus af Nazareth skulde lide Korsfæstelsens Straf: I Kaiser Tiberius' syttende Regeringsaar, paa den fem og tyvende Dag i Marts Maaned, i den hellige Stad

Jerusalem, da Annas og Kaiphas vare Ypperstepræster for Guds Folk, dømmer Pontius Pilatus, Landshøvding af Nedre-Galilæa, fra sit Dommersæde som Prætor, Jesus af Nazareth til at lide Korsdøden, ophængt imellem to Mordere! Efter Folkets store og vægtige Vidnesbyrd udgiver Jesus sig 1) falskeligen for Guds Søn, kaldet Messias, og 2) falskeligen for Israels Konge; 3) er samme Jesus gudsbespotteligt draget ind i Templet, ledsaget af alskens Folk, som bare Palmegrene i deres Hænder og bleve af ham paa en gudsbespottelig Maade tilskyndede dertil. Jesus af Nazareth er tillige 4) en Fjende af Loven, 5) en Oprører og 6) en Folkeforfører. Pilatus befaler i den store Kaiser Tiberius' Navn, som har sat ham i sit Sted, den første Centurion Quintus Cornelius at føre den dømte Jesus af Nazareth igjennem Porten Struena til Retterstedet og strax at lade Dommen fuldbyrde og forbyder alle Folk, Rige og Fattige, at ville forhindre Jesu Død under lige Straf med ham!“

Ogsaa Vidnerne, som have underskrevet denne Dom, ere blevne Efterverdenen overleverede. De vare 1) Daniel Robani, Pharisæer; 2) Joannes Zorobabel; 3) Raphael Robani og 4) Elias Kapel, Skrivtklog (som verificerede Dødsdommen). Under samme læses: „Denne Tavle skal sendes til alle Stammer.“ Malmtavlen opbevares for Tiden i Karthäuserklosteret i Bari i en med Guld indlagt Kasse af Ibenholt, og Ærkebiskoppen af Neapel, der bemyndiger Opsynsmanden til at fremvise den, giver Enhver, som ønsker det, Leilighed til at see den.

Korsbærere.

En gammel Præst sagde engang til sin Menighed: „Kjære Tilhørere! Tænk Eder et Sted alle Slags Trækors, store og smaa; og naar jeg da vilde anmode Eder om at følge mig derhen og tage et Kors paa Eders Skuldre, hvor Mange troe I da, vilde følge min Indbydelse? Jeg frygter meget: saare Faa. Men dersom jeg tilføiede, at

eet af disse Kors var hult og opfyldt med Ducater, og at den, som fandt det, kunde beholde det som sin Eiendom: hvor vilde man da ikke have seet Alle skynde sig, hvorledes vilde da ikke Enhver have udsøgt ikke det letteste, men det tungeste, for at tage det med hjem! Hvor vilde man da ikke med stor Glæde have udholdt de største Besværligheder! Hvoraf kommer det nu, at I under disse Omstændigheder saa ivrige vilde ile til Korset, medens man før ikke kunde faae Eder til at gjøre det? Det kommer af, at I tidligere kun saae paa Træet, men nu havde de deri skjulte Ducater for Øie. Saa værner Eder da til, for Fremtiden i Eders Gjenvordigheder ikke at fæste Eders Øie paa den korte Besværlighed, men langt mere paa den følgende store Løn, og stadigt tænke, som den h. Paulus siger: „Jeg holder for, at denne Tids Lidelser ikke fortjene at sammenlignes med den tilkommende Herlighed, som skal aabenbares paa os!“

Hvad en Moder formaaer.

Sophie, en Enke af høi Byrd, havde paa Christenforfølgelsernes Tid indviet sin eneste lille Søn til Martyriet, og gjentog stadig de Ord for ham: „Strid og lid for Gud.“ Enhver Underviisning begyndte og endte med disse Ord. Hele Huset blev indrettet til en Skole for Martyrdøden. Hun taalte ikke Noget i samme, der kunde staae i Veien for denne Hensigt. Gav hun Drengen noget at læse, saa var det som oftest en Martyrs Levnet; førte hun ham til en Skueplads, saa var det Retterstedet og Tyrannernes blodplettede Redskaber. Paa Martyrernes Føst dage pyntede hun ham som en Prinds med sine kostbareste Smykker. Martyrernes Kampe og Seire vare malede paa Væggene; hun undlod derfor ikke at lade sin Søn øve sig i de Kunster, som svarede til hans Alder og Fødsel; men de maatte alle tjene til at fremme hendes Hensigt med Drengen.

Barnet havde under denne Opdragelse naaet sit tolvte

Aar. Moderen blev syg og Lægerne opgave hende. Døden nær lod hun Sønnen komme til sin Seng og spurgte ham med brudt Stemme: „Hvad er det, jeg har lært Dig, mit Barn?“ — „At stride og lide for Gud“, lød Svaret. „Ret saa“, svarede hun under en Strøm af Glædens og Trøstens Taarer; „ja, jeg har lært Dig det og jeg seer, at Du har forstaaet det. O, hvor lykkelig en Moder er jeg ikke, og hvor gjerne dør jeg ikke nu! Kom nærmere, min Engel, for at jeg engang kan trykke Dig op til mit Hjerter. Det forekommer mig, som om jeg allerede saae Dig bekrandset med Laurbær, som en Christi Stridsmand. Lad mig kysse Dine Lemmer, som Du engang vil komme til hengive for Din Frelser.“ Derpaa drog hun det sidste Suk.

Og denne Dreng var den h. Clemens af Ancyra, som har stridt og lidt for Christus, saa længe han levede, som ikke havde et eneste Lem paa hele sit Legeme, som ikke havde været underkastet de grusomste Torturer. Han led og stred, indtil han seirrigt fuldendte Kampen og fulgte sin fromme Moder ind i Himlens Herlighed.

Gid vi havde mange Mødre af den Art, som den h. Clemens'. Det behøves rigtignok ikke, at man opdrager sine Børn til at blive egenlige Martyrer, siden der nu ikke er megen Udsigt til at blive Blodvidne. Men Verden trænger til Characterer, der ubekymrede om dens Haan og Spot vise sig som ægte Christne baade i deres Forhold til sig selv og til Andre, Characterer, der hellere kaste hele Verden fra sig, end indlade sig paa noget, som Religionen og Samvittigheden forbyder.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Cardinal Ludovico Amat er død Natten fra den 29. til 30. Marts d. A. Han var født den 21de Juni 1796 i Cagliari (Sardinien), og saaledes efter Donnet og Caterini (begge fødte 1795) den ældste Cardinal, og en af de faa, der vare udnævnte af Gregor XVI. Forleden Aar høitideligholdt han sit 50-aarige Bispejubi-

læum. Han var Decanus for det hellige Collegium, Vicekantsler for den romerske Kirke, Cardinal-Biskop af Ostia og Velletri. Han holdt Sengen allerede i flere Aar, men ikke desto mindre tog han Deel i Conclavet, idet han lod sig bære dertil i en Bærestol. Han er allerede den anden Cardinal, der er død i Leo XIII.' Regeringstid, saa at det hellige Collegium nu kun tæller 61 Medlemmer mod 64 ved Pius IX.' Død.

— I Consistoriet af 28. Marts udnævnte den hellige Fader Cardinal di Pietro til Kirkens Camerlengo; endvidere præconiserede han de skotske Ærkebiskopper af Glasgow og Edinburgh samt Biskopperne af Aberdeen, Dunkeld, Galloway og Argyll, to amerikanske Biskopper og syv Biskopper i. p. i. Derpaa aflagde han efter gammel Skik sin Troesbekjendelse tilligemed Eden paa de Apostoliske Constitutioner, og overrakte tilsidst Ærkebiskoppen af New-York, Mac Closkey, Cardinalhatten. Cardinal Simor, Fyrstærkebiskoppen af Gran i Ungarn, skulde ligeledes have havt Cardinalhatten, men han var forhindret i at være tilstede i Rom.

— Den ærværdige Moder Maria de Jesus døde d. 22. Februar i Toscana. I Verden kaldtes hun Baronesse Hoogvorst, født Comtesse d'Oultremont. Hun blev efter sin Ægtefælles Død Stifterinde og første Generalforstanderinde for Søstrene af Marie Réparatrice, efterat hun havde udrettet meget godt i Verden. Dette Samfund stiftedes efter Proclameringen af Marias ubesmittede Undfangelse. Congregationen var udbredt ikke blot i Europa, men ogsaa i Indien paa St. Maurice og Bourbon.

— Her er nylig en polsk Deputation ankommen paa 30 Personer, der repræsenterer alle Samfundscasser; blandt dem ere ikke blot Katholiker af den latinske, men ogsaa af den græsk-unerede og armeniske Ritus. Til Deputationen høre to Præster og en Bonde, hvilke det er lykkedes at flygte fra Siberien, hvor den Regering, der drager Sværdet „for at gjengive de Christne deres Frihed“ holdt dem i uværdige og grusomme Lænker. Deputationen overbringer den hellige Fader en med 100,000 Underskrivter forsynet Adresse.

Marseille. Den berømte Africareisende Stanley holdt nylig et Foredrag over de besværlige Reiser, han havde foretaget i Africas barbariske Egne og ytrede sig iblandt Andet paa følgende Maade om Blaamændene: Disse Blaamænd tiltalte os saaledes: „Vi ere vilde Barbarer;

I ere civiliserede Folk. I have Brug for vore Metaller, tager dem, men giver os, hvad vi fattes! Vi ere ulykkelige i Livet og frygte for at døe. Man siger os, at Eders Liv er lykkeligt, og at I have en Religion til at trøste Eder. Hvad er det dog for en Religion? Mange iblandt Eder døe med smilende Miner; thi blandt Eder gives der Mænd, der lære Eder ikke at frygte Døden; sender os saadanne Trøstere.“ Himlen synes at have bøn hørt de stakkels Blaamænd. Thi førend Stanley gjorde Europa bekjendt med deres Raab, havde den hellige Stol besluttet at sende saadanne Mænd, der kunne lære Folk at døe uden Frygt, nemlig katholske Missionærer, som have indviet deres Liv udelukkende til Guds Tjeneste. Paven har indeelt det indre Africa i tre apostoliske Vicariater og befalet, at Missionærerne efterhaanden skulle trænge dybere ind i Landet for at forkynde Christi Evangelium.

England. Den anglicanske Prædicant, Pastor Nugee, sagde nylig fra Prædikestolen i New-Kent-Road: „Efter mine personlige Erfaringer om den afdøde Pave, er jeg vis paa, at hans forseglede sidste Instructioner for det hellige Collegium ville vise sig besjælede af den samme Aand, som Jesu sidste Formaninger til sine Disciple. Man kan sammenfatte dem i tre Ord: „Kjærlighed, Sandhed, Enighed.“ Hvem kunde see den hellige Fader, uden at føle, at han var det sande Udtryk for den christelige Godhed og Kjærlighed? Hvem kunde tale med ham uden at føle, at Guds Aand ledede hans Idrætter? Og hvo kunde underholde sig med ham om Englands Kirke uden at føle, at han længtes inderligt efter en kirkelig Gjenforening. Saaledes ytrede han i en Privatsamtale, som jeg førte med ham for ti Aar siden, sin Glæde over de Anstrængelser, som dengang gjordes i den Hensigt at gjenforene den engelske Kirke med den romersk-katholske, isærdeleshed ved Bønnen.“ Ingen vil kunne nægte, at denne Udtalelse hædrer baade den afdøde Pave og Hr. Nugee, og det var at ønske, at Alle, som kalde sig for Ordets Tjenere, frigjorde sig for deres ubegribelige Had til Rom, der gjør dem uskikkede til at fælde en fordomsfri Dom.

— For nogen Tid siden vendte to Geistlige, som vare ansatte ved St. Bartholomæuskirken, tilbage til den kathoske Kirke, og et stort Antal Lægfolk har fulgt deres Exempel. Iblandt dem er Høikirkens berømte Forfatter Charles Walker. — I Oxford ere ligeledes syv Medlemmer af Universitetet blevene optagne i den katholske Kirke, blandt

dem Mr. Olivier Vassall af Balliol-College, Mr. Westerman of Oriel og Mr. Johnson af Keble. Lord Alexander Gordon Lennox har ligeledes aflagt den katholske Troesbekjendelse.

London. „Foreningen for unge Katholiker“ virker meget velsignelsesrigt under Ledelse af Jesuitpateren Albany Christie. Den byder navnlig unge Kjøbmænd et Middel til at undgaae det materielle og moralske Skibbrud, som saa mange unge Folk blive et Bytte for i denne store By. Foreningen søger at opnaae sin Hensigt ved fælleds religiøse Øvelser, samt underholdende og belærende Foredrag. For nogle Dage siden høitideligholdt Foreningen Indvielsen af et stort rummeligt Locale i Mortimer Street. Som Hovedtalere ved denne Leilighed optraadte de to Convertiter Marquien af Ripon og Lord Emly, en Irlænder og forhenværende General-Postmester under Ministeriet Gladstone. Lord Emly bemærkede blandt andet, at Verdens Anskuelse om Moralitet vare heelt forskjællige fra Christendommens; Verden saae i Sagtmodigheden Svaghed, i Kjærlighed til Fjender Feighed, i Almissen Ødselhed, i Sædernes Reenhed en fix Idee. Saadanne Kjendsgjerninger tale høiere end Ord ere istand til for „Foreningen af unge katholske Mænd“. Til Slutningen gjorde Taleren opmærksom paa Nødvendigheden af at danne lignende Foreninger for de arbejdende Classer.

Malta. Den engelske Regering har ikke blot befalet en Sørgehøitidelighed for Pius IX., men ogsaa ledet den. En Repræsentant for Dronningen i Forening med Hertuginde af Edinburgh og det derværende Hofs Damer og Herrer overværede Høitideligheden. Paa Gouverneurens Befaling bleve samtlige offentlige Contorer og Forlystelsessteder lukkede paa Sørgedagen. Flagene baade paa Landet og de i Havnen ankrede Skibe heisedes paa halv Stang og 85 Sørgeskud affyredes, svarende i Tallet til den høie Hedengængnes Livsaar.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 21. April. Jesu Christi Opstandelse. 1. Paaskedag.
 Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Korsets høitidelige Optagelse med Procession; derefter Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Vesperandagt.

Mandagen d. 22. April. 2 Paaskedag. Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. — 23. Ti. Georg, Mart. 24. O. Fidelis af Sigmaringen, Mart. 25. To. Marcus, Evangelist. 26 F Cletus og Marcellinus, Paver og Martyrer. 27. L. Petrus Canisius, Bekj.

Søndagen d. 28. April. Hvide Søndag. Den høitidelige Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og annamme den første hellige Communion, begynder allerede Kl. 9; Kl. 7 og Kl. 11 læses stille hellige Messer i Sct. Ansgars Kirke.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

- „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 17. Søndagen den 28de April. 1878

Indhold: Gregor v. Scherr. Hortensia. Kirkelige Efterretninger:
Rom. Modtagelsesbeviis.

Gregor v. Scherr.

„Menneskenes Tanker ere ikke Guds Tanker“, kan man med Føie sige ved at betragte vor h. Kirkes Modstandere. Den 31. Decbr. 1877 skal Victor Emmanuel have undertegnet en Forordning om, at der i hele Italien skulde holdes visse Sørgehøitideligheder ved Pavens Død. Ti Dage senere er Victor Emmanuel et Lig, og Paven giver i Forsoningens Aand Tilladelse til at afholde offentlig Sørgegudstjeneste for den hedengangne „Konge af Piemont“, der kun under de fordrevne Fyrsters Protest kaldte sig „Konge af Italien“, efterat denne Konge, der ved sine Voldsomheder mod Kirken, dens Gods og Land, havde gjort Pius IX. til en sand „Crux de Cruce“ (Kors af Kors*), og forlængst var forfalden til Kirkens

*) Skulde de maaskee have Ret, der i disse tidt brugte Ord see en Hentydning til det sardinske Vaaben, som viser Korset 4 Gange, nemlig 2 Gange et Sølvkors i rødt Felt (for Piemont og Ny-Savoyen), og 2 Gange et rødt Kors i Sølvfelt (for Sardinien og Genua)?

Ban, efter liberale Blades Meddelelse, paa sit Dødsleie havde erklæret: „Jeg dør som Katholik; jeg har aldrig gjort noget som helst Skridt i den Hensigt at fornærme (offendere) Kirken. Jeg fortryder, at de Beslutninger, jeg maatte fatte(!) for Italiens Velfærd, kunne have forvoldt Pavens Person Smerte.“

„Menneskenes Tanker ere ikke Guds Tanker“, er der ogsaa Grund til at sige ved at see paa Kirken selv og dens Hyrder.

Vi see Kirken forfulgt i Europas fleste Lande. Den saakaldte „Culturkamp“ truer endog med at udbrede sig over endnu videre Kredse. Men Katholikerne ere ikke blinde for de overhængende Farer; de skrækkes ikke. De vide, hvor de skulle søge Kraft og Støtte; de slutte sig desto fastere til deres Hyrder og til Kirkens øverste Hyrde paa Set. Peters Stol. Pius IX.' Guld-Jubilæum er det meest iøinefaldende Beviis herfor. Den Kjærlighed og Begeistring, hvormed alle Kirkens Børn toge Deel i den fælleds Faders Høitid, var et Udtryk for deres levende Overbeviisning om, at Herren har bygget sin Kirke for alle Tider paa Klippen Petrus, og at den Enkelte maa støtte sig til denne Klippe for at kunne trodse Tidens Storme.

Men foruden den øverste Hyrde har den Helligaand ogsaa sat andre Hyrder, Biskopperne, til at vogte Christi Hjord og styre hans Kirke, „som Han har kjøbt med sit dyrebare Blod“. Det vide Kirkens Børn ligesaafuldt som dens Modstandere. Og de Sidste have derfor rettet deres Angreb, som mod Paven, saaledes ogsaa mod Biskopperne, de Troendes Anførere i den aandelige Strid. Men de have derved kun udrettet saa meget, at de Troendes Kjærlighed og Hengivenhed for deres Biskopper stedse ere tiltagne og ytre sig i stedse tydeligere Beviser. De preussiske Katholiker f. Ex. yde høimodigt af egne Midler deres fordrevne eller „spærrede“ Hyrder det Pengebeløb, som Regeringen mod Ret og givne Løfter forholder dem.

Men det er just her, at vi maae sige: Herrens Tanker ere ikke vore Tanker. Herren har ikke blot tilladt, at mange Biskopper ere fordrevne fra deres Dioceses og forhindres i personligt at vogte deres Hjord, men han har ogsaa i den sidste Tid kaldt adskillige ud af de Stridendes Rækker. Og de Troende staae sørgmodige, som forældreløse Børn. ved deres aandelige Fædres Grave.

Holland har i Biskoppen af Hertugenbosch, Msgr. Zwysen, mistet en høitfortjent Overhyrde. Denne ærværdige Prælat og den høie Gunst, han i sin Tid nød ved Hoffet, har man for en stor Deel at takke for, at det lykkedes i 1853 at gjenoprette et Ærke-dioces i Holland (Utrecht) og 4 Dioceses (Harlem, Breda, Hertugenbosch og Roermonde). Det var derfor ham, der ved Hierarchiets Oprettelse blev beskikket af Paven baade til Ærkebiskop og tillige til Biskop af Hertugenbosch. Senere gav han efter eget Valg Afkald paa en Ærkebiskops høiere Mynlighed, for at leve og døe som simpel Biskop. Han hvile i Fred!

Endnu værre seer det ud i Tydskland og navnlig i Preussen, hvor nuomstunder Stormen raser heftigere end i nogetsomhelst andet Land. To Ærkebiskopper (af Cöln og Gnesen-Posen) og tre Biskopper (af Limburg, Münster og Paderborn) leve i Landflygtighed. Fire Bispedømmer (Trier, Fulda, Speier og Würzburg) ere forlængst ved Døden berøvede deres Overhyrder. Og det afvigte Aar 1877 har ikke slaaet mindre dybe Saar.

Tydsklands indflydelsesrigeste Biskop, Wilhelm Emmanuel v. Ketteler, døde i Juli Maaned langt borte fra sin biskoppelige Stol i Mainz i et eenligt Capucinerkloster paa Tilbagereisen fra Rom, hvor han havde taget Deel i Pavens Guld-Jubilæum. I over tre Maaneder staaer ogsaa Baierns første Bispesæde ledigt. Den 24de October nemlig lagde Gregor v. Scherr, Ærkebiskop af München-Freising, Tydsklands ældste Ærkebiskop, sit trætte Hoved til Hvile.

Begge Mænd fortjene et taknemmeligt Minde udover

deres Diocesers og Landes Grændser. Den Førstes Billede har Kirketidenden tegnet i forrige Aargangs Nr. 33 S. 513. Vi meddele her en kort Skitse af den Sidstnævntes Liv.

Født den 22. Juni 1804 i Neunburg vorm Wald i Baiern, fik han i Daaben Navnet Leonhard. Efter at besøgt flere lærde Skoler og tilsidst Universitetet i Landshut, trak han sig tilbage til Lyceet (Dannelsesanstalt for Præster) i Regensburg. Den fromme Leonhard fandt nemlig ingen Smag i Studenternes løse Levemaade. Han troede sig meget mere Gud særlig forpligtet, da han som Dreng paa 4 til 5 Aar var falden i en opsvulmet Aaes rivende Strøm, og det ene var en kjærlig Tjenestepiges Aandsnærværelse og Høisindethed, som han næst efter Forsynets særlige Styrelse havde at takke for en mærkelig Redning fra en stor Livsfare. Han havde derfor fattet den Beslutning, helt og holdent at hellige sig til Herrens Tjeneste i Præstestanden, og Intet var istand til at gjøre ham vaklende heri. I 1829 blev han viet til Præst, og den unge Sjælesørger udfoldede paa den Post, hans Biskop havde anviist ham, en saa stor Nidkjærlighed, at hans Minde lever der endnu den Dag idag efter 45 Aars Forløb.

Men da Stedet havde en eenlig Beliggenhed, lærte han af egen Erfaring, hvor tiltrækkende Eensomheden er for et gudelskende Hjerte, og hvor gavnlig for et aandeligt og front Levnet. Derved vakttes i ham Længsel efter Klosterlivets hellige Stilhed, og han indtraadte i Aaret 1832 i det siden saa bekjendte Benedictiner-Kloster Metten i Dioceset Regensburg. Efter gammel Skik ombyttede han her sit Døbenavn Leonhard med Navnet Gregor til Paamindelse om, at en Ordensmand bør blive et andet Menneske, glemme sin Fortid, døe for Verden og føre et nyt Liv ene og alene i og for Gud.

Den Ro og Eensomhed, som Leonhard havde attraaet, blev imidlertid ikke Pater Gregor forundt. Forsynet havde til Manges Gavn og Frelse kaldet denne aandelige Mand til en mere udbredt Virksomhed. Først blev han sendt

til Scheyern, for der at indrette et nyt Kloster; og, efterat være vendt tilbage, valgtes han til Prior (Klosterets Forstander) og blev senere ophøiet til en Abbeds Rang og Værdighed. Det nye Kloster begyndte at blomstre og er blevet berømt formedelst sin fromme Aand og velsignelsesrige Virksomhed langt ud over Baierns Grændser; — og det var Abbed Gregor, som det fremfor Andre har at takke herfor.

Han oprettede Seminarier og en Studieanstalt, og vaagede ikke blot over Klostartertugtens Opretholdelse, men foregik ogsaa sine Medbrødre med et opbyggeligt Exempel. Abbeden mødte først i Choret, hvergang Klokken ringede og kaldte Munkene til Breviarbønnernes fælleds Læsning. Abbeden talte de fleste Skriftebørn og var jevnlig den sidste, der forlod Skriftestolen; han holdt selv i samfulde 16 Aar Fro- eller Hovedprædiken hver Søn- og Helligdag, og han gjenerhvervede for sin Orden Klostartret Andechs og oprettede i München et nyt Kloster, der blev opkaldt efter den h. Bonifacius.

Klosterets Ledelse og de med samme forbundne Arbejder havde vistnok været til Byrde for hans Eensomhed elskende Sind; men under disse Sorger havde han dog havt den Trøst at løve sammen med sine Brødre, og i deres venskabelige Kreds at finde aandelig Afspænding og Vederkvægelse, i deres Exempel Opbyggelse og Styrke. Men et endnu større Offer skulde kræves af ham; Lyset, som helst havde staaet under Skjæppen, skulde stilles paa en endnu høiere Stage, for at skinne i endnu videre Kredse.

Den apostoliske Stol har tilstaaet Kongen af Baiern, i Lighed med andre katholske Fyrster, den Forrettighed, at foreslaae værdige Mænd til de ledige Bispesæder i deres Lande, og den værdige Abbed havde ikke kunnet undgaae at tildrage sig sin Landsherres Opmærksomhed. Ved sit elskværdige og indtagende Væsen havde han vundet sin Konges særlige Gunst, uden at have søgt den eller endog kun at have en Ahnelse derom. Da nu Bispestolen i Augsburg blev ledig, agtede Kongen at foreslaae

ham til at blive den h. Ulrichs Efterfølger. Et kongeligt Sendebud skulde underrette ham derom. Men Abbeden vægrede sig ved at modtage den tilbudte Bispestav. Mægleren forsøgte paa alle mulige Maader at faae ham til at give efter, men forgjæves. Munkens Ydmyghed var ikke til at rokke. Han følte sig for lykkelig i sine Brøders fromme Kreds til frivilligt at slippe denne Lykke; han holdt for meget af sit Kloster til frivilligt at forlade det. Han havde hidtil levet som simpel Munk; han vilde ogsaa døe som simpel Munk. Da den kongelige Underhandler saae sig overvunden af Abbedens Fasthed, ytrede han tilsidst smilende: „Naa, Hr. Abbed; vil Deres Naade ei gaae til Augsburg, da maa De til München.“ Abbeden besvarede denne venskabelige Trudsel med et Smil uden at ville forstaae den. Men han skulde snart faae Øinene op for dens Betydning.

Den daværende Ærkebiskop af München, Carl August von Reischach, fik kort efter Cardinalhatten og blev forflyttet til Rom, og Kong Maximilian II. kom denne Gang Abbeden i Forkjøbet. Uden at spørge ham eller anmode ham om hans Indvilgelse udnævnte han ham til Ærkebiskop af München-Freising, og ledsagede Kaldsbrevet med en egenhændig Skrivelse. Nu begyndte en haard Kamp mellem Gregors Ydmyghed og den kongelige Naade. Munken havde undslaaet sig for at modtage den biskoppelige Værdighed, — hvorledes skulde han nu lade sig finde rede til at overtage en Ærkebiskops endnu større Ansvarlighed? Han kunde ikke beslutte sig til at ombytte Munkekappen med Palliet*), det ydmyge Kloster

*) Palliet er den ærkebiskoppelige Værdigheds Særkjende. I tidligere Tider var det en Kaabe, men efter det tolvte Aarhundrede er det et c. tre Fingre bredt hvidt uldent med purpurfarvede Kors smykket Baand, der i Kredsform bedækker Skuldrene, og hvoraf en kortere Ende hænger ned ad Ryggen og en længere ned over Brystet. Det skjænkes af Paven og bæres paa visse Høitidsdage over Messehagelen. Denne simple Prydelse forfærdiges af Nonnerne i St. Agnes' Kloster i Rom af

med den hellige Corbinians Ærkesæde, Gudfrygtighedens og Videnskabelighedens stille Bolig med Residentsstadens Larm og Forstyrrelser, sit kjære Metten med det stolte München. I sin Ydmyghed meente han, at hans Skuldre ei vare stærke nok til at bære saa tung en Byrde.

Men Kongen var urokkelig i sin Beslutning; og denne Gang var det Munken, som maatte give efter — ikke for sin Konges smigrende Tilbud, men for den høieste Overhyrdes Befaling. Et Forsøg paa at reise til Rom for personlig at underhandle med Paven og frabede sig den ham tiltænkte Ære, strandede paa Kongens ubøielige Fæsthed. Rejsepasset nægtedes ham, og Abbed Gregor blev d. 19. Juni 1856 af Paven kaldet til at være den h. Corbinians Efterfølger, og den 3. August s. A. viet til Biskop i Benedictiner-Basilicaen i München. Da han den 28. s. M. holdt sit høitidelige Indtog i „Vor Frue Domkirke“, jublede baade Geistligheden og Folket. Kun Een tog ikke Deel i den almindelige Glæde. Festtoget forekom ham som en Korsvei, ytrede han senere gjentagne Gange; helst var han vendt tilbage til sit Kloster. Havde han maaskee en Ahnelse om, hvor usædvanlig tung den biskoppelige Mitra skulde være ham?

Den fromme Abbed blev en nidkjær Overhyrde, uden dog at glemme, at han var Munk. Han forundte sig aldrig Ro, men var utrættelig i sine Pligters Opfyldelse. Hver Dag feirede han meget tidlig den h. Messe, holdt aandelig Læsning og Betragtning, og tog saa fat paa sit Hyrdeembedes Forretninger. Hver af de ham underordnede Præster fandt hans Arbeidsværelse altid aabent. Han viste den største Omhu og Samvittighedsfuldhed i at udvalge de værdigste og dueligste Mænd til de ledige Kald, og var utrættelig i at besøge Ærkebispedømmets enkelte

indviede Faars Uld. Den som har baaret det i Livet, tager det med i Graven. Dets sindbilledlige Betydning er at paamine den som bærer det, om det store Ansvar, der er forbundet med hans ophøiede Værdighed.

Kirker og Menigheder, meddele Confirmationens Sacrament, indvie Altere og Kirker, og i at røgte sin hellige Værdigheds øvrige Arbejder og Pligter.

Med Psalmisten kunde han sige: Jeg har baaret Om-sorg for dit Huses Herlighed, og: Nidkjerhed for dit Tempel fortærer mig. Han paabegyndte og gennemførte Vor Frue Kirkes Restauration, og Efterslægten vil være ham taknemmelig derfor. Han hævdede Gudstjenestens Værdighed ved at oprette et særligt Institut for Chordrenge, fremmede og vedligeholdte Geistlighedens kirkelige Aand ved at grundlægge Seminarier for Drengene i Freising og Scheyern. Han lod hvert Aar holde Exercitier (aandelige Øvelser for Præster), og det var Ærkebiskoppen selv, der gav sin Geistlighed et tilskyndende og opmuntrende Exempel, ved næsten hver Gang personlig at tage Deel i disse.

Han fremmede religiøs Oplysning og Opbyggelse ved at lade afholde saakaldte Folkemissioner, under hvilke der i de enkelte Menigheder flere Dage i Træk holdtes en sammenhængende Række af Prædikener om Troens vigtigste Sandheder og det christelige Livs væsentligste Pligter, hvori Ærkebiskoppen selv deeltog baade som Prædicant og Skriftefader. Han indførte ligeledes den saakaldte „evige Tilbedelse“ i sit Dioces, idet han forordnede, at Alterets h. Sacrament skulde skifteviis udstilles i Ærkebispedømmets forskjellige Kirker, for høitideligt at hyldes og tilbedes af de Troende, saaledes at hele Dioceset paa en vis Maade uafbrudt hele Aaret rundt tilbad sin i Sacramentet nærværende Herre og Frelser.

Han var en sand Fader for alle Fattige og Trængende, ligesom alle fromme eller velgjørende Foreninger hos ham fandt gavmild Understøttelse. Derfor høstede han ogsaa Løn i almindelig Høiagtelse og Kjærlighed.

Dog hvad der meest tyngede paa hans Skuldre, var ikke disse uafbrudte Arbejder, som han gjerne bar for sin dyrebare Hjords Skyld, men meget mere de usigelige Fortrædeligheder, som voldtes ham baade af Rege-

ringen og nogle Professorer ved Universitetet i München.

Allerede i Aaret 1862, da han første Gang reiste til Rom, var det hans faste Beslutning at bede Paven om Tilladelse til at nedlægge Hyrdestaven og vende tilbage til Klosterlivets søde Fred. Men da han saae Oldingen paa Sct. Peters Stol omleiret af Lidelser og Forfølgelser, men alligevel fuld af Mod og Tillid til Herren, undsaae han sig ved at komme frem med sin ydmyge Begjæring, som nu forekom ham feig og uværdig; og ved den h. Petrus' Grav gjorde han det Løfte, aldrig at lade sin Hjerd i Stikken, men trofast at holde ud med den indtil Døden. Kirkens øverste Hyrde udmærkede sin Medhjælper i Hyrdeembedet med en Thronassistents og Huusprælats Værdighed, og det romerske Senat tilkjendte ham Hæders-titlen „Patricius Romanus“. Den evige Stad med Oldtidens ærværdige Mindesmærker, idelige Samtaler med den h. Fader og de mange Biskopper, der dengang vare samlede fra alle Verdens Hjørner for at tage Deel i Høitidelighederne til Ære for nogle hellige japanesiske Troeshelte og Blodvidner — alt dette gjorde et dybt Indtryk paa hans Sind og Gemyt. Aandelig styrket vendte han efter sex Ugers Fraværelse tilbage; og han trængte til Styrke, thi nye Kampe ventede ham.

(Sluttes.)

Hortensia.

En Fortælling fra det tredie Aarhundrede.

Solen stod paa sit Høidepunkt og udgød sine glødende Straaler over den evige Stad. *) Paladsernes og Templernes

*) Dengang det endnu hedenske Rom.

Kupler svømmede i et glimrende Lyshav, og Fontainernes Vandstraaler faldt i det blændende Sollys til Jorden som gjennemsigtige Guldbølger. Det var kun de Fattige og Slaverne, som vandrede paa Gaderne og de offentlige Pladser, hvor der, selv i Skyggen, herskede en kvælende Hede. De fattige Plebejere gik for at bønfalde en velhavende Patron om en Understøttelse; men Slaverne arbeidede og bare Dagens Byrde og Hede. Tilbagetrukne i det Indre af deres prægtige Boliger, nøde de Rige, i de Timer Heden var stærkest, en behagelig Ro og Forfriskning i Sale med Marmor og Mosaikgulve, som bleve afkjølede af rindende Vande. Havde de ikke vellugtende Bade, Haver med tause, stille og skyggefulde Løvgange, om Vinteren Roser fra Pæstum og om Sommeren Sneen fra Appenninernes Tinder? Maatte da ikke, naar man havde tilbragt den glødende hede Dag med Lediggang og Søvn og Baden, Natten hidføre glade Timer for Maaltidet og Livets øvrige Glæder?

I Haven til en af disse Pragtboliger, der lignede hele Byer og — saaledes udtrykker allerede en samtidig Forfatter sig — gjorde Verdensstaden til en Samling af Byer, havde to Kvinder trukket sig tilbage for at undgaae baade den trykkende Varme og den ikke mindre piinlige Larm i det af dem beboede Palads, hvis prægtige Søilerækker lyste vidt ud i det Fjerne. De opsøgte et skyggefuldt og roligt Sted, og kom, idet de gjensidigt støttede sig til hinanden og fulgte Alleernes Krumninger, til en med Mos og Slyngplanter smykket Klippegrotte ved Randen af en med Muræner og Guld fisk opfyldt Dam. „Lad os her hvile os, min Datter“, sagde den ældre af disse to Damer, „her i Nymphernes Grotte. Her ville vi undgaae Solen og den øredøvende Støi i Huset.“

Hun satte sig paa en Klippebænk, og Datteren ved hendes Fødder, idet denne forsøgte at flette en Krands af nogle Blomster, hun havde plukket. Matronen forblev taus; hun sænkede sine store sorte Øine ned paa sit Barn, og, uden at hun lagde Mærke dertil, trillede Taarer ned

ad hendes Kinder. Hortensia hævede sit Hoved for at vise sin Moder Blomsterne. Da saae hun pludselig hendes Taarer og reiste sig op; den Krands hun havde flettet, faldt hende af Hænderne, og hun kastede sig om Halsen paa sin Moder med det høie Udraab: „Hvad græder Du for, kjæreste Moder? Det er ikke første Gang, at jeg seer Dig fælde Taarer; men aldrig lod Du Dig bestemme til at betroe mig din Hemmelighed. Ak, saa tal dog til mig; jeg er jo intet Barn mere! Dine Ord skulle blive begravne i mit Hjerte. O, kjæreste Moder, siig, hvad feiler Dig? Hvad har Du paa Hjerte?“

Claudia besvarede sin Datters Kjærtegn i en rolig Tone: „Kjære Barn! Ingen blandt de Dødelige kan undrage sig Lidelsens Lov; men hvad jeg lider, kan Du maaskee ikke forstaae!“ — „Du lider“, svarede Pigen, idet hun kastede et kjærligt Blik paa sin Moder, „Du lider og dog har jeg hørt af dine Frigivne, at mange, mange Kvinder misunde Dig. Du nedstammer fra en gammel og ædel Slægt, og Guderne have forlehnet Dig stor Rigdom. En Dag sagde Cloe, din græske Frigivne, mig, at Du var den Lykkeligste af alle Kvinder.“

„Ak“, svarede Claudia med et Suk, „den Lykke, som blænder den store Mængdes Øine, letter ikke den mindste af vore Bekymringer. Hvad giver jeg dog for hine saa meget misundte Herligheder ved dette Palads, som næsten kappes med Cæsarernes, hvis Haver Natur og Kunst i saa høien Grad have forskjønnet, ved min Villa i Neapel, ved mine Landeiendomme paa Sicilien, ved de Godser, som jeg eier paa Africas frugtbare Kyst? Menneskene misunde mig, siger Du. mit stakkels Barn! De ønske sig mine Smykker, Gjenstanden for deres letfærdige Underholdninger, mine Silkekjoler, mine Halsbaand og Ringe, de Heste, man spænder for min Vogn, og de mange Slaver, som opfylde mit Huus. O, de vilde, hvis de kjendte mit Hjerte, hvis de ransagede mit Indres Hemmeligheder, isandhed ikke misunde mig!“

„Og alligevel, Moder“, fortsatte Hortensia, „kau der

vel gives paa Jorden en mere misundelsesværdig Stilling i Livet, end en Dig lignende romersk Matrones? Hvilket Folk har mere æret Kvinderne end vort? Hvilken høi Rang indtog ikke blot i Familien, men ogsaa i Staten de berømte Kvinder, fra hvilke vi, kjære Moder, nedstamme, de, som spandt Ulden og Linnedet ved den huuslige Arne, som opdroge deres Sønner med ædel Selvfornægtelse, for at de skulde tjene Rom og Guderne, som blufærdige og kydske kun forlode det ægteskabelige Huus, for med nedladt Slør at følge med de religiøse Festtog til Capitolium, hvis Bønner ansaaes for den værdigste Røgtelse, som man kunde frembære for de udødelige Guder, og hvis Skridt vare omgivne af hellig Ærefrygt? Hvilken skjønnere Livslykke kan man tænke sig end hine Kvinders, som fra Ægttestandens Begyndelse af indtil Døden kun have kjendt een Kjærlighed, og om hvem alle Digtere sang, at de havde levet rene imellem Ægteskabets og Baalets Flamme.“

Med melankolsk Opmærksomhed havde Claudia lyttet til sin Datters Tale, hvis begeistrede Ord aandede dyb Rørelse og Stolthed. Smilende og rystende paa Hovedet svarede hun endelig: „Du har, kjære Hortensia, skildret mig vore Bedstemødres og Oldemødres Liv og Skjæbne, de Kvinders Liv, hvis strenge Dyder den stolteste af alle Republikker roste. Medrette tilkjendte Fædrelandet saadanne strenge Sæder ogsaa store Æresbeviser, og Du har i Din Families Historie og Overleveringer lært at ære disse ophøiede Forbilleder paa høi Dyd og blufærdig Beskedenhed. Men ak, mit Barn, hvor ganske anderledes ere dog vore Sæder blevne! Med Friheden er tillige ogsaa denne Dyd flygtet langt bort fra Rom. Hvor er nu for Tiden de Kvinder, som kunne sætte den Indskrivt paa deres Grav: „Een Mands Ægtefælle“? Skilsmisse og Forskydelse, som vore Forfædre holdt for umulige, have som dagligdags Begivenheder faaet Borgerrøret hos os, og æresyge Kvinder, uværdige Døttre af ædle Mødre, tage i deres Liv vel ti eller femten forskjellige

Ægtefæller, for ikke at tale om mange andre Udskeielser og Udsvævelser, som desværre kun altfor snart ville bedrøve Dig, kjære Barn, ikke mindre end mig. O, mit Barn, jeg lider baade for min egen Skyld og ved Tanken om de Lidelser, som midt i en fordærvet og æreløs Verden vente paa Dig!“

„Men, Moder“, sagde Hortensia nu i en sørgmodig Tone, „Du har dog i det mindste ikke noget at befrygte; Du kan jo, ligesom vore Forfædre, føre et hausligt Liv i Uskyld og Kydskhed. Man er, det har Du jo ofte nok sagt mig, kun ulykkelig, naar man ringeagter Dyden; Du vil derfor aldrig blive ulykkelig!“

„Jeg haaber ogsaa at levare Freden i min indre Helligdom, hvor der boer en Gud, jeg veed ikke hvilken; men mit Hjerte er betaget af en bitter Følelse af Angst; thi jeg frygter for, at blive udstødt af min Ægtefælles Huus og skilt fra Dig, mit elskede Barn. See, nu kjender Du mine Taarers Hemmelighed!“

Ved disse Ord kastede Hortensia, svømmende i Taarer, sig om sin Moders Hals og klyngede sig tæt op til hende, som om hun havde frygtet for, at man vilde rive hende ud af Moderens Arme. Hidtil opvoxet i from Vankundighed, kjendte hun ikke Verdens Lidelser og Farer; i en til Læsning indviet Indgetogenhed havde hun studeret sit Fædrelands Historie, havde læst de store Digtere fra Augustus' Tidsalder, og troede, at det Diocletianske Rom endnu var det samme som det republikanske. Isærdeleshed var hun uvidende om, med hvilke stedsevarende Farer Usædeligheden truede den eneste Lykke, hun kjendte paa Jorden: sin Moders Kjærlighed og Omhu; hun vidste ikke, at hendes Fader Æmilius, som indgød hende lige saa megen Frygt som Kjærlighed, med et Ord kunde udstøde hendes saa høit elskede Moder af sit Huus, og at der kun behøvedes et lunefuldt Indfald, for at reise en evig Skillevæg imellem Moder og Datter. Claudia udtalte sig ikke tydeligere og meddeelte ikke sin Datter Noget om de Bevæggrunde, som foranledigede hendes

Frygt; hun sagde hende ikke, at Sabinas, den ægyptiske Præfects Enkes Skjønhed og Rigdom havde forført hendes Ægtefælle, og at hun antog den ved Overlevering og almindelig Udøvelse berettigede Forskydelse at være uundgaaelig. Denne smertelige Vished beholdt hun for sig selv; hun led allerede iforveien i sit Indre alt det Hjerteskrærende, som laae i den forestaaende Skilsmisse og i en Afsked, over hvilken Intet kunde trøste hende.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den katholske Verden er nylig bleven overrasket af Efterretningen om Cardinal Berardis Død. Han blev en af de første Dage i denne Maaned angreben af Feberanfald; men Ingen ahnede nogen Fare. Den 6te blev imidlertid hans Tilstand betænkelig, saa at hans Skriftefader og Sognepræsten til St. Maria in Via Lata hidkaldtes for at yde den høie Syge Bistand i hans sidste Øieblikke. Henimod Midnat modtog han de Døendes Sacramenter. Joseph Berardi var født den 28. September 1810 og blev den 13. Marts 1868 af Pius IX. udnævnt til Cardinal. Han var tidligere Understatssecretær under Antonelli og senere Prominister for de offentlige Arbejder. Han begyndte sin Løbebane som Advocat; men, efterat være bleven Enkemand, besluttede han sig til at blive Præst.

— Med Cardinal Amats Død er Vicekantslerembedet blevet ledigt. Cardinal di Pietro bliver Decanus i den Afdødes Sted; han havde allerede længe røgtet Decanats Forretninger. Den Omstændighed, at di Pietro er bleven udnævnt til Camerlengo, staaer ikke i Veien for, at han ogsaa er Decanus i det hellige Collegium. Cardinal Borromeo, hidtil Cardinaldiacon med Titlen af St. Vitus og Modestus, er, efter at han i 10 Aar har beklædt denne

Rang, gaaet over til Cardinalpræsterne og har antaget Titlen af St. Praxedis. Cardinal Borromeo var den fjerde blandt Cardinaldiaconerne, og er nu efter Ancienniteten den syttende blandt Cardinalpræsterne, saa at han følger imiddelbart efter Cardinalvicaren Monaco la Valetta, som blev udnævnt samtidigt med ham, nemlig den 13. Marts 1868. Hans Eminence vil ogsaa blive viet til Biskop i. p. i. uden naturligviis derved at betragtes som Cardinalbiskop; hans Titel vedbliver at være: „Cardinalpræst“.

Modtagelsesbeviis.

I Anledning af min Meddelelse i Nr. 14 og 15 af „Nordisk Kirketidende“ har jeg med inderlig Tak og Glæde modtaget følgende Gaver til Lindring af Hungersnøden i China:

„Til Chineserne“ 20 Kr., S. n 2 Kr., R. r (2de Guldmønter) 36 Kr. 50 Øre, L. r 5 Kr., S. St. e 10 Kr., J. n 2 Kr., B. ch 1 Kr., Ch. n 2 Kr., V. s 2 Kr., F. G. r 2 Kr., Sch. 2 Kr., L. d 2 Kr., N. fra Ordrup 4 Kr., J. n 1 Kr., M. n 2 Kr., Tyendeforeningen 10 Kr., J. n (Josephshospit.) 1 Kr., v. E. h 5 Kr., K. f 4 Kr., H. n 4 Kr., F. d 10 Kr., N. J. n 2 Kr., St. e 10 Kr., Ch. n 1 Kr. 50 Ø., S. L. n 1 Kr., H. G. ch 1 Kr., M. n 1 Kr., Vincentiusforeningen 20 Kr., Chr. S. r 2 Kr., W. S. r 5 Kr., G. r 32 Kr., Nat. H. n 12 Kr., „En liden Gave“ (fra Odense) 4 Kr.; hvilken Sum af 219 Kr. eller 300 Frcs. er afsendt idag over Lyon til vore Missionærer i de af Hungersnøden hjemsøgte Districter.

Kjøbenhavn, d. 23. April 1878.

H. Grüder.

Portræt af Pave Leo XIII.

Et i Paris lithographeret og smukt udført Brystbillede i naturlig Størrelse af Hans Hellighed, Pave Leo faaes hos Hr. W. Jacobsen, Bryggerlængen 11, for den billige Priis af 3 Kr.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 28. April. Hvide Søndag. I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 7 og Kl. 11 stille Messe; Kl. 9 høitidelig Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye deres Daabspagt og annamme den første hellige Communion. Kl. 5 Efterm. Fest- og Takkeandagt med Prædiken og „Te Deum“. — 29. M. Petrus, Mart. 30. Ti. Catharina af Siena, Jomfru. 1. Mai. O. Philippus og Jacobus, Apostler. 2. Tø. Athanasius, Biskop og Kirkelærer. 3. F. Korsets Finding; Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 4. L. Monica, Enke.

Søndagen d. 5. Mai. 2. Søndag efter Paaske. Levitmessen, efter hvilken Confirmationens h. Sacrament meddeles, begynder Kl. 9; stille Messer læses Kl. 7 og 11.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 18.

Søndagen den 5te Mai.

1878

Indhold: Gregor v. Scherr. Hortensia. Kirkelige Efterretninger:
Rom.

Gregor v. Scherr.

(Sluttet.)

Flere af Universitetets Lærere sloge ind paa en farlig Vei. Præsten Frohschammer, Professor i Philosophie, udgav flere Skrifter, hvori han overvurderede den menneskelige Fornufts Evner, og nægtede Kirken Pligt og Ret til at vaage over, at Ingen maa fremføre falske Paa-stande, der paa en eller anden Maade stride mod den aabenbarede Sandhed, hvis af Gud beskikkede Vogter Kirken er.

Ærkebiskoppens sønlige Hjerte bedrøvedes vistnok dybt over, at den h. Fader i en Skrivelse til ham af 11. December 1862 maatte hævde Aabenbaringens Hemmeligheder og Kirkens Ret ligeoverfor en tøilesløs Philosophies Overgreb paa et fremmed Gebeet og vise den tilbage indenfor dens Enemærker. Paven anerkjendte, at, hvis hine Philosopher kun vilde hævde Fornuftens og Philosophiens sande Grundsætninger og Rettigheder, da fortjente de vistnok tilbørlig Roes. Fornuften er ved det første

Menneskes Brøde vel omtaaget, men paa ingen Maade udslukket. Den sande og sunde Philosophi indtager derfor en hæderlig Plads. Dens Opgave er, flittigt at forske efter Sandheden og, støttet paa sine egne Grundsætninger, at bevise, hævde og forsvare ogsaa mange af de Sandheder, som tillige ere Gjenstand for Tro, f. Ex. Guds Tilværelse, Væsenhed og Fuldkommenheder. Og saaledes baner den Veien baade til Troen paa disse Sandheder, og selv til nogenlunde at forstaae hine dybere Lærdomme, som vi alene ved Troen først blive bekendte med.

Saaledes paaviste Kirkens øverste Lærer den rigtige Mellemsvei imellem Fornuftens Over- og Undervurdering; men den gjenstridige Præst maatte i 1863 suspenderes, og han gik nu videre til aabenbar Rationalisme. Endnu større var den Sorg, der voldttes Ærkebiskoppen af en anden Videnskabsmand, den tidligere af den katolske Sag saa vel fortjente Stiftsprovst Döllinger. Han havde bidraget Sit til at vække den Mistanke, som det vaticanske Concil mødte baade hos mange Enkelte og hos Regeringerne. Og da Modstanden blussede op i lys Lue, var det især ham, der pustede til Ilden.

Ærkebiskop Gregor havde paa Conciliet sluttet sig til det Mindretal af Biskopper, som arbejdede paa, at Læren om Pavens Ufeilbarhed ikke skulde forkyndes som en Troeslære. Han havde med 54 andre Biskopper afholdt sig fra at tage Deel i det offentlige Møde af 18. Juli 1870, hvori Læren om Pavens Forrang og Ufeilbarhed høitidelig vedtoges med 533 Stemmer mod 2. Han havde kort før forladt Rom og derved givet Afkald paa Ret til afgive sin Stemme. Men saasomt Conciliet havde talt, underkastede han sig dets Afgjørelse ligesom Mindretallets øvrige Biskopper.

Den kirkefjendske Presse havde under Conciliet roest dem som Mænd, udmærkede ved Aand, Lærdom, Veltalenhed og Characterfasthed. Senere omtalte den dem med Ringeagt, men røbede derved kun, at den kjender Intet til den katolske Katechismus, og er ude af

Stand til at paaskjønne et troende Hjertes ydmyge og høimodige Underkastelse under Kirkens guddommelige Læremyndighed.

Biskopperne vare sammenkaldte for blandt andet at drøfte det Spørgsmaal: Skal Pavens Ufeilbarhed opstilles som Troeslære? eller med andre Ord: 1) Er Pavens Ufeilbarhed en aabenbaret Sandhed? og, 2) hvis dette Spørgsmaal maa bejaes, vil det da være betimeligt under Nutidens Forhold at forkynde denne Sandhed som en alle Troende forpligtende Troessætning? Man kunde dengang (indtil 18. Juli 1870) endnu svare Nei til begge disse Spørgsmaal*). Ihvorvel de fleste og meest ansete Theologer fandt denne Lære tydeligt udtalt i Skrivt og Overlevering, modsagdes de dog af nogle faa. Mere Grund kunde der derimod være til at tvivle om Definitionens Betimelighed. Man kunde forudsee, at ondskabsfulde eller uvidende Mennesker vilde kappes om at fordreie og forvanske det katholske Dogme og benytte sig af dets Vrægebillede til dermed at skræmme og ophidse de Enfoldige mod Kirken, — ja at samme Vrægebillede vilde tjene Kirkens Fjender til Paaskud**) for den næsten almindelige Kirkeforfølgelse, som vi snart derefter skulde see iværksat. Dette erkjendte forresten ogsaa det Fleertal af Biskopperne, som fremskyndte Definitionen. En af dets meest fremragende Ordførere, Cardinal Manning, siger i sin Brochure: „Det vaticanske Concils sande Hi-

*) Angaaende det første eller selve Læren jfr. f. Ex. det fortræffelige Skrivt: Den katholske Kirke og „Romerkirken“, udgivet af Dr. Coppenrath. Fredericia 1865. Side 135.

**) Vi sige „Paaskud“. Det var nemlig langt fra at være den sande Grund. Planen til Kampen mod Kirken var meget mere forlængst lagt. Dens Vugge — ytrede Hr. Windthorst nys i det preussiske Deputeretkammer — stod paa Valpladsen ved Königsgrätz. Efterat Preussen havde kastet Østerrig ud af Tydskland og ydmyget Frankrig, troede det sig stærkt nok til, med Held at prøve sine Bajonetter og sit Bureaucrati mod den katholske Kirke.

storie“, 16. Cap. desangaaende: „Der gaves mange og vægtige Grunde saavel mod som for Definitionens Betimelighed.“ Disse ansaaes af Fleertallet for overveiende, hine af Mindretallet. Dettes Medlemmer reiste derfor tidt Indsigelser. „Men“ — siger den samme paalidelige Forfatter — „de gjorde altid kun Brug af den Ret og det Privilegium, man kan betegne som en et Concil medfødt Ret, eller i en constitutionel Stat som en constitutionel Ret, nemlig at reise Indsigelse mod Alt, hvad de ansaae for skadeligt og ubetimeligt. Det var en ærlig og aaben Kamp. Men Fleertallet lod sig ikke bringe fra sin Overbeviisning om, at Definitionen ei blot var betimelig, men endog nødvendig for Kirkens Vel.“

I Henhold hertil erklærede Conciliet i sit fjerde offentlige Møde: „Den romerske Pave er, formedelst den guddommelige Bistand, som er ham forjættet i den h. Petrus, saa ofte han taler ex cathedra, d. e. i Medfør af sit Embede som alle Christnes Hyrde og Lærer, og i Kraft af sin høieste apostoliske Autoritet erklærer en Lære, der angaaer Troen eller Sædeligheden, for at være forpligtende for hele Kirken, deelagtig i den Ufeilbarhed, med hvilken vor guddommelige Forløser har udstyret sin Kirke til Fortolkning af Troes- og Sædelærens Indhold.“

Nu var Situationen for Mindretallet helt forandret. Nu maatte enhver Modstrid øieblikkelig forstumme. Nu var Sagen definitivt afgjort. Den Myndighed havde talt, som har Frelserens Forjættelse: Lær alle Folkefærd; og see, Jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende.“ Disse Ord gjælde ikke den enkelte Biskop; derfor kunde, som sagt, den Enkelte tidligere være af den Mening, at Paven ei var ufeilbar; men de gjælde det kirkelige Læreembede, d. e. Biskoppernes Heelhed i Forening med Paven. Det vidste Gregor. Han, som havde været Difinitionens ivrige Modstander, blev nu strax Sandhedens modige og ihærdige Forsvarer. Han brød sig, ligesaa lidt som hans tidligere Meningsfæller, om de Liberales Haanlatter, der nu anklagede dem, fordi

de underkastede sig og bekendtgjorde den forkyndte Troeslære i deres Dioceses, for Inconsekvents, Vægelsindethed og Charakterløshed. Han vidste, at det meget mere var den eneste konsekvente Handlemaade, og en hellig, ufravigelig Pligt, og at han ei blot turde handle saaledes, men maatte det. Thi hvad Kirkens Læreembede forkynder som guddommelig Aabenbaring, det er virkelig en aabenbaret Sandhed, og det maa Enhver troe og bekjende, med mindre han vil ophøre at være Katholik og udelukke sig fra Kirkens Samfund.

Gregor var i alle Maader en katholsk Biskop. Hvor klart han var sig sin Pligt bevidst, viste hans fremtidige Færd.

Den 17. Juli seent om Aftenen ankom han til München; den 21de — altsaa først tre Dage efter Dogmets Forkyndelse — forsamlede han Universitetets theologiske Professorer hos sig, mindede dem om den Pligt og Nødvendighed at underkaste sig Kirkemødets Afgjørelse, og opmuntrede dem i de meest indtrængende Ord til at efterkomme denne Pligt. Det var paa hans Tilskyndelse, at de tyske Biskopper d. 31. August samledes i Fulda under Ærkebiskoppen af Cölns Forsæde, og udstedte et fælleds Hyrdebrev for at oplyse de Troende om Dogmets forpligtende Kraft.

Stormen sagtnedes, uden dog aldeles at lægge sig. Som bekjendt dannede der sig en ny Sect, de saakaldte „Gammel-Katholiker“ eller rettere Ny-Protestanter. Og Döllinger ansaaes for at være de Frafaldnes aandelige Leder.

Det var da vistnok et haardt Skridt for den faderligsindede Overhyrde. Men hans høie Stilling paa Tidens Varde og hans ansvarsfulde Hyrdepligt paalagde ham det som en hellig Pligt, og han gjorde det fast og uforfærdet. Den Mand, der var almindelig anseet som lærd Historiker, indflydelsesrig ved Hoffet og hos Kongen, elsket af mange fremragende katholske Mænd som deres Ungdoms Lærer — Hr. v. Döllinger, der stivsinde vedblev at nægte

Dogmets Anerkjendelse, blev af sin Ærkebiskop erklæret for at være truffet af det Band, som Vaticanerconciliet havde udtalt over Enhversomhest, der „fordristede sig til, hvad Gud forbyde, at modsige Definitionen“.

Ogsaa den bayerske Regering indtog, navnlig siden 1870, en altid mere fjendsk Holdning ligeoverfor Kirken. De sørgelige Erfaringer, Gregor — som Landets første Ærkebiskop — gjorde i denne Henseende, saarede hans fredelskende Hjerte dybt. Det glade og freidige Sindelag, han tilforn havde udmærket sig ved, svandt hen. En nærstaaende Ven tager ei i Betænkning offenlig at paastaae, at disse Erfaringer vare bl. A. Aarsag til hans uventet hurtige Død.

Dog formildedes hans dybe Sorg af en urokkelig Tillid til Gud og hans Styrelse. Begge Følelser, Sjæle-Hyrdens Smerte og Kirkefyrstens Haab, udtales paa en uforlignelig smuk Maade i hans Fastehyrdebrev af 1872 med følgende Ord:

„Der aabenbarer sig ikke blot Modbydelighed, men endog et sandt Had mod Kirken, dens Tjenere, Lærdomme og Indretninger. Det Sprog, der føres mod den, minder levende om de Tider, da Troen paa Christus ansaaes for en Statsforbrydelse, og dens aabne Bekjendelse blev straffet med Døden.

„Endog nogle Katholiker høre ei mere deres hellige Moders Ord, men følge fremmede Indskydelser og Skuffelser. Og saaledes skeer det, at Nogle reise sig mod den kirkelige Myndighed, opsige den Lydighed og forvilde sig paa Veie, der ikke føre til Livet, men til Fordærvelse.

„Kirken hæver vel sin formanende og advarende Røst, den beder dem vel og besværges dem, at afstaae fra den store Forbrydelse, at sønderrive Jesu Christi Legemes Eenhed; den leder vel efter Forførerne saavel som efter de Forførte og indbyder dem til Omvendelse og Bedring; den fremtræder vel for Forbryderne med hele den Myndighed, som er den forlehnet af Herren, og taler alvorlige og revsende Ord til dem. Men den maa desværre see, at

dens Bestræbelser ikke sjældent ere forgjæves. Sønner, som den har næret med sit Hjerteblood, vende den Ryggen og blive til Forrædere imod den.

„Overvældet af Smerte sukker vor h. Kirke tidt ved at opleve saadanne sørgelige Tilskikkelser; men den forfærdes ikke og taber ikke Modet. Ved at kaste et Blik paa sin guddommelige Stifter, føler den sig trøstet, opmuntret og paany oplivet. Den gennemstrømmes af nyt Mod og ny Kraft. Thi derved ihukommer den, at den nærværende Kamp skal ende med en sikker Triumph.

„Ligesom Christus, vor Herre, maatte lide og ad denne Vei indgaae i sin Herlighed, saaledes er det ogsaa med Kirken“ — har vor h. Fader Pius IX. endnu i de sidste Dage tilskrevet Os, Eders Overhyrde, for at trøste og opmuntre Os.

„Ja, Kirken maa lide; den maa forfølges, fordi den er Jesu Christi Kirke. I den gjentager sig den guddommelige Verdensfrelzers Lidelse stedse paa en synlig Maade.

„Kirken har Intet at frygte af Lidelser og Forfølgelser, men kun at haabe. Thi den har endnu altid beviist, at den er uovervindelig ligeoverfor alle sine Fjenders Angreb og Helvedes største Anstrængelser. Faste Borge sank med Tiden i Gruus; Kirken derimod vedbliver at være evig ny, evig ung. Hine ødelægges af fjendtlige Stridsmænd; denne kunne ei engang Dæmonerne faae Overhaand over.

„Ihvor Mange der end have kæmpet mod Kirken, Alle have de fundet deres Undergang derved; men Kirken selv er ophøiet over Himlen.

„Den er seirrig gaaet ud af enhver Kamp. Alle Efterstræbelser og Mishandlinger have bidraget til dens Forherligelse. Den har aldrig lidt Skibbrud i nogen Storm; intet Angreb, ingen Kamp har bragt den til Fald.“

Allermindst skal dette lykkes den Bevægelse, som Gregor i de ovenanførte Ord klager over, „Gammel-

Katholicismen“. Det skulde endnu forundes ham at see den opløses og tabe sig i Rationalisme og Vantro. Den 18. December erklærede en af Retfærdighedens djærveste Forkæmpere og den katholske Sags kraftigste Ordfører i det preussiske Deputeretkammer uden at møde Modsigelse: „Det tyske Folk — de øvrige bryde sig ikke derom — og efter min Iagttagelse i den sidste Tid navnlig de tyske Regeringer trække sig kjendeligt tilbage fra „Gammekatholicismen“; og jeg troer, det er vel gjort; thi de synes mig at have gjort den Erfaring, at der ikke mere lader sig gjøre noget med den. Det er jo ogsaa vanskeligt, klart at erkjende, hvad de Herrer egenlig ville. Jeg er af den Mening, at ikke to af dem troe det samme; enige ere de kun i, hvad ikke troe.“

Ærkebiskop Gregors Ligfærd var storartet. I det uoverskuelige Ligtog saaes bl. A. Repræsentanter for Landets Domcapitler, flere Benedictiner-Abbeder, fire Biskopper, nemlig af Passau, Eichstätt, Augsburg og Regensburg, og Ærkebiskoppen af Bamberg, altsaa ni Prælater i Bispe mitra. Ligvognen, der blev trukken af fire Heste, var rigt prydet med Blomster og Krandse; paa begge Sider gik fire Præster samt Landdagens Tjenere i Uniform, alle med brændende Lys i Haanden. Vognen fulgtes af to Præster, der bare paa Puder den Afdødes Ordenstegn. Efter dem fulgte en kongelig Generaladjutant som Hans Majestæts Stedfortræder, Rigsraaderne, næsten alle Deputerede, Byraadet, det theologiske Facultet i Uniform m. m. Selve Sørgegudstjenesten i Domkirken var meget høitidelig. Medens nemlig Ærkebiskoppen af Bamberg holdt Høimessen, feirede Biskopperne samtidigt stille Messer ved Sidealtre. Exsequierne overværedes af Hs. Excellence den apostoliske Nuntius med flere fremmede Gesandter, begge Kamrenes Medlemmer, Statsministrene m. m. og en utallig Mængde af alle Classer og Stænder. Vi slutte med den simple, men gribende Ligtales Ord: Præpositorum vestrorum . . . intuentes exitum conversationis imitamini fidem. „Betragter Udgangen af Eders Hyrders Vandel og efterfølger deres Tro!“

Hortensia.

En Fortælling fra det tredie Aarhundrede.

(Fortsat fra Nr. 17.)

Flere Maaneder hengik; den Tildragelse, som Claudia i sin Moderangst havde forudahnet og begrædt, indtraadte. En Dag var en af hendes Mands Frigivne kommen og havde afkrævet hende Nøglerne til Huset, en betydningsfuld Cæremoni, som viste denne værdige Dame ud af hendes Mands Huus. Hun maatte adlyde og overlod Om-sorgen for Hortensia til sin Mand; thi efter den romerske Ret var Barnet udelukkende Familiefaderens Eiendom. Separationen var skeet, og den havde efterladt to blødende Hjerter. Claudia var af hendes Slægtninge, som gjenvandt alle Rettigheder over hende, bleven bragt til en Villa i Omegnen af Neapel, og Hortensia levede tilbagetrukken i det faderlige Huus mellem nogle troe Slavinder, som allerede havde tjent hendes Moder, og som nu med Iver, dog uden at kunne adsprede eller trøste hende, bare Om-sorg for hende.

Medens hendes Fader, naar han havde opfyldt sine Embedspligter — han var Præfect for Prætoriet —, samlede Venner, Clienter og Snyltegjæster om sit Bord, levede Pigen eensom for sig selv i den dybeste Indgetogenhed, kun sysselsat med Mindet om sin Moder og de Lærdomme, hun havde faaet af hende. Sabina, Paulus Æmilius' nye Ægtefælle, forstyrrede hende ikke i hendes Eensomhed; thi hun havde ligeledes sit Tidsfordriv og sine Forretninger. Hun blev ikke hjemme for at beskæftige sig med at røgte sin huuslige Gjærning. Efter at have bragt sit længe varende prægtige Toilet i Orden besteg hun sin Vogn for at kjøre til Amphitheatret. Hun spadserede under Søilehallerne, og Dagen gik for hende under lutter Morskab, og Natten under festlige Gilder. Den romerske Kvinde, som i denne vanartede Tid frasagde sig den huuslige Arnes Værdighed, havde af deres Mænd lært Adspredelser

og Udskeielser. Man saae disse optræde som Skuespillere paa Theatrene, kæmpe paa Arena'en som Gladiatorer; man saae Kvinderne beruse sig ved Festmaaltiderne, ved hvilke fordem de kydske Matroner aldrig viste sig. Sabina hørte til disse skamløse Kvinder, og Claudias meest levende Smerte ved Skilsmissen fra sin Datter var den, at hun maatte lade hende tilbage i saadanne Omgivelser.

Hortensia var uvidende om disse Enkeltheder, da en jomfruelig Følelse holdt hende borte fra Stedmoderen, som forøvrigt heller ikke opsøgte hende. En Dag lod hun hende imidlertid indbyde til sig, for at vise hende de Juveler, som en græsk Handelsmand just havde bragt. Ledsaget af et Par Tjenerinder begav Hortensia sig ind til Sabina, der, omgivet af sine Kammerjomfruer, fuldendte sin Paaklædnings mæisommelige Forretning og samtidigt dermed prøvede de Halsbaand og Armbaand, paa hvilke hun især henlede sin Steddatters Opmærksomhed. „Betragt dem nøie og omhyggeligt“, sagde hun til hende, „thi Du vil faae lignende Smykker, hvis Du vil ægte min Broder Sextus.“

Denne letfærdigt henkastede Ytring trængte som et Stik ind i Hortensias Sjæl og opfyldte hende med Angst og Bæven. En af Sabina udvalgt Ægtefælle, hendes Broder — hvilken Skæbne! Hun lod Perlesnorene falde ud af Haanden og nærmede sig taus et mod en af Paladsets Gaarde vendende Vindue. Ogsaa Kammerjomfruerne saae med en med Skræk parret Nysgjærrighed til den Side, og Hortensia lagde nu Mærke til det sælsomme og sørgelige Skuespil, der havde vakt deres Opmærksomhed.

Midt i Gaarden stod en Pille, og til den var en Slavinde med lange sorte Haar bundet, som blev hudflettet af en Bøddel. Et saadant Syn var ikke paafaldende i det hedenske Rom; thi hvor var der dengang et Huus i Rom, der ikke havde sin Bøddel, hvis Hverv det var at tugte det stakkels Tyende? Og skjøndt Hortensia aldrig havde været Vidne til saadanne Grusomheder, saa længe hendes

Moder var hos hende, saa var det hende dog vel bekendt, at Sabina hyldede den almindelige Vedtægt; desuden havde hun ogsaa alt ofte fra det Fjerne hørt Smertenskrig fra de grusomt martrede Slavinder. Dette Syn var altsaa forsaavidt ikke noget Nyt for hende. Men den Ro, den heltmodige Hengivelse, som dette Grusomhedens Offer bar til Skue, var ikke noget Almindeligt. Hun klagede ikke, gav ikke en Lyd fra sig; hendes Øine vare løftede mod Himlen, hendes Læber bevægede sig sagte, og en Glæde, som ikke var af denne Verden, forklarede hendes Ansigt. Hortensia betragtede hende med stor Forundring; hun forstod nok dette Mod, men ikke denne usigelige Sagtmodighed og Hengivelse, og paa Forundringen fulgte Medlidenhed; hun henvendte sig til Sabina og sagde til hende: „Hvori har den Ulykkelige forseet sig?“

„Hun var ulydig imod mig“, svarede denne i en kold Tone.

„Hendes Forseelse er maaskee ikke saa stor“, indvendte Hortensia; „maa jeg vove at bede om Naade for hende?“

Sabina saae med skjelmsk Mine paa hende og sagde: „Du føler Deeltagelse for en Slavinde? Ja, jeg vilde gjerne føie din Bøn; men jeg tør ikke lade Ulydigheden groe hos mine Tjenerinder. De vilde, om jeg kun een Gang vilde undlade at straffe dem, ikke længere frygte mig.“

Hortensia bemærkede i dette Øieblik, at Slavinden, saasnart hendes Baand vare løste, foldede Hænderne og sagde høit og tydeligt: „Jeg takker Dig, min Herre og Gud, for alle dine Velgjerninger.“

„Hvad skal det betyde?“ udbrød hun.

„Saadan en Ende faaer det stedse“, svarede Sabina, „Pidsk og Scorpioner anstrenge sig forgjæves mod denne ubøielige Piges Legeme; de kunne ikke fremlokke andre Ord af hende, end saadanne. Hun taler til et usynligt Væsen; hun takker det og beklager sig aldrig; men jeg

skal nok beseire hendes Stolthed, og Intet skal for Fremtiden blive sparet. Jeg vil ikke taale en Slavindes Trods og skal tilsidst nok faae Bugt med hendes ustyrlige Sind; denne stolte Agathoclea skal ydmyges og fornedres.“

Sabina kom i Hede; et hemmeligt Raseri bragte hendes mørke Øine til at funkle, og Slavinderne skjælvede for det Blik, de altfor godt kjendte. Hortensia bortfjernede sig skyndsomst, men hun tog et Billede med sig, som aldrig mere forlod hende. Efterat hun var vendt tilbage til sit Gemak, kaldte hun paa en af sine Frigivne, ved Navn Phøbe, og sagde til hende: „Kjender Du en Slavinde ved Navn Agathoclea?“

„Ja vel, ædle Herskerinde; hvem skulde ikke kjende hende? Hun er en sælsom, men god og blid Skabning. Vi beklage hende alle; hun alene synes ingen Anledning at have til Klage.“

„Og hvorfor beklage I hende?“

„O, hvem skulde ikke beklage hende? Lider hun ikke paa den allernaadigste Sabinas Befaling Hunger, Tørst, Slag og Lænker?“

„Hun er altsaa en rebelsk Slavinde?“

„Nei, der gives ingen mere lydige og ydmyge; ingen græsk Slavinde forstaaer saa godt at brodere Slørene og Kaaberne, og Ingen er mere fittig og mere føielig. Hun har kun een Villie og ved den holder hun ogsaa fast, den nemlig, at leve eensomt og indgetogent og ikke at ville tage nogen Mand. Den naadige Sabina vil give hende en af sine Yndlinge blandt Slaverne til Mand, men Agathoclea vægrer sig derved, og derfor er hun bleven hudflettet idag og vil efter al Sandsynlighed blive det igjen imorgen. Men Sabina og Huusbøddelen anstrenge sig forgjæves. Agathoclea smiler, takker Gud og bliver fast ved sin Beslutning; hun er et Lam, som, naar man slaaer det, bliver til en Løve.“

„Det er sælsomt“, tænkte Hortensia, da hun atter var ene; „hvorfra har da denne ulykkelige Pige, denne saa dybt fornedrede Slavinde, øst sin Sjælestyrke? Er hun

en Discipel af Epictet? Ogsaa han var en Slave; ogsaa han foragtede Smerten . . . , men har han dannet en Skole blandt de Fattige og Elendige? . . . , have ikke hans Disciple sat sig paa Thronen? Endnu har jeg ikke hørt, at han er bekjendt blandt Slaverne. . . Hvo mon er den Mester, den Gud, den Herre, som Agathoclea paa-kalder? . . . Ogsaa jeg lider og føler en stor Angst og Beklemthed i mit Hjerte, naar jeg tænker paa min inderligt elskede Moder, som jeg ikke mere faaer at see. Skulde jeg maaskee tale med Sabinas Slavinde? Hun kunde maaskee lære mig, ikke hvorledes jeg kunde trøste mig — thi jeg vil aldrig blive trøstet — men vel hvorledes jeg kan forvandle mine Lidelser til et Gode og min Smerte til en Dyd. Ja, jeg vil — jeg maa tale med hende.“

Denne Tanke beherskede nu Pigens hele Indre. Utaalmodig ventede hun Aftenen, og da ved Midnat Alt laae i dyb Søvn, gik hun ene med en Lampe i Haanden ud af sit Værelse op i de øverste Etager til Slavindernes Kamre. Ved nogle snildt stillede Spørgsmaal var hun kommen under Veir med, at Agathoclea befandt sig i det meest afsides liggende af alle for Slavinder bestemte Kamre. Med bankende Hjerte stæeg hun op ad de høie Trapper, hastede gennem det lange Galeri og blev tilsidst staaende foran den sidste Dør, som omhyggeligt var lukket. Hun bankede paa med skjælvende Haand, hvorpaa en Stemme svarede: „Hvem er De?“ — „En Veninde, som ønsker at tale med Dem.“ Døren aabnede sig, og Agathoclea viste sig og betragtede med Forbauselse den unge Patri-cierinde, som rettede frygtsomme Øiekast paa hende.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Om Conclavet af 19. og 20. Febr. d. A. have vi senere erfaret følgende interessante Enkeltheder af Øien- og Ørevidner. Cardinal Donnet, Ærkebiskop af Bordeaux, fortæller i et Hyrdebrev, han udstedte efter sin Tilbagekomst fra Rom, bl. A.: „I Conclavet stod Cardinal Peccis Stol og min ved Siden af hverandre, og nu vil jeg sige Eder, hvad jeg har seet der. Medens man nemlig var beskæftiget med at eftersee Valgsedlerne, saae jeg, at, da han hørte sit Navn hyppigt komme ud af Urnen, og han havde al Sandsynlighed for at blive udkaaret til Pius IX' Eftermand, perlede store Taarer i hans Øine, og Pennen, hvormed han just skrev, faldt ham af Haanden. Jeg tog Pennen op og gav ham den tilbage med de Ord: „Mod! i dette Øieblik dreier det sig ikke om Dem; det gjælder Kirken og hele Verdens Fremtid.“ Men han opløftede Øinene mod Himlen, ligesom for at paakalde den guddommelige Bistand.“

Cardinal Bonnechose, Ærkebiskop af Rouen, ytrede, efter „Semaine Religieuse“, i en Prædiken han holdt i sin Metropolitankirke: „Cardinal Pecci, som allerede Aftenen før havde erholdt de fleste Stemmer, var den følgende Morgen bleg og lidende. Han gik da til et af det h. Collegiums Medlemmer, hvem han havde stor Tillid til, og sagde til ham før Afstemningens Offenliggjørelse: „Jeg kan ikke lade det være; jeg maa tale til det h. Collegium; jeg frygter ellers for at begaae en Feil. Man anseer mig for Lærd, og man holder mig for et klogt Hoved; men jeg er ingen af Delene; man mener, at jeg har de fornødne Egenskaber for at være Pave; men jeg har dem ikke.“ Heldigviis svarede den raadspurgte Cardinal: „Angaaende Deres Lærdom, er det ikke Deres Sag at dømme, om De er i Besiddelse af den eller ei. Deres Duelighed til at være Pave kjender Gud; lad Ham raade.“ — Han adlød og blev valgt til Pave.

At Cardinal Pecci under de nærværende Forhold tøvede med at modtage Tiaraens tunge Vægt, forstaaes let, naar man lægger Mærke til, hvad Cardinal Simor, Fyrstprimas af Ungarn, sagde til en Deputation af Geistlige, der nylig bilsede paa ham i Pesth. Den høie Taler fremhævede, efter Bladet „Magyar Hirdo“, at ved Pavevalget var Forsynets Styrelse kjendelig, det Forsyns,

som aldrig lader sin Kirke i Stikken. Conclavet havde næppe varet i 36 Timer, førend den nye Pave var valgt. Ja, dette Resultat kunde være opnaaet allerede efter den første Stemmegivning, hvis det ikke havde været nødvendigt at gjentage Afstemningen for en Formfeils Skyld. En Cardinal havde nemlig forsegleet sin Stemmeseddel med sit sædvanlige Signet, en Forseelse, der gjør Afstemningen ugyldig. — „Man har talt meget om Pius IX.' store Rigdomme“, ytrede Cardinalen ydermere; „det er alt tilhobe Usandhed; Pius var rig, men kun paa Armod. Hvad Fremtiden angaaer, da kan den katholske Verden være vis paa, at ligesom Pius — salig Ihukommelse — var en Fange, saaledes vil heller ikke Leo under de nuværende Forhold sætte Foden over Vaticanets Dørtærskel. Og, var Pius en Martyr, vil Leo, om muligt, blive en endnu større.“

— Man skriver til „Cölnische Volkszeitung“: „Pressen vedbliver nøie at iagttage den nye Paves Virksomhed, for at opdage en Forandring i den vaticanske Politik. Men mange Blade, som hilste Leos Valg med store Forhaabninger, ere nu blevne kjede af dette Spil og begynde at spore en større Fare i Leo XIII., end i Pius IX. Den Ro og Sikkerhed, med hvilken han optræder, de nye Veie, ad hvilke han fører Kirkens Kamp imod det Onde, foruroliger dem overordenligt. Andre Blade, de mere maadeholdne, vedblive at synge i de tilvante Tonarter. Enhver Forandring, som Leo XIII. foretager i sin Hofstat, er for dem et Tegn paa et Politikskifte; ethvert Ønske om at see Freden gjenoprettet er i deres Øine en Opgiven af den gamle Politik og det principielle Standpunkt; ethvert Skridt, der seer anderledes ud dem, som Pius IX. gjorde, er en Dadel imod Forgængeren. Vi kunne vente med Sikkerhed, at alle disse Herrer snart ville blive kloge af Skade.“

Marieforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen d. 12. Mai efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 5. Mai. 2. Søndag efter Paaske. I Sct. Ansgars Kirke holdes stille Messe Kl. 7 og Kl. 11; Kl. 9 Levitmesse, efter hvilken Confirmationens h. Sacrament meddeles; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken — 6. M. Den h. Apostel Johannes' Martyrium. 7. Ti. Stanislaus, Biskop og Mart. 8. O. Ærkeengelen Michaels Aabenbarelse; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 9. To. Gregor af Nazians, Biskop og Kirkelærer. 10. F. Antoninus, Biskop. 11. L. Frants af Hjeronymo, Bekj.

Søndagen d. 12. Mai. 3. Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skytsfest.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 19.

Søndagen den 12te Mai.

1878

Indhold: Forstandens Offer.. Hortensia. Kirkelige Efterretninger:
Rom, Berlin, Warendorf, Constantinopel.

Forstandens Offer.

Hos mange Mennesker staaer det paa Forhaand fast, at Catholicismen er et Indbegreb af Overtro, af falske Lærdomme og Anskuelser; at Paverne og Biskopperne Intet have gjort til Oplysningens Fremme, at de meget mere have lagt an paa at holde Folk i Uvidenhed, fordi det ellers snart vilde komme for Dagen, hvor daarligt det seer ud med den katholske Tro; at „Samfundet skylder dem ingen Tak, det skulde da være for, at de fritogte det for at lære noget og standsede dets Udvikling i mange Aarhundreder“. Hierarchiet — siger man — var en „folkefordummende Magt“; og ikke blot det, men „Kirken brændte endog i sin Tid alle dem, som tillode sig at tænke.“

Dette er nogle af de Beskyldninger, man tillader sig mod den Religion, der byggede vore Domkirker og grundlagde næsten alle vore Universiteter.

De som paastaae Sligt, mangle enten al historisk

Kundskab*), eller al Følelse for Sandhed. Vi agte heller ikke at spille Tiden med at gjendrive saadanne grundløse Paastande. Men vi ville bestyrke os selv i vor Hengivenhed

-
- *) En fransk Forfatter, Allain, har for nogen Tid siden i et folkeligt Skrivt sammenstillet Alt, hvad den katholske Kirke i Frankrig før 1789 har gjort for Underviisning og Opdragelse. (*L'instruction primaire avant la révolution* par M. E. Allain. Paris 1876.) Han er bl. A. kommen til det Resultat: at der gaves i Frankrig fra 12. til 16. Aarhundrede 24 blomstrende Universiteter, og at der før Revolutionen taltes 562 Collegier (lærde Skoler) med 72,747 Elever; og $\frac{4}{7}$ af dem nød Underviisningen heelt eller tildeels gratis. Hvad de lavere Skoler angaaer, gaves der siden det 11. eller 12. Aarhundrede kun faa Byer, som ikke havde deres Almueskole. Senere er der i en Mængde Actstykker Tale om Landsbyskoler; og det kan ikke betvivles, at endog i det 14. Aarhundredes meest urolige Tider havde de fleste Landsbyer Lærere, der underviste Børnene i Læsning, Skrivning og Regning. I det 16. Aarhundrede, da Hugenotterne hærgede Frankrig, fremmedes Underviisningen blandt Katholikerne af Concilierne; der aabnedes Folkeskoler for de Fattige, og de tiltog under Kirkens Pleie med stedse vedvarende Frugtbarhed. Dette fortsattes i det 17. og 18. Aarhundrede. I den ene Provinds Franche-Comté f. Ex. fandtes der, foruden et Universitet og 5 Collegier, en Almueskole i hvert enkelt Sogn. Men saa kom Rousseau, „Oplysningens“ Apostel og prædikede: „Underviser ikke Arbejderens Barn; thi det fortjener ikke at undervises“(!). — For Danmarks Vedkommende kan, som et høitalende Vidnesbyrd, fremhæves den første evangeliske Biskop Peder Plades Klage i hans Visitatsbog: „Vore Forældre vare flittigere i at sætte deres Børn til Skole, skjøndt de ikke vidste saa meget af Guds Ord at sige, som vi nu udi denne klare Evangelii lyse Dag. Den Tid vi gik til Skole og vare smaa Sinker (altsaa sidst i den katholske Tid), da maatte vi hen oven paa Skoleloftet; saa mange Peblinge var der, at det var fuldt baade oven og nedeni: 700 udi Ribe Skole, 900 udi Roskilde Skole, ikke alene for at de skulde blive Munke og Alterpræster; Adelsfolk holdt jo ogsaa deres Børn til Skole for store Præbender og kostelige Lehn. Nu sidder der en Djævel ved Adelsmandens, Borgerens og Bondens Hjerter og holder ham derfra, at han ikke skal lade sit Drengbarn komme i Skolen.“

for vor hellige Tro og Kirke, idet vi gjøre os Rede for, hvor fornuftige dens Lærdomme og Fordringer ere.

Det er nemlig blevet til et Mundheld, at tale om et „Forstandens Offer“, som man maatte bringe for at kunne blive Katholik og leve som saadan. Lad os see, hvor stort eller ringe, hvor tungt eller let dette Offer kan være. Vi ville søge at udtømme denne interessante Gjenstand ved at besvare følgende dobbelte Spørgsmaal:

Hvilket „Forstandens Offer“ forlanger den katholske Kirke:

I. af den, som endnu staaer udenfor den?

II. af den, som har sluttet sig til den?

I.

Som Svar paa det første Spørgsmaal maa der først og fremmest siges: at Kirken søger kun at vinde nye Tilhængere ved at overbevise dem om sin guddommelige Indstiftelse.

Anderledes var og er det med andre Religioner. Muhameds Tilhængere kom med Sværdet i Haanden og sagde: Tro paa Allah og Muhamed, hans Prophet, eller du maa døe. Andre have stillet den Fordring: Tro, hvad jeg præker dig; thi min Lære er meget let at efterkomme; — eller endog: Crede quia est absurdum, d. e. tro, fordi det er fornuftstridigt(!). Kirken derimod siger: Tro hvad jeg i den sandfærdige Guds Navn lærer, thi det er fornuftigt og pligtmæssigt.

Kirken har nemlig altid gjort Krav paa den Ret, allevegne at kunne prædike Guds Ord; thi den paastaaer og godtgjør, at have ovenfra faaet det Hverv at lære alle Folkefærd. Men den nøies ogsaa med at prædike; den vil ikke ad nogen anden Vei vinde dem, som endnu ikke troe, end ved Ordet, ved at prædike, oplyse, undervise og overbevise dem, ikke ved Sværdet, ved Magt eller Tvang. Den er vis paa, at den er indstiftet af Gud,

og at rolig Eftertanke ved Hjælp af Naadens Lys vil føre til den Overbeviisning, at det er fornuftigt og pligtmæssigt at troe Alt, hvad den katholske Kirke lærer.

Ja, denne Overbeviisning er en uundværlig Forbetiingelse for, at Nogen kan optages i Kirkens Skjød. Lad end Nogen melde sig til at blive Katholik; lad ham end banke paa Kirkens Dør; — Døren aabnes ei, førend han erklærer af Hjertets Grund: Jeg er fuldt og fast overbeviist om, at Kirken er en guddommelig Indstiftelse, og at Kirkens Røst er Sandhedens Røst. Saa langt er Kirken fra hvilket som helst saakaldet Proselytmageri, d. e. Forsøg paa, ved uhæderlige Midler at lokke Udenforstaaende til at indtræde i Kirkens Helligdom. Det Eneste den gjør, er at sige til dem: See og erkjend, tag og læs! See dig om; see ind i dit Hjertes Inderste, og erkjend, at der er en Gud! Tag Historien og læs, og bliv overtudet om, at denne Gud har aabenbaret sin Sandhed og nedlagt sine Aabenbaringers Skat i den katholske Kirke.

Lærde Mænd have nøie betegnet den Vei, som fører et tænkende Menneske Skridt for Skridt fra Vantroen til Kirkens Helligdom. Hvilken er det? Lad os see!

Den Vantro skal føres til Troen. d. e. til den Forstandens Act, hvorved Mennesket holder Alt, hvad Gud har aabenbaret, fuldt og fast for sandt, ene fordi Gud har aabenbaret det. Men nu er det indlysende, at, naar jeg skal troe en Anden paa hans Ord, da maa jeg iforveien have Vished om flere Ting. Barnet f. Ex. ovre i Jylland troer, hvad Faderen fortæller om det smukke Kjøbenhavn, den store By med sine høie Taarne og den vældige Bygning ved et stort Torv og de to kæpemæssige Mænd af Bronze foran denne Bygning. Det synes Barnet rigtignok næsten utroligt: dets Landsby er lille og uanseelig og har kun en lille Kirke med et lavt Gavлтаarn; og Mænd, uhyre store, støbte af Bronze — nei, det synes Barnet aldeles umuligt! Men Faderen fortæller det jo for Alvor og ikke i Spøg, og Faderen har jo selv

været der, dengang han var Soldat. Barnet indseer da, at det maa være sandt, hvad Faderen siger, saa ubegribeligt det end synes det at være. — Eller et andet Exempel: Skal jeg troe, hvad Saxo Grammaticus fortæller om sin kjære, ophøiede Herre, Biskop Absalon, saa maa jeg iforveien vide, 1) at der har engang levet en Skribent ved Navn Saxo. 2) at denne maatte nøie kjende til det, han skrev, 3) at han kun vilde skrive, hvad han sikkert vidste at være sandt, og endelig 4) at dette eller hint virkelig staaer i hans Bog.

Der gives nemlig kun to Veie, som føre til Vished og Overbeviisning om, at noget er sandt: enten maa jeg selv gjennemskue Sagen, som jeg f. Ex. indseer, at en Kreds nødvendigviis maa være rund og ei kan være firkantet, eller en Anden maa som paalideligt Vidne gaae i Borgen for det, hvis Sandhed jeg ikke selv kan gjennemskue; — enten maa jeg selv see med mine egne, ydre eller indre Øine, eller med en Andens, der seer skarpt nok og ei vil skuffe mig, men kun sige, hvad han virkelig seer. Hvergang jeg troer, gaaer jeg den sidste Vei, maa en Anden gaae i Borgen for Sandheden, seer jeg, saa at sige med en Andens Øine. Men førend jeg kan troe, maa jeg være vis paa Vidnets Tilværelse og dets Vidnesbyrds Tilforladelighed (d. e. dets Sagskundskab og Sanddruhed).

Dette gjælder om al Tro, ogsaa om den religiøse og overnaturlige Tro, om Troen paa Gud og hans Aabenbareelser, og Kirken lærer dette paa det Bestemtteste. Den hævder den h. Thomas af Aquino's Paastand: „Troen forudsætter visse naturlige Kundskaber. Disse ere de Grundlag, hvorpaa Troen er bygget. Mennesket vilde nemlig ikke troe, dersom han ikke iforveien indsaae, at han maatte troe*)." Da ivore Dage nogle katholske

*) „Cognitio fidei supponit cognitionem naturalem. Fidei sub-
sternitur naturalis cognitio. Non crederet (homo), nisi videret,
esse credendum.“ Sct. Thom.

Lærde gik for vidt i Kampen mod Rationalisterne (der overdrive Fornuftens Evne til Sandhedens Erkjendelse), var det de kirkelige Myndigheder, der hævdede Fornuftens Rettigheder ved at erklære: Fornuftens Brug gaaer forud for Troen og veileder Mennesket til Troen ved Aabenbarings og Naadens Hjælp. — Det sidste almindelige Kirkemøde erklærede endelig (i 1870): „Tro og Fornuft kunne ikke blot aldrig modsige hverandre, men de understøtte gjensidigt hverandre, fordi den rette Fornuft paaviser Troens Grundlag.“*)

Og spørges der nu, hvilke disse Grunde ere, da maa der svares — overensstemmende med hvad der ovenfor eksempviis blev sagt om Saxo —:

1. Guds Tilværelse samt hans Alvidenhed og Sanddruhed,
2. den Kjendsgjerning, at han har aabenbaret visse Sandheder, og
3. den anden Kjendsgjerning, at han har indstiftet den katholske Kirke, som Aabenbarings Vogter og ufeilbare Fortolker for alle Mennesker.

At drøfte disse Spørgsmaal alvorligt og grundigt er efter Kirkens Lære ei blot tilladeligt, men meget mere en hellig Pligt for Enhver, der endnu ikke er kommen paa det Rene med sig selv derom. Her fordres intet Forstandens Offer; tvertimod, der siges til enhver udenfor Kirken Staaende: Brug din Forstand saa alvorligt du kan, og saa længe, indtil du faaer al Tvivl løst og har arbejdet dig igjennem Uvishedens Taage op til Vishedens solklare Høide, til den urokkelige Overbeviisning: Jeg maa søge og vil finde Sandheden i den katholske Kirke.

Og den katholske Videnskab viser ikke blot Veien, som fører fra Vantroen til Troen, den tager ogsaa den

*) „Nec solum fides et ratio inter se dissidere numquam possunt, sed opem quoque sibi mutuam ferunt, quum recta ratio fidei fundamenta demonstrat.“ Vatic. const. de fide cath. c. 4.

Tvivlraadige ved Haanden, for at lede hans usikre og snublende Fød. Den siger:

1. Der gives en personlig Gud, et høieste Væsen, Verdens Ophav og Maal, Menneskets Lovgiver og Dommer. Det er en Grundsandhed, som ethvert fornuftigt Menneske har i det mindste en Ahnelse om — og kan faae Vished om og virkelig kommer til Vished om, forudsat, at hans Fatteevne er udviklet nok, og han har lært at tænke rigtigt.

Thi „i Sandhed! De Mennesker see uden at see, som nægte, at denne synlige Verden, med sin over alt Begreb ophøiede vise Indretning, vidner om en uendelig viis Bygmester. De høre uden at høre, som overhøre alle Folkefærds eenstemmige Vidnesbyrd om, at der gives en høieste Verdens Herre. De føle uden at forstaae — alle de, som ikke agte paa Samvittighedens advarende Røst, naar den indskyder dem Frygt for en høieste Dommer, ihvormeget de end arbeide paa at gjøre sig frie for denne Frygt. De forstaae uden at begribe, som i alle andre Spørgsmaal følge Logikens ubøielige Love, men nægte deres Beviiskraft, naar man efter disse samme Love maa slutte, at Verden har en fra sig selv forskjellig Aarsag, med andre Ord: at der gives en personlig Gud, der staaer udenfor Verden og hersker over samme“.*)

*) Saaledes taler Provincial-Conciliet af Cöln, der blev afholdt i Aaret 1860. Vi kunne ikke undlade at anføre dets begeistrede Ord i Grundtexten for de det latinske Sprog kyndige Læsere. „Et vero videntes non vident, qui e mundo hoc aspectabili, summam prodente sapientiam, auctorem summe sapientem pateferi negant. Audientes non audiunt, qui populorum esse quendam supremum Dominum communi consensu testantium voces non advertunt. Sentientes non sentiunt, qui conscientiam, quae iudicis supremi timorem, licet reluctantibus, incutit, non percipiunt. Intelligentes non intelligunt, qui necessariis cogitandi legibus, quibus in rebus humanis obsequuntur, tunc, quum causae primae a mundo distinctae seu Dei personalis existentia eisdem legibus evincitur, vim demonstrandi denegant.“

Disse Beviser for den allerførste religiøse Sandhed, Guds Tilværelse, ere fattelige nok til at forstaaes af et Barn, og grundige nok til at bringe den dybsindigste Philosoph til at bekjende: Hvad enten jeg vil eller ikke vil, jeg maa tilstaae, at der gives en Gud over mig og over hele Verden, og jeg maa bøie mig dybt for ham.

Thi viis kun Barnet et smukt Maleri og siig, at en blind Mand har malet det, ved paa Maa og Faa at dyppe Penslen i forskjellige Farver og saa stryge den paa Lærredet. Barnet vil sige: „Nei, det troer jeg ikke; det er umuligt; Maleriet er for deiligt; det maa have været en duelig Maler, der valgte og blandede Farverne saa smukt.“ Viis saa Barnet dit Uhr; gjør det opmærksomt paa, hvor regelmæssigt Viserne bevæge sig paa Skiven og Hjulene derinde, og forsøg paa, om du faaer det til at troe, at Uhret har sammensat sig af sig selv ved et blot og bart Slumpetræf. Barnet vil meget mere lee paany og sige: „Nei, det er heller ikke sandt; jeg veed, det er Uhrmageren, som har gjort Uhret; andre Mennesker kunde det ikke.“

Saa vedbliv og siig: „See, mit kjære Barn, Jorden med dens Enge og Marker, Skove og Byer og Floder, Himlen med Solen og Maanen og de tindrende Stjerner, kort sagt, hele Verden, ligner den ei et stort Uhr og et deiligt Maleri? Den maa altsaa være frembragt af En, der er visere end den dueligste Uhrmager og den dygtigste Maler; og Ham kalde vi Gud, vor himmelske Fader.“ Barnet forstaaer dette godt og folder nu andægtigere end før sine Hænder og beder med Moderen: Fader vor, Du, som er i Himlen. Detté Beviis er baade forstaaeligt for Barnets Nemme og findes af den dybsindigste Philosoph at at være stærkt nok til at trodse alle Gudsfor nægteres Angreb.

Thi ved at gaee den antydede Tanke tilbunds, indseer han, at Verdens Bygmester ei blot er meget mægtig og meget viis, men dens almægtige og alvise Skaber; at Han, der er af sig selv, maa være fra Evighed

og være i Besiddelse af al Fuldkommenhed og al Kundskab; at Menneskeslægtens Lovgiver, der taler til os ved Samvittigheden, hader alt Ondt og al Løgn; at, taler han, da er hans Ord den evig-uforanderlige Sandhed.

(Fortsættes.)

Hortensia.

En Fortælling fra det tredie Aarhundrede.

(Fortsat fra Nr. 18.)

Hortensia overskred Tagkammerets Dørtærskel; aldrig havde hendes Blikke mødt en saadan Tarvelighed. Et Halmleie paa det nøgne Gulv, en Vandkrukke og en af rue Brædder tømret Bænk — det var alle Møbler. Ovenover Sengen befandt sig en Statuette af Træ, som mindede Hortensia om Billederne af Iris, saaledes som hun i Almindelighed blev fremstillet, med sin Søn paa Armen. En frisk plukket Blomsterbouket var anbragt ved Foden af Billedet. — „Kjender Du mig“, spurgte Hortensia Slavinden. — „De er min Herres, Paulus Æmilius', Datter, De er et moderløst Barn“, svarede Slavinden med en Tone, i hvilken Ærbødighed blandede sig med den ømmeste Medlidenhed. — „Jeg for min Part har ikke kjendt Dig før imorges; men jeg har seet Dig, da man slog Dig saa grusomt. Du syntes at være saa rolig ved alle dine Pinsler; jeg lider ogsaa og kommer nu for at spørge Dig, hvilken Mester der har lært Dig paa denne Maade at beherske dit Hjertes Bevægelser? Maaskee Plato, Seneca eller Epictet?“

„Jeg kjender Ingen af dem, De der nævner“, svarede Slavinden; „jeg har kun en eneste Herre og Mester, som lærer mig at lide; men denne Herre og Mester er Jesus Christus.“ — „Altsaa Christinde? De Christne

er en ureen, gudfjendtlig Sect, som i Gravenes Mørke øve vederstyggelige Gjerninger. Det veed jeg, og jeg kan ikke forstaae, at en Christen kan være i Besiddelse af et saadant Mod og en saadan Dyd.“ — „De kjender ikke de Christne, ædle Herskerinde“, svarede Slavinden. „De kjender dem kun af deres Fjenders Bagvaskelser og Haansord. Ak, vidste De, hvad vor gode Frelser Jesus Christus har lidt for os alle, for Dem, for mig, for alle Mennesker paa Jorden, saa vilde De ikke forbauses saa meget over, at en stakkels brødefuld Synderinde glæder sig over en Lidelse, som forlehner hende nogen Lighed med hendes Forløser og Brudgom.“ — „Der taler Du hemmelighedsfulde Ord; hvo er din Forløser, hvo din Brudgom?“ — „Jesus Christus, Guds Søn.“ — „Du vil være en Guds Brud! Altsaa derfor modsætter Du Dig Sabinas Hensigter?“

„Ingen skal blive min Brudgom; thi jeg har indviet mig til Christus; hellere vil jeg lide Marter og Død end frasige mig den Tro, jeg bekjender, og fornægte den Troskab, jeg har svoret Ham.“ — „Og denne Gud, dette usynlige Væsen er det, som giver Dig Kraft og styrker Dig saaledes, at Du med et Smil paa Læben seer dit Blod flyde og ringeagter dit Liv?“ — „Ja, Ham er det og Ham alene, Jesus, min Høitelskede; jeg formaaer Intet ved mig selv, men Alt i Ham, som styrker mig.“ — „Men, Slavinde, din Gud har ikke noget Middel mod Hjertets Kvaler.“ — „Min Gud er de Lidendes Støtte; Han har sagt: „Kommer hid til Mig Alle I, som arbeide og ere besværede og Jeg vil give Eder Hvile.“ — „Altsaa kunde din Gud ogsaa gjenforene mig med min Moder?“

„Ja, naadige Hortensia; thi min Gud er almægtig, og de Taarer De udgyder, ere velbehagelige i Hans Øine. Han har ogsaa sagt: „Salige ere de, som sørge; thi de skulle trøstes.“ — „De skulle trøstes!“ gjentog Pigen, „vore Guder give ikke saadanne Forjættelser. . . Hvor gjerne vilde jeg ikke frembære Offere paa denne velgjørende Guddoms Alter!“ — „I Slagt- og Brændoffere har

min Gud intet Velbehag, ædle Herskerinde; Han forlanger Hjertet til Offer.“ — „Det forstaaer jeg rigtignok ikke saa nøie; men dine Ord henrive mig. Du er en stor Troldkvinde, Agathoclea!“ — „Den gode Himmels bevare mig for det, De der siger, nei, jeg er kun en uværdig Tjenerinde af min korsfæstede Frelser!“

„Ak, stakkels moderløse Barn; vil De nedlade Dem til at høre paa mig, vil De tillade, at jeg lærer Dem det levende Vands Kilder at kjende, hvormed Deres Tørst efter Lykke vil blive lædsket? Gid jeg kunde føre Dem, mit frygtsumme Lam! hen til den gode Hyrdes Fødder!“ — „Du vil, at jeg skal blive Christen!“ udraabte Hortensia forfærdet.

„Kunde jeg haabe det: o, hvor glad vilde jeg ikke offre mit Blod og mit Liv for at forhverve Dem saa stor en Lykke!“ — „Du elsker mig altsaa?“ — „Ja, som en Søster, som en Datter“, gav Slavinden til Svar, idet hun fæstede sine af den guddommelige Kjærlighed lysende Øine paa Hortensia. Disse blide Ord, dette ømme elskende Blik gjorde Pigens Hjerte fuldstændig blødt; Patricierstoltheden forsvandt aldeles; hun følte kun en uendelig Tørst efter Sandhed og Kjærlighed. Hun slyngede sine Arme om Agathocleas Hals og udbrød: Søster, elsk mig, tal med mig om din Gud, om den Gud, som trøster.“

Fra dette Øieblik af dannede der sig et hemmelighedsfuldt Baand imellem Æmilius' Datter og Sabinas Slavinde. Dagen igjennem var Agathoclea dømt til de meest besværlige Arbejder og taalte, uden at have gjort sig skyldig i nogen Forseelse, Straffe og Tugtølsler, som ellers kun anvendtes imod Forbrydere. Hun arbejdede og led, uden at sige et Ord, idet hun frembar sit uafbrudte Martyriums Smertesom et Offer for Gud, og det desto hellere, som disse Lidelser havde tændt det første Lys i Hortensias Hjerte. Men ved Nattens Frembrud sneg den fornemme Patricierinde sig til Slavindens Kammer og modtog af hende Evangeliets Begyndelseslærdomme,

idet hun som oftest laae paa Knæ foran hende, i hvem hun ærede en Kydskhedens og Troens Martyr. Agathoclea gjorde kun for saa vidt Brug af den hjertelige Hengivenhed, hun havde indgydt Hortensia, som det var nødvendigt for at hendrage den unge Sjæl, som saa tidligt var bleven berøvet sin første Lykke, til den sande Gud. Omendskjøndt hun var ubekjendt med de verdslige Videnskaber, saa faldt det hende dog ikke vanskeligt at bevise Afgudsdyrkelsens Forfængelighed, og at Guder af Træ og Steen vare et Intet. Læsningen af Evangeliet, den apostoliske Prædiken og Fortælling, de trehundredaarige Forfølgelses Historie, der havde viist sig at være trehundredaarige Seire over Helvede og Verden, havde fuldendt dette i Fordomme hildede Hjertes Erobring; thi det Slette havde endnu ikke forgiftet det uskyldige Hjerte, og det kunde derfor ikke lade sig bedaare af sine Lidenskaber.

Hortensia var bleven Christen saavel ifølge sin inderlige Overbeviisning som af sit Hjertes Tilbøielighed, og længtes efter det lyksalige Øieblik, som skuldè føre hende ind i de hellige Hemmeligheder. Men paa Grund af de netop da rasende Forfølgelser bleve de Christnes Sammenkomster kun holdte i Løndom og sjældent. Agathoclea ventede paa en gunstig Leilighed til at kunne forestille sin Nyomvendte for Herrens Præster. I Mellemtiden var hun ivrigt beskæftiget med at indgyde hende den fornødne Sjælsstyrke, da hun tænkte, at Hortensia befandt sig i samme Stilling som en Athlet, der snart skulde i Arenaen give en Prøve paa sit Mod. Men Intet trængte saa dybt ind i den uskyldige Piges rene Sjæl, som Slavindens levende Skildringer af Martyrernes Lidelser, saaledes som hun havde hørt dem i Katakomberne. Dengang var hele den romerske Magt væbnet imod Gud og Hans Salvende; men saa frygtelig den end var, saa blev den alligevel besejret af de Christnes troende Heltmod. Kun deres Legemer bleve Dødens Bytte; Sjælene reddede deres Frihed ved Besiddelsen af den evige Sandhed.

Hortensia grebes af Begeistring ved Alt, hvad hun hørte; snart om Martyrerne i Palæstina — dette store Brændoffer, ved hvilket Familier, hele Byer med deres Borgere høit bekjendte Jesu Christi Navn under de meest smertefulde Kvaler; snart om Martyrerne fra Thebais, som bleve urokkelige under saa forskjelligartede, men stædse lige skrækkelige Pinsler, snart endog om Embedsmænd i det kaiserlige Palads, saasom den hellige Petrus, Dorotheus og Gorgonius, som frasagde sig deres Herres højeste Naade, traadte Rigdom og Ære under Fødder og priste sig salige, fordi de bleve agtede værdige til at leve og døe for den sande Gud. Hertil kom endnu de frygtsomme Jomfruer, unge Børn — uforfærdede Martyrer i Frygtens og Svaghedens Alder. Og hvor rørt blev hun ikke ved at høre om Forstanderne, Præsterne og Biskopperne, hvis Værdighed hun nærrede den dybeste Ærefrygt for, og som bleve kastede for Amphitheatrets vilde Dyr. Hun græd ved at høre disse Fortællinger, hun blev begejstret derved og sukkede efter Daaben, ligesom den tørstige Hjort efter den levende Vandkilde. Som fordem Thomas, saaledes sagde ogsaa hun til Agathoclea: „Ogsaa vi ville gaae hen og døe.“

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Alberto Mario, en af Pavedømmets heftigste Modstandere og et af de ivrigste Medlemmer af Logen, har grundlagt en anticlerical Forening i sin Fødeby Cremona. Løsenet for denne Forening er Gambettas Ord: „Le clericalisme, voilà l'ennemi“ (Clericalismen det er vor Fjende). Mario har den Hensigt at grundlægge flere saadanne Foreninger trindt omkring i Italien. Han skrev derfor et Brev til Mauro Macchi, Stormesteren for det

italienske Frimureri, i hvilket han bl. A. udtaler sig saaledes: „De frie Hjerter og de frie Aander bør saa meget mere slutte sig til hverandre, som de nu mere end ellers nødes til at bekæmpe den store Fjende, Pavendømmet“ (!).

Berlin. Det gaaer mere og mere broget til i Tydslands protestantiske Kirke. Næppe er Hosbach-Affairen nogenledes afgjort, førend en anden Prædicant staaer frem og gjør det endnu værre end Hosbach. Denne Sag angaaer Pastor Kalthoff fra Nickern ved Züllichau. Denne Herre vil ikke lade sig binde i Sandhedens Forkyndelse af nogensomhelst nok saa høit stillet Autoritet og erklærer aabent for Kirkeraadet, at han ikke har brudt med Pavernes og Conciliernes Anseelse, for i Troes-sager at underkaste sig noget andet Collegium. Idet han derpaa gaaer over til at udtale sig om Enkeltheder, erklærer han, at den hellige Skrift for ham ikke kan være en Norm for hans Tro og hans Lære, at der ikke gives Mirakler, og at han ikke tager i Betænkning „aabent at nægte Christi Guddom“. Dette er vistnok slemt. Men man tør ikke glemme, at Manden er en konsekvent Protestant. Hvorfor skulde han da ikke have Ret til, fra sin Side at nægte al Autoritet, da Protestantismen kun kunde opstaae, og kun er opstaaet ved at vrage den af Christus indstiftede Autoritet — den katholske Kirke?

Warendorf (Westfalen). Den 16. Marts d. A. drog et stort Ligtog fra Byen til Kirkegaarden. Der vare to Kister, den første gjemte Hustruens og den anden hendes Ægtefælles jordiske Levninger, og begge bleve nedsænkede i den samme Grav. Det er et sjældent Tilfælde; men Ægteparret hørte ogsaa til de sjældne. En lang Række af Aar havde disse gamle Folk levet sammen i det lykkeligste Ægteskab: Manden, Capitain v. F., var 83 og hans Hustru, Marie v. F., var 78 Aar gammel. Det, som gjorde deres Ægteskab saa lykkeligt, var deres paa en ægte christelig Grund byggede uforanderlige Kjærlighed.

Begge de Gamle gik i Fælledskab deres Tour paa Mark og i Skov, overværede i Fælledskab Gudstjenesten og gjorde deres Visiter kun i Fælledskab. Et Øienvidne, som stod dem nær, beretter: „Naar de Fattige ikke komme til os“, sagde de Gamle, „saa bør vi gjøre dem et Besøg“. og saaledes gik de, Capitainen lidt forud, til et fattigt Huus i Byen eller til en tarvelig Hytte udenfor Byen, hvor der var en Syg. „Naar jeg mødte dem paa mine

eensomme Spadseretoure“, tilføier Meddeleeren, „saa var jeg forlængst paa det Rene med, hvorfor den gode Fru v. F. bar en lille Kurv og ikke kunde holde Skridt med sin Gemal. Men det, som mere end eensng bragte mig til at forbauses, var, at de, skjøndt de allerede havde været givte saa længe, alligevel underholdt sig saa livligt som om de havde været Brudedefolk.“

Begge bleve syge paa samme Tid af Lungebetændelse, modtog den ene efter den anden de Døendes Sacramenter og døde, Fruen d. 12. Marts, og Manden 24 Timer senere, efterat have udtalt sit Haab om, med sin trofaste Livsledsagerinde at kunne indgaae i det evige Liv. Saaledes bragte Ligtoget dem begge til Graven, og een Gravhøi hvælver sig over deres Støv.

Constantinopel. Det republicanske Blad „Temps“ i Paris bringer følgende Correspondance fra Tyrkiets Hovedstad: „Man vilde her modtage de meest beskedne Gaver med stor Tak; de vilde bidrage deres til at forøge den levende Sympathi for vor Land. Vore Søstre af den christelige Kjærlighed have givet et herligt Exempel. De ere utrættelige Agenter for vor Comité for Tillavningen af Spiser, for Uddelingen af Gaver og for Sygepleien. Moslims og Jøder, Protestanter og Orthodoxer, Katholiker og Fritænkere ere alle dybt bevægede ved Synet af deres heltmodige Opoffrelse. Fire ere døde under Forpleiningen af de Febersyge, og fjorten ere blevne syge.“ Det er nu mærkværdigt nok, at de samme radicale Blade derhjemme stadigt bagvaske de samme Søstre og de samme kirkelige Institutioner, hvis Kjærlighed til Næsten efter deres egne Beretninger blive anerkjendte af alle Mennesker. Hvad mon da de Radicales Raseri betyder? Svaret herpaa er ikke vanskeligt at finde. Kirken med sine samfundfrelsende Institutioner staaer i Veien for de Ugudeliges samfundopløsende Planer.

Marieforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen d. 12. Mai efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 12. Mai. 3. Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skytsfest. — 13. M. Servatius, Biskop. 14. Ti. Bonifacius, Mart. 15. O. Isidor, Bekj. 16. To. Johannes af Nepomuk, Mart.

Fredagen d. 17. Mai. Mariæ Bebudelse. Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. — 18. L. Erik, Konge af Sverrig, Mart.

Søndagen d. 19. Mai. 4. Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommisionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 20.

Søndagen den 19de Mai.

1878

Indhold: Pave Leo XIII.' Encyclica. Forstandens Offer.. En Sam-
tale mellem en Præst og en Officeer.

Pave Leo XIII.' Encyclica

sil sine ærværdige Brødre, den katholske Verdens samt-
lige Patriarker, Primater, Ærkebiskopper og Biskopper,
som ere forbundne med den apostoliske Stol.

Ærværdige Brødre! Hilsen og apostolisk Velsignelse!*)

Efter ved Guds urandsagelige Raadslutning, skjøndt uden
Fortjeneste, at være hævet til den apostoliske Værdigheds
høieste Trin følte Vi os strax grebne af en levende Længsel

*) Overskriften lyder i den latinske Text fuldstændig saaledes:

Sanctissimi Domini nostri

Leonis

divina providentia

PAPÆ XIII.

epistola encyclica

*Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis et Episcopis
universis catholici orbis gratiam et communionem cum Apostolica sede habentibus*

Leo P. P. XIII.

Venerabiles Fratres, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

efter at fyldestgjøre Øieblikkets bydende Krav, ved skriftligt at udtale Os for Eder, ikke blot for at give Vor Følelse af inderlig Kjærlighed sit Udtryk, men tillige for, i Medfør af det Os af Gud betroede Embede, at styrke Eder, der ere kaldede til at dele Vore Sorger og Bekymringer, til i Forening med Os standhaftigt at udholde den nuværende Kamp for Guds Kirke og Sjælenes Frelse.

Lige fra Vort Pontificats Begyndelse har Betragtningen af de Onder, der i alle Retninger hjemsøge Menneskeslægten, opfyldt Os med levende Smerte. Hvor Vi end henvende Vort Blik, see Vi de ophøiede Sandheder fornægtede, der ere Grundlaget for den menneskelige Samfundsorden; Vi see Aanderne reise sig kjækt til Oprør mod enhver retmæssig Magt; Vi see en vedvarende Splid, der er en Kilde til indre Stridigheder og blodige Krige, og see de Love foragtede, som værne om Sædelighed og Retfærdighed. Med umættelig Begjærighed higer man efter Besiddelsen af forgængelige Goder og forglemmer i den Grad de evige, at mange Ulykkelige blive Bytte for et Vanvid, der forleder dem til Selvmord. Offenligt Gods forvaltes letsindigt og forødes samvittighedsløst; og, medens Verden ret i det Store bedrages af den Skamløshed, hvormed en Deel af den offentlige Menings Ledere udgive sig for Fædrelandets, Frihedens og Rettens Forkæmpere, føler man det menneskelige Samfunds inderste Liv angrebet af en snigende dødelig Sygdom, der aldrig under det Ro, men varsler om nye Omvæltninger og uheldsvangre Katastrofer!

Aarsagen til alle disse Onder ligger efter Vor Overbeviisning fornemmelig i, at man har foragtet og forkastet Kirkens hellige og ærværdige Autoritet, som Gud har indsat, for at den i Hans Navn skal forsvare og beskytte enhver legitim Myndighed paa Jorden. Dette have den offentlige Ordens Fjender længe vidst, og de have derfor ikke fundet noget Middel bedre egnet til at rokke alle Grundlag for det menneskelige Samfundsliv, end uophørligt fortsatte Angreb paa Guds Kirke, idet de ved

skjændige Bagvaskelser lagde den for Had, som om den var en Fjende af al sand Civilisation, ved stedse gjentagne nye Slag lammede dens Anseelse og Indflydelse, og undergravede den Romerske Biskops høieste Magt, som Gud har anordnet, for at Sandhedens og Retfærdighedens evige og uforanderlige Grundsætninger skulde have en Vogter og Forsvarer paa Jorden. Disse Bagvaskelser have baaret deres Frugter i de beklagelige Love, som i en stor Deel Lande have omstyrtet den katholske Kirkes i guddommelig Ret grundede Forfatning, ved, i Foragt for den biskoppelige Myndighed at lægge Hindringer i Veien for Udøvelsen af det kirkelige Embede, ved at fordrive religiøse Ordenssamfund og confiskere det Kirkegods, der tjente til Underholdning for Kirkens Tjenere og de Fattige, idet man tillige unddrog de offentlige Velgjørenhedsanstalter Kirkens heldbringende Ledelse. De have endelig fremkaldt og næret den tøilesløse Dristighed, hvormed de forkasteligste Lærdomme udbredes blandt den store Mængde, medens i Modsætning hertil Kirkens Frihed og dens Ret til at undervise og opdrage Ungdommen, undertrykkes. Det var navnlig dette, man havde for Øie ved Afskaffelsen af Kirkens verdslige Herredømme, som det guddommelige Forsyn mange Aarhundreder tilbage har forundt den Romerske Biskop, for at han frit og uhindret skulde bruge den ham af Christus overdragne Magt til at befordre Folkenes evige Velfærd.

Vi have omtalt denne sørgelige Mængde af kummerfulde Forhold, Ærværdige Brødre, ikke for at forøge de Bekymringer, som Erindringen om disse jammerfulde Tilstande allerede iforveien har foraarsaget Eder, men fordi Vi troe, at Storheden og Mængden af disse Onder ville give Eder en klar Forestilling om, hvor betydningsfulde de Opgaver ere, som have Krav paa Vor Omsorg og Iver, og med hvor stor Anstrengelse Vi maae arbeide paa, efter Evne at forsvare Christi Kirke og haandhæve denne Apostoliske Stols i den nærværende sørgelige Tid ved saa mange Bagvaskelser og Angreb krænkede Værdighed.

Det er jo indlysende, Ærværdige Brødre, at den menneskelige Civilisation mangler ethvert fast Grundlag, naar den ikke er bygget paa Sandhedens evige Grundsætninger og paa Rettens og Billighedens uforanderlige Love, naar oprigtig Kjærlighed ikke forener Menneskene med hverandre og i indbyrdes Fred ordner deres gjensidige Forhold og Interesser. Men hvem tør nægte, at Kirken, ved at prædike Evangeliet for Hedningerne, har udbredt Sandhedens Lys blandt forvildede og i al Slags vederstyggelig Overtro nedsunkne Folkefærd, og bragt dem til at erkjende alle Tings guddommelige Ophav, til at gaae i sig selv og betænke deres Tilstand; at den ved at ophæve det jammerfulde Slaveri har ført Menneskene tilbage til deres ædle Naturs oprindelige Værdighed, at den i alle Jordens Lande har udfoldet Forløsningens Banner, fremkaldt, begunstiget og beskyttet Videnskab og Kunst, grundlagt og fredet om den christelige Kjærligheds priseligste Bestræbelser for at raade Bod paa al menneskelig Elendighed; at den overalt har indvirket dannende og forædlende saavel paa det private som paa det offentlige Liv, rensat den menneskelige Natur for dens medfødte Ureenhed, og ingen Møie sparet for at hæve den til en Tilstand, der svarer til dens Værdighed og Forhaabninger? Ethvert fornuftigt Menneske, der sammeuligner vor mod Religionen og mod Christi Kirke saa fjendtlig sindede Tid med de lykkelige Tider, i hvilke Folkene ærede Kirken som deres Moder, vil vistnok erkjende, at vor af Uro og Forstyrrelse hjemsøgte Tid med stærke Skridt gaaer sin Undergang imøde, medens hine Tider i samme Grad vare rige paa fortræffelige Institutioner og kunde glæde sig ved et fredeligt Livs uforstyrrede Ro, saavel som ved Magt og Velvære, som Folkene villigt underordnede sig Kirkens Veiledning og adlode dens Love. Saasandt nu alle disse Velsignelser, der fremgik af Kirkens Virksomhed og heldbringende Indflydelse, med Sandhed maae kaldes den menneskelige Civilisations Frugter og Prydelser, saa maa det dog indrømmes, at Christi Kirke er saa langt fra at forkaste og foragte

Civilisationen, at den meget mere har Krav paa at gjælde for den Moder, som den skylder sin Tilværelse, Væxt og Udvikling.

Den Civilisation derimod, som bekæmper Kirkens hellige Lærdomme og Love, er ikke andet end et tomt Skyggebillode af den sande Cultur, et anmasset Navn uden Betydning. Et øiensynligt Beviis herfor afgive de Folkeslag, for hvilke Evangeliets Lys ikke har skinnet: deres Liv frembød vel et bedragerisk Skin af Cultur, men var blottet for alle Frugter af sand menneskelig Dannelselse. Man kan derfor ikke med Sandhed sige, at saadanne Tilstande vidne om en høiere Udvikling af det borgerlige Liv, hvorunder enhver lovlig Myndighed behandles med dumdrstig Ringeagt, saalidt som det fortjener at kaldes Frihed, hvad der, til Skam og Skjændsel for vor Tid, bryster sig med dette Navn, til Gunst for en uhindret Udbredelse af alle Vildfarelser, medens onde Begjærligheder uden Sky tilfredsstille deres Lyster, Laster og Forbrydelser forblive ustraffede, og de hæderligste Borgere af enhver Stand undertrykkes. Saadanne Tilstande kunne, fordi de i sig selv ere fornøftstridige, slette og fordærvelige, umulig have Kraft til at fuldkommengjøre det menneskelige Samfund og befordre dets sande Vel; thi *Synden gjør Folkene ulykkelige.**) Men det er uundgaaeligt, at Folkene, naar Forstand og Hjerte er fordærvet, under Trykket af saadanne Forhold nedsynke i Fordærvelse, at al retmæssig Orden vakler, og den offentlige Ro tilligemed alt Andet hvad der betinger Statens Bestaaen, tidligere eller sildigere vil hjemfalde til Forstyrrelse og Undergang.

Men hvad kan, naar man kaster et Blik paa det romerske Pavedømmes Idrætter, være uretfærdigere end at nægte, at de Romerske Paver have gjort sig høiligt fortjente af hele det borgerlige Samfund? Isandhed, vore Forgængere have aldrig taget i Betænkning at underkaste sig Anstrængelser og Kampe for Folkenes Vel, at udholde

*) Ordsp. 14, 13.

svære Møisommeligheder og trodse de største Vanskeligheder; og med Blikket løftet mod Himlen bøiede de hverken Hovedet for slette Menneskers Trudsler, eller lode sig ved Smiger og Løfter forlede til i svag Eftergivenhed at svigte deres Pligt. Det var denne Apostoliske Stol, som efter den gamle Folkeverdens Undergang samlede og gjenforenede dens tilbageblevne Ruiner; den var den venlige Fakkell, i hvis Lys de christelige Tiders Cultur udfoldede sig; den var det frelsende Anker under de heftigste Storme, der nogensinde have omtumlet Menneskeslægten, den var det Ændrægtighedens hellige Baand, som forenede fjerne ved Forskjællighed i Sæder og Leveviis adskilte Folk med hverandre. Kort sagt, den var det fælleds Midtpunkt, hvorfra saavel Troens og Religionens Lære som alle Tilskyndelser til Fredens Idrætter og til heldbringende Raadslagninger udgik. Behøve Vi at sige Mere? Thi hvem Andre end Pavedømmet og den Fasthed og Ihærdighed, hvormed de romerske Paver have værnet og fredet om den christelige Culturs ædle Spirer, har Verden at takke for, at det menneskelige Samfund ikke forlængst er sunket tilbage i dets tidligere Overtro og Barbari?

Var dog denne heldbringende Indflydelse aldrig bleven forsmædet! Da vilde isandhed den verdslige Magt aldrig have tabt den ophøiede og hellige Glands, som Religionen omgav den med, og som ene adler det undersøttelige Forhold paa en Maade, som svarer til den menneskelige Værdighed! Da vilde man ikke have seet borgelige Uroligheder og Krige bringe Sorg og Elendighed over Landene, ikke seet fordem blomstrende Riger, nedstyrtede fra jordisk Velvære og Magt, vaande sig under nagende Bekymrings tunge Vægt. Et iøinefaldende Exempel herpaa afgive de Østerlandske Folk, der have sønderrevet de ømme Baand, som engang forenede dem med denne Apostoliske Stol, og derved tabt deres gamle Berømmelse, deres Anseelse som Viden-

skabens og Kunstens tidligste Dyrkere, og lidt Skibbrud paa deres politiske Selvstændighed.

Men de herlige Velgjerninger, som efter alle Tiders høititalende Vidnesbyrd den Apostoliske Stol har udøst over alle Jordens Lande, har intet af disse i den Grad nydt Godt af som Italien; jo nærmere det efter sin Belliggenhed stod den, desto rigere Frugter høstede det af dem. Det har Paverne at takke for den paa et fast Grundlag hvilende Glands og Storhed, hvorved det stødse indtog en fremragende Plads blandt de øvrige Folk. Pavernes Anseelse og deres faderlige Omsorg har mere end eengang beskyttet Italien mod fjendtlige Angreb, og til enhver Tid støttet og styrket Italienerne til urokkeligt at holde fast ved den katholske Tro.

Om disse vore Forgængeres store Fortjænstere vidner fornemmelig Erindringen om Sct. Leo den Store, Alexander III., Innocents III., Sct. Pius V., Leo X. og andre Paver, ved hvis Bestræbelser og beskyttende Omsorg Italien frelstes fra den Undergang, hvormed Barbarerne truede det, bevarede sin gamle Tro uforvansket, og gennem vankundige og raae Tiders Mørke ivrigt beførdrede og vedligeholdte Videnskabernes Lys og de skjønne Kunstes Glands. Herom vidner denne Vor ærværdige Stad, Pavernes Residents, som skylder dem det store Gode, at den ikke blot er bleven Troens faste Borg, men, som Videnskabens og Kunstens Arnested og Viisdommens Sæde, har erhvervet sig hele den øvrige Verdens Beundring og Høiagtelse. Da alle disse store Idrætter af Historien ere overgivne til alle Slægters stedsevarende Ihukommelse, vil man let indsee, at den i Tale og Skrivt vor Tid paatrængte Mening, at den Apostoliske Stol skulde være en Hindring for Folkenes Civilisation og Italiens Lykke, ene har sin Grund i et fjendtligt Sindelags uværdige Bagvaskelser, der kun ere anlagte paa at føre Verden bag Lyset.

Saasandt da baade alle Italiens, og hele den øvrige Verdens Forhaabninger ere betingede af, at den Apostoliske

Stol fri og ubindret udfolder sin for det almindelige Vel saa heldbringende Virksomhed, saavel som af alle Troendes inderlige Forbindelse med den Romerske Biskop, saa erkjende Vi Intet for at burde være Os mere magtpaaliggende, end at bevare den Romerske Bispestols Værdighed uantastet og uformindsket, og ufortrødent at arbeide paa at knytte det Baand stedse fastere, som forener Lemmerne med Hovedet, Sønnerne med Faderen.

(Sluttes.)

Forstandens Offer.

(Fortsat fra Nr. 19.)

Atheisten (Gudsfor nægteren) er nu bleven til en Theist (et Menneske, der erkjender Guds Tilværelse). Som saadan bifalder og underskriver han det vaticanske Concils Erklæring: „Ved at betragte det, som er blevet til, kan Mennesket i sin Fornufts naturlige Lys med Bestemthed erkjende den ene sande Guds, vor Skabers og Herres, Tilværelse.“

2. Nu ligger Veien aaben; Religionsvidenskaben kan nu føre sin lærvillige Discipel et Skridt videre.

Siig — spørger den — kan den alvise og retfærdige Gud, der taler til os i Naturen, ikke ogsaa, om han behager, tale paa en overordenlig Maade til enkelte Mennesker (Moses, Propheterne, Christus, Apostlene), og meddele dem Sandheder, som vor Fornuft ikke kunde erkjende af sig selv? — Svaret kan kun være: Jo, han kan det. Kunne vi Mennesker meddele hverandre indbyrdes vore Tanker, skulde Herren da ei være istand dertil? Vel, spørger den videre: Kunde han ikke sende Moses, Christus og Apostlene som sine Bud til hele Menneskeslægten, for paa Hans Vegne at meddele deres Medmen-

nesker hvad han har aabenbaret dem, og fordre Tro paa hans Aabenbarelse? — Unægtelig kan han det.

Vistnok have vi Andre Ret til at kræve af Moses og de øvrige Guds Sendebud, at de skulle beviisliggjøre deres himmelske Sendelse; vi have saa at sige Krav paa at undersøge deres Papirer, om de ere i Orden. Men skulde den Almægtige være ude af Stand til at forsyne sine Sendemænd med et ubedrageligt Creditiv? En Fyrste kan give sin Gesandt en egenhændig Skrivelse med sit eget Segl paa og derved gjøre enhver fornuftig Tvivl om Gesandts Sendelse umulig. Hvor meget mere maa da ei den himmelske Konge kunne det Samme? En jordisk Konges Haandskrift og Signet kan dog muligviis eftergjøres. Men Herren har en Haandskrift og et Signet, der af ingen Skabning kan eftergjøres; og det er Mirakler, d. e. overordenlige Kraftytringer, der ei kunne tilveiebringes af nogensomhelst Skabning.

Mirakler kunne skee og undertiden med ubedragelig Vished erkjendes som saadanne.

Thi Gud er Herre over Naturen. Han har givet den faste Love, som intet Menneske og overhovedet ingen skabt Kraft kan røkke; men Han, den evige Lovgiver, kan det; han kan i enkelte Tilfælde dispensere fra en Lov, han selv har givet, f. Ex. fra, at Døden ubønhørlig fastholder sit Bytte. Og hvad han ellers virker ved Naturens Kræfter (f. Ex. ved Lægeurter), det kan han ogsaa gjøre umiddelbart uden Skabningens Medvirkning, f. Ex. helbrede i et Øieblik en Sygdom, som Lægekunsten blot kan helbrede i længere Tid.

Mirakler kunne ogsaa undertiden erkjendes af os. Vi see f. Ex., at Jordens Tiltrækningskraft og Vanddraaberens store Bevægelighed har tilfølge, at Vandets Overflade er en horizontal Plan, og at Vædsken aldrig kan holde sig hævet i Veiret som en Muur eller et Bjerg. Er det i enkelte Tilfælde alligevel skeet, som det læses i anden Mosebog, da er det et Tegn paa, at Herren har grebet ind i Naturens Orden, og for en Tid suspenderet

Tyngdeloven. Thi kjende vi end ikke alle Naturens Kræfter og Love, saa kjende vi dog denne ene Kraft og Lov, Tiltrækningskraften og Tyngdeloven, før med Bestemthed at kunne sige: at det røde Havs Vand deelte sig og lod Israeliterne drage igjennem, det stred unægtelig mod en bekjendt Naturlov, det var en Virkning af Herrens Haand — et Mirakel. Vi kjende saa meget til, hvad Naturen formaaer og ikke formaaer, at vi med Bestemthed kunne sige: at Lazarus, hvis Lig allerede var begyndt at blive Forraadnelsens Bytte, gik levende ud af Graven paa Christi blotte Ord, det stred unægtelig med Dødens anerkjendte Rettigheder, det var en Virkning af Herrens Bud — et Mirakel.

Vi gaae da videre og slutte: at Moses og Christus og alle andre Undergjørere, der sagde sig at være sendte af Herren, virkelig vare Guds Sendebud. Thi den sanddrue Gud kan ikke laane en Løgner og Bedrager sin Almagt, for ved dens Hjælp at føre Verden bag Lyset. Moses og Propheterne, Christus og Apostlene fremviste Herrens Segl i øiensynlige Undergjæringer, og det kan ikke bedrage os. De vare accrediterede af Herren selv. Hvad de forkyndte paa Herrens Vegne, det er altsaa ufeilbar Sandhed.

Ad denne Vei vilde Christus i sin Tid føre Jøderne til at anerkjende sin guddommelige Sendelse. Pegende paa sine Undergjæringer sagde han: De Gjæringer, som Faderen har givet mig at fuldkomme, de Gjæringer, som jeg gjør, vidne om mig, at Faderen har udsendt mig. Og Faderen, som har udsendt mig, har selv vidnet om mig (Joh. 5, 36). Ad denne Vei bragte Christendommens første Forsvarere i sin Tid Hedninger og Jøder til at omfavne Korset, skjøndt det ellers var „Jøderne en Forargelse og Hedningerne en Daarlighed“ (1 Cor. 1, 53). Denne Vei er efter Vaticanerconciliets Erklæring den sædvanlige: „Ved udvortes Tegn, siger det, bliver den guddommelige Aabenbaring troværdig. Saa-danne Tegn, Undere nemlig, ere mulige, og man tør

ikke forkaste alle Beretninger om saadanne, ogsaa dem, som staae i den h. Skrift, som Fabler og Sagn. Og man tør heller ikke sige, at Vidundere aldrig kunne erkjendes som saadanne, og at den christelige Religions guddommelige Oprindelse ei derved kan fuldstændigt bevises.“*)

Men Jesus af Nazareth, den største af alle Undergjørere, kalder sig ikke blot et Guds Sendebud, men Guds Søn, lige mægtig og lige evig med Faderen — Eet med Faderen, selv Gud. For at hævde denne sin Paastand lader han sig dømme til Døden og nagle til Korset!

Hvad Han siger, kan derfor ikke være andet end guddommelig Sandhed. Naar Han taler til os, tør vi da audet end lytte til hans Røst, idet vi ydmygt sige: Tal, Herre, din Tjener hører? Han lærer os bl. A., at der er een Gud, men tre guddommelige Personer, Fader, Søn og Helligaand, og at han er den anden af disse Personer. Tør eller kunne vi fornuftigviis andet end svare: „Herre, jeg troer paa dit Ord; kunde Du vel vildlede mig? Jeg begriber vel ikke, hvorledes Guddommen kan være saa inderlig forenet med et Menneske, at dette maa kaldes og er et Gudmenneske, og at der, ved at tale om Jesus Christus, maa siges: „Gud er død“, og: „dette Menneske er almægtig, alvidende, tilbedelsesværdig, er Gud.“ Jeg begriber endnu mindre, hvorledes det ene guddommelige Væsen kan være fælleds for tre særskilte Personer; jeg indseer ikke, hvorledes det er muligt. Men jeg indseer paa den anden Side heller ikke, at det er umuligt. Vilde Du sige mig: Der gives baade kun een Gud og tillige tre Guder, da maatte jeg sige: nei, det kan umuligt være sandt. Min Fornuft, som ogsaa er et Lys ovenfra, lærer mig bestemt, at een er ikke tre, og tre ikke een. Men nu siger Du kun: Der gives een Gud, eet guddommeligt Væsen eller een guddommelig Natur,

*) Vat. can. de fide 3. 4.

men tillige tre guddommelige Personer. Deri seer jeg ingen Modsigelse; og paa den anden Side gaaer Du selv i Borgen for, at det virkelig er saaledes. Derfor, Herre, troer jeg den hellige Treenigheds Hemmelighed, og overhovedet Alt, hvad Du har aabenbaret os, ikke som om jeg i Fornuftens naturlige Lys gjennemskuede dine Hemmeligheders indre Sandhed, men alene støttet paa dit Ord; Du er den Alvidende og Sandfærdige; Du kan hverken selv fare vild eller vildlede os. Jeg indseer, at denne Troens Hylding er meget fornuftig; at nægte Dig Troen, vilde være Ufornuft; lad blot din Naade fremdeles styrke og understøtte mig.“

3. Theisten er bleven til en troende Christen; nu bliver endnu eet Skridt at gjøre, det sidste, som fører ham lige til den katholske Kirkes Dør.

Jesus Christus, Guds Udsending og Guds Søn, vilde have sin Lære prædikeret over den hele Jord og indtil Verdens Ende. Evangelisterne, hvem vi simpelthen betragte som tilforladelige Historikere, fortælle, at Han gav sine elleve udvalgte Disciple det Hverv: „Gaaer ud i al Verden og prædiker Evangeliet for al Skabningen, og lærer alle Folk at holde Alt, hvad jeg har sagt Eder.“ (Marc. 16, 15. Matth. 28, 19. 20.)

Han vilde, at alle Mennesker skulde troe og døbes: „Hvo som troer og bliver døbt, skal blive salig; men hvo som ikke troer, skal blive fordømt.“ Marc. 16, 16. Christus har stiftet en Kirke. Han vilde have de Troende forenede til et stort synligt Samfund, hvori Apostlene og deres Efterfølgere skulde være Lærere, Lovgivere og Dommere. „Hvadsomhelst I binde paa Jorden, det skal ogsaa være bundet i Himlen, og hvadsomhelst I løse paa Jorden, det skal være løst i Himlen. Og hvo som ikke hører Kirken, han skal være Eder som en Hedning og Tolder.“ (Matth. 18, 18. 17.)

Christus har stiftet en eneste og evig Kirke. Han vilde have alle Troende forenede til eet Rige (Joh. 18, 36), een Hjord (Joh. 10, 16), eet Guds Huus (Marc.

3, 25), eet Legeme (1 Cor. 10, 17), een Kirke (Matth. 16, 18), hvis Dør er Daaben, hvis Medlemmer forenes ved at bekjende den samme Tro, tage Deel i det samme Offer, annamme de samme Sacramenter, adlyde de samme Forstandere under eet fælleds Overhoved. Ligesom der nemlig kun er een Gud og kun een Midler, saaledes skal der ogsaa kun være een Daab og een Tro. Og for at hævde Troens Eenhed har Herren stiftet et ufeilbart Læreembede i Apostlene og deres Efterfølgere. Thi til Budet om at prædike, føier han strax Forjættelsen: Gaaer og prædiker, og seer, jeg vil være med Eder indtil Verdens Ende, og Sandhedens Aand skal indføre Eder i al Sandheds Forstaaelse. (Matth. 20, 20. Joh. 16, 13.)

Christus har bygget sin ene ufeilbare Kirke paa Klippen Petrus som paa en urokkelig Grundvold, saa at Helvedes Porte (Satans og Undergangens Magt) aldrig skulle faae Overhaand over samme; det vil sige — uden Billede talt — Christi Kirke skal bestaae til Verdens Ende under eet fælleds Hoved, Petrus og hans Eftermænd.

Men Petri Eftermænd ere Paverne. Thi Historien vidner, at Petrus er død som den romerske Menigheds første Biskop, og at de romerske Biskopper lige fra de ældste Tider ere erkjendte for Petri Efterfølgere. Om der derfor end er Hundreder af Smaakirker, som udgive sig selv for at være Christi sande Kirke, de kunne slet ikke være det — af mange Grunde. For at anføre to meget iøinefaldende, saa er den første den, at de først ere opstaaede efter Christus, med Arius, Nestorius, Calvin, Luther, Henrik VIII. eller endnu senere. Og den anden den, at de ikke ere byggede paa den Klippe, Herren har bygget sin Kirke paa for alle Tider. Christi sande Kirke kan kun være „Pavekirken“, kun den romersk-katholske.

Romerkirken en den frelsende Ark, som Enhver er forpligtet til at indtræde i, saasuart han har vundet denne Overbeviisning. Og hvo som slet

ikke, ei engang aandelig, er forbunden med den, kan ikke frelses.

Her staae vi ved Maalet. Den sin Sjæls Frelse søgende Christen erkjender her den alvorlige Pligt at blive Katholik og at bekjende: „Herre, jeg troer Alt, hvad Du har aabenbaret og ved den katholske Kirkes ufeilbare Læreembede forestiller os at troe. Herre, hjælp mig Svaghed.“

Dette er den Vei, som Kirken anviser Alle, og de paa en Maade, som svarer til enhver Enkelts Fatteevne og Dannelse.

Hvo Du end er, min ærede Læser, Du kan selv er fare dette. Vil Du engang lytte til, hvorledes Religions historien og Katechismen forklares for Børnene og de Umyndige, da vil Du komme til at indsee, at Kirken veed at bryde Brødet for de Smaa, og ingenlunde rammes af Prophetens Klage: „Spæde Børn begjære Brød, men der er Ingen, som rækker dem det.“ (Begr. 4, 4.)

Hører Du til de Voxne i Troen, da besøger Du sam vittighedsfuldt den offentlige Gudstjeneste hver Søn- og Helligdag og hører Ordets Forkyndere forklare de omtalte Sandheder i Homilier og Prædikener, og desuden finder Du dem fremstillede i Bøger og Smaaskrifter til almindelig Oplysning og Opbyggelse. — Den som endelig trænger til en dybere Forstaaelse og en egenlig viden skabelig Fremstilling af Christendommens og Katholicismens ovenfor omtalte Forudsætninger, henvises til Theologernes Værker, der danne en anseelig Række i de store Bogsamlinger og med Hæder indtage deres Plads blandt de grundigste og indholdrigeste Skrifter, som menneskelig Skarpsindighed og Flid nogensinde har frembragt.

Enderesultalet er altsaa dette: der fordres vist nok et Forstandens Offer, for i Tro at underkaste sig Gud, hans Aabenbareelser og disse: Vogter, Kirken; men dette Forstandens Offer fordres af selve Forstanden, paalægges af Samvittigheden, muliggjøres af Naaden og lønnes

rigeligt af det Lys, Troen kaster paa vore naturlige Kundskabers Gebeet, og den Trøst, den yder os under alle Forhold, selv de haardeste Tilskikkelser.

(Sluttes.)

En Samtale mellem en Præst og en Officeer.

En Præst og en Officeer traf tilfældigviis paa hverandre ved Bordet i et Hotel. Det var just Fredag, og imellem begge udspandt sig følgende Samtale: Officeren: „Min Herre, hvorfor spiser De ikke Kjød?“ Præsten: „Tillad mig det Spørgsmaal: Hvorfor bærer De Epauletter og galonnerede Beenklæder?“ — „Fordi det er en militær Forskrift!“ — „Ikke at spise Kjød paa Fredagene, der er Kirkens Forskrift.“ — „Er Kjødet maaskee mindre godt om Fredagen; saa at De ikke vil spise det?“ — „Men siig mig, sætter De ikke Deres Soldater paa Vand og Brød, naar de have begaaet en Feil? Hvorfor skeer det da?“ — „For at straffe dem; saaledes lyder vor Ordre.“ — „Vi behøve ogsaa at tugte og straffe os selv, fordi vi have forseet os imod Gud. Saaledes lyder vor Ordre.“ — „Og nu denne Fasten, den er dog altfor besværlig; hvorfor ikke give Legemet hvad der tilkommer det?“ — „Hvorafter kommer det, at De bærer saa tung en Hjelme?“ — „Saaledes lyder Ordren. Forøvrigt beskytter den os mod Fjendens Slag.“ — „Nuvel, det at faste er blevet os befalet af Kirken, og det bevarer os mod den onde Fjendes Angreb.“ Da Officeren saae, at han ikke kunde seire, trak han sig tilbage, og han taug, medens flere af Bordfællerne, der havde hørt Samtalen, ledsagede den tappe Krigsmands Tilbagetog med lydelig Latter, som naturligviis ikke faldt i hans Smag.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 19. Mai. 4. Søndag efter Paaske. — 20. M. Bernardinus af Siena, Bekj. 21. Ti. Felix af Cantalicio, Bekj. 22. O. Venantius, Martyr. 23. To. Andreas Bobola, Martyr. 24. F. Maria, de Christnes Hjælp. 25. L. Gregor VII., Pave.

Søndagen d. 26. Mai. 5. Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifitetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Corresp. P. J. Sevenhill pr. Adelaide (Australien). Bladet er nu berigtiget for indeværende og næste Aar. Flittig Hilsen! Br. i Tromsø. Deres Bidrag til Chineserne er afsendt over Freiburg i Baden d. 14. Mai. Tak og Hilsen!

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 21.

Søndagen den 26de Mai.

1878

Indhold: Pave Leo XIII.' Encyclica. Hortensia. Literatur. Kirke-
lige Efterretninger: Rom, Ragusa, Rusland, Palæstina.

Pave Leo XIII.' Encyclica.

(Sluttet.)

For saaledes efter Evne at hævde denne hellige Stols Rettigheder og Frihed ville Vi ikke undvige nogen Kamp for at forskaffe Vor Myndighed den tilbørlige Anseelse, bortrydde de Hindringer, som umuliggjøre den fulde Frihed i Vort Embedes Forvaltning, og tilbagevinde den Stilling, som den guddommelige Viisdoms Raadslutning alt i fjerne Tider har anviist de romerske Biskopper. Til at fordre denne Gjenindsættelse, Ærværdige Brødre, bevæges Vi hverken af Ærgjærrighed eller Herskesyge, men ene af Hensyn til Vor Pligt og de hellige Baand, som vor Eed paalægger Os, ligesom ogsaa i Betragtning af, at en verdslig Fyrstemagt er en nødvendig Betingelse for Haandhævelsen af den aandelige Magts fuldkomne Frihed, medens paa den anden Side Erfaringen har stadfæstet, at den Apostoliske Stols verdslige Souverænetet er en Sag, der berører hele det menneskelige Samfunds høieste Interesser. Vi kunne af denne Grund ikke undlade,

overensstemmende med Vor Pligt, som byder Os at vaage over den hellige Kirkes Rettigheder, ogsaa paa Vore Vegne i denne Vor Skrivelse at fornye og bekræfte alle Erklæringer og Protester, som Vor høisalige Forgænger Pius IX. ved flere Leiligheder har udstedt og gjentaget baade mod Occupationen af den h. Stols verdslige Herredømme og mod Krænkelsen af den Romerske Kirkes Rettigheder. Men Vi opløfte tillige Vor Røst til Folkenes Fyrster og øverste Styrere, og besværgede dem i den allerhøieste Guds hellige Navn, i denne trængselsfulde Tid ikke at forsmaae Kirkens Bistand, men eendrægtigt at samle sig om denne Autoritetens og Frelsens Klippe, og med den inderligste Kjærligheds og Ærefrygts Baand stedse fastere slutte sig til den. Give Gud, at de, overbeviste om Sandheden af hvad Vi her have sagt, vilde tænke nærmere derover, og bestræbe sig for at hæve de Onder, som hjemsøge Guds Kirke og dens synlige Overhoved, i det de alvorligt betænke hvad den h. Augustinus siger: at *Christi Lære bringer Staterne stor Lykke, naar den følges*, og at en Stats Sikkerhed og Ro berøer paa, at Kirken agtes og ikke hindres i Udøvelsen af sine Rettigheder. Vilde Fyrsterne ret betænke dette, da vilde deres Folk under Nydelsen af Retfærdighedens og Fredens Velsignelser imødesee en lykkelig og ærefuld Fremtid.

Men for at hele den katholske Hjords eendrægtige Tilslutning til dens øverste Hyrde stedse kan blive inderligere. paakalde Vi her i Besynderlighed og med hjertelig Kjærlighed Eders Bistand, Ærværdige Brødre, og formane Eder indtrængende til, at I overensstemmende med Eders præstelige Iver som aarvaagne Overhyrder optænde og nære den christelige Kjærligheds Ild i de til Eders Om-sorg overgivne Troendes Hjerter, saa at de stedse vide sig inderligere og fastere forenede med denne Sandhedens og Retfærdighedens Lærestol, tilegne sig alle dens Lærdomme med Forstandens og Villiens fuldkomne Billigelse, og forkaste alle, om end nok saa udbredte Meninger, som de maae erkjende for uforligelige med Kirkens Erklæringer.

I denne Henseende have Vore Forgængere, og sidst Pius IX., salig Ihukommelse, navnlig paa den almindelige Vaticanske Kirkeforsamling, havt den h. Paulus' Ord for Øie: *Seer til, at Ingen forfører Eder ved verdslig Viisdom og tomt Bedrag efter Menneskers Overlevering, efter Verdens Børnelærdomme, og ikke efter Christus**); og de have ikke undladt, saa ofte det var nødvendigt, at fordømme og forkaste de herskende Vildfarelser. Vi følge da Vore Forgængeres Exempel, naar Vi fra denne Sandhedens Apostoliske Lærestol stadfæste og fornye alle disse Fordømmelser, og tillige indstændigt bede alt Lyses Fader om, at alle Troende, forenede i det samme Sindelag og den samme Mening, maa tænke og sige det Samme som Vi. Men det er Eders Sag, Ærværdige Brødre, med al mulig Omhu at bestræbe Eder for, at den himmelske Læres Udsæd udbredes vidt over Herrens Ager, og at den katholske Troes Lærdomme tidligt indpræntes i de Troendes Hjerter, slaae dybe Rødder i dem og bevares uberørte af Vildfarelsernes Smitte. Med jo større Kraft Religionens Fjender søge at udbrede saadanne Anskuelser blandt uerfarne Mennesker og især blandt unge Personer, som forvirre Forstanden og fordærve Sæderne, med desto større Iver bør der kæmpes for, at ikke blot Underviisningsmetoden baade er grundig og hensigtsmæssig, men især for, at selve Underviisningen i de enkelte Videnskaber og Discipliner er i fuldkommen Overensstemmelse med den katholske Tro, fremfor Alt i Philosophien, af hvilken den rette Fremstilling af de øvrige Videnskaber for en stor Deel afhænger, og som ikke har den Bestemmelse at undergrave den guddommelige Aabenbaring, men tvertimod at bane den Vei og forsvare den mod dens Modstandere, saaledes som de store Kirkelærere, de hh. Augustinus og Thomas af Aquino og de øvrige Lærere i den christelige Viisdom baade ved deres Exempel og deres Skrivter have viist os.

*) Coloss. 2, 8.

Men Ungdommens gode Opdragelse til Befæstelse i den sande Tro og til sædelig Reenhed maa nødvendig tage sin Begyndelse i Familien; men denne befinder sig desværre i vor Tid i en høist sørgelig Tilstand af Opløsning og Forstyrrelse, og den kan derfor kun føres tilbage til sin oprindelige Værdighed og sædelige Betydning ved Agtelse for de Love, efter hvilke dens guddommelige Stifter Selv igjennem Kirken har ordnet dens Forhold. Han har nemlig, ved at gjøre Ægteskabet til et Afbillede af sin inderlige Forening med Kirken, og hæve det til et Sacraments Værdighed, ikke blot helliget det, men ogsaa forundt baade Forældre og Børn de virksomste Hjælpe-midler til lettere at opnaae baade timelig og evig Lyk-salighed. Men efterat uchristelige Love, med Foragt for dette store Sacraments Hellighed, have nedværdiget den ægteskabelige Forening ved at sætte den i lige Rang med reent borgerlige Overenskomster, da havde dette den sørgelige Følge, at Borgerne antastede det christelige Ægte-skabs Værdighed ved at indgaae lovordnede Concubiner istedetfor Ægteskaber, at Ægtefolkene ringeagtede den gjensidige Troskabs Pligter, Børnene nægtede dem Lydig-hed og Ærbødighed, den huuslige Kjærligheds Baand løsnedes, og — hvad der giver det sletteste Exempel og undergraver den offentlige Sædelighed — at en afsindig Kjærlighed ofte foranledigede fordærlige og sørgelige Skilsmisser. Disse i Sandhed jammerfulde og bedrøvelige Forhold kunne ikke andet, Ærværdige Brødre, end vække og anspore Eders Iver til vedholdende og indstændigt at paamine de til Eders Aarvaagenhed anbetroede Menig-heder til lærvilligt at agte paa de Lærdomme, som an-gaae det christelige Ægteskabs Hellighed, og adlyde de Love, ved hvilke Kirken ordner Ægtefællers og Børns Pligter.

Da vil Vort høieste Ønske blive opfyldt: Gjenfødselen ogsaa af de enkelte Menneskers hele sædelige Liv. Thi ligesom en fordærvet Stamme frembringer syge Grene og slette Frugter, saaledes udbreder ogsaa den ondartede

Sygdom, som ødelægger Familielivet, sin forpestende Magt til Skade og Fordærvelse for de enkelte Borgere. Naar derimod Familielivet udvikler sig overensstemmende med Christendommens Forskrifter, saa lære det borgerlige Samfunds enkelte Medlemmer efterhaanden at elske Religion og Fromhed, at afskye falske og fordærvelige Lærdomme, føre et dydigt Levnet, adlyde og ære de Foresatte og beherske de umættelige selvsyge og egennyttige Drifter, der i saa høi Grad nedværdige den menneskelige Natur og svække dens Kræfter. Til at naae dette Maal vil det ikke bidrage Lidet, at I lede og befordre de fromme Foreningers Virksomhed, som især vor Tid til stor Nytte for den katholske Sag har fremkaldt og udbredt.

Vistnok er Det, som Vi haabe og ønske, Ærværdige Brødre, noget saare Stort, som gaaer langt ud over hvad menneskelige Kræfter mægte; men da Gud har skabt Jordens Folk med Modtagelighed for Helbredelse, da Han har grundlagt Kirken til Menneskenes Frelse og forjættet den sin Bistand indtil Tidernes Ende, saa have Vi, i Tillid til Eders trofaste Medvirkning, det faste Haab, at Menneskeslægten, belært ved saa mange Onder og Ulykker, dog tilsidst i Lydighed mod Kirken vil søge sin Frelse og Velfærd i denne Apostoliske Stols ufeilbare Læreembede.

Førend Vi imidlertid, Ærværdige Brødre, slutte Vor Skrivelse, maae Vi bevidne Eder Vor Tak for den beundringsværdige Overensstemmelse og Eendragtighed, som forener Eder til Eet med hverandre og med denne Apostoliske Stol. I denne fuldkomne Enighed see Vi ikke blot et uovervindeligt Værn imod alle fjendtlige Angreb, men ogsaa et gunstigt Varsel om, at Kirken gaaer en bedre Fremtid imøde; og medens den er Os til stor Trøst i Vor Svaghed, styrker den Os ogsaa i rette Tid under det vanskelige Hverv, Vi have overtaget, til med freidigt Mod at underkaste Os alle de Møisommeligheder, som Kampen for Guds Kirke maatte medføre.

I Forbindelse med de her omtalte Grunde til Haab

og Taknemmelighed kunne Vi ikke lade de Beviser forblive uomtalte, som I, Ærværdige Brødre, og tilligemed Eder et saa stort Antal af Geistlige og Troende ved Vort Pontificats Begyndelse have givet Vor Ringhed paa Kjærlighed og Hengivenhed, dels ved Breve, dels ved Oversendelsen af Gaver, ved Pilgrimsreiser og andre Kjærlighedsytringer, som have forvissat Os om, at den opoffrende Hengivenhed, som er viist Vor høitfortjente Forgænger, hvilede paa en saa fast og urokkelig Grundvold, at den ikke er kjølnet ligeoverfor en ham saa ulig Efterfølger. For disse glimrende Vidnesbyrd om katholsk Kjærlighed takke Vi i Ydmyghed Herren, fordi han er god og naadig, og bevidne Eder, Ærværdige Brødre, og alle Vore elskede Sønner, af hvem Vi have modtaget dem, offentlig af Vort inderste Hjerte Vor dybtføjte Taknemmelighed i fuld og fast Tillid til, at Vi under disse vanskelige Tidens svære Trængsler aldrig ville savne Beviser paa Eders og de Troendes Iver og Kjærlighed. Vi tvivle heller ikke om, at disse herlige Exempler paa barnlig Kjærlighed og christelig Dyd i høi Grad ville bidrage til, at den miskundelige Gud, i Betragtning af disse Vidnesbyrd om Trofasthed og Hengivelse, vil naadig skue ned paa sin Hjord og skjænke Kirken Seir og Fred. Men i Tillid til, at denne Seir og Fred snarere og lettere vil blive Os forundt, naar de Troende vedholdende forebringe Gud deres Bønner derom, saa bede Vi Eder, Ærværdige Brødre, indstændigt om at opmuntre de Troende til, med utrættelig Iver og Inderlighed i dette Øiemed at paakalde den ubesmittede Himmeldronnings og Kirkens himmelske Beskytter den hellige Josephs, samt de hellige Apostelfyrster Petri og Pauli virksomme Forbønner, idet Vi i Ydmyghed anbefale baade Vor egen Ringhed og alle Dele af det kirkelige Hierarchi, tilligemed Herrens hele Hjord til Deres mægtige Beskyttelse.

Endelig ønske Vi, at disse Dage, i hvilke Vi fornye det festlige Minde om Jesu Christi Opstandelse, maae bringe Eder, Ærværdige Brødre, og hele Herrens Hjord

Lykke, Velsignelse og hellig Glæde, medens Vi bønfalde den barmhjertige Gud om, at det ubesmittede Lams Blod, som har udslettet vort Skyldbrev, maa erhverve os Tilgivelse for alle begangne Forseelser og skaffe os en naadig Dom.

Vor Herres Jesu Christi Naade, Guds Kjærlighed og den Helligaands Samfund være med Eder Alle Ærværdige Brødre, med enhver Enkelt og med Eder Alle, ligesom og med Vore elskede Sønner, Geistligheden og de Troende i Eders Diocesar, hvem Vi, Alle og Enhver især, til et Pant paa Vor særdeles Velvillie og som et Tegn paa Himlens Beskyttelse i inderlig Kjærlighed meddele den Apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved Sct. Peter paa den høie Paaskefest den 21. April 1878.

I Vort Pontificats første Aar.

Leo P. P. XIII.

Hortensia.

En Fortælling fra det tredie Aarhundrede.

(Fortsat fra Nr. 19.)

En Dag, da hun i flere Timer havde været hos en af sine Slægtninge, der havde indbudt hende, vendte hun tilbage i en sørgmodig Stemning, som stadig forfulgte hende, saasomt hun forlod Agathoclea. Da hun gik gennem Gaarden og Corridorerne, forekom det hende, som om Tyendet indbyrdes underholdt sig med hemmelighedsfulde Gebærder. Det var forgjæves, at hun ledte efter Slavinden; hun var ikke til at finde. Da mødte Phøbe hende og sagde til hende i en hviskende Tone og med bestyrtet Mine: „Ædle Herskerinde! Her er skeet noget Oprørende

under Deres Fraværelse. Paulus' Gemalinde vilde tvinge Agathoclea til at føie hendes Villie; men hun vægrede sig haardnakket derved; da lagde Bødlen atter Haand paa hende og hun sagde midt i sine Pinsler gjentagne Gange og saaledes, at Alle kunne forstaae det: „Herre Jesus! kom din Tjenerinde til Hjælp!“ Sabina hørte disse Ord og udraabte: „Du er altsaa en Christen!“ Hun overgav da paa Stedet sin Slavinde til Retsbetjentene. Agathoclea ligger nu i Lænker; hun skal møde for Dommeren og allerede døe imorgen.“

Hortensia blegnede ved disse Ord og stod raadvild og maalløs. Hendes Slavinde nærmede sig forskrækket; men hun fattede sig igjen og sagde pludselig: „Hvor er min Fader? Hvor er Sabina?“

„Jog vil erkyndige mig derom!“ sagde Phøbe og gik ud, men vendte allerede tilbage efter en Minuts Forløb med den Besked: „Paulus Æmilius spiser iaften hos Maximilianus (Kaiseren), og Sabina overværer en Fest hos en af hendes Veninder. Begge ville først vende hjem ved Dagens Frembrud.“

O, hvor lang var ikke Natten! Hortensia tilbragte den i Bøn og Graad. Hun bukkede under for sin Smertes Vægt, kastede sig paa Knæ, aabenbarede sit sønderrevne Hjertes blødende Saar for den barmhjertige Gud og sagde: „Guddommelige Jesus, giv mig min Moder tilbage, bevar mig Agathoclea! Lad mig ikke blive forældreløs for anden Gang! O, kald ikke din Tjenerinde bort herfra, førend hun har ført mig til den hellige Daabs velsignede Kilder. . . . Lad mig ikke blive ene uden Veiledning paa denne Jord, i denne Taarernes og Jammerens Dal. . . . Forbarm Dig over mig. . . . See, det bliver Nat i min Sjæl, og Smerten har ganske overvældet den. Frels mig, Herre, thi jeg gaaer til Grunde. . . Hav Medynk med mig, thi jeg er ene og forladt. . . Du har jo givet os den Forjættelse, at Du ikke vil lade os blive tilbage som Forældreløse; kom mig derfor til Hjælp, gjengiv mig min Moder, ophold og beskyt min Søsters Liv!“

Saaledes bad hun i afbrudte Ord, idet hun laae paa Knæ og udstrakte Armene mod Himlen, lig de Skikkelser, som sees i Katacomberne. Taarer vædede hendes Kinder, og bitter Smerte gjennemborede hendes Sjæl som et Sværd ved Tanken om de Torturer, som forestode Agathoclea!

Endelig begyndte Morgenrøden at oplyse Høienes Toppe; det begyndte at blive Dag. Clienterne trængte hverandre ved Paladsets Dør, og Hortensia vilde opsøge sin Fader. Men Pollio, en af Æmilius' Frigivne, holdt hende tilbage ved Døren til Gemakket og sagde til hende, at hans Herre fra Maximilianus' Palads havde begivet sig til Prætoriet, og at han allerede siden Dagens Frembrud holdt Retsmøde for at indlede Processen imod Rigsfjenderne, de Christne. Skuffet i sit svage Haab, besluttede Hortensia sig til at stemme Sabina til Mildhed; og, saa haardt det end syntes at være for hendes barnlige Stolt-hed og Æresfølelse, at ydmyge sig for den Kvinde, som havde trængt sig ind i hendes Moders Stilling, saa tøvede hun dog alligevel ikke et Øieblik. Hun blev strax indladt. Sabina havde allerede forladt det med Purpurpuder og Tæpper forsynede Sovekammer; hun havde just afvisket den Sminke, som bedækkede hendes Ansigt, og samtalede, medens hun legede med en vellugtende Ambrakugle, med sin ægyptiske Stjernetyder, som havde det Hverv at tyde hendes Drømme. Den Gamle sagde hende med et snildt Blik: „Idag vil De vinde en afgjørende Seir over Deres Fjender. . .“ Han vilde fortsætte, men ved Synet af Hortensia hilste han ydmygt sin Herskerinde og forlod Værelset. Da Sabina saae Pigen saa bleg, op-hidset og skjælvende, at hun ikke kunde faae et Ord over Læberne, syntes hun at blive overrasket. „Hvad feiler Dig?“ begyndte hun smilende. „Du har, som det lader til, ikke sovet i Nat.“

„Sabina“, gav Hortensia til Svar, idet hun søgte at blive Herre over sin Forvirring, „Du har overleveret Din Slavinde Agathoclea til Lictorerne; jeg kommer til Dig med Bøn om, at Du vil fordre hende tilbage; Du er berettiget

dertil; gjør Brug af Din Ret og kast Din Slavinde ikke for Løverne i Circus eller for den endnu grusommere Skarpretter!“

Sabina fæstede et lurende Blik paa Hortensia og sagde: „Du elsker altsaa Agathoclea?“ — „Ja, jeg elsker hende og ønsker at frelse hende! Jeg vil løskjøre hende, om Du saa vil, med Alt hvad jeg eier, mine Perler, mit Smaragdhalsbaand og denne Ring fra Corinth — see, jeg har medbragt Alt!“ — „Veed Du, at Agathoclea er en Christen?“ spurgte Sabina nu, idet hun især betonedede det sidste Ord.

Hortensia tøvede et Øieblik med Svaret; men hendes nye Tro besjælede hende med en uforfærdet Ro og hun gav til Svar: „Jo, jeg veed det!“ — „Hvorledes“, sagde Sabina i en tilfreds Tone, „Du veed det, og billiger det sandsynligviis ogsaa! Velan, Hortensia, saa hør mig; jeg vil paa Stedet tilbagekræve Agathoclea, som nu staaer for Domstolen; jeg vil overlade Dig hende til fuld Eie, men under een Betingelse.“ — „Og den er?“ — „At Du ægter min Broder Sextus. Det er baade mit og Din Faders Ønske. Adlyd mig, og Agathoclea er Din!“ — „Jeg kan ikke indvillige i det, Du forlanger af mig, endog hendes Liv er mig tusinde Gange dyrebarere end mit eget; nei, jeg hverken kan eller vil ægte Sextus!“ — „Og hvorfor ikke? — Fordi han er en anden Kones Mand og jeg ikke vil gjøre mig skyldig i en saa forbryderisk Handling, som at uddrive hans Gemalinde af hans Huus.“ — „Ah“, sagde Sabina, idet en mørk Rødme bedækkede hendes Ansigt, „og jeg, som efter Dit Udsagn har drevet Din Moder ud af Æmilius' Huus, jeg er altsaa en Forbryderske i Dine Øine?“ — „Du vidste sandsynligviis ikke, at Ægteskabsskilmisse er forbudt, og Du troede ikke at begaae nogen Synd“, svarede Hortensia med stor Sagtmodighed. — „Og Du — hvem har underviist Dig saa godt? Dog, hvorfor endnu spørge Dig? Du er en Christen, Hortensia!“

Denne hævdede rolig Hovedet og svarede: „Ja, Du

har sagt det, Sabina, jeg er det.“ — „Ulyksalige! Du frygter ikke Kaiserens Edicter og Din Faders Vrede!“ — „Min Gud er med mig; jeg har Intet at frygte.“ — „Veed Du ogsaa, at jeg kan fordærve Dig ved et eneste Ord, et eneste Vink?“ — „Saa vil jeg døbes i mit Blod!“ — „Daarlige Barn! Agathocleas Forryktheder have styrtet Dig i Fordærvelse.“ — „Hun har givet mig Livet. O, min Søster! jeg faaer ikke Lov til at døe for vor Gud med Dig!“ Sabina kastede et Blik paa Vanduhret og sagde derpaa i en tvær Tone: „Agathoclea bliver stillet for Domstolen, hun bliver forhørt paa Pinebænken. . . . Ægt Sextus, og jeg vil gjengive Dig hende levende; ægt Sextus, og Du skal ikke blive fortrædiget for Din Troes Skyld!“

„Aldrig!“ udraabte Hortentia afgjort. Min Søster! Du lider i dette Øieblik, Du bekjender den sande Gud; jeg skal vide at lide og døe med Dig!“ Endnu førend Sabina kunde gjøre noget derimod, styrtede Hortensia ud af Værelset, gennem de forbausende Slavers Rækker og ned ad Marmortrappen over Gaarden og fløi som en let Pil forbi Dørvogteren. Nu befandt hun sig paa Gaden, hvor der var megen Støi og Menneskestimmel; hun lod sit Slør falde ned over Ansigtet og ilede hurtigt til sin Faders Domstol, for hvilken hun vidste, at Agathoclea skulde møde.

(Sluttet.)

Literatur.

I Carl Schönbergs Boghandel, Kjøbenhavn, er der udkommet:

Apostel-Symbolet i Akvileia, udlagt af Presbyteren Rufinus. Oversættelse af C. A. Muus. VIII. og 56 Sider.

Julegaven, vi have tilladt os S. 108 at gjøre Læseren opmærksom paa, er bleven fulgt af en Paaskegave. Eusebs danske Oversætter har skjænket os et lille fyndigt Skrivt af samme Eusebs latinske Bearbejder. Og hvad han siger om Eusebius, det føler man sig tilskyndet til at sige om ham selv og hans Oversættelser: „Han forstaaer Haandværket og skriver godt.“

Skrivtet indeholder — foruden biografiske Oplysninger om Rufinus og især hans Forhold til den h. Hieronymus — det apostoliske Symbols Fortolkning ved Rufin. Det gives uforkortet paa nogle faa Udeladelser nær, som Oversætteren troede „ligesom med Rufins eget Minde“ at turde tillade sig; og det vidner baade om Fortolkerens Troesvarme og hans ligesaa begejstrede som folkelige Foredrag, naar han f. Ex. gjendriver den Indsigelse, at „Kjødet, som opløser sig i Forraadnelse, og stundom endog sluges af Havets Dyr, ikke kunde vorde samlet paany og gjenforenet“, og desangaaende bl. A. skriver: „Hvad du seer Aar for Aar skee med Sædearterne, som du nedlægger i Jorden, troer du ikke, at det kan skee med dit Kjød, der paa Guds Bud saaes i Jorden? Hvorfor, gad jeg vidst, dømmer du saa sneverhertet og kortsynet om den guddommelige Evne? . . . Kommer du ikke til Besindelse, naar du dog seer, at det dødelige Blik udspejder Metallernes i Jordens Dyb ned-sænkte Aarer? Den Kyndiges Øie seer Guld, hvor den Ukyndige kun finder Jord. Skulde vi da ikke indrømme Menneskets Skaber Noget, naar hans Skabning kan bringe det saa vidt? Guldets Aare er for sig, og Sølvets en anden, Kobberets igjen vidt forskjellig; Jern og Bly ligge skjulte i hver sin Jordart, men det dødelige Genie tager ikke fejl: — man skulde da vel troe, at Guddomskraften kan udfinde og skjælne hvert Legemes Eiendele, hvor spredte de end synes at være.“ (S. 43. 44.)

Til Slutning foranlediges Hr. Muus af selve Gjenstanden, Apostelsymbolet, til nogle varme Ord om den Mand, der i Kampen med Rationalismen og „den gamle Kjætterregel, at den h. Skrivt i alle Troessager har det afgjørende Ord“, gjorde opmærksom paa, at „vi først og fremmest maae holde os til Apostelsymbolet som vort Christenbanner“. Med en Blanding af Haab og Vemod erindrer Oldingen de troende Sjæle, der ved Grundtvig kom til „at leve og døe i fattig men dog christelig Leilighed“, og den Mand, „der for sin Person

kunde været kommet videre“. Det er gribende at høre en Mand, der havde Mod nok til at bringe sin religiøse Overbeviisning store Offere, at høre ham tilraabe dem, „hvem det nærværende Livs haarde Omstændigheder holdt bundne“, af elskende Hjerte et kjærligt „Requiescant in pace“!

Det er den samme kjærlige Aand, der for 200 Aar siden lod Danmarks navnkundigste Convertit, „den berømte Anatom“, Biskop Niels Stensen (Steno, † 1686) skrive til en Ven (den udmærkede Chemiker og Philolog Ole Borch?): „Jeg takker Gud, som har ført mig til den ældste Kirke, som alene har alle de Kjendetegn, som den hellige Skrivt tilskriver den sande Kirke, og som lærer og holder Alt, hvad Christus lærer — den sande Kirke, i hvilken vore Forfædre have virket deres Frelse i syv Aarhundreder. Jeg anbefaler Gud næsten daglig under den hellige Messe udi Mementoet for de Døde mine Slægtninge og Venner, idet jeg Ingen fordømmer, ei som jeg skulde troe, at nogen kunde vorde salig udenfor Kirken, men ndi den Forhaabning, at de maaskee — idet de manglede Leilighed til udtrykkelig (explicite) at erkjende den katholske Sandhed, dog holde Alt, hvad den katholske Kirke troer, med fides implicita (d. e. ved at troe Alt, hvad Gud vil vi skulle troe) — kunde i Dødstimen have erholdt af Gud en fuldkommen Angers Act (d. e. virksom Naade til fuldkommer Anger), som kunde erstatte Absolutionens Mangel; hvilken Absolution ikke findes uden hos det retmæssige Præstedømme.“ (Jfr. Wichfeld, Tillæg til Stensens Levnet i Historisk Tidsskrift 1865—66. S. 81).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Msgr. Meglia, Nuntius i Paris, er kaldt tilbage og udnævnt til Cardinal. Cardinal Borromeo er den 28. April bleven viet til Biskop i. p. i. Den hellige Fader Leo XIII. forettede selv den høitidelige Cæremoni i det Sixtinske Capel.

— Voce della Verità“ skriver: „Efterat Paven havde takket Cardinalerne for de Lykønskninger, de bragte ham i Anledning af Paaskefesten, fortsatte han sin Tale med følgende Ord: „Christi Opstandelse minder os ogsaa om det romerske Pontificats Livskraft. Dets Fjender burde i det mindste være saa kloge, at drage den Slutning af Historien, at deres Anstrængelser ere frugtesløse. Man kan ikke hengive sig til nogen Skuffelse med Hensyn til, at den fra de tidligste Tider af imod Pavedømmet erklærede Krig fortsættes med stor Heflighed over hele Jorden. Men Vi ere rede til, stolende paa Gud, at forsvare det og værne om Kirkens og de romerske Biskoppers Rettigheder.“ Til Slutning udtalte Hans Hellighed sit Haab om, „at alle Vildfarende engang vilde faae Øinene op for Kirkens og det romerske Pavedømmes guddommelige Character, høre op med at bekæmpe det og underkaste sig Kirken.“

Ragusa. Folk faae mere og mere Øinene op for de russiske og de russiske Allieredes Befrielsesplaner, og det er nu hele Verden bekjendt, hvorledes Russerne, Serberne, Montenegrinerne behandle anderledes Troende, isærdeles Katholikerne. Kunde der endnu være nogen Tvivl tilbage hos Nogen, saa er en oprørende Gjerning, som Ruslands Vasaller i de sorte Bjerge (Montenegrinerne) nylig have udøvet, istand til at udbrede Lys over de ædle Befriere. „Dagbladet“ for d. 4. Mai skriver derom: „Dette stridbare Folk (Montenegrinerne) viser sig overhovedet meget ustyrligt og herskesygt efter sin Seir. Det er ikke afholdt i de tyrkiske Territorier, som Tractaten i San Stefano har overladt det, og af Harme over den ringe Sympathi, som det møder hos den „befriede“ Befolkning, behandler det den paa en tyrannisk og voldsom Maade. De romerske Katholiker ere især udsatte for Forfølgelser, og de have derfor anraabt Østerrig-Ungarn om Beskyttelse. Til Oplysning om Montenegrinernes Optræden anføres, at den romersk-katholske Præst, Paolo Sciantoja, som havde vakt deres Forbitrelse, fordi han protesterede imod deres hensynsløse Fremgangsmaade, er bleven kastet i Fængsel, fordi han ikke øieblikkeligt adlød en Befaling til ham om, at han skulde begive sig til Hovedstaden Cettinje. Da Arrestationen foretoges mishandlede denne Præst paa den raaeste Maade og blev bunden transporteret til Cettinje. Det heder endog, at der før hans Bortsendelse afsagdes en „Dom“, ifølge hvilken han fik 25 Slag af en Rotting,

som en Tilgift til de Mishandlinger, for hvilke han havde været udsat ved Arrestationen. Befolkningen er dog ikke blot forbitret over den Brutalitet, hvormed Montenegrinerne behandle den; dens Had forøges ved, at Skatterestancerne fra det forløbne Aar inddrives med ubønhørlig Strenghed hos de af Krigen hjem søgte Indbyggere. Tilstanden er overhovedet saaledes, at de „Befriede“ begynde at længe efter det tyrkiske Herredømme, som, trods al dets Vilkaarlighed, dog ialtfald udmærkede sig ved religiøs Tolerance.“

Rusland. „Golos“ berettede for nogen Tid siden, at „fem Bønder stode for Nævningerne i Kredsstaden Noworschew i Gouvernement Pleskau, som vare stævnedes, fordi de havde indrettet et Bedehuus for Secterere 3: for Folk, der ikke høre til den schismatiske Slatkirke. En af de Anklagede blev dømt til otte Maaneders Fængsel, fordi han havde udført Bedehusets indre Indretning; de Øvrige, som havde besørget de til Gudstjenesten fornødne hellige Kar, bl. A. Bøger af aandeligt Indhold, der ikke vare trykte i det Moskauiske Synodalbogtrykkeri, slap med en Pengemulkt. Alle Gjenstandene bleve confiskerede, de aandelige Bøger, Helgenbilleder og Lamper overgivne til Consistoriet i Pleskau, og de øvrige Sager solgte til Bedste for Landskabet.“ Læseren vil hermed uvilkaarligt sammenligne de Ord, som Hs. Majestæt Czaren udtalte i sin Svarskrivelse paa Leo XIII.' Meddelelse om Thronskiftet i Vaticanet: „Den religiøse Tolerance er i Rusland et ved politisk Tradition og nationale Sædvaner helliget Princip.“

Palæstina. Franciscanernes Custodi i det hellige Land tæller for Tiden 40 Conventer og Hospitier, i hvilke henimod 220 Ordensmænd (Præster og Lægbrødre) arbeide. Iblant dem ere Mænd af Europas forskjællige Nationer, samt mange indfødte Orientalere og Americanere. Størstedelen (to Trediedele) ere imidlertid Italienerne. Under Costodiets (Hovedklosterets) umiddelbare Ledelse staae 35 Sogne med 75,000 Katholiker. Omtrent 600 forældreløse Børn faae deres Opdragelse hos Fædrene, naturligviis gratis, og 1000 Familier blive understøttede. Gud lønne de nidkjære Apostle for deres Kjærlighed til Næsten!

Elisabethforeningen

holder sit vanlige Møde Christi Himmelfartsfest den 30. Mai efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 26. Mai. 5. Søndag efter Paaske. — 27. M. Kirkelig Bededag. Maria Magdalena af Pazzis, Jomfru. **28. Ti. Bededag.** Ubald, Biskop. **29. O. Bededag.** Maximinus, Biskop. (Paa de tre Bededage holdes Kl. 8½ i St. Ansgars Kirke en høitidelig Messe og efter den læses Litaniet til alle Helgener for at nedbede Guds Velsigelse over Markfrugterne.)

Torsdagen d. 30. Mai. Christi Himmelfart. (Gudstjenesten holdes som paa Søndagene.) — **31. F. Angela Mericia, Jomfru.**
1. Juni. L. Pamphilus, Martyr.

Søndagen d. 2. Juni. 6. Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 - „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 - „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 - „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 - „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 - „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 - „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skrifteimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 22.

Søndagen den 2den Juni.

1878

Indhold: Den salige Carl den Gode. Hortensia. Kirkelige Efterret-
ninger: Augsburg, Nordamerica.

Den salige Carl den Gode.

I „Gazette van Kortryk“ læses følgende for os, dan-
ske Katholiker, saare interessante Efterretning:

„Undersøgelsen af det Gjemme, som indeholder den
salige Carl den Godes, Hertug af Flanderns, jordiske
Levninger, har fundet Sted paa Biskoppen af Brügges
Befaling og i hans Paasyn. Prælaten blev herved assi-
steret af Generalvicar og Archidiakonus Bruneel og Capit-
lets øvrige Medlemmer, der have det Hverv at undersøge
hin hæderkronede Guds Tjeners Sag. Det Maal, den høi-
ærværdigste Biskop paa sit Capitels Anmodning har sat
sig, er at formaae den h. Stol til at stadfæste og
godkjende den Dyrkelse, der fra Arildstid er
ydet den salige Carl.

„Undersøgelsen begyndte ifjor i Juni Maaned og føres
for Øieblikket i Bispedømmet Brügge under Iagttagelse
af alle de Former, der fordres af Kirken til en Canonisation
i Medfør af Urban VIII.' og Innocents XI.' Forordninger.
Domcapitular Nolf fungerer som „Promotor“, Høiærv.

Hr. Duclos som Geheimesecretær, og Høiærv. P. van Derker som „Postulator causae“. (Udtrykkene forklares nedenfor.)

„Carl den Gode var, som bekjendt, en Søn af den h. Knud, Konge af Danmark. I 1119 blev han, ifølge Balduin VII.' Testament, Greve af Flandern. Han var et Mønster paa alle christelige Dyder, gav strenge og vise Love, for at beskjarne sine Undersaatter mod Stormændenes Voldsomheder. Hans Nidkjærhed for at haandhæve Retfærdigheden vakte ham mange Fjender blandt Almuens mægtige Undertrykkere, og i Aaret 1127 blev han dræbt af en af disse i sit Capel i Brügge, medens han efter den h. Messe uddeelte Almisser blandt de Fattige.

Hans Fader, den h. Knud, var, saavidt vi vide, ligeledes bleven myrdet i en Kirke, og Mindet om hans Hellighed blomstrer endnu i Danmark.*)

Angaaende Dyrkelsen af Carl den Gode, haabe vi, at den vil blive godkjendt af den h. Stol for at slaae endnu dybere Rødder i Flamlændernes Hjerter. blandt hvem hans Minde er vedblevet at leve indtil den Dag idag.“

Saavidt det flamske Blad. Mangen en Læser spørger sandsynligviis forundret: Forstaaer jeg ret? Kunne vi virkelig gjøre os Haab om, snart at see en dansk Mand optagen blandt de Hellige, og offenkjært at turde ære og paakalde ham ligesom Hellig-Knud, Abbed Wilhelm og Sct. Kjeld? — Ja, vi kunne. Og til bedre Forstaaelse

*) „De godvruchtigheid tot dezen heilige is zeer verspreid in Dene-merken“.

Knud den Hellige blev myrdet d. 10. Juli 1086 i St. Albans Kirke i Odense. Allerede i hans Efterfølgers sidste Regeringsaar begyndte Folket at ære ham som en Helgen. Efterat hans Reliquier allerede nogle Aar efter hans Død vare høitideligt optagne af Graven og opstillede paa Alteret i en til hans Ære opført Kirke, blev han i Aaret 1106 canoniseret af Pave Paschalis II. Hans Been opbevares i den senere opførte skønne gothiske Kirke i Odense, der bærer hans Navn, og hans Minde feires endnu i det her i Kjøbenhavn i Aaret 1866 opførte Capel, der ligeledes er opnævnt efter ham.

af ovenstaaende korte Efterretning tillade vi os at føie nogle Bemærkninger til om „Carl den Gode“, hans Reliquier og hans Canonisation. De ere for største Delen hentede fra en dansk Lærd, der personlig har været i Brügge og fortæller, hvad han selv har seet og hørt, nemlig Hr. Docent Dr. Löffler. *)

1. Altsaa først noget nærmere om Carl den Gode, der ogsaa kaldes „Carl den Danske“. Som ovenfor sagt var han en Søn af Knud den Hellige og dennes Dronning Edele, en Datter af Grev Robert I. af Flandern. Efterat h. Knud var død som Martyr i Sct. Albani Kirke i Odense 1086, drog Edele tilbage til Flandern, ledsaget af sin unge Søn, Carl. Denne voxede her op ved sin Morfaders Hof, øvet i al mandig og ridderlig Idræt. Tidligt finde vi ham paa et Tog til det h. Land, hvor man endog senere tilbød ham Kronen, og da hans Fætter Balduin døde 1119, besteg han, efter dennes udtrykkelige Ønske og under stor Tilslutning af Folket, den flanderske Grevestol. Ved sine Herskergaver, sin Kjækhed og Hengivenhed for Kirken lykkedes det ham stadigt mere og mere at befæste sin Anseelse.

Derhos var han en meget from og velgjørende Mand, der begyndte sit Dagværk med at søge Kirken og uddele Almisse. Hans Gavmildhed var saa stor, at han udtømte tidt sin Skat for at understøtte de Trængende; ja han skjænkede dem sine egne Klæder. Der berettes, at han paa en eneste Dag uddeelte ikke mindre end 7,800 Brød. Tillige var han saa nedladende, at han personlig pleiede de Fattige og uddeelte Brød og Klæder til dem, hvorsomhelst han kom hen. Naar han spiste i sin Hal med Landets Stormænd, vederkvægede han tillige tretten Fattige fra sit eget Bord. Da en frygtelig Hungersnød i Slutningen af hans Regeringstid hjemsøgte Flandern, stræbte han med en sjælden Menneskekjærlighed at lindre de Fattiges Kaar.

*) „Nogle Bemærkninger om Carl den Danskes Billed i Brügge. Af Docent Dr. E. Löffler. Særskilt Aftryk af Aarb. f. nord. Oldkyndighed og Historie, 1877. — Kbhvn. Thieles Bogt. 1877.“

Men Carl, der i sin Ydmyghed holdt meest af de Mænd, der frimodigt gjorde ham opmærksom paa hans Feil, var tillige en myndig Landsfader, som optraadte med Kraft mod de Stores Feidelyst og vaagede strengt over Landfredens Overholdelse.

Af denne Grund maatte han naturligviis skabe sig Fjender blandt den raae og urolige Adel. Den 2. Marts 1127 gik han barfodet til Sct. Donatian-Kirken i Brügge, for at forrette sin vante Morgenandagt foran Gudsmode-rens Alter. Paa Veien fik han Nys om en Sammensvær-gelse mod hans Liv. Men han svarede: „Vi ere allevegne omgivne af Farer; men vi stole paa Gud. Hvis det er Hans Villie, kunde vi da vel døe for en bedre Sag, end Retfærdighedens og Troens?“ Og det var Guds Villie at forlehne sin Tjener Martyrdødens Krone. Medens han læste Bodpsalmerne foran Alteret, blev han overfaldet af sine Fjender og dræbt.

Hans Dødsdag helligholdtes d. 2. Marts, og fra 1610 indtil Slutningen af forrige Aarhundrede pleiede man at synge Messen til Ære for den h. Trefoldighed for at hædre hans Minde.

2. Hans jordiske Levninger (Reliquier) bleve høi- tideligt bisatte. Nutildags befinde de sig tilligemed et gammelt Billede af Carl i „Vor Frelzers Kirke“ i Brügge. Der saaes begge Skatte af vor Hjemmelsmand. Vi lade ham selv fortælle derom.

„Da jeg sidst i afvigte Sommer (1877) under et Op- hold i Brügge besøgte „St. Sauveur“, var det min første Tanke at oplede Minderne om vor navnkundige Lands- mand. Efter nogen Søgen faldt mine Øine paa et lille, temmelig mørkt Capel tilvenstre for Høichoret; jeg traadte ind igjennem Gitterdøren og fandt ligefor mig en Skrifte- stol under et Vindue med brogede Ruder, tilhøire et Alter, over hvilket var aubragt et Helgenskrin eller Reli- quiegemme, og tilvenstre høit oppe paa Væggen et stort gammelt Billede, som jeg strax erkjendte for en Afbildning af Carl den Danske.

„Billedet, der havde en Høide af omtr. 4 Alen, var malet paa en Træplade og udskaaret efter sit Omrids. Det forestiller en ung, næsten skjægløs Mand med skarpe Træk og noget fremtrædende Underansigt, iført en lang, rød, guldknappet Kjortel, bræmmet med Hermelin, og en underlig formet, ligeledes rød Hue; i sin ene Haand holder han et Pengestykke, Godgjørenhedens Symbol, i den anden et draget Sværd med forgyldt Haandfang. En gylden Rosenkrands (Kjede?) hænger ned over Brystet, og om Livet bærer han et sort, baldyret Bælte, hvori er anbragt en ligeledes sort Pung, der saavel som Bæltet er prydet med gyldne Zirater. Under Billedet var paa en sort Tavle anbragt følgende Inskription med smaa forgyldte Bogstaver:

afbeedsel
van den geduchten prins
karel den goeden
XIII. graeve van vlamde-
ren voortyds gestaen heb-
bende op de galderie der
cathedraele kerke van s'
donaes in brugge ver-
nieuwt in het iaer 1609
door Z, hoogweerdig-
heyd carolus philippus
de rodoan IV. bisschop
van brugge.

(d. e. Den dydige Prinds Carl den Gode, XIII. Greve af Flanderns Billede, som forstum stod paa Set. Donatians, Cathedralkirken i Brügger, Galleri, fornyet 1609 ved Hans Høiærværdighed Carl Philip de Rodoan, den fjerde Biskop af Brügge.)

„Alteret paa den modsatte Væg er af mørkegraa Steen, prydet med 8 Statuetter i gothiske Nischer. Ovenover Alteret i en rummelig Niche, hvis Ornamentik tilhører Renaissancetiden, er anbragt et Reliquigjemme,

som indeholder en lille rødmalet Kasse, paa hvilken staaer skrevet med forgyldte latinske Bogstaver:

OSSA
SANC TISSIMI PRINCIPIS
CAROLI COGNOMENTO
BONI FILII S: CANUTI
REGIS DANLÆ.

(d. e. Benene af den fromme Fyrste Carl, med Tilnavn den Gode, Søn af Hellig Knud, Danmarks Konge.)“

Saavidt Capellet's Indhold efter vor lærde Iagttagers Beskrivelse.

Det er disse hans Been, som man efter ovenstaaende Efterretning har undersøgt. Hvorfor er det skeet? — For hans Canonisations Skyld.

3. Kirken iagttager nemlig en meget forsigtig Fremgangsmaade, hvergang det gjælder om at erklære et af dens Børn for helligt eller saligt. Det er nutildags ene Paven, der afgiver en saadan Erklæring. Han støtter sig derved altid kun paa aldeles tilforladelige Vidnesbyrd om Vedkommendes Dyd og om de Mirakler, hvorved Herren selv ligesom har paatrykt sin Tjeners og Tjenerindes Dyd sit guddommelige Segl.

Der anstilles nemlig en formelig Rettergang baade i de Lande, hvor Vedkommende have levet, og i Rom ved Pavestolen, for at bortfjerne al Fare for Overilelse og al Tvivl, om Dyderne og Miraklerne virkelig ere ægte. Alle Grunde for og imod prøves nøiagtigt. Medens nemlig en saakaldt „Postulator“ søger at fremme Sagen, beskikkes der ogsaa en saakaldt „Promotor fidei“ (offenlig Sagfører), der har det Hverv og den Pligt at gjøre opmærksom paa Alt, hvad der kunde tale imod Vedkommendes Hellighed. Alle Indvendinger, han reiser, maae samvittighedsfuldt og strengt prøves, og findes de ugrundede og uholdbare, først da erklæres Dyds-helten for salig, d. e. Kirken tillader at ære ham med Hædersnavnet „Salig“ og giver bestemte Personer

eller Steder Tilladelse til offentlig at dyrke og paakalde ham.

Ogsaa denne Erklæring er altsaa kun et forberedende Skridt og ikke endnu en definitiv og uigjenkaldelig Afgjørelse. Den sidste følger først, efter en ny Proces om nye Mirakler, i Canonisationen, hvorved den Saliges Navn indskrives i Fortegnelsen (Canon) over de Hellige, hvilke Kirken vil have anseet som saadanne af alle sine Børn.

Angaaende Carl den Danske, der hidtil kun havde Hædersnavnet „salig“, og som saadan kun dyrkedes i Belgien, gjælder det nu om det sidst afgjørende Skridt. Det dreier sig om, at den øverste kirkelige Myndighed skal forestille ham som Helgen for hele Kirken til almindelig Dyrkelse og Paakaldelse.

„Støttet af den romerske Kirkes mægtige Indflydelse“ — saaledes slutter Dr. L. sine interessante Bemærkninger — „har „Charles-le-Bon“ i Aarhundreder levet i det flanderske Folks Erindring, og han lever der endnu, skjøndt de sær-egne Høitideligheder, der feiredes i Donatian-Kirken til hans Ære, ere forsvundne med denne (i den franske Revolution 1794). Indtil Dato er han kun æret som „salig“. Imidlertid er der netop for Øieblikket stærk Udsigt til, at han, vil opnaae en Helgens Værdighed. Thi efter hvad Sognepræsten ved Frelserens Kirke meddeelte mig, arbejder man ivrigt i Rom paa at faae ham canoniseret og, dersom dette lykkes, hvorom man nærede det bedste Haab, vil hans Cultus for Fremtiden tage et hidtil ukjendt Opsving; han vil da have en Helgens Rang i alle de Lande, der befinde sig indenfor den romerske Kirkes Omraade.“

Hortensia.

En Fortælling fra det tredie Aarhundrede.

(Sluttet.)

En stor Folkemængde havde samlet sig ved Indgangen til Prætoriet for at see et Skuespil og bringe sig i en ophidset Stemning; her havde ogsaa Christne indfundet sig, som brændte af Længsel efter at overvære deres Troesbrødres Kamp, efter at optegne deres Ord og opsamle deres Blod, der skulde være et Vidnesbyrd for kommende Aarhundreder. Hortensia banede sig Vei gennem de tætte Rækker; hun hørte Dommerens alvorlige og strenge Røst, som sagde: „Adlyder Kaiserens Befaling! Udleverer os de Christnes hellige Bøger, offerer til Guderne og, Livet skal skjendes Eder!“

„Jeg adlyder min eneste Herre, som har sagt: „Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo som troer paa Mig, han skal leve!“ svarede en svag og af Lidelser næsten kvalt Kvinderøst.

„Agathoclea!“ raabte nu Pigen, idet hun trængte dem tilside, som stod foran hende. Hun befandt sig midt imellem den paa sin Elfenbeensstol siddende Dommer og Pinebænken, paa hvilken den christne Slavinde var fastbunden. „Agathoclea, dø ikke uden mig! Jeg er en Christen“, tilføiede hun, idet hun vendte sig til Dommeren, „lad mig døe, som min Søster!“ — „O, mit Barn! O, Christi modige Tjenerinde!“ sagde Slavinden, som nu ikke længere følte Pinebænkens Jerntænder, der sønderreve hendes Legeme. „Kun Mod, Himlen venter Dig!“

„Hvem er denne Pige?“ spurgte Dommeren. Bødlen rev med raa Haand Sløret af Jomfruens Ansigt; intet Menneske kjendte hende. — „Hvem er Du?“ spurgte Embedsmanden. — „En Christen!“ lød Svaret. — „Hvem er Din Fader?“ — „Gud i Himlen!“ — „Kast Røgelse for Kaiserens Billede!“ — „Aldrig, aldrig!“ — „Lænkerne skulle gjøre Dig føielig! Retsbetjente! fører denne Christen

bort, og kaster Slavinden paa Baalet, men først skal Skarpretteren rive hendes uforskammede Tunge ud af Halsen. Strax, Retsbetjente, fuldbyrder Dommen!”

De fangne Christne havde imidlertid istemt en Sang; deres melodiske Stemmer gjentog „Magnificat“ i Chor, denne den ydmyge Jomfrues og Guds Moder Marias Jubelhymne. Det mørke Fængsel, som man havde anvist dem til Opholdsted, gjelød af hellige Sange, da Nøglernes og Laasenes Klirren forstyrrede dem. De taug, Døren aabnede sig, og en hvid ligesom forklaret Skikkelse traadte ind, som man kunde være fristet til at holde for det himmelske Bud, der engang havde udfriet Petrus fra Lænker og Baand. Dog, det var ingen Engel, men en Fange. Frygtsom begyndte hun at spørge og sagde: „Er jeg her blandt Christne?“ Ved disse Ord styrtede en Kvinde-skikkelse frem fra Fængslets Baggrund, slyngede sine Arme om den unge Fanges Hals og udraabte under Taarer: „Hortensia, min Datter, er det Dig? Du her? Du — en Christen?“ — „O, min kjære Moder! De Christnes stærke Gud har gjenforenet os! Agathoclea havde jo sagt mig det, at Han kunde gjenforene Datter med Moder.“ — „Du er altsaa bleven en Christen, min Pige?“ — „Ja, jeg har sagt Dommeren, at jeg er en Christen, kjæreste Moder; men jeg har ikke annammet den hellige Daab“, svarede Hortensia ganske troskyldig.

Intet er istand til beskrive, hvad de følte, Moder og Datter. Glæde og Smerte stredes i deres Sjæle; de havde gjenfundet hverandre, men hvorledes? — Dagen før deres Henrettelse! De havde gjenfundet hverandre som Christne Aftenen før deres Udødelighed! „Søstre“, sagde Claudia, „det er min Datter, for hvem I have bedet saa meget; hun er en Christen; hun har bekendt Christus; nu kan jeg døe i Fred!“ — „Moder“, sagde Hortensia, „Agathoclea, den hellige Martyr, som nu lever i Gud, bad uden Afladelse for Dig, og see, nu ere vi gjenforenede, og det for evigt. Ja, hun beder endnu for os fra Himlens Høider og seer, hvor lykkelig jeg er!

Da nu Roligheden afløste de første Hjerteudgydelser, traadte Moder og Datter tilside og fortalte hverandre, hvad der havde tildraget sig siden deres Adskillelse. Claudia hørte under vedvarende Taarer sin Datters Fortælling; og, da denne var tilende, sagde hun: „En stakkels fattig Slavinde har altsaa underviist Dig om Troen paa Jesus, vor eneste Sjølehyrde; derimod har en ædel Pige, det romerske Patriciats Smykke, indført mig i de hellige Hemmeligheder; men Slaver og Patricier have een Herre, Ham, som er i Himlen. Priset være Agathoclea og priset Susanna! Begge ere den sande Guds Tjenerinder. Da jeg var skilt fra Dig, kjære Datter, saa overfaldt en Smerte mig, over hvilken Intet formaaede at trøste mig. Jeg gik ikke til Templerne, for der at hente mig et Lægemiddel for mine Lidelser; jeg vidste jo, at Guderne ingen Balsam have for Hjertets Saar. Verden var øde for mig, og Himlen havde ingen Gud, som havde Medfølelse for mine Klager og Bønner. Da mødte jeg, medens jeg boede ved Parthenope, en ung Pige ved Navn Susanna, en Slægtning af vor Kaiser Diocletianus . . . Hun saae, at jeg var sørgmodig og forsøgte at trøste mig. Jeg græd, og hun græd med mig, og efterhaanden talte hun til mig om den almægtige og gode Gud, hvis Tjenerinde hun var . . . og det var igjennem hende, at jeg lærte Guds Gave at kjende, at kjende den skjulte Perle, den Skat, som man skal købe med Opmærksomhed af alle denne Verdens Goder. Jeg blev Christen; Susannas Kjærlighed vidste at vinde mig for sin himmelske Brudgom, og jeg havde den Lykke at modtage den hellige Daab af Cajus' Hænder, en Onkel til den fromme Jomfru og Jesu Christi Statholder paa Jorden. Forfølgelsen begyndte just dengang at rase; Susanna vendte tilbage til Rom, og jeg fulgte med hende, besjælet af Ønsket om at gjense Dig, kjære Datter, at vinde Dig for det sande Lys, for det sande Liv. Dog mine Forsøg vare alle forgjæves, og jeg var nødt til at indskrænke mig til, i Forening med Susanna at bede for Dig. Denne uforsagte Jomfru har omvendt hele sin Slægt

til Jesus Christus; forenet med den Brudgom, som „har Behag i at boe iblandt Lilier“, har hun tilbageviist en Forbindelse med Maximin, som Diocletian havde tilbudt hende; hun har trøstet sine Forældre indtil deres sidste Time, da den store Ære blev dem tildeel, at turde bekjende deres Tro under deres Dødsqualer, og, da hun, lig Makkabærnes Moder, havde sendt Alle, hvem hun elskede paa Jorden, til Himlen, og var ene tilbage, modstod hun Christenforfølgernes Løvter og Trudsler og hengav Liv og Blod for sin korsfæstede Frelser. O, min hellige Veninde, paa eengang min Søster, min Moder og Datter! bed, at jeg maa følge Dig paa Martyriets kongelige Vei i Forening med mine Taarers Barn, og at vi maae gjenforenes, for aldrig mere at skilles. Da jeg bad ved Sussannas Grav, blev jeg fængslet; man indespærrede mig her med disse Enker og Jomfruer, og vi vente Døden fra Dag til Dag.“

„Men, kjære Moder, kan ogsaa jeg blive døbt?“ — „Om en Time ville to af vore Brødre indfinde sig i dette Fængsel; den Ene er Præst, den Anden Diakon; de skulle øse det Vand over Dit Hoved, som borttager Synden og forener Sjælen med Gud.“ Hortensias Ansigt lyste ved dette Løfte af den reneste Glæde; hun talte ikke mere, men bad i Stilhed, idet hun med Længsel oppebiede Vand- og Bloddaaben, som hun snart skulde modtage. Ogsaa frygtede hun meget for, at hendes Fader vilde lade hende fordre tilbage og paa den Maade berøve hende den udødelige Krone, som hun stod i Begreb med at vinde. Men hvor lidt kjendte hun til en diocletiansk Hofmands Hjerte!

Jo flere Timer der hengik, desto roligere blev hun imidlertid i denne Henseende. Dagen heldede, og en sidste Solstraale havde hilst de fangne christelige Kvinder igjennem eet af Fængslets Lufthuller; de havde sunget Lovsangen: „Kom, himmelske Kjærlighed; din klartlysende Fakkelladsprede min Vankundigheds Nat. O Kjærlighed,

o du alle Dyders Afghands og Skjønhed, sænk dine Straaler ned i mit Hjerte, for at jeg maa see dig i dit evige Lys!“

I dette Øieblik aabnede Fængslets Dør sig og forundte to med en lang bruun Tunica beklædte Mænd Adgang, som efter deres Klædedragt at dømme syntes at være af den lavere Classe. Den Ældste, en Olding med hvide Haar og et værdigt og blidt Ansigt, sagde salvelsesfuldt: „Fred være med Eder, mine Søstre!“ De Fangne havde kastet sig paa Knæ; men Claudia traadte frem med sin Datter ved Haanden og sagde til Præsten: „Hellige Fader, her bringer jeg et nyt Lam, som vil forøge den gode Hyrdes Hjord; det er min Datter; hun har allerede bekjendt Jesus Christus, men hun har endnu ikke modtaget Daaben.“ Hun fortalte nu med faa Ord Oldingen Alt hvad der var skeet. Han opløftede sine Hænder mod Himlen og lovede Gud, som lægger sin Roes i de Smaaes og Svages Mund. Derpaa fortsatte han, efter at have spurgt Hortensia om forskjellige Ting:

„Min Datter, jeg har kjendt Agathoclea; hun var en ydmyg og from Sjæl, værdig til at optages blandt Bekjendernes og Martyrernes hellige Skarer. Hun har tilstrækkeligt forberedt Dig for Livets Sacrament. Du vil derfor med eet Skridt kunne overstige de Trin, som Kirken lader sine Neophyter tilbagelægge. Thi imorgen vil Du behøve Naade og Styrke og maaskee efterfølge Agathoclea . . . „Mine Søstre“, vedblev han, idet han henvendte sig til den hellige Skare, „jeg bringer Eder Alle den himmelske Hvede*), Elias' Brød; thi imorgen ville I blive kaldte til at bære Vidnesbyrd om Eders Gud; imorgen ville I naae det hellige Bjerg, Triumphens og Fredens Sted.“ — „Ere vi dømte?“ sagde en Stemme. — „Alle Christne“, sagde Præsten i en smertelig og medlidende Tone, „alle Christne, som ere i Fængslerne, skulle døe imorgen. Christi Tjenerinder, beder for os, som for vore Synders Skyld blive holdte tilbage paa Jorden!“

*) Alterets hellige Sacrament.

Hele de Fangnes Skare bad, Hortensia blev af sin Moder og en under fromme Gjæringer graanet Enke ført til Præstens Fødder; hun svarede med himmelsk Uskyldighed paa Christi Tjeners og Kirkens Spørgsmaal, bekyndte een Gud i tre Personer, een enig, hellig, katholsk og apostolisk Kirke; hun forsagede udjenkaldeligt Djævelen, Kjødet og Verden, og fik det Vand udgydt over sit bøiede Hoved, som borttager Synden og aabner Paradisets Porte. En anden Naade ventede hende endnu. Da man forudsaae den Kamp, som forestod hende den paafølgende Dag, blev hun strax indført i de hellige Hemmeligheder og modtog tilligemed sin Moder og de øvrige Medfangne, det himmelske Manna, det kostelige Brød, som forvandlede de frygtsomme og blufærdige Jomfruer til Løvinder, og indtil Verdens Ende vil stadfæste Apostlens Udsagn: „Jeg lever; dog ikke mere jeg, men Christus lever i mig.“

Den unge Christen nød en Lyksalighed, som ikke var af denne Verden. O, hvor sød syntes ikke den nære Martyrdød hende at være; thi hvor megen Skræk havde Verdenslivet med dets Fristelser og Syndefald ikke voldt hende! Hun priste alle Forbarmelsers Gud, som havde afkortet hendes Levnetsløb og saa tidligt vilde kalde hende til sig. Hele Natten igjennem opsendte de fromme Kvinder Lovsange til den Gud, for hvis Skyld de skulde døe.

Den paafølgende Dag gik de, som Rom kaldte for Verdens Lykkelige og Udvalgte, til deres Forretninger og Fornøielser; Domstolene, Basilicaerne og Skuespilhusene vare som sædvanligt opfyldte med en støiende Mængde; men samtidlgt hermed blev der udenfor Byen ved Tiberens Bredder frembaaret et stort Offer. Retsbetjente og Bødler førte nogle Kvinder derhen, som fulgte dem med from Muntherhed. Man bandt store Stene og tunge Ankere om disse blide Slagtofferes Hals og kastede dem saaledes i Bølgerne, som strax opslugte dem. Men de Christne kom ved Nattetid og hentede de Lig, som Vandet havde kastet tilbage til Bredden. Der var blandt dem to, som forenede

i Døden holdt sig fast omfavnede, en ældre Kvinde og Jomfru, der med Fredens Smil paa Læberne syntes at være hensunkne i en sød Søvn. Det var Moder og Datter — Claudia og Hortensia. Disse Martyrer bleve bisatte i den hellige Calixtus' Katakombe. Hellige Martyrer, beder for os!

Kirkelige Efterretninger.

Augsburg. Dr. Anton Speichele er udnævnt til Ærkebiskop af München-Freising. „Postztg.“ skriver: „Ærke-dioceset har al Grund til at ønske sig til Lykke med dette Valg.“ Dr. Speichele er født i Mertingen ved Donauwörth; han fuldendte sine Gymnasialstudier i Dillingen, de theologiske ved Universitetet i München, og blev viet til Præst den 28de August 1838. I Aaret 1847 blev han valgt til Domcapitular i Augsburg. Han er en Mand af correct-kirkeligt Sindelag og lydeløs Vandel. Han har gjort sig bekjendt ved et større Værk: Bispedømmet Augsburgs Statistik og Historie, af hvilket flere Bind allerede ere udkomne. Det er en Frugt af overmaade flittige og møisommelige archivariske Studier, og er efter de Sagkyndiges Dom et Værk af stor Værdi.

Nordamerica. En i Cincinnati bosat Læge skriver om de americanske Tilstandé Følgende: „Temperance-bevægelsen“ (Afholdenhedsbevægelsen) er og bliver en Humbug, som ikke blot fremmer Hykleriet, men bærer mange andre slette Frugter. Hvad der allerede længe var bekjendt i snevrere Kredse, at nemlig Opiater anvendes af begge Kjøen som Middel til at pirre Nerverne istedetfor Spirituosa, og lat de omvendte Brændeviinsdrikkere, som have forsaget Alkoholdjævelen, hengive sig til Nydelsen af Opium, det er nylig ved Udsagn af Apothekere og Droguehandlere kommet til hele Publicums Kundskab. Tallet paa de Damer og Herrer, som pleie at beruse sig i Opium er Legio, og mange, saare mange af disse Opiums- og Landanums-Consumenter, ere fremragende M ur-

phyiter, d. v. s. Tilhængere af Afholdenhedsprædicanten Murphy, og fordømme Enhver, som vederkvæger sig ved et Glas Øl eller Vin. — Men i den elegante Verden spille endnu andre Pirringsmidler en stor Rolle, og der gives næppe en fashionabel Dame, som ikke søger at opive sig ved Cognac, der i ethvert Boudoir har sin hemmelige Plads. America er Abnormiteternes Land, og er det noget Sted let for en snild Bedrager eller forrykt Sværmer at fremme al Slags Overtro, og paa de lettroende Massers Bekostning at fylde sin Pung, saa er det Tilfældet i vor Republik. Ingensteds gives der saa mange religiøse og antireligiøse Sectarer som her; og jo mere en Sectarstifter indhyller sin Lære i mystisk Mørke og hemmelighedsfuld Humbug, jo vanvittigere Ting han bringer tiltorvs, og jo mere han afviger fra Lysets og Sandhedens Vei, desto flere Tilhængere finder han. At under disse Omstændigheder Spiritismens farende Aander allevegne dukke frem, det kan ikke forbause Nogen. Til dette gudsbespottelige Væsen maa fremdeles henregnes vore Sectareres „Revival-Mani“ (Vækkelsessyge), idet „syngende Evangelister“ drage igjennem Landet og foranstalte ved salvelsesfuldtalende „Evangeliets Forkyndere“, som disse hykleriske og prædikende Zeloter kalde sig, „Revival-Meetings“ for fælleds Regning. Disse Meetings søges i Almindelighed meget stærkt, og indbringe, hvad der er Hovedsagen, mange Penge. Under 150 eller 200 Dollars om Ugen lader en saadan „sød Sanger“ — saaledes kalde denne Slags Evangelister sig med Forkjærlighed — ikke sine Hymner høre. Thi de ere uden Undtagelse praktiske Folk, som kun vurdere det Resultat, som lader sig beregne efter Dollars og Cent. At America ogsaa er et Eldorado for Spaamænd og Spaakvinder, for Stjernetydere og Clairvoyants, og at Bedragere, der ved Sympathi helbrede Sygdomme, her finde en frugtbar Mark, er en Selvfølge

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 2. Juni. 6. Søndag efter Paaske. — 3. M. Paul af Korset, Bekj. og Ordensstifter. 4. Ti. Frants Carracciolo, Bekj. 5. 0. Bonifacius, Biskop og Martyr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. 6. To. Octav af Christi Himmelfart. 7. F. Norbert. Biskop; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt.

Løverdagen d. 8. Juni. Vigilie til den h. Pintsefest. Fastedag. Kl. 8 Prophetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener, Høimesse.

Søndagen d. 9. Juni. Pintsefest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 23.

Søndagen den 9de Juni.

1878

Indhold: Forstandens Offer. Philosophen v. Kirchmanns Dom om
den katholske Kirke. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Wien, Berlin.

Forstandens Offer.

(Fortsat fra Nr. 20.)

II.

Vi have hidtil besvaret det første af de Spørgsmaal, vi ovenfor (S. 291) stillede, Spørgsmaalet: Hvilket Forstandens Offer fordrer den katholske Kirke af dem, der staae udenfor samme, naar de ville indtræde i den? Svaret var: Intet, førend de, just ved at bruge deres Forstand og følge dens Love, ere komne til den Overbeviisning, at det er fornuftigt og pligtmæssigt at troe Alt, hvad Kirken paa den sandfærdige Guds Vegne lærer.

Lad os her dvæle et Øieblik, og gjøre som Vandreren, der fra Bjergets Top gjerne kaster et sidste Blik paa sin tilbagelagte Vei.

Den Række Sandheder, vi gjennemgik, var følgende:

1. Gud er til, og Han er den Alvise og Sandfærdige.
2. Han kan aabenbare Sandheder, som han ikke har kundgjort i Naturen.

3. Han kan sende enkelte Mennesker til hele Slægten og fordre Tro paa sine Aabenbarelser, naar han ved Mirakler godtgjør, at han virkelig har sendt dem.
4. Moses og Christus have ved Mirakler godtgjort deres guddommelige Sendelse.
5. Christi Ord er altsaa sandt, og Christus Guds Søn.
6. Christus vil, at alle Mennesker skulle troe hans Lære.
7. Han vil, at alle Troende skulle være forenede til en synlig Kirke.
8. Han har stiftet en eneste enig*) Kirke med et ufeilbart Læreembede, og bygget den paa Petrus og hans Efterfølgere.
9. Petri Efterfølgere ere de romerske Biskopper.
10. Romerkirken er altsaa Christi eneste sande Kirke, Sandhedens Vogter og Fortolker, den ene frelsende Ark.

Til denne Overbeviisning naae vi, ved at betragte den h. Skrivt blot som en Bog, skreven af fromme, sagkyndige og samvittighedsfulde Forfattere — det Eneste, en naturlig Betragtning og historisk Granskning kan lære os om samme. Det er først Kirken, som vi ad denne Vei have erkjendt for en guddommelig Indstiftelse, der siger os, at Skrivten er en guddommelig Bog, skreven paa den Helligaands Tilskyndelse og under Hans Veiledning, saa at enhver Tanke deri er guddommelig Aabenbaring, hele Bogens Indhold Guds Ord. Kirken lærer, at den er den ene Troeskilde, men kun den ene, ikke den eneste, at ikke Alt er skrevet i Bibelen, men at nogle aabenbarede Sandheder oprindeligt kun ere mundtligt overleverede, og at Overleveringen derfor er den anden Troeskilde.

*) Side 316 L. 3 fr. n. har der indsneget sig en Trykfeil: evig istedetfor enig, som bedes rettet af den velvillige Læser.

Den Troesbekjendelse vi aflægge, førend vi indtræde i selve Kirkens Helligdom, kommer altsaa til at lyde: Jeg troer Alt, hvad Kirken lærer som aabenbaret Sandhed, hvad enten det staaer skrevet i den h. Skrift, eller mundtligt er overleveret af Apostlene.

Den Overbeviisning: Gud taler til mig ved Kirken, forudsættes hos Enhver, der bekjender at være en katholsk Christen. Men de Veie, ad hvilke Guds Naade fører de forskjellige Mennesker til denne Overbeviisning, ville være forskjellige, alt efter de Enkeltes Character, Fatteevne, Dannelse og Modtagelighed. Hos en videnskabelig dannet Mand vil det være alvorlig og grundig videnskabelig Granskning; Videnskabsmænd som Steno og Winsløv, med hvem vi agte snart at gjøre vore ærede Læsere bekjendte, ere et slaaende Beviis herfor. Hos et voxent, men ikke dannet Menneske vil det være flittig og opmærksom Læsning. Og hos et Barn? Et Barn, der nyder katholsk Opdragelse, lærer tidligt paa Moderens Skjød at kjende den kjære Gud i Himlen og hans elskelige Søn, vor guddommelige Frelser, og hans hellige katholske Kirke, der nu har staaet i over 1800 Aar. Den fromme Moders Ord ere for Barnet nok til, med fuld og fast Overbeviisning at sige: „Jeg troer Alt, hvad Kirken foreholder mig at troe.“ Og Troens Dyd, der ved Daaben er indgydt i Barnets Hjerte, samt Naadens Hjælp give denne Overbeviisning en Fasthed og Dybde, der langt overgaaer hvilkensomhelst blot naturlig Overbeviisning. Troen næres fremdeles og begrundes endnu dybere ved Underviisning hjemme og i Skolen, ved Katecheser, Prædikener og religiøs Læsning, alt efter Menneskets tiltagende Fatteevne og Dømmekraft.

Det første Spørgsmaal er hermed besvaret, og, hvad let forstaaes, dermed ogsaa Svaret givet paa det andet:

Hvilket Forstandens Offer forlanger den katholske Kirke af dem, der med fuld Overbeviis-

ning have sluttet sig til den? Hvad siger den til sine egne Børn?

„Fæstholder eders første Bekjendelse uden at rokkes; troer Alt, hvad jeg paa Herrens Vegue foreholder eder at troe. Lægger derfor vel Mærke til Følgende:

1. Det kan aldrig være eder tilladt at nægte eller frivilligt at tvivle om, hvad jeg foreholder eder at troe.

2. Men det tilstaaes eder gjerne at søge grundig Oplysning om, hvad der maaskee volder eder Tvivl.

3. I maae gjerne følge Tidens Fremskridt og selv arbeide til den sande Oplysnings Fremme.“

1. Alt, hvad Herren har aabenbaret, er ufeilbar Sandhed; Alt, hvad Kirken fremstiller som aabenbaret, er virkelig aabenbaret, altsaa ufeilbarlig sandt.

Fra Sagens Side kan der altsaa aldrig være Grund til den mindste Tvivl. Vi Katholiker befinde os altsaa i en meget heldigere Stilling, end Alle de, som staae udenfor Kirken. Vi ere i den rene Sandheds fulde Besiddelse, medens alle Andre kun besidde Brudstykker af Sandheden, der ovenikjøbet ere blandede med Vildfarelser.

Heller ikke kan der fra vor Side nogensinde være Grund til eller Undskyldning for den mindste frivillige Tvivl.

Vistnok kan det skee, at vi fristes imod Troen, enten af egen Tvivlesyge og Stolthed eller ved ugudelige Menneskers Spotterier, eller ved den onde Fjendes Indskydelser, som jo helst vilde berøve os Troen og med den al Røtfærdigheds og Sædeligheds Rod og Grundlag.

Troen lærer os nemlig Hemmeligheder, som vi ei kunne begribe. Vel maae vi med en af Fortidens dybeste Tænkere (Sct. Augustinus) paa Forhaand sige: „Hvor lille maatte Du ei være, o min store Gud, dersom

min indskrænkede Forstand skulde formmaae at begribe eller udmaale Dig! Vel maae vi altsaa paa Forhaand tilføie: Der gives vistnok Sandheder om Gud og hans Raadslutninger, som jeg ikke kan begribe. Men alligevel er det en Selvydmygelse at bekjende: Herre, jeg troer paa dit Ord, at Du er bleven Menneske, er nærværende under Brødets Skikkelse m. m., ihvorvel jeg ikke kan indsee, hvorledes det kan være muligt, endsige, at det virkelig er saaledes. Og enhver Selvydmygelse koster Mennesket Kamp og Selvovervindelse.

Dog, bortset fra selve Troens Lærdomme, kan der ogsaa opstaae Tvivl i os om Troens Forudsætning, Aabenbaringens Kjendsgjerning.

Denne er i sig selv vis, og den bliver ogsaa — som ovenfor (S. 312—318) er paaviist — indlysende for Enhver, der med uhildet Blik betragter Christendommens Historie; jeg kan altsaa fornuftigviis ikke tvivle derom; men jeg kan dog tvivle derom, medens der gives Sandheder, jeg sløt ikke kan tvivle om, ei engang ufornuftigviis f. Ex. om min egen Tilværelse, eller om, at 2 og 2 er 4, eller hvilkensomhelst anden matematisk Sandhed. Men de ovenanførte Sætninger, der bevise den katholske Christendoms Troværdighed, høre ei til denne Classe af Sandheder; om hine har jeg rigtig nok Vished, men ingen metaphysisk, kun en moralsk Vished.

Ethvert uhildet Menneske maa nemlig f. Ex. indrømme, at Mirakler kunne skee, endvidere, at Lazarus' Opvækkelse og Dæmonernes Uddrivelse virkelig vare Mirakler, som tilfulde godtgjøre Christi Sendelse og Christendommens guddommelige Oprindelse. Pharissæerne derimod, skjøndt Øien- og Ørevidner til Christi Levnet, Lære og Daad, nægtede alligevel begge Dele. Det er vistnok mere end ufornuftigt, at sige: Han driver Djævle ud — ikke i Guds Kraft — men ved Beelzebub, Djævlens Øverste. Men de sagde det dog alligevel. Thi „Troens Samtykke er en fri Handling, der ei

kan paanødes eller aftvinges os ved den menneskelige Fornufts Beviisførelse“. (Vat. can. de fide 4, 5.)

Dertil kommer det onde Hjertes Ønsker: Gid, hvad Troen lærer, ei var sandt! hvad den lærer om en retfærdig og almægtig Dommer, om Evigheden med dens Straffe, om Selvfornægtelsens trange Vei, som vi maae vandre for at undgaae Helvede! Dertil kommer Nutidens Tvivlesyge, som vi Alle, saa at sige, indaande med Luften, som Ingen kan gjøre sig aldeles fri for, og som undertiden endnu forøges ved en uchristelig Opdragelses skadelige Indflydelse.

Efter alt dette er saa meget klart: der kan opstaae Troestvivl ogsaa i en Katholiks Hjerte, skjøndt han er, og veed sig at være i den fulde Sandheds Besiddelse.

Men disse Tvivl ere kun Fristelser, hvori vi aldrig tør samtykke, ligesaa lidt som i Fristelser mod andre Dyder.

Her fremtræder nemlig en stor Forskjæl imellem en Katholik og en Ikkekatholik. Den ville vi forklare os ved en Sammenligning. Lad os antage, at to Reisende agte sig til samme By; A. gaaer den rette Vei og mindes idelig ved Veivisere om, at han gaaer den rette Vei, medens B. derimod er slaaet ind paa en Afvei. Det er indlysende: A. tør ei engang tænke paa at forlade den rette Vei, han er paa; B. derimod kan kun ønske sig tillykke, naar han bliver eftertænsom, og det falder ham ind at spørge sig selv: men er denne Vei ogsaa den rette, der skal føre dig til Maalet? B. maa altsaa sørge for at faae sin Tvivl løst og ikke slaae sig til Ro, førend han er bragt paa den rigtige Vei. — Læseren vil selv have forstaaet, hvortil Sammenligningen sigter: Katholiken er i A.'s Tilfælde, Ikkekatholiken i B.' Katholiken er overbeviist om, at være paa den rette Vei; Ikkekatholikeu kan ei være aldeles overbeviist herom; thi han er det ikke. Hos den Sidste er Tvivlen altsaa grundet, en Stjerne, han gjør godt i at følge; hos den

Første derimod er en Religionstvivel en Lygtemand, han ei kan følge uden Brøde og Fare for at forville sig; den er en blot og bar Fristelse, indblæst af Vantroens eller Vildfarelsens Aand. Han gjør bedst i strax at tilstoppe Ørene og sige til sig selv: Jeg har engang erkjendt, at den katholske Kirke er Guds Aabenbaringers ufeilbare Fortolker; altsaa troer jeg og maa og vil til mit sidste Aandedræt fuldt og fast troe Alt, hvad den byder mig at troe; Intet skal med Guds Naade rokke mig i denne Tro; om Troestvivel gjælder hvad der er sagt om enhver Fristelse: Herren lader mig ikke friste over min Evne; men tilbyder mig i hvilkensomhelst Fare virksom Naade til at seire.

Alt dette, vi nu have seet, læres af det vaticanske Kirkemøde. „Den katholske Kirke“, siger det, „indbyder Alle som et for Folkene opløftet Banner (Is. 11, 12) til sig, der endnu ikke ere komne til Troen, og forvisser sine egne Børn om, at den Tro, de bekjende, hviler paa en sikker Grund. Og dette Vidnesbyrd faaer virksom Understøttelse fra oven. Den algode Herre nemlig baade vækker og hjælper de Vildfarende med sin Naade til at kunne naae til Sandhedens Erkjendelse, og dem, som han har overført fra Mørket til sit underfulde Lys, styrker han med sin Naade til at forblive i det selvsamme Lys, eftersom han ikke forlader Nogen, som ikke forlader ham. Heraf følger, at de, som ved Troens himmelske Naadegave eengang have sluttet sig til den katholske Sandhed, langt fra ikke ere i samme Stilling som dem, der i Medfør af menneskelige Meninger bekjende sig til en falsk Religion. De nemlig, som, underviste af Kirkens Læremyndighed, have antaget dens Tro, kunne aldrig have en gyldig Grund til at betvivle eller forlade denne Tro. Hvo som derfor siger, at de Troende ere i den samme Stilling som dem, der endnu ikke ere komne til den ene sande Tro, saa at Katholiker nogensinde kunne have gyldig Grund til at tvivle om den Tro, de under

Ledelse af Kirkens Læremyndighed alt have modtaget, og at udsætte deres Samtykke (assensu suspenso), indtil de ville være blevne færdige med den videnskabelige Beviisførelse for, at den katholske Lære bør troes og er den sande — han være banlyst.“ (Vatic. de fide cath. cap. 3. can. 3, 6.)

Saaledes hævder Kirken Troens uforkrænkelige Rettigheder; — dog ikke mindre Fornuftens.

2. Denne maa gjerne stræbe at trænge dybere ind i de aabenbarede Sandheders Forstaaelse og søge Oplysning om de Tvivl, der muligviis opstaae. Det er baade dens Ret og dens Pligt.

Hvad nemlig Troen lærer, kan kun være sandt. Den er et Lys ovenfra, fra alt Lyses Fader og al Sandheds Gud. Det staaer paa den ene Side urokkeligt fast.

Men Fornuften er ogsaa et Lys ovenfra ligesom Troen. Hvad der klart erkjendes i dette naturlige Lys er ligesaa fuldt ufeilbarligt sandt, som hvad der erkjendes i Troens overnaturlige Lys. — Nu kan det vel skee, at det forekommer mig, som om der var Strid imellem Fornuft og Tro. Men saameget er paa Forhaand vist: den kan kun være tilsyneladende; den kan løses; det kommer kun an paa at finde Maaden at løse den paa. Og den maa Fornuften gjerne efterspore.

Troen siger f. Ex.: I den forvandlede Hostie er Christi Legeme og Blod tilstede, ikke mere Brød eller Vin. Det kan kun være den rene Sandhed; jeg bekjender fuldt og fast: jeg troer det paa Dit Ord, o! Hærrer; i denne Tro vil jeg med din Naade leve og døe. — Men paa den anden Side siger Fornuften: Hvad Mennesket nøie seer med sine sunde Øine og føler med sine Hænder og smager med sin Tunge, der er virkelig, hvad han efter omhyggelig Prøvelse seer, føler og smager. Det er ligeledes sandt; jeg kan heller ikke give Slip paa denne Overbeviisning. — Syntes jeg nu, at hine to Sandheder ikke lode sig forlige med Anvendelse paa Christi Nærværelse

i Sacramentet. — skulde jeg fristes til at slutte: altsaa er mod Christi Ord Brød og Vin her tilstede, ikke Christi Kjød og Blod, fordi mine Sandser fornemme det samme efter som før Consecrationen — da maatte jeg strax sige: Nei, den Slutning er feilagtig, ihvorvel jeg endnu ikke seer, hvori Feilen ligger; jeg maa altsaa søge at faae Oplysning i Sagen.

Denne faaer jeg af Videnskaben, som lærer mig at skjelne imellem Brødets og Vinens indre Væsen og deres Farve, Lugt, Smag, Tyngde, Størrelse m. m., kort Alt, hvad der i Katechismen kaldes med eet Ord „Skikkelse“ (Maaden at vise sig paa). Vil jeg nemlig i det daglige Liv prøve, hvad der er i en Flaske, maa jeg betragte Farven, lugte til den og smage paa dens Indhold, og, naar det da seer ud, lugter og smager som Vin, maa jeg med Bestemthed sige: det er Vin; det er jeg vis paa. Eller lugter og smager noget som Brød, maa jeg sige: det er utvivlsomt Brød. I den naturlige Orden ere Brødets og Vinens Farve, Lugt Smag o. s. v. jo i den inderligste, uadskillelige Forbindelse med Brødets og Vinens Væsen. Saaledes fordrer Livets Tarv og Herrens Viisdom. Men jeg seer dog ingen Modsigelse deri, at Guds Almagt undtagelsesviis lader Brødets og Vinens Væsen ophøre at være til, og opretholder kun deres Skikkelser, især naar han advarer mig og siger: Vær forsigtig! Hvad du her paa Alteret seer, hvad du nyder som en himmelsk Spise og Drik, er i Virkeligheden ikke det, som det har Udseende af at være, og som det smager og lugter af.

Herrens Ord siger altsaa Sandhed. Det er virkelig hans høihellige Kjød og Blod. Men mine Sandser sige ogsaa Sandhed: de see Brødets og Vinens Farve, fornemme deres Smag og Lugt. Farve, Lugt, Smag, overhovedet Skikkelserne, ere ikke et Sandsebedrag, men noget Virligt; de ere til udenfor mig og uafhængigt af mig eller enhversomhelst anden Iagttager. Men mine Sandser tale kun om Brødets og Vinens Skikkelser, de kunne

slet Intet sige mig om deres Væsenhed. Det var mig, der i Overilelse tog Feil ved at sige: med Brødets og Vinens Skikkelser er her ogsaa deres Væsen tilstede, — eller med andre Ord: ved, uden at agte paa Herrens Ord, eensidigt blot at lægge Vægt paa, hvad Sandserne syntes mig at antyde.

Dette ene Exempel vil gjøre os forstaaeligt, hvad det her kommer an paa: at nemlig ved enhver tilsyneladende Strid mellem Tro og Fornuft kan Modsigelsen mellem Kirkens Lære og Videnskabens Resultater udjævnes. „Om ogsaa Troen gaaer ud over Fornuften, saa kan der dog ikke findes en virkelig Modsigelse Sted mellem Tro og Fornuft, efterdi den samme Gud, som aabenbarer Hemmeligheder og meddeler Troen, ogsaa har skjænket den menneskelige Aand Fornuftens Lys, men Gud kan ikke fornægte sig selv, og Sandheden aldrig komme i Modsigelse med Sandheden. Men et forføngeligt Skin af en saadan Modsigelse har i Hovedsagen sin Grund i, at Troessandhederne enten ikke forstaaes og forklares efter Kirkens Mening, eller deri, at vilkaarlige Meninger antages for at være Videnskabens afgjorte Resultater.“ (Conc. Vat. de fide cap. 4.)

Søge vi med denne Overbeviisning at faa Oplysning om de Vanskeligheder, vi kunne møde paa Troens Omraade, da udsætte vi ikke vor Tro for nogen Fare, hvad der jo aldrig kan være tilladt — vi gjentage dette, fordi det er saare vigtigt nøie at lægge Mærke hertil — men vedblive urokkeligt at fastholde den Tro: Hvad Kirken lærer, er ufeilbar Sandhed. Vi gjøre da meget mere, ligesom Philosophen, der i Logiken spørger sig selv: Kan jeg virkelig ikke tage feil i den faste Overbeviisning, jeg nu engang har, at jeg er til? at jeg virkelig har et Bord med Papir, Pen og Blæk for mig? og taler med virkelig levende Mennesker? m. m., og at det Hele ikke er Indbildning? Han gjør sig Rede for sin Overbeviisnings Grunde — tilsyneladende, som han tvivlede paa dens

Rigtighed, uden alligevel virkelig at udsætte sin Overbeviisning for at blive vaklende; ja den kan det ikke engang; hans Tvivl er en filosofisk, ikke en virkelig Tvivl.

En sli^g Prøvelse af vor hellige Troes Forudsætninger og Indhold have vi Ret til. Ja, det er endog Enhvers Pligt, alt efter Evne, Dannelse og Hjælpemidler, at sætte sig istand til „at formane ved den sunde Lærdom og at overbevise dem, som sige imod“. (1 Tit. 9.)

(Fortsættes.)

Philosophen v. Kirchmanns Dom om den katholske Kirke.

Den tyske protestantiske Philosoph v. Kirchmann, der er bekjendt som Udgiver af en Række videnskabelige Værker og navnlig ved et flere Bind omfattende „Philosophisk Bibliothek“, har for to Aar siden udgivet en lille Bog, hvori han fremhæver Katholicismens storartede Virksomhed. Vi skulle her tillade os at give et kort Uddrag af den nævnte Bog: „Der Culturkampf in Preussen und seine Bedenken“.

„Vor Tids Stater behøve for deres Bestaaen en harmonisk Samvirken af to store Principer, Principet for Individets Frihed og Autoritetsprincipet. Men siden Midten af forrige Aarhundrede er der begyndt en Bevægelse, som begunstigede den individuelle Friheds Princip i alle Retninger, og overalt traadte fjendtlig op imod Autoritetsprincipet. Principet for Individets Frihed er atter traadt i Forgrunden i alle Culturstater, ogsaa efterat de søre Kampe, til hvilke Forrykkelsen af begge disse Principer havde ført, føreløbigt vare udkæmpede; og i de fleste Stater har det uddannet sig til en Ophøielse af de

Enkelte over Almeenvillien, som er ledsaget af de meest betænkelige Symptomer paa Egoisme og en ætsende Kritik af alt Bestaaende, medens Autoritetsprincippet allevegne er rystet, og Lydigheden mod Lovene og Øvrighedens Anordninger kun kan opretholdes ved udvortes Magt og Straf.“

Hvorledes kunne nu disse Tilstande helbredes? Forfatteren svarer: „Man troer nutildags almindelig at kunne finde Hjælp i en bedre Skoledannelse. Men heri hengiver man sig til store Vildfarelser. Det, som Børnene lære i Skolerne, kan kun blive et overmaade tarveligt Stykværk, selv naar Folkeskolerne vare indrettede saaledes, at man krævede noget, som langt overgik det Maal, man har foresat sig at naae, og som overhovedet er opnaaeligt for den største Deel af Folket.

Lidenskaberne skulle tæmmes, Egoismen, Misundelsen skulde ryddes af Veien, Virksomhed, Flid, Maadeholdenhed skulle gjøres til en Vane, Høiagtelse for Statens gode Indretninger skal vækkes, Hjertet opfyldes med Kjærlighed og Hengivenhed for sine Medmennesker. Det er det, som er fornødent, og som Samfundet trænger til, og ikke det jammerlige Stykværk af almindelig Viden som er blevet siddende i Hovedet fra Skolen.

De større Byer give os et Exempel paa, hvor unyttig denne Viden er for Characteren og de borgerlige Dyder. Selvsyge, Nydelsessyge, haanende Foragt for al Autoritet, et hemmeligt Raseri og en slet dulgt Misundelse ligeoverfor de bedre stillede Classer er her i langt høiere Grad fremherskende end paa Landet; og paa Grund heraf have Socialismens Lærdomme, der smigre disse Lidenskaber, undet deres frugtbare Jordbund langt mere i de store Byer end paa Landet.

Naar nu det menneskelige Samfund ikke kan undvære Autoritetens og Lydighedens Princip og Høiagtelse for Øvrigheden, saa bliver der kun een stor Institution til at opretholde dette Princip og til Indplantning af de

nævnte Dyder, og det er de christne Kirker og frem for alt den romersk-katholske Kirke.

Den evangeliske Kirke er ved Reformationen bleven saa gjennemtrængt af det Princip, at Enhver selv skal prøve og afgjøre Alt, at den er langt fra, som Pleier af Autoriteten og af Høiagtelsen for Loven, at kunne præstere det, som Samfundet i vore Dage trænger til. Desuden staaer den ikke Lægfolk nær nok. Den fattes særegne Institutioner i denne Retning, og derfor kan den ikke skride ind paa en energisk Maade. Det Samme gjælder om alle Reformpartier indenfor denne Kirke, og vil ogsaa gjælde om „Gammelkatholicismen“, hvis det skulde lykkes den at naae til nogen Betydning.

Som det eneste virkelige Værn om Agtelse for Autoriteten kan kun den romersk-katholske Kirke gjælde. I denne er Individets Selvfølgelse med Hensyn til Troeslæren og Kirkens Indretning udelukket; i denne er Religionens Væsen, som aldrig kan udgaae fra Individet, men kun finde sin Kilde i Guds Bud, virkeliggjort paa den allerfuldkomneste Maade. Her have de Enkelte i Biskopperne, i Concilierne og Paven de Autoriteter, som under Guds Veiledning forkynde Sandheden paa det kirkelige Gebeet og ved Sacramenternes Forvaltning bringe Folket i Forbindelse med Gud.

I Præstens Stilling har man et Mellemlid imellem Biskoppen og Lægmanden, og talrige særegne Institutioner tjene til, ved Siden af at fremme Udøvelsen af den christelige Kjærlighed og Godgjørenhed, at pleie Lydigheden mod og Høiagtelsen for de kirkelige Myndigheders Befalinger.

„Alle disse Tauker ere rigtignok Overveielser“, siger v. Kirchmann, som ikke harmonere synderligt med de moderne Frihedsprogrammer og følgelig kun finde liden Opmærksomhed hos den store Mængde, der svømmer med Tidens Strømninger; men naar man seer sig lidt om, saa findes der dog mange Kjendetegn paa, at det menneskelige Samfund i det mindste har en instinctiv Fornemmelse af, at

der i den katholske Kirke gives en Beskyttelse for Samfundslivets Harmoni, som man ikke mere kan opdage andetsteds.“

Saaledes dømmes en Protestant om den katholske Kirkes Indflydelse. Det skulde være forunderligt, hvis ikke Mange fik Øinene op for denne Sandhed. Maaskee er det ikke paa Tide endnu, fordi Socialismens Batailloner ikke endnu have begyndt deres Stormløb mod al legitim Besiddelse. Men den Tid kan komme, og naar den kommer, da tør vi vel vente, at alle Historieforkælninger og alle Bagvaskelser ville forstumme, og at Folkene ville gaae op til den hellige Stad, til den Klippe, paa hvilken Christus har bygget sin Kirke, til Petrus' Eftermand, for ved hans Hjælp at vinde Fred her paa Jorden og evig Salighed i Himlen.

—t—

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Sultanen har afsendt en overordenlig Gesandt til Paven for at lykønske ham til hans Thronbestigelse. Han er ankommet hertil og taget ind i Hôtel Europa, ledsaget af sin Søn, der fungerer som hans Secretair. Afsendingen er Katholik af armonisk Ritus. Hans Ophold vil omtrent vare tolv Dage. Den hellige Fader vil modtage ham med stor Høitidelighed.

— Leo XIII. har udnævnt Ridder Vincenzo Cavazzi til Assessor ved Cancellaria Pontificia for Breverne. Dette Embede har ikke existeret hidindtil, men er først oprettet af Pave Leo. Desto større er den Udmærkelse, som Cavazzi derved har faaet.

— Professoren i Chemi ved det herværende Universitet, Dr. Valpicelli, som allerede under den pavelige Regering beklædte dette Embede og var gaaet over til den Döllingerske Sect, er vendt tilbage til den katholske Kirke. For nogle Dage siden har han underskrevet en

Tilbagekaldelse af sine Vildfarelser i Vidners Nærværelse og derefter offentliggjort Actstykket.

Wien. Den 28. April blev den nys udnævnte apostoliske Feltbiskop Dr. Anton Gruscha viet til Biskop. Dr. Gruscha er siden 1852 General-Præses for de østerrigiske Svendeforeninger, og vil ogsaa i sin nye Stilling beholde sin Post som saadan. Fra alle Sider, ikke blot fra Østerrig-Ungarn, men fra hele Tydskland indløb Gratulationstelegrammer. Svendeforeningerne i Ærkedioeset Cøln sendte en prægtig Mitra (Bispehue) som Gratulationsgave. Den er broderet paa Guldstof og forfærdiget af Søstrene „af Jesus-Barnet“ i Schaerbeek ved Brüssel.

Berlin. Den 11. April var der Præstevalg i Sct. Jacobi-Menighed. Som bekjendt blev den tidligere valgte Lic. theol. Hossbach afviist af Overkirkeaaudet, fordi han nægtede Christi Guddom. Nu faldt 42 Stemmer paa den liberale Theolog Dr. R. Schramm, Domprædicant i Bremen, medens Pastor Ehlers i Frankfurt ved Main erholdt 2 Stemmer og Archidiakonus Disselhoff, en Orthodox, 1 Stemme. Dr. Schramm har udgivet en Bog „Unser Glaube,“ som bærer Vidnesbyrd om hans Anskuelse. Deri fremhæver han, at den hellige Skrift er for ham en jødisk Literaturhistorie, der, som andre Religioner, f. E. den gammelchinesiske og Vedas, indeholder Udsagn af den sande Religion og sand Kundskab om Gud. Saaledes klager „Kreuzzeitung“. Det lader altsaa til, at Sct. Jacobi Menighed i Berlin slet ikke vil have noget at gjøre med Kreuzzeitungs Junkerreligion, som dens Tilhængere kalde orthodox-luthersk, som om den oprindelige lutherske Lære overhovedet endnu levede noget Sted i Verden!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 9. Juni. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.
Mandagen d. 10. Juni. 2. Pintsedag. (Gudstjenesten holdes som
paa Søndagene.) — 11. Ti. Barnabas, Apostel. 12. 0.
Fastedag. Johannes af Sct. Facundus, Bekj. 13. To.
Antonius af Padua, Bekj. 14. F. Fastedag. Basilius
den Store, Biskop og Kirkelærer. 15. L. Fastedag. Vi-
tus, Mart.

Onsdagen d. 12, Fredagen d. 14. og Løverdagen d. 15. Juni
ere Tamperdage og derfor befalede Fastedage.

Søndagen d. 16. Juni. Den allerhelligste Treenigheds Fest.

Ud- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
Parcelveien 44.
„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii
Kirke.
„ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
„ 6½ stille Messe i Hospitalet.
„ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
„ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 24.

Søndagen den 16de Juni.

1878

Indhold: Forstandens Offer. Johan Michael Kostello. Kirkelige Efterretninger: Paris, Berlin, Mering, Holland, Nord-america.

Forstandens Offer.

(Fortsat fra Nr. 23.)

Dertil vil Kirken selv udruste os med de fornødne Kundskaber. Derfor gjør den Præsterne til Pligt, ved idelige Prædikener eller Katecheser at føre Alle til en bedre og dybere Forstaaelse af sine Læresætninger. De Fleste have Leilighed til i ethvert enkelt Tilfælde at søge nærmere Oplysning hos Sognepræsten. Men en stedse flydende, alle tilgængelig Kilde ere gode Bøger. Og, ihvor beskeden vor Dansk-katholske Literatur end er, mangle vi dog ikke saadanne Skrivter, der enten med videnskabelig Grundighed eller i folkelig Fremstilling give baade de Dannede og Menigmand Oplysning om den katholske Lære i Almindelighed og de Punkter isærdeleshed, der ere af større Betydning i vor Tid og for vore Forhold.

Foruden Hovedkilden, Katechismen („Fuldstændig Lærebog i den katholske Religion for den modnere Ungdom og for Voxne“) og Bønnebogen, der giver Oplysninger om Messen, Skriftemaalet, Communionen, Primatet o. s. v.

samt „Bibelhistorien med et Omrids af Kirkehistorien“, tillade vi os her at gjøre opmærksom paa følgende Bøger og Smaaskriver:

1. H. Grüder. Det protestantiske og katholske Troesprincip.
2. Dr. Coppenrath. Den katholske Kirke og „Romerkirken“. Fredericia, Riemenschneiders Boghandel. 1865.
3. Stub. Ledsagelse fra Fordomme til religiøs Sandhed. Bergen 1861.
4. Lichtle. Den katholske Kirke og dens Vrægebillede.
5. Grev Holstein. Evangelisk-Luthersk.
6. Rippel. Den katholske Kirkes Skjønhed.
7. de Ségur. Fortrolige Svar paa de meest udbredte Indvendinger mod Religionen, oversat af Th. v. L.
8. Samme. Aftentimer, oversat af F. D.
9. Luthers Dom om Pavedømmet. Kbh. hos Stinck.
10. Dr. Döllinger. Morten Luther, oversat af H. Z.
11. Roh. Hvad er Christus, oversat af A. v. G.
12. Samme. See der din Moder! oversat af A. St. Kbh. Bielefeldts Forlag. 1865.

Alle i Commission hos Universitetsboghandler A. F. Høst, paa Nr. 2, 3, 9 og 12 nær.

Derhos findes en rig Skat af klare, grundige og varmt skrevne Afhandlinger i „Kirketidens“ forskjellige Aargange, hvilke det vilde være saare ønskeligt at faae samlede til eet eller flere handelige Bind. Exempelviis anføre vi følgende:

1. Om Religion, Christendom, Kirke, Pavedømme.

Indifferentisme. Aargang XXIV (1876) Side 65 ff.
 Den moderne Videnskab (Darvinisme) XXIV (1876) 341.
 Tvivlløs Vished i Troessager XXI (1873) 213.
 Den katholske Tryghed V (1857) 241.

- Kirken for Bibelens Domstol IV (1856) 529.
 Vennerøst II (1854) 17.
 Christendommen og den katholske Kirke XXV (1877) 97.
 Vaticanermødets Constitution om den h. Tro XIX (1871)
 81.
 Den ene saliggjørende Kirke II (1854) 269. XI (1861)
 115. XXI (1873) 309. 389. .
 Tolerance XXI (1873) 261.
 Kort Fremstilling af den h. Tro V (1857) 257.
 Den Tridentinske Troesbekjendelse II (1854) 93.
 Apostolisk Rundskrivelse af 8. Decbr. 1864 XIII (1865)
 33.
 Vaticanermødets Constitution om Christi Kirke XIX
 (1871) 33.
 Det romerske Primat II (1854) 294. IV (1856) 456.
 Rom og Paven VI (1858) 129.
 Pavens Ufeilbarhed XXII (1874) 241.
 Pavevalget XXVI (1878) 129.
 Pavens Navne og Værdighedstegn III. (1855) 272. XXVI
 (1878) 177. 193.
 Præsteheredømmet i Kirkestaten VII (1859) 209.
 Biskoppernes apostoliske Succession XXV (1877) 344.
 Kirkebudene XXI (1873) 421.
 Protestantiske Vidnesbyrd om den katholske Kirke IV
 (1856) 456 ff.
 Kortfattet Reformationshistorie V (1857) 273.

2. Om Troesregelen og Troeskilderne.

- Troesregelen XXI (1873) 101.
 Bibelen ikke den høieste og eneste Troesregel XXIII
 (1875) 293.
 En Protestants Dom om Bibelen IV (1856) 67.
 Bibellæsning III (1855) 609.
 Traditionen IV (1886) 721.
 Bibel og Tradition XXII (1874) 209. XXI (1873) 405.
 Catholicisme og Protestantisme XXII (1874) 337 ff.

3. Om Sacramenterne m. m.

- Confirmationens Sacrament III (1855) 312.
 Alterets Sacrament (Christi Nærværelse) II (1854) 197.
 III (1855) 321. IV (1856) 321.
 Læren om Alterets Sacrament XIX (1871) 113. 193.
 Communionen under een Skikkelse II (1854) 253. XXIV
 (1876) 245.
 Communionens Uddeling II (1854) 376.
 Messeofferet II (1854) 357. V (1857) 177. XII (1864) 165.
 XIII (1865) 185.
 Messens Cæremonier VIII (1860) 279.
 Det liturgiske Sprog II (1854) 141.
 Det evige Lys II (1854) 309.
 Christi Legemsfest XII (1864) 52.
 Børnenes første Communion II (1854) 134. III (1855)
 225.
 Andagt til Jesu Hjerter XXIV (1876) 325. XXV (1877)
 353.
 Skriftemaalets Nødvendighed og Nytte III (1855) 113.
 Afladen XXII (1874) 33.
 Salvellsens Sacrament V (1857) 209.
 Ægteskabet III (1855) 529.
 Familiens Væsen og Opgave XXV (1877) 385.
 Blandede Ægteskaber IV (1856) 212.
 Coelibatet II (1854) 325. XXII (1874) 721.
 Sacramentalierne XXVI (1878) 49.
 Kirkelige Benedictioner og Velsignelser III (1855) 305.

4. Om de Helliges Samfund.

- Mariedyrkelsen II (1854) 381. III (1855) 500. XXIV
 (1876) 229. XXV (1877) 753.
 Mariæ Undfangelse II (1854) 405, skrevet før Dogmets
 Forkyndelse. XXV (1877) 769.
 Aabenbarelses og Jertegn ved Jomfru Maria XXIV (1876)
 633.

Rosenkrandsen XXV (1877) 641.

Om de Hellige X (1862) 353.

Helgenernes Dyrkelse III (1855) 161.

— Paakaldelse XI (1863) 136.

Alle Helgeners Fest XXI (1873) 469. XXV (1877)
673.

Skjærsilden og Sjælemesser IX (1861) 233.

Bønnen for de Afdøde III (1855) 673.

Allesjælesdag XIV (1866) 305. XXI (1873) 485. XXV
(1877) 689.

Alle dem endelig, som uden stor Vanskelighed læse Tydsk, tillade vi os at gjøre opmærksomme paa to udmærkede Bøger, som de med største Nytte ville læse, nemlig:

„Dr. C. Martin, Bischof v. Paderborn: Ein bischöfliches Wort.“ Paderborn, Schöningh, — og

„Wilmers: Handbuch der Religion für Studirende u. gebildete Laien überhaupt.“ Regensburg, Pustet (ikke at forvexle med den ligesaa grundige, men vidtløftigere „Lehrbuch der Religion“. Münster, Aschen-dorff, af samme Forfatter).

Begge Bøger have deres eiendommelige særlige Fortrin. Den første omhandler de meest gængse Fordomme og Indvendinger mod den katholske Kirke og dens Læresætninger i den tiltrækkende Form af livlige Samtaler. Den anden udmærker sig ved den størst mulige Nøiagtighed, Klarhed, Fuldstændighed og Orden. Alle theologiske Begreber bestemmes paa det Skarpe; alle kirkelige Læresætninger fremsættes i de bestemtteste og nøiagtigste Udtryk, bevises af Skrift, af Overleveringen og de kirkelige Afgjørelser i muligste Kortned og Klarhed, og belyses ved dybere gaaende Forklaringer, hentede fra den kirkelige Theologies og og Philosophies Omraade, — og Alt dette i en saa streng logisk Orden, at Læseren i Bogens første Deel føres fra den eneste Forudsætning, at Gud er til (en Sindhed, som forresten i Læren om Gud grundes

paa de fasteste filosofiske Beviser), Skridt for Skridt til en klar Overbeviisning om den katholske Kirkes guddommelige Indstiftelse og Læremyndighed, og saa i Bogens anden og tredie Deel ved Kirkens Haand til fuldstændig og grundig Kundskab om Alt, hvad han som Katholik har at troe og gjøre. Bogens systematiske Orden samt en nøiagtig Fortegnelse over Indholdet letter ikke blot dens sammenhængende Læsning, men ogsaa dens Benyttelse til at efterslaae og finde den ønskede Oplysning om hvilket som helst Spørgsmaal angaaende Troes- og Sædelæren.

3. Saaledes yder Kirken sine Tilhængere virksom Hjælp til grundig og alsidig religiøs Oplysning med den Paamindelse: Kom og hør! tag og læs! Og alligevel skal den forbyde Sine „at tænke!“ — være en „folkefordummende Magt, der lægger an paa at holde Folk i Uvidenhed!“ Den skal være Oplysningens og Fremskridtets Fjende og arbeide paa at standse vort oplyste Aarhundredes Udvikling!

Da maa det dog være os tilladt at spørge Nutidens Tilbedere: Hvad forstaae I egenlig ved „Oplysning“ — „Fremskridt“ — „Udvikling“? Mon Nutidens Opdagelser paa Physikens, Chemiens, Astronomiens og de øvrige Videnskabers Omraade og deres Arvendelse til at forbedre Livets Vilkaar?

I saa Fald værer kun rolige! Hverken den enkelte Katholik eller Kirken lukker sine Øine for Eders lys oprundne Lys. Naar I ved Fremskridt forstaae det Opsving, Handel og Industri, Vindskibelighed og Kunst lave taget i vore Dage, da værer uden al Sorg og Bekymring: vor Kirke skal ikke træde Eder hindrende iveier; vi Katholiker, Kirkens Børn, skulle ikke blive tilbage

Kirken vil aldrig forbyde os at reise himmelhøie Skorstene og syvetages Fabriker, anlægge Jernbaner og bygge Dampskibe. Det er Kirken aldeles lige meget, om vi reise med Damp eller betjene os af Seil og Heste, om vi correspondere indbyrdes med Pen og Blæk eller

med Telegraph; dog nei! det er langt fra ikke Kirken lige meget; den glæder sig meget mere over sine Børns tiltagende Velstand og velsigner deres Vindskibelighed og Opdagelser: „ut novis inventis edocti Dei gratia opitulante promptius et facilius ad eum pervenire valeamus“ (Bened. telegr.: „Maatte selve de nye Opdagelser og den timelige Velværes Tiltagen med Guds Naadehjælp være os et Middel til bedre at tjene ham“). Ville I kaste et Blik ind i de nyere Ritualier, da ville I finde særlige Velsiguelser ogsaa over Jernbaner og Telegrapher.

Eller frygte I maaskee just disse Kirkens Bønner? at de maaskee kunne være et Tryllemiddel mod Eders Fremskridt? at et Locomotiv i et katholsk Land, efter at være bestænket med Vievand, skulde kjøre mindre hurtigt? Nei; det vilde jo være den sorteste Overtro. Den ogsaa i Kjøbenhavn bekjendte Pater Peter Roh har engang skrevet i Spøg: „Jeg kjørte mange Gange paa Jernbanen — ogsaa paa den sjællandske Jernbane, fra Korsør til Kjøbenhavn og tilbage —, jeg læste mange Gange paa Jernbanen alle mine romersk-katholsk Breviarbønner; men Toget kom derved ikke til at standse eller forsinke sig — ikke engang et eneste Minut.“

Eller troe I, at det ikke er alvorligt meent med vore Forsikringer om vor Sympathi for Nutidens Opdagelser? — Have I da ikke læst, at den 1. Mai d. A. samledes der ved Verdensudstillingens Aabning omkring Frankrigs Marechal-Præsident med Drs. kongl. Høiheder Kronprindsen af Danmark, Prindsen af Wales og andre fyrstelige Personer ikke blot Byen Paris' høiere Geistlighed, men ogsaa Hs. Helligheds Repræsentant ved den franske Regering, den pavelige Nuntius, Msgr. Meglia? — Ere I saa lidt bevandrede i den videnskabelige Litteratur og Opdagelsernes nyeste Historie, at I ikke kjende Navne som Joubert Julien Perry? Geologen Barande? Matematikerne Arnold, Giessen og Cauchy, en af Aarhundredets største Aander? Physikeren og Matematikeren Moigno, Zoologen Cuvier, Palæontolo-

giens Grundlægger? Anatomen Hyrtl, en af Tydsklands aandrigeste og virksomste Physiologer? Astronomerne Secchi, Heis*) og Le Verrier, den geniale Mand der ved Uregelmæssigheder i Planeten Uranus' Bevægelse blev ført til ved Beregning at opdage den nye Planet Neptun? Vide I ikke, at disse Lærde alle vare ligesaa ivrige Ultramontaner som fortjente og navnkundige Videnskabsmænd. Og Secchi! — ja det lyder utroligt — Secchi, Forfatter til flere Værker om Naturkræfternes Eenhed, Fixstjernerne, Solen m. m., — Secchi, hvis Meteorograph paa den anden Verdensudstilling i Paris tildrog sig almindelig Opmærksomhed og Beundring. — Secchi, paa Grund af sin videnskabelige Dygtighed Officeer af den franske Æreslegion, Formand paa det internationale Møde til Metermaalets nøie Bestemmelse i 1872 — han hørte jo endog til de Sorteste blandt de Sorte og døde som ydmyg Ordensmand med de Ord paa Lærerne: „Jeg dør i den katholske Kirke, i Jesu Selskab, i det romerske Colleg.“

(Sluttes.)

Johan Michael Kostello.

Mange Christne nære besynderlige Forestillinger om Hellighed, Fromhed, Guds frygt og Dyd. Man tænker sig gjerne de Hellige som sære Mennesker, der ikke blot udmærke sig ved store Dyder i Herrens Øine, men ogsaa have noget Paafaldende i deres ydre Adfærd. Man synes ofte at mene, at Hellighed nok kunde opnaaes i de gamle

*) jfr. forrige Aarg. S. 699.

Tider, men ikke mere lader sig naae i vort Aarhundrede, eller om det maaskee endnu skulde være muligt at føre et helligt Levnet, saa fordredes dertil dog en moden Alder, og en hellig Aloysius kunde ei mere opstaae.

Forsøge vi paa at gjøre os Regnskab for disse Anskuelser og de Grunde, hvorpaa de støtte sig, da komme vi snart i Forlegenhed og nødes til at tilstaae, at det Hele er forkert. Thi den hellige Skrift siger til Alle: „Det er Herrens Villie: eders Helliggjørelse“; og vor Frelser selv giver Alle det Bud: „Værer hellige, ligesom eders Fader i Himlen er hellig.“ Dette er ikke blot sagt til de første Christne eller til de forbigangne Tider, til Oldinge og alvorlige Mænd; nei, det gjaldt og gjælder alle Aarhundreder, alle Livsaldre og Individuer, unge Mennesker og Børn ikke undtagne. Til de Sidste er der meget mere særligt sagt: „Ihukom din Skaber i din Ungdoms Dage, førend de Dage komme, om hvilke du vil sige: De behage mig ikke.“

Og takket være Herrens Naade, fordi han endnu i vore Dage opvækker Dydsmønstre i alle Aldre og Stænder. De have en særegen Kraft, som Fortidens Hellige savne, til at drage vore Hjerter til sig og begeistre os til Efterligning. Et saadant Exempel skal i det Følgende fremstilles til vore Læseres Opbyggelse, især til Ungdommens.

Johan Michael Kostello blev født i Aaret 1846 i Staden New-York i Nordamerica. Hans Forældre vare indvandrede fra Irland og nedstammede fra en anseet Familie. Faderen døde allerede 2 Aar efter Johans Fødsel. Da Drengen havde opnaaet sit syvende Aar, aflagde han det første hellige Skriftemaal, og eet eller to Aar senere feirede han sin første hellige Communion. Fra den Tid af syntes hans uskyldige gudelskende Hjerter, ligesom en nylig udsprungen Blomst, først rigtigt at udfolde sin Pragt og udbrede Dydens Vellugt. Hans største Glæde og Stolthed var det, under den helligste Handling, der fuldbyrdes paa Jorden, under den hellige Messe, at

tjene ved Alteret. Han viste derved en saa inderlig Andagt, at han opbyggede baade Præsten ved Alteret og Menigheden i Kirken. Engang røstes hans Sognepræst saa dybt ved denne hans Andagt, at han, efter at være vendt tilbage fra Alteret til Sacristiet, kjærligt omfavnede den fromme Dreng.

Da han var bleven 8 Aar gammel satte Moderen ham i Skole i den By, hvor de dengang opholdt sig. Hans Lærer udstedte følgende Vidnesbyrd om hans Opførsel: Kostello havde næppe begyndt at søge Skolen, før hans ædle Væsen og beskedne Adfærd vakte Alles Beundring, og jeg følte mig uvilkaarligt tiltrukket af ham. Han var altid den første i sin Classe; hans Lydighed og Flid dannede en paafaldende Modsætning til den Dovenskab og Tøilesløshed, der herskede blandt de fleste af hans Meddisciple. Aldrig overtraadte han, saavidt jeg veed, en eneste af Skolens Love.“

Fem Aar havde han tilbragt paa denne Maade, da han henved 14 Aar gammel, engang tilligemed sin Moder gjorde en Reise til Byen Albany, hvor en Biskop har sit Sæde. Moderen førte ham ind i Hovedkirken. Det hændte sig just denne Dag, at Biskoppen selv feirede den hellige Messe. Gudshusets Pragt og de hellige Handlingers udvortes Glands gjorde et saa dybt Indtryk paa Drengens Gemyt, at han paa Hjemveien førstegang udtalte for sin Moder sit Ønske om engang at blive Præst, under Forudsætning af, at hun gav sit Samtykke dertil.

Moderen følte en stor Glæde herover; og, skjøndt han var hendes Fremtidshaab, tøvede hendes christeligt sindede Hjerte dog ikke et Øieblik med at indvie ham til Guds og hans hellige Kirkes Tjeneste — det Høieste, et Menneske her paa Jorden kan opnaae.

Hans Sognepræst anmodede nu Biskoppen om at optage Drengen i en Anstalt, hvor unge Mennesker forbedrede sig til Præstestanden. Biskoppen opfyldte med største Beredvillighed hans Begjæring. Kostellos Glæde over denne Efterretning var overmaade stor. Den 7de

September 1863 begav han sig paa Veien til den hellige Carls Huus i Staten Maryland. Underveis mødte han en Elev af dette Seminarium, som efter fuldendt Ferietid vendte tilbage til Anstalten.

Begge vare i samme Alder, og begge havde samme livlige og elskværdige Character.

Derfor fattede de snart Kjærlighed til hinanden. Det var nu vel slet ikke noget ondt; men det er med Kjærligheden til Kammerater ligesom med Ilden; naar man ikke varsomt og omhyggeligt vogter paa den, eller naar man letsindigt leger dermed, anstifter den ofte stor Ulykke. I en saadan Ulykke var ogsaa Kostello nær kommen med sit første Venskab.

Den, som han havde udkaaret til sin Ven, havde i det første Aar opført sig meget godt i Anstalten; men i den paafølgende Ferietid havde han i Omgang med verdsligt-sindede Menneker indsuget en daarlig Aand, som i det andet Aar udviklede sig paa en slem Maade. Han blev overgivet og ustyrlig og gav sin nye Kammerat et meget farligt Exempel paa Letsind og Ulydighed.

En Lærer, som havde lagt Mærke til Kostellos skønne Talenter, erkjendte strax dette Venskabs fordærlige Indflydelse, advarede ham mod den truende Fare og drog ham bort fra den farlige Nærhed. Saaledes frelstes Kostellos Uskyldighed. Men den anden Student blev omsider kjed af det rolige Liv i Anstalten, og slog sig kort derefter enhver Tanke om Præstestanden af Sinde.

Denne første Vens sørgelige Skjæbne var for Johan en heldbringende Paamindelse. Han indsaae, at tro Pligt-opfyldelse selv i de mindste Ting og fremfor Alt punktlig Lydighed var et nødvendigt Middel til at bevare sig for sit hellige Kald.

Heldigere var han med sit andet Venskab. Han grundede dette ikke mere paa ydre Elskværdighed, men paa det Fundament, paa hvilket ene og alene et sandt og varigt Venskab kan bygges, nemlig paa et dydigt Løvet.

Da han nemlig efter det første Aars Ferietid igjen

reiste tilbage til S. Carl, traf han paa Reisen sammen med en anden Elev af samme Seminarium. De fulgtes altsaa ad. Paa et meget farligt Sted paa Jernbanen gled Toget af Sporet og styrtede helt om. Et stort Antal af de Reisende blev alvorligt beskadiget, kun de to unge Studenter slap uden ringeste Skade.

Kostello var i det Øieblik, hvor Ulykken indtraf, netop ifærd med i Stilhed at bede sin Rosenkrands. Da den første Ophidselse og Forvirring var forbi, rakte han sin Ledsager en Bønnebog med Anmodning om, af samme, ligesom han selv allerede havde gjort, at bede Te Deum for at takke Gud for deres lykkelige Redning.

Dette Uheld gav Anledning til, at denne Student fra den Tid af ikke blot blev hans kjæreste, men ogsaa hans trofasteste og dydigste Ven. Fordi begge vare lige ivrige i Bønnen, lige beskedne i Adfærd, og besjælede af den samme Længsel efter at gjøre Fremskridt i Dyd og Fromhed, gav de hinanden det Løfte, indbyrdes at gjøres hverandre opmærksomme paa deres Feil. Det gjorde de da hver anden eller tredie Uge meget samvittighedsfuldt. Endvidere vare de komne overens om, hver Dag at bede et Ave Maria for at gjengjælde hverandre denne christelige Kjærlighedsgjærning.

I America, hvor Kostello levede, ere alle Slags Religioner blandede; Folk af de forskjelligste Religions-samfund maae omgaaes hverandre, og det fører ofte til Samtaler om Religionen. Ved saadanne Leiligheder viste Johau, hvor dybe Rødder den katholske Tro havde slaaet i hans Hjerte.

Nogle protestantiske Drengene, som vilde more sig paa hans Bekostning, gave sig en Dag til at plage ham med ubeleilige Spørgsmaal om den katholske Religion. Men han forstod strax at gjøre Ende paa deres Nærgaaenhed, idet han bestemt og rolig sagde til dem: „Jeg har fuld Vished om, at jeg er paa den rette Vei. Dommedagen vil engang afgjøre, hvem af os der har Sandheden, og

hvem der er i Vildfarelse. Mange ville da — det er jeg forvisset om — beklage deres Forblindelse, naar det er for silde!“

En anden Gang gjorde han sig med et ungt Menneſke en Tour i Skoven. Den unge Mand hørte til en protestantisk Sect, som kaldes Presbyterianere; han hed Eduard. Medens de vandrede gjennem Skoven opstod følgende Samtale imellem dem:

Eduard: „Sig mig, Johan, har du allerede taget en fast Beslutning om, hvilken Forretning du senere vil begynde paa?“

Johan: „Ja, jeg vil blive en Kirkens Tjener.“

Edv.: „Hvad for en Kirkes?“

Joh.: „Den romersk-katholske Kirkes, som er Guds sande Kirke.“

Nu fæstede Eduard en Tid lang med Forbauselse Øiet paa ham og sagde derpaa i en bestemt Tone: „Du mener kun, at den er Guds Kirke.“

„Jeg mener kun?“ gjentog Johan, „nei, jeg er vis derpaa, saa sikker som jeg er paa, at Gud har skabt denne Jord, hvorpaa vi staae, saa sikker er jeg paa, at den romersk-katholske Kirke er Guds sande Kirke.“

Disse Ord efterfulgtes af et fyndigt Beviis for den udtalte Sandhed. Men Eduard afbrød ham med det Spørgsmaal: „Hvorfor har du idag ved Middagsbordet ikke spiiſt af Hønen? Besynderligt! Ingen af eder vilde røre ved den, som om der havde været Gift paa den. Jeg gad dog gjerne vide, om Nogetsomhelst kunde faae mig til at spise Fisk, naar jeg kan have Høns.“

„O, nei,“ gjensvarede Johan smilende, „ingenlunde holdt jeg Kjødet for at være skadeligt; men du veed, Eduard, Katholikerne spise aldrig Kjød om Fredagen. Thi vi have det Bud af vor hellige Kirke, at vi paa denne Dag skulle afholde os fra Kjødspiser.“

„Virkelig?“ svarede Eduard; „den gamle Sognepræst vilde vel altsaa prygle dig, naar du sagde til ham, at du havde spiiſt Kjød!“

Kirkelige Efterretninger.

Paris. Den 15de Mai høitideligholdtes i Bourges Tusindaarsfesten til Ære for den hellige Solange, Berrys Skytshelgeninde. Omtrent 100,000 Mennesker overværede Festen. De tilstedeværende Biskopper meddelte denne store Forsamling fra en Estrade Velsignelsen. Processionen varede fire Timer. Paven havde sendt sin Velsignelse. Senere var stor Cour i det ærkebiskoppelige Palads og om Aftenen Illumination. — Samme Dag afholdtes i Paris et stort Møde af Svendeforeningerne, som overværedes af 3000 Arbeidere og af Ærkebiskoppen af Paris, Cardinal Guibert.

— Eugène Boré, Generalforstander for Lazarist- og de barmhjertige Søstres Congregation, er nylig død i Paris. Han havde paa Lamennais' Tid taget betydelig Deel i den katholske Bevægelse og i Grundlæggelsen af „Univers“. L'académie des inscriptions et des belles lettres sendte ham til Orienten, hvor han besluttede sig til at indtræde i den hellige Vincents af Pauls Congregation. I Persien søgte han at vinde Sjælene for Gud ved at undervise Børnene. Som Medlem af Congregationen forblev han endnu længe i Orienten, navnlig var han længe Forstander for Lazaristernes Congregation i Constantinopel. Efter at have været Congregationens Secretær blev han efter Etiennes Død valgt til Generalforstander, i hvilken Stilling han udfoldede en utrættelig Virksomhed.

Berlin. Domstolen for kirkelige Anliggender har i den sidste Tid paany viist, af hvilken Aand den er besjælet. Kirkeforstanderskabet for St. Laurentiuskirken i Trier havde afskediget Klokkeren, der kun var ansat provisorisk paa Opsigelse. Denne „Hædersmand“, der havde været Fribytter i Baden og derfor bleven dømt til ti Aars Tugthuus og nylig var bleven anset med eet Aars Fængsel og Frakjendelse af Borgerret paa Grund af Underslæb, henvendte sig til Domstolen for kirkelige Anliggender, og denne erklærede under Forsæde af Overtribunalraad Egge-ling, at Opsigelsen var ugyldig.

Mering (Baiern). Den frafaldne Sognepræst Renftle, som blev støttet af Cultusminister Lutz, har dog nu holdt det for rigtigt at nedlægge sit Embede og reise bort. Kirken i Mering blev strax efter hans Bortgang lukket,

og skal paany indvies, fordi den er bleven vanhelliget ved de mange sacrilegiske Gudstjenester, som Renftle har afholdt. Folk vil have en Opreisning for den Christus tilføjede Krænkelse. Paa Grund heraf vil Indvielsen gaae for sig med stor Høitidelighed. Da Biskoppen af Augsburg heldigviis har Besættelsesretten, saa vil den bayerske Regering, om den ogsaa nok saa gjerne vilde, ikke kunne ansætte en „gammelkatholsk“ Præst som den ulykkelige Renftles Efterfølger, hvis Faar fra Dag til Dag bleve færre, da Folk kom under Veir med, hvad den saakaldte Gammelkatholicisme er, og vendte tilbage til den katholske Kirke. Overhovedet gaaer det hurtigt tilbage med hele den saakaldte gammelkatholske Bevægelse. Det er kun daarlige Christne, som sluttede sig til nogle hovmodige Professorers Hjærnespind; og naar der var nogle gode iblandt disse Bedaarede, saa kom de dog snart paa det Rene med, at Gammelkatholicismens Ordførere slet ikke kunde fremlægge noget Beviis for deres guddommelige Sendelse.

Holland. De pavelige Zuaver i Rotterdam have paa et høitideligt Møde fornyet deres Faneed og svoret at ville forsvare Leo XIII., som Pius IX., paa Liv og Død, at værne om hans Rettigheder og at være ham lydige „uden at krænke deres Pligter imod Konge og Fædreland“.

Nordamerica. Siden den tydske Culturkamps Begyndelse er der indtil Aaret 1875 ikke grundlagt færre end 424 nye Ordenshuse i de forenede Stater i Nordamerica. Af dem falde de 388 paa kvindelige og 36 paa mandlige Foreninger. Af de sidste besørger ogsaa mange Sogneforretninger i Unioneus store Byer. Saaledes have Redemptoristerne fem Sognekirker i Baltimore.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 16. Juni. Den allerhelligste Treenigheds Fest. —
17. M. Avitus, Bekj. 18. Ti. Marcus og Marcellianus, Mart.
19. O. Juliana af Falconerii, Jomfru.

Torsdagen d. 20. Juni. Christi Legemsfest. I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 10 Levitmesse med Procession, Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken; ellers holdes Gudstjenesten som paa Søndagene. 21. F. Aloysius, Bekj. 22. L. Paulinus, Biskop.

Hele Christi Legemsfests Octav igjennem holdes i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8 Aften festlig Andagt til det allerhelligste Sacrament.

Søndagen d. 23. Juni. 2. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 6½ stille Messe i Hospitalet.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 25. Søndagen den 23de Juni. 1878

Indhold: Forstandens Offer. Johan Michael Kostello. Kirkelige
Efterretninger: Bern, Kjøbenhavn, America.

Forstandens Offer.

(Sluttet.)

Eller mene I maaskee, at alle disse Lærdes videnskabelige Arbejder og Præstationer egenlig ere i Modstrid med den katholske Kirkes Lære og Aand? Have I maaskee hørt om den ligesaa høit roste som ildeberygtede „Syllabus“, og at Pius IX. deri erklærede, at han „umulig kunde og turde forsone og forlige sig med Fremskridtet, Liberalismen og den moderne Civilisation?“ (Syll. 80.)

Ja vistnok har Pius erklæret dette. Men hvad han fordømmer, er kun det foregivne Fremskridt, der i Virkeligheden er Tilbageskridt, — er det Skin af Liberalisme, der vil Frihed for sig og sit eget Parti alene, men Trældom for alle Andre, — er den falskelig saakaldte Civilisation, der i Grunden er Frafald fra Gud og Christendom. Men aldrig har han tænkt paa at vrage eller fordømme den ærlige Frisindethed, det virkelige Fremskridt og den sande Civilisation, ligesaa lidt som

en eneste af hans Forgængere eller hans Eftermand, om hvem Kirkens Fjender sige, at han har tiltraadt Pius IX.' Arv „med Hud og Haar“, og som i sin Rundskrivelse af Paaskesøndag høitideligt fra Sandhedens apostoliske Lærestol stadfæster og fornyer alle de Kjendelser, hvormed hans Forgængere og sidst Pius IX. have forkastet og brændemærket de gængse Vildfarelser (see S. 323).

Det er just selve vor nuregerende Pave, Leo XIII., der her skal give os en tilforladelig Udlæggelse af sin Forgængers Ord. Ifjor nemlig skrev han — dengang endnu Cardinal Joachim Pecci, Ærkebiskop af Perugia — i et Hyrdebrev til sine Diocesaner:

„Den katholske Kirke har erklæret gennem sit Overhoveds Mund, at den ei kan leve i Fred med vor Tids Cultur! Dette Raab høres fra vore Modstanderes Rækker, og dermed søger man at retfærdiggjøre Krigserklæringen imod os.

„Men, Høitelskede, hvad er den Nutidens Cultur, som fordømmes af Kirken, og som dens ophøiede Overhoved, de Troendes ufeilbare Lærer (Pius IX.), gjentagne Gange har erklæret ikke at kunne vedkjende sig? Det er tilvisse ei den Cultur, der i Sandhed fuldkommer Mennesket; nei, det er en Cultur, der vil undergrave Christendommen og tilmed tilintetgjøre alle de Goder, Christendommen har beriget os med. Gid vore Modstandere vare ærlige og havde stræbt at komme til Forstaaelse af hin (ovenfor anførte) Sætnings virkelige Mening efter dens Sammenhæng i de Actstykker, hvori den oprindelig er brugt, og hvortil der med velberaad Hu er henviist (i selve Syllabus).*) Da vilde de lettelig have overbeviist sig om, at, hvad der er blevet forkastet af Paven, ikke er den sande Cultur, der er fremvoxet af Christendommens Stamme som dens Blomst og Frugt, men meget mere et Misfoster, der Intet har

*) Den pavel. Allocut. Jamdudum cernitis, af 18. Marts 1861.

tilfældes med den sande Cultur uden dens blotte Navn, men er dens uforsonlige Modstander og Fjende.

„En ligesaa ugrundet Bagvaskelse er den Paastand, at Kirken vrager Kunst og Videnskab og Studiet af Naturen og dens Kræfter. Dette Punkt er paa Grund af de herskende Meninger og Fordomme af den største Betydning. For desmere at oplyse det, skal jeg derfor nærmere gaae ind derpaa og stræbe uudsletteligt at indprænte i Eders Hjerter den Overbeviisning, at Civilisationen Intet har at frygte af Kirken, men meget mere Alt at haabe af den og dens Bistand.

„Det vilde være Daarskab at nægte den iøinefaldende Kjendsgjerning, at Videnskaben ved langvarige Studeringer og skarpsindige Undersøgelser har tvunget mange Naturkræfter til at tjene Mennesket, som før ei kjendte dem, endsige beherskede dem, samt at den ved kløgtigt at benytte disse Kræfter til allehaande Maskiner, har gjort Stoffernes Tilvirkning mindre vanskelig og mindre kostbar, Livsfor nødenhedernes Tilveiebringelse lettere og selve Livet hyggeligere, endog for de mindre Formuende. Ingen vil undervurdere disse Opfindelsers Værd.

„Men ugudelige Mennesker vilde derimod gjerne misbruge disse Naturvidenskabernes fredelige og roesværdige Erobringelser som Vaaben mod Kirken, som vare de gjorde mod Kirkens Ønske, ja til Skade for den. For at give denne Bagvaskelse et Skin af Sandhed gjøres gjældende: at Kirken tilsigter Sjælens Frøelse og Helliggjørelse og vækker i de Christnes Hjerter en vis Ringagt for det Jordiske; deraf skal da følge, at, naar den timelige Velfærd er fremmet eller skal fremmes, saa er det ei Kirken, men meget mere den moderne Tidsaand i Oprør mod Kirken og dens Indflydelse, som man har at takke derfor. .

„Kan der vel tænkes en grundløsere og enfoldigere Beskyldning? Tilvisse, Kirken hverken kan eller vil nogen sinde ophøre med, allevegne lydt og aabent at prædike

sin himmelske Brudgoms Lære: at Sjælen og Sjælens evige Frelse overgaaer alt Andet langt i Værd og Betydning; at det intet gavner at vinde den ganske Verden, naar Sjælen derved gaaer tilgrunde; at en eneste Nat kan fratage os al den Rigdom, vi møisommeligt have samlet, ved i lang Tid at slide og slæbe. Og det er overmaade gavnligt, at slige Sandheder prædiktes for Menneskeslægten.

„Men tør man derfor fordriste sig til at paastaae, at Kirken var Naturvidenskabernes Modstander, forbød at forske i Naturens Kræfter og Love, og føre sig dem til Nytte for at tilfredsstille Livets Fornødenheder? Tvertimod, ved nærmere Betragtning vil man komme til at indsee, at Kirken ikke kan være disse Bestræbelser imod, men at den meget mere drives af Sagens Natur til at fremme dem. Dømmer selv!

„Gives der Noget, som Kirken vel kunde længes inderligere efter, end at Gud maa mere forherliges og Verdens ophøiede Værkmester bedre erkjendes? Og dette Maal naaes just ved at gennemforske hans Værker. Er altsaa det store Verdensalt en Bog, hvori Guds Navn og Viisdom staaer skrevet paa hver enkelt Side, saa elsker Gud vistnok meest dem, der meest og bedst have læst deri. Skulde I da kunne bringes til at mene, at Kirken var af Princip fjendsk imod eller ligegyldig for Granskninger, der bære en saa kostelig Frugt? at den stivsindet skulde holde denne Bog tillukket, for at Ingen maatte læse videre i den? For at troe slige Taabeligheder, maatte man ikke kjende den glødende Nidkjærhed for Guds Ære, der flammer i Christi Bruds Hjerte.

„Derhos er Kirken opflammet af en anden ei mindre mægtig Kjærlighed, af Kjærlighed til Menneskene, og en levende Attraa efter at see dem gjenindsatte i alle de Rettigheder, som Skaberen fra først af har forlehnet dem. Gud Herren overgav nemlig Jorden til Menneskets Raadighed for denne Tid og indsatte ham til Jordens Herre. Det Ord, der lød i Skabelsens Morgen: „Tager Jorden i Besiddelse og hersker over den!“ er aldrig blevet

tilbagekaldt. Havde Mennesket ei tabt Uskyldighedens og Naadens Tilstand, saa vilde han uden Møie gjøre dette Herredømme gjældende, og Skabningen frivillig være ham underdanig; men nu er dette Herredømme vanskeliggjort, og det er kun nødigt, at Skabningen bøier sig under hans Aag. Alligevel vedblev Herredømmet at bestaae i det Væsenlige. Og Kirken, vor Moder, ønsker inderligt, at det virkelig maa gjøres gjældende: at Mennesket virkelig maa vise sig at være hvad han er — Skabningens Konge.

„Men dette Herredømme bliver virkeliggjort, naar Skabningens Konge løfter det Slør, der skjuler Naturen, naar han ikke bliver staaende ved hvad Øiet seer og Haanden griber, men trænger ind i Naturens Indre og tvinger dens hemmelighedsfulde og skjulte Kræfter til at tjene hans egen og hans Medmenneskers Nytte og Fordeel. Naar det staaer fast, at Stjernihimlen fortæller sin Skabers Ære; naar vort blotte Øre fornemmer den Tale, som en Dag fortæller en anden, fornemmer Guds Vidskabs Hemmeligheder, som den ene Nat kundgjør den anden: hvor meget mere ophøies da ei Guds Almagt og Viisdom ved det granskende Blik, som gennemforsker Himlens Høider og Jordens Dybder, Stjernernes Lys og Atomernes Gran, og viser os, at Alt dette er ordnet af den høieste Viisdom efter Vægt og Maal?

„Hvor herligt fremlyser ei Menneskets Høihed, naar han byder Lynet og nøder det til afmægtigt at falde ned for sine Fødder; naar han kalder paa den elektriske Gnist og sender den som sine Ønskers Bud gennem Havets Dybder og Bjergenes bratte Afgrunde og hen over endeløse Sletter! Hvilken Triumph for Mennesket, naar han giver Dampen Vinger og nøder den til lynsnar at bære ham baade gennem Landene og over Havets skummende Bølger! Hvor overlegen viser Mennesket sig ikke, naar dets Geni, ved ligesom at give den bevidstløse Materie Forstand, faaer Dampkraften til at bevæge sig ad nøie betegnede Baner og paatage sig hans egne Byrder!

„Kirken, vor ømme Moder, seer - Menneskeaaendens

Triumpher, og, langt fra at lægge os Hindringer iveien, opfyldes den meget mere ved dette Syn med Fryd og Glæde.

„De meest skarpsynede Mænd og de berømteste Lærde vare jo ogsaa tillige de meest udmærkede Christne og Kirkens meest hengivne Sønner.

„Skulde forresten alle de anførte Grunde og Kjendgjerninger tilhobe endnu ikke være tilstrækkelige til at adsprede alle Fordomme og gjøre Ende paa al Tvivl, saa skulde dog det foromtalt Væv af Løgne tilintetgjøres ved den høitidelige Erklæring, Kirken nylig har udstedt.

„De paa Vaticanermødet forsamlede Fædre (Paven og Biskopperne) have desangaaende udtalt Ord, som vore Modstandere vilde gjøre vel i at læse og overveie. Efter nemlig at have fremsat den Lære, at Fornuft og Tro umulig kunne modsige hinanden indbyrdes, men meget mere yde hverandre gjensidig Støtte, vedblive de: „Kirken er altsaa langt fra at være til Hinder for den menneskelige Kunst og Videnskabs Pleie; tværtimod, den understøtter og fremmer den paa forskjællige Maader. Thi den hverken miskjender eller ringeagter de Fordele, som de yde Menneskelivet; den indrømmer meget mere, at, ligesom de ere udgaaede fra Gud, alle Kundskabers Herre, saaledes føre de ved rigtig Pleie med Naadens Hjælp til Gud.“

„De anførte Beskyldninger ere altsaa uden Grund og Betydning og røbe kun Had til Kirken og Higen efter (om muligt) at nedværdige den.

„Men medens Videnskaben i og for sig, langt fra at forkastes, meget mere fremmes af Kirken, er der alligevel et vist Slags Viden, der medrette fordømmes; en Viden, der stammer fra den Philosophi, som med djævelsk Hovmod paastaer, at „den menneskelige Fornuft er, uden nogetsomhelst Hensyn til Gud, den eneste Maalestok for hvad der er sandt og falskt, godt og ondt;

at den er sin egen Lov og tilstrækkelig til, ved sine egne naturlige Kræfter at begrunde baade det enkelte Menneskes og Folkenes Velfærd“. (Syll. 3.)

„Det er den Videnskab, der fordyber sig i Materien og tilkjender den Evighed, der stiger op til Himlen og ned til Jordens Dybder, for forgjæves at speide efter et Beviis, der kunde være istand til at kuldkaste Bibelens Beretning om Skabelsen. Det er den Videnskab, der stiller Menneske og Dyr paa samme Trin, og i sin Forblindelse rokker ved de Grundvolde, hvorpaa den sædelige, huuslige og borgerlige Orden hviler. Men det er ikke desto mindre unægteligt, at man ei tør klage over, men maa opløfte sine Hænder til Gud med Tak for, at han paa Jorden har indstiftet det ufeilbare Læreembede, der bringer og bevarer os al Velsignelse for Nutiden saavel som for Fremtiden, og beskytter denne mod de Menneskers ugudelige Hænder, der ville frarane os den.“

P.

Johan Michael Kostello.

(Sluttet.)

Johan svarede paa denne Spøg med en munter Latter, som Edvard selv maatte istemme; derpaa gav han ham i de venligste og blideste Udtryk en kort Forklaring.

I katholske Opdragelsesanstalter bestaae ofte Maria-Foreninger eller „Marianske Congregationer“, og i dem optages kun de Elever, som udmærke sig fremfor de øvrige ved Flid og god Opførsel. Saadan en Forening var der ogsaa i det Seminarium, hvori Kostello gjorde sine Studeringer. Ogsaa han indtraadte i den i det andet Aar efter en længere Prøvetid. Fra nu af var det Maalet,

der foresvævede ham, ved alle Handlinger, at vise sig sin særegne Beskytterinde og Moder Maria værdig; hun var ogsaa ofte Gjenstand for hans Samtaler med Venner. Efter Forstanderskabets Vidnesbyrd var han fra den Dag, han optoges i Congregationen, indtil sin Død et af de ivrigste Medlemmer.

Foran Anstalten stod et Capel, som var indviet til Guds Moder. I Mai Maaned, som af Katholikerne helliges til Marias særlige Dyrkelse, holdtes i hint Capel hver Aften den saakaldte Maiandagt, og Johan havde faaet det Hverv, at pryde Alteret. Dette gjorde han med en saadan Omhyggelighed og Smag, at Alle forbausedes derover. Han sparede ingen Umage; intet Arbeide var for besværligt for Marias trofaste Barn. Hans Skarpsindighed i at opfinde nye Midler til at pryde Alteret for „sin kjære Moder“, som han pleiede at kalde Maria, var lige saa stor som hans Færdighed i Udførelsen. Hver Aften beundrede hans Meddisciple med from Nysgjerrighed hans Arbeide; hver Aften frembød der sig for deres Øine et nyt overraskende Syn, frembragt ved en ny smagfuld Sammenstilling af Lys og Blomster. Een Dag dannede de en Krands, en auden et Kors, saa igjen de hellige Navnes, Jesu og Marias Begyndelsesbogstaver eller de to helligste Hjerters Skikkelse.

At pryde et Alter, kan være en tiltalende Tidsfordriv; men at det hos Johan var Kjærlighed og Andagt; det fremgik af hans øvrige Gjæringer.

Thi de Blomster og Lys, Kostello saa at sige i sit Hjerter opstillede til Ære for Guds Moder, vare endnu langt skjønnere og lysere end dem, hvormed han prydede hendes Alter.

Det er umuligt for et ungt Menneske, længe at bevare sand Fromhed og Uskyldighed, uden ofte med Andagt at modtage de hellige Sacramenter. Derfor have de marianske Congregationer særegne Forskrifter og Regler med Hensyn hertil. Kostello pleiede baade i selve Anstalten og i Ferietiden hver Uge, om det var muligt,

at annamme Bodens og Alterets Sacramenter. Hver Dag bad han Rosenkrandsen og de smaa Timebønner til Ære for den allerseligste Jomfru, læste ofte i en opbyggelig Bog om Guds Moders Levnet og lagde sig aldrig til Sengs, uden at have bedet et eller andet Led af Rosenkrandsen. Han havde en lille Statue af Guds Moder paa sin Pult for uafbrudt at mindes om hende og anbefale sig til hendes Beskyttelse.

En Elevs daglige Liv i en godt bestyret katholsk Opdragelsesanstalt byder ikke megen Leilighed til iøinefaldende og overordnede Dydsøvelser. Det ligner mere Jesubarnets stille Liv i Nazareth. Men der bydes desto mere Leilighed til at øve de Dyder, som den h. Franz af Sales kalder de „små Dyder“. De ere små i deres ydre Fremtræden og ubetydelige for et sædvanligt Øie; men store i Guds Øine er Den, som er trofast og udholdende i Udøvelsen af disse „små Dyder“. Thi Trofastheden i Smaating er det Høieste. Og denne Trofasthed øvedes af Kostello paa en ganske usædvanlig Maade. Vi skulle herpaa kun anføre nogle Exempler.

1. Sanddruhed. Kostellos Moder fortalte, at hun i Løbet af de 17 Aar, han var hjemme hos hende, aldrig havde grebet ham i en vitterlig Løgn. Var han engang imellem fremkommen med en Undskyldning, hvormed det ikke var aldeles i Rigtighed, havde han ingen Ro havt paa sig, inden han havde opklaret og berigtiget Alt.

2. Samvittighedsfuldhed. Da han en af Dage i meget varmt Veir besøgte en af sine Venner, anmodede han denne om en Drik Vand. Strax rakte Huusjomfruen ham et Glas Viin blandet med Vand. Han spurgte hende, om hendes Herskab vidste noget derom. Han fik det Svar, at det ikke var nødvendigt, da Vinen var bestemt til det daglige Brug. Men det nøiedes Johans ømme Samvittighed ikke med. Han lod sig ikke bevæge til at drikke, før Herskabet var blevet underrettet derom.

3. Lydighed. En af Kostellos Meddisciple, som har tilbragt to Aar i hans nærmeste Nærhed, fortæller: „Atter og atter opbyggedes jeg ved hans punktliges Iagttagelse af Husets Regler, og det ogsaa i saadanne Ting, som ved deres tilsyneladende Ubetydelighed ellers aldrig vilde have vakt min Opmærksomhed. Aldrig saae jeg ham gjøre noget, som var forbudt.“ Denne barnlige Ærefrygt for Reglerne gjorde ham ængstelig bekymret for at give selv den mindste Anledning til Adspredelse. Det blev snart hos Eleverne til et Ordsprog, at man i Studiesalen aldrig kunde faae Kostello til at lee.

4. Venlighed. Til Anstaltens Regler hørte ogsaa Legen i Recreationstiden. Her tilbød sig nu ofte Leilighed til at opgive sin egen Villie, til at vise Andre en Tjeneste, og i Omgang med overgivne Kammerater ikke at tabe Taalmodigheden. En af hans Medelever har efter hans Død meddeelt herom Følgende: „Der gives en Anskuelse, som man kan kalde for grundfalsk, skjøndt den er almindelig hos mange Christne, den Anskuelse nemlig, at sand Fromhed og Dyd bestaaer i uafbrudte Bønner, i Modbydelighed for al Munterhed og Glæde, i stive og tilvante Manerer og et alvorligt Ansigt. Ifølge denne Anskuelse vilde den være en god Student, som ogsaa i Fritiden undgik ethvert Tegn paa et glad Sindelag, som med en vis Medlidenhed for sine letsindige Kammerater gik omkring iblandt dem ligesom et Slags Iisbjerg, der, selv koldt, unddrager ogsaa sin Omgivelse al Varme. Men en saadan Fromhed fortjener ikke dette hæderlige Navn; den er meget mere latterlig og modbydelig. Kostello hørte ikke til det Slags Folk. Naar Recreationens Time havde slaat, omgikkes han sine Legekammerater altid med en hjertevindende Venlighed; han søgte at opmuntre de sørgmodige og bringe de altfor livlige til den rolige Selvbeherskelse, som han selv var i Besiddelse af.“ Naar det gjaldt om at ordne en fælleds Leg, blev han altid først udkaaret dertil, og han begyndte den med den meest levende Iver. Hans muntre Ansigt

afspilede hans Sjæls Fred og Renhed. Dertil havde han et kjærligt og høimodigt Hjerter. Saaledes var han sine Medelevers Yndling, hvis Kjærlighed han ved sin Venlighed og Forekommenhed havde vundet i høi Grad. Aldrig hørte man, at han havde fornærmet nogen af hans Legekammerater; og naar han selv troede at have krænket Nogen, havde han ingen Ro, inden han havde gjort sin Feil god igjen.

5. Sagtmodighed og Taaalmodighed. I en Anstalt, hvor mange Børn boe sammen, vil der altid findes nogle, som holde mere af ubunden Frihed end af et ved Regler strengt ordnet Liv. Det var ogsaa Tilfældet i Seminariet Sct. Carl. Kostello havde meget at lide af de faa, som vare saaledes sindede. Hans dydige Levnet var en bestandig Bebreidelse for deres tøilesløse og let-sindige Adfærd. Derfor fortrædige de ham ofte, naar de kunde gjøre det uden at blive set af deres Foresatte. Paa Spadseretoure kastede de ofte Steen eller andre Ting efter ham. Men Kostello bar deres Spot og Raahed med den Sagtmodighed, som er eiendommelig for en sand Efterfølger af den Korsfæstede.

En Gang kom en af Anstaltens yngre Elever ham imøde og raabte: „Kostello, jeg har nylig hørt, at Du tidt falskeligt har anklaget dine Meddisciple for Lærerne.“

For et saa ædelt og følsomt Gemyt som hans, kunde ingen Anklage være mere fornærmende. Den skar ham i hans Sjæls Inderste og drev ham Blodet til Hovedet. Et Øieblik stod han rolig og overveiende. Derpaa svarede han med den største Sagtmodighed: „Denne Bebreidelse vil Ingen i Anstalten medrette kunne gjøre mig.“

6. Kjærlighed til Næsten. Vi have ovenfor talt om det Uheld, som hændtes Kostello paa Jernbanen. Efter at være stegen ud af den sønderslaaede Vogn, saae han ikke langt fra sig en Kone, som forgjæves umagede sig med at bringe sit ængsteligt skrigende forskrækkede Barn til at tie. Moderens Haand var bleven saaledes saaret

og sønderknust, at hun slet kunde røre den. Underfølelidsende og trøstende Tiltale forbandt Johan, den albarmhjertige Frelzers unge Discipel, den stakkels Moders saarede Haand; derpaa tog han det grædende Barn paa sine Arme og vuggede det i en blid Søvn. Men dermed var hans Kjærlighed endnu ikke tilfredsstillet. Han forærede den fattige Kone sin Pengepungs hele Indhold og laante endnu Noget af sin Ven, for at den ulykkelige Kone kunde fortsætte sin Reise.

Den største Løn, hvormed Gud kunde lønne en saa uskyldig og dydig Sjæl, var den Naade, at tage den tidlig til sig i Himlen. Derved bevaredes han for, at „Ugudelighed ikke forførte hans Sind og Falskhed ikke besmittede hans Sjæl“, som den h. Skrift siger. Denne Naade blev ham til Deel.

Han tilbragte allerede det tredie Aar i St. Carls Collegium. Paa denne Helgens, Husets Patrons, Festdag havde Johan netop fuldendt de aandelige Øvelser. Ved denne Leilighed opskrev han sig nogle Forsætter, som han med Guds Naades Bistand havde fattet under Exer-citierne.

De vare følgende:

„Jeg, Johan M. Kostello, har fattet følgende Forsætter, som jeg lover med Guds Hjælp og under den allersaligste Jomfrues Beskyttelse trofast at overholde:

1. Jeg vil altid modtage min Sjæleførers Raad, som om de kom fra Gud selv.

2. I Taushedens Tid vil jeg ikke see mig nysgjerrig omkring.

3. I Recreationen vil jeg aldrig vedblive at lege, naar jeg mærker, at jeg er vred.

4. Jeg vil bære ethvert Kors med Taalmodighed.

5. Jeg vil gjøre Alt hvad der staaer i min Magt til Guds større Ære.

6. Jeg vil altid nære en inderlig Kjærlighed og Andagt til den allersaligste Jomfru.

Hellige Maria! bed for mig Synder. Johan M. Kostello.“

Allerede nogle Uger senere blev han angrebet af Typhusfeber, og han døde den 16. December 1865 en gudhengiven salig Død. Det var netop en Løverdags, den Dag, som Kirken har indviet til Himmeldronningens særlige Dyrkelse.

Læseren tænker her uden Tvivl: Gid jeg maatte engang døe i saa from en Stemning som Johan!

Det Billede, som Du — min unge Læser! — har fundet malet i denne sanddrue Fortælling, har behaget Dig. Dit Hjerte siger uvilkaarlig: Det var smukt! Saa afholdt, god, fredsommelig, taalmodig og from gad jeg ogsaa være! Kjære Ven! Hvad Johan kunde for 15—20 Aar siden, det kan Du endnu gjøre den Dag idag. Helliggjørelsens Bud er lige saa godt givet Dig som Johan. Den Herre, som har givet det, er rede til ligesaa godt at hjælpe Dig, som han har hjulpet Johan. Maria er ligesaa godt din Moder, som hun har været hans. Du lever maaskee endog i lignende Kaar som han.

Er dit Ønske alvorligt meent, hvad kan der da vel være til Hinder for at naae det?

r.

Kirkelige Efterretninger.

Bern. Katholikerne i Argau agte til det store Raad at indgive en af 7000 katholske Mænd underskreven Protest imod Kirkeforfølgelsen. I Spidsen for de aargauiske Smaatyranner staaer Augustin Keller, en radical Frimurer, som lønner Katholikerne for deres imod ham udviste Velgjæringer med Forfølgelse. Han var nemlig en fattig Dreng, da de kirkelige Anstalter toge sig af ham, lode ham studere og underholdt ham. Det Første, han nu gjorde, for at vise sin Taknemmelighed, var, at han, saasnart han kom til Magt, uddrev de Præster af deres An-

stalt, som havde bibragt ham hans Kundskaber og opdraget ham. Katholikerne have længe været taalmodige; men nu blive de kjede af at lade sig tyrannisere og prostere derimod.

Kjøbenhavn. „Dansk Kirketidende“ Nr. 22 skriver: „Den romerske Kirke i de Forenede Stater voxer Aar for Aar i Magt og Indflydelse, og det er især ved sine Skoler, at den udøver en Indflydelse, som desværre kun altfor meget oversees. Det samlede Antal af romersk-katholske Præster beløber sig for Øieblikket — efter „The catholic Telegraph“ — til 5,200; af disse tilhøre de 3000 „the Irish race“, og 1,603 ere tydsk-katholske Geistlige, af hvilke den største Deel findes i Dioceset Milwaukee. Men hvor stor disses Propaganda er, viser den simple Kjendsgjerning, at der i Nordamericas romerske Skoler alene opdrages 35,000 Piger af protestantiske Forældre, af hvilke mindst den tiende Deel efter romersk Statistik gaaer over til Pavekirken. Og saa de Andre? At de vanskeligt kunne blive gode evangeliske Christne, ligger klart for Dagen. Ligegyldighed og Ringeagt for deres egen Kirke bliver ialtfald let Frugten af deres katholske Opdragelse. I Staterne Georgia, Alabama og Mississippi er der for kort Tid siden oprettet 40 katholske Skoler, hvor Børn af farvede Forældre blive frit underviste. Og hvilken uhyre Virksomhed den romerske Kirke udfolder blandt Negerne i Syden, kan skjønnes deraf, at den aarlig anvender 600,000 Doll. paa Missionen blandt de frigivne Negere og har 150,000 af disse i sine Skoler.“ — Det glæder os altid at see vor hellige Kirkes Virksomhed paaskjønnet, og i Særdeleshed, at Gud anvender den som et Naadens Redskab til at frelse de stakkels Negere, der af alle øvrige Religionssamfund saa temmelig ansees for Væsener, som det ikke er værd at bryde sig om.

America. Den methodistiske Biskop Foster holdt nylig en Tale i Boston, om hvilken „North Western Chronicle“ beretter. Vi hidsætte følgende Passus af Talen: „Jeg nærer en dyb Høiagtelse for de romerske Katholiker og den romersk-katholske Kirke; og denne Følelse voxer, jo mere jeg skrider frem i Alder. Jeg er ikke af den Mening, at vi have Ret til at kritisere Katholikerne, førend vi lægge en Nidkjærhed i vor guddommelige Mesters Tjeneste for Dagen, som idetmindste ligner deres. Thi hvøm ere de, som allerede før Dagens Frembrud, til Trods for Vinterens Strængthed, haste forbi vore Boliger?

som fylde deres Kirker indtil den sidste Plads for at tilbede deres Skaber, medens vi, sunkne i syndig Søvn, tabe Dagens velsignelsesrige første Timer? Hvem ere de paa Gaderne sig forsamlende Masser med Bønnebogen i Haanden, hvis ærbødige Holdning lader slutte til Hjertets oprigtige Fromhed, en Fromhed, som er ligesaa usminket som de Bedstes iblandt os? Det er ivrige, trofaste Katholiker, som fast troe paa deres Kirkes Sandhed, som vide, at de i deres Kirker tilbede og tjene den Gud, de elske. Til hvilken Kirke høre de talrige Samfund, hvis Tjenere findes Dag og Nat ved Sygesengene og aldrig trættes ved at bringe høihjertede Offere for deres Medchristnes Velfærd? Hvem ere de fattige og ubekjendte Personer, som komme hertil fra fjerne Lande, og som ere istand til, trods deres Fattigdom, at bygge de pragtfulde Templer, som bringe os til at rødme? Er det ikke den fattige, sin Tro urokkeligt hengivne Tjenestepige, som med Glæde lægger sin Løns Tiende paa Guds Alter? Og vil hun ikke finde Naade i Guds Øine?

„Nylig har jeg læst en Artikel i „Christian Advocate“, som beskæmmer os. Denne Artikel beretter, at Katholikerne i New-York besidde en samlet kirkelig Formue, som overstiger en Værdi af 12 Millioner Dollars, en Sum, som er betydeligt større end Værdien af alle andre Kirkers Eiendomme med Undtagelse af Episcopal-kirken. For 60 Aar siden besad Katholikerne kun tre Kirker i New-York, og nu befolke de alle vore protestantiske Byer. Hvad Grund have vi til at anke over, at det forholder sig saaledes? Hvorfor skulle vi vredes paa dem, fordi deres herlige Kirkespire kaste deres Skygge paa de smukkeste Partier i vore Byer? Lad os først tilægge os nogle af de smukke Dyder, nogle af de glimrende Egenskaber, som de ere i Besiddelse af i en langt høiere Grad end vi! Disse Dyder, forenede med vore, ville da give os Lov til, med Føie at kunne holde os for berettigede til at kritisere deres Gjerninger.“

Torsdagen d. 27. Juni Kl 8 $\frac{1}{2}$ lader Mariaforeningen en h. Messe læse for sit afdøde Medlem, Fru Nitsch. .

Marieforeningen

holder sit vanlige Møde paa Søndag d. 30. Juni efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 23. Juni. 2. Søndag efter Pintse. Aftenandagten med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 8. Paa de følgende 4 Aftener holdes Kl. 9 offentlig Andagt til det allerhelligste Sacrament, og Torsdag Aften sluttet Octavhøitiden med Prædiken og Procession. — 24. M. Johannes den Døbers Fødsel. 25. Ti. Vilhelm, Abbed. 26. O. Johannes og Paulus, Mart. 27. To. Octav af Christi Legemsfests. 28. F. (Fastedag) Jesu Hjertefest (feires offentlig paa førstkommende Søndag). 29. L. Petrus og Paulus, Apostelfyrster (feires offentlig paa førstkommende Søndag).

Fredagen d. 28. Juni, Vigilie til Petri og Pauli Fest, er befalet Vigilie-Fastedag.

Søndagen d. 30. Juni. 3. Søndag efter Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter, og tillige: De h. Apostelfyrster Petrus' og Paulus' festlige Mindedag.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Smerte ved at døe uden de sidste Sacramenter; men jeg forsikrer for al Verden, at jeg døer med de Følelser, der anstaae en katholsk Christen og i den fuldkomneste Underkastelse under den hellige Kirke. Jeg beder ydmygt Enhver, som jeg maatte have fornærmet, om Tilgivelse, og jeg tilgiver Enhver, der har fornærmet mig. Jeg takker Dig, min Gud, for den store Barmhertighed, Du har viist mig, ved at kalde mig til den katholske Tro og føre mig ind i den Kirkes Skjød, udenfor hvilken der ikke gives Frelse.“

Denne mærkelige Mand hed Niels Steensen — eller, som han efter Datidens Skik med latinsk Klang almindelig benævnedes: Nicolaus Steno, Stenonis eller Stenonius —, og var født i Kjøbenhavn den 20. Januar 1638, hvor hans Fader, en dygtig Guldsmed, var vel seet af Christian IV. baade som Kunstner og hengiven Tilhænger af Luthers Lære.*)

Han var usædvanlig rigt begavet, talte og skrev, foruden sit Modersmaal, Tydsk, Engelsk, Fransk, Italiensk og Latin, og var hjemme i Græsk og Hebraisk. Han havde ved sin udbredte Lærdom og sine mangfoldige Opdagelser naaet en stor Berømthed, ja et europæisk Navn. Han var nemlig en navnkundig Anatom, Physiolog, Geolog og Matematiker, ja „den moderne Geognosies Skaber“, og en Tidlang (1672—1674) ansat som Professor ved Kjøbenhavns Universitet. Han, den katholske Biskop, beundres som Videnskabsmand af Mænd som A. v. Humboldt i *Essai géognostique* og C. Voigt i *Lehrbuch der Geologie und Petrefactenkunde* m. m. Alle ere efter N. M. Petersen**) enige om at henføre ham til „de ingenjøre Mænd, der ere et Aarhundrede forud for deres Tid, og hvis Opdagelser først faae Plads i Videnskaben efter deres Død“.

*) En Skildring af Steensens elskværdige Character og hans Overgangs nærmere Omstændigheder findes i dette Tidsskrivts 4de Aarg. (1856) S. 561 ff.

**) Bidrag til den danske Literaturs Historie III. S. 218.

En udførlig dansk Fremstilling af hans Fortjenester af Geognosien tør efter Sammes Mening uden Tvivl engang ventes „for at ogsaa vi, uden at maatte tye til Fremmede, kunne faae Oplysning om, hvad det er, som disse saa høilig beundre“. „Imidlerlid“, klager hans Biograph, „er han glemt af sine Landsmænd; og Grunden hertil maa bl. A. søges i, at han i en forholdsviis ung Alder (d. v. s. sidst i 1667, altsaa næppe 30 Aar gammel) afsvor sine Fædres Tro.“

En Tænkter, som Steno, et saa lyst og grundigt Hoved, maatte have gode, ja tvingende Grunde til et saa alvorligt Skridt. Dette maatte paa Forhaand staa fast, om han end ikke selv havde berettet os, at han alvorligt læste og granskede i de gamle Kirkefædre saavel som i de magdeburgske Centurier og andre protestantiske Bøger, og at det netop var Dagens bedste Timer, Morgentimerne, han næsten udelukkende helligede til disse Studier.

At han lod sig lede af sin Overbeviisning, og var aldeles fri for alle uædle Bevæggrunde og alle menneskelige og jordiske Hensyn, er en ikke mindre afgjort Sag. „Thi hans Samtidige, ligesom hans hele Levnet, bære Vidne om, at han besad den høieste Grad af Dyd; han siges at have været fuldkommen fremmed for al verdslig Forfængelighed og jordisk Begjærlighed.“ ... „Det er aabenbart, at han forlod sin Fædrenetro, fordi Protestantismen ikke tilfredsstillede hans dybe Sind, og fordi den oprindelige Kirke greb ham med sin Martyrdom. Hans Overgangs Motiver og det Martyrliv, den fremkaldte, skal beskues med Ærbødighed og ikke drages ned i det laveste Livs Sfære. Saaledes dømmes fra et protestantisk Standpunkt af Mænd, der ansee hans Omvendelse til Moderkirken for Apostasi (Frafald) og Forvildelse.“

Hvad kunde han vel ogsaa have søgt at vinde ved sin Overgang? Mon Formue? en agtet Stilling? et berømt Navn? — Men Alt dette havde han jo allerede erhvervet sig ved sine Kundskaber og Opdagelser. Tvertimod

maatte han meget mere forudsee, at Religionsforandringen vilde være ham til Hinder for at forfremmes og gjøre Carriere i Verden. Det var just af Heusyn til Religionen, at han tøvede med at betræde en Lærestol ved Kjøbenhavns Universitet; og det var ligeledes for Religionens Skyld, at han snart, efter omtrent halvandet Aars Forløb, opgav sin hæderlige Stilling og for stedse forlod sit Fædreland.

Men vi ere ogsaa saa lykkelige at besidde flere Skrivter fra hans egen Haand, hvori han selv gjør Rede for, hvad der bragte ham til at forandre sin Troesbekjendelse. Deraf sees, at det kun var Forstandens Brug og Bud, der nødte ham til at bringe Forstandens Offer, ved at bøie sig for den katholske Kirkes guddommelige Læremyndighed. „For at afhjælpe min Sjæls Uvished“ — skriver han — „gjorde jeg mig al mulig Flid for at finde Sandheden, hvilken jeg søgte med Hjertets Oprigtighed, omendskjøndt min Opdragelse fra Barndommen af i den lutherske Tro gjorde Modstand og opmuntrede mig til Haardnakkethed i mine gamle Meninger. Ei tilfreds med at raadføre mig med lærde Mænd, af hvilke der unægteligt findes mange blandt Katholikerne, vilde jeg i al Magelighed oplyse mig ved Hjælp af den hellige Skrivts originale Vidner og de ældste Forfattere, navnlig ogsaa ved ældgamle græske og hebraiske Haandskrivter i et berømt Bibliothek, for ikke at stole paa de latinske Oversættelser uden videre Prøvelse, men jevnføre dem med de originale Vidner i de to nævnte Sprog, hvilke jeg ved tidligere Studier havde lært. Kort sagt, efter megen Sammenligning, megen Læsen, efter lang Undersøgelse og Collationering, kunde jeg ikke andet, efter hvad jeg læste og hørte, end blive overbevist, baade om Sandheden, som de romerske Katholiker bekjende, og om Falskheden, hvori de bedragne Lutheranere leve. Det Samme vil hændes Enhver, som oprigtigt foretager sig at søge Sandheden; thi Gud vil ikke forlade Den, som søger den sande Tro med et oprigtigt Hjerte, hvilket jeg ved hans Godhed har erfaret paa mig selv.“

(Fortsættes.)

Den hellige Maria Magdalena. *)

I saa mangen en Skriftestol hænger hin store Bodfærdiges Billede. Hvorfor? For at sige til hver den, der træder ind i samme: Vil Du her heute dine Synders Tilgivelse, saa være Din Anger, Din Ydmyghed og Din Kjærlighed som den hellige Maria Magdalenas; og naar Din Anger, Din Ydmyghed og Din Kjærlighed er saaledes, saa skal Du faae Tilgivelse, om Dine Synder end ere nok saa store.

Hvad den hellige Skrivt fortæller om Synderinden, der salvede Christi Fødder, det veed enhver nogenlunde vel underviist Christen. Men man har fra gammel Tid endnu mange andre Beretninger om den hellige Magdalena, og navnlig er der een fra Aaret 1598, en heel stor og nøiagtig Levnetsbeskrivelse. Af denne skal der her meddeles Et og Andet.

Beretningen gaaer, ligesom mange af Kirkefædrenes, ud fra, at Maria, Lazarus' Søster, og den bodfærdige Magdalena vare een og den Samme. Martha skal da ogsaa længe og tidt have gjort sig Umage for at faae sin Søster Maria til at opgive sit lastefulde Levnet, men forgjæves. Saa var det engang, at Martha var i Besøg hos Maria, og da hun skulde til at gaae, sagde hun til hende: „Min kjære Søster, jeg har været fornøiet og glad hos Dig, men nu har jeg en Bøn til Dig. Hvis Du vil føie mig i den, saa vil jeg for denne Gang ikke forlange mere af Dig.“ — „Nuvel, siig frem; hvad er det?“ Og saa fortalte Martha hende, at der var opstaaet en stor Prophet i Jødelandet, en Prophet, som gjorde store Undergjerninger, som havde rensset Simeou fra den spedalske Syge og som havde gjenopvakt en fornem Mands Datter fra de Døde. Ja saadanne Jertegn havde hin Prophet gjort mange af, saa at man vel deraf kunde slutte, at han maatte være den rette Messias, som Fædrene havde lovet Folket. Og saa bad hun sin Søster om, at hun

*) Efter „Legende v. Alban Stolz.“ Freiburg 1859. III.

dog engang vilde høre hans Prædiken. Men Magdalena, som fandt, at det var en bitter Kost, svarede og sagde: „Kjære Søster, jeg synes det er underligt, at Du altid holder saa megen formanende Tale til mig. Faaer jeg engang Lyst til den Prædiken, saa skal jeg nok gaae hen at høre den. Hvis ikke, saa bliver jeg hjemme. Du har jo altid havt Din Glæde af det Slags Folk; saa gaa Du derhen; jeg har min Glæde i Verden, og derfor beder jeg Dig rent ud om at lade mig være i Fred.“

„Men“, sagde Martha videre: „Kjære Søster, det er jo dog ikke synderlig svært, hvad jeg forlanger af Dig.“ — „Om Du havde bedet mig om noget langt Større, det skulde ikke være blevet Dig nægtet.“ — „Og Du vil ikke engang gjøre den Smule for min Skyld. Naar Du nu ikke vil gaae did for Andagtens Skyld, saa kom dog i det mindste engang og hør, hvor kjærlig og god og ydmyg, kort sagt, hvor viis og trøstelig denne Prophet er i sin Tale.“

Da Magdalena havde hørt disse Ord af sin Søster, blev hun lidt blødere om Hjertet og gav følgende Svar: „Velan Søster, for at jeg engang kan blive fri for dine kjedelige Formaninger, saa lover jeg Dig, at jeg den Dag imorgen skal gaae med Dig hen at høre en Prædiken, men ikke med saadanne fattige Klæder, som dem Du har paa.“ Ved dette Svar blev Martha saare glad; og hun takkede sin Søster med stor Inderlighed og sagde, at hun maatte komme saaledes klædt, som hun selv havde Lyst til; hun for sin Deel vilde jo ogsaa gaae som hun pleiede. Den halve Nat blev Martha oppe og bad, at Alt maatte vendes til det bedste.

Magdalena stod derimod tidlig op den næsten Morgen og iførte sig de allerkostbareste og meest hoffærdige Klæder hun eiede; saa tog hun et Speil og saae sig deri; det var hendes Skik og det gjorde hun hver Dag; og var der Et eller Andet, som hun ikke syntes om ved sin Paaklædning, saa maatte hendes Piger strax rette og forbedre det.

Da de nu kom ud paa Torvet i Jerusalem, var der meget Folk forsamlet; de vilde høre den nye Prophet, og de saae paa den pyntede Magdalena alt hvad de kunde. Som det da pleier at skee, sagde den Ene Et og den Anden et Andet, men den almindelige Mening var den: det Fruentimmer kommer ikke til Prædikenen for Andægtighedens Skyld, men søger her noget ganske Andet; thi det kunde man strax forstaae, naar man saae hendes prunkende Pynt. Den fromme ydmyge Martha, der ikke var vant til at spadserere med et sligt kostbart smykket Fruentimmer, hørte paa alt dette og megen anden Spot med stor Bedrøvelse; hun skammede sig saaledes for Folk, at hun ikke turde løfte Øinene op fra Jorden, førend hun var kommet ind i Templet. Der stod nu den Herre Jesus Christus, som om han tænkte over hvad han vilde sige til Folket. Og da Magdalena, som hun var vant til, saae sig om til høire og venstre, saa skete det, at hun kom til at see paa Christus, og Christus saae paa hende. Men Christus saae paa hende, saaledes som han paa Dommens strenge Dag vil see paa de Fordømte.

Da Magdalena mødte dette Blik af vor Herre, saa paakom der hende en stor Angst, og hun begyndte at skjælve paa alle sine Lemmer og blev bleg som et Lig. Hun fik en saadan Skræk i Hjertet, at hun hverken kunde staae eller sætte sig ned; saa lod hun sig falde ned paa Gulvet, og Folk undrede sig meget over hende.

Men den gode Gud vilde ikke, at det med Magdalena skulde blive ved en slig usalig Skræk. Thi noget efter saae Magdalena igjen paa Herren, og hun saae deunegang paa ham med den dybeste Ydmyghed; og Herren saae atter paa hende, men nu saae han paa hende saaledes, som han hver Dag seer paa sine Udvalgte i Himlen. I Synderindens Hjerte vaagnede der nu en stor og brændende Kjærlighed til Gud, og hun forstod paa eengang hele sin Elenighed og begyndte at klage og jamre: „Vee mig, at jeg har forladt min Gud; Vee mig for alt det Onde og Skammelige jeg har gjort; at jeg har ladet mig bedaare

af Kjødets Lyst og Yppighed og alle Helvedes Aander. Ak, hvad skal jeg gjøre? .Hvorledes vil jeg kunne be-
staae for Gud?“

Men Martha sagde, at hun ikke maatte fortvivle, thi Guds Barmhertighed er større end al Verdens Synd. Heller ikke maatte hun forstyrre Herren i sin Tale, men høre nøie efter.

Og Jesus taledede om det nedgravede Pund, og om det fortabte Faar og om Penningen og om den forlorne Søn. Han gjorde saa; thi han vidste, hvad der foregik i Magdalenas Sjæl. Men Magdalena afførte sig sine Smykker og Kjæder og skammede sig dybt i sit Hjertes Inderste over sin Hoffærdighed og over den megen Forargelse hun havde givet. Hun græd og sagde: „O Gud, vær mig arme Synderinde naadig og barmhertig. Hvad skal jeg gjøre?“ Og saa gik hun hjem i sit Kammer og græd atter og tænkte ikke paa Andet end paa Gud. Men henimod Aften gik hun ud og spurgte Folk, hvor Christus var.

Og nu var det, at Magdalena traf Jesus ved Gjæstebudet og salvede hans Fødder, og at Frelseren tilgav hende alle hendes Synder og forsvarede hende for de Andre.

Men derpaa drog Magdalena ind i sin Broders Huus, og de som saae det, sagde, at Propheten vistnok ikke havde villet modtage hende, men at hun vel ikke brød sig om det, og førte anden løs og dum Snak i Munden; men Martha vidste Alt og gik sin Søster imøde, og de faldt hinanden om Halsen og græd høit — og dennegang græd de af Glæde, thi det var den lykkeligste Time i Magdalenas hele Liv. Og de lovede og prisede Gud med stor Taknemmelighed. Men Maria gjorde fra denne Stund af Bod for sine mange og svære Synder; de sidste 30 Aar af sit Liv boede hun i en Klippehule ved Marseille; men hendes Kjærlighed til Herren voxede fra Dag til Dag, saa at hun ikke vilde høre tale om Andet, end om vor guddommelige Frelser. Saalænge han vandrede her paa Jorden, fulgte hun ham tilligemed de fromme Kvinder,

om hvilke Skrivten fortæller. Da Jesus døde paa Korset, stod Magdalena ved Foden af samme, men da Paaske-morgen kom, var det Magdalena, hvem det blev forundt, først at see den gjenopstandne Frelser.

See, Synden er Menneskets Fordærvelse, og, kjære Læser, dersom Du lever i Synd, da gjør som Magdalena: Vend Djævelen Ryggen; gjør Bod! Om end Dine Synder ere nok saa mange og svære, men Din Anger, Din Ydmyghed, og Din Kjærlighed er som den hellige Maria Magdalenas, saa vil Du faae Tilgivelse for dem alle; thi Guds Barmhjertighed er uendelig stor.

Protestantismen paa Madagascar.

Den Gothaiske Hofkalender for 1877 beretter om de religiøse Forhold paa Madagaskar: „Blandt Howaerne (den herskende Classe) er Christendommen officielt indført, og Folket bekjender sig nominelt til Presbyterianismen. Katholikernes Antal angives til 10,000“ (Hofkalender S. 747). Katholikernes Antal er her angivet for lavt, da i Tananariva og Omegn er langt flere end 10,000 Katholiker. Men da vi mangle al Statistik desangaaende, maae vi lade Sagen staae hen, og hellere kaste et Blik paa Madagaskarernes „officielle“ Christendom. Paa det Londoner Missionsselskabs Aarsforsamling afgav den protestantiske Missionær, Rev. Cousins, „meget instructive Meddelelser om Madagaskar, som vare grundede paa en tolvaarig Erfaring“, og „Allgemeine Missionsschrift“ bringer følgende Uddrag af disse „instructive Meddelelser“ (Septbr. 1877 S. 412 ff.):

„Vort Blik ind i Fremtiden“, sagde Rev. Cousins, „er ikke uden Skygge. Der er nu først den Kjendsgjering, som stedse paany paatrænger sig vor Iagttagelse, at vi i Madagaskar have et stort Antal Navnchristne. Overveier blot, at de 275,000 Mennesker, som vi tælle blandt vor Missions Tilhængere paa Madagaskar, pludseligt ind-

traadte i Kirken. og at paa Grund heraf mange Ting møde os stedse paany, som forskrække os, naar vi gjøre os Uleilighed med at gjøre dem deelagtige i Evangeliets Velsignelser.“ Dette betyder ikke andet, end at Tilhængerne af den protestantiske Mission kun ere det af Navnet, og at de vise sig som fuldstændige Hedninger, naar det gjælder om at opfylde en Christens Pligter.

„Vi finde navnlig“, heder det videre, „paa de Steder, som ligge lidt afsides fra Missionens Midtpunkt, at mange Madagaskarer ere blevne Christne ene og alene fordi Christendommen nuomstunder er Dronningens og Hoffets Religion. Mange tale f. Ex. om Søndagen som om „Dronningens Sabbath“, om Bibelen som om „Dronningens Eiendom“, og de bivaane ikke sjældent Gudstjenesten kun for at vise deres Lydighed mod Regeringen. . . . En anden Omstændighed, som stedse gjør os mange Vanskeligheder i vor Missionsgjerning, er den, at Folk ere saa mistænksomme. De kjende os nu allerøde i 50 Aar, og dog vise de alligevel stedse deres mistænksomme Character. Endvidere tør det ikke tabes af Syne, at vi paa Madagaskar have at gjøre med en energisk Jesuitermission. Omtrent 60 Arbeidere staae her i Romanismens Tjeneste. . . . Fremdeles kunde jeg, dersom Tiden tillod det — Skade, at Tiden var saa knap for dette vigtige Punkt — skildre, hvorledes vi blive smerteligt berørte ved stedse nye Udbrud af den endnu ikke tilfulde overvundne gamle Usædelighed. Jeg kunde vise Dem, hvilken Nød den stadige Opdukken af den gamle hedenske Overtro bereder os, og hvor dybt det nedbøier os, at vi i de sidste Tider have maattet være Vidner til, hvorledes en stedse voxende Forkjærlighed for Spirituosa navnlig blandt de yngre Medlemmer af de rige Familier, træder for Dagen, skjøndt det madagaskarske Folk, idetmindste Howaerne, i det Hele taget ere meget afholderde Mennesker.

„Hvor mange Vanskeligheder fremgaae ikke af de forskjellige Kjøns Forhold til hinanden! Hvor megen Umage koster det os ikke at gjøre Ægteskabets Hellighed forstaaelig for Madagaskarerne! Hidtil vidner vore Omvendtes Samvittighed endnu heller ikke mod Slavevæsenets Uretfærdighed.“

Det er unægteligt et ret mørkt Billede, som Rev. Cousins her maler, og vi forstaae let, at han under saadanne Omstændigheder frygter Jesuitermissionen. Jesuiterne virke først siden 1861 paa Madagaskar, og før denne

Tid var der slet ingen katholsk Mission i Landet. Og nu er Jesuiternes Antal, Lægbrødrene iberegnete, kun 46, altsaa ikke 60, som Cousins mener. Men det i det mindste tre Gange saa store Antal af protestantiske Missionærer har i 50 Aar ikke udrettet saa meget, som de faa Jesuiter i 16 Aar. Disse klage nemlig ligesaa lidt over deres Neophyters Mistænksomhed som over deres Navnchristendom. Til de „stedse fornyede Udbrud af den ikke fuldstændig overvundne Usædelighed“ mærker man ikke meget hos de katholske Neophyter, og endnu langt mindre til „den stadige Opdukken af den gamle hedenske Overtro“, eller endog til den „voxende Forkjærlighed for Spirituosa“. For at gjøre Madagaskarerne det rigtige Forhold mellem de forskjellige Kjøen forstaaeligt, vilde det være godt for de protestantiske Missionærer, om de ved deres Exempel vilde anbefale den af den hellige Skrift saa meget roste Jomfruelighed. Hvor man kjender noget til denne, der veed man ogsaa at skatte Ægteskabets Hellighed. Det lærer Erfaringen; hvor man derimod mener, at det er umuligt at leve kydsk, der kan man umuligt have de rigtige Anskuelse om Ægteskabets Hellighed. Det lærer ligeledes Erfaringen.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Som bekjendt ytrede den preussiske Kaiser efter det første Attentat til Ministrene, at man maatte sørge for, at Religionen ikke blev revet ud af Folkets Hjerte. Prædicant Lic. Hossbach forklarede disse Ord i en Prædiken, han holdt paa Bededagen, og sagde bl. A. efter „N. Ev. Gemeindeboten“: „For at Religionen ikke skal gaae tabt for Folket, er det fremfor Alt nødvendigt, at man gjør Ende paa den i vor Landskirke herskende Fanatismes og Intolerances Aand, da denne allermeest ødelægger Folkets Religiositet.“ Manden kan deri have Ret, da det Had, der i de saakaldte fromme orthodoxe Blade, f. Ex. „Kreuzzeitung“, giver sig Luft imod Rom, opfylder hvert tænkende Menneske med Modbydelighed

for en Religion, der griber til Løgnens og Bagvaskelsens Vaaben for at komme sine Fjender tillivs, og som tiljubler en Minister Bifald, naar denne holder det for hensigtsmæssigt at anvende de skammeligste Midler til at ødelægge Katholicismen, det eneste Bolværk imod Revolutionen.

Crefeld. Samtidigt med Efterretningen om Attentatet paa Kaiseren indtraf den for Crefelds Katholiker bedrøvelige Efterretning, at Cultusminister Falck har frataget Katholikerne Sognekirken St. Stephanus for at overgive den til 97 Gammelkatholiker, uagtet der i St. Stephans Sogn er flere Tusinde Katholiker. Om saadanne Paschagjerninger ere skikkede til at gjøre Folk til Patrioter, det maa Hr. Falck om. Vist er det ialtfald, at ved Uretfærdighed gjør man ikke Socialdemokratiet uskadeligt, og Kampen imod Rom afføder stedse flere og flere Socialdemokrater.

Wiesbaden. Katholikerne hersteds havde arrangeret en Bazar til Fordeel for den Nødkirke, som Katholikerne maattet bygge, efterat Regeringen havde berøvet dem deres rummelige og prægtige Sognekirke, for at overgive den til „Gammelkatholikerne“, til Mennesker, der ellers ikke vare vante til at søge nogen Kirke. Kaiserinden har flere Gange sendt Gaver til Bazaren og støttet Katholikernes Foretagende med anseelige Pengesummer. Den hellige Fader Pave Leo XIII. har ligeledes foræret en kostbar Gave, nemlig et Guldreliquikors med Mosaik.

America. Cincinnati. Den herværende protestantisk-episcopale St. Johannesmenighed er bleven ramt af en egen Slags Tildragelse. Dens Prædicant, Rector P. B. Morgan, har nemlig gjort den skrækindgydende Opdagelse, at den protestantiske Episcopalkirke bliver saa „romersk“, at hans Samvittighed ikke længere tillader ham at tjene den. Derfor har han i et Foredrag, som han holdt istedetfor en Prædiken, fremlagt de Grunde, som foranledigede ham til at træde ud af Kirken og nedlægge sit Embede. Som Erstatning for dette Offer har han modtaget en Kaldelse til den reformerede episcopale St. Pauls Kirke i Chicago med en aarlig Gage af 4000 Dollars. Hr. Morgan siger, at de Episcopale kun endnu behøve at indføre Pavedømmet og antage Ufeilbarheden for at blive fuldstændigt romerske; men, da „den romersk-katholske Kirkes Læresætninger stode i ligefrem Modstrid til det nye Testaments Lære, og følgelig vare antichriste-

lige“, saa fordrede hans Samvittighed, at han skulde udtræde. Som Grunde anfører denne ærede Theolog de gængse paa Vankundighed beroende Fordomme imod den katholske Kirke: saasom Helgentilbedelse (!), Skriftemaal, som paalægger Lægfolket et utaaeligt Aag, Syndsforladelse ved Præsten o. s. fr., hvilke Ting paa en overordenlig klar og overbevisende Maade vidne om hans tykke Uvidenhed. At dette Lyn er slaaet ned i Manges Hoveder og har fremkaldt mange Controverser, er let forstaaeligt, og at man i disse Controverser udfolder en Viisdom, der fremkalder alvorlige Menneskers Latter, er lige saa klart.

— Ved Siden af denne Storm i et Glas Vand, raser der endnu en anden, som er ikke mindre skrækindgydende. Vor høitærede Landsmoder, Mrs. Rutherford B. Hayes (Præsidentens Hustru) er nemlig en nidkjær Forsvarer for den ekstremeste Afholdenhedssviindel, og hun var næppe dragen ind i det „hvide Huus“, førend de „vandsyge“ ældre Jomfruer og „midaldrende Kvinder“ af „det gode Selskab“ havde meget travlt med at stifte et „Mrs. R. B. Hayes Temperance Society“, for saaledes fra oven at bekæmpe den Vane at drikke Øl, Vin, Punsch og Brændevin, og i anden Række at ryge, skraae og snuse Tobak. Saaledes var det da „lovpligtigt“ kun at drikke det bare Vand. Allerede vare alle Spirituosa banlyste fra Præsidentens Huus og Taffel; da tildrog sig nylig Noget, som opfyldte de „vandsyge“ Damer i Residenten med Raseri. Vor Præsident havde med Præsidentinden og flere „nærmerestaaende“ Landsbørn, Onkler, Tanter o. s. v. modtaget Indbydelse til en Seiltour paa Dalaware, og da satte Capitainen eller Rhederen en Rødvinspunshbølle for Selskabet. Naturligviis drak hverken Præsidenten eller hans Gemalinde en Draabe af denne Gift, men Præsidentinden taalte uden at sige et Ord, at Andre vederkvægede sig med denne Drik. Denne Forbrydelse bragte „Mrs. R. B. Hayes Temperance Society“ i den Grad i Harnisk, at de ærede Damer strax sammenkaldte et Extramøde og besluttede, at Selskabet skulde aflægge Fru R. B. Hayes Navn og erklære, at Fru Præsidentinden og hendes Mand ere lige store Bedragere. Originaltexten lyder: „Resolved, that the Society discard the name af Mrs. R. B. Hayes and pronounce her as complete a fraud as her husband.“ I America er Alt muligt, siden Kvinderne begynde paa egen Haand at reformere Verden.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 27.

Søndagen den 7de Juli.

1878

Indhold: En i Danmark født katholsk Biskop. Den hellige Cyrillus.
Kirkelige Efterretninger: Bonn, New-York, Kjøbenhavn,
Ordrupshøj.

En i Danmark født katholsk Biskop.

(Fortsat fra Nr. 26.)

Hvad der først foranledigede Steno til alvorlig at søge Sandheden, fortæller han selv med følgende Ord:

„Jeg befandt mig i Livorno — det var kort efter hans Ankomst til Italien — netop paa den Tid; da Christi Legemsfest feiredes. Da jeg saae, med hvilken Pragt Hostien blev baaren i Procession igjennem Byen, opsteg følgende Tanker i mit Sind:

Enten er denne Hostie et simpelt Stykke Brød; og da ere de Daarer, som ære den saa høit, — eller Christi sande Legeme skjules deri; og hvorfor ærer jeg den da ikke ogsaa?

„Ved disse Tanker kunde jeg paa den ene Side ikke overtale mig til at antage, at en saa stor Deel af den christne Verden, som jo udgjøres af de Romersk-Katholske, af saa mange opvakte og lærde Mænd, som findes iblandt dem, kunde fare vild; men paa den anden Side turde jeg

heller ikke fordømme den Tro, jeg var født og opdragen i. Og dog maatte jeg, hvor nødig jeg end vilde, indrømme een af Delene; thi der gives intet Middel til at forlige to Sætninger, som modsige indbyrdes hinanden, eller til at kunne ansee den Religion for den sande, som baade selv tager feil i et saa væsenligt Stykke af den christne Tro og vildleder sine Tilhængere.

„I denne Tilstand kom jeg til Florents, for der at opholde mig i nogen Tid for det italienske Sprogs Skyld, som tales der saare reent. For at afhjælpe min Sjæls Tvivlraadighed, angaaende Sacramentets Hemmelighed, gjorde jeg mig til Umage for at finde Sandheden, i Haab om at Gud vilde oplyse min Sjæl.

„Virkelig kom jeg til Overbeviisning om følgende tre væsenlige Sandheder:

Den første: at i Kraft af Consecrationens Ord skeer ved Christi vor Herres Almagt en væsenlig Forvandling af Brødet til Christi Legeme og af Vinen til hans Blod;

den anden: at Christi Legeme ikke blot er tilstede i det consecrerede Brød paa den Tid man nyder det, men ogsaa efter og udenfor Nydelsen*); det samme maatte siges om Blodet, hvis man gjemte den consecrerede Vin;

den tredie: at det ikke strider mod den h. Skrivt eller Guds Ord at uddele Sacramentet kun under een Skikkelse, nemlig Brødets, og at dette desuden er en passende Skik.

„For at bevise disse tre Stykker enkeltviis, skal jeg begynde med den første Sandhed. Denne fremsættes med al Klarhed i Joh. 6, Matth. 26, Marc. 14, Luc. 22, 1 Cor. 11.

„Paa disse saa tydelige Skrivtsteder støtte Katholikerne deres Lære og urokkelige Tro, at Christi Legeme

*) d. v. s. i de consecrerede Hostier, der efter Messen og Communionens Uddeling blive tilovers og gjemmes i Tabernaklet.

virkelig er nærværende under Brødets Skikkelse, og Christi Blod under Vinens; og man kan ikke tale anderledes, dersom man ikke vil gjøre aabenbar Vold paa de omtalte Steders tydelige Mening, som Sacramenterne, Zwinglianerne, Calvinisterne og Andre have gjort, idet de paastaae mod Sandheden, at disse Steder maatte forstaaes i en overført Mening, saa at man maatte forestille sig, at Brødet var et Billede paa Christi Legeme, og Vinen paa hans Blod. Dog intet fordomsfrit Menneske kan finde denne Mening i saa tydelige Steder. Desuden sees, at en saadan Forklaring er aldeles forkeert, fordi det heder om Legemet: „som skal hengives for Eder“, og om Blodet: „som skal udgydes for Eder og Mange“. Thi det var ikke et Billede, men Christi sande Legeme, og Christi sande Blod, som blev hengivet og udgydt paa Korset til Menneskeslægtens Frelse og vore Synders Forladelse. — Ydermere, hvorledes stemmer en saadan Fortolkning med de andre Ord hos den h. Johannes: „det Brød, som Jeg vil give o. s. v.“? Hvorledes kunde vor Herre saa sige, at det Brød, Han vilde give, var hans Kjød, at hans Kjød i Sandhed var en Spise, og hans Blod i Sandhed var en Drik, hvis Alt indskrænkedes til et Billede, Tegn og Symbol?

„Paa de samme Steder grunde de Romersk-Katholske ogsaa den anden Sandhed, at i Kraft af Consecrationens Ord ophører Brødets og Vinens Væsenhed, og i deres Sted træde under Brødets og Vinens Skikkelser Christi Legeme og Blod.

„Luther selv har udtalt forskjællige Anskuelser angaaende denne Sag, hvilket kan sees i hans Skrifter, hvori han ligefrem modsiger sig selv. Hans første Disciple have lært, og deres Tilhængere lære og troe, at paa den Tid, Sacramentet nydes, er rigtignok Christi Legeme og Blod tilstede, men tillige ogsaa Brødets og Vinens Væsenhed, — hvad Katholikerne bestandig nægtede.

„At de Sidste have Ret, følger ligefrem af de omtalte Steder, hvis man ikke vil efter Lune fordreie og

fortolke Guds Ord, men forklare det efter den naturlige og sande Mening, der ligger i Ordene. Thi hvorledes kunde ellers Christi Ord være sande: „Det Brød, jeg vil give, er mit Kjød“, — „det er mit Legeme; det er mit Blod“? eftersom han sagde det om det Brød*), han holdt i Hænderne, og om den Vin, der var i den Kalk, som han holdt i Hænderne. Thi for at de skulde være sande, vilde det jo (efter Modstandernes Opfattelse) være nødvendigt, at Brødet virkelig var hans Legeme, og Vinen virkelig var hans Blod, medens det første dog vedblev at være Brød, og det sidste beholdt Vinens Væsen; hvad Enhver indseer at være umuligt og indeslutte en Modsigelse.**)

„Den naturlige og rette Udlæggelse af disse Steder er altsaa den, som Katholikerne give, at nemlig disse Skrivtens Ord lære en sand og virkelig Forvandling af Brødet til Herrens Legeme og af Vinen til hans Blod, saa at den rigtige Opfattelse er: Det jeg giver Eder under Brødets Skikkelse, er ikke mere Brød, men mit Legeme under Brødets Skikkelse. Det samme gjælder om den consecrerede Vin. — Paa Brylluppet i Cana, hvor Vand blev forvandlet til Vin, var jo heller ikke det Samme baade Vand og Vin, men Vandet blev forvandlet til Vin. Ligeledes vilde det være en latterlig Fortolkning af Evangelisten Lucas' Ord (7. Cap.): „Blinde see, Halte gaae m. m.“, dersom Nogen vilde sige, at de samtidigt

*) Den consecrerede Hostie kaldes her „Brød“, ligesom af Sct Paulus, der skriver (1 Cor. 10, 16): „Det Brød, som vi bryde, er det ikke Christi Legemes Samfund“? — og Kirken beder i Messen lige efter Forvandlingen: „Vi frembære for Din ophøiede Majestæt det evige Livs hellige Brød.“

***) Ovenstaaende Beviisførelse lader sig give kortere saaledes: De, som antage, at Brødet vedbliver at være Brød og at Christi Legeme er i og under Brødet, lade Herren sige: „Det er mit Legeme og Brød“; — medens Herren kun har sagt: „Det er mit Legeme.“ — Læseren kan altsaa selv dømme, om det er Katholikerne, der „lægge noget til og saaledes sætte Menneskelærdom istedetfor den enfoldige Tro“.

vare blinde og seende, halte og helbredte; medens dog den sande og naturlige Mening er den, at de, som før havde været blinde, vare det siden ikke mere, men saae, og de, som før havde været halte og lamme, vare det siden ikke mere, men istand til at gaae.

„Denne Udlæggelse, som de Romersk-katholske holde for den sande og rette, mod Sacramentererne, Lutheranerne o. s. v., er langt fra at være en ny Lære i Christi Kirke — hvad den romerske Kirkes Modstandere have paa-staaet —, men er ældgammel i Kirken og overleveret fra Aarhundrede til Aarhundrede, fra den Tid, da Jesus indstiftede Sacramentet lige til os, som Noget, der er fast grundet paa Guds Ord, som man ei kan udlægge paa anden Maade. For Korthedens Skyld, agter jeg kun at anføre nogle faa Hjemmelsmænd, der have skrevet i de fem første Aarhundreder, lærde Mænd, der høiagtes endog af Lutheranere som store Lærere i Guds Kirke. Af dem sees, at den romerske Kirke har altid overleveret fra Haand til Haand og lært den sande af Christus forkyndte Tro, og at dens Lære ikke er opfundet af Mennesker, flere Aarhundreder efter Kirkens Grundlæggelse, af Politik eller andre menneskelige Bevæggrunde og Hensigter, som dens Modstandere uden al Grund paa-staae.

„Jeg forbigaaer det som findes i Beretningen om den hellige Apostel Andreas' Martyrdød, hvilken er skreven af Apostlens Disciple, der havde været Vidner til hans Lidelse og Død.*) Jeg indskrænker mig til Kirkefædre.

1. „I første Aarhundrede skrev Biskop og Martyr St. Ignatius, Apostlenes Samtidig. I et Brev til Ind-

*) Da Steno ikke vilde lægge synderlig Vægt paa dette Vidnesbyrd, saa vedkommer os ikke det Spørgsmaal, om den paa-beraabte Beretning er ægte eller ei. Forresten ere alle Kritikere enige i, at den i alt Fald er meget gammel. „Den er skreven — siger Feller — med en værdig Jævnhed og har ikke den for opdigtede Legender eiendommelige Tone.“

byggerne af Byen Smyrna, hvori han omtaler de Kjættere, der nægtede, at Christus har et sandt Legeme, siger han: „De holde ikke Communion og Offring, fordi de ikke vedkjende sig, at Eucharistien (Alterets Sacrament) er Frelserens Kjød, som har lidt for vore Synder, og som Faderen i sin Godhed har opvakt.“ *)

2. „I andet Aarhundrede levede og skreve St. Justinus og Irenæus. Den Første paastaaer i sin Apologie, at det Brød, vi bispises med, d. v. s. det ved Guds Ord helligede Brød, er Herrens Kjød. Hans Ord ere: „Vi have lært, at den Spise, der nærer vort Blod og Kjød, er den menneskevordne Gudssøns Kjød og Blod, naar den ved Guds Ords Bønner er bleven til den eucharistiske Spise.“

„Den Anden siger (IV, 34): „Saaledes troe altsaa de Christne, at det Brød, hvorover der læses Takke-Bønner, er deres Herres Legeme.“

„Begge godtgjøre altsaa, at den Sætning er rigtig: Det consecrerede Brød er Herrens Legeme. Men uden Brødets Forvandling til Herrens Legeme kunde den ikke være sand, fordi Brød, som vedbliver at være Brød, kan ikke være Herrens Legeme, som vi alt have sagt.

3. „I det tredie Aarhundrede skreve Tertullian og den h. Cyprian:

„Hiin siger, i sin første Bog mod Marcion om Christus: „Han tog Brød og forvandlede det til sit Legeme, idet han sagde: Det er mit Legeme.

„Den Anden siger i en Prædiken om Herrens Nadvare: „Det Brød, hvilket Christus rakte sine Disciple, er ikke billedligt, men virkelig forvandlet, ved Guds Almagt, og er blevet til Kjød.

*) Steno tilføier et foregivet Vidnesbyrd af Areopagiten Dionysius, som, omvendt ved Paulus (Ap. Gj. 17, 34), var den første Biskop af Athen og led Martyrdøden under Domitian (Euseb. III, 4. IV., 23). Men de tidligere ham tilskrevne Bøger, de hierar. eccl. m. m. antages nu almindelig at være uægte og skrevne først i 5. eller 6. Aarhundrede.

4. I det fjerde Aarhundrede shreve:

„Cyrillus af Jerusalem i sin 4de Katechese: „Han forvandlede engang Vand til Vin; fortjener han da ikke vor Tro paa, at han har forvandlet Vin til Blod?“ — og derefter: „Under Brødets Skikkelse gives dig Legemet, under Vinens Blodet“; — og endvidere: „Vi vide og holde det for utvivlsomt, at det Brød, vi see, ikke er Brød, skjøndt Smagen dømmer, at det er Brød.“

„Ambrosius, Biskop af Mailand*): „Disse Exempler bruge vi for at forklare, at det ikke er det, som Naturen har frembragt, men det, som Velsignelsen har forvandlet, og at Velsignelsens Kraft er større end Naturens, fordi i Kraft af Velsignelsen forvandles endog selve Naturen.“

„Gregor af Nyssa**): „Medrette troe vi, at det ved Guds Ord helligede Brød forvandles til Guds Ords Legeme“; og fremdeles: „Velsignelsens Kraft bevirker, at Naturen i de Ting, vi see, forvandles.“

„Gaudentius i sin 2den Afhandling over 2. Mosebog: „Selve Naturens Skaber og Herre, der frembringer Brød af Jorden, frembringer ogsaa, fordi han kan det og har lovet det, af Brødet sit eget Legeme; og Han, som har forvandlet Vand til Vin, forvandler Vin til sit Blod.“

5. „I det femte Aarhundrede levede og skrevede hh. Chrysostomus, Augustin og Cyrill af Alexandria.

„Chrystomus siger i sin 83de Homilie over Matthæi Evangelium: „Det er ikke en menneskelig Krafts Virkning; vi staae her kun som Tjenere; den, der belliger og forvandler, er Ham selv.“

„Augustinus siger i en af Beda anført Prædiken over 1 Cor. 10: „Ikke alt Brød, men kun det, som modtager Christi Velsignelse, bliver til Christi Legeme“; og

*) I Bogen, som har Titlen: De iis, qui mysteriis initiantur — eller: liber de mysteriis. Cap. 9.

*) Orat. magna katech. Cap. 37.

andetsteds*): „Hvor Christi Ord ere udtalte (over Brødet), er ikke mere Brød tilstede, men Legemet.“

„Cyrillus skriver i et Brev til Calosirius: „Lader eder ikke skræmme af det Kjød og Blod, der findes paa vore Altere, da Gud nedlader sig til vor Svaghed, indaander Offergaverne Livets Kraft og forvandler dem i Sandhed til sit eget Kjød.“

„Jeg kunde endnu anføre Hjemmelsmænd fra alle de følgende Aarhundreder, Mænd, ansete i Kirken baade formedelst Lærdom og Hellighed, der alle tale overensstemmende om Forvandlingen af Brød og Vin til Christi Legeme og Blod. Dog jeg vil ikke trætte Dem.

„Heraf følger altsaa: den ovenanførte Forklaring af de i og for sig klare Skrivsteder, som den Dag idag gives af Katholikerne, er den selvsamme, som gaves fra Begyndelsen af og er overleveret fra Haand til Haand i Guds Kirke; den er ingen Opfindelse eller egenraadig Fortolkning af nogle romersk-katholske Lærde fra det 12. Aarhundrede; men den er Jesu Christi Lære, vore Fædres Tro fra de første Tider, hvilken altid fandtes i Guds Kirke. Var den urigtig og kjættersk, hvorledes kunde da det guddommelige Forsyn have tilladt, at alle hh. Fædre bifaldt den? — Endvidere: hvorledes skulde den da aldrig være bleven fordømt paa et af de almindelige Kirkemøder som urigtig, kjættersk, stridende mod den h. Skrivt og Guds Ord? Vist er, at de almindelige Kirkemøder aldrig toge Hensyn, ei engang til de meest fremragende Mænd, hvergang det gjaldt om at stadfæste og skjælne den sande Lære fra en falsk; de have forkastet saadanne Sætninger som kjætterske, der vare blevne fremsatte af høitstaaende Biskopper og Patriarcher, ihvorvel Kaiserne tidt laante disse deres mægtige og stundom voldsomme Understøttelse, som det jo er bekjendt af Historien; og disse Kirkemøder have ogsaa Anseelse hos Lutheranerne. Dertil høre Kirkemøderne i Nicæa 325,

*) Sermo 28. de verbo Dom.

i Constantinopel 381, i Ephesus 431, i Chalcedon 451, det 2det i Constantinopel 553, det 2det i Nicæa 787, for Intet at sige om de siden holdte Møder.

„Tør man altsaa vrage en Fortolkning af klare Skrivtsteder, som findes i Kirken siden første Aarhundrede, og er overleveret fra Aarhundrede til Aarhundrede uafbrudt lige til os, ved de hellige Fædre og Kirkens overensstemmende og almindelige Tro? Kan man, spørger jeg, nægte og forkaste den som forkert og usand? Kan man ansee den modsatte Udlæggelse for rigtig, da den dog først opkom i det sidst henrundne*) Aarhundrede og blev forkastet af en almindelig Kirkeforsamling som stridende mod den katholske, af Guds Kirke i alle Aarhundreder vedkjendte Lære?

„Jeg for min Deel mener, at Ingen vil findes rede til at forkaste en Sandhed, som denne, naar han kun vil prøve den uden Lidenskabelighed.“ — Saa vidt vor lærde Granskers indholdsrige Afhandling.

(Sluttes.)

Den hellige Cyrillus.*)

Det var ikke den udvortes Krig, der var det haardeste i de svære Forfølgelser, de første Christne maatte udholde. At Kaiser og Dommer, Folk og Øvrighed, Soldater og Præster, Hedninger og Jøder, trængte ind paa de Christne, var ikke det Værste, det var dog idetmindste en aaben Krig. Langt pinligere og tungere var

*) Man erindre, at dette er skrevet i den sidste Halvdeel af det 17de Aarhundrede.

*) Død d. 29. Mai 260.

den hemmelige og huuslige Krig, der udspandt sig i saa mangt et Huns, i Familierne, ved Arnen, og under samme Tag, og som undergravede Sikkerheden i alle Forhold og Kjærligheden i Hjertet; den bragte Herrens Ord (Matth. 10) til at opfyldes: „Broderen vil overantvorde sin Broder og Faderen sin Søn.“ Thi det var netop dette, som de kaiserlige Edicter befalede, netop denne Sønderflængelse af eget Kjød, netop dette Raseri imod sit eget Hjerte. Der ved meente Hedningerne, at Christendommen maatte udgyde sit Hjerteblood og døe hen; men de vidste ikke, at vor guddommelige Forløser stedse fornyer og forynger Kirkens Legeme, ved at lade sit Blood strømme igjennem dets Aarer; at, „om end en Moder kunde glemme sit Barn“, saa vil den himmelske Fader hundredfoldigt elske og velsigne et saadant for hans Skyld forskudt Barn; og at Han „af Børnenes og de Diendes Mund bereder sig Lovsang“, medens Verden hader og forfølger Ham. Eet af disse benaadede Børn var Cyrillus, en Dreng paa næppe 12 Aar. Hans Forældre levede i Cæsarea i Cappadorien, hvor de vare rige og ansete Hedninger. Men Cyrillus vendte sig allerede i sin tidlige Barndom til den sande Tro. Hvem der havde underviist ham deri — om det var hans Barnepige, en af Husets Slaver eller en Legekammerat — det vidste Ingen. Altid førte han Jesu Navn i sin Mund, kaldte sig Christen, førend man kunde formode, at han overhovedet vidste Noget om Christendommen, og satte sine Forældre i stor Forbauselse over, at han havde en saadan mærkelig Maade at lege paa. Thi de ansaae i Begyndelsen ikke hans Ytringer for Andet, end ufornuftig Barneleg. Men det blev snart anderledes; thi for Cyrillus var det et alvorligt og vigtigt Anliggende. Der var Intet, han hellere talte om, end om sit Ønske, at forherlige Christus; og derhos stræbte han saa inderligt og oprigtigt efter alt Godt, var saa lydige, flittige, godgjørende og sagtmodige, at mange Børn paa hans Alder søgte at efterligne ham, og at han selv vandt Alles Hjerte. Uden at røres af Drengens ind-

tagende Fromhed, mishandlede man ham med Bebreidelser, Trudsler og Slag. Men Troen gav Cyrillus en vidunderlig Standhaftighed. Jo mere Faderen overøste ham med Skjældsord, desto gladere kaldte Cyrillus sig Christen, taalte gjerne enhver Grumhed, var forberedt paa at komme til at bære endnu meget større Lidelser, og elskede sin Fader med en ydmyg Kjærlighed. Men den haarde Mand blev ikke bevæget deraf, og tog derfor ligesaa meget til i Ondskab og Had, som hans Søn i Dyd og Kjærlighed. En Dag lod han Barnet i den Grad hudstryge, at hans Legeme var aldeles bedækket af Saar. Derpaa spurgte han ham, om han vilde frasige sig Christendommen? Og da Cyrillus svarede nei, lod Faderen ham jage ud af Huset, lukkede for stedse Døren for ham, nægtede at anerkjende ham som Søn og gjorde ham arveløs. Hans Venner og Meningsfæller roste meget denne Handlemaade, og fandt det yderst forstandigt, saaledes at udrydde den christne Yngel. Cyrillus var nu paa eengang bleven et forældreløst Tiggerbarn; han var syg, forskudt og fattig. Men den behjertede Dreng agtede det for Intet, saaledes at være bleven behandlet af sin Fader, og sagde, at det han havde tabt, kun var ringe; at det, som den Tro, der lever i Herren, forjættede ham, var uendelig større, bedre og herligere. Denne Drengs Begeistring og Styrke i Gud satte hele Byen i Bevægelse: de Christne, for at prise Gud, der udvælger de Smaa og Svage til Sin Forherligelse; Afgudsdyrkerne, for at harmes over, at en lille Dreng med en saa uhørt Dristighed foragtede deres Guder. Naar Børnene vare saaledes sindede, hvad kunde de saa ikke vente dem af Mændene? Dommeren i Cæsarea lod Cyrillus opsøge og føre til sig, og truede ham med en streng Dom, naar han ikke vilde frasige sig Troen; men han saae strax, at denne Trudsel ikke forskrækkede ham i mindste Maade. Modig stod Drengen for ham, besvarede hans Spørgsmaal, afslog hans Opfordring, talte med himmelsk Viisdom og kjendte ikke til Frygt. „Barn“, sagde endelig Dommeren, for dog ogsaa at prøve med det Gode,

„Jeg vil tilgive Dig Dine Forseelser, og Din Fader vil ligeledes gjøre det og atter optage Dig i sit Huus og indsætte Dig til sin Arving, naar Du kun bliver fornuftig igjen og kommer til Erkjendelse af Din Daarskab.“ Cyrillus svarede: „Jeg glæder mig over at blive behandlet uvenligt, thi saa meget venligere vil Gud modtage mig. Jeg glæder mig over, at være udelukket fra min Faders Huus, thi jeg vil da komme til at beboe et andet, der er desto smukkere. Jeg glæder mig over, at være fattig, for at besidde evige Rigdomme, og en god Død frygter jeg aldeles ikke, fordi jeg venter et bedre Liv.“ Da han havde sagt dette med en overnaturlig Kraft, befalede Dommeren at lægge ham i Lænker, som En, der skal føres til Døden; men hemmeligt sagde han, at man skulde skræmme ham med Trudslers, og vise ham Pinebænken og Baalet, uden at tilføie ham noget Ondt. Det skete. Man lagde Ild til Veddet, man greb Cyrillus, som om man vilde kaste ham paa det, man bragte Svøber og Tænger. Han forblev rolig og uden Frygt. Bødlerne sendte da Bud til Dommeren for at sige ham, at Cyrillus ikke græd og ikke var bange, men ganske beredvillig gik Døden imøde. Det gjorde Dommeren ondt for Drengen. Han lod ham atter kalde til sig; han vilde belære ham, eller i det mindste søge at overtale ham. „Du har nu seet baade Ild og Sværd, mit Barn“, sagde han; „de kunne dræbe Dig; betænk Dig altsaa; sørg for, at Din Fader igjen aabner sit Huus for Dig og indsætter Dig til sin Arving!“ — „O Herre“, svarede Drengen, „hvilken Smerte bereder Du mig dog derved, at Du lod mig kalde tilbage, at det var forgjæves, at Ilden blev tændt og Sværdet slebet! Det Huus, som jeg længes efter at beboe, er større end min Faders, og min Herres Arvelod er større end min Fædrearv. Dræb mig hurtigt, for at jeg snart kan modtage den!“ Da meente Dommeren, at maatte straffe denne hellige Standhaftighed som formastelig Ulydighed. Han dømte ham til at døe ved Sværdet. Alle de Omstaaende græd; kun Cyrillus var glad. Alle vare rørte

til Taarer, men han dadlede disse Taarer. „Glæder Eder dog“, sagde han, „over at jeg opnaaer Lidelsen! Vide I da ikke, hvilken stor Fortrøstning jeg har? hvilken herlig Stad jeg skal beboe? O under mig dog at offre mit Liv!“ Med disse Ord gik han i Døden som en Helt, og alle Christne i Cæsarea glædede sig over denne hellige Dreng.

Anderledestroende sige saa gjerne om den katholske Kirke, at den lærer Børnene Ulydighed imod deres Forældre, fordi den tillader dem, selv imod Forældrenes Villie, at vende tilbage til den sande Tro. Christus har sagt: „Hvo som elsker Fader eller Moder mere end Mig, er mig ikke værd.“ — Kan Den da elske Christus, som, efterat have erkjendt den sande, af Christus selv stiftede Kirke, der alene er i Besiddelse af den sande Tro og de sande Naademidler, dog vilde vedblive at bekjende sig til en menneskelig Vranglære af Hensyn til — Mennesker; ja selv om disse Mennesker vare hans Forældre.

Kirkelige Efterretninger.

Bonn. Dengang den gammelkatholske Bevægelse — som mange allerede fra Begyndelsen af kaldte „Svind“ — begyndte, sagde en lærd Historiegransker, som forstod sig paa slige Ting: „Aa, hele Sagen er en Comedie, der, som bekjendt, ender med et Giftermaal.“ Den lærde Mand har havt Ret. Thi paa den nylig afholdte gammelkatholske Synode blev det besluttet af afskaffe Cølibatet for de gammelkatholske Præster. Det kan være godt nok for de stakkels Frafaldne. I Sjælesorgen har de ikke meget at bestille. Thi Gammelkatholikerne trænge i det

Hele taget ikke til nogen Sjælesørger og saa levnes der dem Tid nok til Familieanliggender.

New-York. Cardinal Mac Closkey, som strax efter Pius IX.' Død reiste til Rom, er vendt tilbage hertil i bedste Velgaaende. En stor Mængde Venner og Medlemmer af Præsteskabet modtog Kirkefyrsten ved Landingspladsen.

Kjøbenhavn. Den 28de Juni vare vi Vidne til en vellykket og glædelig Fest. Denne Dag blev nemlig det nye katholske Capel i Kronprindsessegade 42, indviet af den apostoliske Præfect, Hr. Prælat Grüder. Capellet, som bærer Navnet: Jesu Hjertes Capel, hvorfor det ogsaa indviedes paa Jesu Hjertes Festsdag, er vel ikke heelt færdigt, men var dog saa vidt, at Indvielseshøitideligheden kunde foretages. Aftenen iforveien havde man paa en smagfuld og sindrig Maade smykket det med Grønt, Blomster og Krands. Den herværende Maria-Congregation, som bestaaer af katholske Mænd, der i det mindste maae have fyldt det femogtyvende Aar, havde tidligt indfundet sig. Alle bare, som det er Skik, paa Brystet deres smukke Sølvmedaille i et bredt blaat Silkebaand. Det var blevet bestemt, at Congregationen skulde holde Fælledscommunion paa den Dag, da det nye Capel ogsaa skal være Congregationscapel, og det stedse har noget opløftende ved sig at see, hvorledes modne Mænd ikke frygte for offentlig at vise, at de ere Katholiker, der som de gamle christne Riddere ivrigt værne om Gudsmoderens Ære. Vi tillade os her saa meget hellere at fremhæve dette, som det nutildags desværre er sjældent nok, at Mænd holde det for hensigtsmæssigt at bekjende Farve, af taabelig Frygt for at kaldes overspændte. Vi sige ikke dette for at strø Virak for Congregationens ærede Medlemmer; thi vi ansee ikke en religiøs og fornuftig Mand for at være saa taabelig, at han skulde hige efter Roes for en Gjøring, som hans religiøse Overbevisning tilskynder ham til. Den eneste Grund til, at vi omtale det, er den, at give vor Glæde over at see det Gode vove sig frem et Udtryk. Foruden Congregationens Medlemmer havde ogsaa en Deel Damer indfundet sig: Congregationisternes Hustruer og Andre, der vilde gaae til Herrens Bord under Høimessen. Kirkechoret fra Sct. Ansgars Kirke under Ledelse af dets dygtige Dirigent, Hr. Michaelsen, og Organisten, Hr. Lærer Ertner, ydede godhedsfuldt deres Tjeneste og forherligede Festen ved Afsyngelsen af en høitidelig Messe og flere

Psalmer, hvilket meget paaskjønnedes af alle Tilstedeværende. Kl. 8 bad Celebranten, Hr. Prælat Grüder, Litaniet til alle Helgener og holdt derpaa en kort Tale, hvori han paa en smuk og indtrængende Maade gjorde opmærksom paa Dagens Betydning, ikke blot for Medlemmerne af Congregationen, men for hele Hovedstaden. Særlig fremhævede han, at det nye Capel ikke var noget hemmeligt Forsamlingssted, men at Alle uden Undtagelse der kunde hente sig Religionens Trøst og Velsignelser, da det jo skulde indvies til Hans Hjerter, hvis Mund havde udtalt de trøsterige Ord: „Kommer hid til Mig Alle, som arbeide og ere besværede, og Jeg vil vederkvæge Eder.“ Efter Talen blev Capellet indviet efter Rituale romanum. Da dette var skeet, traadte Hr. Prælatten til Alteret med to Assistenten og sang en høitidelig Levitmesse „de Sacratissimo Corde Jesu“, og efter Høimmessen Te Deum til Tak for den nye Velgjerning, den gode Gud havde viist imod den katholske Menighed i Kjøbenhavn. Høitidelighede sluttedes med den sacramentale Velsignelse og et af Chore sunget „Ave Maria“. Vi slutte vort Referat med en Tak til Gud og det Ønske, at det nye Jesu-Hjertes Capel, det første i Danmark, vil bidrage til, at alle Mennesker mere og mere lære vor guddommelige Frelasers Hjerter at kjende og faae Øinene op for den Kjærlighed, Hjertet er et Sindbillede paa, og saaledes af Kjærlighedens Magt drages til Ham med uopløselige Baand. —t—

Ordrupshøi. Den aarlige Examen i Sct. Andreas-Collegiet afholdtes Mandagen d. 1. Juli. Meddeleeren af disse Linier havde Leilighed til at overvære Prøverne i Græsk, Oldnordisk, Historie og Geographie samt Naturhistorie. Examinationen vidnede om stor Lærerdugtighed og Grundighed fra Examinatorernes Side og ikke mindre om Flid og Lærelyst fra Elevernes. Vi bemærkede navnlig megen Interesse hos disse sidste for den naturhistoriske Underviisning — den til dette Fag hørende Samling saavel af Dyr- som Planteverdenens Specialiteter førøges bestandigt —, og vi glædede os ikke mindre over den Færdighed hvormed vi hørte Oversættelser af de islandske Krøniker, som vidnede om en grundig Underviisning i dette Sprogs vanskelige Grammatik.

Slutningshøitideligheden og Præmieuddelingen fandt Sted i Kirken, og endte med en kort Tale til Eleverne af Hr. Præfect Grüder.

St. Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde afholdes Mandagen den 8. Juli Kl. 7 Aften i Kirkebygningens Forsamlingsværelse.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 7. Juli. 4. Søndag efter Pintse. Mariæ Besøgelse.

NB. Søndagen den 7. Juli og følgende Søndag afholdes
 3. Kvartalscollect af Peterspengen. — 8. M. Elisabeth, Dronning. 9. Ti. Martyrerne af Gorkum. 10. O. De syv Brødre og Lidelsesfæller, Mart. 11. Tø. Veronica af Juliani, Jomfru. 12. F. Johannes Gualbertus. Abbed. 13. L. Anacletus, Pave og Mart.

Søndagen d. 14. Juli. 5. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 28.

Søndagen den 14de Juli.

1878

Indhold: Eu i Danmark født katholsk Biskop. Den hellige Isidora.
Tilfælde eller Forsyn. Kirkelige Efterretninger: Rom.

En i Danmark født katholsk Biskop.

(Sluttet.)

Saaledes kom han lidt efter lidt til nogle enkelte katholske Anskuelse. Men det skulde endnu vare mere end tre Aar, førend det blev ham indlysende, at han maatte blive Katholik.

I flere Aar — fortæller han selv — havde Katholikerne gjentagne Gange forsøgt paa at formaae ham til en Disput om Religionen; men han søgte altid at undgaae den. „Hver Gang satte jeg mig skarpt imod — me acriter ubique opposui — saa længe jeg ansaae Luthers Bibeloversættelse og katechetiske Underviisninger for Guds rene og uforvanskede Ord.“

Vel var denne Anskuelse rokket ved den Splid og Meningsforskjæl, han i Holland havde iagttaget blandt de nederlandske Theologer samt ved deres verdslige Løve-maade. Vel havde han hos Katholikerne fundet mange Ting, som han syntes godt om, og hos

Lutheranerne Et og Andet, som ikke behagede ham. Vel var han bleven opbygget af visse katholske Venners Levnet, „hvortil han ikke fandt Mage blandt de Verdsligvise og som han ei heller havde iagttaget hos anderledes troende Venner“.

Vel var han alt kommen saa vidt paa Veien til Katholicismen, at han daglig læste visse Bønner til den hellige Jomfrues Ære, medens han i Begyndelsen kun havde bedet Ave Marias første Deel (d. e. Englens og Elisabeths Hilsen), men ikke den anden Deel: „Hellige Maria, Guds Moder, bed for os Syndere“, idet han nok syntes om de Helliges Dyrkelse, men ikke om deres Paakaldelse. Vel bad han selv meget og bad Andre bede for sig om Lys og Styrke til Sandhedens Erkjendelse og Bekjendelse. Vel efterlevede han allerede Kirkens tredie Bud og afholdt sig fra Kjødspiser Fredag og Løverdag.*)

Men han havde endnu ikke opdaget Noget, der kunde forpligte ham til at forlade den Religion, som Fødsel og Fædreland havde givetham. Da kom det endelig den 2. Novbr. 1667 til et Gjennembrud hos ham. Det blev ham klart, at han maatte blive Katholik; og Beslutningen var fattet: Jeg vil være Katholik. Og d. 18. Decbr. s. A. aflagde han den katholske Troesbekjendelse for den pavelige Nuntius i Florents.

Steno, den navnkundige Videnskabsmand, der omtaltes med Beundring i hele Europa — Steno Katholik! Det vakte Forbauselse i alle protestantiske Lande! Hvorledes var det muligt? Hvad kan der have bevæget ham til dette Skridt? Saaledes blev der spurgt. Og hvad blev der svaret?

*) Det almindelige Kirkebud forbyder nemlig, ogsaa om Løverdagen at spise Kjød. Men her er der, som i de fleste andre Lande, dispenseret fra Løverdags-Abstinenten saaledes, at man hertillands kun paa Fredagen er forpligtet til at afholde sig fra Kjødspiser.

Han selv skriver i en Brochure, hvori han 1680 gjorde Rede for sit Skridt: „Siden min Overgang til den katholske Religion blev offentlig bekjendt, have Ikkekatholiker udtænkt adskillige Grunde, for ikke at maatte indrømme, at jeg har gjort det for Sandhedens Skyld og paa Guds Tilskyndelse.*) Men Forsynets vid-

*) Nutiden dømmer mere upartisk, som vi ovenfor have seet. Naar iøvrigt Wichfeld (S. 24) anfører Stenos Ord: „Jeg holdt mig til mine Fædres Tro, ikke saa meget fordi jeg følte en mangeaarig Troes Overbeviisning desangnaende, men fordi Naturstudiet og hyppige Reiser hendroge mit Sind derfra til andre Beskæftigelser“, — og naar han saa vil drage den Slutning, heraf: „at St. fra Ungdommens Tid af havde slumret med Hensyn til det religiøse Liv og, da han omsider vaagnede i den h. Kirkes fastomsluttende Favn, Valget gjordes noget hovedkulds“: da stemmer dette hverken med de fortalte Kjendsgjæringer, eller med Stenos egen Angivelse, eller med W.' øvrige Ytringer. Thi 1) siger St. selv (S. 3), at „hans Fader var vel seet af Christian IV. paa Grund af hans trofaste Hengivenhed for Luthers Lære, og at han selv levede i sine Forældres snevreste Kreds, hvorved han fra Barndommen vænnedes til at lytte til de Ældres Tale om alvorlige og gudelige Ting, og saaledes iik Afsmag for al letsindig Ungdoms Snak, men derimod en tidlig Tilbøielighed til at søge Omgang med dem, der vare udmærkede ved Dyd og Lærdom“. 2) siger W. om Stenos ovenomtalte alvorlige Forskninger: „St. stræbte at finde Sandheden dels ved Samtaler med lærde Mænd, dees ved at studere Skrivten og de ældste Fædres Værker, som han læste i Originalsprogene for ikke at vildledes af Oversættelser. Alt førte ham til det Resultat: at Katholikerne havde Ret, Lutheranerne Uret.“ 3) W. skildrer endelig St.' hele Aandsretning med følgende ypperlige Ord: „Vi kunde mene, at der ikke gik nogen egenlig fast ledende Traad igjennem hans Liv og Studier, at enhver mødende Gjenstand bemægtigede sig hans levende Gemyt, at han, ubekymret om Maalet, som den lette Kork lod sig rive hen af Livets og Tidens Strøm. Og dog — hvor uberettiget vilde ikke denne Slutning være? Een Tanke, een Stræben førte ham uafbrudt mægtig fremad, og den var: Retningen mod det store Alts inderste Kjerne, en stedsevarende Iligen fra Periferien mod Centrum. Derfor begyndte

underlige Styrelse har ved uforudsete Tildragelser baaret Omsorg for, at deres Usandhed maa erkjendes, om end ikke af Alle, saa dog af dem, der ere tilgængelige for en fornuftig Overveielse. Kun een er endnu tilbage, der ansees af ikke Faa for en sand Grund; og en Professor i Jena, Hr. Baier, gjør den mange Gange gjældende i sin sin Brochure mod mig: jeg skal nemlig miskjende baade den sande Troesregel og dens rette Anvendelse. Ved den sande Troesregel forstaaer han Bibelen, ved dens rette Anvendelse Bibelens Fortolkning ved hver enkelt Troende uden Hensyn til nogen Kirkes Forklaring.

„Dog nei; det var meget mere i min tidligere Uvished, da jeg stod udenfor Kirken, at jeg ikke kjendte den sande Troesregel, nemlig Guds dobbelte Ord (det skrevne og det mundtlige, Skrivt og Arvelære), som det forestilles af Kirken. Ei heller vidste jeg dengang, at Regelens Anvendelse ikke tilkommer de enkelte Troende uden Forskjæl, men Kirken, hvis Sag det ene og alene er at afgjøre Stridighederne efter Guds Ord.

„Derfor takker jeg Gud af ganske Hjerte, at han har lært mig at kjende baade den rette Regel og dens rette Anvendelse, og har ladet mig blive den Kirkes Søn, som er Sandhedens Støtte og Pille, saa at der nu ikke mere er Fare for, at jeg skulde omdrives af enhver Lærdoms Veir udenfor den katholske Kirke, hvor samtidigt med Luther og senere ligesaa mange Veir have reist og endnu reise sig, som der er indbildske Hoveder, der komme frem med nye Lærdomme. Vilde Nogen nægte det, da maatte den daglige Erfaring tilstoppe ham Munden. Men at Herren

han ved de legemlige Organismers underordnede Dele, ved Kjertler, Muskler . . ., derfra steg han op til Hovedorganerne, Hjerte og Hjerne — Jordkloden — Skaberen; men ogsaa her granskede han: opdragen i Luthers Lære, gik han over til Katholicismen, der forekom ham, mere tilfredsstillende at løse de Tvivl og Spørgsmaal, der beskæftigede hans grublende Aand.“

ogsaa vilde oplade hans Øine, det er mit Hjertes Bøn, for at han maa erkjende, baade at han farer vild, og at den skjære Sandhed er paa vor Side.“

Spørges der nu, hvilke Grunde der havde gjort dette indlysende for ham, saa fremstilles de af ham selv i en Skrivelse til den calvinske Prædicant Johan Silvius i Amsterdam. Vi uddrage deraf Følgende:

„Christi sande Kirke“, skriver han, „har forðum været een og samme med den romerske. Fra Romerne fik vore hedenske Forfædre Troens Lærdomme og Lærere, og det er den romerske Pave, hvem de have lovet Lydighed og Troskab. Desuden indrømmes jo, at Alle, der lige til Luthers Tid ere døde fromt i den katholske Kirke, ere døde med Salighedens Haab. — Saa opstod Luther med de øvrige Reformatorer; men de vare indbyrdes uenige, og Enhver af dem paastaaer, at just hans Tro er den rette. — Nu opstaaer det Spørgsmaal, om Christi sande Kirke findes i den romerske eller i en af Reformatorerne. Thi Ingen vil vel sige, at de alle ere lige sande, da Sandhedens Aand umuligt kan være Stifter af indbyrdes fjendske Kirker. Heller ikke veed Nogen at opdage Grunde, hvorfor den ene skulde foretrækkes for de øvrige, da ingen af dem har Kjendetegn, der bevise, at den ene hellere maatte ansees for at være den sande end den anden.

„Følgelig er jeg efter moden Overveielse kommen til det Resultat, at man ikke bør følge nogen af Reformatorerne, eftersom Ingen af dem kan anføre en guddommelig Bemyndigelse til sin Reformation; men at man maa meget mere vende tilbage til den Kirke, hvilken vore Forfædre have at takke for deres Omvendelse, og fra hvilken de andre Kirker ere udgaaene, den Kirke, som alene fører Beviis for at være den apostoliske, som straalere med andre Tegn, der godtgjøre Herrens overnaturlige Tilstedeværelse, og i hvilken jeg har seet hine Beviser paa Hellighed, som ikke loves og end mindre findes i nogen anden Kirke.

„Lovet være Herrens Navn, der har ført mig fra Mørket til Lyset, fra Døden til Livet. Maatte han ogsaa give Dig, Silvius! og vore fælleds Venner, ja alle Mennesker sand Hjertefred i den sande Kirkes Skjød!“

Disse Ord trænge ikke til videre Forklaring. Læsren vil selv opdage, at Steno fremhæver netop de meest iøinefaldende Kjendetegn paa den sande Kirke, dens Apostolicitet og Hellighed. Hans Tankegang er følgende:

Den Kirke, som ene og alene af alle de christne Confessioner er Christi sande Kirke, maa være apostolisk og hellig, og bevise sin Hellighed og Herrens Velbehag og Tilstedeværelse i samme ved særlige Tegn. Men det er og gjør kun den katholske Kirke: altsaa er den katholske Kirke den eneste, som Herren har indstiftet.

De selvsamme Grunde læses fremsatte i et andet Brev til en Ven her i Danmark (sandsynligviis Ole Borch), skrevet kort efter d. 10. Novbr. 1675. Det er et uforlignelig smukt Speilbillede baade af Stenos faste Overbeviisning og af hans dybe, elskværdige Gemyt; det aander kun Ydmyghed, Taknemmelighed og Kjærlighed. Han skriver:

„Jeg takker Gud, som har ført mig til den ældste Kirke, som alene har alle de Kjendetegn, hvilke den sande Kirke efter Skrivten maa have, som lærer og holder Alt, hvad den h. Skrift lærer, og i hvilken vore Forfædre have virket deres Frelse i syv Aarhundreder.

„Den h. Augustin blev, efter engang at være bleven fra Manichæer til Katholik, aldrig igjen Manichæer, men lærte daglig mere og mere Manichæernes Elendighed at kjende. Saaledes haaber ogsaa jeg, efter eengang at være bleven fra Lutheraner til Katholik, at Gud i Fremtiden altid vil bevare mig for, med Lutheranere at ansee Katholikerne for Afgudsdyrkere, Foragtere af Christi Fortjenester, Antichristens Efterfølgere m. m., men at han,

som hidtil, saaledes ogsaa i Fremtiden vil lade mig see den elendige Tilstand, som han har udrykket mig af, — de falske Anklager, hvormed de, som ere gaaede ud fra os, besvære ei os, men deres egen Samvittighed, — den lykkelige Tilstand, han har sat mig i, i hvilken der findes endnu den Dag idag den samme Hellighed i Livsvandelen, de samme Undergjærninger (operum miracula), Evangeliets Forkyndelse over den hele Jord, hvori der tilskrives Christi Fortjenester ikke blot de begangne Synders Forladelse, men alle de Helliges og Retfærdiges Gjærninger, Ord og Tanker, som gavne os til det evige Liv.

„O i Sandhed hellige katholske Kirke! O i Sandhed lykkelige Sønner, hvem den evige Barmhertighed har givet Dig til Moder! O kjære Borr. (Borch?), gid Du kjendte Guds Gave, og hvad det er at tjene Gud i den katholske Kirkes Skjød!

„Jeg har og Grund til oprigtigt at sige: Jeg har syndet, Fædreland! Jeg har syndet, Fædreland!*) idet jeg før min Omvendelse har fornærmet Gud med saare mange Synder og derved gjort mig uværdig og uskikket til selv at modtage Guds Naade og at nedbede den over mit Fædreland!

„Jeg har syndet, Fædreland! ved saa længe at modstaae Gud, da han kaldte mig til den sande Kirke, og ved saa seent at indtræde i den Stand, hvori jeg virksomt kunde bede for Fædrelandet!

„Jeg har syndet, Fædreland! idet jeg efter min naaderige Omvendelse kun er gaaet saare lunkent og langsomt frem ad Guds Vei og kun har bidraget saare lidt med Hjerte, Mund og Haand til at tilvende mit Fædreland de sande Goder hos Gud, som er overvætted rig paa Barmhertighed.

„Naar jeg kun fra dette Øieblik af vilde begynde

*) En gribende Hentydning til den forlorne Søns Bekjendelse: „Fader, jeg har syndet mod Himlen og for Dig.“ Luc. 15. 18. 21.

med sand Nidkjerhed at hellige alle Guds Gaver i mig til Fædrelandets Frelse!

„O kjære Herre! lad os arbeide paa, at Alle, Alle maae tilsidesætte Verdens Forfængelighed og Falskhed og elske Gud med eet Hjerte, een Mund og een Tro! Hvilken Glæde vil det være for os i Evigheden, dersom vi her tjene Ham alene og bringe Synderne til at afstaae fra al Ondskab og øve alene Guds Gjæringer!

„Du har løst mine Baand; Dig vil jeg offre Takoffer og paakalde Herrens Navn.“*)

P.

Den hellige Isidora.*)

(4. Aarhundrede.)

Naar Du om Sommeren gaaer ud over Markerne og ind igjennem Haverne, saa vil det næppe have undgaaet din Opmærksomhed, at af samtlige Planter og Frugter er der næppe nogen, der har en saa ringe og uanseelig Blomst som Kornet og Vinstokken. Og dog er der i hele Verden ingen Plante, som har den Betydning for os Mennesker, som netop disse to. Af dem kommer Brødet og Vinen; og ikke blot give disse vort Legeme dets bedste og sundeste Næring, men det er Vin og Brød, som paa Kirkens Altere forvandles til vor Herres eget sande Legeme og Blod. At nu Gud just har givet hine Planter de mindste og næsten farveløse Blomster, er vistnok en Tanke værd. De fattige og uanseelige Blomster ere et Tegn paa Ydmyghed, og de minde os om, at overalt, hvor

*) Ps. 115, 16.

*) Efter „Legende v Alban Stolz“, IV.

noget i Sandhed Udmærket kommer til Gjennembrud, der skeer det — i Ydmyghed. Men nok herom; vi gaac nu over til noget Andet.

I Ægypten er der et Landskab, som heder Theben, og i Christendommens første Tider fandtes her en stor Mængde Klostere og Eneboere, som førte et gudfrygtigt Levnet. Blandt Klostrene var der ogsaa et for Kvinder, og i dette boede der over tre Hundrede Jomfruer, som alle tjente Gud. En af disse hed Isidora, men de Andre kaldte hende Amma. Nu syntes det imidlertid, som den rette christelige Aand — trods al Fromhed og samtlige Andagtsøvelser — just ikke havde faaet fuld Indgang blandt disse Nonner. Isidora blev nemlig behandlet med Haardhed og Foragt af de andre Søstre. De vilde ikke engang spise sammen med hende; og det ikke fordi hun var ond, thi det var hun ikke, men fordi de fandt, at hun var dum og ualmindelig keitet, og naar En eller Anden var i slet Humeur, saa var det bestandig Isidora det gik ud over; thi hende kunde man byde, hvad det skulde være. Efter Søstrenes Mening var det nu engang hendes Bestemmelse i Verden, og Isidora fandt sig da ogsaa i det, og turde ikke engang komme op i Stuerne, men blev siddende alene i Kjøkkenet. Mad fik hun ikke synderligt af; ikke andet end hvad de Andre havde levnet paa Fadene, og medens Nonnerne ellers gik med Slør, maatte hun nøies med en Klud. Med alt dette hørte man hende dog aldrig klage. Hun var aldrig i ondt Lune og hun har aldrig fornærmet noget Menneske i Verden. Hun var altid til Tjeneste for de Andre, men fik kun Utak for det; hun var nu engang „den Dumme“, og al hendes Sagtmodighed hjalp hende ikke det mindste; den var jo netop et Tegn paa, at hun var mere end almindelig ringe begavet og stod langt under de Andre, som vel vidste at værne for sig, naar Nogen kom dem iveien. Denne store Sagtmodighed ærgrede egenlig kun de Andre, og der var Enkelte blandt de Klogeste af dem, som havde opdaget, at Isidora igrunnen vistnok var -- i det mindste

til en vis Grad — besat af Djævelen. Isidora følte det nok — men hun sagde Ingenting, og der var Ingen, som kunde mærke paa hende, at hun ikke fandt alt dette i sin Orden.

Paa samme Tid som dette gik for sig, boede der, ikke ret langt fra Klosteret, en Eneboer, som hed Pyoter. Han var meget from og meget berømt for sin Hellighed. Men Hovmod er en meget farlig Fristelse. Den tager tid nok just saadanne Mennesker haardt med, som have faaet Bugt med alle andre Synder; og selv de der mene, ikke at kjende til nogen Anfægtelse mere, ere ofte meest udsatte for at bukke under for denne. Saaledes lader det ogsaa til, at det er gaaet Pyoter. Det synes, som om han af og til har ladet sig bevæge lidt for meget af sit store Ry for Hellighed, og har anstillet Betragtninger over sin egen Dyd, som han da har været altfor enig med sig selv om at beundre. Men Gud, som seer alle Ting, saae ogsaa dette, og besluttede at hjælpe sin Tjener itide, for at Sygdommen ikke skulde tage Overhaand og fordærve ham ganske.

En Dag var Pyoter mere end sædvanlig taus; han bad længere end han pleiede og var saare nedslagen. Noget efter Middag gik han bort og begav sig paa Veien til Nonneklosteret. Da han var kommen derhen, forlangte han at see samtlige Søstre, og da han var en Mand, der var vidt og bredt bekjendt for sin store Fromhed, og dertil en gammel Mand, saa indvilligede man i hans Forlangende, og Nonnerne kom alle op i Forsamlingssalen; Allesammen undtagen Isidora, thi hende havde man glemt at kalde paa. Pyoter saae paa Søstrene og rystede paa Hovedet. „Alle Søstrene ere vist ikke her“, sagde han. „Der mangler sikkert En?“

„Nei“, svarede de Andre; „her er ikke flere — ja det vil sige, der er nok En til, men hun er ganske fjollet og kommer kun i Kjøkkenet.“

„Lad hende komme herop.“

Nonnerne syntes, det var en underlig Idce, og skam-

mede sig ogsaa ved, at en saa berømt og hellig Mand skulde see den „fjollede“ Isidora, men de turde dog ikke sige nei — og saa hentede de hende. Men da hun kom ind i Salen, gik Pyoter hen til hende, kastede sig paa Knæ og sagde: „Giv mig Din Velsignelse.“ Isidora blev herover forvirret og bange og tænkte, det var en Feiltagelse, og det tænkte Nonnerne med; de bleve høiligen forargede og raabte i Munden paa hverandre til Pyoter, at han dog skulde have mere Agtelse for sin Person og ikke saaledes nedværdige sig ligeoverfor en halvtosset Pige.

Da Pyoter hørte dette, blev han meget alvorlig og sagde: „Lægger nøie Mærke til, hvad jeg har at sige Eder. Jeg var en forfængelig Mand og stolt af min egen Hellighed; men Gud har været meget barmhjertig imod mig, og for at frelse min Sjæl fra Hovmodets Fortabelse har han budet mig at gaae hid; „thi“, sagde Han, „der skal Du finde en fattig Jomfru med en Klud om Hovedet istedetfor Slør. Hun er langt, langt helligere end Du, thi hun er aldrig bleven lovprist af Nogen, men bliver hver Dag haanet og skubbet tilside af de andre Nonner; hun lider Foragt som Faa, og der er Ingen, som taler et venligt Ord til hende; men i al sin Sorg og Krænkelse har hun aldrig noget Øieblik vendt sit Hjerte fra sin Gud, medens Du sidder i Fred i Din Hytte, beundres af Mange og fortaber Dig selv i dine egne Indbildninger.“ — Hvad Gud har befalet mig har jeg nu gjort, og nu siger jeg Eder, at dersom der her er Nogen, der ikke er ganske klog, saa er det Eder, og ikke Isidora, thi hun er baade min og Eders Mester, og jeg beder Gud om, at I allesammen paa Dommens Dag maae staae lige saa høit som denne Pige.“ Da han havde sagt dette, gik han hjem, takkede Gud, bad ham om Forladelse for sin Synd, og anstillede ikke flere Betragtninger over sin egen Hellighed. Nonnerne kunne først slet ikke begribe det Hele, men lidt efter lidt kom de til sig selv igjen og skammede sig. Og de angrede bitterligt hvad

de havde gjort. Den Ene efter den Anden gik da ogsaa hen og bckjendte sin Uret for Isidora og bad om Tilgivelse for al den Ondskab og Haardhed, de havde tilføiet hende. Det var, som om Klosteret var forvandlet. Den forhen saa foragtede Amma blev nu overøst med de største Æresbeviisninger. Men der var En, som var saare ilde tilmode ved alt dette, og det var Isidora selv. Den megen Hæder var hun ikke vant til, og den evindelige „Beden om Forladelse“ kunde hendes Ydmyghed ikke bære. Hun frygtede for at falde i Fristelse, for at miste sin Guds Naade og Velbehag, det Eneste hun satte Pris paa. En Morgen var hun forsvunden. Hun var gaaet bort, for et andet Sted at kunne tjene Herren i Ydmyghed og uforstyrret af Verdens Uro. Men hvor hun gik hen, veed Ingen, og Ingen har erfaret noget om hende siden.

Men Du, min Læser, dersom Du gjælder for enfoldig, keitet eller dum, af og til bliver til Spot for Andre og nyder kun ringe Anseelse blandt dine Omgivelser, saa vær ikke bedrøvet for det, og lad endnu mindre Vrede eller Had fæste Rod i Dit Hjerte. Thi netop, naar Du saaledes bliver ringeagtet i Verden, men derhos lever christeligt og fromt, netop da gjælder Du meest hos Gud. Tænk af og til paa den hellige Isidora. Og I som have med Fjollede og Døvstumme eller Krøblinger eller andre af Naturen stedmoderligt udstyrede Mennesker at gjøre, tænker ogsaa I paa den hellige Isidora. Maaskee er der mangan En af disse stakkels og enfoldige Mennesker, som paa Grund af sin Uskyldighed, Godmodighed og Ydmyghed er langt mere værd i Guds Øine end alle vi formentlig meget begavede og fornemme Folk. Glem ikke Kornets og Vinstokkens Blomst. Den herligt blomstrende Rose sætter kun en ringe Hybenfrugt, og den deilige Tulipan — sætter slet ingen Frugt.

Tilfælde eller Forsyn?

Fra den hollandske Grændse berettes til Ugebladet „Monica“, et Tidsskrift til den huuslige Opdragelses Fremme, følgende Hændelse: En Vogter paa Venlo-Hamborg-Banen har for kort Tid siden erfaret den Bøns Kraft, som hans fromme Kone pleiede at ledsage ham med, hvergang han forlod hende for at passe sit Arbeide. Konen sagde nemlig altid til Afsked: „Skytsenglen beskærme Dig!“

Det var i afvigte Vinter; Frosten var just begyndt — jeg veed ikke nøie, om det var sidst i November eller først i December —, da føler Vogterens Kone henimod Aften sig greben af en uforklarlig Bekymring for sin Mand. Hun har ingen Ro hjemme, og føler sig tilskyndet til at gaae ud for at søge efter ham. Da det er koldt, tager hun en Kop hed Kaffe med og løber saa, dreven af Uro og Angst, ud af sin lille Hytte. Endelig naaer hun Vogterhuset; men seer ingensteds Manden. Hun kalder med høi Røst paa ham — intet Svar. Og dog, det er paa høie Tid; snart skal Iiltoget komme. Hun hører allerede Locomotivet puste. Og endnu er Manden ikke paa sin Post. Da falder det hende ind, at Telegraphen skal stilles; ellers vilde Manden jo komme til at bøde for sin Forsømmelse. Hun trækker derfor paa Telegraphstangen. Og see — Toget standser. Hvad er der paa færde? — Konen har taget Feil og givet det forkeerte Signal, der betyder „Holdt“. Togføreren vil spørge Vogteren om, hvorfor han har givet Nødsignalet; men i Vogterens Sted finder han hans jamrende Kone og hører hendes Angstraab: „Min Mand! Min Mand!“ — Nu ledes der med Lanterne efter ham. Endelig finder man ham — et sælsomt Syn! — med tilstoppet Mund, bunden paa Hænder og Fødder, liggende tværs over Sporet, mere død end levende. Øieblikkeligt løses han; Banen er igjen fri; Toget bruser afsted. Og den lykkelige Kone faaer af den frelste Mand at høre, at, medens han gik sin Strækning paa Jernbanen for at see, om Alt var i Orden til Togets Komme, bliver han pludselig overfaldet af to Skurke, kneblet og bragt i den beskrevne hjælpeløse Stilling for at Iiltoget maatte gjøre Ende paa hans Liv.

Mordplanen var tilintetgjort — af hvem?

Konen havde efter Sædvane ogsaa den Dag ledsaget sit „Farvel“ med det Ønske: „Skytsenglen beskærme Dig!“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det franske Blad „Le Monde“ bringer følgende Skrivelse fra sin romerske Correspondent: „Jeg tøver ikke med at meddele Dem Noget om den Nidkjærlighed, som den hellige Stol viser for at værne om de katolske Menigheders Rettigheder i Orienten. Den grunder sin politiske Ret til denne Omsorg paa Pariser-Tractaten af 1856. Den har nemlig anerkjendt „Hatti-Humajun“ (tyrkisk Cabinetsordre) af samme Aar, hvorved Porten indrømmer fuldstændig Cultusfrihed til alle sine Undersaatter uden nogen Forskjæl paa Afstemning eller Religion. Naar nu Nogen har Ret til at fordre, at dette Løfte skal holdes, saa er det vistnok Christi Statholder, den eneste competente Dommer om Katholikernes Rettigheder og Interesser; thi var ikke de Christnes Befrielse Grund eller Paaskud til at bringe det orientalske Spørgsmaal paa Bane? Den h. Stol kunde derfor ikke tie overfor en Congres, der nødvendigviis maa beskæftige sig med de Christnes fremtidige Stilling i Østerlandene. Dens Fordringer ere fremstillede i et „Memorandum“, som Hs. Em Cardinal Franchi har tilstillet de franske og østerrigske Befuldmægtigede. Med velbegrundet Klogskab tier Actstykket om, hvorvidt Portens Løvter ere blevne indfrieede hidtil; men det fordrer, at man for Fremtiden skal tage Hensyn dertil, og at de maac godkjendes af de Magter, som have underskrevet Pariser-Tractaten (England, Østerrig, Frankrig, Italien, Preussen, Rusland og Tyrkiet) — nu ligesaafuldt som i 1856. Ydermere har jeg hørt, at de franske Befuldmægtigede, og navnlig de østerrigske, med særlig Beredvillighed have taget imod den h. Stols Memorandum og lovet at forelægge det for Congressen og støtte det med hele deres Indflydelse. Men skal det ikke blive tomme Ord, og skulle de fornævnte Befuldmægtigedes Bestræbelser, af hvad Art de end maatte være, faae den forønskede Virkning, saa vil meget komme an paa, at de franske og østerrigske Katholiker i Forening indvirke paa deres respective Regeringer, for at henlede disses Opmærksomhed paa den hellige Stols begrundede Klager.“

— Samme ultramontane Verdensblad bringer tillige en Beretning om den danske Kunstafdeling paa Verdensudstillingen i Paris. Beretningen kaldes en „kun altfor kort Udsigt over Kunstfrembringelser fra et Land,

lille af Omfang, men stort ved den Pleie, som det Skjønne der nyder, og den Nationalfølelse, der besjæler dets Kunstnere“. Hvad der meest kan interessere Kirketidendens Læser, vil være Følgende: „Det historiske Maleri er paa en værdig Maade repræsenteret først ved Blochs Christian den Anden, et Kunstværk, som gjør den danske Skole den største Ære. Men den meest fremragende blandt Nutidens Historie-Malere var Marstrand fra Kjøbenhavn (død i 1873), over hvem hans Fædreland endnu sørger. M., i sin Tid Directeur for Academiet, var paa eengang Tænkter og Kunstner. Det betydeligste af hans Værker pryder Kong Christian IV.' Capel i Roeskilde Domkirke, og vi have her en smuk Skitse af samme. Man seer Kong Christian saaret i Søslaget ved Femern. Han mistede et Øie, men ved at høre det Skrig: „Kongen er falden“, reiste han sig, og, idet han pegede med Fingeren mod Himlen, der havde skaanet hans Liv for hans Folks Skyld, optog han Kampen paany og vandt en glimrende Seir. — Dog endnu gunstigere ville vi dømme om M.'s Talent efter Billedet „Kongens Bryllupsgilde“, hvortil Æmnet er taget af den evangeliske Parabel, der læses hos den h. Matthæus: Kongen, som indbyder de Fattige og Syge til at tage Plads ved Bryllupsbordet, har Christi traditionelle Skikkelse med det kongelige Diadem. Hans Holdning er værdig og fuld af Majestæt. Tiggere og Krøblinger, Halte og Blinde røbe Forundring, Ærefrygt og Ydmyghed. Salen med sine Søiler, sit rigt besatte Bord og et glimrende Orchester, erindrer om Paolo Veronese (en berømt italiensk Maler, født omtr. 1530) og hans Bryllup i Cana. Coloriten synes vel lidt mat, men den har dog noget friskt, der passer til Gjenstanden. Maleriet selv sees paa det kongelige Galerie i Christiansborg Slot og hører til M.' betydeligste og sidste Frembringelser.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 14. Juli. 5. Søndag efter Pintse.

NB. Collect af Peterspengen. — 15. M. Apostlenes Deling.
16. Ti. Karmel-Skapularfest. 17. O. Alexius, Bekj. 18. To.
Camillus af Lellis, Bekj. og Ordensstifter. 19. F. Vincents
af Paul, Bekj. og Ordensstifter. 20. L. Hieronymus Æmi-
liani, Bekj. og Ordensstifter.

Søndagen d. 21. Juli. 6. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
Parcelveien 44.
„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii
Kirke.
„ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
„ 6½ stille Messe i Hospitalet.
„ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
„ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
„ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 29.

Søndagen den 21de Juli.

1878

Indhold: Vaticanerconciliets sande Historie. De fyrretyve hellige
Martyrer. Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin, Mering,
Glasgow, London, Ordrupshøj.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.*)

Kun faa Aarhundreder efter den christelige Tids Be-
gyndelse have seet større og betydningsfuldere Tildragelser,
end det nærværende. Dette har i Aaret 1806 seet det
hellige romerske Riges Undergang, som var Cæsarernes
Arving og Repræsentant; det har fremdeles seet to franske
Kaiserrigers Oprindelse og Undergang og oplevet den gjen-
tagne Grundlæggelse af en fransk Republik; det har været
Vidne til flere regerende Familiers Afsættelse og flere
Kongers Thronfrsigelse end noget tidligere Aarhundrede.
Vi betegne derfor dets Character bedst ved at kalde det
Revolutionens Aarhundrede. Det har seet gruopvækkende

*) Efter den af Forfatteren autoriserede Oversættelse i „Sonntags-
blatt der Germania“. März—August 1877.

Krige, som rystede hele Europa fra Madrid til Moskwa, og kun for kort Tid siden saae det, hvorledes to store Kaiser-rigers Magt i Løbet af faa Uger blev brudt. Det seer nu en tydsk Kaiser og en italiensk Konge. Eengang har har det seet Kirkens Overhoved ført som Fange til Frankrig, en anden Gang, hvorledes han ved Blodsudgydelse blev fordreven fra Rom; og i vore Dage seer det Kirkens Overhoved berøvet sit Rige og leve som Fange i sit eget Palads. To Gange har vort Aarhundrede oplevet, at Rom blev erobret og besat af fjendtlige Magter. Dette er ikke almindelige Tildragelser. Endelig har det ogsaa efter tre hundrede Aars Forløb seet et oekumenisk Concil, under en vedvarende Beskæftigelse med dets Virksomhed, med dets Decreter, og især med det Spørgsmaal, om det ogsaa var frit. Vistnok ere kun faa Tildragelser i det nittende Aarhundrede af en saa fremragende Betydning som Vaticanerconciliet. Det vil endnu leve i Alles Minde, naar forlængst mange af de ovenfor berørte Tildragelser ere hjemfaldne til Forglemmelse. Vaticanerconciliet vil indtage den samme Plads i det nittende Aarhundredes Historie, som Concilierne i Nicæa og Trient i det fjerde og sextende Aarhundredes. Det turde derfor ikke være uden Gavn og uden Interesse lidt nærmere at gaae ind paa dets Historie.

Denne Artikels Overskrift antyder, at der er offentliggjort mange Beretninger om Vaticanerconciliet, som ikke indeholdt Sandheden. Det er ikke vor Agt her at opregne dem; vi ville endog, saa vidt det lader sig gjøre, ikke engang tage Hensyn til dem. Vi ville simpelthen fremlægge Conciliets Historie efter autentiske Kilder, uden al Controvers. I den foreliggende Artikel skulle vi kun omhandle, hvorledes den Beslutning, at sammenkalde et almindeligt Concil, blev taget. Derefter er det vor Hensigt at tale om de Tildragelser, som gik forud for Conciliet, og at vise, hvilken Indflydelse de have udøvet paa samme. Endelig skulle vi skildre Begivenhederne paa

selve Conciliet og tilsidst vise, hvilke Virkninger Conciliet har frembragt.

I Aaret 1873 gav Pius IX. Canonicus ved Metropolankirken i Florents, Eugenius Ceconi, nuværende Ærkebiskop af Florents, det Hverv at skrive Vaticanercounciliets Historie, og lod i den Hensigt stille alle det vedkommende Documenter til hans Raadighed. Den første Deel af denne Historie er allerede udkommen under Titel: „Storia del Concilio Ecumenico Vaticano scritta sui Documenti Originali.“ Den omfatter Perioden fra den Tid, i hvilken den Idee, at sammenkalde et almindeligt Concil undfangedes, indtil Afslutningen af de forberedende Arbejder. Vi ville lægge Ærkebiskoppen af Florents' Værk til Grund for Affattelsen af denne første Periodes Historie, og skulle ikke unnlade ved denne Leilighed paa det Bedste at anbefale dette første Bind til alle dem, som ønske at kjende „lingua Toscana“ i dens Reenhed; thi man finder den sjældent i den Grad som i dette Bind. For sin Simpels og Reenheds Skyld hører dette Værk ubestrideligt til det italienske Tungemaalss classiske Skriver.

Det var d. 6. December 1864, at Pius IX. førstegang udtalte Tanken om at sammenkalde et almindeligt Concil. Samme Dag førte han Forsædet i et Møde af Congregationen for den kirkelige Ritus, som tæller Cardinaler og andre Geistlige blandt sine Medlemmer. Efter den sædvanlige Bøn, med hvilken et saadant Møde aabnes, anmodede Paven sammes øvrige Medlemmer om at forlade Salen og forblev en Tid lang ene med Cardinalerne; derpaa bleve hine igjen tilkaldte, og man afgjorde da Congregationens løbende Forretninger. Som naturligt var, vakte denne usædvanlige Fremgangsmaade baade Forundring og Nysgjerrighed.

Pius IX. havde i Mellemtiden meddeelt Cardinalerne, at Tanken om at sammenkalde et almindeligt Concil, for at anvende et overordenligt Lægemiddel mod den christelige Verdens ualmindelig sørgelige Tilstand, allerede længe havde foresvævet hans Sjæl. Han bad Cardinalerne tage

dette Anliggende under Overveielse og meddele ham, hver enkelt for sig, hvad de ligeoverfor Gud ansaae for det Bedste. Men han paalagde Alle den strengeste Taushed.

Dette var hans første Ytring med Hensyn til Vaticanercounciliet. Det Hverv at overveie Sammenkaldelsen af et almindeligt Concil og at tilkjendegive Paven deres Mening desangaaende i en særskilt Skrivelse, var saaledes overdraget alle dengang i Rom levende Cardinaler.

Efter to Maaneders Forløb havde femten af dem meddeelt deres Anskuelser skriftligt. Andre gjorde snart det Samme. Tilsidst var der indløbet 21 Skrivelser.

Ærkebiskoppen af Florents har efter et omhyggeligt Studium analyseret disse Skrivelser Indhold og sammenstillet det i følgende fire Hovedpunkter. De handle:

- 1) om Verdens nærværende Tilstand, behandle
- 2) det Spørgsmaal, om Verdens Tilstand kræver et saa overordenligt Lægemedel, som Afholdelsen af et almindeligt Concil, drøfte
- 3) Vanskelighederne ved et almindeligt Concils Afholdelse samt Spørgsmaalet om, hvorledes disse kunne overvindes, og endelig
- 4) de Gjenstande, som skulde behandles paa et saadant Concil.

1. Ved Skildringen af Verdens nærværende Tilstand havde de ikke taget Hensyn til dens Fremskridt i Videnskab, Kunst og Velvære, men kun til, hvad der staaer i den nøieste Forbindelse med vor jordiske Tilværelses evige Maal. Angaaende dette Synspunkt, hed det i alle Svarskrivelser, at vor Tids særegne Character træder for Dagen i et herskende Partis Tendents til at ødelægge og tilintetgjøre alle gamle christelige Indretninger, som beroe paa overnaturlige Grundsætninger, for paa deres Ruiner og af deres Levninger at grundlægge en ny Orden, som ene og alene skal beroe paa den naturlige Fornuft. Denne Tendents har sin Grund i to Vildfarelser: for det første i den Vildfarelse, at Samfundet som saadant ikke har nogen Pligt mod Gud, og at Religionen kun er en

den individuelle Samvittigheds Sag; dernæst i den Forvildelse, at den menneskelige Fornuft er sig selv nok, og at der enten ikke gives nogen overnaturlig Orden, ved hvilken Mennesket hæves til en højere Erkjendelse og Bestemmelse, eller at i det mindste det menneskelige Samfund hverken behøver at kjende eller vedkjende sig disse. Af disse Principer fremgaaer ved en direct Følgeslutning Kirkens og Aabenbaringens Udelukkelse af det menneskelige Samfunds og Videnskabens Stære. Denne det menneskelige Samfunds og Videnskabens Løsrivelse fra Aabenbaringens Autoritet har vore Dages Naturalisme, Rationalisme, Pantheisme, Socialisme og Communisme i sit Følge. Disse speculative Vildfarelser afføde atter den moderne, revolutionære „Liberalisme“, som lærer Statens Supremati over Kirkens geistlige Jurisdiction, over Opdragelse, Ægteskab, Kirkens Eiendom og Kirkens Overhoveds verdslige Magt. Paa sin Side gaaer denne Liberalisme op i en Indifferentisme, som sætter alle Religioner paa samme Trin og indrømmer Sandhed og Vildfarelse lige Ret. Cardinalerne tale ogsaa om Frimureriet, som sætter en almindelig Humanitets-Kirke istedetfor Guds Kirke.

De henviser dernæst til rationalistiske Grundsætningers Indtrængen i visse katholske Skolers filosofiske Systemer, samt til de sidstes oppositionelle Holdning ligeoverfor Kirkens guddommelige Autoritet. Derefter gaae de over til Kirkens indre Tilstand, til dens Disciplin, og komme her til det Resultat, at Conciliet af Trient i adskillige Punkter ikke længere kan anvendes paa Verdens forandrede Forhold. Endelig tale de om Geistlighedens Opdragelse, om Disciplinen i de religiøse Ordener, og til Slutning pege de hen paa den Omstændighed, at den kirkelige Lovgivning i mange Lande ikke bliver tilbørlig agtet af Lægfolket.

2. Af disse og lignende Grunde vare næsten alle Cardinaler af den Mening, at det Lægemiddel, som et almindeligt Concil tilbyder, var nødvendigt, men dog

— for at tale med Skolen — kun relativt og ikke absolut. De sagde, at man, omendskjønt Paverne havde forkastet Luthers Vranglærdomme, havde anseet Conciliet af Trient for nødvendigt for at give Forkastelsesdommen et større Eftertryk og Høitidelighed; at ligeledes Pius IX. havde forkastet en stor Mængde af Vildfarelser, men at det alligevel var i høi Grad ønskeligt, at denne Domfældelse blev gjentaget og kundgjort ved det hele med sit Overhoved forenede Episcopats samstemmende Røst. De udtalte det Haab, at, naar det paa et almindeligt Concil samlede Episcopat i Forening fremstillede den naturlige og overnaturlige Ordens sande Forhold til hverandre, samt de Regerendes og deres Undersaatters Rettigheder og Pligter for alle Folk og alle Fyrster i den christelige Verden, da vilde dette tjene til at være en sikker Ledestjerne for dem i den Forvirring og Uklarhed, som i denne Revolutionens Tid hersker i den politiske Orden.

Kun to Cardinaler blandt een og tyve ansaae ikke et almindeligt Concil for nødvendigt. Den Ene var af den Mening, at Concilier kun skulde sammenkaldes, naar der var store Farer for Troen; den Anden mente, at de Gjenstande, der skulde drøftes, vare altfor delicate, og at de ydre Hjælpemidler, som Afholdelsen af et Concil kræver, ikke vare tilstede.

Een Cardinal undslog sig for at udtale sin Mening; han overlod Afgjørelsen ganske til Kirke-Overhovedets Forgødtbefindende.

Fire betragtede vel et Concil som det af Tidsonderne krævede Lægemedel, men tvivlede alligevel om, at det nærværende Øieblik egnede sig til at samle et saadant; dog mente de, at man skulde træffe alle fornødne Forberedelser for Sammenkaldelsen.

3. Consultorerne optalte derpaa alle Hindringer, som stode iveien for et almindeligt Concil. Med Hensyn hertil henviste de til den Forvirring og Uorden, som hersker i de nærværende Tidsforhold, til de Vantroes og Ugudeliges Had, som hverken vilde anerkjende Conciliets

Autoritet, eller undlade at søge Paaskud til at angribe Conciliets Bestemmelser og Afgjørelser, til alle verdslige Regeringers Holdning, hvilke enten stode fjendtlige eller ligegyldige ligeoverfor en saadan Kjendsgjerning, og endelig til Sandsynligheden af europæiske Krige, som vilde true eller opløse Conciliet. Derpaa overveiede de Vanskelighederne i Kirkens eget Skjød: Biskoppernes Fraværelse fra deres Dioceses; den Fare, at der paa selve Conciliet kunde opstaae Meningsforskjæl og Partier, som adskilte Biskopperne, en Fare, som rigtignok til enhver Tid kunde true, men dog især, naar de Ting, der skulde drøftes, vare af en saa delicat Natur og i deres Følger saa omfattende som de, der nødvendigviis maatte behandles paa et eventuelt Concil. Af disse Grunde vare nogle Cardinaler vaklende i deres Anskuelse, og Andre udtalte sig imod Conciliet. Og selv Fleertallet af de Cardinaler, som ønskede Sammenkaldelsen af et Concil, vare sig de Vanskeligheder vel bevidste, som talte imod Udførelsen af et saa stort Project, og fordulgte paa ingen Maade disses Rækkeevne for sig.

Imidlertid vare de dog ikke desto mindre af den Mening, at Spørgsmaalet om et almindeligt Concils Fornødenhed er af langt større Betydning end Spørgsmaalet om de Farer, som muligt kunde være forbundne med Afholdelsen af et saadant. De anerkjendte, at det religiøse og politiske Vilderede rigtignok var stort, men troede dog, at heller ikke de høiere og ædlere Bestræbelser vare uddøde, men at tvertimod en Tendents til at vende tilbage til den naturlige og overnaturlige Sandheds Orden var forhaanden ikke blot hos de enkelte Individier, men ogsaa i Masserne, at et nyt Liv var frembrudt blandt de katholske Folkeslag, og at man kunde iagttage, at en større Iver og en afgjort Modstand mod falske Lærdomme udviklede sig. De meente derfor, at et Concil vilde styrke de ivrige og troende Medlemmer i Kirken ved sit Vidnesbyrd for Sandheden, og svække deres Præentioner, som ere imod Kirken, og at Verden efter Conciliet ikke

kunde gjøre mere imod Kirken, end den før samme har gjort. De henviste til, at Conciliet i Nicæa blev holdt midt under de arianske Stridigheder, og Conciliet i Trient paa en Tid, hvor Europas nordlige Lande stode paa Schismaets Rand, at den verdslige Magt fra det fjerde Aarhundrede af havde beredet alle Concilier Vanskeligheder, Farer og Opposition, men at Concilierne ikke desto mindre havde løst deres Opgaver og opnaaet Resultater, som vedvarede indtil den Dag idag. De erklærede endvidere, at det betydelige og blivende Gode, som ved Conciliet vilde blive hele Kirken til Deel, langt vilde overveie den Skade, som mulig kunde blive en Følge af Biskoppernes Fraværelse fra deres Diocesser, og endelig, at, naar Uenighed og Partier skulde opstaae, da burde man ikke glemme, at dette ogsaa var Tilfældet paa Conciliet i Trient, men at, efterat Conciliet havde taget en afgjørende Beslutning, da havde alle eendrægtigt underkastet sig samme. Saaledes vilde det ogsaa gaae paa et fremtidigt Concil.

Een af Cardinalerne skrev Følgende: „I disse den hellige Kirkes store Anliggender, bør de, som befatte sig dermed, staae høit over dem, som beskæftige sig med Politik. Verdensmænd bygge deres Planers Udfald paa List, Snuhed, Tvetungethed: paa reent menneskelige Midler. Kirkens Hyrder bør derimod sætte deres Lid til Evangeliets Viisdom, til Sandheden, til Opfyldelsen af deres Pligter, og den særegne Bistand, som Kirkens guddommelige Stifter har forjættet dem; deraf kommer det, at i mange Tilfælde det, som i deres Øine, der ene bygge paa menneskelig Klogskab, er ufornuftigt, er en Act af evangelisk Viisdom, og saavel godt og pligtmæssigt, som ogsaa en Act af det guddommelige Forsyn.“

En Anden skriver: „Jeg seer, at hvergang Kirken raadslog om et Concils Afholdelse, har der været Vanskeligheder at overvinde, som ikke staae tilbage for de nærværende, og at det guddommelige Forsyn ikke blot overvandt dem, men endog vendte dem til Kirkens større Velfærd. Ligesaa sikkert vil den Helligaands Bistand ikke

mangle paa en Tid, hvor mange Grunde ere tilstede, som godtgjøre det Lægemedels Betimelighed, som, hver Gang det blev anvendt, har frembragt de meest heldbringende og storartede Virkninger.“

En tredie Cardinal ytrede sig paa følgende Maade: „Gud, som har indgivet Deres Hellighed den Tanke, at indkalde et almindeligt Concil, for ved dets Hjælp at reise et stærkt Værn imod vor Tids store Ondt, Han vil ogsaa bane Veien derfor, bortrydde alle Vanskeligheder og give Deres Hellighed og Biskopperne en Stund Vaabenhvile, og forunde Dem tilstrækkelig Tid til at føre saa stort et Værk til en heldig Ende.“

4. Det sidste Punkt, som Cardinalerne skulde overveie, angik de Gjenstande, der skulde behandles paa Conciliet. Consultorerne udpegede i første Linie: de moderne Vildfarelsers Fordømmelse, den katholske Læres Forklaring, Omsorg for Overholdelsen af den kirkelige Disciplin, samt hvorledes den skulde bringes i Overensstemmelse med vor Tids Fornødenheder, og Præste- og Ordensstandens Værdighed hævdes. Nogle Cardinaler berørte ogsaa specielle Punkter, saasom Pressefriheden, de hemmelige Selskaber, borgerligt Ægteskab, Ægteskabshindringer, den kirkelige Formue, Iagttagelse af Fest-, Faste- og Abstinentsdage o. dsl. Kun To omtalte Pavens Ufeilbarhed: den Ene af disse talte ganske i Almindelighed om Gallicanismen. En Tredie omtalte ligeledes Gallicanismen, og tillige Nødvendigheden af den romerske Biskops verdslige Herredømme for den nærværende Tid, i det Øiemed at sikre den frie Udøvelse af hans Overhyrdeembede. Den Cardinal, som gjorde dette, var en Modstander af dem, som havde udtalt sig imod et almindeligt Concils Indkaldelse.

Ærkebiskoppen af Florents fortsætter derpaa: „Uden Tvivl bør vi sige, at, naar Historien ikke engang i Tiden leverer Beviser for, at en „jesuitisk Sømmensværgelse“ har controleret Conciliet Program, da er deres Sag ugjendelig tabt, som indtil Væmmelse gjentage den Usandhed,

at Rom i hemmelige, af hint berømte Selskab udkastede Schemaer fattede den Plan at forene al Myndighed, den kirkelige saavel som den verdslige, i den øverste Biskops Hænder, og ved Biskoppernes Servilitet tilveiebringe en ny og exorbitant Autoritet i Kirken.

Cardinalerne berørte endnu andre Punkter. Mange udtrykte det inderlige Ønske, at der ved Conciliet skulde aabnes en Vei for alle vore fra den katholske Kirke skilte Brødre til Gjenforening med alle Guds Børns sande Moder.

(Fortsættes.)

De fyrretyve hellige Martyrer.

Af Uvillie imod Kaiser Canstantin, der beskyttede og begunstigede de Christne, nærrede hans Svoger, Licinius, der var Kaiser i Østerlandet, et bittert Had til disse. Offenlig vovede han vel ikke at forfølge dem, og efter hans Ord at dømme lod han dem være i Ro; men hemmeligt beredte han dem svære Trængsler. Som en Følge af et Edict, der forbød de Fangnes Venner og Slægtninge at bringe dem Spise og Drikke i Fængslet, omkom mange Christne paa den elendigste Maade. Fangevogterne gave dem saa lidt Næring, at Sulten dræbte dem. Fortrinsviis forfulgte Licinius Biskopperne og Præsterne, netop fordi de vare Hjordens Hyrder, og fordi Constantin holdt dem høit i Ære; men ogsaa det christne Krigsfolk afskyede han, og det skjøndt de vare de bedste Soldater. Ja det var maaskee netop derfor, at han ikke kunde taale, at de foragtede hans Afgudsdyrkelse. Og der udgik da et Edict for hans Hær, der bestemte, at Enhver, der ikke vilde ofre til Guderne, skulde jages af Tjenesten og berøves

sin Krigerværdighed. Statholderne i Provindserne, der vel vidste, at de derved indsmigrede sig hos ham, skærpede desuden Straffen alt efter deres egen større eller mindre Hang til Uretfærdighed og Voldsomhed.

Det er til Byen Sebaste i Armenien, at Traditionen henlægger baade de 40 Martyrers og den hellige Biskop Blasius' Martyrium, saavel som de 7 Kvinders og de to Drenges, der vare tilstede ved hans Lidelse.

Den romerske Statholder der paa Stedet, Agricola, skulde, som de andre Statholdere, bekendtgjøre Edictet og forkynde, at Ingen i Hæren, under Straf af at miste sin Ære, maatte bekjende sig til de Christnes Tro. Men da han offentliggjorde Kaiser Licinius' Skrivelse og forlangte Lydighed imod samme, var hans Forbauselse ikke ringe, da fyrretyve Krigsmænd traadte frem af Rækkerne og angave sig selv som Christne; thi disse Fyrretyve vare Alle blomstrende Ynglinge, fremragende ved Kraft og Legemsskønhed, og ved en sjælden udmærket Livsvandel; de vare ædle Forbilleder for deres Vaabenbrødre, baade Foresatte og Undergivne; og saavel paa Grund af deres Krigserfaring som for deres personlige Tapperheds Skyld bleve de foretrukne for de Andre og holdte i megen Ære af Imperatorerne. Og disse fyrretyve Mænd fra de forskjelligste Lande og af den forskjelligste Herkomst bleve da nu, takket være den Helligaand, som de saa villigt havde beredt Plads i deres Hjerter, til en Skare af Brødre i Naaden; de stode op som een Mand og sagde: „Vi ere Christne.“ Statholderen raabte ganske forskrækket: „Ombytter dog ikke Eders herlige Liv med en altfor tidlig Død. Det er jo urimeligt, at Krigere og Helte, som I, skulde omkomme som Forbrydere!“ Og saa lovede han dem Hæderspladser, Værdigheder og Rigdomme, hvis de vilde falde fra; i modsat Fald skulde den skrækkeligste Straf komme over dem. Dog de fyrretyve Martyrer lode sig hverken røre af det Ene eller det Andet, og afslog med stor Ro alle hans Tilbud. „Jeg modtager ingen Ære, der geraader mig til Skjændsel. Jeg forsnaaer

Gaver, der styrte mig i Fordærvelse. Giv mig uforgængeligt Guld og en Ære, der blomstrer evigt. Du vil gjøre mig til Kaiserens fortrolige Ven og søger at gjøre mig fremmed for vor sande Konge? Hvorfor forjætter Du os denne Verdens Smaating, som Du kalder store, da vi jo dog forsmaaer hele Verden. Mener Du, at Du kan give os Saameget, som Du ønsker at fratage os? Alt, hvad Øiet seer, kan ikke sammenlignes med det Haab, som vi bære i vort Hjerte. Thi den store, underfulde Jord har Intet som kan sammenlignes med de Retfærdiges Glæder i Himlen; de ere uforgængelige. Jeg har kun Sands for een Herlighed, og den er i Himlen, og kun for een Pinsel, og den er i Helvede. Fordi I som enevældige Dommere have faaet Magt over Legemet, anmasse I Eder ogsaa Magt over Sjælene, og ansee det for en Forhaanelse, naar vi ikke foretrække Eder for vor Gud. Her staaer Mænd, der ikke kjende til Frygt og ikke let lade sig forskrække, fordi de ikke have nogen Attraa efter Livet her i Time-ligheden. Vi ere beredte til, for Troens og for Guds Kjærligheds Skyld, at lade os pine og dræbe paa enhver Maade.“

Med denne kjække Frihed talte Christi Helte til Statholderen Agricola, der herved blev opirret til et saadant Raseri, at han først lod deres Mund sønderslaae med Stene. Saa overveiede han ved sig selv, hvorledes han kunde gjøre dem Døden saa bitter som muligt. Det var netop en forfærdelig Vinterkulde; haard Frost laae over hele Naturen, og Floder og Søer vare tilfrosne; en bidende Nordenvind feiede hvinende hen over de sneebedækkede asiatiske Stepper, over det barske Kaukasus og det sorte Hav. Statholderen ventede til der kom en bidende kold Nat, og befalede nu de fyrretyve Martyrer at overnatte paa en tilfrossen Sø udenfor Sebastes Mure under aaben Himmel og uden nogensomhelst Klædning. I Vagthuset ved Strandbredden var beredt et lunkent Bad og alle Slags Forfriskninger ventede paa dem, der ikke maatte vise sig standhaftige.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Osservatore Cattolico“ fra Mailand offentliggjør en af de overitalienske Biskopper til Paven stilet Adresse, som beder om Indledning til Beatificationsprocessen for den afdøde Pius IX. Adressen er dateret: „Patriarchalseminariet i Venedig, 24. Mai“, og er underskrevet af Patriarchen af Venedig, Cardinalbiskoppen af Verona og Biskopperne af Vicenza, Padua, Treviso, Ceneda, Belluno og Feltre, Concordia og Adria.

Berlin. Et gammelt tydsk Ordsprog siger: „Es ist nichts so fein gesponnen, es kommt ans Licht der Sonnen.“ Der er ikke noget saa skjult, at det ikke kommer for Dagens Lys (ordret: der er ikke spundet noget saa fint, at det ikke kom for Solens Lys). Dette stadfæster sig nu paa en paafaldende Maade her. Socialisternes og de Internationales Hoved, Dr. Marx i London, har ved offentlige Documenter beviisliggjort, at Bismarcks fortroligste Ven, Geheimeraad Lothar Bucher, hørte til Internationale, ogsaa efter at han var traadt i et intimt Forhold til Rigskansleren, samt at han søgte at hverve Marx til Medarbejde for de officielle og officjose Blade, naturligviis ikke uden Bismarcks Samtykke. At Sagen maatte være meget ubehagelig for Hr. Geheimeraaden, kan man let tænke sig. Derfor har han søgt at vaske sig reen, men uheldigviis er det meget daarligt lykkedes ham, og hans Indlæg have end yderligere compromitteret ham og Bismarck. Mange, som før svore paa Bismarck, gyse nu tilbage, da de have faaet Øinene op for, hvilke Midler et Menneske, der vil knuse Rom, er istand til at gribe til, nemlig at kalde et samfundomstyrtende Parti til Hjælp for at rydde det eneste faste Værn imod Revolutionen, Rom og den katholske Kirke, afveien.

Mering (Baiern). Vi bragte i Kirketidenden for 16. Juni den Efterretning, at Renftle, den frafaldne Sognepræst, havde nedlagt sit Embede og var reist bort. Den 3. Juni blev Kirken paany indviet af Biskop Pancratius af Augsburg, som allerede var kommen til Mering Kl. 6 om Morgenen og taget ind i Vicarens lille Bolig. Kl. 8 foretoges Indvielsen, som overværedes af en uoverskuelig Menneskemængde fra hele Omegnen. Da Dørene blev aabnede, viste det sig, at ikke Halvdelen kunde faae Plads. Udentvivl vilde Mængden have været endnu

langt større, hvis man ikke havde foretaget Indvielsen saa tidligt, og ikke undladt at offentliggjøre den. Efter Pontificalmessen istemte Biskoppen Te Deum, i hvilket Folket deeltog med stor Begeistring og Glæde over, at Kirken nu igjen var i de rette Hænder. Alle Renftles Tilhængere ere vendte tilbage til deres Moderkirke. Overhovedet synes „Gammelkatholicismen“, dette Schismaets nyeste Misfoster, at ligge for Døden allevegne.

Glasgow. Biskopperne af Dumfries og Obans Vielse fandt nylig Sted i den herværende Kathedralkirke. Biskopperne af Aberdeen og Newcastle vare Assistenten. Ærkebiskoppen af Edinburg var ligeledes tilstede, og den herværende Ærkebiskop viede de nysnævnte Prælater. Den rummelige Kathedralkirke var opfyldt af et udvalgt Publicum. Vi bemærkede blandt de Nærværende Marquien of Bute med Gemalinde. Den ædle Lord — han er Convertit og en af de fornemste og rigeste Englændere — har paa enhver Maade baade her og i Rom bidraget til at muliggjøre det katolske Hierarchies Gjenoprettelse, og hans storartede Legater til det herværende Universitet have gjort ham til en af de meest populære Mænd.

London. Cardinal Manning nedlagde i de sidste Dage Grundstenen til en ny Kirke, som „Oblaterne“ agte at reise i Kvarteret Kilburn. Paa Byggepladsen stod før Reformationen Prioriet Kilburn, der under Henrik I.'s Regering 1130 blev bygget af Abbeden, Heribert af Westminster.

Ordrupshøj. Sct. Andreas-Collegiet paa Ordrupshøj talte i Skoleaaret 1877--78 29 Elever og 2 skolesøgende Disciple. Det var iaar første Gang, at nogle af Collegiets Elever indstillede sig til fjerde Classes Hovedexamen ved „Lyceet“ i Kjøbenhavn (den Latin- og Realskole, der nylig er bleven flyttet fra St. Kongensgade til Nørre-Farimagsgade Nr. 47) og bestode denne Prøve.

Det naturvidenskabelige Museum modtog i afvigte Skoleaar endeel Fugle: nemlig fra Sydamerika 44 Kolibrier, udmærkede baade ved deres Lidenhed og straalende Farver, samt 144 andre Fugle, hvoriblandt Myrefuglen og Pragtfinker med en saa glimrende Farvepragt, at man aldrig ved vore Finker seer Mage dertil, — af danske og tyske Fugle bl. A. en Fasan, en Birkhane og en Tjur; — af Pattedyr: et Egern og en Schakal fra Africa, en Fiskeodder, et Murmeldyr og en Gemse i Sommerdragt; — af Krybdyr og Padder: et fortrinlig

udstoppet Exemplar af den store, spiselige Leguan, Snoge, Øgler, Løvfroer, Salamandre, for en stor Deel fra Syd-america; — af Leddyr: Edderkopper og Tusindbeen; — af Blød- og Straaledyrenes Orden: en Blæksprutte, en Søllie, en Søfjer, en Sølølse, en Ildpølse, en Glasvamp m. m. En Reise til Færøerne, der ifjor blev foretaget af en af Lærerne, gav et rigt Udbytte af nordiske Fugle, Fisk, Krebs og mangfoldige Bløddyr samt 2 Hvalfiskehoveder (*Delphinus globiceps*) og Mineralier. Den botaniske Samling forøgedes med meget fine Tværnit af 700 forskjællige Træer, især til mikroskopisk Undersøgelse. — Det physicalske Cabinet er beriget med en Luftpompe, en Centrifugalmaskine, et Spektralapparat, et Tellurium, der paa en meget anskuelig Maade fremstiller Jordens og Maanens Bevægelser, forskjællige Plan- og Huulspeile, et elektrisk Batteri med Biapparater (Rhumkorffs Inductions; Trouvés elektromagnetiske Apparat).

Solennitetssalen i den nu fulendte nye Bygning gjorde det iaar muligt for Eleverne at opføre et dramatisk Skuespil for en større Tilskuerkreds. Valgt var det ligesaa gribende som opløftende Sørgespil „Alexius“ eller „den skjulte Ædelsteen“, digtet paa Engelsk af Cardinal Wiseman og oversat paa Dansk af en af Collegiets Disciple. Et betydeligt Selskab Herrer fra Byen gjæstede Ordrupshøi den 5. Marts for at overvære Opførelsen og høre den kort før paabegyndte Hornmusiks første Forsøg.

I Taknemmelighed mod alle dem, der ved Gaver til det naturvidenskabelige Cabinet have ydet et saare værdifuldt Bidrag til Læremidlerne, samt mod alle Anstaltens Velyndere, tør det haabes, at Collegiet ogsaa i Fremtiden vil faae Leilighed og have Evne til at beviisliggjøre, „at sand Fromhed og grundig Viden, langt fra at udelukke eller forstyrre hinanden, meget mere støtte og fremme hverandre indbyrdes, og at Collegiets Præstationer fremdeles ville blive paaskjønnede af Udenforstaaende.“

Den katolske Syge- og Ligkasse

afholder sin aarlige Generalforsamling Tirsdagen d. 23. Juli, Efterm. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Forsamlingslocalet, hvor det reviderede Regnskab fremlægges. Derefter foretages Valg af en Viceformand og en Secretair.

J. C. Jørgensen,
f. T. Secretair.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 21. Juli. 6. Søndag efter Pintse. — 22. M. Maria Magdalena. 23. Ti. Apollinaris, Biskop og Mart. 24. O. Christina, Jomfru og Mart. 25. To. Jacobus den Ældre, Apostel. 26. F. Anna, den h. Jomfrues Moder. 27. L. Pantaleon, Mart.

Søndagen d. 28. Juli. 7. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 30.

Søndagen den 28de Juli.

1878

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. De fyrretyve hellige
Martyrer. Kirkelige Efterretninger: Münster, Strassburg,
America.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 29.)

II. Mange ville uidentvilt vente, at Pius IX., efter en saa almindelig og omhyggelig Overveelse, strax fattede den Beslutning at indkalde et almindeligt Concil. Ja, Mange have virkelig ment, at han med sin „Apotheose“ for Øie var saa forhippet derpaa, at han hverken oppebiede nogen Raadslagning eller tillod noget Raad. Historien lærer os imidlertid det Modsatte. Alt hvad der hidtil var skeet, var ikke andet end en forberedende Raadførelse, og angik blot det Spørgsmaal, om man overhovedet skulde gjøre Afholdelsen af et almindeligt Concil til Gjenstand for videre Raadslagning.

I de første Dage af Marts 1865 anmodede Pius IX. flere Cardinaler om at forsamle sig, og i en præliminær Discussion drøfte det Spørgsmaal, om et almindeligt Concil skulde sammenkaldes, eller ei. Samtidigt forordnede han, at Cardinalernes foromtalte skrevne Menings-

ytringer skulde sammenstilles til Brug for den nye Commission. Dette skete ved Dominicaner-Ordenens Generalprocurator i et kort Skrivt med Titel: „Sammenstilling af Betænkninger, som de Cardinaler have afgivet, der af Pius IX. vare opfordrede til at ytre deres Mening med Hensyn til Indkaldelse af et almindeligt Concil“. Dette Skrivt begynder saaledes: „Tretten Cardinaler ere for Sammenkaldelse af et Concil; Een svarede benægtende, men underkastede sin Mening den hellige Faders Dom; en Anden holdt for, at der ikke skulde holdes noget Concil“. Den nye Commission bestod af Cardinalerne Patrizi, Reisach, Panebianco, Bizarri og Caterini. Secretair for denne Commission var Ærkebiskoppen af Sardis, nuværende Cardinal Gianelli, dengang Secretair for Concils-Congregationen α : for den Congregation, som har det Hverv, at fortolke Conciliet af Trient og alle dette vedkommende Spørgsmaal.

Denne Commissions første Møde holdtes d. 9. Marts 1865, og Consultorerne begyndte med, paany at prøve de fire Punkter, hvoraf vi ovenfor have meddeelt et Udtog. Den nu foreliggende Sammenstilling af Cardinalernes Betænkninger blev da underkastet en gjentagen alvorlig og streng Drøftelse. Ved det første Punkt kom Spørgsmaalet om et Concils Nødvendighed paa Tale. Det blev atter her sagt, at et Concils Afholdelse kun var relativt og ikke absolut nødvendig for Kirkens Styrelse. Thi der gives intet guddommeligt Bud, ingen guddommelig Forpligtelse, som kræve, at hele Kirkens Biskopper skulle samles paa eet Sted. Der er baaret Omsorg for Kirkens Regering ved Indsættelsen af Primatet og Episcopatet; men ikke desto mindre har Kirken saavel af naturlige som overnaturlige Grunde og efter Apostlenes Exempel stedse afholdt ikke blot Diocesan- og Provincial- men ogsaa økumeniske Synoder.

I de tre første Aarhundreder blev intet almindeligt Concil afholdt; heller ikke er i de tre sidste Aarhundreder noget Concil blevet sammenkaldt. I Løbet af

atten Aarhundreder ere indtil 1869 kun atten almindelige Concilier afholdte. Almindelige Concilier ere vel nyttige og undertiden endog nødvendige ligeoverfor særegne Vildfarelser og særegne Tidsforhold; men de ere dog ikke absolut nødvendige for Kirkens Virksomhed. Thi Kirken er ikke ufeilbar ved Concilierne, men disse ere ufeilbare ved Kirken. Kirken er ikke henviist til Concilierne for at erkjende Sandheden. Disse blive kun sammenkaldte for med større Nøiagtighed at udtale den Sandhed for hele Kirken, som allerede ved den guddommelige Aabenbaring er bleven kundgjort. Den over hele Verden udbredte Kirke, den lærende saavel som den hørende, o: Hyrderne, der lære og Hjorden, der troer, bliver til alle Tider ledet og bevaret paa Sandhedens Vei. Kirken røgter sit Embede at være Sandhedens Vidne, Dommer og Lærer til alle Tider og paa alle Steder. Primatet i Rom og det hele Verden omfattende og med Primatet forenede Episcopat kan aldrig feile i at bevare og forklare den guddommelige Sandhed, fordi de veiledes af Sandhedens Aand, der stedse boer iblandt dem. I de første tre Aarhundreder før Conciliet i Nicæa var Kirkens levende Røst tilstrækkelig til at meddele og udbrede Troen; i Mellemtiden mellem de enkelte Concilier var Kirkens Røst ligeledes tilstrækkelig til at forklare Sandheden og forkaste Vranglæren. I de tre Aarhundreder efter Conciliet i Trient har Kirken lært med den samme guddommelige og ufeilbare Autoritet. Spørger man nu i Henhold hertil, hvorvidt der kan være Trang til et almindeligt Concil, saa maa hertil svares, at for at kunne anvende Lægemidler mod hele Verdens Onder, maa man kjende disse Onder. Men nu see flere Øine Mere end eet Øie, og mange Tunger kunne meddele Mere end een. Fremdeles er den Indsigt, Dannelse, Erfaring, aandelige Begavelse og Omdømme, som hele Episcopatet er i Besiddelse af, med Hensyn til naturlige og overnaturlige Ting, det høieste Lys, der her paa Jorden gives for Sandhedens Erkjendelse.

Dette er Meningen med de Ord, at Afholdelsen af Concilier ikke er absolut, men kun relativt nødvendig.

Ved Spørgsmaalet om Hindringerne, som stode iveien for et Concils Afholdelse, stillede man i første Linie den Betænelighed, at de verdslige Myndigheder maaskee kunde forhindre deres resp. Biskopper i at møde paa Conciliet. I denne Henseende nærrede man især Frygt for Regeringerne af Frankrig, Italien og Portugal. Man erindrede, at i Aaret 1862 havde den italienske Regering hindret Biskopperne i at reise til Rom for at tage Deel i Canonisationshøitideligheden for de japanesiske Martyrer. Men i det Tilfælde, at Tydskland, Spanien, Belgien, Holland, England og America ikke vilde lægge nogen Hindring iveien, saa var det, mente man, vist, at et betydeligt Antal af Biskopper vilde følge Pavens Indbydelse.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes man skulde forholde sig ligeoverfor de regerende Fyrster og de verdslige Regeringer, blev der erindret om, at Kirken, hvergang et almindeligt Concil skulde samles, havde bestræbt sig for at handle i Overensstemmelse med de christelige Fyrster. Denne Fremgangsmaade var altid agtet for sømmelig og gavnlig, men ikke for nødvendig. Paul III. søgte ved Indkaldelsen af Tridentinerconciliet ikke blot at faae Fyrsternes Samtykke til dette Værk, men bestræbte sig ogsaa for at formaae dem til at møde paa Conciliet. I Convocationsbullen siger han: „Vi søgte at lære Fyrsternes Mening om vort Forehavende at kjende, fordi Vi holdt for, at deres Samtykke til et saadant Forehavende kun kunde være af den største Nytte for det, ligesom og, at dette vilde svare til Tidsforholdene.“ Og derpaa tilføier han: „Vi have indtrængende indbudt de katholske Fyrster til at møde paa Conciliet og medbringe deres Landes Prælater.“ Men Paul III. fandt Fyrsterne vaklende, og efter flere forgjæves Forsøg paa at bevæge dem til at tage Deel i Conciliet, besluttede han sig ikke desto mindre til at sammenkalde det.

„Vi havde ønsket“, siger han, „at fuldende dette

Værk i Overensstemmelse med og ved Hjælp af de christelige Fyrster. Men medens Vi ventede paa deres Beslutninger og rettede Vor Opmærksomhed paa „den skjulte Tid — Dit Velbehags Tid, o Gud“, saa følte Vi Os tilsidst tilskyndede til at udtale, at enhver Tid er Gud velbehagelig, naar det gjælder Afgjørelsen af hellige og den christelige Religion vedrørende Ting. Da Vi altsaa til Vor store Sorg bemærkede, at Ungarerne trængtes af Tyrkerne, at Tydskerne vare i Fare, og alle Folk befandt sig i Frygt og Trængsel, saa have Vi besluttet Os til, ikke længere at vente paa Fyrsternes Samtykke, men ene og alene at tage den almægtige Guds Villie og det christelige Samfunds Velvære til Rettesnor for Vor endelige Beslutning.“

Det blev derfor agtet betimeligt, efter Kirkens Sædvane og Conciliet i Trients Exempel, at indbyde de katholske Souveræner til, ved Afsendinge at lade sig repræentere paa det Vaticanske Concil. Endvidere blev der foreslaaet, at et Antal af Theologer fra alle Verdens Lande skulde kaldes til Rom til en forberedende Raadslagning, da jo et Concils heldige Resultat saavel som Valget af de hensigtsmæssigste Midler imod Tidens Onder forstørstedelen afhænge af Kundskab om de forskjellige Landes Tilstand. — Tilsidst anbefalede Secretairen, at alle Emner, der maatte komme under Forhandling, skulde forberedes og ordnes før Biskoppernes Sammentræden, ikke blot for at undgaae al Tidspilde, men ogsaa for at forhindre, at Drøftelsen gik over paa andre Gebeter, eller at der skulde indtræde Usikkerhed og Mangel paa Bestemthed i Sagernes Behandling, samt for at de allerede saa mangfoldige foreliggende Spørgsmaal ikke skulde forøges med andre.

Da man i Commissionen kom til at tale om Sandsynligheden af, at Conciliet mulig paa Grund af europæiske Forviklinger kunde blive afbrudt, adspredt eller suspenderet, blev der henviist til Tridentinerconciliets Historie. Dette var i Aaret 1536 blevet indkaldt til Mantua, for

det følgende Aars Maimaaned; men dets Aabning blev senere fastsat til November 1537. Da blev der paany bestemt, at det først skulde samles i Mai 1538 i Vicenza. Men her mødte af Hensyn til den dengang udbrudte Krig og paa Grund af Urolighederne i Europa og især i Italien, kun et saa ringe Antal af Biskopper, at Paven vilde udsætte Conciliets Forhandlinger endnu længere, saa han vel erklærede det for aabnet, men samtidigt suspendede det paa ubestemt Tid. Imidlertid trængte Tyrkerne stedse seirrigt frem, og i Tydskland affaldt Flere og Flere fra den gamle Tro. Disse saavel som mange andre Grunde bestemte Paul III. til ikke længere at vente paa Fyrsternes Beslutninger, men at sammenkalde Conciliet til November 1542 i Trient. Tre pavelige Legater begave sig derhen; men de ventede i hele Maaneder paa Biskoppernes Ankomst, der for Krigens og de dem paa Reisen truende Farers Skyld vare forhindrede i at møde. Conciliet blev da atter udsat til bedre Tider. Efter tre Aars Forløb blev endelig dets Aabning fastsat til Marts 1545; men da indtraadte en ny Forhaling, saa at Forsamlingen først i April kunde begynde sine Forhandlinger. 15 Maaneder derefter blev Conciliet fra Trient forlagt til Bologna; men her mødte saa faa Biskopper, at man ikke kunde fatte nogen Beslutning, hvorfor det fem Maaneder senere paany blev udsat for ubestemt Tid, og vedblev at være suspendedet i fire Aar. Under Julius III. aabnede det igjen sine Møder i Trient i Mai 1551, men forblev kun samlet eet Aar. I April 1552 skulde det atter udsættes to Aar. Men den dengang herskende Forstyrrelse i Verden var af den Beskaffenhed, at Afbrydelsen af Forhandlingerne varede i ti Aar. Først i Januar 1562 blev Conciliet igjen aabnet. I December 1563 vare endelig alle Arbejder færdige, saa at Pavens første Legat kunde demittere Biskopperne. I det paafølgende Aars Januar stadfæstede Pius IV. Conciliets Beslutninger ved Bullen: „Benedictus Deus.“

Saaledes gik det med Conciliet i Trient, som udentvivel

har været det betydeligste og meest velsignelsesrige i Kirkens nyere Historie, eftersom Kirken tre hundrede Aar igjennem er bleven styret efter de paa samme vedtagne Beslutninger. Og dog kunde denne Kirkeforsamling først sammentræde ti Aar efter Sammenkaldelsen; to Gange blev den suspenderet for to, og to Gange for ti Aar. I et Tidsrum af atten Aar var den kun fem Aar ved sit Arbeide, og det midt under Verdens Krige og Kampe. Conciliets Modstandere have vel kunnet spotte over Opsættelsen af dets Aabning, over dets Suspendinger, over dets Vandringer fra By til By; men det har alligevel løst sin Opgave. Alt dette blev alvorligt overveiet ved den første Raadslagning om, hvorvidt et almindeligt Concil kunde afholdes under de nærværende Tidsforholds Usikkerhed.

III. Vi have i det Forgaaende seet, med hvilken Omhyggelighed Pius IX. raadførte sig med Roms Cardinaler, Theologer og Canonister. Senere gav han dem endnu Theologer og Canonister af andre Nationer til Hjælp, for at, som vi senere skulle faae at see, enhver af de Gjenstande, der skulde forelægges Vaticanerconciliet, kunde prøves længe og forberedes med Omhu.

Men selv dette syntes ham ikke at være nok. Han gav derfor Befaling til, at en Rundskrivelse skulde tilstilles et Antal Biskopper af alle Nationer, hvis fremragende Dygtighed baade som Theologer og Canonister ved Siden af deres Erfaring i Kirkens Styrelse var almindelig anerkjendt. I denne Rundskrivelse paakaldte han deres Hjælp, som af Christus selv ere beskikkede til Lærere i Guds Kirke; thi enhver Biskop er jo i Kraft af sit Embede en Troens Lærer. Herved kommer det ikke an paa, hvor stort eller hvor lille hans Dioces er, om det ligger midt i den katholske Verden eller „in partibus infidelium“, om een Hjord er stillet under hans Myndighed, eller flere. Biskoppen for det mindste Dioces er i saa Henseende ligestillet med den, som forvalter det største. Han er ifølge guddommelig Bemyndigelse kaldet til at være en Vogter over Troen, og det Vidnesbyrd,

han som en saadan aflægger, falder ikke derfor mere eller mindre tungt i Vægtskaalen, fordi det Dioces, han styrer, er stort eller lille. I saa Henseende ere alle Biskopper lige. Den hellige Hieronymus siger, at alle Biskopper ere lige, og at Biskoppen af Roms Episcopat som saadant ikke er større end Biskoppen af Eugubiums. Vi skulle senere see, hvilken Betydning denne Grund-sætning har, og hvorledes den bliver anvendt.

Ovennævnte Befaling blev af Pius IX. givet Secretairen for den ledende Congregation i en Audients af 27. Marts 1865. Strax bleve under den strengeste Hemmelighed Breve rettede til Biskopperne i alle Verdens Lande, hvori de bleve opfordrede til skriftligt at angive de Gjenstande, med hvilke Conciliet efter deres Anskuelse skulde beskæftige sig. Disse Breve afgik d. 10. April til 36 Biskopper, og Breve af lignende Indhold bleve ogsaa afsendte til visse Biskopper i de orientalske Kirker. I August Maaned vare alle Svarskrivelser indløbne.

Ihvorvel den i disse Breve indeholdte Opfordring kun angik de Ting, der skulde drøftes, saa kunde Biskopperne dog ikke undlade at udtrykke deres Glæde over, at Paven havde besluttet sig til at sammenkalde et almindeligt Concil. Biskoppernes Svarskrivelser vidne om en overordenlig Overensstemmelse i deres Anskuelser. De ere rigtignok forskjellige med Hensyn til den Nøiagtighed og Fuldstændighed, hvormed de omhandle de paagjældende Emner; men de røbe en Overensstemmelse i at anføre de Ting, de foreslaae som Gjenstande for Behandling, som ene har sin Grund i Episcopatets Eenhed.

Biskopperne bemærke, at der for Tiden ikke gives noget nyt eller særeget Hæresi, men at en almindelig Forkeerthed og Forvirring træder for Dagen med Hensyn til de høieste Sandheder og Principer, som true Grundlaget og Forudsætningen for al Tro. Medens Tvivlen i tidligere Tider angreb Troens Sandheder, havde nu Vantroen hævnnet sig dermed, at den tilintetgjorde Tvivlen. Thi Menneskene hørte op med at tvivle, saasnart de vare

blevne vantroe. Derfor nægter man Guds Tilværelse, Sjælens Existents, Samvittighedens Røst, Grundsætningerne for Ret og Uret samt Naturloven. Men naar der ingen Gud gives, saa gives der heller ingen Lovgiver, og saaledes var da Moraliteten uafhængig af en Lovgiver. Den existerede da kun i og ved sig selv, eller rettere, den existerede slet ikke. Den existerede kun subjectivt i de enkelte Individier i Medfør af Sædvaner, der havde sin Grund i den conventionelle Skik og Menneskenes aandelige Tilstande.

Biskopperne henvise endvidere til den vidt udbredte Fornægtelse af en overnaturlig Orden samt den deraf følgende Nægtelse af Aabenbaringens Tilværelse. De omtale den Paastand, at ene Videnskaben meddeler den positive Sandhed, samt at Fornuften er tilstrækkelig til at ordne Menneskets Liv og erkjende dets Bestemmelse; med andre Ord, de pege hen paa Deismen, paa den uafhængige Moralitet, paa Verdensaanden og Naturalismen, hvilke Anskuelser have banet sig Adgang til alle det vestlige Europas Lande. Biskopperne foreslaae, at Conciliet skulde erklære, at Guds Tilværelse kan erkjendes med Sikkerhed ved Fornuftens Lys; endvidere skulde det erklære Læren om Menneskets naturlige og overnaturlige Stilling, om Forløsningen, om Naaden og Kirken for Troessætninger. I Særdeleshed ønskede de, at Conciliet skulde behandle Spørgsmaalet om Guds Natur og Personlighed, om hans Forskjællighed fra Verden, om Skabelsen, Forsynet og om Muligheden af en guddommelig Aabenbaring. Disse Punkter kunne synes Mange at være besynderlige; men Enhver, som kjender den i Frankrig, Tydskland og andre Lande gængse Philosophi, vil strax strax erkjende, hvilken Viisdom disse Forslag bære Vidnesbyrd om.

Fremdeles tilraadede Biskopperne, at Conciliet skulde beskæftige sig med den Lære, at Mennesket allerede ved dets Skabelse er ved Naaden blevet ophøiet til en høiere Orden end den naturlige, fremdeles med Læren om

Menneskets Fald og dets Opreisning ved Christus, om Kirkens guddommelige Indstiftelse, om den Sendelse, som dens guddommelige Stifter har overdraget den, om dens Organisation, dens Privilegier og Rettigheder, med Læren om Primatet og den romerske Biskops Jurisdiction; endvidere med Læren om Kirkens Overhoveds Uafhængighed af de verdslige Myndigheder, om hans Forhold til dem, om hans Autoritet med Hensyn til Opdragelsen, og om Nødvendigheden af, at den hellige Stol ogsaa i vor Tid er i Besiddelse af det verdslige Herredømme over Kirkestaten.

Disse Punkter ere her fuldstændigt blevene anførte, for at vise, at den eneste Gjenstand, for hvis Skyld Conciliet efter Modstandernes Foregivende skulde være sammenkaldt, næsten ikke er bleven omtalt. Iblandt sex og tredive Biskopper raadede kun nogle faa til, at man skulde definere Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed i Troes- og Sædelæren, ihvorvel Læren om Primatet ikke kunde drøftes uden at tage Hensyn dertil.

„Kun Faa“, skriver en af Biskopperne, „bekæmpe nutildags dette den romerske Biskops Prærogativ, og dette gjøre de ikke af theologiske Grunde, men kun i den Hensigt at sikre, som de mene, Videnskabens Frihed. Det synes, at en theologisk Skole, som forfølger dette Maal, er fremstaaet i München i Baiern. Dens Tilhængere have ved Affattelsen af alle deres Skrivter hovedsagelig til Hensigt, ved saakaldte historiske Afhandlinger at nedsætte den hellige Stols Autoritet og dens Regerings-system ved at gjøre dette foragteligt, og fremfor Alt ved at angribe den ex cathedra lærende Petrus' Ufeilbarhed.“

(Fortsættes.)

De fyrretyve hellige Martyrer.

(Sluttet.)

Glade og freidige som til en Seir ilede de fyrretyve Helte til Dødens Pinsler, og opmuntrede hverandre til Kamp for den evige Hærlighed. „Vi have ikke aflagt Klæderne, men det gamle Menneskene, der var fordærvet ved jordiske Begjærigheder. Vi takke Dig, o Herre, at Du forunder os, samtidigt med Klæderne, at aflægge Synden! Vi iførte os dem for Slangens Skyld, vi aflagde dem for Christi Skyld. For Paradisets Skyld, som blev os berøvet, berøve vi os vore Klæder. Ogsaa vor Herre blev afklædt! Er det da noget Stort, naar Tjeneren lider det, som hans Herre har lidt? Ja, vi have selv afført Herren hans Klæder; thi dette var Soldaternes Forbrydelse: de afførte ham hans Klæder! Nu udslette vi vor Brøde paa os selv. Raakold er Vinternatten, men yndig er Paradiset; det kolde Mørke skulle vi ombytte med det evige salige Lys. Foden stivner: derfor skal den vandre i Englenes Chor. Haanden dør hen: derfor skal den opløfte sig til Gud i uafbrudt Tilbedelse. Hvormange Vaabenbrødre faldt ikke i Slag, troe imod en dødelig Konge; og vi skulde ikke ofre vort Liv af Troskab imod den sande Gud? Da vi dog engang skulle døe, saa ville vi nu døe for at leve.“ — Med disse og lignende Ord formanede de hverandre, for med tappert, helligt Kriegermod at holde den Nattevagt, paa hvilken der skulde følge en evig Dag. I dette levende Haab glædede de sig og loe ad Fjendens Grusomhed. Vel stivnede deres Blod, vel trak deres Aarer sig krampagtigt sammen, vel trængte der en skjærende Smerte dybere og dybere ind i deres Marv, vel døde deres Lemmer det ene efter det andet, som troe Forposter, der først bukke under; men trods alt dette bade de uden Afladelse: „Fyrretyve have betraadt Valpladsen; lad, o Herre, alle disse Fyrretyve blive kronede som Seirherrer, og lad ikke een af dem mangle ved den

himmelske Seiersfest. Ærværdigt er dette Tal, med hvilket, efter Vandringen i Ørkenen, den guddommelige Lov kom ind i Verden, og som Du har forherliget ved Din fyrretyve Dages Faste.“

Saaledes bade de med stor Inderlighed.

Men den vagthavende Officer stod velbeskyttet og varmt i Vagthuset for at afvente Sagens Udfald; og han overveiede ved sig selv, hvilken umaadelig Standhaftighed der udfordredes til saaledes at lade sig fryse ihjel paa Isen, naar der var et ganske let Middel til Frelse i Nærheden. Han kunde ikke nægte disse Helte sin Beundring. Da var det, at Gud forundte ham et deiligt Syn: et stort Lys sænkede sig ned fra Himlen, og i dette svævede der Engle, der ligesom en Konges Sendebud uddeelte Kroner til de tapre Krigere; men kun til niogtredive. En lode de blive tilbage, som om han ikke fortjente denne høie Ære. Og medens Officeren tænkte over, hvilken Betydning det kunde have, at denne Ene blev forbigaaet, saae han til sin største Forundring just denne Ene, der ingen Krone havde faaet, forlade sin Post paa Søen for at ile henimod Vagthuset. Da han var ankommen der, forlangte han ikke Andet, end at varme sig, og styrtede sig i Badet. Med dyb Smerte saae de niogtredive deres Vaabenbroder flygte ud af Troens Slag, denne Overløber fra Christi Hær til Belials Feltleir. De forenede sig i en inderlig Bøn for ham; men forgjæves faldt denne Elsker af det jordiske Liv fra det himmelske Liv; thi næppe berørte hans stivfrosne Legeme det varme Vand, før Døden ramte ham. Det gjorde et gribende Indtryk paa den vagthavende Officer. Han kastede sine Klæder fra sig, forlod Vagthuset, og med det Udbrud: „Jeg er en Christen!“ ilede han ud til Martyrerne paa Søen, hvis Sorg nu forvandlede sig til Jubel. Han beundrede de Troende og deres Dyd; da saae han de himmelske Vidundere, da erkjendte han Sandheden, da flygtede han til Herren. Han blev kaldet til Himlen med de niogtredive Andre.

Da den lange Vinternat var forbi, havde ogsaa de

tapre Helte kæmpet Striden tilende. De laae afsjælede eller bevidstløse paa Isen. Kun een af dem, Melithon, en Yngling af ualmindelig Skjønhed, levede endnu. Ved Strandbredden blev der bygget et Baal, der skulde optage dem alle, og derefter skulde Isen hugges op og deres Aske kastes i Vandet, for at de skulde kunne sige, som der staaer i den femogtredeindstyvende Psalme: „Vi ere gaaede igjennem Ild og Vand, og Du har ført os til et Vederkvælgelsens Sted.“

Krigsfolkene kom nu og lagde de frosne Legemer paa Karrer, og bragte dem til Baalet; men den smukke og stærke Yngling, som endnu aandede, lode de blive tilbage og kastede en Kappe over ham, fordi de haabede, at han i denne ynkværdige Tilstand skulde beslutte sig til Frafald. Der vare mauge Christne tilstede; iblandt disse ogsaa den unge Mands Moder. Hvad gjorde hun — denne ægte Martyrmoder? Hun ilede ud til sin Søn, løftede ham op paa sine Arme og bar ham efter Kærren. Før end hun naaede denne, døde Melithon. Da lagde hun ham ned ved Siden af de Øvrige paa Baalet og uden at fælde en Taare sagde hun: „Elskede Søn, fuldend med dine Kammerater denne salige Reise, for at du ikke skal være den Eneste, der mangler i deres Række, og senere end de Andre blive fremstillet for Herren.“ Og saaledes gik de Alle over i Evigheden, de hellige Fyrretyve, en Seirstrophæ for Troen paa vor Herre Jesus Christus, Martyrernes Konge.

Kirkelige Efterretninger.

Münster. Biskoppens Frikjendelse. Om Aftenen den 13. Juni opstod en levende Bevægelse i Münsters Gader; man saae, at den Ene tilhviskede den Anden en glædelig Efterretning; Alles Ansigter lyste af Glæde, og man hørte denne snart give sig Luft i Ord. Man blev vaer, at Flag kom tilsyne paa Husene baade igjennem Vinduerne og Tagene, og hele Münster var inden kort Tid smykket med Flag. Og hvad var Grunden til disse Glædesytringer? Telegraphtraaden havde bragt den Efterretning fra Berlin, at Overtribunalet havde frikjendt den høiærværdigste Biskop og hans Generalvicar i den Proces, som Statscommissæren, Hr. Gedike, havde appelleret til Landets Høiesteret. Hr. Gedike havde nemlig beskyldt de nævnte Prælater for Underslæb, fordi de havde sørget for, at Kirkens Eiendom ikke skulde falde i hans Hænder, Noget, som vilde lyde utroligt, hvis man ikke under den preussiske Culturkamp var bleven vænnet til Ting, der stille alle Retsbegreber paa Hovedet. Man havde forfulgt Processen med det største Eftertryk fra Domstol til Domstol; Huusundersøgelser, Fængslinger, alskens Forfølgelser vare blevne iværksatte imod dem, som ikke vilde give de dem betroede Midler i Uvedkommendes Hænder. To Embedsmænd i Generalvicariatet bleve fængslede; den ene igjen løsladt efter syv Dage, da han havde stillet en Caution paa 30,000 Rigsmark, den Anden efter 85 Dages Fængsel, og Generalvicaren selv, hvis Opholdsted man ikke vidste, forfulgt med „Stikbreve“. Kredsretten dømte den 14. December Biskoppen til eet Aars Fængsel og Generalvicaren for Deelagtighed i Underslæb til to Aars Fængsel. Apellationsretten, til hvilken baade de Anklagede og Statsadvocaten appellerede, frikjendte Biskoppen, men stadfæstede Kredsrettens Dom med Hensyn til Generalvicaren. Statsadvocaten var misfornøiet med dette Udfald, og saa blev Sagen indanket til Overtribunalet i Berlin. Men denne Høiesteret viste den nidkjære Culturfæmper tilbage og frikjendte begge de Anklagede.

— „Det kom seent, men kom dog.“ Det er almindelig bekjendt, hvor mange Raaheder de preussiske Soldater, og det ikke blot Menige og Underofficerer, men ogsaa de mere dannede Officerer tillode sig imod den katholske Cultus, da Culturfæmperen stod i sin bedste Flor

og paa alle mulige Maader fremmedes af Myndighederne. Derfor har det vakt en ikke ringe Opsigt, at de her garnisonerende Troppaafdelinger nu have faaet den Ordre, at opføre sig anstændigt, naar de møde en katholsk Procession. Det er paalagt Protestanterne at vise det allerhelligste Sacrament militær Honneur, og er tilladt Katholikerne at vise det enhver Art af Ærefrygt, som deres Religion opfordrer dem til. Saaledes har man da en ny Stadfæstelse af den h. Augustinus' Ord: Gud vilde ikke tillade det Onde, hvis han ikke kunde drage noget Godt ud af det Onde. Attentatet paa Kaiser Wilhelm blev tilladt, for at aabne den preussiske Regerings Øine.

Strassburg. Det protestantiske Blad „D. Reichsp.“ skriver om det protestantiske Bureaukraties Religjøsitet Følgende:

„Hvorledes seer det ud med Embedsstanden i Elsass? Derom bære de af Regeringen godkjendte Protocoller af Overconsistoriets Møder gruopvækkende Vidnesbyrd. Som Exempel kun Eet: „Den langt større Deel af Embedsmænd af enhver Art bærer i det mindste en fuldstændig Ligegyldighed for alt religiøst Liv og religiøs Virksomhed til Skue. De søge aldrig en Kirke, ja end ikke de ellers kirkeligsindede Kvinder, Noget, som overalt vækker Anstød og Forargelse. Mange kundgjøre deres Ugudelighed offentlig og prædike i Værtshuse og Vinstuer den laveste Atheisme og Materialisme, idet de omtale Kirke, Bibel og Cultus med en fornem Overlegenheds Spot og Haan. „Er det saadanne Protestanter, som det evangeliske Elsass maatte vente fra Tydskland?“ Derpaa giver Bladet de katholske Embedsmænd det Vidnesbyrd, at de, „saasnart de betræde elsassisk Grund, udøve med Legeme og Sjæl deres katholske Religion.“

America. Den fra den store americanske Krig saa hæderlig bekjendte og berømte General Rosenkrantz' Børn ere næsten alle indtraadte i den geistlige Stand. Generalens ældste Datter døde fornylig almindelig æret som Ordenssøster. Den anden indtraadte i et Ursulinerkloster. En Søn døde som Præst, og Generalens Broder er for Tiden Biskop i Columbus.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 28. Juli. 7. Søndag efter Pintse. — 29. M. Olaf, Konge og Mart. 30. Ti. Martha, Jomfru. 31. O. Ignatius af Lojola, Bekj. og Ordensstifter. 1. August. Tø. Petri Lænkefest. 2. F. Alphons af Liguori, Biskop, Kirkelærer og Ordensstifter. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 3. L. Opdagelsen af den h. Stephanus' Reliquier.

Søndagen d. 4. August. 8. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 31. **Søndagen den 4de August.** **1878**

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. „Jesuitisk“ hos Bi-
skop Martensen. Kirkelige Efterretninger: Rom, London.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 30.)

See vi bort fra disse Faa, saa beskæftige Biskop-
perne sig med Pantheismen, Rationalismen, Naturalismen,
Socialismen, Communismen, Indifferentismen i religiøse
Ting, med Cæsarismen, Samvittigheds- og Pressefriheden,
med det borgerlige Ægteskab, med Spiritismen, Magne-
tismen, med de falske Theorier om Inspirationen, om den
hellige Skrivts Anseelse og dens Fortolkning. Mange
henvise til „Syllabus“ som det Værk, der indeholder den
bedste Skitse af de Gjenstande der skulle drøftes, og ud-
tale det Ønske, at de deri forkastede Vildfarelser paany
skulde fordømmes „non ut majori firmitate, sed ut majori
solemnitate proscribantur“ (ikke for at Forkastelsen der-
ved skulde faae større Bestemthed, men blot større Høi-
tidelighed).

Vi have givet en Fortegnelse paa disse Punkter for
at paavise, at det, som visse Personer troede ene og alene

at forefinde, saagodtsom ikke blev omtalt i en næsten endeløs Opregning af Gjenstande. Det behøver ikke at fremhæves, at Læren om Ufeilbarheden ikke forefindes i „Syllabus“. Denne indeholder ikke andet end de ovenfor omtalte Vildfarelser, der ere ordnede i ti Capitler, nemlig: 1) dem som angaae Guds Tilværelse; 2) dem som handle om Aabenbaringen; 3) om Indifferentismen; 4) om Socialismen. 5) Vildfarelser med Hensyn til Kirken og dens Rettigheder. 6) Vildfarelser med Hensyn til Politiken og Staten. 7) Vildfarelser i Henseende til den naturlige og christelige Lov. 8) Vildfarelser angaaende det christelige Ægteskab. 9) Vildfarelser med Hensyn til Pavens verdslige Herredømme. 10) den moderne „Liberalismes“ Vildfarelser. For at gjentage det endnu engang, saa have vi her givet en Skitse af „Syllabus“, fordi vi ere berettigede til at antage, at af de Tusinder, som angribe den, er der kun Faa, som have læst den. Vilde disse læse den, saa vilde de ikke blive lidet overraskede ved at finde, at, bortset fra nogle Enkelte, Enhver, der isandhed troer paa en christelig Aabenbaring, maa forkaste Alt det som Vildfarelse, som „Syllabus“ forkaster.

„De naturalistiske Theorier“, sagde en af Biskopperne, „have indført Sædvaner i det moderne Samfund, som ere aldeles sandselige, materialistiske og ganske uforligelige med det christelige Liv.“ Han udtalte sit Haab om, at Conciliet vilde gaae ind paa disse Sædvaner i det Enkelte og forkaste den overdrevne Luxus, de uanstændige Forlystelser, den Higen efter at blive rig ved Speculationer, hvis Berettigelse er af en meget tvivlsom Natur, Opgivelsen af Familielivet, Vanhelligelsen af Ægteskabet, Ringagt for de til Gudstjenesten helligede Dage, Forsømmelse af Gudstjenesten og Aager. Biskopperne ønskede tillige, at Conciliet skulde forfatte en „Catechismus ad populum“ ligesom Conciliet af Trient havde forfattet en „Catechismus ad parochos“. Ligeledes ønskede de en ny Udgave af „Corpus juris canonici“, af hvilken Alt det skulde udelukkes, som maatte ansees for at være forældet, og

paa Grund af de i det moderne Samfund indtraadte Forandringer enten ikke længere var til Nytte eller overhovedet ikke længere kunde iagttages.

De ytrede endvidere det Ønske, at Forholdet mellem Kirke og Stat, mellem den geistlige og verdslige Øvrighed skulde bestemmes nøiagtigt og tydeligt. De ønskede en letfattelig Opstilling af Grundprinciper, fra hvilke man ikke turde afvige ved Afgjørelsen af kirkepolitiske Spørgsmaal; fremdeles Forholdsregler fra Conciliets Side med Hensyn til de Tilfælde, hvor borgerlig Frihed, Presse- og Religionsfrihed var proclameret, og hvor Staten beskytter og fremmer Vildfarelsen. Især ønskede de, at Conciliet skulde udtale sig ligeoverfor den truende Fare, at Regeringerne kunde gjenindføre den hedenske Cæsars Tyranni, som forguder Staten og udelukker Alt, hvad der heder Gud, fra Omraadet for dens vilkaarlige Magtfulde.

Endelig ønskede de en Erklæring af Conciliet om, at Pavens verdslige Herredømme ikke er nogen Hindring for et Fremskridt, der beroer paa den christelige Verdens Love, og at den Kamp imellem den geistlige og verdslige Magt, som for Tiden ophidser Verden, ikke har sin Grund i et Angreb fra Kirkens Side, men ene i, at den moderne „Cultur“ har forladt det christelige Samfunds Grundlag. Denne sidste Vildfarelse, som er bleven forkastet af „Syllabus“ lyder: „Den romerske Biskop kan og maa forlige og udsone sig med Fremskridtet, „Liberalismen“ og den moderne „Cultur“. Men nu har den christelige Cultur, som har sin Repræsentant i den romerske Biskop, Troens Eenhed, Religionens Eenhed, det christelige Ægteskab og den christelige Opdragelse til Forudsætning. Intet fornuftigt Menneske kan derfor undre sig over, at Pius IX. tilbageviste Fordringen om, at han burde forsones sig med Indifferentismen. i Henseende til Tro og Religion, med Domme i Skilsmisssager, som skulde agtes forpligtende for Kirken, samt med religionsløse Skoler.

Commissionen opkastede derpaa følgende Spørgsmaal:

1. Er Sammenkaldelsen af et almindeligt Concil nødvendig og tidsvarende?

2. Skal der før Sammenkaldelsen gjøres Fyrsterne Meddelelse derom?

3. Skal førend Bullen, hvorved Conciliet indkaldes, bliver offentliggjort, det h. Collegium raadspørges, event. paa hvilken Maade skal dette skee?

4. Er det tilraadeligt at nedsætte en overordenlig Congregation, som har at ordne samtlige Conciliet vedkommende Anliggender?

5. Skal denne Congregation, som skulde føre det Navn: „Ledende Congregation“ (Congregatio Directionis) efter Bullens Offentliggjørelse anmode enkelte Biskopper i de forskjellige Lande om, paa en summarisk Maade at betegne de Punkter af Læren og Disciplinen, hvis Drøftelse de holdt for hensigtsmæssig med Hensyn til deres respective Diocesers Fornødenheder.

Disse Spørgsmaal besvarede de fem Cardinaler paa følgende Maade:

Paa det første, fjerde og femte bejaende.

Paa det andet benegtende; dog tilføiede de, at det ikke desto mindre vilde være godt og hensigtsmæssigt, om den hellige Stol, paa den Tid, da Bullen blev offentliggjort, vilde foretage hensigtsmæssige Skridt ligeoverfor de katholske Fyrster.

Paa det tredie Spørgsmaal svarede de bejaende, men sagde tillige, at det tilkom Paven at afgjøre, paa hvilken Maade det h. Collegium skulde raadspørges.

Hvad det Spørgsmaal angaaer, om de katholske Fyrster skulde indbydes til Conciliet, maa man vel erindre, at, om ogsaa nogle Fyrster i vore Dage ere Katholiker, ere de det kun for deres Personer, men ikke i deres Egenskab som Souveræner; thi katholske Regeringer gives der for nærværende Tid ikke mere. De Concordater, ved hvilke de stode i Forbindelse med den h. Stol, ere ophævede, ikke af den h. Stol, men efter Regeringernes

Beslutninger eller af lovgivende Forsamlinger, eller snarere af de i disse agiterende „liberale“ Partier. De katholske Souveræner repræsenterer derfor ikke længere de katholske Riger; de have erklæret deres Stater for religionsløse og gjort de offentlige Love uafhængige af Kirken og den katholske Tro; de kjende ikke mere til Lydighed mod den hellige Stol. At indbyde Fyrsterne til et almindeligt Concil vilde være det Samme, som om Medlemmerne af de forenede Stater i Nordamericas Regering skulde indbydes til at tage Sæde i det engelske Parlament.

Derpaa anmodede Consultorerne En af deres Midte om at gjøre et Udkast til en Organisationsplan, efter hvilken de Gjenstande, der skulde komme under Forhandling, kunde fordeles og forberedes.

Ovennævnte Beslutninger af Commissionen bleve af dens Secretair forelagte Pius IX., som stadfæstede dem, men dog saaledes, at han forandrede det femte Spørgsmaal forsaavidt, at man allerede før Bullens Offentliggjørelse skulde sætte sig i Forbindelse med Biskopperne.

Den ledende Congregation blev derpaa formeligt constitueret; den bestod af Commissionens fem Cardinaler og nogle Andre, som siden traadte til. Senere kom endnu Theologer og Canonister til, baade fra Rom og andre Lande.

De Emner, der skulde forberedes, bleve fordeelte i følgende fire Grupper: 1) Læren. 2) Kirkepolitiske eller blandede Spørgsmaal. 3) Missionerne og de orientalske Kirker. 4) Disciplinen.

Den hellige Stols Forretninger blive ordnede i forskjellige Congregationer, eller — om vi saa maae sige — Regeringsdepartementer: i det hellige Officium, som befatter sig med alle Troen vedrørende Anliggender; i Congregationen de propaganda fide, som leder Kirken i alle de Lande, hvis Souveræner eller Regeringer ikke bekjende sig til Christendommen; i Congregationen for overordenlige kirkelige Anliggender, som beskæftiger sig med

alle blandede Spørgsmaal, 3: med de Spørgsmaal, som vedrøre Forholdet mellem den geistlige og verdslige Øvrighed; i Congregationen for Biskopper og Ordenspersoner, som behandler alle Spørgsmaal, der angaae den ydre Jurisdiction; i den Congregation, som Pius IV. paa den h. Carl Borromæus' Raad har indsat for at forklare Tridentinerconciliets Decreter.

Nu blev det i Overensstemmelse med Commissionens Betænkning viseligt bestemt, at enhver Section af den ledende Congregation skulde træde i Forbindelse med den af de ovennævnte Congregationer, med hvilken den, paa Grund af de Gjenstande den behandlede, var beslægtet. Den ledende Congregation blev derfor indeelt i fire Sectioner. Den Section, som skulde befatte sig med Spørgsmaal, der angik Kirkens Lære, havde det hellige Officium til Centrum; den, som havde blandede Spørgsmaal af kirkepolitisk Natur at behandle, forbandt sig med Congregationen for kirkelige Anliggender; Sectionen for Missionerne blev tilforordnet Congregationen de propagande fide, og Sectionen for Disciplinen Congregationen for Biskopper og Ordensfolk, samt Congregationen for Conciliet. Grunden hertil var den, at man vilde forbinde disse nye raadgivende Sectioner med Congregationer, i hvilke den hellige Stols Traditioner vare forenede med fremragende Viden og en rig Erfaring i ethvert særegt Anliggende. Disse Sectioners Arbejder skulde da siden forelægges for hele den ledende Congregation.

Denne i det Enkelte gaaende Fremstilling har den Hensigt at vise, at man forberedte Conciliets Virksomhed med den største og meest omfattende Omhu. Intet, som menneskelig Klogskab kunde tilraade, blev forsømt.

Vi skulle nu kort sammenfatte den første Deel af vor Afhandling, som omfatter Vaticanerconciliets Historie indtil det Tidspunkt, da den Hensigt at sammenkalde det, for første Gang blev offentliggjort.

Man vil have seet af det Foregaaende, at Pius IX. udelukkende i egen Person har taget Initiativet til dette

Værk. Det var ham, som fattede Planen dertil og aabenbarede sin Hensigt desangaaende til sine retmæssige Raadgivere. Dernæst kjende vi ogsaa Motivet til hans Forehavende: det var hans Ønske at anvende et overordenligt Middel imod de overordenlige i den christelige Verden herskende Onder. Vi have seet, at det samme Ønske ogsaa var den ledende Tanke i Cardinalernes og Biskoppernes vel overveiede Svarskrivelser. Det vare den moderne Verdens mislige Tilstande, de i den herskende theologiske og philosophiske Vildfarelser, samt de ikke mindre fordærlige religiøse, moralske, sociale samt Familielivet omfattende Forvildelser, som beskæftigede Paven og hans Raadgiveres Aand. Den Gjenstand derimod, som man forsikrede Verden, var det Væsenlige, ja det eneste Motiv for Conciliets Afholdelse, bliver knap nævnet. Taler man om Pavens Ufeilbarhed, saa skeer det enten kun indirecte ved Opregningen af de Lærepunkter, som, hvis de skulde komme til Forhandling paa Conciliet, nødvendigviis krævede dette Spørgsmaals Afgjørelse, eller det bliver omtalt af en af de Cardinaler, som overhovedet ikke ønskede, at et almindeligt Concil skulde afholdes.

Den egenlige og sande Bevæggrund til at indkalde Vaticanerconciliet er indlysende for ethvert roligt og redeligt tænkende Menneske. I tre hundrede Aar, under hvilke intet almindeligt Concil er blevet afholdt, er den største, vel langsomt, men dog stadigt fremadskridende Forandring indtraadt, som har fundet Sted siden Christendommens Indførelse.

I Kirkens første Periode kom lidt efter lidt en Samvirken af den geistlige og verdslige Myndighed istand; de arbejdede og virkede en lang Tid i Fred. Men i de sidste tre Aarhundreder bleve de igjen skilte fra hverandre, saa at de nu staae fjendtligt ligeoverfor hinanden. Apostlenes Ord forenede i Begyndelsen Mennesker af alle Nationer, og derfor — ligesom i et Forbillede — alle Nationer til eet aandeligt Samfund. De sidste Tidens

Tildragelser derimod have igjen løsrevet Nationerne, som politiske Samfund, fra Troens Eenhed.

I den christne Verdens anden Periode, i Middelalderen, vare, tiltrods for de mange og store Kampe imellem de geistlige og verdslige Myndigheder, det offentlige Liv, Lovene og overhovedet Staternes hele Organisme, christelige; Fyrsterne og de lovgivende Myndigheder saavel som hele det meeneskelige Samfund bekjendte den christne Tro og viste Lydighed mod Kirkens Overhoved. Christenheden var enig i Troen, enig i Religionen og havde en høieste Hyrde, som ledede Alle; dens Lovgivning med Hensyn til Ægteskab og Opdragelse var ligeledes christelig.

En Forfatter, som paa den engelske Literaturs Omraade nyder stor Anseelse, har engang sagt, at den første franske Revolution har været den lutherske Reformbevægelses sidste Act. Hvad han vilde sige med disse Ord, kunne Andre naturligviis ikke have nogen bestemt Mening om. Vi træffe maaskee det Rette, naar vi sige, at han med disse Ord har villet udtrykke, at Individernes Privatanskuelser i religiøse Spørgsmaal i Aaret 1789 ogsaa er trængt ind i Politikens Omraade, og at Kritikens Aand, som tilintetgjør den positive Tro, dengang kastede sig over Regeringernes Autoritet. Politiske Forfattere have sagt os, at Regeringerne i det vestlige Europa ere paafaldende svage — og det synes isandhed, at de have lidt Skibbrud paa Kunsten eller Magten til at regere — og at de ikke ere mere en „Visere“ med Hensyn til Folkevilliens Omskiftelser, som i stormende Fart gennemløbe hele Compassets Kredsløb. En anden Fortolkning af hin Paastand, som ikke er mindre indlysende, er den, at en Nations Løsrivelse fra Christendommens Eenhed for første Gang er bleven iværksat ved Luther. Nationernes Stridigheder under det saakaldte store vesterlandske Schisma, som en Tid lang adskilte Nationerne fra hverandre, og de enkelte Nationers Tilslutning til en af de dengang optrædende Prætendenter til den apostoliske Stol, beroede paa Eenhedens Princip, som enhver af dem støttede sine Krav

paa, og hvormed de søgte at forsvare sig. Heraf kom det, at alle disse adskilte Nationer paa eengang kunde gjenforenes paa Conciliet i Constanz. Men Adskillelsen i det sextente Aarhundrede var ikke af denne Art. Den var hele Nationers formelige Udtrædelseserklæring af den over hele Verden udbredte christelige Familie, og støttede sig paa det Princip, at Deeltagelsen i den katholske Kirkes Eenhed ikke var fornøden, men at enhver Nation besidder Troens og den aandelige Myndigheds Kilde i sig selv, at den er uafhængig af enhver fremmed Autoritet og derfor sig selv nok. Til dette Princip støttede de frafaldende Nationer sig, og med det forsvarede de deres Frafald. Heri har Kronens Forsøg paa at overføre Kirkens geistlige Overhoveds Jurisdiction paa sig selv sit Grundlag. Det er medrette blevet sagt, at det kongelige Supremati er fuldt af Nægtelser. Det nægter den katholske Kirkes Berettigelse til at udfolde sin Virksomhed i en Nation, hvis Hersker har Supremati over alle verdslige og kirkelige Anliggender. Og det benægter ikke blot denne Ret, men det forhindrer tillige factisk, at den katholske Kirke gjør sin Indflydelse gjældende i de Lande, hvor den bestaaer. I Tydskland, Sverrig, Danmark og England blev det lutherske Princip om Kronens Supremati fuldstændigt opstillet og gennemført. Hvilke Resultater dette har havt, det viser disse Landes Tilstande nutildags.

• Men det var dog ikke disse Riger, paa hvilke Pius IX. rettede sin Opmærksomhed i første Linie. Hans Hovedomsorg gjaldt de katholske Stater i Europa, i hvilke den lutherske Vranglære aldrig havde faaet Fodfæste. I disse herskede almindeligt den saakaldte „Regalisme“, der ikke er andet end et kongeligt Supremati, som gaaer saa vidt, at det ikke er langt fra at være et Schisma. I disse Lande havde den kongelige Magt ved sin fordærlige Beskyttelse undertrykt Kirken og lagt den i Slavelænker. Saaledes i Frankrig fra Ludvig XIV. indtil for kort Tid siden, i Østerrig siden Joseph II.'s Tider, i Toscana siden Leopolds Dage, i Spanien siden Carl IV.'s Regering, i

Neapel fra Begyndelsen af det sicilianske Monarchi. Constantin kaldte sig kun Biskop for Kirkens ydre Anliggender (*ἐπίσκοπος τῶν ἑξῶ*). Men de katholske Fyrster i de tre sidste Aarhundreder have blandet sig i alle Kirkens indre Anliggender, fra Udnævnelsen af Biskopper til Bestemmelsen om, hvor mange Lys der maatte tændes paa Alteret. Frederik II. af Preussen pleiede, som bekjendt, at kalde Joseph II. af Østerrig for „mon frère le sacristan“ (min Broder Degen). Følgerne af et saadant fordærveligt Patronat vare mangeartede og traadte alle vegne for Dagen i Kirkens hele Organisation. Det vil være nok, naar vi her kun anføre tre Punkter: for det første Biskoppernes og Præsternes Fornedrelse og Verdsliggjørelse ved deres Berøring med Hofferne og de ærgjærrige Hofmænd; for det andet Tilintetgjørelsen af Kirkens Frihed i at haandhæve Disciplinen, afholde Synoder og udøve sin egen Retspleie; for det tredie den Protection, Statsmagten ydede de Professorer, som foredrog ukirkelige Læremeninger i Theologien og den canoniske Ret, saasom van Espen, Hontheim og Forfatterne af Ludvig XIV.' berygtede fire Artikler. Det er i denne Forstand fuldkommen sandt, at den lutherske Bevægelse lidt efter lidt har forskaffet sig Indgang ogsaa i katholske Lande. Denne udskeiende Regalisme har fremkaldt en uundgaaelig Reaction: Revolutionerne have i Løbet af dette Aarhundrede paralyseret det kongelige Supremati, ved at opstille den Lære, at Staten, som saadan, ingen Religion har.

Man kan derfor sige, at den christelige Verdens anden Periode nu er afsluttet. Af sex og tredive kronede Hoveder ere kun ti endnu Katholiker; to ere Tilhængere af det græske Schisma; fireogtyve ere Protestanter. Rigtignok have mange og store Nationer troende og nidkjære Børn af den katholske Kirke til Undersaatter; men Revolutionen er enten offenligt eller hemmeligt, enten aabenlyst eller i det mindste efter Aanden repræsenteret i enhver Regering og enhver lovgivende Forsamling; og de offenlige Love

ere selv i de Lande, i hvilke Folket er katholsk, ikke længere katholske. Nationernes Eenhed i Tro og Gudsdyrkelse, saaledes som den er bleven grundlagt af Apostlene, synes nu at være ophævet. Kirkens Eenhed er vel nu langt mere fast og solid end til nogen anden Tid; men de christelige Kongedømmers Christendom er forsvunden.

(Fortsættes.)

„Jesuitisk“ hos Biskop Martensen.

Kbhvn., d. 1. August.

Kjære Petræus!

Tak for dine Breve om Biskop Martensens „christelige Ethik“, som Du har havt den Godhed at sende mig igjennem „Berl. Tid.“ Ogsaa jeg læser Bogen og studerer den — med Pennen i Haanden. Men idag lægger jeg alt Andet tilside, for ikke at blive for vidtløftig. Der er eet Punkt, som har truffet mig: Biskoppen er jo bleven „Jesuit“ eller bekjender sig ialtfald til den „jesuitiske Moral“ efter hans egen Definition (II. S. 270): „Naar der siges, at et Middel helliges ved den gode Hensigt, da er der heri noget af den jesuitiske Moral.“ — Mærkeligt nok, det er just det, som siges af Martensen selv. Han skriver nemlig: „I mange Tilfælde kan der blive Tale om en berettiget Usandhed af Nød“; — og: „Naar vi sige, at der i casuistiske Tilfælde kan gives en Usandhed af Nød, der maa indrømmes for Hjerternes Skrøbeligheds Skyld, og under de givne Forhold kan være relativ berettiget og pligtmæssig, saa maae vi paa den anden Side gjøre den Tilstaaelse, at der i enhver saadan Usandhed er Noget af Synden, Noget, som trænger til Undskyldning og Tilgivelse.“ (S. 268. 269.) Og atter: „Ved enhver Nødløgn krænkes det Bud: Du skal ikke sige falsk Vidnesbyrd. Hvor skarpt man end vil skjælne mellem Løgn og Usandhed, til det sædeligt Normale vil den paagjældende Usandhed ikke kunne henføres“. (sammest.) Altsaa,

en Nødløgn er et syndigt Middel; og dog helliges dette syndige Middel, det bliver „relativ berettiget“, dets Anvendelse bliver „pligtsmæssig“; thi Kjærlighed til Menneskene eller Nødværge mod Menneskene gjøre det nødvendigt(!).

At ville skjælnø mellem Bogstavens Sandhed og Aandens, er Snak. Den simple Sandhed trænger ikke til en vidtløftig lærd Udvikling paa 5 Sider (265–270). Men „vor store Lærer“ nøies end ikke med denne ene „Indrømmelse for Hjerternes Skrøbeligheds Skyld“. Han udbryder endog i følgende almindelige Bekjendelse: „Skjøndt disse Bestemmelser: berettiget, og: dog en Synd, kunne kaldes modsigende, forekommer denne Modsigelse da ikke paa mange Maader i denne Syndighedens og Forviklingens Verden? Forekommer den ikke paa saa mange Steder i dette Livs Tragedie?“

Altsaa: paa mange Steder og mange Maader er en Synd berettiget!

Nei, kjære Ven! Respekt for M. som Stilist; Respekt for hans Belæsthed; men denne Paastand er tilvisse ikke „dicteret af Hans Aand, som er igaar og idag og i al Evighed den Samme“, som har sagt, at „falske Læber ere Ham en Vederstyggelighed!“

Jeg kalder M. for en „Jesuit“ efter hans egen Definition, fordi han skriver: „Naar der siges, at det falske Skin er et Middel, der helliges ved den gode Hensigt, da er der heri noget af den jesuitiske Moral.“ (S. 270.)

Men Biskoppen skulde dog vide, 1) at der ikke gives nogen speciel jesuitisk Moral, men at Moralisterne af Jesuiterordenen kun fremsætte den katholske Kirkes Sædelære; 2) at ikke en eneste Jesuit har forsvaret den Grundsætning, at Hensigten helliger Midlerne, i den Mening, hvori den baade her forstaaes af Biskoppen og i Almindelighed pleier at forstaaes; nemlig, som om en god Hensigt helligede et i og for sig utilladeligt Middel.

Men hvorledes kunde han dog bruge Udtrykket „jesuitisk Moral“ uden at oplyse sine Læsere om, at Udtrykket er forkert, og at han i et videnskabeligt Værk kun benytter sig af den som vulgær Talemaade uden at billige den? Thi ved uden videre at tilegne sig dette Udtryk, kan den lærde Forfatter jo kun bestyrke sine Læsere i deres forkerte Anskuelse paa Sandhedens Bekostning. Og dog „har Sandheden en ubetinget Ret

til at bevidnes og bekjendes af os“. „Dette gjælder ikke blot i den religiøse Sfære, men i alle Livskredse. Lyset vil allevegne aabenbares og fordrive Mørket; og Mennesket, som den skabte Aand, skal i den sædelige Verdensorden være Lysets Bærer og Tjener.“ „Det er enhver Christens Kald at vidne om Sandheden; men i en særegen Betydning er det den christelige Lærestands Bestemmelse som Verdens Lys og Jordens Salt at være Sandhedens Vidner.“ (S. 252.)

Hjælp mig, kjære Ven! med at løse Gaaden. Hvorfor bruger M. dette bagtælende Udtryk: „noget af den jesuitiske Moral“, uden at rette det eller at tilføie et Ord til Forklaring?

Mangel paa Kjærlighed eller Retfærdighed — jeg vover næppe at nedskrive disse Ord — kan dog umulig have forledet ham dertil. Her gjælder jo „Apostlen Johannes Kjærlighedstestament til de Christne: Mine Børn, elsker hverandre! Han siger dette til alle Christne, altsaa til Katholiker og Protestanter, Lutheranere og Reformerte“ (S. 248). „Kjærligheden er det dybeste Retskrav, vi have til hverandre som Lemmer af en stor Familie“ (S. 293). Og „det maa erkjendes af Alle, at Retfærdigheden som det Sindelag og den Handlemaade, der giver Enhver sit, er en uomgængelig Betingelse for enhver menneskelig Samfundsforbindelse“ (S. 291).

Eller skulde Biskoppen maaskee tie, fordi det alligevel ikke vilde nytte her at tale? Men „der gives jo ogsaa Tilfælde, hvor Sandheden skal siges, skjøndt det ikke nytter, fordi Lyset vil skinne i Mørket, skjøndt Mørket ikke begriber det“ (S. 260).

Og Danmarks øverste Biskop vilde vistnok have en altfor beskeden Mening om sig selv, dersom han for Alvor skulde troe, at hans Sandhedsvidnesbyrd kunde hændes uhørt eller upaaagtet.

Der bliver altsaa tilsidst alligevel intet Andet tilovers, end at slutte: den lærde Mand vidste det ikke bedre og befinder sig angaaende dette Punkt i en beklagelig Vildfarelse.

Du, der staaer hans Omgangskredse nærmere, vil altsaa yde ham og Sandheden en stor Tjeneste ved at gjøre ham opmærksom paa hans dobbelte Feiltagelse. Han vil vide Dig Tak efter hans smukke Ord at dømme: „Vi bør vedvarende rense vor Overbeviisning, og uddanne Sandhedskjærligheden i os. Vi skulle paa hin Dag ikke blot

dømmes efter, om vi have talt og handlet efter Overbeviisning, men det er ogsaa selve vore Overbeviisninger og den Maade, paa hvilken vi ere komne til disse, som skulle dømmes. Men der er Intet, hvormed Menneskene tage det lettere, end med Begreberne om Overbeviisning og Sandhedskjærlighed. Hvo roser sig ikke af sin Sandhedskjærlighed, og hvo har ikke sine Overbeviisninger? Og dog ere mange Menneskers religiøse, politiske etc. Overbeviisninger ikke andet end Meninger eller Antagelser.. eller Tilbøieligheder og lidenskabelige Partiinteresser, hvilke de give Overbeviisningens Navn. Da Paulus forfulgte den christne Menighed, handlede han vistnok efter Overbeviisning; dog var det kun en fanatisk Overbeviisning, hvilken han sidenefter selv dømte som Synd.“

Brevet er blevet for langt. En anden Gang mere!
Din hengivne Montanus.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Som man erfarer fra paalidelig Kilde har den italienske Regering villet gjøre sin Underskrift under Congressens Afgjørelser afhængig af den Betingelse, at Congressen skulde anerkjende den italienske Annexion af Kirkestaten. Preussen og Rusland vare villige dertil, men Østerrig-Ungarn, England og Frankrig protesterede derimod og truede med strax at forlade Congressen, dersom den italienske Førdring blev forelagt. Var denne Affærdigelse ligefrem blamerende for Italien, maa den have gjort et ikke mindre flaut Indtryk paa de to andre Culturstater!

— Den hellige Stol og Berlinercongressen. Ihvorvel den h. Fader ikke modtog nogen Indbydelse til Congressen, har han ikke desto mindre, i Erkjendelse af denne Begivenheds store Betydning for de østerlandske Katholikers Interesser, igjennem de to katholske Magter Frankrig og Østerrig ladet sin Røst høre paa Congressen til Gunst for Katholikerne. De nævnte Magter følte sig

ærede derved og forelagde Congressen den Note, som Cardinal-Statssecretairen, Franchi, paa Pavens Befaling havde overrakt dem. Noten blev af Diplomaterne hørt med den Opmærksomhed, som skyldes den høieste Autoritet i Verden. De europæiske Magters befuldmægtigede Ministre anerkjendte den katholske Kirkes Autonomi; der tilsikredes Katholikerne fuldstændig Frihed og garanteredes dem Ret til uhindret at sætte sig i Forbindelse med den kirkelige Myndighed, hvorsomhelst den end er. Dette er Vaticanets glimrende Resultater, og vi tillade os at haabe, at der endnu er forbeholdt Pave Leo XIII. og den katholske Kirke større Triumpher.

London. Atter er der en ny Velgjørenhedsanstalt kommen til de mange andre katholske, der allerede bestaae i den engelske Hovedstad. For nogle Aar siden grundlagde Ærke-dioceseset Westminsters Generalvicar Dr. Gilbert, et Huus for huusvilde Drengene. Nu have Londons katholske Damer stiftet en lignende Anstalt for forladte Piger og Kvinder. I Spidsen for dette Foretagende staaer Lady Petre, som har vidst at begeistre hele den katholske Adel for sit Værk. Man kjøbte to store Huse i et af Byens bedste Kvarterer og indrettede dem. Cardinal Manning indviede nylig Huset og det smukt udstyrede lille Capel i Nærværelse af Hertugen og Hertuginde af Norfolk, Marquien af Ripon og flere andre ansete Katholiker. Hans Eminence fremhævede i en kort Tale Vigtigheden af en i christelig Aand ledet Fattigpleie, som bærer Omsorg for Legeme og Sjæl. Med Hensyn til Sjælen var der, sagde han, særdeles Meget at gjøre, da Ugudelighedens Aand nu optraadte saa frækt og kjækt; det stod fast, at mange af de Ulykkelige, som ansøgte om Understøttelse, ikke engang vare døbte. Lady Petre turde med retfærdig Stolthed og velgrundet Glæde fremvise de enkelte Rum for de Tilstedeværende. Ledelsen af den smukke Anstalt er betroet til den h. Vincents af Pauls Døttre (de graae Søstre).

Lige ved Bladets Slutning modtog vi et Telegram, der bringer os det rystende Sørgebudskab, at den Høiærværdigste Biskop af Osnabrück og Apostolisk Provicar for de Nordiske Missioner Johannes Heinrich er afgaaet ved Døden. Den høitidelige Sørgegudstjeneste for den høie Hedengangne agtes afholdt i Sct. Ansgars Kirke Fredagen d. 9. August Kl. 9.

Paa de øvrige Stationer bedes d'Hrr. Geistlige at anordne det Fornødne til en høitidelig Sjælemesses Afholdelse.

Kjøbenhavn, d. 1. Aug. 1878.

Paa den Apostoliske Præfects Vegne:
C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 4. August. 8. Søndag efter Pintse. — 5. M. Maria af Sne. 6. Ti. Christi Forklarelse. 7. O. Cajetan, Bekj. og Ordensstifter. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 8. To. Cyriacus, Largus og Smaragdus, Martyrer. 9. F. Romanus, Mart. 10. L. Laurentius, Martyr.

Søndagen d. 11. August. 9. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 32. Søndagen den 11te August. 1878

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. Leo XIII. om Reli-
gionsunderviisningen. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Osnabrück, London.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 31.)

Vi ere nu indtraadte i en tredie Periode. Da Kirken blev stiftet, havde den ingen Konger; den blev dannet af Jordens Folkfærd. Det kunde synes, at dette i vor Tid skulde gjentage sig. Fyrsterne, Regeringerne, de lovgivende Myndigheder vare dengang overalt bitre Fjender af den fremspirende Kirke. Dette ere de for største Delen ogsaa nu, kun at det uittende Aarhundredes Fjendskab imod Kirken er langt mere raffineret end det førstes. Dengang havde Verden endnu ikke troet paa Christus og hans Lære; nu affalder den fra dem.

Kirken er endnu den samme den Dag idag, som den har været fra Begyndelsen af. Den kan føie sig efter enhver Form af det borgerlige Liv, som Verden finder at være den hensigtsmæssigste. Skulde det være sandt, hvad skarptseende Politikere have forudsagt, at alle Nationer ere paa Veien til Demokratiet, saa vil Kirken vide,

hvorledes den skal møde denne nye og paafaldende Forandring af Forholdene. Den høie politiske Viisdom, med hvilken Paverne i Middelalderen have opholdt Dynastierne, vil ogsaa vide, hvorledes den i dette Tilfælde skal bevare de Folk, som endnu troe.

Saaledes stod Verden for Pius IX., da han fattede den Plan at sammenkalde et almindeligt Council. Han saae, hvorledes Verden, der fordem var katholsk, paa Grund af Aandens Oprør imod Guds Aabenbaring og Villiens imod hans hellige Lov, samt det borgerlige Samfunds imod Guds Souverænetet, befandt sig i en Tilstand, der truedes af store Farer, saameget mere som Kyrster og Regeringer besjæledes af en antichristelig Aand, som tilskyndte Folkene til antichristelige Revolutioner. Han, hvem efter den h. Johannes Chrysostomus' Ord, hele Verden er anbetret, saac i Vaticanerconciliet det eneste sikre Middel mod det nittende Aarhundredes for hele Verden vitterlige Onder.

Man vil erindre, at Consultorerne ikke udtalte sig om, hvilken Tid der vilde være den meest passende, hvis man agtede at sammenkalde et almindeligt Council. Tiden var truende nok til at foranledige dem til, kun med Tøven at afgjøre noget med Hensyn til dette Punkt.

Den 17. November 1865 bleve Skrivelser tilstillede de pavelige Nuntier i Paris, Wien, Madrid, München og Brüssel, hvori de fik Underretning om Pius IX.' Forehavende at indkalde et almindeligt Council, og hvorved de tillige bleve anmodede om at udtale deres Mening om, hvorvidt Tidsforholdene tilraadete dets Sammenkaldelse. Tillige anmodedes de om at navngive to Theologer eller Canonister, som nøde særdeles Anseelse i de Lande, hvor de vare accrediterede. Deres Svarskrivelser indløb til Rom henimod Slutningen af Aaret 1865.

Den ledende Commission holdt sit tredje Møde den 24. Mai 1866. Fra den Tid af traadte den ikke mere sammen før midt i 1867. Denne Afbrydelse af de forberedende Arbejder havde sin Aarsag i den Tids Tildra-

gelsler, som det her vil være paa sin Plads at minde om. Hele Europa ventede i stor Angst paa Udfaldet af den Conflict, som var opstaaet imellem Østerrig og Preussen, og som blev afgjort paa Valpladsen ved Sadowa. Den 17. Juni erklærede Kongen af Preussen Kaiseren af Østerrig Krig; tre Dage senere gjorde Baron Ricasoli i det italienske Deputeretkammer og Senat den Meddelelse, at ogsaa Victor Emmanuel havde erklæret Østerrig Krig. Lombardiet og Venedien bleve senere aftraadte til Italien, og Victor Emmanuel forkyndte den 4. November i Turin, at nu var der rigtignok skabt et Kongerige Italien, men at det endnu ikke var fuldstændigt. Den 15. September 1864 havde Franskmandenes Kaiser og Kongen af Italien afsluttet en Overenskomst, ved hvilken Italien havde forpligtet sig til ikke at angribe Kirkestaten, men tvertimod at forsvare den med Vaabenmagt imod Enhver, der vilde vove at angribe den, og at Frankrig havde forpligtet sig sig til, lidt efter lidt inden to Aar at trække sine Tropper tilbage fra Rom og Kirkestaten. Som Følge heraf blev den 11. December 1866 det franske Flag nedtaget fra Engelsborg. Tre Dage tidligere havde den commanderende franske General taget Afsked med Pius IX. Til Svar paa hans Afskedstale sagde Paven: „Vi tør ikke skuffe os; Revolutionen vil komme hertil. Den har allerede kundgjort sin Hensigt desangaaende, og De har hørt det.“ Paa den følgende Julefest sagde Paven i sit Svar paa Cardinalernes Gratulation: „Tunge ere de Dage, i hvilke vi leve; de gjenme Aarsagen til store og mange Smerter i sig. Det bør os derfor desto mere at styrke os i Haabet paa større Hjælp fra den Almægtiges Side. Hvad der end skeer, bør vi ikke frygte.“ Europas daværende Forhold bleve skildrede af en engelsk Pen den 12. November 1866 paa følgende Maade:

„Den umiddelbare Følge af den sidste Krig (imellem Preussen og Østerrig) og af den Fredslutning, som endte den, var den, at de gamle Alliancer bleve brudte og alle europæiske Stater rystede. Kampen imellem Preussen

og Østerrig tilintetgjorde Folkerettens Skranker. Fra nu af gives der intet Princip mere for en almindelig Politik i Europa, og Ærgjærrigheden finder ingen Grændse mere for Udbredelsen af sin Magt. Hvermands Haand er løftet imod hans Broder, og kun Nødvendigheden af at forsvare sig er det, som holder Lysten til at angribe tilbage. Alle Nationer staae paa Vagt. Ordenen bliver kun opretholdt ved den Frygt, som Enhver nærer for sin Nabo. Fastlandets Presse viser os, hvorledes den ene Halvdeel af Europa er stillet i Slagorden imod den anden. Hele Europa staaer under Vaaben. Frankrig afvæbner ikke; det forøger tvertimod sin Armee. Rusland udskriver tre Gange hundredtusinde Rekruter; Preussen er ifærd med at danne fire nye Armeecorps'er. Østerrig omdanner og reformerer sin Hær. Alle vegne øver man Vaabenhaandværket, og nye Systemer for Krigsførelsen blive udarbejdede. Den Kunst at myrde truer med at blive den eneste Industrigreen i Europa.*)

Kunne vi derfor forundre os over, at Pius IX. og hans Raadgivere tøvede med at fastsætte Dagen for Conciliets Aabning? Paven havde oprindeligt tænkt paa at vælge den 29. Juni 1867, paa hvilken Dag den attende Hundredeaarsfest for den hellige Petrus' Martyrdød skulde feires. Men de politiske Forhold i Europa saavel som de Skyer, der kjendeligt trak sammen imod Roms Mure, bestemte ham til at giv Afkald derpaa. Derfor blev i Rundskrivelsen til alle Biskopper i den katholske Kirke af 8. December 1866 blot Centenariets Høitideligholdelse anført som Grund for Indbydelsen til, i det følgende Aar at komme til Rom. Ingen kjendte paa den Tid Betydningen af denne Høitidelighed. Dog, dette forbeholde vi en senere Omtale.

Ingen, som har skjænket Pius IX.' Pontificat nogen Opmærksomhed, vil troe, at Definitionen af den romerske Biskops Ufeilbarhed var et Værk af Partier eller et Resultat

*) „Times“ af 12 Novbr. 1866.

af Intriger. Troen kan flytte Bjerger; men Cliquer og Cabaler ere dog altfor menneskelige og altfor svage Drivfjedre til at kunne indvirke paa et økumenisk Concil. Ikke blot retskafne, men overhovedet alle tænkende Mennesker ville ved Virkninger af denne Art søge andre med Sagens Natur mere overensstemmende Aarsager. Og saadanne Aarsager ligge i dette Pontificats Historie klart for Alles Øine.

1. Pius IX. havde før Vaticanerconciliets Sammenkaldelse tre Gange kaldt Biskopperne til Rom. I Aaret 1854 samledes der 254 Cardinaler og Biskopper for at overvære Forkyndelsen af Kirkens Lære om den ubesmittede Undfangelse; i Aaret 1862 mødte 265 ved Canonisationen af de japanesiske Martyrer, og i Aaret 1867 indfandt sig fem hundrede Biskopper fra alle Verdens Dele for at feire det attende Centenarium for den hellige Petrus' Martyrdød. Ingen af de to hundrede sex og halvtredsindstyve Paver fra Kirkens Begyndelse indtil Pius IX. har i saadanne Anledninger set Biskopperne samlede om sig. Enhver af disse tre Sammenkomster har sin særegne Betydning. I Aaret 1854 overværede Biskopperne Forkyndelsen af en Troeslære, som blev defineret ene og alene ved Kirkens Overhoveds Autoritet; i Aaret 1862 erklærede Biskopperne eenstemmigt deres Overbeviisning om, at det verdslige Herredømme eller den romerske Biskops verdslige Magt beroer paa en Anordning af det guddommelige Forsyn, og at denne Anordning havde til Øiemed, at Kirkens Overhoved kunde udøve sit geistlige Overherredømme med Frihed og Uafhængighed. I Aaret 1867 forsikrede 500 Biskopper eenstemmigt, at de gave deres fulde Samtykke til alle Acter, som Pius IX. i sin Egenkab som Pave havde fuldbyrdet ved at forklare Sandheden og forkaste Vildfarelsen; d. v. s. til den kort iforveien offentliggjorte Syllabus, som ikke er andet end en Sammenstilling af de vrangne Lærdomme, der af Pius IX. vare blevne forkastede i hans mange og vigtige Rundskrivelser

og andre pavelige Udtalelser, som indtil den Dag vare kundgjorte.

I denne Biskoppernes tre Gange gjentagne Sammenkomst ved Apostlens Grav og ved Petri Efterfølgers Throne laae en udtrykkelig Erklæring om Underkastelse under hans Primat og en mere end implicate Bekjendelse til Gunst for hans Ufeilbarhed i Troes- og Sædelære.

2. Det kan isandhed paastaaes, at Pavens Ufeilbarhed siden 1854 mere end nogensinde har foresvævet Biskoppernes Aand. Hvis Pius IX. ikke har været Bærer af et ufeilbart Embede, hvad var da Kjendsgjerningen af 1854? Biskopperne, som vare komne til Rom i Anledning af Forkyndelsen af den ubesmittede Undfangelse, dannede intet økumenisk Concil; de dannede overhovedet slet intet Concil. De vare ikke komne sammen til et Concil. Pius IX. alene definerede Dogmet om den ubesmittede Undfangelse. Denne Act var derefter ufeilbar, eller den havde slet ingen Betydning. Den Verden, som staaer udenfor Kirken, ansaa den udentvivl for intetsigende; men samtlige Biskopper og hele den katholske Eenhed holdt den for ufeilbar.

Endvidere er det sikkert, at Tildragelserne i 1854 have mægtigt bidraget til at kalde Tanken om Pavens Ufeilbarhed tillive baade blandt Clerus og Lægfolk. Ligeledes fremkaldte Canonisationen af 1862 en udtrykkelig Anerkjendelse af den hellige Petrus' Efterfølgers Prærogativer fra Kirkens Side. Alt i mange Aar havde Pius IX. i Allocutioner og apostoliske Sendebrev fordømt Philosophernes og de Revolutionæres falske Lærdomme. Hans Embede som øverste Lærer for hele Kirken blev kun nægtet af dem, som vilde have det indskrænket alene til Troessætninger. Midt under denne stadige Kamp samledes Biskopperne i Aaret 1862 og rettede følgende Ord til Pius IX.:

„Gid Du endnu længe maatte leve, h. Fader, for at regere den katholske Kirke. Vedbliv som hidtil at forsvare den med Din Kraft, at styre den med Din Viisdom og pryde den med Dine Dyder. Foregaa os med Dit

gode Exempel, som den gode Hyrde, fød Faarene og Lammene med himmelsk Spise, vederkvæg dem med den himmelske Viisdoms Vand. Thi Du er for os den rene Sandheds Lærer, Eenhedens Midtpunkt, Folkenes aldrig feilende Lys, hvilket den guddommelige Viisdom har tændt. Du er Klippen, Kirkens Grundvold, som Helvedes Porte aldrig skulle overvælde. Naar Du taler, saa høre vi den hellige Petrus' Røst, naar Du afgjør Noget, saa adlyde vi Christi Autoritet.“*)

I Sandhed, det Menneske maa i høi Grad lide af Mangel paa Dømmekraft, som ikke er istand til at indsee, hvorledes hine to Kjendsgjæringer tale for den romerske Biskops Ufeilbarhed — den fra Aaret 1854 ved Definitionen af en Troessætning, og den fra 1862 i Anliggender, der, om de end ikke ere Troessandheder, dog ikke desto mindre staae i Forbindelse med hans høieste Embede som alle Christnes Lærer.

3. Men, hvormeget begge disse Begivenheder end vare skikkede til at forelægge den menneskelige Aand Spørgsmaalet om Pavens Autoritet som Petri Efterfølger, saa kunne de dog ikke i Henseende til Omfang og Betydning sammenlignes med attehundrede Aars Jubilæet for den hellige Petrus' Martyrdød i Aaret 1867. I Juni d. A. ankom efterhaanden Biskopper fra alle Verdens Dele til Rom. Iblandt dem var der Flere, som kom fra Egne, til hvilke man ikke kan naae ad farbare Veie. Nogle kom fra det meest fjerntliggende Østen, Andre fra det yderste Vesten; Nogle kom fra Africa, Andre fra Syd-america, Andre endog fra Australien. Tredive Nationer vare repræsenterede ved deres Patriarcher, Primater, Ærkebiskopper og Biskopper. Man kunde høre alle Sprog tale og see alle Dragter paa den evige Stads Gader. Det blev dengang sagt, at Roms Befolkning havde fordoblet sig ifølge denne Sammenstrømning af Katholiker fra alle

*) Biskoppernes Erklæring af 8. Juni 1862. See „Acta martyrum Japonensium“ p. 543. Romae 1864.

Verdens Dele. Men hvad var nu Aarsag til denne Sammenkomst? Det var simpelthen den Tro, at Pius IX. var den h. Petrus' Efterfølger og Arving af hans Primat med alle dets Prærogativer og Gaver. Siden Conciliet i Chalcedon og det andet Concil i Lyon — Antallet af de paa Lateranconciliet nærværende Biskopper er nemlig tvivlsomt — vare aldrig fem hundrede Biskopper komne sammen. Men i Chalcedon, hvor Biskopperne udraabte: „Den hellige Petrus har talet igjennem Leo“, var Leo ikke selv nærværende. Men i Rom var ved denne Leilighed Petri Efterfølger tilstede og i Spidsen for Biskopperne. Denne Dæg var derfor ikke blot en Høitideligholdelse af den h. Petrus' Martyrdag, men ogsaa af hans Primat over hele Verden. Biskopperne vidste, da de samledes ved hans Grav i Constantins store Basilica, at de aflagde en Bekjendelse af deres Tro paa hans Efterfølgers Embede.

4. Det hører ikke med til Vaticanerconciliets Historie at beskrive Centenariets udvortes Cæremonier; men det er sikkert nødvendigt for den rette Vurdering af dette Conciliums Beslutninger, at man erkjender den Indflydelse, som Centenariet udøvede paa det. Man siger ikke for meget, naar man paastaar, at blandt de nærmere Aarsager til Decretet om Ufeilbarheden har Centenariets Høitideligholdelse været den mægtigste. Og vi troe at kunne gjøre dette klart ved en simpel Forelæggelse af Kjendsgjæringer.

Centenariets Høitideligheder bestode i følgende Acter: først i Consistoriet den 26. Juni, i hvilket de femhundrede Biskopper vare tilstede. Da deres Antal var saa stort, blev dette Consistorium afholdt i Tribunen ovenover St. Peterskirkenes Atrium, hvor „Coena“ paa Skærtorsdag pleier at finde Sted. Det var i dette Consistorium, at Pius IX. for første Gang offentliggjorde sin Hensigt at ville sammenkalde et almindeligt Concil.

Derpaa fulgte selve Centenariets Høitidelighed. Den første Vesper blev sunget af Paven selv med stor Høitidelighed Aftenen før den 28de Juni i St. Peter.

Den følgende Dag feirede han Pontificalmessen ved Høialteret i Halvdelen af alle Biskoppers Nærværelse.

Endelig tilstedte Pius IX. den 1. Juli Biskopperne Audientser for at modtage deres Adresser eller Svar paa Allocutionen af 26. Juni. Førend vi nærmere gaae ind paa disse Tildragelser, vil det være hensigtsmæssigt at fortælle en Begivenhed, som udbreder et klart Lys over Pius IX.' Forehavende, at sammenkalde et almindeligt Concil. Den 17. Juni var Aarsdagen for hans Valg. Efterat han havde læst den hellige Messe i det Sixtinske Capel, begav han sig til St. Pauluscapellet, for at aflægge Alterdragten. Cardinalvicaren holdt der den sædvanlige Gratulationstale i det h. Collegiums Navn, som endte med de Ord, at de ønskede „den h. Fader Sundhed og endnu mange Leveaar, for at see Kirkens Fred og Triumph“. Paven sagde i sit Svar omtrent Følgende:

„Vi modtage Eders Ønsker af ganske Hjerte, men lægge deres Opfyldelse ganske i Guds Haand. Vi leve for Tiden i en stor Krisis. See Vi med blot menneskelige Øine dens Udfald imøde, have Vi vistnok intet Haab; men Vi have en høiere Tillid. Menneskene ere berusede af Drømme om Eenhed og Fremskridt; men Intet af begge Dele er muligt uden Retfærdighed. Eenhed og Fremskridt, som grunde sig paa Hovmod og Egeunytte, ere Illusioner. Gud har paalagt Os den Pligt at forkynde de Sandheder, paa hvilke det christelige Samfund hviler, og fordømme de Vildfarelser, som undergrave dets Grundlag. Og Vi have ikke tiet. I Rundskrivelsen af Aaret 1864 og i den saakaldte „Syllabus“ have Vi foreholdt Verden de Farer, som true Samfundet, og fordømt de Løgne, som angribe dets Liv. Vi bekræfte denne Act paany i Eders Nærværelse og forelægge Eder paany dens Indhold, som Rettensnor for Eders Lære. Til Eder, ærværdige Brødre, appellere Vi, saavel som til Kirkens Biskopper, for at I skulle understøtte Os i denne Kamp mod Vildfarelsen. Paa Eder stole Vi og haabe, at I ville yde Os Bistand. Vi ere nu allerede tilaars og staae

alene bedende paa Bjerget; og I, Kirkens Biskopper, ere komne for at støtte Vore Arme. Kirken maa lide; men den vil seire. „Prædiker for Verden, holder ved i Tide og Utide; overbeviser, straffer, formaner med al Langmodighed og Lærdom. Thi den Tid vil komme — og den er alt kommen — da de ikke skulle fordrage den sunde Lære.“ Verden vil modsige Eder og vende sig bort fra Eder, men værer faste og standhaftige. „Thi Vi ere just nu rede til at offres og Vor Opløsnings Tid stunder til.“ Vi have, som Vi vel tør troe, stridt den gode Strid, bevaret Troen, og en Retfærdighedens Krone er henlagt til Eder, og Vi haabe ogsaa til Os, som Herren, den retvise Dommer vil tildele Os paa hin Dag.“*)

(Fortsættes.)

Leo XIII. om Religionsunderviisningen.

Brev til Hs. Eminence Cardinal Monaco La Valetta, Generalvicar af Rom.

Hr. Cardinal! Vi have lige fra Begyndelsen af Vort Pontificat fundet mange Grunde til Trøst og Tilfredshed i de Beviser paa Kjærlighed og Ærefrygt, som Vi fra alle Jordens Egne have modtaget. Men det har heller ikke manglet Os paa bitre Erfaringer, hvad enten Vi betragtede den allevegne for en grusom Forfølgelse udsatte Kirkes Stilling i Almindelighed, eller fæstede Vort Blik paa hvad der er skeet her i Rom, Catholicismens Midtpunkt og Jesu Christi Statholders Residents. Som om alt Tidligere ikke var nok, have Vi nylig seet dem, hvis

*) „Centenary of St. Peter and the Vatican Concil“ p. p. 6. 7. Longmanns.

Stilling forpligtede dem til at vaage over den romerske Befolknings sande Interesser, forordne Udelukkelsen af den katholske Katechismus fra Sogueskolerne — en høist fordærvelig Foranstaltning, der undergraver Dæmningen mod den fra alle Sider indbrydende Vrangtro og Vantro og baner Vei for en ny fremmed Invasion, der er værre end den første, eftersom den directe tilsigter at udrive Troens uvurderlige Skat af det romerske Folks Hjerter. Dette nye Angreb paa Vort Folks Religion og Fromhed har fyldt Vor Sjæl med levende Bekymring og nøder Os til at rette denne Skrivelse til Dem, Hr. Cardinal, der repræsenterer Os med Hensyn til Ledelsen af Roms geistlige Anliggender, for ligeoverfor Gud og Mennesker at føre Klage over denne bedrøvelige Kjendsgjerning.

Først maac Vi i Medfør af Vort Hyrdeembede minde enhver Katholik om den høist alvorlige Pligt, som den naturlige og guddommelige Lov paalægger ham: at undervise sine Børn i Troens overnaturlige Sandheder, saavel som Alle dem, der have Deel i katholske Stæders Forvaltning, om deres Forpligtelse til at lette Familiefædrenes Opfyldelsen af denne Pligt og vaage over, at dens Fordringer virkelig blive fyldestgjorte. I det Vi i Religionens Navn opløfte Vor Røst til Forsvar for dens hellige Rettigheder, ville Vi tillige gjøre det indlysende, hvor ilde betænkt og hvor uførenelig med Samfundets virkelige Velfærd denne Foranstaltning er. Man kan ikke tænke sig noget andet Paaskud for den, end den ufornuftige og fordærvelige Ligeegyldighed for Religionen, hvori man i vor Tid ønsker at opdrage Folkene. Hidtil har Fornuften, ja en umiddelbar naturlig Følelse lært Menneskene at undgaae Alt, hvis Gavnlighed Erfaringen ikke havde godtgjort, eller hvad man ifølge indtraadte Forandringer havde erkjendt at være unyttigt. Men hvem tør paastaae, at Katechismusunderviisningen ikke er et stort Gode? Har ikke den religiøse Underviisning hævet og helliget Verden, mildnet alle menneskelige Forhold, udviklet den moralske Følelse og uddannet den christelige Samvittighed,

der af sædelige Grunde tilbagetrænger Udskielser, forkaster Uretfærdigheder og hæver de christlige Folk over alle andre? Og kan man sige, at vor Tids Samfundsforhold have gjort denne Underviisning overflødig eller skadelig. Men Folkenes Lykke og Velfærd har intet Holdepunkt udenfor den Sandhed og Retfærdighed, hvortil det nærværende Samfund føler en saa levende Trang, og hvis Rettigheder den katholske Katechismus fuldstændigt gjør gjældende. Af Hensyn til de heldbringende Frugter, som denne Underviisning har baaret og fremdeles vil bære, skulde man ikke banlyse Katechismen fra Skolerne, men tvertimod benytte ethvert Middel til at forskaffe den Udbredelse i disse.

Dette fordrer iøvrigt ogsaa Barnets Natur og de eienommelige Forhold, hvori vi leve. Man kan sikkert ikke blandt vor Tids Børn fornøye Salomons Dom, ved med et uforstandigt og grusomt Sværdslag at skille Barnets Forstand fra dets Villie. Idet man uddanner hin, maa man tillige danne denne til at erhverve dydige Vaner og berede det Veien til at naae dette Maal. Den som ved Opdragelsen forsømmer Villiens Uddannelse, og anvender sin hele Kraft paa Forstandens Udvikling, han gjør Underviisningen til et farligt Vaaben i det Ondes Haand; thi den argumenterende Forstand forener sig med Villiens onde Tilbøieligheder og giver den en uimodstaaelig Magt.

Dette er en saa indlysende Kjendsgjerning, at den — ihvorvel paa Conseqventsens Bekostning — bliver anerkjendt selv af dem, som ville have Religionsunderviisningen banlyst fra Skolerne. Thi de indskrænke i Virkeligheden ikke deres Bestræbelser udelukkende til Forstanden, men udvide dem ogsaa til Villien, naar de i Skolerne lade Ungdommen undervise i en saakaldet borgerlig eller naturlig Moral, og søge at danne den til Erhvervelse af selskabelige og borgerlige Dyder. Men afseet fra, at en saadan Moral ikke kan føre Mennesket til det ophøiede Maal, som den guddommelige Godhed har tiltænkt det — til Guds saliggjørende Beskuelse, har den

ikke engang saa megen Magt over Barnets Sjæl, at den formaaer at bibringe det Velbehag i Dyden og bevare det i urokkelig Kjærlighed til det Gode. Denne Moral fyldestgjør ikke Menneskets sande og dybere Fornødenheder, fordi dette paa eengang er et religiøst og selskabeligt Væsen, af hvis Sjæl Videnskabens Fremskridt aldrig kunne udrive Religionens og Troens dybe Rødder. Hvorfor altsaa ikke betjene sig af den katholske Katechismus — det fuldkomneste Middel til en sund Opdragelses frugtbringende Udsæd, til at udvikle Dydens Spirer i Børnenes Hjerter?

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 15. f. M. holdt den h. Fader et Consistorium, hvori han efter „Voce della Verità“ udnævnte følgende Kirkefyrster: Cardinaldecan Pietro udnævntes til Suburbicarbiskop af Ostia og Velletri, Cardinal Sacconi til Suburbicarbiskop af Porto og San Rufino, Cardinal de Lucca til Suburbicarbiskop af Palestrina. Endvidere udnævnte Hs. Hellighed Mægr. Gallo til Patriarch af Constantiuopel, Philippe Place til Ærkebiskop af Rennes, Rocco Cocchia til Ærkebiskop af Sirace i. p. i., Paolucci til Ærkebiskop af Adrianopel i. p. i., Anton Steichele til Metropolit af München-Freising, Ignats Persio til Biskop af Aquino, Sora og Pontecorvo, Hyacinth Vera til Biskop af det nys oprettede Montevideo, Joseph Georg Ehrler til Biskop af Speyer.

— Ved et Breve af 21. Juni har den h. Fader, Pave Leo XIII., atter oprettet et nyt Apostolisk Vicariat, nemlig Kan-Sou i China. Provindserne Kan-Sou og Kou-Kounoor samt det vestlige Tartari vil komme til at høre til det nye Vicariat. Den geistlige Forvaltning af dette store Vicariat er af Paven bleven overdraget til den bel-

giske Congregation af Scheutvelt, hvis Medlem, Præsten Ferdinand Hammer, er udnævnt til Apostolisk Vicar med Titel af Biskop af Tremitha i. p. i. Pater Hammer opholder sig allerede siden 1865 i Mongoliet og tog Deel i den første belgiske Missionsexpedition derhen.

Osnabrück, den 3. August. Dioceset Osnabrück har lidt et haardt Slag, som ogsaa er et meget føleligt Tab for de Nordiske Missioner, idet den Høiarværdigste Biskop og Apostoliske Provicar, Dr. **Johannes Heinrich Beckmann**, ved Døden er afgaaet den 30. f. M. kort før Midnat. Den høie Hedengangne har kun 4 Dage været syg (af Lungebetændelse), og først om Morgenen paa selve Dødsdagen havde Sygdommen taget en saa farlig Vending, at man maatte tilraade ham at annamme de h. Dødssacramenter, hvilket han ogsaa strax gjorde til stor Opbyggelse for alle Tilstedeværende; allerede samme Dags Aften Kl. 11^{3/4} indtraadte Døden. Efterat der fra dette Øieblik af indtil idag uafbrudt var bleven holdt Vagt ved det Biskoppelige Lig af Geistlige og Ordenspersoner under vedvarende Bøn, og Officium defunctorum igaar var afsunget, fandt idag Jordfæstelsen Sted med stor Høitidelighed. Foruden Domcapitlet, Stadens Civil- og Militær-Autoriteter, katolske Skoler og Foreninger, havde henved 60 Præster fra Dioceset og Missionerne indfundet sig for at give den hedenfarne Overhyrde den sidste Ære; ogsaa den navnkundige Fører for det katolske Centrumsparti paa Rigsdagen, Minister Windthorst, var kommen fra Ems for at deeltage i Ligfølget; — et overordenlig imponant Tog begav sig Kl. 9 Form. fra Domkirken til det Biskoppelige Palais, hvor Liget indviedes under de vedtagne Bønner og Psalmer; under alle Klokkers Sørgeringning og Af-syngelse af Bodpsalmen: „Miserere“, med Verset: „Parce, Domino“ (deels unisono, deels fleerstemmig) drog Processionen, med Liget i sin Midte, langsomt tilbage til Kathedralen, som var bogstavelig overfyldt med andægtige Deeltagere fra By og Land, medens ogsaa hele den store Plads foran Kirken og indtil den Biskoppelige Curie optog mange Tusinder fromme Tilskuere. I Kirken hensattes Liget paa en rigt udstyret og belyst Katafalk foran Høialteret, og ved Siden deraf saaes Bispestaven, Mitraen og de øvrige Tegn paa den Afdødes høie Værdighed; Domcapitlets Decan, assisteret af Leviter, holdt det høitidelige Requiem. Efter Messen besteg Domprædicant Neumann Prædikestolen og skildrede i en virkelig gribende

Mindetale den Høisaliges mønsterværdige Liv og Virksomhed som Præst, som Sjælesørger, som Biskop og Apostolisk Provicar, hvorved Taleren særlig mindede om den ligefrem fyrstelige Rundhed, med hvilken den apostoliske Kirkefyrste havde understøttet saa utallige kirkelige Instituter baade i Dioceset og i Missionerne. Da Talen var endt med en dybt rystende Afskedshilsen fra den nu hyrde- og faderløse Hjord og Clerus til den hedenfarne Overhyrde, holdtes den forskriftsmæssige „Absolutio“ ved Katafalken under Assistentens af alle tilstedeværende Geistlige, med brændende Voxlys i Haanden; derpaa blev Overhyrdens Lig under Afsyngelse af Bodspsalmen „De profundis“ i Procession baaret til det saak. „Biskoppelige Capel“ bag Høialteret i Domkirken og her bisat i en udmuret Grav under de vanlige Cæremonier. Han hvile i Fred! — Hele Høitideligheden, der varede tre Timer, bar det umiskjendeligste Præg af inderlig Andagt og af en ganske ualmindelig Høiagtelse og Hengivenhed for den hedengangne Kirkefyrste fra hele den talrige Forsamlings Side; han har i næsten 12 Aar ført Bispestaven og det under overmaade vanskelige Tidsforhold; i December Maaned d. A. kunde han have fejret sit 50-aarige Præstjubilæum og stod i sit 76de Leveaar.

Maatte det lykkes ret snart at gjenbesætte den saare vigtige Stilling, som den hedenfarne Prælat har beklædt baade som Biskop for Dioceset og som Apostolisk Provicar for de Nordiske Missioner!

London. Tallet paa dem, der vende tilbage til den katholske Kirke er i England stadig meget stort. „Belfasters Ztg.“ skriver: „I de sidste 14 Dage ere 67 Conversioner blevne bekjendte, deriblandt 11 høikirkelige Geistlige. Earl Percy, Hertug af Northumberland, bereder sig til at aflægge den katholske Troesbekjendelse. En anonym Katholik har skjænket 20,000 Mark til Opførelsen af en ny Kirke.“

Rettelse i Nr. 31.

S. 488 L. 11 f. n. ikke mere en „Visere“ . . . Læs: ikke stort mere end „Visere“ . . .

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 11. August. 9. Søndag efter Pintse. — 12. M. Clara, Jomfru. 13. Ti. Johannes Berchmans, Bekj. 14. O. Eusebius, Bekj. 15. To. Maria Himmelfart (feires offentlig paa førstkommende Søndag). 16. F. Hyacinth, Bekj. 17. L. Octav af Sct. Laurentius.

Løverdagen d. 17. August er befalet Vigilie-Fastedag.

Søndagen d. 18. August. 10. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

- „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 33. Søndagen den 18de August. 1878

Indhold: Vaticanerconcliets sande Historie. Leo XIII. om Reli-
gionsunderviisningen. Katholsk hos Biskop Martensen.
Cardinal-Statssecretær Franchi.

Vaticanerconcliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 32.)

5. Om vi da ikke see Andet i Centenariet end en moralsk Magts Demonstration, der skulde godtgjøre den moralske Ordens Overlegenhed over den materielle, saa har det alligevel sin dybe Betydning. Pius IX. befandt sig paa den Tid ved Randen af en Krise, paa hvilken den italienske Revolution i en Række af Aar havde styret løs. Enhver Beskyttelse fra de katholske Magters Side, hvis Mandatar Frankrig hidtil havde været, var bleven unddragen Paven. Han vidste, at Revolutionen vilde komme til Rom igjen, og det med en langt større Magt end i Aaret 1848. „Verra fin qui“, havde han sagt til den franske Armees General, da denne tog Afsked med ham. Pius IX. havde tiltrods for alle Trudsler indbudt alle Biskopperne til Rom i Aaret 1867 i den visse Overbeviisning om, at Revolutionen vilde komme. Ingen Tildragelse,

med Undtagelse af Vaticanerconciliet, har i vore Tider saa haandgribeligt beviist Kirkens Eenhed, Almindelighed, Eenstemmighed og Autoritet som Høitideligholdelsen af den hellige Petri Martyriums attenhundredaarige Jubilæum, og beviist dette ikke blot for Aanden, men ogsaa paa en Maade for Sandserne. Det blev her til haandgribelig Sandhed, at kun den katholske Kirke er udmærket ved de Kjendemærker, som den h. Augustinus angiver, nemlig „cathedra Petri“ og „diffusa per orbem“ : Eenhed med Petri Stol og Udbredelse over hele Jordkredsen.

Centenariet var en Troesbekjendelse uden Spor af Polemik. Selv de, som ikke hørte til Kirkens Eenhed, anerkjendte det som en saadan. Ingen, der troede paa Christendommen og nærrede det Ønske at see Herrens Rige udbredt over Jorden, kunde andet, end i denne storartede Forsamling af Biskopper erkjende Christi Riges hele Verden omfattende Charakter, saaledes som dette er grundlagt ved Apostlenes Sendelse. Endog de, som have forkastet den katholske Kirkes Lære, holde fast ved Apostlenes Troesbekjendelse, hvilken jo er bleven bevaret ved den katholske Kirke. Ja endog de, som grunde deres Lære ene og alene paa de hellige Skrifter og endnu langt mere de, som grunde den paa Conciliernes og de hellige Fædres Lære, vide, at den Kirke, som paa den Dag var samlet om dens Eenheds Midtpunkt, er Bevarerinden af alle disse Ting. Den over hele Jorden udbredte Kirke er det store Vidne, paa hvis altomfattende Vidnesbyrd alle Christne tilsidst maae støtte sig. Tag den romersk-katholske Kirke bort fra Verden: hvor bliver da Christendommen af? Disse Grunde bragte selv dem til Taushed, som ere adskilte fra den katholske Kirkes Eenhed. Men naar Centenariet udøvede en saa uimodsigelig Indflydelse paa Mennesker, som stode udenfor den katholske Eenhed: hvor stort maa da ikke det Indtryk have været, som det frembragte hos dem, der stode i Forbindelse med denne Kirke! Vi ville bedst kunne vise dette ved at anføre Pius IX.' Ord i Allocu-

tionen af 26. Juni, samt det Svar paa denne, som Biskopperne gave i Audientsen af 1. Juli.

6. Pius IX. henvendte følgende Ord til de femhundredre Biskopper, som fra alle Verdens Egne havde samlet sig om hans Throne :

„Naar man seer hen til de Troendes fælleds Vel, hvad kan der da, ærværdige Brødre, være betimeligere, og bedre tjene til at styrke de katholske Nationer i deres Hengivenhed og Lydighed imod Os og den apostoliske Stol, end at de see, hvorledes den katholske Eenheds Hellighed og Rettigheder skattes saa høit af dens Hyrder, — end at de see disse af denne Grund gjennemile store Strækninger tilvands og tillands, og ved ingen Vanskelighed lade sig skræmme fra at gaae til Rom, for der at bevise deres Ærefrygt for den h. Petrus' Efterfølger og Christi Statholder paa Jorden i Vor ringe Person! Ved et saadant Exempels Autoritet kunne de langt lettere end af lærde Afhandlinger erkjende, hvilken Ærefrygt, hvilken Lydighed og hvilken Underdanighed de bør vise mod Os, til hvem vor Herre i den h. Petrus' Person har sagt: „Vogt mine Lam, vogt mine Faar“, og hvem Han i disse Ord har betroet den høieste Omsorg for og den øverste Myndighed over hele Kirken.

„Thi hvad Andet vilde den Herre Christus ellers give at forstaae, da han med de Ord: „Jeg har bedet for Dig, for at Din Tro ikke skal vakle“ beskikkede den h. Petrus til Overhovedet for at sikre hans Brødres Fasthed? Efter den hellige Leos Mening vilde Frelseren dermed vise, at han i en ganske særdeles Forstand var bekymret for Petrus og udtrykkelig bad for Petri Tro, som om de øvrige Apostle vilde staae langt fastere, naar deres Overhoveds Aand stod uanfægtet. I den hellige Petrus skulde derfor Alles Standhaftighed betrygges, og den guddommelige Naades Hjælp ordnes saaledes, at den Fasthed, som af Christus var bleven Petrus meddeelt, skulde blive de øvrige Apostle tildeelt igjennem Petrus. I Sandhed, ærværdige Brødre, Vi have aldrig tvivlet om, at netop af

den Grav, i hvilken den h. Petrus' Støv hviler, opstiger en hemmelighedsfuld Magt og en lægende Kraft, som aander Liv i alle Christi Hjords Hyrder etc.“

Herpaa svarede Biskopperne med stor Eenstemmighed: „Vi tage saa meget mere levende Deel i den nærværende Høitidelighed, som vi i den Festlighed, der har samlet os paa denne Dag, erkjende den Klippes urokkelige Fasthed, hvorpaa vor Herre og Frelser har bygget sin Kirke, for at den skulde vare til Tidernes Ende. Thi vi ansee det for en Virkning af Guds Almagt, at den hellige Petrus' Stol, Sandhedens Organ, Eenhedens Midtpunkt, den kirkelige Friheds Grundsteen og Bolværk, i mere end atten Aarhundreder har staaet urokkelig midt under saa mange ugunstige Tidsforhold og tiltrods for dens Fjenders mangfoldige Angreb, — at, medens Kongeriger opstode og gik tilgrunde, denne hellige Stol stod som et sikkert Fyrtaarn for at styre Menneskenes Løbebane igjennem Livets stormende Hav, og ved sit Lys vise den sikre Ankerplads og den frelsende Havn.

„For fem Aar siden kundgjorde vi vor Ærefrygt for det ophøiede Embede, som Du beklæder, og gave vore Bønner for Dig. Dit verdslige Herredømme, Rettens og Religionens Sag, et offentligt Udtryk. Vi have dengang i Ord og Skrivt aflagt den Bekjendelse, at Intet gjælder os at være sandere, og at Intet er os kjærere, end at troe og lære det Samme, som Du troer og lærer, end at forkaste de Vildfarelser, som Du forkaster. Alt, hvad vi dengang erklærede, det gjentage og bekræfte vi nu paany. Du har aldrig tiet; Du har troet, at det var Dit høie Embedes hellige Pligt, at forkynde de evige Sandheder og brændemærke de Vildfarelser, som for nærværende Tid true med at rokke Tingenes naturlige og overnaturlige Orden og kuldaste Grundlaget for den kirkelige og verdslige Myndighed — for at Alle kunne vide, hvad enhver Katholik har at antage, opgive og bekjende. Vi troe, at Petrus har talt igjennem Pius' Mund, og erklære derfor, at hvad Du i den Hensigt at bevare „depo-

situm fidei“, har talet, erklæret og stadfæstet, det sige, stadfæste og erklære ogsaa vi, ligesom vi med een Røst og een Aand brændemærke og forkaste Alt, hvad Du har fundet for godt at forkaste og brændemærke som staaende i Modsætning til den guddommelige Tro, som en Hindring for Sjælenes Frelse og det menneskelige Samfunds Velfærd. Thi det ligger dybt i vor Bevidsthed, hvad Fædrene paa Conciliet i Florents i Unionsdecretet have erklæret, at den romerske Biskop er „Jesu Christi Stedfortræder, hele Kirkens Overhoved, alle Christnes Fader og Lærer, og at vor Herre Jesus Christus i den hellige Petrus' Person har overdraget ham Fuldmagt til at vogte, regere og styre Kirken.“

Den fulde Betydning af denne Biskoppernes Erklæring kan ikke forstaaes, naar man ikke erindrer, at de tale om Pius IX.' Lærervirksomhed, hvori Definitionen af den ubesmittede Undfangelse, Encyclicaen og Syllabus indtog en fremragende Plads og tillige vare af yngst Datum. Men betænker man dette, saa erkjende vi strax, at Halvdelen af Kirkens Episcopat i disse Ord erklærer, at fra det Øieblik af, da Pius IX.' Røst havde naaet dem, var enhver Erklæring eller Forkastelse fra Petri Efterfølgers Side for dem vel ikke en nødvendig Gjenstand for Tro — som bekjendt omhandler Syllabus jo for størstedelen Ting, som ikke høre til den aabenbarede Sandhed — men dog en Rettesnor for deres Lære. Kunde dette vel siges consequent og med Oprigtighed om en Lærer, for hvis Afgjørelser der ikke var nogen særegen Ledelse og Garanti? Udentvivel erklærede disse Ord ikke udtrykkeligt, at den romerske Biskop er ufeilbar, men Halvdelen af Kirkens Episcopat kunde med god Grund beskyldes for stor Forvovenhed i Maaden at udtrykke sig paa, hvis den ikke havde troet, at Kirkens Overhoved paa en særegen Maade bliver bevaret for Vildfarelser i sin Lærervirksomhed.

7. Den Adresse, af hvilken det anførte Sted er taget, var kommen istand paa følgende Maade; og Intet kan

tydeligere vise, med hvor klar Bevidsthed Pavens Ufeilbarhed dengang foresvævede Biskoppernes Aand. En almindelig Forsamling af Biskopperne var bleven afholdt i Paladset Altieri, for at debattere en Adresse, som skulde være et Svar paa den h. Faders Allocution. Biskopper af alle Nationer vare der tilstede, og man fandt det umuligt at gjøre et Udkast til et Actstykke paa et saa talrigt Møde. Det blev derfor besluttet at overdrage en Commission af syv Personer, nemlig Cardinal de Angelis, Ærkebiskop af Fermo, Ærkebiskopperne af Sorrento, Saragossa, Calocsa, Thessalonica (afd. Cardinal Franchi), Westminster og Biskoppen af Orleans, det Hverv at gjøre Udkast til Adressen. I denne Commissions første Møde kom man overens om at overdrage Msgr. Haynald, Ærkebiskop af Kalocsa, det første Udkast til Adressen. I det næste Møde blev dette Udkast drøftet. Det var omtrent det samme, som blev endelig vedtaget. Kun i eet Punkt, som paa det dybeste berører Conciliets Historie, blev det underkastet en Revision. I den oprindelige Affattelse var Ordet „ufeilbar“ paa mere end eet Sted anvendt paa Pavens Embede og Autoritet. Intet Medlem af Commissionen havde noget at indvende imod dette Ord, forsaavidt det gav en katholsk Lære sit Udtryk. Men det blev sagt, at, ihvorvel dette Ord allerede var blevet brugt paa Provincialconcilier, i Pastoral-skrivelser og af theologiske Skoler, var det dog aldrig blevet anvendt i et formelt Actstykke af et almindeligt Concil, og at, da de femhundrede Biskopper dengang ikke vare forsamlede paa et Concil, saa vilde det være tilraadeligt ikke at antage et Concils Handlemaade eller Embede. Disse Bemærkninger fandt almindeligt Bifald.

Derpaa blev det foreslaaet, at man skulde betjene sig af Conciliet af Florents' Ord, som havde kundgjort det sidste autoritative Decret angaaende den romerske Biskops Primat. Man gjorde ingen Indvending herimod, men gjorde opmærksom paa, at Udkastet til Adressen allerede indeholdt langt stærkere Udtryk end det Floren-

tinske Decret, som kun implicite indeholdt Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed som alle Christnes Lærer, medens Adressen udtrykkeligt erklærede: „Petrus har talt igjennem Pius IX.' Mund.“ Hertil svarede man imidlertid, at, skjøndt disse Ord udentvivel udtrykkeligt erklærede, at Pavens Røst var ligesaa ufeilbar som den h. Petrus', saa var dog hint Udraab af Fædrene paa Conciliet i Chalcedon og det tredie i Constantinopel stedse og ikke uden Grund i Controversen blevet betragtet som ikke meget sigende; som ikke synderlig mere end en rhetorisk Forherligelse af Leos og Agathos Autoritet; at de ikke vare Læreformularer, og langt mindre Definitioner, men kun Bifaldraab. Men Bifaldsraab definerede Intet og kunde hverken være en Gjenstand for Troen eller gjøre Ende paa en Controvers. Det blev derfor med næsten alle, om ikke med samtlige syv Medlemmers Stemmer besluttet, at det Florentinske Decrets Ord skulde benyttes i Adressen.

Vi have omtalt denne Forhandling noget udførligt, fordi dens Betydning senere vil blive indlysende. Den beviser, at den romerske Biskops Primat med alle hans Prærogativer og Gaver levende har foresvævet Biskopperne paa Centenariet i Aaret 1867. Centenariet, saavel i sig selv som i sine Høitideligheder, Taler og Møder lod den hellige Petrus' Efterfølgers dobbelte Embede med Hensyn til Lære og Jurisdiction, eller med andre Ord, hans Primat og den guddommelige Bistand, af hvilken det stedse understøttes i at bevare den aabenbarede Sandhed, træde frem paa en synlig og, saa at sige, haandgribelig Maade. Disse Kjendsgjerninger bevise endvidere, med hvilken Omhyggelighed Commissionens Medlemmer undgik Alt, hvad der blot kunde have et Skin af, at man havde villet foregribe det Vaticanske Concil, eller villet engagere Biskopperne ved et i en Erklæring anbragt Udtryk, som gik ud over Kirkens hidtil autoritative Lære. Men ikke destomindre kan der ikke være nogen Tvivl om, at det Indtryk, som Centenariet gjorde paa Biskopperne, har bestemt mange af dem til, med alle til deres Raadighed staaende Midler

at virke til, at tilendebringe en Controvers, som gjentagne Gange havde foranlediget Gjæring i Kirken.

(Fortsættes.)

Leo XIII. om Religionsunderviisningen.

Brev til Hs. Eminence Cardinal Monaco La Valetta, Generalvicar af Rom.

(Fortsat fra Nr. 52.)

Katechismusunderviisningen adler og hæver Mennesket i dets inderste Væsen, idet den lærer det at agte baade sig selv og Næsten. Det er en stor Ulykke, at dens Modstandere for det meste have glemt eller ikke ville erindre, hvad de selv som Børn have lært af den. De vilde ellers let have erkjendt Betydningen af en Underviisning, som lærer Barnet, at det skylder Gud sin Tilværelse, og at dets Liv er en Virkning af hans Kjærlighed; at Alt, hvad det seer, er underkastet hele Skabningens Konge og Herre; at det er noget saa Stort og Værdifuldt, at Guds evige Søn ikke har forsmaaet at blive Menneske for at forløse det; at dets Pande i Daaben er vædet med Christi Blod; at dets aandelige Liv opholdes og næres med det guddommelige Lams Kjød, at den Helligaand boer i det som i et levende Tempel og meddeler det en Dyd og et Liv, der har sin Rod i den guddommelige Natur. Da vilde de have indseet, at denne Underviisning formaaer at bibringe Ungdommen kraftige Tilskyndelser til, ved et dydigt Liv omhyggeligt at bevare og agte den guddommelige Børnerets ærefulde Fortrin; at der tør ventes store Ting af et Barn, som af Katechismen har lært, at det er kaldet til en saa ophøiet Bestemmelse, som at beskue og elske Gud, af et Barn, som har lært uafsladligt at vaage over sig selv, og under Kampen mod

uforsønlige Fjender veed sig støttet af enhver Slags Hjælpe- midler, — et Barn, som øves i Lærvillighed og Lydighed, som lærer i sine Forældre at see et Afbillede af dets Fader i Himlen, i sin Fyrste at ære den Autoritet, som Gud har indsat, og hvis Tilværelse og Majestæt har sin Grund i Gud, et Barn, som lærer i sine Brødre at agte Guds Billede, der lyser fra dets eget Aasyn, og at ære selve sin Forløser i Armødens Dragt! Modstanderne vilde da have erkjendt, at et saadant Barn er lykkeligt bevaret for alle Tvivlens og Usikkerhedens Ængstelser ved den katholske Lære, som bærer Ufeilbarhedens og Ægthedens Kjendemærke i sin guddommelige Oprindelse, i sin underfulde Udbredelse paa Jorden og i de heldbringende Frugter, som den frembringer. Endelig vilde de erkjende, at den katholske Moral, baaren paa eengang af Frygt for Straf og af et sikkert Haab om den høieste Løn, ikke trues af hin borgerlige Morals Skæbne, som man vil sætte i dens Sted; og de vilde da aldrig have fattet den uheldbringende Beslutning at berøve den nærværende Slægt saa mange vigtige Fordele, ved at banlyse Katechismus- underviisningen fra Skolerne.

Vi sige: „banlyse“; thi den Middelvei, man vil gaae, kun at meddele de Børn Religionsunderviisning, hvis Forældre udtrykkeligt forlange denne, er en ganske unyttig Forholdsregel. Man har ondt ved at forstaae, at Ophavs- mændene til denne uheldige Bestemmelse ikke have bemærket, at det maa gjøre et besynderligt Indtryk paa Børnene, at see Religionsunderviisningen behandlet anderledes end de øvrige Læregjenstande. Ungdommen maa dog have en Forestilling om Betydningen og Nødvendigheden af, hvad de undervises i, for med Iver og Flid at tilegne sig det. Men hvilken Interesse skulle de faae for en Underviisningsgjenstand, som Skolens Foresatte betragte med kold Ligegyldighed, og hvortil de stille sig i et saa fjendtligt Forhold, at de kun til Nød ville taale den? Og, forsaavidt der — hvad der næppe kan være Tvivl om — kan gives Forældre, som af aandelig Forkerthed,

eller vel snarere af Uvidenhed eller Efterladenhed ville undlade at forlange Religionsunderviisningens Velgjerning, saa vil en stor Deel af Ungdommen, til Skade for det borgerlige Samfund, blive berøvet de meest heldbringende Kundskaber. Vilde det under disse Omstændigheder ikke tvertimod være de Personers Pligt, til hvem Skolevæsenets Ledelse er overdraget, at modvirke Forældrenes Slethed eller Ligegyldighed? I Forventning om Fordele, der unægteligt ere langt ringere end de ovenfor antydede, har man nylig tænkt paa at gjøre Elementarunderviisningen til en tvungen Sag og under Straf tvinge Forældrene til at sende deres Børn i Skole. Og man har det bedrøvelige Mod, at ville unddrage alle unge Katholiker Underviisningen i Religionen, uagtet den utvivlsomt er det faste Grundlag, som giver vor jordiske Tilværelse en viis og dydig Retning! Er det ikke dog en grusom Fordring, at man skal lade Børnene opvoxte uden Tanke om og Følelse for Religion, indtil de naae den Alder, hvori de da staae vaabenløse ligeoverfor Forførelsens og Liden-skabernes Magt, med sikker Udsigt til at glide ned paa Forbrydelsens slibrige Veie? Vort faderlige Hjerte gribes af dyb Smerte, naar Vi tænke paa Følgerne af denne ufornuftige og uforsvarlige Beslutning, og Vor Sorg forøges ved Tanken om, at Fristelserne til det Onde i alle Retninger ere stærkere og talrigere end nogensinde tidligere. De, Hr. Cardinal, som i Deres høie Stilling som Vor Stedfortræder mere end nogen Anden er istand til at følge Udviklingsgangen i den Krig, som man i Vort Rom fører mod Gud og hans Kirke, De veed uden lang Forklaring, hvilke talrige og store Farer Ungdommen er udsat for. Man udbreder fordærlige Grundsætninger, som undergrave enhver bestaaende Orden; man hengiver sig til forvovne Tanker om Voldsgjerninger, der gaae ud paa at svække og fornedre al legitim Myndighed. Endelig gjør Usædeligheden stedse større Fremskridt; den optræder uhindret og aabenlys, blender Øiet og fordærver Hjertet.

Naar Tro og Sædelighed have at værgе sig mod disse og lignende Angreb, er det da paa Tiden at fortrænge Religionsunderviisningen fra Skolerne? Vil man maaskee derved forandre det romerske Folks Natur, som lige fra de apostoliske Tider og indtil vore Dage er blevet beundret for sin Tro og sædelige Reenhed? Vil man forvandle det til et religionsløst og tøilesløst Folk, og saaledes føre det tilbage til Barbari og Vildhed? Og hvorledes skulde Jesu Christi Statholder, alle Troendes Lærer, midt iblandt en udartet og fordærvet Befolkning med Ære kunne beklæde sit ophøiede Embede og under Agtelse og Rolighed opfylde dets Pligter? Man har, Hr. Cardinal, tildeels allerede virkeliggjort denne Tilstand og man vil gaae videre frem i denne Retning, dersom Gud ikke i sin Barmhertighed sætter en Grændse for disse fordømmelsesværdige Angreb.

(Sluttes.)

Katholsk hos Biskop Martensen.

Kbhvn. d. 14. August.

Kjære Ven!

Nys udtrykte jeg min Forbauselse over Biskop Martensens „christelige Ethik“ paa Grund af hans saakaldte „Jesuitisme“ og især over, at den afskyelige Grundsatning: „Et ondt Middel helliges ved den gode Hensigt“ — betegnes som jesuitisk Moral, uden at der tilføies et eneste Ord til Rettelse eller Oplysning, da dog det Bud: Du skal ikke fornægte Sandheden —, skal gjennemtrænge alle vore Forhold“ og synes her i det foreliggende Tilfælde at maatte være kommet til sin Ret.

Efter fortsat opmærksom Læsning maa jeg idag udtrykke min Glæde over, hos Martensen at finde katholsk Anskuelse angaaende et Punkt af den katholske Disciplin,

der altid har været en Anstødssteen for Reformatorer, for Luther saavel som for den gammelkatholske Synode i Bonn af indeværende Aar, — en katholsk Anskuelse angaaende Coelibatet.

Jeg siger uforbeholdent og med Eftertryk, at jeg glæder mig over Biskoppens Tilnærmelse til Katholicismen i dette Stykke. Thi, Du veed nok, jeg er en meget konservativ anlagt Natur, der holder paa Forhaand til det Gamle, paa Kunstens Gebeet saavel som paa Religionens. Og — aabent talt — jeg kunde aldrig faae mig til at troe, at Luther kunde have havt Sendelse og Ret til at reformere eller forbedre den gamle, fra Apostlene nedarvede Christendom, og at den gamle Kirke kunde være falden i Vildfarelser, da Herren jo har forjættet at ville være med den indtil Verdens Ende.

Jeg kan derfor kun glædes over at see vore Dages orthodoxe Theologer forlade Luthers Standpunkt og Anskuelser og nærme sig de katholske, hvori vore Forfædre i 5 Aarhundreder have fundet Hvile og, som vi tillidsfuldt haabe, den evige Salighed.

I Sandhed, et uhyre Fremskridt i Retning af den ældgamle bibelske Anskuelse om Coelibatet er der gjort fra Luther til Martensen, fra Luthers Had til Coelibatet indtil M.'s Høiagtelse for og begeistrede Lovtale over samme.

Luther ytrer: „Mandens Foroning med Kvinden er et Værk af Skaberen, som man hverken kan undflye eller undlade, mere bydende end at drikke og spise. — At bære Omsorg for Slægtens Forplantning er en Handling, indført i Naturen; det er mere værd at leve i Concubinat end i Kydskhed; Kydskheden er en utilgivelig Synd, men Utugt medfører med Guds Hjælp ikke Tab af Saligheden.“(!)

Jeg veed ikke, hvorledes det gaar Dig eller Andre; men jeg for min Deel gyser altid ved at høre slige Ytringer af den „store Reformators“ Mund, og mener derigjennem at fornemme Samvittighedens Angstraab: Peccavi (jeg har syndet)! som han forgjæves søgte at overdøve ved at udslynge Forbandelser mod den Stand, Herren selv paa saa mange Maader viste Forkjærlighed for. Det forekommer mig altid, som om den fordums Munk saae sig lidt forstyrret af Tanken om sin Troløshed og Meneed, ligesom Macbeth af Banco's Aand, og at den Ulykkelige vilde bortkyse den ubudne Fredsforstyrrer ved at nedrive det Ideal, som han feigt havde svigtet.

Hvor velgjørende er det da ikke at høre M.' Ord (Sociale Ethik S. 15—18): „Skjøndt Christendommen tillægger Ægteskabet et høit Værd, har der dog fra Begyndelsen viist sig en asketisk Retning i Kirken, der betragter Coelibatet eller den ugifte Stand som høiere og helligere . . . Den finder Tilknytningspunkter i det nye Testament, og den samme Apostel, der saa stærkt hævder Ægteskabets Hellighed og siger, at de føre en djævelsk Lære, som forbyde at gifte sig (1 Tim. 4, 3), tillægger Coelibatet en særegen Hellighed. Han betragter det som bedre og saligere i sig selv, naar nemlig Individerne have den dertil fornødne Naadegave, der var skjænket Apostelen selv. Det er godt for et Menneske ikke at røre ved en Kvinde, siger han (1 Cor. 7, 1), og Sammenhængen viser, at han ved denne Betragtning sigter til det Samme, hvortil al Askese sigter, naar den forherliger Coelibatet, nemlig til Ægteskabets Naturside . . . Hvad her foregaaer, er ikke blot en Naturproces, men en menneskelig Handling, under hvilken Villien synker ned i Naturprocessen. Dette er det ene Hovedpunkt, hvorpaa Askesen fæster sin Betragtning, idet den heri seer et uundgaaeligt Syndighedens Moment, en partiel Aandens Fortabelse i Naturlivet, et Distraherende og Forstyrrende for det høiere aandelige Liv, som derved ligesom bliver suspenderet. Paulus tilkjendegiver klarlig, at Bønnen forhindres derved, idet han raader Ægtefællerne til en Tid at afholde sig fra hinanden, at der kan blive Rum for Bønnen (1 Cor. 7, 5). Ogsaa Hedningerne, og det ikke blot i Orienten, have her erkjendt en det aandelige Liv afbrydende og forstyrrende Magt, der bringer Mennesket i en Ufrihedens Tilstand. Det andet Hovedpunkt, hvorpaa Askesen fæster Blikket, er den Tilstand i det tilkommende Liv, hvor de Hellige hverken tage til Ægte eller bortgiftes, og hvor de ere Engle lige. At denne himmelske Tilstand er høiere end den jordiske, der er i Afhængighed af Kjønnsforholdet, vil ikke nægtes af Nogen. Og dersom det da var muligt, allerede i Jordlivet at antecipere denne angeliske, denne englelige Tilstand, da vilde de Individer, hvilke dette blev givet, ogsaa have et høiere, særegt Trin af Fuldkommenhed, og allerede her være Himlen nærmere, idet de tillige mere udeelt vilde kunne tjene Herren.

„Der gives Individer, baade mandlige og kvindelige, dog vel overveiende kvindelige, der have en særegen

Naadegave til Coelibatet, som i dybeste Betydning er en Naturgave, englelige Naturer, i hvilke Drivten mod Guds Rige er saa fremherskende over den verdslige Drivt, i hvilke Kjærligheden til Gud og den religiøse Forlængsel er saa stærk, at den jordiske Kjærlighed er uden al Betydning for dem, at den, uden at de have gennemlevet den, fra Begyndelsen er dem som noget Forbigangent og Tilbagelagt . . . Naar Valborg i den Oehlenschlægerske Tragedie under den haarde Skæbne, der rammer hendes jordiske Kjærlighed, betragter Krandsen af de hvide Roser, man har givet hende istedetfor Brudekrandsen af de røde Roser, og udbryder i de Ord:

Det jordiske, det røde Blus er slukt —

Som Englevinger staae de hvide Blades, saa ere hine Individer fra Begyndelsen paa det Standpunkt, til hvilket hun først kommer gennem smertefuld Resignation. De begynde med den hvide Rose, der minder om Englevingerne; den jordiske Kjærligheds røde Rose har ikke været og er ikke til for dem. De føle udelukkende Trang til at leve for Herrens Samfund i mystisk Indadvendthed og i tjenende Kjærlighedsgjæringer for Guds Rige, og antcipere i denne Betydning den himmelske Tilstand. Vi kunne paa Grund af denne Anticipation tillægge dem en højere Fuldkommenhed.“ Hvor skjønt! hvor værdigt! hvor aandeligt er dette ikke!

Vistnok tilføier M. et betydningsfuldt „men“. Dog derom i næste Brev. En Drøftelse af dette „men“ vilde paanøde mig en ny Polemik. Du kjender jo mit ireniske Sind, og at jeg helst vil leve i Fred med Alverden. Mindst er jeg idag oplagt til at lade de anførte Ords skjønne Harmoni forstyrre ved Dissonantser. Om otte Dage haaber jeg at faae Leilighed til noget Videre.
Din Montanus.

Cardinal-Statssecretær Franchi.

Pave Leo XIII.' Statssecretær, Cardinal Alessandro Franchis uventede Død (Natten til d. 1. August) har i det

nærværende for Kirkens hele Stilling betydningsfulde Øieblik overalt i den katholske Verden gjort et dybt Indtryk. Franchi blev født d. 25. Juni 1819. Allerede som ung Student tildrog han sig ualmindelig Opmærksomhed blandt Kirkens høieststaaende Personligheder, og begyndte sin offentlige Løbebane i en meget ung Alder som Lærer i Kirkehistorie ved Roms Universitet; men det viste sig snart, at han var bestemt til at yde Kirken andre og vigtigere Tjenester. Hans klare og skarpe Forstand, hans hurtige Opfattelse og uildede Overblik over de kirkelige og politiske Forhold, i Forening med hans Interesse for at see Kirkens Indflydelse befæstet og udvidet, foranledigede Gregor XVI.' Statssecretær, Cardinal Lambruschini, til at ansætte ham i Udenrigsministeriet. Pius IX. udnævnte ham ved sin Thronbestigelse 1846 til Monsignore, og sendte ham i 1848 til Wien for at bevæge Kaiser Ferdinand IV. til at afstaae Norditalien. Hans egenlige diplomatiske Carriere aabnedes dog først i 1853 med en Mission til Spanien, hvor han, skjøndt kun 34 Aar gammel, ved sin diplomatiske Dygtighed (under Forhandlingen om et Concordat) tildrog sig alle Politikeres Opmærksomhed og blev behandlet med stor Udmærkelse. Efter sin Tilbagekomst blev han (1856) sendt som Nuntius til Florenz, hvor han ligeledes vandt almindelig Anerkjendelse, og blev omtrent samtidigt hermed af Pius IX. consecreret til Ærkebiskop af Thessalonica. I Aaret 1866 gik han atter som apostolisk Nuntius til Spanien, hvor hans ædle og værdige Holdning og Fasthed i Hævdelsen af den apostoliske Stols Rettigheder desværre dennegang ikke formaaede at afværge den Katastrofe, som i September 1868 tilintetgjorde det med den spanske Krone afsluttede Concordat og afbrød Forbindelsen med den h. Stol. I Aaret 1871 lykkedes det Franchi under en Mission til Constantinopel at tilveiebringe en for den h. Stol gunstig Ordning af det armeniske Anliggende. Den 22. December 1873 udnævnte Pius IX. ham til Cardinal, og nogen Tid efter til Præfect for Propagandaen. I denne ausvarsfulde Stilling har hans utrættelige Virksomhed og overordenlige Forretningsdygtighed erhvervet ham almindelig Paaskjønelse, og hans høist elskværdige Personlighed alle dres Hengivenhed og Kjærlighed, som have havt den Lykke at staae i Forbindelse med ham. Hans sidste af Kirkens nuværende Overhoved ham anbetroede høie Embedsstilling vil forhaabenlig, uagtet dens bratte Afbrydelse, ikke desto

mindre bære blivende Frugter. Derfor borger Leo XIII.' diplomatiske Erfaring og fuldkomne Enighed med sin saa uventet bortkaldte Minister om Grundlaget for de med Magterne, navnlig med Tydskland, indledede Forhandlinger.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 18. August. 10. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen. — 19. M. Helena, Kaiserinde. 20. Ti. Bernhard, Bekj. og Kirkel. 21. O. Johanna Francisca af Chantal, Enke. 22. To. Octav af Marias Himmelfart. 23. F. Philippus Benitius, Bekj. 24. L. Bartholomæus, Apostel.

Søndagen d. 25. August. 11. Søndag efter Pintse. Marias Hjertefest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 34. Søndagen den 25de August. 1878

Indhold: Vaticanerconciliets sande Historie. Leo XIII. om Reli-
gionsunderviisningen. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Paris, Nimes, Stolberg.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 33.)

8. Det vilde her ikke have været upassende at give en kort Fremstilling af Spørgsmaalet om Pavens Ufeilbarhed — dets Oprindelse, dets Høidepunkt og dets endelige Afgjørelse. Men da vi skrive det Vaticanske Concils Historie, vil det maaskee være hensigtsmæssigere blot at omhandle dette Spørgsmaals historiske Deel end at gaae ind paa en theologisk Drøftelse af det.*) Historien er en Fortælling og ikke et Argument, og de til en Fortælling hørende Egenskaber ere Sandhed og Nøiagtighed, men ikke polemisk Forsvar for de Sandheder, som omtales. Det Sidste hører under den dogmatiske Theologies Omraade.

*) De theologiske Argumenter ere samlede i første og anden Deel af Longmans „Petri Privilegium“.

Ligesom andre omtvistede Læresætninger i Christendommen saaledes har ogsaa Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed havt tre Perioder: den første var den, hvori denne Sandhed var Gjenstand for eenfoldig Tro; den anden var en Analysens og Controversens Periode; den tredje den efterhaanden fremskridende Afgjørelses og endelige Definitions Periode. Læren om den ubesmittede Undfangelse frembyder et slaaende Exempel herpaa. Den har paa en iøinefaldende Maade gennemløbet disse tre Trin. Det var implicite indeholdt baade i den orientalske og occidentalske Kirkes almindelige Tro, at den allersaligste Jomfru var en syndefri Personlighed, som var bleven helliget af Gud paa en særegen og ganske overordenlig Maade. Dette var den første Periode af Troen paa hin Hemmelighed — en Tro uden Analyse. Den anden Periode begyndte med de pelagianske Stridigheder, da den hellige Augustinus paastod Arvesyndens Almindelighed, men udtrykkelig vilde have Herrens Moder undtaget derfra. Det at være fri for Arvesynden forklarede analytisk paa en dobbelt Maade: enten saaledes, at man antog, at Maria var bleven rensset fra Arvesynden og derpaa bleven født, eller saaledes, at man troede, at hun stede fra hendes Tilværelses første Begyndelse af har været fri for den. Det Første er Læren om Marias ubesmittede Fødsel; det Sidste om hendes ubesmittede Undfangelse. Den tredje Periode begynder med det ellefte Aarhundrede. I Løbet af dette Aarhundrede begyndte man at indsee, at Læren om Marias ubesmittede Fødsel var meget lidt skikket til at forklare Herrens Moders absolute Syndefrihed, og at Læren om den ubesmittede Undfangelse var mere overensstemmende med Troen.

De samme tre Perioder kunne paavises i Læren om den romerske Biskops Ufeilbarhed. Indtil Conciliet i Constanz i det femtende Aarhundrede blev det almindelig troet i Kirken, at den h. Petrus' Tro ikke kunde vakle, og at den romerske Kirke eller den h. Petrus' Stol ikke kunde være underkastet nogen Forandring. Og denne

Tro var ikke blot af speculativ Natur. Den blev bevidnet af Kirkens offentlige Praxis. Enhver offentlig Udtalelse fra Rom blev betragtet som beroende paa den h. Petri Stols urokkelige Fasthed i Troen, d. e. paa, at den Apostoliske Stol eller Apostlens Efterfølger eller den igjennem sin Efterfølger lærende Petrus' Røst ikke kunde feile i Troes- og Sædelæren. Denne Kirkens Praxis er ældgammel, almindelig, og i Alt, hvad der angaaer Troeslærens Fortolkning og Forkastelsen af Vildfarelser, uforanderlig. Man finder det tydeligste Beviis for denne Sandhed, naar man seer hen til Pavernes Forhold til de almindelige Concilier, f. Ex. til Pave Leos Forhold til Conciliet i Chalcedon, som han ledede, hvis Afgjørelser han deels stadfæstede, deels annullerede; endvidere til Pave Cølestins Forhold til Conciliet i Ephesus, som han ligeledes ledede og stadfæstede, til Pave Agathos til det tredie Concil i Constantinopel, endelig til den h. Pave Innocents I.' og den h. Gelasius' Afgjørelser, paa hvis Autoritet ene Læren om Arvesynden og de hellige Skrivers Canou beroede indtil Conciliet i Trænt.

Dengang var rigtignok Ordet „Ufeilbarhed“ endnu ikke vedtaget, men Det, som Ordet betyder, existerede dengang i Sandhed og Virkelighed. Maaskee var Ordet „Ufeilbarhed“ slet ikke blevet anvendt, dersom det store vesterlandske Schisma ikke var opstaaet. Dette Ord var ikke andet end et analytisk Udtryk, ved hvilket man vilde characterisere den romerske Stols Uforanderlighed i Troen. Midt under alle Stridigheder troede dengang begge Partier, at den Apostoliske Stol aldrig kunde vildledes eller skuffes af nogen Vildfarelse, eller at den kunde vildlede Andre, fordi den selv tog feil. Hvad var Grunden hertil? Fordi, som man sagde, denne Forjættelse var bleven givet den hellige Petrus. Men hvem var den h. Petrus' Efterfølger, da to, ja endog tre Prætendenter til Petri Stol adspalttede Europas Nationer? Dengang blev Distinctionen imellem Petri Stols Ufeilbarhed og Personens, som sad paa den, for første Gang indført. Hermed begyndte den

anden Periode eller Analysens Tid. Ingen veeg under disse Stridigheder saa langt bort fra Kirkens overleverede Tro, at han benægtede den Apostoliske Stols Fasthed, Bestandighed og Uforanderlighed, hvilket jo er eensbetydende med dens Ufeilbarhed. Man skjelnede i denne almindelige Tro mellem to Elementer: den hellige Petri Stol og sammes Indehaver; man skjelnede „inter sedem et in ea sedentem“. Gerson og visse Forfattere ved den gamle „Sorbonne“ *) nægtede Personens Ufeilbarhed, medens de paastode Stolens Ufeilbarhed. Men snart foretog man en anden Analyse: man skjelnede imellem Primatet og dets Bærer. Man kom snart paa det Rene med, at den h. Petrus' Stol i og for sig Ingenting er, men at den udleder al sin Autoritet fra den, som er Besiddelse af Stolen. Den h. Petri Stol er ikke den materielle Stol, og ikke heller den den omgivende Kirke som Collectivum, men den hellige Petrus' Efterfølger, som beklæder Petri Embede og er Indehaver af al den Magt og alle de Forjættelser, som ere knyttede til samme. Men, ligesom der med Hensyn til den ubesmittede Undfangelse, hvilken vi have anført som Eksempel, forløb Aarhundreder, hvori man disputerede om den ubesmittede Fødsel og den ubesmittede Undfangelse: saaledes hengik der ogsaa Aarhundreder, i hvilke Theologerne stredes, om Fastheden og Ufeilbarheden i Troen var knyttet til den h. Petri Efterfølgers Person eller til hans Stol.

Efterhaanden kom man saavidt, at den gamle Sorbonnes Mening blev betragtet som næsten forældet, og den vilde sandsynligviis være aldeles forsvunden, naar Ludvig XIV.' Strid med Innocents XI. om Regalet eller de kongelige Prærogativer i kirkelige Anliggender ikke var udbrudt. Denne Kamp affødte de berygtede fire Artikler, i hvilke Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed for første Gang i et offentligt Document blev nægtet. Kongens og Parlamentets Edicter bare Omsorg for, at den

*) Den theologiske Høiskole i Paris.

nye Formel blev udbredt allevegne. Men aldrig saasnart var den offentliggjort, før den fra alle Sider blev forkastet: af Universitetet i Löwen, af Theologerne i Lüttich, af Professorerne i Douay, af den spanske Kirke og af et Plenarconcil i Ungarn. Tre Uger efter at disse fire Artikler havde seet Lyset, bleve de forkastede af Innocents XI. og senere af Alexander VIII. og af den Sidste gjen- tagne Gange paa hans Dødsleie. Efter Alexander VIII.' Død opfordrede Ludvig XIV. i en Skrivelse hans Efterfølger, Innocents XII. til at tilbagekalde Acten af 1682. Ogsaa Biskopperne, som havde affattet Actstykkerne, skreve og bade Paven om at tage den tilbage. Men Artiklerne bleve paany forkastede af Pius VI. og ved Skolernes, Theologernes og Universiteternes eenstemmige Dom. Kun Sorbonnen tilligemed dem, som vare dannede paa den eller stode i Afhængighedsforhold til den, gjorde en Undtagelse herfra. Det kan medrette siges, at ifølge denne almindelige Forkastelsesdom har deres Mening, som tilskreve den h. Petrus' Stol Ufeilbarhed, men frakjendte Petri Efterfølger samme, — i Lighed med Meningen om Marias ubesmittede Fødsel — efterhaanden tabt i Betydning og Kraft, medens derimod de Andres Lære, som forsvarede Pavens Ufeilbarhed, har faaet en saadan Sikkerhed og Bestemthed, at hvis et almindeligt Concil imellem 1688 og 1869 var blevet afholdt, vilde Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed uden tvivl være bleven defineret som Dogma. Der var imidlertid endnu, ikke i Kirkens Tradition eller i Theologien, men kun i Enkeltes Hoveder en Uklarhed med Hensyn til Forskjællen imellem Personen og Embedet.

Controversen blev altsaa endnu fortsat med Hensyn til det Spørgsmaal, om Ufeilbarheden var personlig eller i Medfør af Embedet. Ved personlig Ufeilbarhed forstode Nogle, at der tillagdes Paven en Inspiration, af hvilken han efter Behag kunde gjøre personlig Brug. Men Læren om en saadan personlig Ufeilbarhed, bortseet fra Embedet, er aldrig bleven forsvaret af nogen Theolog. Et saadant

extravagant Begreb existerede kun i deres Hoveder, som beskyldte deres Mostandere for denne Extravagants. Men disse lærte simpelthen, at den h. Petrus' Efterfølger ikke kunde tage feil i Troen. Ingen katholsk Theolog har nogensinde lært Mere end dette. Den af Skolerne og den apostoliske Stol anerkjendte Lære var den, at Ufeilbarheden var forbunden med Embedet, og at dette Embede ikke blev beklædt af Mange, som af en Commission, men af en Eneste. Ufeilbarheden er derfor kun forsaavidt personlig, som Embedet føres af en Person. I denne Betydning erklærede Biskopperne i Aarene 1862 og 1867, at Pius IX.' Røst var den h. Petrus' Røst. Petri Embede med alle dets Forrettigheder bestaaer stedse, og hans Embede føres af den Person, som er hans Efterfølger. — Dog, det er ikke fornødent, her at dvæle længere ved denne Lære. Vi ville finde Tid dertil, naar vi senere hen komme til Historien om dette Dogmes Definition.

9. Dette var altsaa Spørgsmaalets Standpunkt, da Centenariets Høitideligheder lakkede mod Enden og Biskopperne vendte tilbage til deres Dioceses. Mange af dem offentliggjorde strax Hyrdebreve, hvori de omtalte hvad der var foregaaet i Rom. I nogle af disse Documenter blev den intellectuelle Betydning af Centenariet med Hensyn til den kirkelige Lære fuldstændigt fremlagt. *) Alt i mange Aar havde man i Tydskland, Frankrig og England ført en animeret Strid om Rækkeevnen og Betydningen af de pavelige Actstykker, ligesom ogsaa om de Pligter, som Pavens Læreautoritet i Henseende til Definitionen af Troessandheder og Ikjendelsen af kirkelige Straffe (Censurer) paalægger. Det kan ikke betvivles, at Centenariet blandt Halvdelen af Kirkens Episcopat har vakt en mægtig Længsel efter, at det økumeniske Concil skulde gjøre Ende paa de indre Tvistigheder om disse

*) The Centenary of St. Peter and the General Council. Longmans. 1867.

Punkter, som saa nær berøre den apostoliske Stols Læremyndighed.

10. Vi have seet, at Pius IX. den 26. Juni 1867 meddeelte Biskopperne sit Forehavende at sammenkalde et Concil. Tiden, da det skulde aabnes, var dog endnu ubestemt. Afgjørelsen derom blev først truffet i det følgende Aar. I et hemmeligt Consistorium, som blev afholdt den 22. Juni 1868, spurgte Pius IX. Cardinalerne, om de billigede, at Indkaldelsen af et almindeligt Concil blev kundgjort paa den næstkommende Peters og Paulus Fest, o: den 29. i samme Maaned, og Dagen for dets Aabning blev fastsat til den 8. December 1869. Cardinalerne svarede eenstemmigt bejaende. Paven anmodede dem derpaa om, frå nu af ivrigt at bede om den Helligaands Bistand.

Da de Bevæggrunde, som foranledigede Pius IX. til at sammenkalde Conciliet, bedst kunne sees af hans egne Ord og Actstykker, vil det her være hensigtsmæssigt nærmere at betragte Texten af den Bulle, hvorved Conciliet blev forkyndt. Denne Bulle er dateret 29. Juni 1868 og lyder saaledes:

„Pius, Biskop, Guds Tjenernes Tjener, til stedsevarende Ihukommelse! Den evige Faders eenbaarne Søn er i den uendelige Kjærlighed, hvormed han elskede os, og i den Hensigt at forløse Menneskeheden fra Syndens Aag, fra Djævelens Lænker og fra Vildfarelsens Mørke, hvori den ifølge vore Stamforældres Synd længe og jammerfuldt vansmægtede, stegen ned fra sin himmelske Throne, men dog uden at opgive Faderens Herlighed, og har, iklædt et forgængeligt Legeme, som han antog af den ubesmittede og helligste Jomfru Maria, kundgjort den Sandhed, som han havde bragt ned fra Himlen, aabenbaret Livets Vei, og, efterat have baaret Vidnesbyrd om den ved mange vidunderlige Gjæringer, hengivet sig selv som et sødduftende Slagt- og Brændoffer for Gud til vor Frelse.“

Efter derpaa at have mindet om den Fuldmagt,

som Herren har givet sine Apostle til at regere den ved hans eget Blod købte Kirke, heder det videre i Bullen:

„Og for at de, hvem Kirkens Styrelse er betroet, stedse maa handle overensstemmende med Rettens og Ordenens Fordringer, og for at det christue Folk stedse maa blive i een Tro, i een Lære, i een Kjærlighed og i eet Samfund, har han ikke blot givet den Forjættelse, at han vil blive hos dem indtil Verdens Ende, men han har ogsaa udvalgt Petrus af deres Midte, og gjort ham til Apostlenes Fyrste og til sin Stedfortræder her paa Jorden, som Kirkens Hoved, Grundsteen og Midtpunkt . . . Og da Kirkens Eenhed, Integritet og den af Christus til Kirkens Styrelse indsatte Myndighed maa være fast og varig, derfor besidde de romerske Biskopper, den hellige Petrus' Efterfølgere, som ere satte paa denne romerske Stol, den samme høieste Myndighed og Jurisdiction og det samme Primat over hele Kirken, og det i samme Fylde og Kraft, som den h. Petrus.“

Bullen siger derpaa videre:

„Alle Mennesker vide, med hvilken utrættelig Om-sorg de romerske Biskopper have bestræbt sig for at bevare „depositum fidei“ (Troens Skat), opretholde Geistlighedens Disciplin, sørge for, at denne blev uddannet til Reenhed og Videnskab, ligesom de ogsaa have bestræbt sig for at værne om Ægteskabets Hellighed og Værdighed, for mere og mere at fremme begge Kjønns christelige Opdragelse, pleie Religionen, Fromhed og Sædernes Reenhed, forsvare Retfærdigheden og virke for det borgerlige Samfunds Ro, Orden og Velvære.

Ligeledes have de heller ikke undladt, naar de an-saae det for betimeligt, men især i Tider, hvor der herskede Forvirring og Forstyrrelse baade paa Religionens og det borgerlige Samfunds Omraade, at sammenkalde almindelige Concilier i den Hensigt, understøttet af alle Verdens Biskoppers Raad og forenede Styrke, hvilke den Helligaand har sat til at regere Guds Kirke, med Frem-synethed og Viisdom at træffe alle fornødne Foranstalt-

ninger til at definere Troessandheder, forkaste herskende Vildfarelsøer, forklare og udvikle Læren, opretholde og gjenoprette Disciplinen, og forbedre Folkenes fordærvede Sæder.

Det er i den nærværende Tid alle Mennesker vitterligt, af hvilken forfærdelig Storm Kirken nu for Tiden rystes, og af hvilke uhyre Onder selv de verdslige Stater hjemløses. Thi den katholske Kirke, dens frelsende Lære og dens ærværdige Myndighed, ligesom ogsaa denne hellige Stols høieste Autoritet blive angrebne og nedtraadte af Guds og Menneskenes bitreste Fjender; Alt hvad der er helligt foragtes. kirkelig Eiendom røves og Helligdommens Tjenere, Mænd af pletfri Livsvandel, som have indviet sig til Guds Tjeneste, og Mænd af den høieste katholske Adel trænges paa enhver Maade; de religiøse Ordener undertrykkes, ugudelige Bøger af enhver Art, ildevarslende Actstykker og forskjelligartede og i høi Grad fordærvelige Secter finde overalt Udbredelse. Den ulykkelige Ungdoms Opdragelse unddrages allevegne Geistligheden; og, hvad der endnu er langt værre, paa ikke faa Steder overgives de til Ugudelighedens og Vildfarelsens Lærere.

Derfor have Vi, trædende i Vore Forgængeres Fodspor, holdt det for tidsmæssigt at forene alle Vore ærværdige Brødre, Helligdommens Tjenere over hele den katholske Verden, der ere kaldte til at dele Vore Hyrdesorger, paa et almindeligt Concil . . . Thi paa dette almindelige Concil bør det sig med den største Omhyggelighed at raadslaae og beslutte, hvad der især i disse trange Tider fremmer Guds større Ære, navnlig Alt hvad der har Hensyn til Troens Ukrænelighed, Gudsdyrkelsens Værdighed, Sjælenes evige Frelse, Verdens og Ordensgeistlighedens Disciplin, dens nyttige og solide Dannelse, Iagttagelsen af de kirkelige Love, Sædernes Forbedring og den christelige Ungdoms Dannelse . . . Og man bør med den største Nidkjerhed bære Omsorg for, at alle Onder afvendes fra Kirken og det borgerlige Samfund.

Thi Ingen kan nægte, at den katholske Kirkes Magt og dens Lære ikke blot har Indflydelse paa Menneskenes evige Frelse, men at den ogsaa beforder deres timelige Velfærd, deres sande Lykke, Orden og Ro, samt de menneskelige Videnskabers Fremskridt i Grundighed og Omfang, saaledes som baade den profane og den hellige Historie klart vise og ved evidente Kjendsgjæringer godtgjøre.“

(Fortsættes.)

Leo XIII. om Religionsunderviisningen.

Brev til Hs. Eminence Cardinal Monaco La Valetta, Generalvicar af Rom.

(Sluttet.)

Saalænge Forsynet imidlertid i sin tilbedelsesværdige Viisdom lader denne Prøvelse vedvare, maae vi, om vi end ikke formaae at forandre Tilstanden, dog i det mindste søge at mildne dens fordærlige Følger. Det er altsaa fornødent, at ikke blot Præsterne fordoble deres Opmærksomhed og Iver for Katechismusunderviisningen, men ogsaa, at man søger nye virksomme Midler for at bøde paa hvad Andre have forsømt. Vi ere overbeviste om, at den romerske Geistlighed ogsaa i denne Henseende ikke vil lade det mangle paa Iver i Opfyldelsen af det præstelige Embedes Pligter, men at den vil bestræbe sig for, med kjærlig Omhu at bevare den romerske Ungdom for de Farer, der true dens Tro og sædelige Reenhed. Sikkert ville ogsaa de i denne Stad til stor Gavn for Religionen blomstrende katholske Foreninger anvende alle Midler for at forhindre, at denne ædle Stad taber sin ophøiede Charakter som hellig Stad og bliver et Offer for Vild-

farelsen og en Vantroens Tumleplads. Og De, Hr. Cardinal, vil med den Klogskab og Energi, der leder alle Deres Handlinger, bære Omsorg for Forøgelsen af Bedehuse og Skoler, i hvilke Ungdommen kan samle sig for at blive underviist i den hellige katholske Religion, i hvilken de ved Himlens særlige Naade ere fødte.

De ville altsaa sørge for — hvad der allerede med god Virkning skeer i flere Kirker, at dydige og kjærligt-sindede Lægmand under een eller flere Geistliges Tilsyn hellige sig til Meddelelse af Underviisning i Katechismen; De ville ligeledes bære Omsorg for, at samtlige Familie-fædre af deres Præster blive formanede til at sende deres Børn til disse Forsamlinger; de bør erindres om deres Pligt, at forlange Religionsunderviisning for deres Børn ogsaa i Skolerne. Ogsaa for Voxne ville saadanne Underviisninger være til stor Nytte, fordi disse vedligeholde Erindringen om de heldbringende Belærelser, som de i deres Barndom have modtaget. De ville ikke ophøre med at oplive baade Geistlighedens og den øvrige Befolknings Fromhed og Iver, idet De henleder deres Opmærksomhed paa det Betydningsfulde i deres Arbeide og de Fortjenester, som de erhverve sig hos Gud til Bedste for Os og hele Samfundet. Vi skulle fra Vor Side ikke undlade at bevidne de Ivrigste blandt dem Vor fuldeste Anerkjendelse.

Det undgaaer sluttelig ikke Vor Opmærksomhed, at der kræves Pengemidler til Opnaaelsen af Vort Formaal, og at de forhaandenværende ikke ere tilstrækkelige. Vi ere nødte til at leve af de Troendes Gaver, uagtet disse paa Grund af den sørgelige og urolige Tid, i hvilken vi leve, ofte selv befinde sig i Nød. Vi kunne derfor ikke give saa rigeligt, som Vi gjerne vilde; men Vi gjøre hvad der er Os muligt for at afvende de sørgelige Følger, som den religiøse Opdragelses Tilsidesættelse maa fremkalde til Skade for Ungdommen og hele det borgerlige Samfund.

Men fremfor Alt maae vi fortrøste os til Guds Bistand, uden hvilken alle vore Planer og Anstrengelser

ville blive frugtesløse. Jeg anbefaler Dem derfor indstændigt, Hr. Cardinal, at formane det romerske Folk til at opsende inderlige Bønner til Guds Throne om, at Han vil bevare den katholske Troes Lys reent i denne hellige Stad, hvilket de for nærværende Tid ærefuldt behandlede hæretiske Secter søge at fordunkle eller endog ganske at udslukke, idet de opbyde Alt for at røkke den faste Klippe, som efter den hellige Skrivts Ord Helvedes Porte ikke skulle overvælde. Ærefrygten for Herrens ubesmitte Moder er fra gammel Tid dybt rodfæstet i Romernes Hjerter. Nu, da Faren er større end nogensinde tidligere, maae de hyppigere og inderligere tage deres Tilflugt til hende, som har søndertraadt Slangen og overvundet alle Hæresier. Og i disse Dage, som fornye den festlige Erindring om de hæderkronede Apostle Petrus og Paulus, ville Romerne samle sig i deres Kirker for at anraabe dem om deres Forbøn hos Gud for denne Stad, som de have helliget ved deres Blod, og hvilken de have efterladt deres Been som Underpant paa deres stedsevarende Beskyttelse. Lader os ved vore Bønners milde Magt neddrage disse vore Skytshelgeners mægtige Bistand, som ved deres Blod, ved deres apostoliske Virksomhed og deres hellige Exempler have befæstet den Tro i vore Forfædres Hjerter, som man nu vil udrive af deres Børns. Da vil Gud forbarme sig over os og ikke tillade, at hans Religion gives til Priis for det Ondes Magt.

Modtag, Hr. Cardinal, den apostoliske Velsignelse, som Vi af vort ganske Hjerte meddele Dem, Geistligheden og hele Vort elskede Folk.

Fra Vaticanet, 26. Juni.

Leo XIII., Pave.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den hellige Fader, Leo XIII., har under 9. August udnævnt Cardinal Nina til sin Statssecretær i den afdøde Cardinal Franchis Sted. Lorenzo Nina gjorde sine første Studier i et Seminarium i sin Fødeby Recanati, og lagde allerede i sin tidligste Ungdom en dyb Forstand og en stor Kjærlighed til Studeringer for Dagen. Da han kom til Rom, boede han hos sin Onkel, Sognepræsten ved St. Lorenzo in Damaso, og fuldendte her sit Cursus i de theologiske Studier. Han hjalp sin Onkel i Sjælesorgen, og saaledes havde han den bedste Leilighed til at lære Folkets religiøse Liv og dets Fornødenheder at kjende. Han var yderst ivrig i Sjælesorgen og besjælet af en sjælden Selvfornægtelse, hvorpaa han gav de herligste Beviser i Choleraens Tid, da denne Sygdom krævede mange Offre i Aaret 1837. Hans Maade at leve paa, hans Aand og hans Kjærlighed til Videnskaben erhvervede ham en ham beslægtet romersk Families Høiagtelse, som optog ham i sin Kreds. Derved blev han fri for en Sjælesørgers tunge Pligter og kunde saaledes heelt og udelt indvie sig til Studiet af Kirke- og Civilretten. Dette Cursus fuldendte han ved „Sapienza“. Efter denne Tid tog han Deel i Underhandlingerne om Concordatet med Østerrig. Da disse vare endte, benaadede Kaiseren af Østerrig ham som et Tegn paa sin Taknemmelighed med Jernkronens Commandeurkors. Da Monseigneur la Valetta udnævntes til Cardinal, og derved en Plads som Assessor ved det h. Officium blev ledig, blev Nina af Pius IX. udnævnt til dette Embede; og han røgtede det i otte Aar 3: indtil 12. Marts 1877, da han blev ophøiet til Cardinal. Snart indtog han i Cardinalcollegiet den Plads, som tilkom ham paa Grund af hans Klogskab og Lærdom. Meget betydningsfulde Embeder bleve ham overdragne, f. Ex. Præfecturen i Administrationen af Propagandaen, Præsidiets for Congregationen degli Spogli og Præfecturen for Studiernes Congregation. Han nød den h. Faders Fortrolighed og Tillid i høieste Grad, og var en intim Ven af høiselig Cardinal Franchi. Cardinal Nina er født den 12. Mai 1812; han er en høi og skøn Mand af stor Beskedenhed og meget venlig i Omgang.

Paris. Den 4. Juli døde i Paris Biskop Gonçalvés de Oliviera, et Offer for den sydamericanske Culturkamp. Født den 27. September 1844 i Pernambuco indtraadte han i Capucinerordenen i Versailles og blev efter sin Tilbagekomst til sit Fædreland udnævnt til Biskop af Olinda, et Dioces, som tæller over to Millioner Katholiker. Han fandt ved sin Thronbestigelse Dioceset behersket og tyranniseret af Frimurerne og tøvede ikke et Øieblik, opmuntret af Paven, med at bekæmpe Logernes ugudelige Gjæringer. Logen forsøgte to Gange at forgive ham; men Forsynet vaagede over ham. Nu gik man frem mod Biskoppen paa „legal“ Vei og stævnedes ham for en Domstol, hvis Assessorer alle uden Undtagelse vare Frimurere. Som det forstod sig selv, frakjendte Kirkefyrsten denne Domstol al Competence til at fælde en Dom i geistlige Anliggender og blev derfor dømt til fire Aars Tvangsarbejde og fængslet i en Fæstning. Biskop Gonçalvés udstod denne Straf i 22 Maaneder, indtil han den 20. September 1875 blev løsladt af Regeringen, der maaskee nu skammede sig ved sine uretfærdigede Voldsgjæringer. Den Enthusiasme, hvormed han blev modtaget af sit Dioces, er ubeskrivelig, og han fortsatte nu den ved Opholdet i Fængslet afbrudte Kamp med nyt Mod. Men den frimureriske brasilianske Regering havde vel løsladt Biskoppen, men vægrede sig af gode Grunde ved at træde i Forbindelse med ham; den forholdt ham de biskoppelige Indtægter, anerkjendte ikke de af ham indsatte Præster og lod, som den ikke vidste, at han var Biskop af Olinda. Da han som Capuciner var vant til Nød og Tarvelighed, bar han sin egen Nød med Lethed og Glæde; men her dreiede det sig om det trofaste Præsteskab og om hele Diocesets aandelige Vel. Derfor var han nødt til at anvende alle tilladelige Midler for at tilkæmpe sin troende Hjord dens Ret. Rede til ethvert Offer vendte han derfor tilbage til Europa, for directe med den hellige Stol at forhandle om sit Diocesets Vel og hente sig Kraft og Styrke hos Christi Statholder paa Jorden. Hans Helbred var i den Grad svækket ved den haarde Fængselsstraf, at Lægerne sendte ham til det mildere franske Klima, hvor han fandt kjærlig Modtagelse hos sine Ordensbrødre i Capucinerconventet i Paris. Men den kjærlige Omsorg og Pleie, han her fandt, kunde kun forlænge hans Liv et Par Maaneder. Den 8. Juni fik han en heftig Blodstyrting; den 3. Juli modtog han de Døendes Sacramenter

med den inderligste Andagt, tilgav af Hjertet alle sine Fjender, offrede sit Liv for sine elskede Diocesaner og gjengav den 4. uden Døds-kamp sin Skaber sin ædle Sjæl. Ligesom tidligere den h. Gregor VII. saaledes kunde ogsaa Vitalis Gonçalves af Olinda, skilt fra sin Hjord ved Oceanet udraabe: „Dilexi justitiam et odivi iniquitatem, propterea morior in exilio.“ Jeg har elsket Retfærdighed og hadet Ugudelighed, og derfor dør jeg i Landflygtighed.

Nimes (Frankrig). Biskoppen af Nimes har nylig udgivet et Skrivt, som vækker almindelig Opsigt. Biskoppen beviser deri med uigjendrivelige Actstykker, at alle Kongemord i de sidste hundrede Aar ere iværksatte af Frimureriet. Saaledes har den i Aaret 1786 i Frankfurt am Main afholdte Murercongres besluttet baade Ludvig XVI.' og Kong Gustav af Sverrigs Død. I det franske Convent var det Frimurere, som ifølge den nævnte Beslutning satte Ludvig XVI.' Henrettelse igjennem. Hertugen af Berry faldt i Aaret 1820 for en Frimurers Dolk. Rossi, Pius IX.' Minister, blev i Aaret 1848 myrdet paa Venta's Befaling af en leiet Bandit. Præsidenten for Republiken Ecuador, Garcia Moreno, blev ligeledes et Offer for Frimureriet. Af Orsinis Testament fremgaaer, at flere af de imod Louis Philippe og Napoleon iværksatte Attentater maae skrives paa Frimurerens Regning. Heraf seer man, at denne hemmelige Sect, som paatager sig Skinnets af Humanitet og Broderkærlighed, holder ethvert Middel for godt, som egner sig til at rydde Fyrster afveien.

Stolberg (ved Aachen). Socialdemocraterne have opstillet femten Candidater til Rigsdagsvalgene i Rhinlandet, men kun i protestantiske Kredse, da de vel vide, at Katholikerne ikke vælge en Socialdemocrat. Ærlige Protestanter, som gjerne sige Sandheden, hvor de erkjende den, udtale sig anerkjendende om den Indflydelse, som den katholske Religion udøver, og som bestemmer Katholikerne til af al Magt at bekæmpe Revolutionen, hvor den end dukker frem. Saaledes sagde et fremragende Medlem af en Forsamling af Fabrikeiere: „Socialdemocrater have vi her ingen af, ikke en eneste i hele vor Egn — takket være det katholske Præsteskab; og jeg tilføier, at jeg gjerne anerkjender dette, ihvorvel jeg er Protestant.“

Sct. Andreas-Collegium paa Ordrupshøi

aabner sit nye Skoleaar Løverdagen den 31. ds. med Prædiken og høitidelig Messe Kl. 9.

Fra Skoleaarets Begyndelse af holdes Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen Kl. 5.

Marieforeningen

holder sit vanlige Møde Søndag den 1. September efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 25. August. 11. Søndag efter Pintse. Marias Hjertefest. — 26. M. Zephyrinus, Pave og Mart. 27. Ti. Joseph af Calasanz, Bekj. og Ordensstifter. 28. O. Augustinus, Biskop og Kirkel. 29. To. Johannes den Døbers Halshuggelse. 30. F. Rosa af Lima, Jomfru. 31. L. Raymondus Nonnatus, Bekj.

Søndagen d. 1. September. Skytsenglefest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifitetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 35. Søndagen den 1ste September. 1878

Indhold: Vaticanerconciliets sande Historie. Selvmodsigelser i
Biskop Martensens Dom om Coelibatet. Kirkelige Efter-
retninger: Paris, Münster.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 34.)

Efterat Pius IX. saaledes i Korthed havde skildret
Conciliets Opgave og angivet Bevæggrundene til dets
Indkaldelse, sammenkaldte han det høitideligt med føl-
gende Ord:

„Støttende Os paa den almægtigø Guds, Faderens
og Sønnens og den Helligaands og de hellige Apostle
Petrus' og Paulus' Autoritet, som Vi udøve paa Jorden,
samt til Vore ærværdige Brødrer den h. romerske Kirkes
Cardinalers Raad og med deres Samtykke tilsige Vi der-
for ved denne Skrivelse, forkynde, bestemme og forordne
Vi, at det hellige økumeniske og almindelige Concil skal
afholdes i næste Aar (1869) i denne Vor Metropole Rom,
og aabnes den 8. December, hvilken Dag er helliget Guds-
moderen Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse. fort-
sættes og med Guds Hjælp tilendebringes og til Guds
Ære og alle Christnes Saliggjørelse slttes.“

Derpaa følger et Sted, som er af den allerstørste Vigtighed:

„I denne Tillid haabe Vi, at Gud, som har Menneskenes Hjerter i sin Haand, i sin uendelige Barmhertighed og Naade vil mage det saaledes, at alle regerende Fyrster og Øvrigheder, men fremfor alt de katholske, med hver Dag ville klarere indsee, at den katholske Kirke udbreder de største Velgjerninger over det menneskelige Samfund, at den har grundlagt alle Kaiser- og Kongeriger, og at de af disse Grunde ikke blot ikke burde hindre Vore ærværdige Brødre i at møde paa Conciliet, men ogsaa af al Magt beskytte dem, understøtte dem, og, som det sømmer sig for katholske Fyrster, ivrigt medvirke til Alt, hvad der kan geraade til Guds Ære og Conciliets Bedste. Givet i Rom i St. Peter, i Aaret efter Vor Herres Menneskevordelse 1869, den 29. Juni, i Vort Pontificats tre og tyvende Aar.“

Vi have troet, at det vilde være gavnligt, her at anføre saa meget af den Bulle, hvorved Conciliet blev forkyndt. Skulde nemlig Nogen spørge, hvorfor Conciliet er blevet sammenkaldt, saa finder han her Svaret; og skulde Nogen mene, at Pius IX. har længtes efter at see sin høieste Myndighed sikret, saa behøver han kun at see, med hvilken Fasthed han her betoner den, og med hvilken Autoritet han har udøvet den over hele Kirkens Episcopat.

Vi ville nu gjenoptage vor Beretning om Tildragelserne før Conciliet.

11. Siden Aaret 1833, i hvilket Gregor XVI. censurerede visse politiske Skrifter i Frankrig, og siden det Aar, i hvilket Pius IX. fordømte visse tyske Professorers Stræben efter at løsrive Politik og Videnskab fra Aabenbaringens Veiledning, har der i begge disse Lande været en imod Roms Autoritet fjendtlig Skole. Man kan derfor ikke undre sig over, at Begivenhederne ved Centenariet samt Pavens og Biskoppernes Erklæring have tilskyndet saadanne Modstandere til en større Virksomhed. I Frankrig udkom flere mindre betydelige eller omfangsrige Skrifter,

som ikke behøve at anføres her. I Tydskland udkom i 1868 et Værk, betitlet „Janus“, hvori mange Hænder paa en udsøgt Maade bestræbte sig for, ved mangfoldige Historieforfalskninger at tilintetgjøre Pavens Autoritet og fremkalde Forbitrelse imod det fremtidige Concil. Den Fabel, at Pavens Ufeilbarhed skulde defineres ved Acclamation, blev først sat i Omløb af „Janus“, der strax blev oversat paa Engelsk, Fransk og Italiensk. Man sagde, at et Antal Forfattere i England og Frankrig havde fordeelt visse Partier af historiske Controverser imellem sig, ved hvilke man havde til Hensigt at gjøre Definitionen af Pavens Ufeilbarhed i Troes- og Sædelæren umulig. Der blev ført en levende Correspondance imellem kirkelige Personer af forskjællige Nationer, for at naae dette Maal, og i Frankrig, Tydskland og Belgien holdtes Forsamlinger for at organisere en Opposition. Brochurer og Afhandlinger blive forfattede lige før Biskoppernes Sammentræden. Men dette var endnu ikke Alt. I Aaret 1869 lod den bayerske Regering sig bestemme til at henvende sig til alle europæiske Regeringer, for at indbyde dem til en forenet Opposition mod det Concil, som skulde træde sammen den 8. December i dette Aar. Et Actstykke, dateret 9. April 1869, d. e. otte Maaneder før hin Dag, og forsynet med den daværende bayerske Minister Fyrst Hohenlohes Underskrift, hvis indre Evidents og hele Form tydeligt røber dens Haand, som har forfattet det, blev sendt til alle Regeringer. Hensigten med dette Actstykke var den, at indgyde alle europæiske Regeringer Mistanke og Bekymring, og forene dem til Forholdsregler, hvorved Definitionen af Ufeilbarheden skulde forhindres. Fyrst Hohenlohe siger i sin Depeche: „Den eneste dogmatiske Thesis, som Rom ønsker defineret af Conciliet, og for hvilken Jesuiterne i Tydskland og Italien agitere, er Spørgsmaalet om Pavens Ufeilbarhed.“ Hvorledes Fyrst Hohenlohe med en saadan Nøiagtighed kunde kjende Røms Hensigter, det sagde han os ikke, men vedbliver: „Jeg havde troet, at en af Stormagterne skulde have taget

Initiativet i et saa vigtigt Anliggende; men da jeg til Dato ikke har faaet nogen Meddelelse herom, saa har jeg anseet det for nødvendigt at virke hen til, at en gjensidig Forstaaelse kommer istand for at beskytte vore gjensidige Interesser etc.“ Derpaa blev en Række af Spørgsmaal forelagt det theologiske Facultet i München, i den Hensigt at forhindre Definitionen ved at allarmere Europas Magter. Svarene paa disse stemmede med Vedkommendes Ønske. Men baade Spørgsmaal og Svar tabte meget i Betydning paa Grund af, at man almindeligt var af den Mening, at de stammede fra den samme Haand. Ikkedestomindre blev en vidt forgrenet politisk og diplomatisk Partisammensværgelse anstiftet, som gjorde sig til Opgave, at forhindre den ventede Definition. I den paafølgende Juni rettede Hohenlohe et nyt Actstykke til Europas Regeringer. Den spanske Minister Olozaga truede Kirken med en fjendtlig Ligue mellem Frankrig, Italien, Portugal, Spanien og Baiern. En italiensk Minister lod en Rundskrivelse udgaae til sine diplomatiske Agenter ved de europæiske Hoffer og anmodede deri Magterne om at forhindre Conciliets Sammentræden. En Fælleddsskrivelse af Regeringerne i Baiern og Italien blev afsendt til Regeringen i Frankrig, for at bevæge den til at trække sine Tropper tilbage fra Rom i den Tid, da Conciliet var samlet, som det hed, for at sikre dets Raadslagningers Frihed, med andre Ord, for allerede tidligere at hidføre den 20. September 1870.

Et anonymt Actstykke, som saamtidigt kom for Lyset i det franske, engelske, tyske, italienske og spanske Sprog, og paa en behændig Maade argumenterede imod Betimeligheden af at definere den romerske Biskops Ufeilbarhed som Dogme, blev tilsendt Biskopperne; ja i visse Lande havde endog Regeringerne paataget sig at uddele det blandt Biskopperne. En saadan Virksomhed blev udfoldet i kirkelige og diplomatiske Kredse. Men der var endnu andre Magter virksomme. Aviserne i alle europæiske Lande begyndte at angribe det fremtidige Concil. Folk af enhver religiøs Bekjendelse og af enhver

Sort Vantro forsøgte ved Opposition i alle optænkelige Retninger, fra saakaldte Beviisførelser til Haan og Spot, forud at nedsætte Conciliets Autoritet. Der blev sagt, at Conciliet ikke vilde blive økumenisk, fordi Protestanterne ikke vilde faae Sæde deri; at det ikke vilde blive frit, fordi Paven vilde øve Vold mod Biskopperne. Endvidere blev der sagt, at Biskopperne ikke vilde være istand til at føre Forhandlingerne i det italienske Sprog; at Conciliet vilde skabe nye, ikke i Aabenbaringen hjemlede Dogmer; at Ingen vilde troe dets Definitioner, eller skjænke dets Decreter nogen Opmærksomhed. „Janus“ har forsynet alle den katholske Troes og den katholske Kirkes Modstandere med en righoldig Ordbog af Skjældsord, som i Overmaal bleve anvendte imod Kirken og den katholske Tro.

12. Virkningen af dette vel overveiede, vidt udbredte og med Dygtighed anlagte Forehavende, at forhindre Definitionen af Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed ved at kontrollere Conciliet og tilintetgjøre dets Frihed, blev, som man kunde vente: Det gjorde det aldeles utvivlsomt, at Ufeilbarhedserklæringen blev foreslaaet og gennemført. Man indsaae strax, at ikke blot en Læres Sandhed, men ogsaa Kirkens Uafhængighed stod paa Spil. Havde Conciliet tøvet, eller endog givet efter for en Opposition af Aviser og Regeringer, saa vilde dets Hverv. at være Aabenbarings Lærer og Vidne, være blevet rystet over hele Verden. De Midler, man anvendte for at forhindre Definitionen, gjorde netop denne uundgaaelig; thi de beviste just paa det klareste dens Nødvendighed. Det var nu ikke længere Enkeltes Ønske eller Overbeviisning, men en Pligtfølelse hos Biskoppernes store Fleertal, at Pavens Ufeilbarhed under alle Omstændigheder maatte defineres. Dog, vi skulle senere komme tilbage til dette Punkt.

Efterat vi nu have fremstillet de ydre Tildragelser fra Centenariet af indtil Dagen før Conciliet, gjenoptage vi Fortællingen om de Forberedelser, som i Rom bleve

trufne for dets Aabning. Vi have seet, at de forberedende Arbejder vare blevne suspenderede ifølge Forviklingerne i Europa og især i Italien i Aaret 1866. De bleve paany optagne den 28. Juli 1867 og da uafbrudt fortsatte, indtil de endelig lige før Conciliets Sammentræden bleve tilendebragte.

1. Den ledende Congregation bestod af 5 Cardinaler som Præsidenter for de enkelte Sectioner, samt af 8 Biskopper, og Ærkebiskoppen af Sardes som Secretair. Fireogtyve Consultorer bleve udnævnte for den Section, som havde at befatte sig med Spørgsmaalene om Læren; nitten for den, som havde Spørgsmaalene om Disciplinen at behandle; tolv for den Section, som havde alle Anliggender vedkommende de religiøse Ordener at afgjøre; sytten for Sectionen for de udenlandske Missioner og de orientalske Kirker, og sexogtyve for Sectionen for blandede eller kirkepolitiske Spørgsmaal. Det samlede Tal af Consultorer var hundredeogto; deriblandt vare ti Biskopper, niogtredsindstyve Verdens- og treogtyve Ordenspræster. Iblandt de sidste var der otte Jesuiter, fire Dominicanere, to Augustinere, een Barnabit, een Franciscanerconventual, een Minorit, een Benedictiner, een Carmelit, een Servit og een Oratorianer. Blandt disse hundredeogto vare tredive af forskjællige Nationer indbudne til Rom.

Det første Spørgsmaal, som den ledende Commission havde at besvare, var, hvem der havde Ret til at møde paa Conciliet.

Det kunde ikke være nogen Tvivl underkastet, at Episcopatet besad denne Rettighed. Men dette Spørgsmaal blev dog opkastet med Hensyn til de Biskopper, som ikke have „*jurisdictio ordinaria*“, saasom de apostoliske Vicarer. Vel kunde der ingen Tvivl være om, at disse kunde faae Sæde paa Conciliet, naar de bleve indbudte, ligesom ogsaa, at de kunde have en afgjørende Stemme, naar de fik Sæde. Men der opstod det Spørgsmaal, om de havde en Ret, paa Grund af hvilken de maatte indbydes. Den Afgjørelse, man traf, var, at de

skulde indbydes til Conciliet efter den hellige Stols sædvanlige Fremgangsmaade og i Overensstemmelse med flere Præcedentstilstælde, ligesom og, fordi deres Udelukkelse ikke skulde foranledige det Spørgsmaal, om Conciliet var økumenisk. Principet, hvortil denne Afgjørelse støttede sig, var, at de Buller, ved hvilke tidligere Concilier vare blevne sammenkaldte, simpelthen indbød Ærkebiskopper, Biskopper etc. Derfor maatte det Axiom have sin Gyldighed, som siger: „Ubi lex non distinguit. nec nos distinguere debemus.“

Derefter blev en alvorlig og kjærlig Indbydelsesskrivelse rettet til alle Biskopper for Kirker af den orientalske Ritus, som ikke stode i kirkelig Forbindelse med den h. Stol. Den blev overgivet til Patriarken for den schismatisk-græske Kirke; men denne aabnede ikke engang Skrivelsen. Overgivelsen fandt Sted samme Dag, som fire Millioner Bulgarer meldte den samme Patriark, at de fra nu af ikke længere vilde staae under hans Jurisdiction.

Ligeledes blev en Indbydelsesskrivelse tilstillet alle Protestanter og andre Ikkekatholiker.

Paa Tridentinerconciliets Tid udgik en lignende Indbydelse til Protestanterne, men med ikke bedre Resultat. Julius II. havde angivet som Betingelse for Indbydelsen Anerkjendelsen af Kirkens guddommelige Autoritet. Kirken kunde ikke indbyde dem under anden Betingelse uden at give Afkald paa sin guddommelige Sendelse.

2. Man vil senere indsee, hvor vigtigt det var, at den ledende Congregation paa den Tid endnu afgjorde et andet Spørgsmaal, nemlig, hvem det tilkom at fastsætte Ordenen og Methoden, efter hvilken der skulde forhandles paa Conciliet. Efter en udførlig Discussion og en omhyggelig Undersøgelse af Fremgangsmaaden paa tidligere Concilier blev det besluttet, at Fastsættelsen af en saadan Orden i sidste Instants ikke kunde tilkomme nogen anden Autoritet end den, som ogsaa ene har Myndighed til at sammenkalde, ajournere og suspendere Concilier, til at

stadfæste deres Afgjørelser eller nægte enkelte eller alle Beslutninger Stadfæstelse. Det var aabenbart, at naar Kirkens Overhoved, efter at have indbudt Biskopperne til et Concil, opfordrede dem til at udtale deres Ønsker med Hensyn til den Orden, man skulde følge, saa gjorde han det kun af Klogskab og for at tilfredstille ethvert fornuftigt Ønske. Erfaringen har ved alle talrige Forsamlinger, og ikke mindre ved de almindelige Concilier lært, at en høieste ledende Myndighed er nødvendig; og naar dette allerede er Tilfældet i en politisk Forsamling, hvis Medlemmer dog have de samme Sædvaner og de samme Interesser, hvor meget mere er det da ikke nødvendigt paa et økumenisk Concil, paa hvilket saa mange Nationer ere repræsenterede, og blandt hvis Medlemmer der, ihvorvel de ere forbundne med hverandre ved den ene Tro, dog, fordi de ere Mennesker, ofte findes store nationale Sympathier eller Antipathier. Den 29. Juni 1869 blev det derfor bestemt, at Retten til at lede Conciliet tilkommer den Autoritet, som har sammenkaldt det, og at det var i høi Grad tilraadeligt at lægge denne Ret i Dens Haand, som ikke blot var Conciliets, men ogsaa hele Kirkens Overhoved. Vigtigheden af denne Afgjørelse, om hvilken man tør sige, at den er en væsenlig Kirkelov, vil vor følgende Fremstilling godtgjøre.

(Fortsættes.)

Selvmodsigelser i Biskop Martensens Dom om Coelibatet.

Kbhvn. d. 21. August.

Kjære Ven!

Efter givet Løfte faaer Du idag et lille Tillæg til mit sidste Brev. Du dømmes og føler som jeg. Derfor

er jeg overbeviist om, at Du vil ogsaa finde mindre Behag i det Emne, jeg idag har at skrive om, og som jeg kunde betegne kortest (efter Principet: A potiori parte fit denominatio) som: Selvmodsigelser i Biskop M.' Dom om Coelibatet. Dog „Amicus Plato, amicus Aristoteles; at magis amica veritas“. Thi vi have jo lært af ham selv (II, 1. S. 402), „at man ikke skal vælge det bekvemmere, men meget mere indlade sig i en Kamp, for hvilken man ogsaa kunde unddrage sig, og træde op med et Vidnesbyrd for en god og retfærdig Sag, naar den har Opinionen imod sig“.

Enhver katholsk Coelibatær, synes jeg, maatte være henrykt over at høre en „Een Kones Mand“ canonisere de Anskuelse angaaende Coelibatets Fuldkommenhed, hvilke han selv, men ikke Modstanderen har havt Mod nok til at tage til sit Livs Rettesnor. Den ugifte Stand en „Anticipation af den himmelske Existent“, — i et lysere Skjær kan Coelibatet jo aldrig være fremstillet, ei engang af den meest begejstrede Zelot!

Dog nu følger et „Men“: „men de katholske Præsters og Ordensfolks Coelibat“ — ja kjære Ven! det er en anden Ting — „det tvungne Coelibat i den katholske Kirke er forkasteligt.“

Jeg er langt fra at bebreide de protestantiske Præster, at de søge med Kaldet ogsaa en Ægtefælle. Om de som Coelibatærer vilde være bedre Sjælesørgere, er et Spørgsmaal, der ikke vedkommer mig. Jeg vil kun afværge uberettigede Angreb paa „en god og retfærdig Sag, der har Opinionen imod sig“. Og saa meget kjende vi to — jeg siger ikke til Katholicismen — men til Bibelen og Livet, at vi ikke blindthen ville indrømme Alt, hvormed Biskoppen søger at støtte sin dristige Paastand.

Coelibatæerne, mener han, „komme ikke til at leve det Jordiske fuldstændigt, komme ikke til at kjende Ægteskabets og Familielivets Glæder, dets store Rigdom af Pligter, dets Kors“. — Tilvisse ikke. Men just derfor er den ugifte Stand den fuldkomnere, fordi den for Herrens Skyld giver Afkald paa mange tilladelige Glæder. Og unddrager den sig Ægteskabets Rigdom paa Pligter og dets Kors, da er den i sig selv et meget tungere Kors, hvad M. selv anerkjender i det Følgende.

Saadanne Anticipationer af en himmelsk Existent maae, efter Biskoppens Mening, „være givne

af Gud.“ — Vistnok; men det stemmer jo aldeles med den katolske Lære og Praxis. Efter den kræves der hos Vedkommende en særlig guddommelig Kaldelse (vocatio divina) til den ugifte Stand. Denne Kaldelse maa virkelig gives, og det ikke saa sjældent, da Herren har tilraadet Coelibatet i Almindelighed og for alle Tider og nok skal bære Omsorg for, at hans Indbydelse kan efterkommes til alle Tider af enkelte udvalgte Individuer.

„Ville disse Individuer i Menneskeslægtens Heelhed altid være **Undtagelser**“, da stemmer den katolske Geistligheds Statistik hermed.

Da Du altid har interesseret Dig for kirkelige Spørgsmaal, husker Du maaskee, at Culturkampens Pioneer, Gammelkatholiken Schulte, i 1871 eller 72 har udgivet et lille Skrivt „om de nyere katolske Ordener og Congregationer“. Det gjaldt om, ved muligst paafaldende Talforhold at gjøre de tyske Statsmænd og Philistre bange for de tiltagende ultramontane Stridskræfter. Og hvilke gyselige Forhold har han fundet? At der eksempelvis i de overveiende katolske Rhinlande, i Ærkedioceset Cöln kommer 1 Geistlig paa 366 Katholiker. Der er altsaa endnu ingen Fare for, at Coelibatsloven kunde bringe Menneskeslægten til at uddøe!

Saa vidt kunde en Katholik indrømme Biskoppens Præmisses, og nøies med at nægte de Slutninger, der skulle uddrages deraf.

Derimod kan der fra et katholsk og bibelsk Standpunkt kun med stor Indskrænkning tilstaaes, at Driftens Uro, Fristelser og Kampe ere en Hindring for Coelibatet, — at Coelibatets „himmelske Anticipationer maae være anlagte i Individernes Natur“, og at man ikke kan „gjøre sig til en englelig Natur ved at kludre paa den gamle Adam“.

Apostlene Paulus og Jacobus ere herom af en anden Mening end Biskoppen. Paulus havde dog efter M. den fornødne Naadegave til at leve i ugift Stand, og ønsker selv, at Alle maatte være (ugifte) som han; men han undseer sig ikke ved at tilstaae, at der var givet ham „en Braad i Kjødet. en Satans Engel, som slog ham med knyttede Næver“. Og om han end bad Herren tre Gange om, at den maatte vige fra ham, fik han dog kun det Svar: „Min Naade er dig nok; thi Kraften fuldkommes i Skrøbelighed.“ Gjerne vil han derfor rose sig af sine Skrøbeligheder, for at Christi Kraft maa boe i ham“.

Vel tænker M. ved denne „Braad“ eller „Torn“ i Kjødet kun paa en høi aandelig Anfægtelse, eller en Lidelse, der tilføiedes ham af Modstandere, eller helst paa en svær og vedholdende legemlig Lidelse (II, 1. S. 405). Men efter den gamle og fordum almindelige Opfattelse forstaaes ved „Braaden i Kjødet“ kjødelige Fristelser. Og denne Opfattelse støtter sig ikke blot paa gode patristiske Autoriteter, Augustin, Hieronymus, Anselm, Beda, Thomas af Aquino, for ei at tale om dii minorum gentium, men paa selve Apostelen, der andensteds bekynder, at han „tæmmer sit Legeme og kuer det, for ei selv at blive forskudt*), da han „føler en anden Lov i sine Lemmer, som strider imod Sindets Lov og tager ham fangen under Syndens Lov, som er i hans Lemmer“.**)

Hvad kunde dette iøvrigt skade ham? Jacobus vil jo endog, at vi skulle ansee det for „idel Glæde, naar vi falde i adskillige Fristelser, efterdi Forsøgelse virker Standhaftighed, og Standhaftighed frembringer fuldkommen Gjerning“.

Og med Paulus og Jacobus kunne alle Christne, der føle Braaden i deres Kjød, trøste og glæde sig; som Paulus kjende de jo alle (for at bruge M.' træffende Udtryk) „Prologen i Himlen“; de vide, at „Fristelserne ere beskikkede af Gud, og forsaavidt ere de ikke Fristelser til det Onde, men Prøvelser, Forsagelser, som sigte til, at det Uafgjorte skal blive afgjort, at den ubefæstede Dyd skal blive befæstet og utvivlsom“.

Ufrivillige „urene Phantasier“ ere endnu ingen Synd; heller ikke „Driftens Uro“, saalænge den bekæmpes, lad Kampen end være nok saa vedvarende. Tvertimod; jo varigere den er, des herligere er Seiren. Og den kan vindes. Herren lader Ingen fristes over hans Evne, og Enhver, der engang har lovet fuldkommen Kydskehed, faaer ogsaa den fornødne Naade dertil, da den nægtes Ingen, der paa tilbørlig Maade beder derom.***)

„Det være langt fra“ — skriver En af Coelibatets hadskeste Modstandere — „at paastaae, at en samvittighedsfuld eller ogsaa kun en frygtsom og undseelig Præst ei skulde være istand til, under den guddommelige Bistands Paakaldelse at overvinde disse Fristelser.“

*) 1 Cor. 9, 27.

**) Rom. 7, 23.

***) Conc. Trid. sess. 24. can. 9. de matr.

Kan end intet Menneske gjøre sig til en englelig Natur, saa kan og skal man dog øve en englelig Dyd i en skrøbelig Adams-Natur og tiltrods for samme. Og naar M. (II, 2. S. 18) mener, at det ikke hjælper at kludre paa den gamle Adam, saa gjendrives han af den M., der (II, 1. S. 489. 496. 497) skriver: „Askesens Formaal er Aandens Herredømme over Kjødet, Bekæmpelsen af Egoismen baade i aandelig og sædelig Retning, som det hoffærdige Levnet, saa Kjødets og Øinenes Lyst. — Selvfornægtelsen maa anvendes til Uddannelse af den rette Kydskhed i Modsætning til Kjødets Lyst. — Det er Selvfornægtelsen, der fører ikke blot til den udvortes, men til den indvortes Kydskhed, idet vi ved Kydskhed i den videste Forstand forstaae det Sandseliges, det Naturliges Underordning under det Aandelige, at det Naturlige ikke kommer til nogen utilbørlig Selvstændighed.“

Vistnok har „Indøvelsen“, Opdragelsen og en asketisk indrettet Levemaade bidraget Sit til at „frembringe saadanne himmelske Anticipationer“, og tilkæmpe sig Seiren over muligviis indtrædende Fristelser. „Ved Indøvelse og Vane bringes efterhaanden de naturlige Tilbøieligheder eller den ufornuftige Deel af vort Væsen ind under den fornuftige Deels Herredømme, og Fornuft og Natur. Dyd og Drift, det Ethiske og det Physiske komme til at samvirke. Dette er tilvisse en meget ypperlig Anviisning, især naar Indøvelsen kan begynde allerede i Barndommen.“ (II, 1. S. 50.)*

Naar M. tilsidst vover den Paastand, at „det tvungne Coelibat i den kath. Kirke er saa forkasteligt“, da vilde en Katholik vistnok nægte, at det er tvungent og gjøre opmærksom paa,

*) Og dette ønsker den k. Kirke at iværksætte hos Dem, der synes at være kaldte af Herren til være hans Tjenere. Om derfor end „den store Mængde af den katholske Kirkes Præster og Munke ikke er englelige Naturer“, indrømmer M. jo dog selv, at Vanen og Indøvelsen kunne bøde paa denne Mangel, — *consuetudo est altera natura*. Og, hvad der er endnu meget vigtigere, den Rigdom af naturlige og overnaturlige Hjælpe-midler, som selve Præstestanden eller Ordenslivet yder, Bortfjernelsen af de fleste Farer. Communitetslivet, regelmæssige Øvelser i Bøn og Selvovervindelse, den daglige Messe eller hyppige Communion — synes aldeles at være glemte af den Mand, „hvem intet menneskeligt er fremmed“.

at Ingen tør modtage en geistlig Vielse, der forpligter til Coelibatet, uden efter alvorlig Selvprøvelse, og uden at være idetmindste 21 Aar gammel*);

at Ingen kan gyldig aflægge Munkeløvter uden efter en Prøvetid af idetmindste eet Aar og uden at have naaet sit 16. Aar;

at i et Nødstilfælde kan Kirken dispensere endog fra de høitideligste Munkeløvter, medens Ægteskabet indgaaes uden Noviciat, hvor der grundigt kunde prøves,

„ob sich das Herz zum Herzen findet“; og dog,

„der Wahn ist kurz, die Reu' ist lang —

ja livsvarig, da efter katholsk Lære et fuldbyrdet christeligt Ægteskabs Baand paa ingen Maade kan løses uden ved Døden.

En Katholik kunde vistnok paaberaabe sig alt dette, samt at heller ikke Ægteskabet bortfjerner al Fare for Udskeielser, men at Guds frygt og et religiøst Sindelag værner bedst om Kydskhed og Sædelighed. Men Katholikerne trænge ikke til at hente deres Vaaben mod Biskop M. langveisfra; han selv forsyner dem dermed i den Tilstaaelse (II, 2. S. 20): „Ogsaa kan det blive Pligt at vælge Coelibatet for Guds Riges Skyld, fordi den Virksomhed, hvortil et Individ kan være kaldet for Guds Rige, f. Ex. en apostolisk Virksomhed eller en Missionærs Virksomhed, i Ægteskabet og Familielivet vilde finde altfor mange Hindringer for en kraftig Udfoldelse.“

Ja, „mange Individuer maae leve i Coelibat, skjøndt de selv ikke have valgt det, men fordi det ved Forholdenes Magt bliver dem paatvunget (nemlig de, som ikke have kunnet finde Gjenkjærlighed, hvor de søgte den, eller som overhovedet ikke have kunnet finde det Individ, til hvilket de vilde knytte deres Liv, eller mangle de fornødne Subsistensmidler til at grunde Familie og Hjem). For disse bliver det Pligt med Resignation at bære det Savn, der paalægges dem“.

*) Der kunde her tilføies, hvad Kirkerettens Lærere sige, at, hvis et nmyndigt Barn mod Lov og Ret var bleven viet til Præst, saa havde det vistnok en Præsts Charakteer og Værdighed, men var alligevel ikke forpligtet til at vælge den ugifte Stand, naar den, efter at være kommet til Skjælsaarene, ikke tiltalte ham. Ja, selv naar et voxent Menneske ved uberettiget Indflydelse af Frygt var bragt til at lade sig vie, kunde han senere med Biskoppens Tilladelse indgaae Ægteskab.

De maae altsaa vel være istand til at bære det — uden Synd — med Guds Naadehjælp. Skulde denne da mangle dem, der, følgende Herrens indbydende Røst, afholdt sig fra Ægteskabet for Himmeriges Skyld? Biskoppen henviser til Herrens Ytring om den paatungne Afholdenhed; men sammesteds gives der jo en tydelig Indbydelse til frivillig Afholdenhed for Himmeriges Skyld („Hvo som kan fatte det — græsk: chorein*) —, han fatte det“). Skulde Herren svigte sit Ord eller skulde han indbyde og dog tillige nægte sin Naade, uden hvilken det er umuligt at følge Indbydelsen?

Ja, Biskoppen synes tilsidst endog at føle Trang til at undskylde Præsteægteskabet. „Ægteskabet er nok foreneligt (et meget beskedent Udtryk, sammenlignet med hans Forkastelsesdom over Coelibatet), det er nok foreneligt med reformatorisk Virksomhed.“

Kan gjerne være! Det er maaskee ogsaa foreneligt med Præstevirksomhed allevegne, hvor det hemmelige Skriftemaal er ukjendt eller ansees i det høieste for en fri Sag; dette Spørgsmaal, som ovenfor sagt, vedrører mig her ikke. Men jeg synes næsten, at det er ligefrem uforeneligt med en katholsk Præsts Virksomhed. Jeg idetmindste skulde nok vogte mig for at gaae til Skrifte efter den katholske Katechismus' Anviisning, altsaa at skrifte alle svære Synder med Angivelse af deres Tal og væsenlige Omstændigheder, dersom jeg kunde tænke, at Skriftefaderen vilde gaae fra Skriftestolen til Theebordet, hvor hans Frue og Døttre næppe vilde kunne lade være at snakke

et ab hoc et ab hac et ab illa.

Dog, hvor er jeg kommen hen? — Kjære Ven, Du tænker vist: Gud skee Lov, at Montanus endelig engang har fundet Veien fra Disputationens Valplads til Livets Glæder tilbage. Stands her! Stands! — Jeg synes

*) Om dette Ords Betydning jvfr. f. Ex. Chrysostomus: „Kun derfor kunne ikke Alle fatte det, fordi ikke Alle ville det. Palmen er udsat som Pris; hvo som længes efter at vinde den, ændser ikke Anstrængelsen. Ingen vilde vinde Seiren, dersom Alle lode sig skræmme af Faren.“ Og Hieronymus: „Kampordneren udsætter en Prisbelønning, han indbyder til Vædeløbet, han holder Jomfruelighedens Seirskrans i Haanden, han peger hen paa det reneste Kildevæld og raaber: Hvo som tørster, han komme til Mig og drikke; hvo som kan fatte det, han fatte det!“

det Samme med. Forresten — tykkes Brevet Dig snarere at være en Pastoral-Afhandling end et Brev, da undskyld det med selve Emnets Vigtighed!

En anden Gang skal Din Taalmodighed ikke sættes paa saa haard en Prøve igjen af

Din Gustav M.

Kirkelige Efterretninger.

Paris. Socialismens Agitationer synes at have aabnet Øinene paa de liberale Grubeieere i Frankrig. Som bekendt have Arbejderne i Auzin gjort Strike, og Socialisterne gaae omkring fra By til By for at ophidse til Voldsomheder imod Arbejdsherrerne. Nu „lærer“, som Ordsproget siger, „Nøden at bede“, og de liberale Skoler søge at overbevise Børnene om, at det at bede er en gammel Overtro, der gjør Menneskene dumme o: gjør dem taalmodige, fordi ved Bønnen næres den levende Tro paa, at en alviis Gud styrer Verden til Alles Bedste, og at Himlen ikke er at finde hernede, men er en Løn for gode Gjerninger, som uddeles efter dette Liv. Derfor komme de som bede godt, ikke til at rive Andres Eien- dom til sig, for derved at berede sig en Himmel paa Jorden. Disse og lignende Overveielser have uden tvivl bestemt Herrerne i Auzin til at overgive Ledelsen af alle Skoler i Kuldistrictet til de ellers saa forhadte ultramontane Skolebrødre, og Hospitalerne til de saa meget bagtalte barmhjertige Søstre. Det er slemt nok, at de saakaldte Liberale trænge til saadanne Lærere, som Socialisterne ere; men godt er det dog, at de begynde at lære!

Münster. „Commissarius“ Gedicke har frataget Domcapitular Fibus 40,000 preuss. Thaler, som hørte til en Stiftelse, der efter Testators Bestemmelse har en af Staten uafhængig Forvaltning. Domcapitularen har protesteret imod denne lovstridige Voldsgjerning, naturligviis uden Resultat. Politiet er for Tiden almægtigt, og naar man forsvarer sine Rettigheder for Domstolene, saa kommer Regeringen og erklærer, at Domstolene ikke ere kompetente til at fælde Dom i saadanne Ting — en nem Maade at sætte sig i Besiddelse af Andres Eiendele paa.

Mariacongregationen

begynder sine ugentlige Møder igjen paa Torsdag den 5te Septbr., Kl. 8 om Aftenen, i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

Paa Mandag den 2. September holdes Forstanderskabsmøde Kl. 8 om Aftenen. Tenten, Præses.

Marieforeningen

holder intet Møde idag.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 1. September. 12. Søndag efter Pintse. De hellige Skytsengles Feast. — 2. M. Stephanus, Konge, Bekj. 3. Ti. Serapia, Jomfru og Mart. 4. O. Rosa af Viterbo, Jomfru. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 5. To. Laurentius Justiniani, Biskop. 6. F. Rosalia af Palermo, Jomfru. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 7. L. Regia, Jomfru og Mart.

Søndagen d. 8. September. 13. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel. Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

- „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 36. **Søndagen den 8de September.** **1878**

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. Et Brev fra en Skole-
søster i America. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Neu-
wied, Saarlouis, America, Cincinnati.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 35.)

3. De Hovedpunkter, om hvilke der ved Fastsættelsen
af denne Orden blev truffet Bestemmelser, vare følgende:

- a. Indbringelse af Forhandlingsgjenstande;
- b. Maaden at discutere og afstemme paa;
- c. Biskoppernes Nærværelse;
- d. Redegjørelse for deres Fraværelse;
- e. Rangfølgen i Sessionerne;
- f. Muligheden af Tvistigheder;
- g. Biskoppernes Maade at leve paa;
- h. Concilets Embedsmænds Egenskaber, Antal og Opgave;
- i. Eden eller Forpligtelsen til at holde Alt hemmeligt, hvad der foregik paa Conciliet.

Disse Punkter bleve af Consultorerne afgjorte efter en længere Raadslagning, og sammes Resultat offentlig-

gjort i Form af en apostolisk Constitution. Med Undtagelse af de to første og det sidste Punkt ville vi her forbigaae dem med Taushed. Men angaaende Retten til at indbringe Forslag, Maaden at discutere paa og Hemmeholdelsen, turde det være godt i en Historie om det Vaticaniske Concil kort at anføre de Bestemmelser, som bleve truffene med Hensyn hertil.

Vi have allerede seet, at efter den Kirken af Gud givne Forfatning er der ingen absolut Nødvendighed for at afholde Concilier, at, naar alle Biskopper komme sammen paa eet Sted for at raadslaae, da er dette kun en Act af Klogskab, om hvis Gavnlighed ene og alene den Autoritet, som leder Alt, har den afgjørende Dom. Ingen uden hele Kirkens Overhoved kan paalægge Biskopperne den Pligt at forsamle sig. En Ærkebiskop kan sammenkalde Biskopperne i sin Provinds og en Patriarch de hans Jurisdiction underlagte Provindser; men ingen local Myndighed kan sammenkalde hele Episcopatet. Heraf følger, at heller Ingen kan nøde Kirkens Overhoved til at indkalde et Concil. Dette er en Act af hans frie Villie, som støtter sig paa Klogskabsgrunde og skeer i den Hensigt, at høre Raadslagninger om, hvorledes hele Kirkens Fornødenheder kunne afhjælpes. Paven kan, som Pius IX. har viist, indkalde den fuldtalligste raadgivende Forsamling, for forud at fastsætte de Gjenstande, som skulle forhandles og forelægges til Drøftelse. Er dette skeet, saa er det baade af sig selv indlydende, og foreskrives af Klogskabens første Regler, at der maa opstilles et Program, og at dette Program maa være nøiagtigt og skarpt begrændset. Men begrændse det kan ingen Anden end den, som har den høieste Myndighed.

Men da det under Forhandlingernes Gang og en længere Varighed af Conciliet kunde vise sig, at vigtige Gjenstande vare forbigaaede, eller da nye Spørgsmaal kunde reise sig, saa blev der indsat en særegen Commission, hvis Medlemmer af den h. Fader bleve udnævnte blandt Conciliets Fædre, for at understøtte ham med

deres Raad med Hensyn til Indbringelse af Forslag, som ikke indeholdtes i det oprindelige Program. I Medfør heraf blev det gjort enhver Biskop muligt, at forelægge denne Commission en hvilken som helst Gjenstand, som han ønskede drøftet paa Conciliet, i Form af en til Paven rettet Petition. Commissionen for Andragender, som den kaldtes, forelagde Paven, efter at have undersøgt dem, sin Dom om Petitionerne, og Paven afgjorde da Sagen, som han fandt det at være rigtigt og godt. Enhver, som med oprigtig Kjærlighed til Retfærdighed overveier denne Bestemmelse, vil ikke kunne andet end anerkjende, at uden en saadan Indskrænkning havde det kunnet komme dertil, at Forhandlingerne paa Conciliet kunde forlænges af Enhver efter Behag, at ethvert nok saa unyttigt Spørgsmaal kunde bringes under Discussion, at Afgjørelsen af nødvendige og paatrængende Spørgsmaal kunde enten forsinkes eller endog umuliggjøres, at Biskopperne i Maa-neder, ja i Aar kunde fjernes fra deres Dioceses, eller Antallet af Concilsfædrene ved Biskoppernes Afreise i den Grad formindskes, at de Tilbageblivende kun dannede et Mindretal, og — hvad der jo kunde tænkes muligt — et Mindretal, som bestod af de meest haardnakkede og mindst sjæleivrige Biskopper. Kun Saameget skal der siges om denne Bestemmelses Overensstemmelse med den sunde Fornuft. Og hvad dens Hensigtsmæssighed angaaer, da er det klart, at, naar en Petition havde saa mange Grunde for sig, at en Commission af fem og tyve, paa Grund af deres Klogskab og Erfaring valgte Biskopper gave deres Samtykke til dens Forelæggelse, kunde den ikke vises tilbage, men at paa den anden Side heller ingen Petition, som ikke kunde bestaae denne Prøve, blev indbragt. Indskrænkningen af Retten til at stille Andragender og Indsættelsen af „Commissionen for Andragender“, vare de Værn, som sikrede Conciliet imod et enkelt Medlems ukloge eller ufornuftige Forlangende. Det Vaticanske Concils Modstandere ville ikke kunne nægte, at efter den Mening, de havde om Conciliets Medlemmer, var det ikke uden Nytte at træffe

saadanne Forholdsregler, og Conciliets Venner ville vel være enige om, at der i en Forsamling af syv hundrede Mænd nok kunde findes Nogle, ligeoverfor hvem saadanne Indskrænkninger vare paa deres Plads.

4. Det andet høist vigtige Punkt angik den Methode, som skulde følges ved Discussionen. Det er ikke nødvendigt, og vilde ikke heller være muligt i denne korte Fortælling at anføre alle de Grunde for den bedste Maade at føre Discussionen paa, som i den ledende Commission dels bleve billigede, dels afviste. Det skal kun bemærkes, at dette i saa høi Grad kritiske og vanskelige Spørgsmaal blev drøftet med en Nøiagtighed og Fuldstændighed, som ikke lod noget tilbage at ønske. Vi ville forbigaae disse Grunde og blot omtale Methoden.

Man vedtog, at de 102 Theologers og Canonisters Forarbejder skulde forelægges som Schemata eller Decreter, der i en nøiagtig og positiv Form skulde meddele Resultaterne af de Mænds anstrængte Arbeide, som paa Grund af deres Videnskab og Erfaring vare blevne udvalgte af alle Nationer.

Disse Schemata vare heelt og holdent et Værk af de Biskopper og Theologer, som forberedte dem. Der var i dem ikke mindste Spor af den høieste Autoritet. Conciliets Frihed til at vedtage eller forkaste, ændre eller omdanne dem, var aldeles sikret. Paven erklærede Biskopperne i den ved Conciliets Begyndelse udstedte Constitution, at Schemaerne ikke havde faaet nogensomhelst Sanction af ham og at de turde behandle dem med al Frihed.

Disse Schemata bleve trykte til Brug for Conciliets Fædre. Maaden at prøve dem paa var følgende:

1. Conciliet havde ved hemmelig Afstemning at udnævne fem Commissioner eller Udvalg, nemlig 1) for Troessager; 2) Disciplin; 3) Missioner; 4) Blandede Spørgsmaal; 5) Ritus.

2. Schemaerne maatte mindst ti Dage før Aabningen af Debatten meddeles ethvert af Conciliets Medlemmer.

3. Den første Raadslagning holdtes i et almindeligt Møde af hele Conciliet. Den første Debat svarede til den første og anden Behandling af et Lovudkast i vor Legislatur. Naar Biskopperne da vedtog Schemaets Princip, saa skred man til den næste Forhandling om Ud-kastets Enkeltheder og denne skete efter Paragrapher, som i en af hele Forsamlingen bestaaende Comité.

4. Blev der reist Indvendinger, saa blev samtlige Forhandlinger, som vare stenographisk nedskrevne, viste tilbage til den vedkommende Commission for Troessager, Disciplin, o. s. fr., alt efter Gjenstandens Beskaffenhed.

5. Det hele Schema blev derpaa underkastet en ny Prøvelse i Commissionen. Det blev forbedret, om fornødent omdannet, og derefter i et nyt Aftryk omdeelt blandt Biskopperne og atter forelagt Generalcongregationen af en af Commissionen valgt Ordfører.

6. Efter en ny Discussion blev der foranstaltet en ny Afstemning, og denne skete paa en tredobbelt Maade: 1) Med Placet, eller Ja; 2) Med Non placet, eller Nei; 3) Med „Placet juxta modum“, eller Ja med den respective Omordning. Det Sidste var eensbetydende med Afstemningen over et Lovudkasts anden Læsning, naar det skal forbedres i et Udvalg. De, som stemte „Placet juxta modum“, havde at indsende deres Amendements skriftligt, som da trykte blev forelagte Commissionen og Generalcongregationen til en ny Afstemning.

7. Blev nye Amendements indbragte til det saaledes omarbejdede Schema, blev den samme Fremgangsmaade gjentaget. Blev det derimod vedtaget af Conciliets Fleertal, saa blev der afstemt derover, hvorpaa det blev reserveret for den sidste og afgjørende Afstemning i et offentligt Møde, hvori Paven førte Forsædet. Stemmeafgivelsen i et offentligt Møde skete, eftersom Discussionen da var sluttet, kun med Ja eller Nei, Placet eller Non placet.

Denne Forhandlingsmethode blev offentliggjort i det indledende Møde af Concilsfædrene den 6. December 1869

ved Constitutionen: „Multiplices inter“. Den blev senere modificeret i visse Punkter, hvorved den alsidige Discussion over enhver Gjenstand blev endnu mere sikret.

Med Hensyn til denne Methode skulle vi bemærke, at Talefriheden var ligesaa fuldkommen sikret som i vort Parlament, ja, at man havde baaret endnu mere Omsorg for en udtømmende Debat derved, at Ændringsforslagene fuldstændigt og omhyggeligt bleve trykte, og Schemaerne gjentagne Gange bleve omdannede af Commissionen, førend de bleve forelagte Conciliet.

8. Det sidste Punkt, om hvilket vi endnu have at tale, angaaer Forpligtelsen til at hemmeligholde Conciliets Forhandlinger. Paa Conciliet i Trient havde man i Begyndelsen ikke agtet paa denne Bestemmelse. Legaterne saae sig derfor nødte til, den 17. Februar 1562 at paalægge Biskopperne denne Pligt. Og var dette nødvendigt i det sextende Aarhundrede, da Bogtrykkerkunsten langt fra ikke havde den Betydning, som nu: hvor meget mere maatte det da ikke skee i det nittende Aarhundrede, hvor Alt, hvad der siges idag, trykkes imorgen. Det er indlysende, at Forhandlingerne om saadanne Ting, som forelagdes det Vaticanske Concil, krævede Aandens fulde Uafhængighed og Ro. Men denne er det umuligt at bevare under stadige Angreb fra fjendtlige Regeringers og en allerstedsnærværende Presses Side, samt under halvt underrettede Venners idelige Paatrængenhed og vedvarende falske Fremstillinger af ildesindede Fjender.

Saa meget være sagt om Methoden og de Bestemmelser, om hvilke Commissionen den 8. November 1869 enedes, og som senere bleve stadfæstede af den høieste Autoritet.

Vi komme nu til den sidste Deel af vor Beretning om det, som gik forud for Conciliet — nemlig til de Gjenstande, hvorom Forhandlingerne skulde føres. Det vil være nok, kun simpelthen at opregne dem.

Det var sex Gjenstande:

1) Schemaet om den katholske Lære i Modsætning til de mangfoldige Vildfarelser, der udspringe af Rationalismen.

2) Schemaet om Christi Kirke.

3) Schemaet om Biskoppernes Embede.

4) Schemaet om Sedisvacants (ledige Bispestole).

5) Schemaet om Geistlighedens Leveviis og Sæder.

6) Schemaet om den lille Catechismus.

Vi skulle siden handle om disse Punkter eller i det mindste om nogle af dem. Vi ville derfor her kun hen-vise til eet Factum.

9. Ved Udarbeidelsen af Schemaet om Kirken, som bestod af femten Capitler, maatte Commissionen, efter udførligt at have omhandlet Kirkens Legeme, nødvendigviis gaae over til ogsaa at handle om dens Hoved. Der blev da to Capitler forberedte; det ene handlede om den romerske Biskops Primat, det andet om hans verdslige Magt. Ved Discussionen om Primatet kunde det ikke undgaaes ogsaa at tale om Primatets Gaver, og dermed om den guddommelige Bistand, som var forjættet Petrus og i Petrus hans Efterfølgere i Sager, der angaae Troen, eller med andre Ord — om Ufeilbarheden. Den 14. og 21. Januar 1869 omhandlede Commissionen Primatets Natur; den 11. Februar var den naaet til Spørgsmaalet om Ufeilbarheden. Man debatterede om følgende Spørgsmaal:

1) Om den romerske Biskops Ufeilbarhed kunde erklæres for en Troessætning. 2) Om den skulde erklæres for en saadan. Paa det første Spørgsmaal svarede hele Commissionen eenstemmigt bejaende; med Hensyn til det andet vare Alle, paa en eneste Undtagelse nær, enige om, at denne Gjenstand ikke skulde forelægges Conciliet, medmindre det blev forlangt af Biskopperne. Ordene i den paagjældende Beslutning lyde: *Sententia commissionis est, nonnisi ad postulationem episcoporum rei hujus propositionem ab Apostolica Sede faciendam esse* („Commissionens Mening gaaer ud paa, at denne Gjenstand ikke skal forelægges af den Apostoliske

Stol, uden i det Tilfælde, at Biskopperne begjære det“). Og Commissionen har i Overensstemmelse hermed aldrig fuldendt Capitlet om Ufeilbarheden.

Commissionen for Spørgsmaalene om Læren var syvogtyve Maaneder igjennem ved sit Arbeide og holdt sexoghalvtredsindstyve Møder. I hele denne Tid blev den kun færdig med tre Schemaer. Efter Conciliets Aabning traadte den kun en eneste Gang sammen, og dermed vare dens Arbeider tilende. To Bemærkninger skulle her gjøres om disse Kjendsgjæringer. For det Første, at Spørgsmaalet om Ufeilbarheden nu allerede for anden Gang blev lagt tilside, medens man efter Conciliets Modstanderes Paastande skulde have ventet, at dette Spørgsmaal vilde komme til at indtage den første Plads. For det Andet, at Pius IX. hverken havde Længsel efter eller Trang til at foreslaae Definitionen af sin Ufeilbarhed. Ligesom alle hans Forgængere var han sig sit Primats Fylde vel bevidst. Han har udøvet det i den fulde Forvisning om, at hele den katholske Christenhed anerkjendte hans ufeilbarc Autoritet. Han følte ingen Trang til nogen Definition i denne Henseende. Hverken Kirkens Overhoved eller Kirken i det Hele og Store behøvede denne Definition. Biskopperne havde i Aarene 1854, 1862 og 1867 tydeligt erklæret deres Tro paa Pavens Ufeilbarhed. Det var kun et lille Antal af Disputanter, som tvivlede, og et endnu mindre Antal Mennesker, som paastode, at Kirkens Overhoved kunde feile i Troes- og Sædelæren, og derfor kunde føre Kirken, hvis øverste Lærer han er, i Vildfarelse, og ligeoverfor hvilke en autoritativ Erklæring af denne Sandhed vilde være fornøden.

Med Hensyn til de andre Sectioners Arbeider vedkommende Disciplinen, de religiøse Ordener, Missionerne, de orientalske Kirker og Ritus behøve vi ikke at sige noget. Verden har kun liden Interesse derfor og tager heller ingen Notits deraf. Den eneste Grund for deres

Fjendskab imod Conciliet er den Definition, som sikrer Kirkens Overhoveds af Gud forlehnede Autoritet.

(Fortsættes.)

Et Brev fra en Skolesøster i America.

Fra Cleveland (Nordamerica) skriver en Læresøster, som ved „Culturkampen“ var bleven nødsaget til at give Slip paa en 25aarig velsignelsesrig Virksomhed i Europa: „Kjære Broder! Iaar feirede jeg første Gang Paasken i America, og jeg synes, med et friere og lettere Hjerte end — i det mindste de sidste Gange — i Tydskland. Alt forenede sig for at gjøre Festen til en sand Glædesdag. Den gode Gud har sendt os det deiligste Foraarsveir. Vaaren blomstrer, saa at sige, ind i vort Værelse. Kirsebærtræet foran mit Sovekammer er ligesom oversaaet med sneehvide Blomster; og deri synger en lille Fugl alt før Solens Opgang sin Morgenpsalme. Kun Nattergalen lader sig ikke høre; den siges, ei at kunne finde Vei til America; vi maae nøies med den s. k. Spotter. I det Hele finder jeg næppe Forskjæl imellem det europæiske Foraar og det americanske; den samme blaa Himmel, den samme Fuglesang, den samme Blomsterpragt; kun de yndige røde Ferskenblomster, som jeg her tillands seer næsten i enhver Have, har jeg aldrig tilforn seet saa mange af. — Heller ikke hvad Gudstjenesten angaaer, har den kjære Gud berøvet os alt Opløftende. I Dimmelugen har jeg nu og da anstillet Betragtninger over, hvor storartet og rørende vor h. Kirkes Eenhed er ogsaa i de udvortes Ting. Jeg fandt her alle de fromme Skikke, som jeg i min Barndom har lært at kjende: Skjærtorsdag samme Klokkeringning under Gloria, og Tilbedelsen af det allerh. Sacrament, der var udstillet paa det smagfuldt prydede Alter; Langfredag om Formiddagen samme Sørgegudstjeneste; om Aftenen blev der sunget de samme Jeremias' Klagesange; Paaskeløverdag tændtes ogsaa her Paaskeilden: kun Eet savnede jeg — selve Opstandelsens Høitideligholdelse. Denne Dag erindrer mig levende om

mit gamle Hjem; det var just idag for et Aar siden, at jeg sidste Gang turde føre de mig betroede Smaa til den guddommelige Børneven. Gid den Skare, som er bleven underviist af mig i de 25 Aar, i hvilke jeg havde den vanskelige, men trøstefulde Opgave at forberede Børn til den første hellige Communion — gid at de Alle maatte holde, hvad de have lovet paa denne deres Æresdag! Her i America er denne Forberedelse meget besværligere; Børnene ere vel meget modtagelige for det Gode, men tillige i endnu høiere Grad letsindige. Jo mere man bliver kjendt med Forholdene her, desto mere bløder Hjertet og desto mere føler man sig tilskyndet til at bede: „Herre, giv mig Sjæle! Herre, oprethold deres Mod, som Du har sendt hid for at frelse Sjæle!“ Dog have vi ogsaa mangen en Trøst. Nylig fortalte jeg Dig Noget om mine mange forskjellige Sysler. Du erindrer vistnok, at jeg er de store „boys teacher“ (de store Drenges Lærerinde), Industrilærerinde m. m. Hvad det første Embede angaaer, forbauses jeg undertiden over mig selv. De store Drengede have saa stor Respect for mig, at et Vink, en Haandbevægelse er tilstrækkelig til hurtigt at bringe dem tilbage paa deres Plads, naar Kjedsommelighedsfølelsen frister dem til at forlade Kirken og løbe deres Vei. Dog, det er ikke min ringe Person, der har denne Indflydelse paa dem. De lade sig med ikke mindre Lethed styre af hvilkensomhelst Søster. Jeg anfører det kun som Beviis for, hvilket Indtryk Ordensdragten gjør paa den ellers ustyrlige amerikanske Ungdom. Et andet Beviis: den lille Søster, der underviser i den øverste Classe, er i det mindste et Hoved mindre end jeg, men hendes Drengede — henimod 40 i Tallet — der for en Deel ere høiere end hun selv, lade sig styre af hende som spæde Lam. Søstrenes Ord har stor Indflydelse paa alle vore Børn. De bivaane Gudstjenesten regelmæssigt, paa de koldeste Vinterdage nær. Dog ere de paa Søgndagene punktligere end om Søndagen; de undskyldte sig da med, ikke at have en anstændig Søndagsdragt. Forresten er det ikke saa meget selve Børnene, der ere Skyld i slige Forsømmelser, som Forældrenes Uvidenhed og religiøse Ligegyldighed (idet de nemlig ikke vide eller ikke bryde sig om, at en Katholik er forpligtet til just om Søndagen at bivaane Gudstjenesten, og det just Messen. Var disse Børns Opdragelse lagt ene og alene i vor Haand, saa kunde vi gjøre Alt af dem. Hvergang vi vise os paa Gaden,

naar de ere ifærd med at lege, komme de hoppende tvers over Veien og hilse os med de Ord: „Lovet være Jesus Christus!“ Ja, selv smaa Dreng, der næppe kunne staae paa deres egne Been, forsøge paa at fremstamme denne katholske Hilsen.

Nylig kom to Børn til vor Huusdør med en lille Kurv fuld af Høvlspaaner, som de havde faaet af Bødkeren. Jeg roste de Smaa for, at de af sig selv, uden at være gjorte opmærksomme derpaa, bare Omsorg for os, og lønnede dem med et lille Billede. Den følgende Dag kom de andengang; flere Andre fulgte dem, saa jeg tilsidst maatte bekjendtgjøre, at Søstrenes Loft var rigelig forsynet og heelt opfyldt med Høvlspaaner; de kunde nu gjerne lade det være. Dog vilde Nogle endnu ikke give Afkald paa den Glæde at forsyne os med større Forraad.

Et andet opbyggende Træk. Forleden var det vor Præsts Navnedag. I denne Anledning blev der sagt til de Smaa, at de maatte dog engang aabne deres Sparebøsser, om de maaskee havde nogle Penge deri; saa skulde der foræres Præsten Kniplinger til at besætte Albaen med. Derover blev der stor Jubel; den Ene vilde give mere end den anden. Men — o vee — Regningen var gjort uden Vært. Mange kom den følgende Morgen tilbage med tomme Hænder; deres Moder havde sagt, at hun eiede for Øieblikket ikke en eneste Cent; men saasart deres Fader tjente Noget, skulde de ogsaa medbringe Noget, og virkelig skete det saaledes. Lidt efter lidt indløb Smaapenge til et Beløb af 20 Ds. Saaledes fik den gode „Fader“ to rigtig pæne, brede Albakniplinger foræret — af fattige Folks Skjerve. Minder det ikke om Enken i Evangeliet, som lagde kun to Skjerve i Templets Kiste, men rostes af Herren for at have lagt mere end Alle; „thi alle Andre have lagt af deres Overflod som Gaver for Gud; men denne har af sin Armod lagt al sin Eiendom?“ Ja, fattig er hele Menigheden. Huusfaderen maa ernære Familien med sine Hænders Arbeide. Finder han intet Arbeide — hvad der desværre ikke sjældent er Tilfældet om Vinteren — saa lider hele Familien Nød. Børnene, som betale os 25 Cents maanedlig i Skolepenge, komme undertiden og sige: „Søster, Fader har Intet at bestille; vil Du ei have den Godhed at vente med Skolepengene en Tid endnu; jeg skal bringe Dig dem, saasart jeg kan.“ Og de holde virkelig Ord. Paa deres tindrende Øine sees det strax, naar de ere istand til at betale deres Gjæld.

Men jeg er endnu ikke kommen til det, som jeg egentlig vilde fortælle Dig. Forleden kom en Pige paa 24 Aar og bad om Underviisning. Paa Spørgsmaalet: i hvilke Fag hun ønskede at undervises, lød Svaret: „I Religionen; jeg har en katholsk Fader og en protestantisk Moder; mine fem yngre Sødskende ere ligeledes Protestanter; jeg har forlængst følt Trang til at blive Katholik; men min Moder har hidtil afholdt mig derfra og er heller ikke nu rigtig fornøiet dermed.“ Paa det Spørgsmaal, hvor ofte det vilde være hende muligt at søge Underviisningen, svarede hun, at hun boede en 4 Mile fra Byen; men hun vilde alligevel gjerne komme tre Gange ugenlig. Det har hun nu virkelig gjort i flere Uger med den største Punktlighed, og hun lærer Katechismen — rigtignok kun Deharbes lille Katechismus — saa nøie, at hun veed at svare paa hvilket som helst Spørgsmaal uden nogensinde at svigte. — En anden Discipel har den gode Gud sendt mig idag. Paaskedag blev vor „Fader“ kaldet til en Syg, der i 26 Aar ikke havde modtaget Sacramenterne. Hans to yngste Børn søgte hidtil Friskolen — en Skole, hvor Disciplene lære meget Ondt, men Intet om Vorherre og Religionen. Faderen bestemte da, at de skulde fra nu af sendes til den katholske Skole. Moderen har vel føiet den døende Mands sidste Villie og sendt Børnene til os; men den ældste Pige, der er fjorten Aar gammel, skal antages til første Communion iaar med de andre Børn; ellers truer hun med at tage Barnet tilbage igjen. Jeg agter derfor at gjøre Alt, hvad der lader sig gjøre, for at Pigen kan faae den nødvendige Underviisning. Idag begyndte vi med Korstegnet, Fadervor, de ti Guds Bud; Alt dette kjender hun Intet til. Du skulde have seet, hvor store Øine hun gjorde, da jeg forklarede hende Betydningen af Ordet „Evhighed“. Du seer vel nu, at Du maa bede indstændigt for den americanske Ungdom og de americanske Søstre, ligesom Du ei glemmes af

Din Søster B.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Prædicant Knack, som i mange Aar har været „Ordets Tjener“ ved den herværende bøhmisk-lutherske Bethlehems-Menighed, er den 27. Juli død af et Hjerteslag. Den Afdøde vakte i sin Tid stor Opsigt ved sin Paastand om, at Jorden stod stille og Solen dreiede sig om den, fordi han troede, at den Copernicanske Hypothese, der antager det Modsatte, ikke kunde forliges med den hellige Skrivts utvetydige Udsagn.

Neuwied (Rhinpreussen). Utroligt og dog sandt alligevel. I „Rh. u. W. Ztg.“ skrives: „At forskjællige Domstole kunne fælde forskjællige Domme i een og samme Sag, det er ikke noget Nyt; men at een og samme Ret kan anvende stikmodsatte Retsprincipper med Hensyn til det samme Retsspørgsmaal, det lyder saa curiøst, at man næppe kan troe det, og dog forholder Sagen sig saaledes. Sognepræsten i Unkel stævnedes Landraaden i Neuwied, fordi denne havde forbudt Christilegemesfestprocessionen tvertimod Lovene. Kredsretten i Neuwied afviste Klagen og motiverede sin Kjendelse med, at Sognepræsten som saadan ikke var beføiet til Klagen, fordi et kirkeligt Samfunds Rettigheder udøvedes af Kirkeforstanderskabet; knap tyve Dage efter denne Kjendelse dømmer den selv-samme neuwiedske Kredsret den samme Sognepræst til at udlevere de i Kirkeforstanderskabets Værge beroende Værdipapirer, som tilhøre det kirkelige Fattigvæsen, til Communen. Og Domstolen begrunder sin Dom med, „at den Anklagede, som Sognepræst er Repræsentant for de kirkelige Rettigheder og Forvalter af Kirkeformuen“. Dette er et lysende Exempel paa, hvor man havner, naar Culturkampen florerer i et Land. Mon en saadan Adfærd vil bidrage til at styrke Mængdens Retsbevidsthed? Vil en saadan Justits ikke hævne sig paa en Stat, der ved alskens Machinationer tilskynder Dommerne til uden Frygt at afgive slige Kjendelser?

Saarlouis. „Saar-Zeit.“ skriver: „Enkelte Sogne i Dioceset Trier og de tilgrændsende Sogne i Dioceset Metz frembøde for nogen Tid siden et sjældent Skue. Over 3.300 Confirmander fra Decanetet Saarlouis modtog nylig Confirmationens hellige Sacrament af den Høiærværdigste Biskop af Metz' Haand. Da 800 til 1000

Børn confirmeredes paa de enkelte Dage, og mange Forældre fulgte med dem, saa frembøde Landeveiene, der føre til Lothringen et eiendommeligt Syn. Confirmanderne med deres Paarørende kjørte under Bøn og Psalme-sang paa Vogne til det Sted, hvor Sacramentets Naade ventede dem; deriblandt saae man ogsaa Grupper af unge kraftige Folk, som tilbagelagde Veien tilfods . . . Vore Confirmander ville, saa længe de leve, mindes de Omstændigheder, under hvilke de have modtaget Confirmationens Sacrament“, og, føie vi til, fortælle deres Børn og Børnebørn, hvor godt den preussiske Regering mener det med Katholikerne, idet den nøder dem til aabent for hele Verden at bekjende, at de ikke frygte for store Anstrængelser, naar det gjælder om at blive deelagtiggjorte i de af Kirkens Stifter, Jesus Christus, indstiftede Naademidler.

America. Efterat nylig atter to Bispedømmer ere blevne oprettede i America, nemlig Chicoutimi i Canada og Montevideo i Uruguay, tæller man for Tiden i hele America 31 Ærkebispedømmer, 141 Bispedømmer, 14 Apostoliske Vicariater og 4 Præfecturer; ialt 190 Dioceses, af hvilke Halvdelen er bleven grundlagt i de sidste 32 Aar.

Cincinnati (Nordamerica). Herfra skriver en Correspondent til „Germania“: Jeg erfarer af et Privatbrev, at den 22aarige Thomas Ewing Sherman, den ældste Søn af vor Generalissimus Sherman, er reist til England den 5. Juli for der at indtræde i et Noviciat i Jesu Selskab. Den unge Mand erholdt udenvidere sine Forældres Samtykke og Generall. S. erklærede, at, saa ondt det end gjorde ham at miste sin begavede Søn, saa hverken kunde eller vilde han staae i Veien for hans Lykke; thi han havde stedse været et lydigt og kjærligt Barn og havde valgt sit Kald efter moden Overveielse, hvorfor han ikke kunde andet end antage, at det var hans sande Bestemmelse. Den unge Novice fik sin første Uddannelse i Notre-Dame i Indiaua og indtraadte, da hans Forældre flyttede til Washington, i Jesuitercollegiet i Georgetown, hvor han med Hæder promoverede. Derfra begav han sig til det berømte Yale-College for at studere Retsvidenskaben, og fuldendte sit Coursus paa St. Louis-Universitetet, og det var der at han besluttede sig til at frasige sig Verden og ganske at indvie sig til Guds Tjeneste.

Georgia (America). Den 13. Mai 1874 ankom to

Benedictinermunke, P. Gabriel Bergier fra Klostret Pierre-qui-vire i Frankrig og P. Raphael Wissel fra Abbediet Subiaco i Italien til Savannah i den Hensigt at arbeide paa den coulørte Befolknings Sjælefredelse. De samlede i kort Tid en Menighed om sig, byggede en lille „Frame-Kirke“ ved Harrisgade og aabnede en Sogneskole. Nogle unge Mænd, som ønskede at indtræde i Benedictinerordenen, bleve optagne som Candidater, deels som Præster, deels som Lægbrødre. P. Bergier benyttede sig af Dr. Dupon paa Isle of Hope's Tilbud om at oprette et Noviciat paa en Byggeplads, som Doctoren havde tilbudt ham. P. Bergier's velvillige Yndere i Byen satte ham i Stand til ikke blot at reise en Bygning til sin Klosterfamilie, men ogsaa til at vedligeholde den. Men næppe havde han beboet det nye Huus i 9 Maaneder, førend Omstændigheder indtraf, som syntes at være anlagte paa at tilintetgøre hele hans Foretagende. Den gule Feber bortrev i tre Maaneder tre af Husets Medlemmer, nemlig P. Bergier, Novicen D. Gregor Enright og Aspiranten J. Mc. Donald. Negermenigheden i Savannah blev da overdraget til P. Eckert, og Benedictinere fra Abbediet St. Vincents i Pennsylvaniaen flyttede ind i Huset paa Isle of Hope. Men disse besluttede strax efter deres Ankomst at bosætte sig paa Øen Sidkaway, og her begyndte de strax med, under megen Møie og mange Omkostninger at lægge Grunden til et Kloster og til en Landbrugskole for farvede Drengene. I denne Hensigt har man reist to Bygninger, som allerede ere beboede af Vedkommende. Saaledes have vi da den første katholske Opdragelsesanstalt for farvede Drengene, som efter vort Vidende er bleven oprettet indenfor de Forenede Stater paa Sidkaway Island i Staten Georgia, Dioces Savannah. Men dette gjælder dog kun forsaaavidt, som man ved „Farvede“ sædvanlig kun forstaaer Negere og Mulatter uden Hensyn til Indianerne.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 8. September. 13. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel.
 — 9. M. Petrus Claver, Bekj. 10. Ti. Nicolaus af Tolentino, Bekj. 11. O. Protus og Hyacinthus, Martyrer. 12. To. Guido, Bekj. 13. F. Amatus, Biskop. 14. L. Korsets Ophøielse.

Søndagen d. 15. September. 14. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 37. Søndagen den 15de September. 1878

Indhold: Vaticanerconciets sande Historie. Efterskrift til Betragtningerne om Coelibatet. Kirkelige Efterretninger: Neapel, Brügge, London, Constantinopel.

Vaticanerconciets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 36.)

Tredie Capitel.*)

Den af Ærkebiskoppen af Florents forfattede Historie om det Vaticanske Concil gaaer til det Tidspunkt, da Conciliet traadte sammen. For Begivenhederne efter denne Tid have vi et, om det er muligt, endnu troværdigere Vidne. Biskoppen af St. Pölten i Østerrig, Msgr. Fessler, var af Pius IX. bleven udnævnt til det Vaticanske Conciliums Secretær. Ethvert autoritativt Document gik igjen

*) Vi bør her paa den danske Oversætters Vegne bemærke, at der ikke i den os foreliggende af Forfatteren approberede tyske Oversættelse (Germanias Søndagsblad for 1877 Nr. 11—34) findes nogen Capiteloverskrift før paa dette Sted. Efter vort Skjøn maatte 1ste Capitel overensstemmende med den i Indledningen (s. Nr. 29 S. 450 L. 6 fr. n.) givne Antydning begynde S. 451 L. 5 fr. o. og 2. Cap. S. 498 L. 6 fr. o. U.' A.

nem hans Hænder, blev contrasigneret af ham og omdeelt til Conciliets Fædre. Han var nødvendigviis tilstede ved ethvert offentligt Møde og i enhver Generalcongregation. Han kjendte de Cardinalers Actstykker og Afgjørelser, som førte Præsidiets i Commissionerne. Ingen iblandt Concilsfædrene besad en saa nøie og sikker Kundskab om Forhandlingsgjenstandene. I St. Pölten har man det Sagn, at ingen Biskop længere end ti Aar er Indehaver af denne Byes Bispestol, og Msgr. Fessler gjorde ingen Undtagelse. Han besteg den biskoppelige Stol af St. Pölten i Aaret 1865, fire Aar før Conciliets Aabning, og døde fire Aar efter dets Samling. Han har efterladt sig en kort Afhandling om Conciliet, som man kan kalde en Dagbog over samme. Deri har han nøiagtigt optegnet de Stemmenes Antal og Tallet paa de Stemmer, med hvilke ethvert Decret blev vedtaget. Vi have derfor i disse Punkter et sikkert Hold og en Fører, som ikke leder vild.

1. I Begyndelsen af December 1869, sex Dage inden Conciliets Aabning, blev der i det Sixtinske Capel holdt et Møde i Pius IX.' Nærværelse. Paven udtrykte sin Glæde over at see saa stort et Antal Biskopper om sig, som paa hans Indbydelse vare ilede til Rom fra alle Verdens Dele. Ved derefter at omtale Conciliet paamindede han Biskopperne isærdeleshed om Kjærlighed, om Taalmodighed og Vedholdenhed i Bønnen. Efter Allocutionen bleve Navnene paa de Cardinaler, som skulde overtage Præsidiets, og paa Conciliets andre Embedsmænd kundgjorte. Ligeledes blev den Constitution, som indeholdt Conciliets Forretningsorden, omdeelt blandt Biskopperne.

Den 8. December, den ubesmittede Undfangelses Fest, blev det første offentlige Møde holdt i Conciliets Aula o: i Korsgangen paa den høire Side af St. Peters Basilica, eller Høialterets Evangelieside, nær ved Apostlenes Confessio.

Efter Afsyngelsen af „Veni Creator“ blev Mødet aabnet med en høitidelig Høimesse, efter hvis Slutning Conciliets Secretær lagde Evangeliebogen paa Alteret,

hvor den laae aaben under hele Mødet. Derpaa holdtes en Prædiken, efter hvilken den h. Fader istemte Synodalbønnerne, til hvilke Litaniet til alle Helgener sluttede sig. Efterat derpaa Evangeliet var afsungat, henvendte Paven følgende Ord til Concilsfædrene:

„I have nu, ærværdige Brødre, i Jesu Navn forsamlet Eder her, for i Forening med Os at aflægge Vidnesbyrd om Guds Ord, for i Forening med Os at forkynde alle Mennesker den Sandhed, som er Veien til Gud, og under den Helligaands Ledelse fordømme en falsk Videnskabs Lærdomme. Gud er nærværende paa dette hellige Sted; Han er nærværende ved vore Overveielser og Arbejder; Han har udvalgt Os til Sine Tjenere og til Medarbejdere ved hans Forløsnings store Værk. Derfor opløfte Vi, i Bevidstheden om Vor egen Svaghed, og opfyldte med Mistillid til Os selv Vore Øine til Dig og opsende Vore Bønner til Dig, o Helligaand, Du, som er Kilden til det sande Lys og den sande Viisdom.“

Efterat „Veni Creator“ endnu engang var bleven afsunget, oplæste Biskoppen af Fabriano Aabningsdecretet fra Talerstolen. Hovedstedet i samme er det følgende:

„Er det Fædrenes Ønske, at det økumeniske Vaticanerconcil skal aabnes og erklæres for aabnet til Ære for den Allershelligste Treenighed, og i den Hensigt at bevare og forklare Troen og den katholske Religion, forkaste de vidt udbredte Vildfarelser og forbedre Geistlighedens og Folkets Sæder?“

Conciliets Fædre svarede eenstemmigt: Placet. Derpaa erklærede Paven Conciliet for aabnet og ansatte det andet offentlige Møde til Epiphanifesten den 6. Januar 1870. Mødet sluttedes med Te Deum og den pavelige Velsignelse.

Vi have givet en udførlig Beretning om dette Møde, fordi derved tillige er givet en Skildring af de andre offentlige Møder, som afholdtes paa samme Maade, paa nogle smaa Forskjælligheder nær.

2. Den 10. December blev, under Ledelse af Cardinal-præsidenten, den første Generalcongregation for Forretningsordenen afholdt. Cardinal de Luca førte Forsædet istedetfor Cardinal Reisach, som tidligere var bleven udnævnt til første Præsident for Conciliet. Denne befandt sig dengang i Savoyen, hvor han var bleven angrebet af en Sygdom, som endte hans Liv paa Julefesten. Cardinal Reisach var i Besiddelse af en mangesidig og omfattende Viden, af høi og fin Aandsdannelse. saa at han ganske særdeles havde været skikket til at gaae ind paa de forskjællige Anskuelser, som fremtraadte paa Conciliet. Hans Død, som til enhver Tid havde været et stort Tab for den hellige Stol, blev i Særdeleshed dybt følt paa Conciliet, hvis Forberedelsesarbejder han i høi Grad havde bidraget til at fremme. Cardinal v. Reisach var ikke blot et af det hellige Collegiums og i Kirkens offentlige Tjeneste meest udmærkede Medlemmer, men han var ogsaa i sit private Liv i høi Grad og medrette afholdt for sin glade og sympathetiske Charakters Skyld.

Efter den sædvanlige Bøn ved Mødets Aabning bleve Navnene paa Medlemmerne af den Commission for Andragender, som Paven havde udnævnt, kundgjorte. Commissionen bestod af Cardinaler, som baade ifølge deres Ophold i Rom og deres tidligere Stilling som Nuntier ved fremmede Hoffer havde en rig Erfaring, saavel som af Ærkebiskopper og Biskopper, iblandt hvilke enhver Nation af Betydning havde sin Repræsentant.

Listen indeholdt følgende Navne:

Tolv Cardinaler: Patrizi, Antonelli, di Pietro, de Angelis, Barili og Monaco, Corsi, Ærkebiskop af Pisa, Riario Sforza, Ærkebiskop af Neapel, Rauscher, Ærkebiskop af Wien, de Bonnechose, Ærkebiskop af Rouen, Cullen, Ærkebiskop af Dublin, Moreno, Ærkebiskop af Valladolid.

To Patriarker: af Antiochia og Jerusalem.

Ti Ærkebiskopper: af Thessalonica, Sardes, Turin,

Sorrento, Tours, Westminster, Valencia, Mecheln, Santjago i Chili og Baltimore.

To Biskopper: af Paderborn og Messina.

Medlemmerne af de andre Commissioner skulde vælges ved en almindelig Afstemning af Concilsfædrene.

Commissionen for Troessager, som havde femogtyve Medlemmer, blev valgt i den tredie Generalcongregation den 20. December. Denne bestod af følgende Personer: Ærkebiskoppen af Edessa (Rom), Ærkebiskoppen af Modena og Biskopperne af Treviso og Calvi (Italien), Ærkebiskoppen af Gran (Ungarns Primas), Biskoppen af Brixen (Østerrig), Biskopperne af Paderborn og Regensburg (Tydskland), Ærkebiskoppen af Cambrai og Biskoppen af Poitiers (Frankrig), Ærkebiskoppen af Saragossa og Biskoppen af Jean (Spanien), Ærkebiskoppen af Westminster (England), af Cashel (Irland), af Utrecht (Holland), af Mecheln (Belgien), af Posen-Gnesen (Polen), Biskoppen af Sion (Schweits), den armeniske Patriark af Cilicien, Ærkebiskoppen af Bostra (Asien), af Baltimore og San Francisco (Nordamerica), af Santjago i Chili, og Biskoppen af Rio Grande (Sydamerica). Paven udnævnte Cardinal Bilio til Præsident for denne Commission.

Commissionen for Spørgsmaalene om Disciplinen bestod af fireogtyve Medlemmer, som ligeledes vare udvalgte af alle Nationer.

Medlemmerne af Commissionen for religiøse Ordener vare blevne valgte paa samme Maade.

Valget af Medlemmer for de andre Commissioner blev opsat til senere.

3. Det andet offentlige Møde blev holdt paa Epiphaniifesten. Paa denne Dag aflagde efter Kirkens nedarvede Skik alle Conciliets Medlemmer Troesbekjendelsen; paa det andet Concil i Constantinopel (381) oplæstes den Nicænske Troesbekjendelse, paa Conciliet i Chalcedon (451) den Nicænske med det Constantinopolitanskes Tilføielse til samme. Ligeledes paa de følgende Concilier i Constantinopel og paa det andet Concil i Nicæa. I lige Maade

blev paa Conciliet i Trient den af de fornævnte Concilier opstillede Troesbekjendelse reciteret. Det samme skete paa det Vaticanske Concil. Desuden bleve her Conciliet af Trients Definitioner, som man kalder Pius IX. Troesbekjendelse, oplæste. Først reiste Paven sig og fremsagde professio fidei med høj Røst; derpaa blev den fra Talerstolen høit oplæst af Biskoppen af Fabriano, hvorpaa Cardinalerne, Patriarkerne, Primaterne, Ærkebiskopperne og Biskopperne samt de andre Concilsfædre tilkjendegave deres Overensstemmelse ved at kysse Evangeliebogen ved Kirkens Overhoveds Throne. Denne Høitidelighed varede i to Timer. Syv hundrede Biskopper fra alle Verdens Dele aflagde her, som Repræsentanter for mere end tredive Nationer og to hundrede Millioner Katholiker med eet Hjerte og de samme Ord Bekjendelsen af den samme Tro. Dersom Nogen kunde troe, at denne Troens aandelige Eenhed, som har bestaaet uforandret gennem atten Aarhundreder tiltrods for Verdens mangfoldige Omskiftelser, kun er noget Menneskeligt eller Naturligt, saa maa hans Lettroenhed isandhed være stor. De, som overværede denne Høitidelighed blot som Øienvidner, og endnu langt mere de som toge Deel deri, ville aldrig glemme dette Øieblik. Aldrig, til ingen Tid blev der aflagt et saadant Vidnesbyrd om den katholske Troes Eenhed og Almindelighed.

4. Det første Schema eller Udkast til Decretet om den katholske Tro og om de fra Rationalismen udgaaende Vildfarelser, hvilket indeholdt atten Capitler, blev discuteret af femogtredive Biskopper i de imellem den 18. December og den 10. Januar afholdte Generalcongregationer. Det blev derpaa tilbageviist til Commissionen for Troessager, for helt at omarbeides. Det oprindelige Schema var et af de meest storartede theologiske Actstykker; det var affattet i den overleverede Form for Concilsdecreter og gik som disse ud fra de Vildfarelser, som krævede en Forkastelsesdom. Det var maaskee, hvad Sproget angaaer, noget forældet, men det kunde paa en værdig Maade stilles

ved Siden af Decreterne paa Concilierne i Toledo eller Lateranet. Men det blev, som sagt, tilbageviist til Commissionen for Troessager, og, efterat være fuldstændigt omarbejdet, paany omdeelt til Concilsfædrene den 14. Mai, og modtaget med almindeligt Bifald. Det nye Document var et udmærket Værk og kunde ikke sammenlignes med sine Forgængere. Istedetfor af 18 Capitler bestod det kun af en Indledning og fire Capitler; enhver Sætning deri indeholder en Fylde af Sandheder i kun faa Ord; det Hele udmærker sig ved en overordenlig Skjønhed, og den guddommelige Sandheds Glands var det ligesom paa-trykt. Commissionen havde indtil Slutningen af Februar været beskæftiget med Omarbejdelsen af dette Schema.

5. For at vise, med hvilken overordenlig Omhyggelighed og Nøiagtighed man gik tilværks paa Conciliet, og for fra alle Gemytter, der elske Sandheden og tænke retfærdigt, at banlyse den Anskuelse, at Conciliet havde anvendt al sin Omhu kun paa en eneste Gjenstand, vil det være hensigtsmæssigt at beskrive den Maade, hvorpaa dette nye Schema blev udarbejdet og vedtaget. Vi skulle derfor siden udførligere fremlægge Indholdet af dette første Schema om den katholske Tro: i den Form, som tilsidst blev endelig vedtaget. Her bemærke vi blot, at det indbefattede den naturlige og aabenbarede Religions Grundprinciper, nemlig Læren om Guds Tilværelse og Fuldkommenheder, om Verdens Skabelse, om den menneskelige Fornufts Evner og Opgave, om Aabenbaringen, om Troen og Forholdet mellem Fornuft og Tro, og mellem Tro og Viden. Af disse Sandheder fremgik Forkastelsen af Atheismen, Materialismen, Pantheismen, Naturalismen og Rationalismen. Vilde vi her gaae ind der paa, saa vilde Traaden i vor Fortælling sønderrives. Men det skal, som sagt, senere forelægges.

Den anden Debat fandt Sted i den den 18. Marts afholdte Generalcongregation. Den blev aabnet af Primas for Ungarn som Commissionens Ordfører. Derpaa begyndte Generalforhandlingen, under hvilken ni Biskopper

talte. Da Ingen mere meldte sig til at tage Ordet, sluttedes Generaldiscussionen, og Specialdiscussionen over det første Capitel begyndte. Sexten Biskopper toge Deel i denne; i Debatten om det andet Capitel deeltog tolv, om det tredie toogtyve, og om det fjerde tolv, altsaa i det Hele taget nioghalvfjerdsindstyve Concilsfædre. Denne Debat optog ni Møder og blev først sluttet, da Ingen mere forlangte Ordet. Schemaet blev med Biskoppernes Ændringsforslag atter viist tilbage til Commissionen. De sidste blev trykte, paany omdelte og, efterat Commissionen havde drøftet dem, blev en udførlig Betænkning over Indledningen til dette Schema afgivet, hvorefter der blev afstemt over Ændringsforslagene. Efter at dette var tilendebragt, blev der forhandlet om denne Indlednings Text. Samme Behandlingsmaade anvendtes paa Schemaets fire Capitler. Til første Capitel indbragtes syvogfyrretyve Ændringsforslag, som blev trykte og omdelte, hvorpaa Commissionen afgav sin Betænkning og lod afstemme over samme. En ny Revision af første Capitel blev den 1. April næsten eenstemmigt besluttet.

Til andet Capitel indbragtes toogtredsindstyve Amendements, hvorpaa den samme Fremgangsmaade fulgtes som ovenfor.

Til tredie Capitel indbragte man hundredeogtoogtyve Amendements. Disse blev henviste til Commissionen, trykte og omdeelte, en Betænkning afgivet. Forslagene vedtagne eller forkastede, og den endelige Fastsættelse af Texten overdraget til Commissionen. Disse Forhandlinger varede i to Dage.

Til fjerde Capitel stilledes halvtredsindstyve Amendements, hvormed man gik tilværks paa den ovenfor omtalte Maade. Samme Dag, paa hvilken disse Amendements blev henviste til Commissionen, fandt Vedtagelsen af det forbedrede andet Capitel Sted. Det tredie og fjerde Capitel gik igjennem den 12. April, det første med alle Stemmer, det sidste med alle Stemmer imod een. Derpaa skred man til Afstemning over det Hele. Intet „Non

placet“ blev afgivet, men vel treogfirsindstyve: „Placet juxta modum“. Disse Amendements bleve behandlede som ovenfor; Commissionen lod dem trykke og de udgjorde et Kvarthind paa eenoghalvtredsindstyve Sider Den 19. April afgaves en Betænkning over dem, og den forbedrede Text blev eenstemmigt vedtagen. Forhandlingerne om dette Schema optog Tiden fra 14. Marts til 19. April. Niogtredsindstyve Fædre toge Deel i Debatten derom; tre hundredeogfireogtredsindstyve Ændringsforslag bleve indgivne, prøvede og satte under Afstemning; sex Gange blev der afgivet Betænkning over Texten, og denne sex Gange efter den oprindelige Redaction forbedret.

Sluttelig blev Decretet vedtaget i det tredie offentlige Møde, som holdtes paa hvide Søndag (24. April), og det eenstemmigt med sex hundredeogsyvogtredsindstyve Stemmer, samt stadfæstet af Paven. Denne henvendte ved denne Leilighed følgende Ord til Concilsfædrene: „De Decreter og Canones, som den nylig forelæste Constitution indeholder, ere vedtagne af alle Fædre, uden at Nogen har stemt derimod; og, idet Vi erklære Os enige med dem, definere og stadfæste Vi dem i Kraft af Vor Apostoliske Autoritet.“ Derpaa fortsatte han: „I see, elskede Brødre, hvor godt og skjønt det er at vandre i Fred og Samdrægtighed i Guds Huus. Ligesom Vor Herre skjænkede sine Apostle sin Fred, saaledes lyse Vi, Hans uværdige Stedfortræder, i Hans Navn Fred over Eder. Som I vide, forjager denne Fred al Frygt; denne Fred tillukker sine Øren for uvise Ord. Gid denne Fred maa ledsage Eder alle Eders Livs Dage; gid den maa være hos Eder ved Eders Død; gid denne Fred maa være Eders Lyksalighed i Himlen.“

Vi have fremstillet dette udførligt, fordi man deraf kan see, af hvilken omhyggelig Behandling det Vaticanske Concils Decreter ere fremgaaede.

6. Efter det tredie offentlige Møde fulgte Discussionen om Disciplinarspørgsmaal med Hensyn til Biskopperne,

som førtes i syv Møder, i hvilke syvogtredive Concilsfædre talte.

Derpaa fulgte Discussionen om lignende Spørgsmaal med Hensyn til Geistligheden, som ligeledes optog syv Møder. Eenogfyrretyve Fædre toge Deel i denne Debat.

Derefter fulgte Forhandlingerne om den lille Katechismus, som førtes i sex Møder, og hvorunder eenogfyrretyve Talere optraadte. Vi gjentage, at alle Debatter bleve først da sluttede, naar Ingen mere forlangte Ordet.

Man kan heraf see, at der paa Conciliet fra Begyndelsen af blev budt enhver Mulighed for en udførlig Forhandling. Vi skulle af det Følgende see, at dette ogsaa senere var Tilfældet.

Alle i det Foregaaende omtalte Schemaer bleve stedse efter Debatten henviste til vedkommende Udvalg, for der at rettes overensstemmende med de af Biskopperne i deres Taler angivne Synspunkter og efter de skriftlig indgivne Ændringsforslag.

7. Det andet Schema over Troessager, som omhandler Kirken, var ved denne Tid blevet omdeelt. Det indeholdt femten Capitler og eenogtyve Canones. De første ti Capitler handle om Kirkens Legeme; det ellefte og tolvte om dens Overhoveds Primat, og de sidste tre om Forholdet imellem Kirke og Stat. Til at studere det, saavel som til skriftligt at indgive Bemærkninger derom var der bevilget ti Dage. Hundredeogtyve Ændringsforslag bleve indbragte. Deriblandt gaves mange, som ikke blot vare underskrevne af een Person, men af et stort Antal Concilsfædre. Saaledes havde eet tyve Underskrivter, et andet tretten, et tredie elleve, et fjerde otte, et femte sytten, et sjette ti, og et syvende fireogtyve. Disse Actstykker repræsenterer altsaa ikke mindre end tohundrede Medlemmer af Conciliet, o: omtrent en tredie Deel af hele Tallet.

(Fortsættes.)

Efterskrift til Betragtningerne om Coelibatet.

Kbh v n. 11. Septbr.

Kjære Peträus!

Idag maa Du ikke vente Meget. Disse faa Linier skulle blot være et Postscriptum til vore sidste Betragtninger. Tilfældigviis læste jeg nylig, at en af Biskop Martensens anglicanske Colleger paa en glimrende Maade har godtgjort hans Anskuelse, at „Coelibatet for Guds Riges Skyld kan blive Pligt, fordi f. Ex. en Missionærs Virksomhed i Ægteskab og Familieliv vilde finde altfor store Hindringer for en kraftig Udfoldelse“.

Den 28. Juni d. A. blev nemlig der i St. James Hall i London holdt et Møde af Selskabet for Evangeliets Udbredelse (Society for the Propagation of the Gospel). En Meddeler til en større udenlandsk Avis beretter herom som Øien- og Ørevidne bl. A. Følgende:

„Efterat den første Tale var endt, optraadte den anglicanske Biskop af Bombay (Forindien). Af hans Mund hørtes en mærkelig Tilstaaelse, nemlig: at „efter hans Erfaring vare gifte Geistlige aldeles uskikkede til at befordre Opnaaelsen af Missionens Øiemed. Han vidste nok — vedblev han — at det var en mistænkelig Forholdsregel han anbefalede; men alligevel vilde han udtale sig uforbeholdent. Den Hyggelighed og ømme Kjærlighed, der gjorde den engelske Præstegaard saa tiltrækkende, lod sig ikke forplante til en indisk By; Mænd, der gave Afkald paa Familielykke, vare meget friere og dueligere til at røgte en Missionærs Gjerning. Han anerkjendte, at de anglicanske Geistlige nok havde Grund til at betragte ethvert Forsøg paa at forandre Geistlighedens huuslige Forhold med en vis Følelse af Skinsyge og Frygt; men alligevel maatte han anbefale at grunde „Associates Missions“, hvori flere Præster uden Familie førte et Samliv i frivillig Armod og fælleds Virksomhed. Kun paa denne Maade kunde der opnaaes Noget.“

Saa vidt den anglicanske Biskop. Meddeleren tilføier: „Hvad mon har bragt Hans Herlighed til at tale saaledes og til at anbefale en saadan Foranstaltning? Uden tvivl de Resultater, som de katholske Missionærer, ugifte og fattige Ordensmænd, have opnaaet. Mon Forslaget vil finde Bifald? Mon der findes Mænd af det Slags,

som man efter hans Mening trænger til? Jeg tvivler derom!“

Om Tvivlen er grundet eller ei, vil Fremtiden vise. Jeg nøies med dette værdifulde Bidrag til at stadfæste det, som vi med Dr. Martensen ere enige om, at en Missionærs Virksomhed i Ægteskabet finder altfor store Hindringer. Jeg vedbliver derfor som tidligere:

Naar en givt Missionær ikke er paa sin rette Plads, da vilde det Samme gjælde om en katholsk Præst, der tillige var Ægtefælle og Familiefader. Coelibatet i den katholske Kirke er altsaa langt fra at være forkasteligt, meget mere en uundgaaelig Betingelse for en gavnlig Præstevirksomhed.

Med hjertelig Hilsen

Din G. M.

Kirkelige Efterretninger.

Neapel. Det viser sig overalt, at Catholicismen blomster desto frodigere, jo mere den verdslige Regering forsøger at undertrykke den. Et glimrende Exempel herpaa er den Modtagelse, som den nylig udnævnte Ærkebiskop af Neapel fik fra Katholikernes Side. Den italienske Regering havde altfor gjerne forhindret Prælaten i at tage sin Bispestol i Besiddelse. Men han kom, og Katholikerne modtog ham, som den af Gud dem beskikkede Overhyrde. „Osservatore Romano“ skriver: „Den Modtagelse, som blev den nye Ærkebiskop beredt i Neapel, var saadan, som man kunde vente den af en isandhed katholsk Befolkning. Neapel syntes at være en eneste katholsk Familie, som ilede sin Fader imøde. Man vidste, at Toget, med hvilket Ærkebiskoppen var kjørt fra Cava dei Tirreni skulde ankomme til Centralbanegaarden Kl. 4, men Neapel var allerede Kl. 3 i Bevægelse. Det høieste Aristokrati, Borgerskabet. Unge og Gamle. Fattige og Rige strømmede i glimrende Ekvipager, i Hyrevogne eller tilfods til Banegaarden for at modtage den nye Overhyrde.“

Alle Balconer og Vinduer i de Gader, Ærkebiskoppen skulde passere, vare behængte med Silke og Fløil eller med kostbare Tæpper og frembøde et særdeles prægtigt Skue. Ved Banegaarden var Trængselen meget stor. Da Ærkebiskoppen viste sig, blev han hilset med levende Evvivaer og Haandklap, men ved den stedse voxende Mængde nødt til at trække sig tilbage i en Sal af Stationsbygningen, for derfra at naae til en Gala-Vogn. Vognen kunde kun langsomt komme frem og fulgtes af en talløs Mængde af Vogne og Ekvipager. Alle Byens Klokker ringede; Folket tiljublede ham, og fra Balconerne og paa Gaderne overøste man den ærkebiskoppelige Vogn med en sand Blomsterregn. Prælaten var synlig rørt over disse uskrømte Glædesytringer og naaede endelig Kirken delle Sacramentine, hvor Brødrene af den evige Tilbedelse havde opstillet sig, og hvor han blev modtaget af Præsteskabet og Adelen. Domcapitlet nærmede sig nu i Procession Ærkebiskoppen, og denne holdt sit høitidelige Indtog i Domkirken, efter at han havde iført sig Pontificaldragten. Baldachinen, under hvilken Overhyrden gik, blev baaren af Spidsen af det neapolitanske Aristokrati og skifteviis af Fyrsten af Montimiletto, Fyrsten af Bisignano, Hertugerne af Sangro og Casigliano, den kongelige Prinds af Carignan, Fyrsterne af Alessandria, Torella og Stigliano, Hertugen af Regina, Greve Ludolf, Marquis Ruati og Prindsen af St. Antimo. Bagefter Baldachinen fulgte de tilstedeværende Ærkebiskopper, Biskopper og Prælater og en uoverskuelig Række af Adelsmænd og Borgere. Efterat Ærkebiskoppen havde bestegit sin Throne og meddeelt sin Velsiguelse, istemte han Te Deum, i hvilket Folket faldt ind. Om Aftenen straaede hele Neapel, paa nogle faa Huse nær, de Riges Paladser saavel som de Fattiges Huse, i et sandt Lyshav.“

Brügge. Den i Nr. 22 nævnte Høiærværdige P. van Derker i Brügge tilskriver os Følgende: „Processen angaaende Carl den Gode*), der var begyndt afvigte Aar i Juni Maaned. er bleven afsluttet d. 2. August d. A.

*) „Confirmationis cultus, ab immemorabili tempore præstiti Servo Dei, Carolo, cognomento Bono, Flandriae Comiti. Sancto ac Beato nuncupato“; ordret: Processen til Stadfæstelse af den Dyrkelse, der fra Arilds Tid er viist Guds Tjener Carl, med Tilnavnet den Gode, Greve af Flandern, der kaldes for Hellig og Salig.

En af Domkirkens Kaniker har faaet det Hverv at bringe Acterne til Ritus-Congregationen i Rom (d. e. det Udvalg af Cardinaler og andre Geistlige, der har at vaage over Gudstjenesten i den katholske Kirke). Jeg har det Haab, at alle Forskrivter ere paa det Nøieste iagttagne, og at Sagens heldige Udfald vil lønne de Arbejder og Anstrængelser, som vare nødvendige for at tilveiebringe alle fornødne Actstykker. Biskoppen har høitideligt aabnet det Skrin, som indeholder den salige Carls dyrebare Been; de fandtes næsten fuldstændigt og ere efter 751 Aars Førløb fuldkommen vedligeholdte. Jeg har fundet et Actstykke om, at en Deel af hans jordiske Løvninger er bleven bragt til Danmark, sandsynligvis før det 16de Aarhundredes kirkelige Omvæltning. Hvad kan der vel være blevet af dem? Der mangler Ribbeen og Hvirvelbeen samt alle Tænder. I Overensstemmelse med samtidige Forfatteres Beretning fandtes Hjerneskillen kløvet, Kjævebenet saaret, og den højre Arms Been overhugget (coupé). — Carl blev myrdet i St. Donatians-Kirken i det Øieblik, da han udrakte sin Haand for at give en Almisse til en fattig Kvinde. Af og til komme Danske herhen for at see deres Landsmands jordiske Løvninger, der hvile i Domkirken. I Haab om, at han virkelig vil blive beatificeret (saligerklæret), bliver hans Capel allerede nu istandsat. Man begynder ogsaa at samle Bidrag til et Sølvskrin, hvori den salige Greves ærværdige Been skulle gjemmes. Disse korte Notitser troede jeg at burde meddele Dem i Haab om, at de ville bidrage Noget til at fremme og udbrede det danske Blodvidnes Dyrkelse.“

London. Irlands katholske Episcopat har nylig lidt et stort Tab, idet et af dets dygtigste Medlemmer er afgaaet ved Døden. Dr. Conroy, Biskop af Ardagh, døde i det fjerne Newfoundland i den kraftige Mandalder af 46 Aar. Dannet i Propagandaen i Rom udmærkede Dr. Conroy sig ved store theologiske Kundskaber og en fin og taktfuld Omgang. Efterat han i flere Aar havde lært Theologi i den i Nærheden af Dublin liggende store Missionsanstalt All Hallows, blev han i Aaret 1870 udnævnt til Biskop af Ardagh. Da den afdøde Statssecretær Cardinal Franchi, dengang Præfect for Propagandaen, i Aaret 1876 kom til Dublin for at indvie den nye Basilica, og der skulde vælges en til en Mission i America skikket Personlighed, saa faldt Valget paa den lærde og kloge Dr. Conroy. Beklædt med en pavelig Delegats Værdighed

gik han for et Aar siden ombord til Canada, hvor Ordningen af vanskelige Forhold ventede ham. Han visiterede hele Canada, blev overalt af Katholikerne modtaget med stor Enthusiasme og ordnede Forholdene til Alles Tilfredshed. I de sidste Maaneder gik han med Pacificbanen til Vesten for ogsaa at kunne afgive Beretning om San Francisco. Vendt tilbage til Newfoundland stod han i Begreb med at indføre den nylig udnævnte Biskop Racine i det nyoprettede Dioces Chicoutimi, og derfra at vende tilbage til Europa; men da berøvede Døden den katholske Kirke og Fædrelandet denne nidkjære Biskop.

— Den nye Biskop i Dunkeld i Skotland, Dr. Rigg, blev nylig inthroniseret paa en meget høitidelig Maade. Katholikerne overrakte Biskoppen prægtige Pontificalklæder samt Sølvkar for Alteret til en Værdi af 400 Pund Sterling. En Adresse, som blev oplæst, siger, at 292 Aar ere gaaede, siden den sidste Biskop døde, og at man havde den hellige Stols Omsorg at takke for, at det ældgamle Dioces i vor Tid paany blev kaldt tillive.

Constantinopel. Den 27. Marts d. A. afgik den berømte Jesuit, P. Joseph Romano, ved Døden i Forstaden Pera. Romano var født den 3. Januar 1803 i Termini paa Øen Sicilien. I sit 14de Aar indtraadte han i Jesu Selskab og blev berømt som Mathematiker, Philosoph og Theolog. Han lærte længe Philosophi og Theologi i det store Collegium i Palermo og havde der henimod 1000 Disciple; senere blev han forflyttet til det store Seminarium i Salamanca, og 1864 til Constantinopel. Der virkede han 13 Aar og 4 Maaneder. Hvor afholdt han var, viser sig deri, at Biskopperne Grasselli Hassoun og Larian overværede Begravelseshøitideligheden. Han efterlader sig flere Bind philosophiske Afhandlinger, Taler og Memoirer.

Elisabethforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen d. 15. Septbr. efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 15. September. 14. Søndag efter Pintse. — 16. M. Cornelius og Cyprianus, Mart. 17. Ti. Den h. Frants af Assisi's Vundemærker. 18. O. (Fastedag.) Joseph af Cupertino, Bekj. 19. Tø. Januarins og Lidelsesfæller, Mart. 20. F. (Fastedag.) Eustachius og Lidelsesfæller, Mart. 21. L. (Fastedag.) Matthæus, Apostel og Evangelist.

Onsdagen d. 18., Fredagen d. 20. og Løverdagen d. 21. Septbr. ere befalede Tamper-Fastedage.

Søndagen d. 22. September. Kirkevielsesfest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skrifтетimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 38. Søndagen den 22de September. 1878

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. Katholske Kloster-
skoler. Om at lægge Baand paa Tungen. Godt Svar.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Portugal. Offenlig Med-
delelse.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 37.)

Hermed ere vi naaede til et Afsnit i det Vaticanske Concils Historie, med hvilket vi bør beskæftige os lidt mere udførligt.

Da man fandt, at Schemaet „de Ecclesia“ kun havde to Capitler om Kirkens Overhoved, hvoraf det ene handlede om Primatet, og det andet om det verdslige Herredømme, udtalte et stort Antal Biskopper det Ønske, at der maatte tilføies et Capitel om Pavens Ufeilbarhed, saa at Læren om Kirken dannede et fuldstændigt Hele, hvilket ikke vilde blive Tilfældet, dersom man undlod dette. Vi have seet af det Foregaaende, at da den ledende Commission, som forberedte Schemaerne, var naaet til Forhandlingen om denne Gjenstand, suspenderede den sit Arbeide og udarbeidede intet Schema om den.

Den forskrivtmæssige eller constitutionelle Vei, som de Biskopper, der ønskede, at Pavens Ufeilbarhed skulde defineres, havde betraadt, var den, at de indgave en Petition til Commissionen for Andragender, hvori de udtalte deres Ønske om, at et Capitel, der handlede om Pavens Ufeilbarhed, skulde tilføies Schemaet om Kirken. Det var derfor nødvendigt at forfatte en saadan Petition og at samle Underskrivter paa den blandt de Medlemmer af Conciliet, som ønskede en saadan Tilføielse. Medens man var sysselsat hermed, vare de Biskopper ikke uvirkosomme, som meente, at Debatten om Ufeilbarheden var ubetimelig („inopportun“). Omtrent hundrede Biskopper underskrev en Petition, hvori de androge paa, at man ikke skulde forelægge Conciliet Spørgsmaalet om Ufeilbarheden.

Det er en Retfærdigheds Pligt ligeoverfor Underskriverne af begge Petitioner, at vi angive Grunden, hvorfor den ene Deel meente, at det var inopportunt, at at en saadan Definition blev givet, men de Andre vare overbeviste om, at det ikke blot var meget oportunt (betimeligt), men ogsaa nødvendigt, at Pavens Ufeilbarhed blev erklæret for et Dogma.

8. Man har gjort de Biskopper stor Uret, som vare imod dette Dogmas Definition. Den udenfor Kirken staaende Verden, som ikke troede paa Pavens Ufeilbarhed, gjorde Krav paa dem som sine Partifæller. De bleve behandlede, som om de nægtede selve Læren. Men deres Opposition var ikke rettet imod Læren, men kun imod dens Definition som Dogma; og endog her gjaldt den ikke Definitionen overhovedet, men kun Definitionen paa den Tid og under de daværende Omstændigheder. De meest fremragende Personligheder, Lederne af Oppositionen imod Ufeilbarhedens Definition paa det Vaticanske Concil. havde ved Centenariet underskrevet den Adresse, i hvilken, som vi have omtalt, de af Concilierne i Chalcedon og Constantinopel brugte Udtryk indeholdtes, ligesom de ogsaa havde sluttet sig til den

Erklæring, at Petrus havde talt igjennem Pius. Hvorledes kan altsaa Nogen anklage disse Mænd og sige, at de havde opponeret imod Definitionen af Ufeilbarheden, fordi de nægtede denne Lære? Alle, der have taget Deel i Conciliet, skulle vidne om, hvad de herom have hørt, og hvad de herom vide. Ikke engang fem af alle Biskopperne kunde betragtes som Opponenten imod denne Lære. Dette har en Mand vidnet, der har overværet hele Discussionen om dette Spørgsmaal, og som aldrig har hørt, at denne sandfærdige Paastand er blevet modsagt. Der blev rigtignok fremført Argumenter, der, naar man vilde drage logiske Slutninger af dem, kunde have Skin af, at de, der fremførte dem, havde været imod Læren. Ligeledes blev der paa Grund af historiske Tildragelser reist Indvendinger, som vare uforligelige med Troen paa Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed. Men Sligt blev kun forebragt i to eller tre Biskoppers Taler. To af dem havde medunderskrevet Adressen ved Centenariet, og Een havde endog foredraget denne Lære som forhenværende Professor i Theologi ved et Seminarium.

Da dette Spørgsmaal berører saa Mange paa det Dybeste, saa holde vi det for billigt og ret at omhandle det udførligt.

Een for alle Gange skulle vi paa dette Sted bemærke, at Spørgsmaalet, om Læren om Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed var en sand Lære, hverken blev behandlet paa Conciliet eller blev forelagt det til Afgjørelse. Spørgsmaalet dreiede sig ene om, hvorvidt det med Hensyn til Verdens og de europæiske Nationers Forhold, og ligeoverfor de fra Kirken skilte christelige Brødre var gavnligt, klogt, hensigtsmæssigt og tidssvarende, at denne Sandhed blev forkyndt i Form af en Concilsbeslutning. Kirkens Ufeilbarhed er aldrig bleven defineret som et Dogma. Hvorfor, hed det, skal da denne Lære nu defineres, eller hvorfor skal dens Overhoveds Ufeilbarhed erklæres for et Dogma?

Da de Beviisgrunde, som Biskopperne have fremført

for eller imod Opportuniteten af denne Læres Definition, ikke ere et Product af Vilkaarlighed, Partiskhed, Strids- syge og Intriguer, saaledes som Polemikere, Politikere, Aviserne og den katholske Kirkes Modstandere ville bringe Folk til at troe; da de ikke ere fremgaaede af Servilitet eller Mangel paa klar Dømmekraft, saa vil det være passende, at vi her efter deres Hovedindhold meddele de af begge Partier forebragte Grunde. De Grunde, som bleve anførte imod Hensigtsmæssigheden, stamme fra en høit anseet og autentisk Kilde, og bleve affattede af en af de hundrede og to Theologer, som forberedte Conciliets Schemer. Han ansaae Læren om Pavens Ufeilbarhed for en guddommelig Sandhed i videste Betydning.

9. Grundene imod Ufeilbarhedens Definition vare følgende:

a. Der foreligger ingen Nødvendighed og ingen tvingende Grund til en saadan Definition, fordi paa faa Undtagelser nær hele Episcopatet, hele Geistligheden og alle Kirkens Troende stedse lige til vore Dage have modtaget Pavens Afgjørelser i Troessager med Ærefrygt og Lydighed.

b. Til at bilægge alle Stridigheder og løse alle Tvivl er det Decret af Conciliet i Florents, som omhandler den romerske Biskops høieste Myndighed som hele Kirkens Lærer, sammenholdt med den af Pius IV. efter Slutningen af Tridentinerconciliet, udgivne Troesbekjendelse, tilstrækkelig.

c. For nøiagtigt at afgjøre og løse Spørgsmaalet om Pavens Ufeilbarhed, vilde det ikke være nok, simpelthen at erklære, at Paven er ufeilbar. Det vil ogsaa være nødvendigt at erklære, og det i et Concilsdecret, paa hvilken Maade Pavens Ufeilbarhed skal udøves og hans Erklæringer kundgjøres. Men dette er et meget vanskeligt og indviklet Spørgsmaal, og dets Besvarelse vil berede den hellige Stol mange nye og betydelige Forviklinger.

d. Definitionen af denne Lære vil tillige være forbunden med en anden stor Fare. Sæt, at Biskopperne

ikke vare enige i dette Punkt, hvad vilde der da i dette Tilfælde være at gjøre? Men skulde de eenstemmigt erklære, at Pavens Ufeilbarhed er en aabenbaret Sandhed, vilde det da ikke see ud, som om de ved dette Dogmas Definition erklærede, at Episcopatet ikke var i Besiddelse af nogen Myndighed med Hensyn til Afgjørelser af Troespørgsmaal?

e. Gavnligheden af denne Definition vil kun være af en tvivlsom Natur. Efter al Sandsynlighed vil den tilintetgjøre Haabet om, at de orientalske Kirker nogensinde blive gjenforenede med den Apostoliske Stol, eftersom Grækerne og Orientalerne ville gyse tilbage for ethvert nyt Ord. Det er vitterligt, hvilke alvorlige og endeløse Controverser det ene Ord „filioque“*) har fremkaldt. Af hvilken Grund blev i den Troesbekjendelse, som Gregor XIII. formulerede for Grækerne, og Urban VIII. og Benedict XIV. for de øvrige Orientaler, Florentinerdecretets Ord bibeholdte uden Ændring eller Til sætning?

f. Denne Definition er istand til ogsaa at forhale Protestanternes saa længselsfuldt forventede Tilbagevenden til Kirkens Eenhed, fordi dette nye Dogma hos Mange vil vække Fordomme imod den katholske Kirke, og især imod den romerske Biskop, eller forøge de allerede forhaandenværende, og gjøre det vanskeligere for dem at forstaae og antage den katholske Troes Sandheder; thi det vil udentvivel foranledige dem til at antage, at Pavens Ufeilbarhed er noget Nyt, som var ubekjendt i gamle Tider.

g. Det er muligt, at dette Spørgsmaal vil fremkalde Meningsforskjæl blandt Biskopperne, som nu ere af eet Hjerte og eet Sind i deres Ærefrygt og Lydighed imod

*) D. e. „og Sønnen“. Hermed sigtes til det paa Conciliet i Florents vedtagne, men siden af den græske Kirke tilbagekaldte Udtryk i den tredie Artikel af den Nicænske og Constantinopolitanske Troesbekjendelse, at „den Helligaand udgaaer fra Faderen og Sønnen“.

den hellige Stol. Men et saadant Resultat vilde være høist fordærveligt.

h. Definitionen af den pavelige Ufeilbarhed er istand til ogsaa hos Katholiker, som ellers ere rettroende og af Overbeviisning med Glæde underkaste sig Kirkens Myndighed, at vække Tvivl eller, hvad der endnu er værre, at fremkalde Uenighed paa Grund af, at det hidtil ikke er lykkedes at udbrede tilstrækkeligt Lys over visse Begivenheder og Actstykker i Kirkens Historie. Dette er Aarsag til, at i mange Lande ere de menneskelige Aander ikke tilstrækkeligt forberedte paa en saadan Definition.

i. En saadan Afgjørelse vil heller ikke afgive et Lægemedel imod de faa Katholikers Forkeerthed, som ikke antage den romerske Biskops Afgjørelser, men appellere fra ham til almindelige Concilier, som til den høieste Dommer i Stridsspørgsmaal, fordi deres Vildfarelse ikke har sin Grund i Forstandens, men i Villiens Forkeerthed. Og der er tillige en Forskjæl imellem Definitionen af Pavens Ufeilbarhed og en anden christelig Sandhed. I sidste Tilfælde er Kirkens Autoritet tilstrækkelig til at fjerne en Tvivl; i det første derimod gjøres selve Autoriteten, Principet for al Vished i Troessager, til Gjenstand for Tvivl. Skulde det derfor ikke være bedre at tage Hensyn til deres Svaghed, som endnu ikke ere istand til at antage hin Definition?

k. Der er ogsaa Grund til Frygt for, at Nogle, som Følge af, at man fordreier et saadant Decrets sande Mening, blive forledte til at foragte den Myndighed, som Herren særligt har givet Biskopperne til at forkaste usunde og fordærvelige Lærdomme i Philosophi og Theologi.

l. Endvidere kan det befrygtes, at Biskopper, som først for nogle Aar siden ere blevne indsatte af den h. Stol, ville blive mere efterladende og lunkne i Udøvelsen af det biskoppelige Embede som Dommere i Spørgsmaal om Læren derved, at de saaledes blive foranledigede til allerede i første Instants at sende alle Tvivl om Bøger og

andre Anliggender, hvilke det paalægger dem at afgjøre, til Afgjørelse i Rom.

m. Ved Definitionen af denne Lære vil det, efter Menneskets Natur at dømme, snart komme saa vidt, at Kirkens øverste Afgjørelse ikke blot ønskes i Ting, som vedkomme Læren, men at man ogsaa henvender sig til Rom i alle Slags Forretningsanliggender, og at saaledes Eenhedens Midtpunkt bliver saa at sige bestormet med alle mulige Forespørgsler. Men en saadan Eventualitet vilde ikke geraade til hele Kirkens Bedste, ihvorvel de romerske Congregationer ere i Besiddelse af den rigeste Erfaring og den høieste Viisdom og Autoritet. Thi Kirken er, efter den Helligaands Udsagn, et Legeme. Men Legemets Sundhed afhænger af den Kraft og den Virksomhed, som alle Lemmer i Forening, og ethvert enkelt Lem isærdeleshed udfolder. „Naar de alle vare eet Lem, hvor var da Legemet?“ (1 Cor. 12, 19.) Ingen kan tvivle om, at Hovedet er Legemets ypperste Lem, at i dette har Livskraften sit Midtpunkt og sit Sæde, og at Hovedet leder hele Organismen. Men desuagtet vil Ingen sige, at Sjælen har sit Sæde alene i Hovedet; men den er, som Legemets Form (d. e. dets levendegjørende Princip), nærværende i alle Lemmer paa det hele Legeme.

Vi have her anført de Punkter, af Hensyn til hvilke en Deel af Biskopperne meente, at en Definition af Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed ikke var tidsvarende. De, som forsvarede disse Anskuelser, erklærede derfor:

„Man maatte helst nøies med det, som hidtil er blevet defineret og troet, nemlig, at Kirken, hvad enten den er forenet paa et Concil eller udbredt over hele Jorden, er ufeilbar, og at den øverste Biskop efter Conciliet af Florents Ord er „hele Kirkens og alle Christnes Lærer“. Men hvad Ufeilbarhedens hemmelighedsfulde Gave angaaer, som Gud har skjænket det med Paven forenede Episcopat og tillige paa en særegen Maade den øverste Biskop, saa burde det, med Hensyn til den kirkelige Lære derom, dermed forblive saaledes, som det nu er. Alle

Katholiker troe jo, at Kirken bevarer og forklarer Aabenbaringens Sandheder, og det enten paa et økumenisk Concil eller ved Paven alene. Det er ikke gavnligt eller betimeligt, at udstede yderligere Erklæringer i denne Henseende, naar ikke en aabenlys Nødvendighed kræver det; men en saadan Nødvendighed synes for nærværende Tid ikke at være tilstede“.

(Fortsættes.)

Katholske Klosterskoler.

„Hellere ingen Skoler end saadanne“ — ytrede Anføreren i den preussiske „Culturkamp“, dengang det gjaldt om at jage de katholske Ordenssøstre ud af deres mange blomstrende Skoler. Men hvad siger Erfaringen til denne strenge Dom? Kjendsgjæringer skulle overbevise os om, at christelige Forældre, der ønske at give deres Børn en religiøs Opdragelse og grundig Underviisning, helst maatte betroe deres Smaa til dem, der forene en naturlig Dygtighed med en særlig Kaldsnaade til Opdragelsen.

Interessante Oplysninger herom findes i et nylig udkommet Værk om Nonneklostrene i England og Irland*). Deri meddeles os nogle Beretninger fra 1870, som Englands Skoleinspectører tilsendte Regeringen. Efter en syvaarig Erfaring udtaler den engelske Skoleinspectør Skokes sig om flere katholske Skoler, især Ordens-Skoler i det nordvestlige England, saaledes: „Jeg anseer det for umuligt at byde mere i den offentlige Elementar-Underviisning, end der bydes af disse og lignende Skoler. Enhver, som endog kun overfladisk er bekendt med de skolesøgende Børns daglige Liv og med den Indflydelse, som stadig indvirker paa dem fra Exemplet i Hjemmet og Omgivelserne paa Gaden, vil føle Beundring for de Lærere, hvis Arbeide frembringer saa storartede Resultater.“

*) Murphy: „Terra incognita, or the convents of the United Kingdom“. London, Burns and Oates, 1876.

En anden Regeringsskoleinspectør, Hr. G. Stele, en anglicansk Geistlig, beretter om de katholske Skoler i Preston, som bestyres af Notre-Dame-Søstre, Følgende: „Disse Anstalter ere ofte meget store og besøges af meget fattige Børn, men Søstrenes Elskværdighed, Dygtighed og Hengivelse gør ikke desto mindre Udfaldet høist tilfredsstillende og glædeligt. Siden mit Bekjendtskab med disse Damer og deres Virksomhed har jeg ofte tænkt, hvor velgjørende det vilde være, om Kvinder af høiere Dannelselse, Opdragelse og Stilling kunde bevæges til, i andre Skoler og Religionssamfund at hengive sig til de fattige Børns Opdragelse.“

Noget Lignende see vi i Irland. Meget interessant er en Tabel over Gjennemsnitstallet paa de Børn, som hørte til de forskjellige Skoler. Tallene angive Forholdene under den 25. Juni 1868.

Provindser.	Statsskoler som ikke styres af Nonner.	Statsskoler som styres af Nonner.	Private Nonne-Skoler.	Kirkelige Skoler.	Skolebrødrenes Skoler.
Ulster	52,2	169,0	162,0	34,6	226,3
Munster	80,8	292,1	231,6	21,6	301,6
Leinster	59,0	221,0	95,4	21,2	237,0
Connaught . . .	52,4	242,5	86,4	20,1	154,3
Hele Irland . .	60,3	243,5	141,7	27,0	260,0

Tillige fremgaaer af den officielle Beretning, at ikke blot Børnenes Antal, men ogsaa Skolebesøgets Regelmæssighed var større i Nonnernes Skoler end i de andre.

Om Ordensskolernes Præstationer skriver Skoleinspectøren Coward: „De Børn, som søgte Nonnernes og Skolebrødrenes Skoler, læste bedre end de andre; Grunden er, at disse Samfunds Medlemmer tilhøre den bedre Classe eller lægge sig med større Flid efter Læsningens Regler. Den bedste Læsning hørte jeg hos Søstrene i Kinsale; den var god i alle Classer og kunde opstilles som Mønster for mange af vore bedre engelske Skoler.“

Af en anden officiel Kilde, Hr. Balmer, høre vi: „Den bedste Oplæsning finder man sædvanlig i Nonnernes Skoler. Den skeer med større Nøiagtighed, fordi man lægger mere Mærke til Interpunctionen. Tillige har Lærerindernes bedre Smag undgaaet den kjedsommelige Monotoni, som findes saa ofte i Landdistricterne.“

Den samme Hjemmelsmand udtaler sig om Reenlighed og Orden som følger: „Den større Reenlighed og Orden hos Pigerne i Nonneklostrene, sammenlignet med den i de sædvanlige Nationalskoler, falder strax i Øinøne.“

Hr. Coward giver følgende Skildring af en Ordensskole: „Jeg føler mig foranlediget til her at give en kort Beskrivelse af Skolen hos Søstrene i Kinsale. Jeg examinerede Piger af alle Classer og fandt dem alle grundigt underviste; de største Resultater viste sig i de lavere Classer. Især behagede mig Underviisningen af de mindste Børn, som vare de bedst underviste, jeg nogensteds har truffet paa . . . Særlig Omsorg bæres der for Uddannelsen af saakaldte Opsynspiger (monitors), som danne den femte Classe. Ved deres Uddannelse søger man at forberede dem til duelige Lærerinder, og derfor nyde de en bedre Underviisning end de fleste andre. De fleste National-Lærerinder have været saadanne Opsynspiger i Nonneskoler, og i denne Henseende vilde det være godt, om man anviste Nonnerne en større Virkekreds, end de have, fordi de paa denne Maade ikke blot directe indvirke paa Landets Udvikling, men ogsaa indirecte, ved at danne de verdslige Lærerinders Forstand og Character. I syv Skoler fandtes der ikke færre end 73 Opsynspiger.“

Det sidste Punkt, nemlig Nonnernes Færdighed i at uddanne dygtige Lærerinder, roses af Skoleinspectørerne ikke blot for Irland men ogsaa for England.

Vi læse i de officielle Beretninger: „En anden Erfaring er den, at af de duelige Lærerinder ere sex Gange saa mange underviste af Nonner, end af verdslige Lærerinder. Isandhed denne Uddannelse af dygtige Lærerinder er maaskee den nyttigste Tjeneste, som Nonnerne gjøre Skolesagen, og den, hvori de især vise deres Overlegenhed.“

Særligt roses i de engelske „Blaabøger“ Anstalten i Liverpool, som styres af Notre-Dame Søstre: „Den beundringsværdige Anstalt til Uddannelse af Lærerinder, som de engelske Katholiker have i den Liverpoolske Normalskole, vedbliver Aar for Aar at sende unge Personer til Distriktets Skoler, som have haft enhver Fordeel, som de bedste Anstalter vilde have ydet dem. Deres Adfærd og det Exempel, som de give paa deres Virksomheds Omraade, ere Beviser for, hvis der kræves saadanne, at en tidlig begyndt, paa religiøs Indflydelse grundet Opdragelse er ligesaa nødvendig for vore Lærerinders Uddannelse, som for Samfundet i det Hele.“

Katholicismen og Vantroen frembyde i denne Henseende med indre Nødvendighed overalt den samme Mod-sætning! Et godt Udfald paa den ene, Ufrugtbarhed tiltrods for al statlig Drivhuusunderstøttelse paa den anden Side. Thi noget Lignende, som fra Irland og England, høre vi fra Baiern om de forskjellige Resultater af Lærerkæfternes Uddannelse. „Amberger Folketidende“ beretter fra München: „Nylig holdtes her en Prøve for Lærerinder, hvortil der havde indstillet sig 49 Examinander, blandt dem 11, som vare forberedte af Søstrene. Der faldt 14 igjennem, som alle ikke vare forberedte af Søstrene. Første Character opnaaedes af en Eneste, og hun var en af Søstrenes. Denne Character gives efter Commissarens Udsagn kun til ualmindelig dygtige Elever, og var ikke bleven givet i tre Aar. De første 5 Pladser opnaaede Søstrenes Elever, de to næste naaede to andre; derefter kom igjen de fra Klostret, som overgik de af Fagmænd forberedte. Alle fra Klostret sendte Piger bestode altsaa Prøven og fik Characteren „Godt“, som kun gives, naar Prøven i alle Fag er fuldkommen tilfredsstillende; den tredie Character fik mange af de øvrige, men ingen fra Klostret. Prøve-Commissionen tilstod, at Klostrets Elever havde langt overgaaet de andre.“

Dette er Kjendsgjæringer. Naar desuagtet Mange ville hellere ingen Skoler have. end saadanne, hvis Præstationer ere saa fortrinlige, saa maa Grunden være en anden end Lærerindernes Uduelighed.

Om at lægge Baand paa Tungen.

Den hellige Pambo kunde ikke læse. Engang gik han hen til en viis Mand, for af ham at lære en Psalme. Denne sagde ham første Vers af Ps. 38: „Jeg har sagt det, jeg vil vogte mine Veie, for at jeg ikke skal synde med min Tunge.“ Pambo vilde da ikke høre det andet Vers; han sagde: jeg vil først lære at opfylde det første til Fuldkommenhed! Efter sex Maanedær spurgte Mesteren

Pambo om, naar han da vilde komme for at lære det andet Vers. Han svarede: „Jeg har endnu ikke lært at opfylde det første.“

Mange Aar senere blev han adspurgt af en Ven, om han nu havde lært det første Vers. Dertil svarede Pambo: „Jeg har i nitten Aar ikke lært at opfylde det i Gjerningen.“ Dette er en heldbringende Paamindelse for mange Mennesker om, at det er en stor Feiltagelse, naar man troer, overalt at skulle afgive sin Dom om Ting, som ikke vedkomme En, og at det er langt bedre at vente med at tale, indtil man har lært at tale, om det da ogsaa skulde være indtil Livets Ende. Verden taber ikke noget ved, at den bliver fri for at høre paa megen unyttig Snak.

Godt Svar.

En Tvivlesyg forelagde en Derwisch følgende tre Spørgsmaal: 1) Hvorfor siger man, at Gud er allestedsnærværende? Jeg seer ham jo ikke; viis mig ham, hvor han er. 2) Hvorfor bliver Mennesket straffet for sine Synder? Han har jo ingen fri Villie; thi han kan jo ikke gjøre noget imod Guds Villie. 3) Hvorledes kan Gud straffe Satan med Ild, da denne dog selv er dannet af Ild. Ild kan dog ikke gjøre Ondt mod Ild?

Derwischen tog nu et haardt Stykke Jord og kastede Manden det i Hovedet. Spørgeren klagede, overrasket ved dette besynderlige Svar, derover hos Kadien. Denne stævnede Derwischen og spurgte ham: „Hvorfor har Du kastet Manden et Stykke Jord i Hovedet, istedetfor at give ham et Svar?“ Derwischen svarede: „Det var netop mit Svar, og det det allerbedste, jeg kunde give.“ — „Manden siger, at han nu føler Hovedpine.“ — „Jeg seer ikke denne Hovedpine; han maa vise mig den, saa vil jeg vise ham Gud. Han er kommen til Dig for at klage over mig; hvilken Ret har han dertil? Jeg har jo efter hans egne Ord ingen fri Villie, og han har derfor ikke Ret til at kræve, at jeg bliver straffet, da Gud har

foranlediget mig til at kaste ham Jord i Hovedet. Og til syvende og sidst: hvorledes kan Jord fortrædige Jord? Manden er jo sammensat af Jord. Jord kan ikke gjøre ondt mod Jord, naar Ild ikke kan gjøre ondt mod Ild.“ Klageren og Dommeren maatte nøies med dette træffende Svar.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Man behøver ikke at blive meget gammel for at opleve mange Ting, der ikke vidne om stor Forstand. En af de taabeligste Opdigtelser, hvorved man søger at vildlede tankeløse Avislæsere er den, at Pave Leo XIII. har opdaget en Sammensværgelse af alle Verdens Jesuiter, der gaaer ud paa at tvinge ham til at være antiliberal. Man har rost Pave Leo saa meget for hans Liberalisme og for, at han vilde gaae en anden Vei, end Pius IX. Men nu kommer det for Dagen, at Leo XIII. og Pius IX. have de samme Principer, og at Leo XIII. ligesaa lidt føier „Liberalismen“ som Pius IX., naar det gjælder om Kirkens Rettigheder. At Paven ikke er liberal, det kan man dog ikke længere sige, fordi man først har udbredt over hele Verden, at han var det. Hvad gjør man nu? Man tager af sit Eget og paabyrder Andre det. Og da nu en ægte Liberal, paa faa Undtagelser nær, ogsaa er et characterløst Menneske, der hænger Kappen efter Vinden, saa mener man, at Paven maa være af samme Beskaffenhed, o: characterløs, at han lader sig lede af sine Omgivelser, især Jesuiterne. Den store Mængde troer nemlig Alt, ogsaa det allerstørste Nonsens, naar blot Ordet „Jesuit“ er med i Spillet. Derfor gav det sig af sig selv, at de slemme Jesuiter maatte være Syndebuk ogsaa ved denne Leilighed, som de ville være det, indtil Folk blive kloge, hvad der for det første ikke er megen Udsigt til.

Skaden ved hele denne Historie er, at de selvsamme italienske Blade, som havde udspremt dette Rygte, vare nødte til at dementere Sammensværgelsen, hvilket sidste de øvrige Blade endnu ikke synes at have erfaret noget om.

En anden lignende Historie er den, at Jesuiterne skulle have forgivet Cardinalstatssecretær Franchi. Den høie Prælat, siger man, var en meget liberal Statsmand, som vilde give efter for Tidsaanden. Men det syntes Jesuiterne ikke om, og derfor maatte han døe. Dette var nu „Kreuzzeitung“ i Berlin altfor galt, og det tager „Cöln. Zeit.“ alvorligt i Skole for den Letfærdighed, hvormed de har bidraget til at sætte dette ondskabsfulde Rygte i Omløb. Det vil naturligviis ikke nytte noget; thi de Folk, som redigere „Cöln. Zeit.“, ville næppe tage synderlig Notits deraf. Endelig fortæller man, at den nye Statssecretær, Cardinal Nina, en Mand af Franchis Retning, skulde ogsaa været forgivet, men at Giften ikke vilde virke. Dette er udentvivel den morsomste Historie, der viser, at de ellers saa snue Jesuiter dog ere store Tossier, naar de bibringe Folk „Gift, der ikke virker“. Læseren seer af disse Phantasibilleder, at vor ellers saa sørgelige Tid ikke aldeles fattes saadanne Talenter, der lægge an paa at more baade Daarer og kloge alvorlige Folk.

Portugal. „Cattolico“ i Lissabon bringer en glædelig Skildring af den katholske Bevægelse i Portugal. Man foranstalter fromme Pilgrimsfarter, hvori Hundreder af Mennesker tage Deel. I alle større Byer dannes der katholske Foreninger og Vincents-Conferentser. Man holder Folkemøder, og Landets katholske Presse gjør sig al mulig Umage for at indvirke paa Folket, og det med paaskjønnelesværdige Resultater. Regeringen, der, som bekjendt, er i Frimurernes Hænder staaer fjendtlig ligeoverfor denne Bevægelse og modsætter sig haardnakket Dannelsen af nye katholske Foreninger, berøver Kirken dens Indtægter og bliver ved at give kirkefjendtlige Love. Man seer dog, at Katholikerne allevegne begynde at afkaste Frimurernes Aag og at blive kjede af Statens despotiske Formynderskab.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 22. September. 15. Søndag efter Pintse. Kirkeindvielsesfest. I Sct. Ansgars Kirke udstilles det Allereiligste under Messen Kl. 3, og forbliver udstillet hele Dagen. Kl. 3 og Kl. 5 recitere de Geistlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — I Sct. Knuds Kapel holdes Kl. 9 stille Messe uden Prædiken. — 23. M. Linus, Pave og Mart. 24. Ti. Maria, de Fangnes Befrielse. 25. O. Thomas af Villanova, Biskop. 26. To. Cyprian og Justina, Martyrer. 27. F. Cosmas og Damian, Martyrer. 28. L. Wenzeslaus, Mart.

Søndagen d. 29. September. 16. Søndag efter Pintse. Michael, Ærkeengel.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Offenlig Meddelelse.

I førstkommende Uge agter jeg i Selskab med flere Colleger at tiltræde en Reise til Rom. Øiemedet med denne Reise er fornemmelig, at bevidne vor hellige Fader Pave Leo XIII. vor pligtskyldige Ærefrygt og Hengivenhed, samt aflægge Hs. Hellighed og vore øvrige kirkelige Foresatte i Rom en mundtlig Beretning om vort h. Embedes Forvaltning; og dernæst haabe vi tillige at øse ny Lyst og Opmuntring til vor præstelige Virksomhed deels af Christi Statholders apostoliske Velsiguelse, deels af Besøget af Roms fornemste Helligdomme, og paa vor Hjemreise ogsaa af den hellige Ansgars Fødested ved Amiens i Frankrig. — Det ligger i Sagens Natur, at vort Ophold i Rom ogsaa uventet kan blive Anledning til vigtige Drøftelser og Afgjørelser angaaende vor kirkelige Virksomhed; desuden er man især i vor ualmindelig stærkt bevægede Tid paa en saadan længere Reise ingenlunde betrygget mod alskens Farer og Ulemper. For derfor at opnaae og sikre os en særlig Bistand og Beskyttelse fra Oven, anbefaler jeg denne vor Reise herved ret indstændigt til de HH. Geistliges Memento ved Herrens Alter og til alle Troendes kjærlige Forbøn. — I Midten af November Maaned haabe vi at være tilbage.

Da Hr. Pastor Freund ønsker at ledsage os, vil Hr. Pastor Böhmer midlertidigt fungere i hans Sted og i fornødent Tilfælde ogsaa expedere indtræffende Præfecturanliggender.

Kjøbenhavn, d. 20. September 1878.

H. Grüder,
Apostolisk Præfect.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 39. Søndagen den 29de September. 1878

Indhold: Vaticanerconciliets sande Historie. Den hellige Fronto.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin, Genf, Cöln,
Greednitz, Nybrandenburg, England.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 38.)

10. Fra den anden Side blev der af dem, som ikke holdt disse Grunde for afgjørende, fremhævet:

a. Naar Episcopatet, Geistligheden og alle Troende, paa saa faa Undtagelser nær, antage Pavens Afgjørelser med ærefrygtsfuld Underkastelse og samstemme dermed, saa er der ingen Fare ved denne Definition; man vil meget mere glæde sig ved at see, at Underkastelsen under Pavens Læremyndighed ved en autoritativ Erklæring erkjendes for berettiget. Men skulde Tallet af dem, som vægre sig ved at anerkjende den, være større end Tallet af dem, som billige Erklæringen, saa er dermed netop Definitionens Nødvendighed beviist.

b. Det Florentinske Conciliums Decret burde vistnok være tilstrækkeligt og vilde være det, hvis det ikke blev falskt fortolket af dem, som nægte den ex cathedra

lærende øverste Biskops Ufeilbarhed. Men af den Omstændighed, at dette skeer fra Gallicanernes og Anglicanernes Side, fremgaaer paa det klareste, at dette Decret ikke er tilstrækkeligt.

c. Naar Pavens Ufeilbarhed, der, som der paastaaes, med kun faa Undtagelser fastholdes af Alle, bliver defineret som Dogma, saa opstaaer rigtignok det Spørgsmaal, paa hvilken Maade den skal haandhæves. Men dette Spørgsmaal vil sikkert ikke blive mere indviklet, naar hin Lære bliver defineret, o: naar der ved denne Læres Definition udbredes mere Lys over den. De Vanskeligheder, som i denne Henseende nu opstaae, fordi en klar Definition ikke er forhaanden, vilde i dette Tilfælde hæves. Vrange og tvivlsomme Meninger volde Vanskeligheder; men Sandheden udelukker Tvivl og Uklarhed i samme Forhold, som den defineres nøiagtigt.

d. Skulde Biskopperne ikke være enige om, at en saadan Definition bør kundgjøres, saa vil Conciliet uden tvivl i sin Viisdom vide, hvad da er at gjøre. Conciliet i Trient har jo heller ikke erklæret Marias ubesmittede Undfangelse for et Dogma; det har kun nærmet sig en saadan Erklæring, men gik ikke videre. Naar Biskopperne eenstemmigt definere Kirkens Overhoveds Prærogativer, saa frakjende de sig dermed intet Privilegium eller nogen Gave, som Gud har forundt Episcopatet. Kirkens guddommelige Gaver staae ikke paa Krigsfod med hverandre indbyrdes. Apostlene hørte ikke op med at være ufeilbare, fordi deres Hoved var ufeilbar. Legemets Gaver ere ogsaa Hovedets Prærogativer. Begge Dele have deres særegne Sfære, og ethvert af dem virker indenfor sine Grændser paa en lovlig ordnet Maade. Ligesom en Biskop ikke er ufeilbar for sig alene, saaledes ere heller ikke Biskopperne i deres Helhed ufeilbare uden deres Hoved. Hvad kunde vel derfor Biskopperne frasige sig ved den Erklæring, at deres Overhoved er ufeilbart?

e. Haabet om de orientalske Kirkers Gjenforening med Rom kan ene og alene grundes paa en udtrykkelig

Anerkjendelse af Kirkens guddommelige Prærogativer. En Forening, grundet paa en Overenskomst, som ikke forudsætter denne Anerkjendelse eller paa et uklart og tvetydigt Princip, vilde ikke blive af lang Varighed, og Riften vilde sikkert blive langt værre end før. Florentinerconciliets Decret, om hvilket man siger, at det er tilstrækkeligt, er ikke tilstrækkeligt for Grækerne. Disse antog det i Florents; men aldrig saa snart vare de ankomne til Constantinopel, førend de kastede det overbord. En Gjenforening bør ikke tilstræbes paa Grund af en Formindskelse af de dengang opstillede Betingelser, men ene paa Grund af en udtrykkelig Anerkjendelse af Sandheden. Gregor XIII., Urban VIII. og Benedict XIV. have saa strict holdt fast ved Florentiner Decretet, fordi der dengang ikke var noget andet. Der er rigtignok heller ikke nu noget andet; men man bør vel opkaste det Spørgsmaal, om Tildragelserne i de sidste tre Aarhundreder ikke have gjort en nøiere Forklaring af Sandheden nødvendig.

f. De for Tiden blandt Katholikerne stedfindende aabenbare Modsigelser imod Pavens Ufeilbarhed ere en langt større Hindring for Protestanternes Tilbagevenden til den katholske Kirke, end denne Læres Erklæring for et Dogma nogensinde kunde blive. Protestanterne forkaste jo Kirkens Ufeilbarhed overhovedet, fordi de troe, at vi Katholiker, om end ikke med Hensyn til Kirkens, saa dog med Hensyn til Kirkens Hoveds Ufeilbarhed ere af forskjellig Mening. Saalænge Pavens Ufeilbarhed ikke autoritativt er erklæret for en Troessandhed, ville Protestanterne skjule sig bag de Katholiker, som nægte den. Og det maa siges til vor egen Skam, at de have laant deres Tro om, at Pavens Ufeilbarhed er noget Nyt, af Folk, som høre os til. Gallicanerne have givet dem Vaaben i Hænde, som de nu bruge imod hvilken som helst Ufeilbarhed.

g. Men at der ikke er Grund til at befrygte Meningsforskjælligheder iblandt Biskopperne, derfor borger jo

disses egen Forsikring om, at Biskopperne ere enige i deres Tro paa denne Lære. Men skulde Meningsforskjælligheder opstaae, saa vilde det i dette Tilfælde ikke være værre nu, end paa Tridentinerconciliets Tid, da Biskopperne vare meget uenige om Læren om den ubesmittede Undfangelse. Conciliet vilde i sin Visdom — i naturlig som i overnaturlig Henseende — vel vide, hvad der i saa Fald var at gjøre. Og skulde det virkelig skee, vilde det dog ikke formindske Biskoppernes Hengivenhed for den hellige Stol i Spørgsmaal, hvor de vare enige.

h. Naar Kirkens Hyrder ere enige, er der heller ingen Grund til at befrygte Adsplittelse og Tvivl blandt de Troende. Skulde en saadan Uenighed virkelig vise sig, saa vil den have sin Grund i, at man siger, at Biskopperne ere uenige i Spørgsmaalet om Pavens Ufeilbarhed. Det er nu paa høie Tid at gjøre Ende paa en saadan falsk Paastand, som Ikkekatholiker med saa dristige Skingrunde fremføre. Allerede af denne Grund vil det være gavnligt for Sandheden og Sjælenes Frelse, jo tidligere Kirkens Hyrders Enighed bliver documenteret. Det samme maa siges med Hensyn til de foregivne historiske Vanskeligheder. Man har atter og atter undersøgt og forklaret disse; men de vilde atter og atter, og med stedse voxende Tillid blive fremdragne paany, saalænge Spørgsmaalet om Pavens Ufeilbarhed henstaaer uafgjort. Naar Kirken har talt, saa ere de Troende ikke længere udsatte for at vildledes, medens Modstanderne, saa længe Kirken hyller sig i Taushed, ville gjøre megen Larm og operere snildt. Men en Erklæring vil bringe alle Røster til Taushed og ene Kirkens Stemme vil da høres.

i. Det staaer ikke til at vente, at nogetsomhelst Decret vil tilfredsstille de Folk, som gjøre Opposition imod Troen og derved skille sig selv fra Kirkon, idet de appellere fra Paven til et almindeligt Concil. Men skulde der endnu være noget Haab tilbage for dem, saa kan det ene findes deri, at Troesvisheden sikres og hæves over enhver Mulighed af Tvivl. Men dette hænger paa det

Inderligste sammen med Kirkens Overhoveds guddommelige Autoritet. En Henvisning til vor Frelseres Exempel kan ikke have Gyldighed her. Thi han skaante deres Svaghed, som ikke vare istand til at bære Hemmeligheder, der endnu ikke vare aabenbarede. Men her er Talen om en aabenbaret Sandhed, men hvis Forkyndelse man skulde tilbageholde, saasomt visse Mennesker ikke vilde troe, at en saadan Aabenbaring har fundet Sted. Derved vilde man stiltiende bekræfte den Paastand, at Pavens Ufeilbarhed ikke er nogen aabenbaret Sandhed. Naar altsaa denne er en aabenbaret Sandhed, saa kan man paa ingen Maade henvise til Frelserens Exempel og endnu mindre til Apostlenes, som „Intet holdt tilbage“, men „forkyndte de Troende alt Guds Raad“. (Ap. Gj. 20, 20. 27.)

k. Den vrang Udlæggelse af et Concilsdecret kan kun være et Partis Værk og derfor hverken gribe vidt om sig eller blive af lang Varighed. Frygten for en vrang Udlæggelse kan derfor ikke gjøres gjældende som en Grund imod Definitionen. Heller ikke kan Erklæringen om den romerske Biskops Ufeilbarhed paa nogen Maade formindske Biskoppernes Autoritet som Dommere i deres Dioces; den vil tvertimod være en stærk Støtte for alle deres retmæssige Handlinger. Det skjønnes ikke, hvorledes Biskoppernes Autoritet skulde forøges derved, at deres Overhoveds Autoritet forringes.

l. Det maa netop derfor ansees for mindre sandsynligt, at Biskopperne som Hyrder og Dommere i deres egne Dioceses skulde blive mindre virksomme. fordi den Lære, som de allerede troe paa, ved en Definition blev erklæret for et Dogma. Men naar Troen paa den nævnte Sandhed ikke medfører de ovenfor omtalte Consekventser, hvorledes kan man da antage, at dens Definition skulde frembringe den?

m. Sluttelig hverken kan eller skal der paa nogen Maade, ved en Definition af den Lære, at Jesu Christi Statholder er ufeilbar, naar han ex cathedra giver en Kjendelse med Hensyn til Troes- og Sædelæren, banes Vei for en

Centralisation af den sædvanlige Diocesanadministration, saaledes som den staaer ved Magt i hele Kirken. Thi en saadan Definition tilhører en høiere Orden, saa at Biskoppernes sædvanlige Hyrdeembede sjældent kommer i Berøring dermed. Det er sjældent, at der i Diocesserne er opdukket Spørgsmaal om Anliggender, der henhøre til Troes- og Sædelæren, om hvilke Kirken ikke allerede havde truffet en Afgjørelse. Men Pavens Ufeilbarhed har ikke noget at gjøre med de øvrige Grene af Diocesanadministrationen. Den giver i det Høieste Biskoppernes Kjendelser en større Sikkerhed.

Af disse Grunde vare andre Biskopper af den Mening, at Indvendingerne imod en saadan Definition ikke vare saa slaaende og vægtige, at de burde bestemme Conciliet til at opgive en saadan Definition.

(Fortsættes.)

Den hellige Fronto.

† 174.

Christeligt forstaaet — det er ret forstaaet — er kun Eet virkelig nødvendigt: nemlig det at frelse sin Sjæl. Alt Andet er mere eller mindre ligegyldigt. Den verdslige Forstand begriber det ikke; den har en Mængde Ting, som den anseer for absolut nødvendige; det ene Fornødne glemmer den. Christeligt forstaaet — det er ret forstaaet, naaer kun den sin Bestemmelse, der dør en salig Død; alle Andre forspilde uden Undtagelse deres Liv. Den verdslige Forstand begriber det ikke; for den staaer det fast, at Menneskets Bestemmelse er at skaffe sig selv eller andre saa mange Fordele og Behageligheder som muligt, eller, naar den kommer lidt høiere op: at udrette

saa Meget som muligt i Staten eller i Handelen eller i Videnskaben eller i Et eller Andet, som Menneskene i Almindelighed ansee for Stort og Nyttigt. Den som driver det til Noget i saa Henseende, er efter den verdslige Forstandigheds uforgribelige Mening en mere eller mindre udmærket Mand. Alle andre have forspildt deres Liv — bleve til Ingenting. Saa forskjellig er den christelige og den verdslige Forstaaelse. Christendommen veed nemlig, at Mennesket har en udødelig Sjæl, skabt i Guds Billede og til Guds Ære. Verdensklogskaben veed aldeles Intet om alt dette; for den er Mennesket et Dyr som de andre Dyr. Verdensklogskaben har en umaadelig Foragt for Mennesket. Hvoraf det kommer, veed jeg ikke. Maaskee kommer det deraf, at de Verdenskloge i Almindelighed ikke ere synderlig Agtelse værd. Det faaer nu at være som det vil; Saameget er vist, at, er der Noget, som Verdensklogskaben ikke kan forstaae, saa er det det, at et Menneske opgiver Alt for at frelse sin Sjæl. Derfor kan Verdensklogskaben ikke forstaae, at Saamange i de første christne Tider droge bort fra deres Hjem for at leve i Eensomhed og Savn, og lod alt Andet fare, kun for at frelse deres Sjæl. Verdensklogskaben finder det dumt, og naar den bliver høitidelig, finder den det umoralsk. Menneskene skulle blive i Samfundet og gavne Staten, heder det. Om saa Menneskets Sjæl gaaer tilgrunde derved, det gjør Ingenting. At dette er et Beviis for, at Verdensklogskaben er meget dummere end Folk pleie at lægge Mærke til, er soleklart. Thi hvad gavner det vel, at et Menneske udretter alt muligt, naar det selv gaaer tilgrunde? Hvad gavner det det enkelte Menneske selv? aldeles Intet. Og hvad gavner det Gud? heller Intet. Thi Gud kan meget godt undvære al den megen Virksomhed fra det enkelte Menneskes Side. Verden gaaer nok sin Gang alligevel, og hvad der skal gjøres bliver nok gjort alligevel, fordi ikke just Du gjør det. Du skal kun sørge for, at Du frelser din Sjæl; det er hele din Bestemmelse. Føier det sig da saa, at Du uden

Synd og uden Skade for din Sjæl kan udrette store og nyttige Ting i verdslig Forstand, saa udret dem, saa er det Guds Villie, og saa er det din Pligt; men er Du saaledes stillet, at det ikke lader sig gjøre, uden at Du bliver mindre god og mindre from, ja saa er det just et Tegn paa, at Gud ikke har Brug for dit Arbeide, og saa er det din Pligt at passe dig selv, o: at sørge for din Sjæl, og saa lade Verden sige om dig hvad den vil. Og naar Du saa dør og i Døden kommer til Gud, saa har Du naaet din Bestemmelse, om saa alle de kloge Mennesker i Verden nok saa meget ville forsikre sig selv og de Andre, at Du blev til Ingenting. Det — saaledes at passe sig selv, er nemlig noget meget stort og høit, og dertil hører der meget mere, end den Smule Forstand og Dygtighed, som man i Verden gjør saa megen Blæst af. Dertil hører der nemlig en fast Tro, et stærkt Haab og en stor Kjærlighed til Gud, og det som det først kommer an paa, er en reen og hellig Villie — en Villie, som holder ud.

En saadan Villie havde den hellige Fronto, og derfor sagde han en Dag til sine Venner: „Kom! hvad kan det hjælpe, at vi blive her i Verden og fortabes? Lader os give vort Gods til de Fattige og drage ud i Ørkenen for at føre den store hellige Kamp for Guds Ære og den evige Herlighed.“ Og hans Venner fandt, at han havde Ret, og saa gik de ud i Ørkenen, uden Penge og med faa Levnetsmidler. Og da de vare komne derud, talte Fronto saaledes til dem: „Vor Herre siger i Evangeliet: Sørger ikke for, hvad I skulle spise eller drikke eller for hvad I skulle klæde Eder med, men sørger fremfor Alt for Guds Rige, da skal alt det Øvrige blive Eder givet oven i Kjøbet. Og lader os nu holde vort Løfte, for at Guds Ord kan blive fuldkommet i os.“ Og saa boede de i Ørkenen og bad og arbeidede og skrede fremad i Aandskampen, Gud til Ære og dem selv til sand Velsignelse, thi Herren stod dem selv bi, saaledes som han har lovet det, da han sagde: Jeg søger ikke mig selv, men jeg søger

det, som er heldbringende for Mange, for at de Alle skulle blive salige.

Men da de havde levet nogen Tid i Ørkenen begyndte Satan at friste dem og sagde til dem: mon det dog ikke havde været meget bedre at blive i Verden? det Eneboerliv kan jo dog ingen Mennesker holde ud! Og de tænkte over det ved sig selv og sagde: Ja hvad Mening er der igrunden i at leve her i Ørkenen? Hvad vilde denne Fronto ogsaa herude? Kan man ikke see og høre og føle sin Gud ogsaa i Hovedstaden? Ja er det igrunden nødvendigt for os, at leve saaledes i Ensomhed og Spægelse? I Hovedstaden kan man jo ogsaa gjøre godt og tjene Herren og hjælpe de Fattige, og saa kan man desuden der faae noget at spise, hvad man her ikke kan; uden Mad kan kun Engle leve, og vi ere ikke Engle; Faste, Arbeide, Bøn og Spægelse, det er mere end et Menneske kan udholde; vi kunne knap staae paa Benene; vi døe af Sult!

Nu er det ganske vist ikke ethvert Menneskes Pligt at føre et saadant strengt og helligt Levnet. Enhver har sin Bestemmelse, den Ene i Verden, den Anden i Ørkenen. Men Saameget er vist: naar En først har begyndt paa det, og han saa har naaet til en vis Grad af christeligt Herredømme over sig selv, til en vis Grad er afdød for Verden, saa, ja saa er det et meget daarligt Tegn, naar han begynder at blive betænkelig, bliver lunken og slap og tager sig det mageligt. Thi har Du først faaet Naade til Beslutningen og til at udføre den, Naade til de første tunge Skridt ad Selvfornægtelsens knudrede Vei, saa faaer Du ogsaa nok Naade til at holde dig paa Høiden. Og naar Du ikke kan holde dig deroppe, men begynder at slaae af, saa er det et Tegn paa, at det gaaer tilbage med dig, at Du gaaer ned ad Bakke; men ned ad Bakke fører ikke til Gud, men andetsteds hen. Skulde Du derfor, kjære Læser, være i det Tilfælde, at Du begynder at tage Dig det mageligere, at Du begynder at bede mindre, at gaae sjældnere til de hellige Sacramenter,

passer mindre paa Dig selv med Hensyn til Mad og Drikke, begynder at dovne eller at snakke eller andet af samme Slags, saa tag Dig sammen, rap Dig og flam Dig op — det er høi Tid, thi paa Veien til Himmerige er Parolen: **Fremad!**

Da nu den h. Fronto hørte den Betragtning, som hans Venner i Ørkenen havde anstillet, Gud til liden Ære men dem selv til Fornøielse, blev han meget bedrøvet. Og han gik da hen og søgte at tale dem tilrette; men de svarede ham, at de vilde gaae, thi ellers døde de som sagt af Sult. Han bad og formanede dem imidlertid saa længe og saa inderligt, at de til Slutningen lovede at ville holde ud hvor de vare; men de gjorde det nødigt og med Mismod i Hjertet. Og naar han gjentog for dem, at den, som søger Guds Rige fremfor Alt, ham skal ogsaa Gud hjælpe fremfor Alle, saa turde de vel ikke sige noget derimod, men i deres stille Sind fandt de dog en saadan Tillid velvovelig, selv om de ikke rent ud kaldte den Daarskab. Saa skete det i de samme Dage, at en rig Mand i en af de store Byer havde en Drøm; det forekom ham, at Gud taledes til ham og sagde: „Du har Alt i Overflødighed og giver store Gjæstebud, men mine Tjenere i Ørkenen døe af Sult. Staa op og send dem af din Rigdom, thi derfor har jeg givet dig den, for at Du skal hjælpe dem, som lide Nød.“ Om Morgenen tænkte han saa over Drømmen og fortalte den til sine Huusfæller, og de bleve enige om, at det vilde være meget smukt, saaledes at hjælpe de Trængende, men at det jo nu desværre ikke godt lod sig gjøre, da man ikke vidste, hvor de vare i Ørkenen, og saa hjalp de dem ikke. Men Natten kom, og saa drømte den rige Mand igjen den Samme Drøm og blev meget ilde tilmode. Atter fortalte han sine Venner Historien, og atter svarede de ham det samme. Da kom der en af hans Bekjendte til ham og sagde: „Kjære, pak Dine Kameler fulde med Levnetsmidler, driv dem ud paa Veien og lad dem løbe. Er din Drøm fra Gud, saa komme de nok derhen, hvor de skulle;

er det Blændværk, nu vel, saa mister Du maaskee et Par Kameler, men faaer Fred i dit Hjerter, hvilket er bedre end mange Kameler.“ Og den rige Mand fandt, det var et godt og fornuftigt Raad og gjorde derefter. Men efter to Dage kom Kamelerne allesammen netop til det Sted i Ørkenen, hvor den h. Fronto opholdt sig. „See“, sagde han, „hvem havde nu Ret? I eller Christus? — søger først Guds Rige, saa skulle I faae Alt hvad I behøve.“ Og stor var hans Stalbrødres Forundring, og endnu større deres Skamfuldhed, men fra nu af tvivlede de ikke mere. Kamelerne bleve aflæssede og overladte til sig selv; men den rige Mand var imidlertid bleven bekymret og var nærvædet at fortryde, hvad han havde gjort. Maaskee var der ogsaa dem, der gjorde Nar ad ham for det. Men see, en skjøn Morgen da han traadte ud af sit Huus stode alle Kamelerne foran Døren, og fra den Dag af sendte han dem fra Tid til Tid ud i Ørkenen med Levnetsmidler, og hvergang kom de til det Sted, hvor den h. Fronto og hans Ledsagere boede, og vendte hvergang tilbage igjen til deres Herre, og saaledes skete det hvert Aar saalænge den h. Fronto levede.

Hvad kan Du nu lære af denne Historie, kjære Læser? Deraf kan Du lære, at naar Du engang har fattet en alvorlig og virkelig Beslutning om at ville tjene Gud af Din ganske Sjel og med al Din Kraft, saa skal Du holde ud — holde ud, hvad det saa end koster. Og naar da Folk komme til Dig og gjøre Dig Forestillinger, eller Djævelen kommer og gjør Dig bange, saa bryd Dig ikke om det. Og naar der kommer store Vanskeligheder, og Alting seer sort ud for Dig, saa bryd Dig heller ikke om det. Og naar Du ikke mere kan begribe, hvor Du skal faae det daglige Brød fra, og Alverden raaber til Dig: „Lad din Begeistring fare og vær som vi Andre“, saa hold Du din Begeistring fast og vær netop ikke som de Andre! Og naar man leer ad Dig for det, saa lad dem lee, og naar man bliver vred paa Dig for det, saa lad dem blive vrede; det betyder altsammen ingenting. Den

som følger Jesu Christri Fane, gaaer fremad og kun fremad, hvad der saa end maatte komme, og den der tappert og modigt gaaer fremad i Tro og Haab og Kjærlighed, ham hjælper Jesus Christus selv, som han hjalp sine Apostle, og som han hjalp den h. Fronto. Thi „søger først Guds Rige“ saa skal alt det blive dig givet, som Du har behov for at naae Maalet, og alt Andet kommer det slet ikke an paa.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Vi meddele efter Propagandaens statistiske Tabeller følgende Udsigt over de Fremskridt, som de katholske Missioner have gjort i Tidsrummet fra 1840 indtil 1877. I Aaret 1840 var Antallet af Missionsdistricterne 131; i 1877: 227. Fra 1840 indtil 1877 er Antallet af Prælaterne i Missionerne steget fra 85 til 283; af Præsterne fra 4,214 til 17.087 og Antallet paa de Nyomvendte er steget fra 4,478,000 til 11,580,159. Dette er udentvivl et glædeligt Resultat.

— Hvor simpel Ledelsen af Kirkens politiske Anliggender er indrettet sees paa den hellige Stols Statssecretariat, som staaer i Samkvem med hele Verdens geistlige og verdslige Myndigheder, og dog har færre Embedsmænd end det mindste Stats-Ministerium i Europa.

Chef for Statssecretariatet er Cardinal Nina. Understatssecretær er Msgr. Vannutelli. Disse to Mænd besørge med sex Redactører (2 geistlige og 4 verdslige) og to Archivarer alle Statssecretariatets Forretninger. Den ældste Redactør, Commandeur Barluzzi, som allerede under Gregor XVI. beklædte dette Embede, er nylig død i en Alder af 82 Aar og bliver sandsynligviis erstattet med hans Søn, der fuldstændigt er indviet i det romerske Hofs Traditioner og derfor med Lethed vil finde sig tilrette i sine Forretninger.

Berlin. Det „Evangeliske Overkirke raad“ har rettet en Opfordring til Menighederne om at foranstalte en Indsamling „for de meest trængende Fornødenheder i Landskirken“. Vi meddele følgende Notitser af denne Opfordring. Collecten for Aaret 1876 udgjør 317,364 R.-M. 38 Pf., altsaa 24,000 R.-M. mindre end Collecten for 1874. Udgivterne beløb sig til 490,577 R.-M. Det var ikke blot Preussens Protestanter, som havde bidraget deres Skjærv til Indtægterne, men ogsaa Protestanterne i Hull, Rotterdam, Haag, Lissabon, Rom, Genua, Braila, Belgrad, Bukarest, Crajowa, Galatz, Constantinopel, Smyrna, Beirut, Jerusalem, Alexandria, Kairo, Petropolis, Santiago og Osorno. Man seer heraf, at det store Culturland ikke engang kan underholde sin Statskirke, og at „Milliardlandet“ er nødt til at leve af udenlandske Almisser. Vi skulle kun tillade os den Bemærkning, at det forekommer os, at de preussiske Protestanter gjorde bedre i at sørge for sig selv, end at give deres Penge for Missionerne i Rom og Spanien, som vi kunne forsikre de ærede Herrer, ere kastede i Vandet. Thi den Usandhed, som er opfundet af de italienske Frimurere og nu løber igjennem Aviserne, nemlig at Pave Leo XIII. var meget bekymret over Protestantismens Fremskridt i Rom, er en saa latterlig Opdigtelse, at man medrette maa forbauses over Avisernes og deres Læseres Lettroenhed, dersom de tage den for ramme Alvor. Man siger jo ellers, at Pave Leo er en klog Mand, og deri har man Ret. Men at en klog Mand skulde være bekymret over Noget, som ikke er til, det var dog altfor besynderligt. Sagen er den, som Kirketidenden allerede har meddeelt, at det italienske Ministerium har udnævnt en Commission, som skal fremme Protestantismen i Italien. Og da denne Commission ikke udretter noget, saa maa Regeringen og dens trofaste Medhjælpere i Revolutionen dog i det mindste have den Fornøielse at bilde sig selv og andre ind, at de ikke arbeide forgjæves.

Genf. En Correspondent til „Germania“ skriver: Idag har jeg at berette om en Culturrkampgjerning, som fortjener at blive bekjendt over hele Verden. Det var tidligt den 25. Juli, at under Førelse af Lieutenant Cretallap en Afdeling af 30 Gensdarmar marcherede fra Genf med Geværet paa Skulderen og Tornister paa Ryggen. Underveis stødte endnu andre Gensdarmar til, saa at Colonnen voxede til 41 Mand. Lidt senere kjørte nogle Vogne

bort fra Genf med en Smed og hans Værktøi, en Politinspecteur og nogle Afsendinge fra Statsraadet, der vare Expeditionens egenlige Ledere. En lille Vogn belæsset med Madratser, Tæpper og Genferflag sluttede Toget. De sidste vare bestemte til at reises paa Taarnene af de opbrudte Kirker, de første skulde tjene til at danne et Leie for Gensdarmene i de occuperede Præstehuse. Thi Erobring af katholske Kirker og Præstehuse var Hensigten med denne berømmelige Expedition, som dennegang gjaldt Kirkerne i Compensières og Cousignon og Capellerne i Vernier og Onex. Den 25. Juli om Morgenen Kl. 7 rykkede man fra forskjellige Puncter frem imod Kirken i Compensières. Forklædte Poliagenter gennemstrefede iforvejen alle Veie og Adgangspuncter til Kirken. Da den til Angreb bestemte Time slog, var Kirken pludselig omgivet af 41 Gensdarmere og 21 Agenter. Medens Sognepræsten foran Kirkedøren protesterede imod dette Ran, bemægtigede Politiet sig hans Bolig og sequestrerede alle hans Eiendele. Det var kun med Nød og Næppe, at man overlod ham de meest uundværlige Ting. Gensdarmene opsløge deres Kvarteer ligefor hans Øine i Spiseværelset. Den renitente Sognepræst o: den Sognepræst, der ikke vilde sætte sin Pligt tilside ved at adlyde de liberale Tyranners Befaling, blev saa ufortøvet sat paa Gaden. Fra Compensières forføjede Regeringens Tropper sig til Cousignon. Her gjentog sig den samme Scene; kun bleve Sognepræstens Meubler ikke beslaglagte paa Grund af, at Sognebørnene i en Hast havde bragt dem ud af Huset. Gensdarmene fremtog Resten af Madratserne og toge det tomme Præstehus i Besiddelse. Den paafølgende Dag, den 26. Juli, fortsattes Expeditionen til Vernier og Onex. Statsraaderne krævede Kirkenøglerne af Adjuncterne, fordi Mairene (Borgmestrene) allerede vare afsatte. Overalt vægrede man sig ved at adlyde med Undtagelse af Onex. en heelt protestantisk Commune, hvor Katholikerne kun have en Filialkirke, fordi de høre til Sognet Cousignon. Den paafølgende Søndag, den 28. Juli, vare Medlemmerne af Sognene Compensières, Cousignon og Vernier samlede til Gudstjeneste, — dog ikke i deres Kirker, men i Lader.“ Det er den schweitsiske Frihed!

Cöln. Den 5. ds. holdt Svendeforeningerne en Generalforsamling under Forsæde af Generalpræses, Geheimekammerherre Schäffer. Hr. Dr. Gruscha, Armee-

biskoppen i Wien, Geistlig Raad Mayr fra München og Diocesanpræses Hofprædicant Wahl fra Dresden toge Deel i Forsamlingen. Foreningen tæller for Tiden 540 Localforeninger i Tydskland, Østerrig-Ungarn, Holland, Belgien, Danmark, Schweits, Italien, Africa og America.

Greednitz (Schlesien). Natten mellem den 4. og 5. ds. blev en gruelig Forbrydelse fuldbyrdet. Man fandt om Morgenen, at Tabernaklet var opbrudt, og at Ciboriet med samtlige hellige Hostier og Monstrantsen med den store h. Hostie vare røvede. Dette synes kun at være anlagt paa at vanære det Allerhelligste, da Forbryderne ikke toge noget Andet, skjøndt der var meget værdifulde Gjenstande tilstede. — Det er et Tidens Tegn, at man saaledes særligt lægger an paa at bespotte Gud den Allerhøieste.

Nybrandenburg. „Rost. Ztg.“ meddeler herfra: „I disse Dage fik det herværende Museum tilsendt en Blyant fra Bismarks Skrivebord ved Rigskansler Fyrst Bismarks Søn, Grev Heribert Bismark. Vist en meget vigtig Efterretning! Den beviser klart og tydeligt, af hvilken Aand Folk ere besjælede, naar de skrige „Overtro og Heden-skab“, saasomt de høre, at Katholikerne holde de Helliges Reliquier i Ære, hvilket de første Christne allerede gjorde under Apostlenes Øine, hvis man ellers vil troe de romerske Katakombers Vidnesbyrd. De foragte alle Minder om de Hellige og sætte i deres Sted Erindringer om Mennesker, som uidentvilt selv aldrig ere faldne paa den Tanke, at de skulde blive ansete for hellige.

England. Dr. Macdonald, Biskoppen af Aberdeen i Skotland, meddelte den 18. August et stort Antal af Katholiker Confirmationens Sacrament. Den tredie Deel af alle Confirmander var i de sidste tolv Maaneder vendt tilbage til Moderkirken.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 29. September. 16. Søndag efter Pintse. Michael, Ærkeengel. — 30. M. Hjeronymus, Bekj. og Kirkelærer. 1. October. Ti. Remigins, Biskop. 2. O. Leodegar, Biskop og Mart. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. 3. To. Thøger. Bek., Apostel for Jylland. 4. F. Frants af Assisi, Bekj. og Ordensstifter. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 5. L. Placidus og Lidelsesfæller, Martyrer.

Søndagen d. 6. October. Rosenkrandsfest. — Paa denne og følgende Søndag afholdes den 4de Kvartalscollect af Peterpenge for i Aar.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

- „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

- „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 40. Søndagen den 6te October. 1878

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. Den hellige Rolendis.
Kirkelige Efterretninger: Bonn, England, Kjøbenhavn.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 39.)

11. Hidtil have vi kun gjendrevet Indvendinger. Vi skulle nu anføre de positive Grunde, som bestemte Fleertallet af Concilsfædrene til at undertegne den Petition, hvori der blev andraget paa, at man skulde foreslaae Spørgsmaalet om Ufeilbarheden bragt til Discussion og ført til endelig Afgjørelse.

a. Majoriteten meente, at Definitionen af Pavens Ufeilbarhed var opportun (betimelig), fordi denne Lære er sand. Thi, naar denne Lære er en sand Lære, hvorledes kan man da sige, at det er inopportunt (ubetimeligt) at definere den? Er dette Spørgsmaal ikke allerede løst derved, at Gud har holdt det for opportunt at aabenbare den? Kan det være tilladt at tænke, at det for os var inopportunt at erklære, hvad Han har holdt for opportunt at aabenbare? Det er rigtignok sandt, at Gud i sin

Viisdom er gaaet frem med Omhu og Varsomhed i at meddele Troens Sandheder, idet han fra Tid til Tid aabenbarede Saameget, som Menneskets svage Forstand kunde taale, idet han først forberedte den menneskelige Aand paa en fuldkommen Aabenbaring af sin Person og sit Rige. Men denne Guds Fremgangsmaade, som skal efterlignes af os, naar vi have at gjøre med hedenske Nationer, som aldrig have hørt hans Navn nævne, kan ikke være en Rettesnor for os, endsige en bydende Pligt, naar vi have med Døbte at gjøre o: med Mennesker, som ere i Besiddelse af Troens gamle Lys. Ligeoverfor dem bør man ikke holde noget tilbage. At ville unddrage dem guddommelige Sandheder, det vilde sikkert ikke være paa sin Plads. Der gives i vore Dage ingen „disciplina arcana“ mere for Lemmerne paa Christi mystiske Legeme. „Hvad der hviskes Eder i Øret, det skulle I prædike fra Tagene“ (Matth. 10, 27).

Ved Ordet „opportun“ i Opponenternes Mening maa derfor forstaaes noget Politisk eller Diplomatsk, Noget, som med Hensyn til Nationer og Regeringer kun for bestemte Kredse agtes for nyttigt. „Opportunitet“ i denne Forstand kan gjøres gjældende af lovgivende Corporationer og Cabinetter, som forhandle om den offentlige Velfærd eller om offentlige Anskuelser. Men i Kirken, og hvor Talei er om Aabenbaringens Sandheder, er det stedse „opportunt“ at kundgjøre Menneskene, hvad de efter Guds Villie skulle vide. Er Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed en aabenbaret Sandhed, saa paahviler os den Pligt, at forkynde den; og Vee os om vi ikke forkynde Evangeliet. (Jfr. 1 Cor. 9, 16.)

Men man kan her indvende, at der gives mange aabenbarede Sandheder, som indtil den Dag idag ikke ere blevne definerede, og at en Lære ikke derfor behøver at defineres, fordi den er en sand Lære, eller fordi den er bleven aabenbaret.

b. Denne Indvending er vel meget rigtig, og vilde ogsaa i Virkeligheden gjælde i dette Tilfælde, naar denne

aabenbarede Sandhed aldrig var bleven nægtet. Kirken har fra Begyndelsen af defineret Troessandheder af to Grunde: 1) for at de skulde blive klare, bestemte og præcise, og 2) for at forsvare og hæve dem over al Tvivl, saafremt de droges i Tvivl. Naar Kirkens synlige Overhoveds Ufeilbarhed aldrig var bleven nægtet, saa vilde det ikke være blevet til en Nødvendighed, nu at definere den som en Troeslære. Læren om Retfærdiggjørelsen blev ikke defineret, førend den var bleven nægtet. Indtil den Dag idag har man ikke givet nogen Definition om Inspirationens Natur. Men da Nægtelsen af samme for Tiden griber om sig, saa kan det komme dertil, at det bliver nødvendigt at definere den. Saaledes er ogsaa Pavens Ufeilbarhed aabent bleven nægtet; dens Definition som et Dogma er derfor bleven nødvendig. I Tiden før Conciliet i Constants var denne Lære aldrig formelig bleven benægtet; men den Omstændighed, at den i den nyere Tid er bleven nægtet, gjorde dens Definition netop nu nødvendig. Imod denne Beviisførelse erklærede Opponenterne, at Benægtelsen af denne Lære er af et langt ældre Datum og meget udbredt. Var dette sandt, saa vilde Nødvendigheden af at definere den, netop derved være stillet i et klarere Lys. De, som ville bevise denne Læres tvivlsomme Natur eller endog dens Falskhed ved at henpege paa, at den allerede i lang Tid og i vide Kredse blev nægtet, de bevise netop dermed den desto større Nødvendighed af paa en autoritativ Maade at definere den. Alene den Maade, hvorpaa det franske Nationalconcil i 1682 nægtede denne Lære, vilde tilstrækkeligt godtgjøre, at Definitionen af samme ere mere end opportun.

c. Endvidere har Nægtelsen af Pavens Ufeilbarhed allerede vakt Tvivl om denne Læres Sandhed hos dem, som tidligere aldrig have tvivlet derom. Vi blive spurgt af Ikkekatholiker: „Naar denne Lære er en aabenbaret Sandhed, hvoraf kommer det da, at I indrømme, at den bliver nægtet? Naar I ikke tvivle om den, hvorfor hæve I den da ikke over al Tvivl, ved at definere den som

Troessandhed?" Det er vist, at ikke blot Protestanterne troe, at denne Lære er et aabent Spørgsmaal blandt Katholikerne, men ogsaa selv Katholiker fristes til at antage, at den er tvivlsom og derfor ikke aabenbaret. De høre sige, at denne Lære er uforenelig med Historien, at den er en Nyhed, som har sin Grund i romerske Hofmænds Kryberi og i Pavernes Ærgjærrighed. I Frankrig har man meent, at det var et Tegn paa politisk Selvstændighed, naar man nægtede denne Lære. I England er der Katholiker, som lade sig skræmme af anonyme Forfattere, som foregave at være vel bevandrede i Patristiken og i at behandle Historien kritisk, saa at de tvivle om en Lære, for hvilken deres Fædre ere gaaede i Døden, eller af falsk Skamfølelse ikke ville troe paa den. Den Mening, at det er tvivlsomt, om den er en aabenbaret Sandhed, er i høi Grad fordærvelig for Troen paa den.

d. Men det er ikke blot oportunt, at denne Lære ved en Definition bliver hævet over al Tvivl, men det er ogsaa oportunt, at det skeer netop nu, og det af den Grund, at den nævnte Lære egenlig først efter det sidste almindelige Concil formeligt og systematisk er bleven nægtet.

Ved første Øiekast kunde det synes, som om denne Paa-stand stod i Modstrid med den almindelige Antagelse, at den romerske Biskops Ufeilbarhed for første Gang og som Følge af de daværende Forhold er bleven nægtet paa Conciliet i Constants' Tid; og det forholder sig visnok rigtigt, at efter Conciliet i Constants optraadte en saadan vrang Mening kun i enkelte Tilfælde. De Marca kalder den for den „gamle Sorbonne's“ Mening, for at skjelne den fra den, som Sorbonnen holdt fast ved paa hans Tid. Men det er aldeles utvivlsomt, at denne Mening før Conciliet i Trient ikke havde den bestemte og udviklede Form, som blev givet den af det franske Nationalconcil i Aaret 1682, og af dem, som to Aarhundreder igjennem forsvarede de berygtede fire Artikler. Den Maade, hvorpaa de pavelige Kjendelser ex cathedra i vor Tid nægtes, har

sin Oprindelse fra det syttende Aarhundrede o: fra Tiden efter det sidste almindelige Concil; og den har fremkaldt en meget udbredt og skadelig Controvers.

e. Det er derfor aabenbart, at, dersom et økumenisk Concil samles og siden opløses, uden at tage Notits af Nægtelsen af denne Lære, da vil man deraf uddrage to Slutninger. Det vil blive sagt, at Gallicanismen har faaet en Plads blandt de taalte Meninger, eller i det mindste, at man nok tør holde fast ved dens Lære uden at hjemfalde til Censurer. Det vilde ikke være let at svare herpaa. Det vilde næppe tilfredsstille Nogen, om man sagde, at man ikke havde holdt det for opportunt at beskæftige sig med Nægtelsen af en Lære, som blev saa almindeligt troet og lært overalt udenfor Frankrig, eller at man havde holdt det for inopportunt at gaae frem paa samme Maade, som de tre Paver, der paa autoritativ Maade havde censureret Nægtelsen af denne Lære. I dette Tilfælde vilde Historien sige om Vaticanerconciliet: „Qui tacet. consentire videtur“ (Den som tier, han synes at samtykke).

f. Det kan ikke siges, at Nægtelsen af den romerske Biskops Ufeilbarhed kun er en skjult eller uskadelig Vildfarelse. Den er noksom bekjendt og anretter Ulykke. Mange Modstandere af den katholske Kirke ønske Intet mere, end at fremkalde Uenighed blandt Katholikerne. For at opnaae dette, søge de at henvirke til, at de ubetydeligste Meningsforskjælligheder, der herske blandt dem, skulle udvikle sig til en Conflict. Det kan derfor ikke være nogen Tvivl underkastet, at denne Controvers tilbyder dem den bedste Leilighed til et virksomt Angreb. Katholikerne ere aabenbart enige i alle Troeslærdomme; kun med Hensyn til Pavens Ufeilbarhed bestaaer der Meningsforskjæl iblandt dem; men Modstanderne troe, at dette er Tegn paa Uenighed i Troen. En vis Skoles Fremgangsmaade indenfor den katholske Kirke i Førelse med Protestanternes Virksomhed udenfor samme, har i de sidste to hundrede Aar givet denne vrang Mening en stor Udbredelse. Denne Omstændighed medfører tillige,

at den ikke kan henregnes til den Slags uskadelige Vildfarelser, som forsvinde og forgaae af sig selv. Denne vrang Mening har forskaffet sig Indpas i Kirken og vil existere saa længe, indtil Kirken afgjort har forkastet den.

g. Men sæt ogsaa, at en Vildfarelse ikke har anrettet nogen Skade, saa maatte den alligevel efter Klogskabens Regler forkastes, saasnart der er Fare for, at den senere vil have slemme Følger. Men nu har Nægtelsen af Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed allerede havt slemme Følger. Men ikke desto mindre vil denne Vildfarelse stedse blive anseet for en taalt Mening, saalænge den ikke er forkastet. Thi Menneskene ville aldrig troe, at det er Uret at gjøre det, som de see hver Dag skee ustraffet. Hvor der ingen Lov er, kan der heller ikke gives nogen Overtrædelse af samme.

h. Men den sidste og sande Grund, som bestemte Biskoppernes Fleertal til at ønske Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed defineret som Dogma, var Ønsket om at forsvare Sandheden imod enhver Nægtelse og imod enhver Tvivl om, at den christelige Aabenbarings Sandheder blive os meddeelte med aldeles utvivlsom Vished. Vi troe paa Aabenbaringens Lærdomme, fordi Gud har kundgjort dem. Vi vide ogsaa, hvad han har aabenbaret, fordi Kirken med Hans Bistand bevarer disse aabenbarede Sandheder. Han kunde vistnok paa en anden Maade have sørget for Sandhedens Opbevarelse og Forklaring, end han har gjort; men i Virkeligheden har han i dette Øiemed opstillet synlige Vidner om Sandheden, som vedvarende i uafbrudt Række følge paa hverandre og bevare og forkynde den under hans særegne Bistand og Ledelse. Alle Katholiker troe, at Kirken ved den Helligaands særegne Bistand er ufeilbar, og at følgelig alle Lærdomme, som den byder os at troe, ere guddommelige Sandheder, og at de paa Grund heraf ere utvivlsomt sande. Men naar Kirkens Overhoved kan tage feil i sin Lære, saa er det muligt, at han kan opstille Lærdomme, som ikke ere guddommelige Sandheder, hvoraf da følger,

at der overhovedet kan herske Tvivl om disse Lærdømmes guddommelige Oprindelse. Men er der ingen Sikkerhed for, at Kirkens Overhoved, naar han forkynder dens Lære, er beskyttet imod Muligheden af at feile, saa kan det, som han lærer, ikke være Gjenstand for Tro. Hvor der er Tro, der er Tvivl umulig; men hvor der hersker Tvivl, der ophører Troen. Saalænge det derfor forbliver tvivlsomt, om Kirkens Overhoved lærer Sandheden ufeilbart, saa længe kunne de, som mene, at han heri kan feile, altid nedlægge Indsigelser imod hans Lære. Et feilbart Overhoved og et ufeilbart Legeme! — det er en Lære, som ikke kan bestaae sin Prøve for Fornuftens Domstol. Nægtelsen af Pavens Ufeilbarhed er derfor det første og væsentlige Standpunkt, fra hvilken Kirkens Ufeilbarhed overhovedet kan angribes. Men skeer dette, saa angriber man netop derved Christendommens guddommelige Vished.

i. Kirkens Ufeilbarhed, hvad enten den er adspredt over hele Verden, eller forenet paa et almindeligt Concil, udgjør en nødvendig Gjenstand for Troen. Endvidere maa der nødvendigviis troes, at de atten almindelige Concilier, paa hvilke Kirken har forsamlet sig, have været ufeilbare. Men nu har Kirken i Løbet af de atten henrundne Aarhundreder ogsaa kundgjort mange Afgjørelser af den allerhøieste Vigtighed ved sit Hoved alene. Der opstaaer da det Spørgsmaal: Ere disse Afgjørelser ufeilbare eller feilbare? f. Ex. Definitionen af Læren om Arvesynden ved Innocents I. og Læren om de hellige Skrivters Canon, som Pave Gelasius har opstillet. Ere disse ufeilbare eller ei? Ere deres Afgjørelser tvivlsomme, eller ikke? Dette Spørgsmaal er blevet opkastet paa den meest formelle Maade, og det bør for den guddommelige Sandheds Skyld ogsaa løses paa den meest formelle Maade. Sikkert tør dette Spørgsmaal ikke lades in suspenso. Kirken bør afgjøre, hvad dens Lemmer have at troe; ellers er det forbi med dens Embede som Sandhedens Lærer.“

k. Disse vare de Grunde, som bestemte fire hundredeoghalvtredsindstyve Concilsfædre til at rette et Andra-

gende til Commissionen for Andragender af det Indhold, at Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed maatte forelægges Conciliet til Drøftelse.

Denne Petition kom istand paa følgende Maade. Der sammentraadte et Antal Biskopper af alle Nationer, for at enes om Petitionens Ordlyd; og efter to Gange at være revideret, blev den endelig vedtaget i følgende Form:

„Undertegnede Fædre bede ydmygt og indstændigt det hellige økumeniske Vaticanske Concil om, at det klart og tydeligt, og i Ord, der ikke kunne misforstaaes, vil definere, at den romerske Biskop er i Besiddelse af den høieste Autoritet og derfor ikke kan tage feil, naar han i Troens og Sædelærens Anliggender afgiver en Erklæring og Kjendelse om, hvad alle Troende skulle troe og fastholde, og hvad de skulle forkaste og fordømme.“

12. Petitionen blev derpaa trykt.

Det blev besluttet, at den, ledsaget af en Rundskrivelse, skulde sendes til alle Biskopper, blot med Undtagelse af dem, om hvem man vidste, at de hørte til Oppositionen og ligeoverfor hvem Anstand og Høiagtelse gjorde det til Pligt, at undgaae endog Skinnet af at ville paatrænge sig dem. Senere vedtog man, i et Anhang at understøtte denne korte Petition med en Række af Grunde og autoritative Udtalelser af Provincialconcilier. Saaledes skete det, at Alt endnu engang blev trykt. Heri har maaskee den vrang Paastand sin Grund, at der har været to saadanne Petitioner, af hvilke den ene faldt igjennem, men den anden lykkedes. Der gaves overhovedet kun een Petition — den almindelige, ovenfor nævnte; men den blev trykt to Gange, men begge Gange med samme Ordlyd.

Man har fremstillet hele denne Forhandling, som om man havde med en Intrige, Cabale eller S sammensværgelse at gjøre, som om det var skeet i den mørke Nat, pludseligt og til Forbauselse for Alle. Og dog skete Alt ved høilys Dag. Petitionen blev trykt og omdeelt til Alle, som ønskede at have den. Næppe var den givet i Trykken, førend en Ærkebiskop, om hvem man vidste,

at han hørte til Oppositionen, indfandt sig og bad om et Exemplar af den. Han fik paa Stedet tre for eet; og ved Ugens Slutning kom en tydsk Oversættelse af denne Petition i „Augsburger Allgemeine Zeitung“ tilbage til Rom. Den læstes ligeledes strax i franske, italienske, engelske og schweitzeriske Aviser. Saameget ligeoverfor den Paastand, at Affattelsen af Petitionen kom istand paa en hemmelig Maade. Dens Forfattere ønskede, at den skulde circulere vidt og bredt og vare ikke blot deres Venner, som bidroge hertil, meget taknemmelige, men ogsaa deres Modstandere, som hjalp til, at den blev almindelig bekjendt.

(Fortsættes.)

Den hellige Rolendis.

For mere end tusind Aar siden levede der i Belgien en Fyrste, som hed Desiderius. Han havde kun et eneste Barn, en Datter ved Navn Rolendis; men han opdragede hende godt og christeligt og glædede sig ved Tanken om, at hun engang skulde komme til at herske over hele hans Rige. Og hertil havde han al mulig Grund, thi Rolendis var ikke blot den fornemste Pige i Riget — det var ikke hendes Fortjeneste og ikke saa saa mageløst endda — men hun var ogsaa den bedste og den frommeste. Da hun nu voxede til, saa fandt den gamle Desiderius, at det var bedst, at hun blev givt, og da der meldte sig en Kongesøn fra Skotland og bad om hendes Haand, saa sagde han strax ja, og hele Hoffet fandt, at det var saare fortræffeligt, thi Kongesønnen var et godt Parti. Men Rolendis var ikke af den Mening. Ikke fordi hun havde noget imod Kongesønnen, men fordi hun

havde lovet Gud at forblive i den jomfruelige Stand til sin Død, og det Løvte vilde hun holde. I sin Angst og Nød henvendte hun sig da til Frelseren og bad ham om at tage sig af hende; derpaa sagde hun Farvel til Fyrstendømme og Fædrenehjem, og begav sig paa Veien til den store By Cöln i Tydskland; thi i Cöln, havde hun hørt, var den hellige Ursula og de elleve tusinde Jomfruer begravede, og der vilde hun da hen for at indvie sit Liv til Guds Tjeneste. Men hun naaede aldrig saa langt; thi paa Veien blev hun syg, og i den lille By Viliers døde hun ensom og forladt i en fattig Hytte. Christus havde taget sig af hende.

See, dette er Historien om den hellige Rolendis. En meget kort og enfoldig Historie; og sørgelig vil du maa-see sige? Men det er en Misforstaaelse, og om denne Misforstaaelse ville vi tale et Par Ord. Det skeer saa tit, at just de bedste, de meest begravede, de frommeste Mennesker døe i en ganske ung Alder, medens Døgenigterne gaae lige ved Siden af dem og blive 90 Aar gamle. Hvordan skal man forklare det? Er det et Tilfælde? Nei; thi i det Slags Ting gives der ikke noget Tilfælde. Vi troe hvad Christus har sagt: „Ikke engang en Spurv falder til Jorden uden min himmelske Faders Villie.“ Og for den som troer, er der i denne Sag overhovedet ikke Noget, som er synderlig svært at forstaae. Ja, naar man ikke forstaaer det, saa har det egenlig kun sin Grund i Mangel paa Tro, eller i hvert Fald i Mangel paa Eftertanke. Vi leve jo ikke blot ikke kun hernede, men vi leve slet ikke for dette Liv og for denne Verden. Vi leve for at komme i Himlen; først i Himlen ere vi lykkelige, først der have vi naaet vor Bestemmelse. Nu er det ganske vist, at et langt Liv i og for sig er en Naade. Thi vor Herlighed i Himlen svarer just til vor Fuldkommenhed her paa Jorden. Enhver god Gjerning i Jesu Navn vil blive belønnet i Himlen; det har Gud selv sagt i den hellige Skrivt; og der skal være stor Løn og liden Løn. Enhver skal faae efter sin Fortjeneste; ogsaa det

kan Du læse i den hellige Skrivt. Et langt Liv er derfor en stor Naade, thi jo længere Du lever, desto fuldkomnere, frommere, helligere og rigere kan Du blive paa de Skatte, som Møl og Rust ikke fortære. Naar derfor mange Mennesker altid tale saa meget om, at de helst ville døe unge, og bilde sig ind, at dermed have de sagt noget ganske særlig fromt, saa er det lige det stik Modsatte; thi enten er det Modløshed, Mangel paa Stræben, Haab og Kjærlighed, eller ogsaa — og det vel som oftest — er det Affectation; men i dette Tilfælde er det hverken synderlig klogt, eller synderlig taknemmeligt imod Gud. Men skjøndt det saaledes maa staae fast, at et langt Liv i og for sig er en Lykke, saa er det dog ikke for Alle. Gud alene veed, hvem det baader, og hvem det ikke baader. Betragt et ungt Menneske; han er god og ufordærvet; men der venter ham svære Fristelser. Gud veed Alt, han veed ogsaa, om det unge Menneske vil bestaae i Kampen, eller om han vil tage Skade paa sin Sjæl. Sæt nu det sidste var Tilfældet, var det saa ikke en usigelig stor Barmhjertighed, naar Gud tog dette unge Menneske bort herfra forinden Fristelserne kom? Men, siger man saa, der gaaer dog Meget tabt for denne Verden, hvergang et saadant udmærket ungt Menneske døer før Tiden. Hvoraf veed Du det? Tidt har et Barns Død frelst en hel Familie fra Fortabelse, ved at bringe de Efterlevende til at vaagne; men ikke blot det. Vort Liv er ikke blot ikke forbi med dette Liv; men hvad mere er: det er en fuldstændig Feiltagelse, ja Daarskab og Vantro, naar nogen mener, at den som døer, dermed hører op at gavne og virke for os hernede. Ja den der døer og bliver fordømt, han er ganske vist ingen Nytte mere til; men med dem, der komme til Gud, er det noget ganske Andet. Vi troe paa de Helliges Samfund; det vil sige: vi vide, at Døden hverken skiller os fra de Salige i Himlen, eller fra Sjælene i Skjærsilden. De kunne bede for os, og de gjøre det. Vi kunne bede de Hellige derom, og vi skulle bede dem derom; thi den

Retfærdiges Bøn formaaer meget; dette gjælder efter den hellige Skrivt allerede om de Retfærdige i dette Liv; hvormeget mere gjælder det da ikke om de Retfærdige i Himlen? Ja hvilken Kraft maa der ikke ligge i deres Bøn? og hvilken uendelig Mængde Godt maa der ikke hver Dag blive os tildeel ved deres Bøn? og det baade i aandelig og timelig Forstand. Mennesket raader ikke for Udfaldet af hvad han tager sig for; det gjør alene Gud; end ikke den største Flid, end ikke den fineste Klogskab slaar til her; kun Gud er det, som har Magten. Men naar vi bede, saa vil Gud bønhøre os. Hvad den anstrengte Flid og den skrappe Forstand ikke formaaer, det formaaer den enfoldige Bøn. Men de Helliges Bøn formaaer langt, langt mere end vor, og dersom vi kunde see hvad Gud seer, saa vilde vi indrømme, at et Menneskes Død ikke er det Samme som dette Menneskes Tab for Verden. Meget — maaskee det Meste — af det Store og Gode, der er udrettet paa Jorden, er kun tilsyneladende de dygtige og berømte Mænds Værk, som vi give Æren derfor. Tidt og mange Gange skyldes det en eller anden from enfoldig Stakket, som Verden aldrig har kjendt, men som Gud har bønhørt. Og kunde Du see i det Skjulte og anstille en Sammenligning, da skulde det nok vise sig, at Alt det, som de store og berømte Mænd have udrettet i Verden, er for Intet at regne imod det, som den har udrettet for Verden, der som den h. Rolendis døde ung og ukjendt, men nu seer Gud Ansigt til Ansigt.

Kirkelige Efterretninger.

Bonn. „Tydske Mercur“, et „gammelkatholsk“ Blad, meddeler, at den forhenværende „gammelkatholske“ Generalvicar, Professor Reusch, har tilmeldt „Biskop“ Reinke's, at han ikke længere regner sig til de under hans Jurisdiction staaende Geistlige. Dette var at forudse, da Hr. Reusch aldrig har villet vide noget om Afskaffelsen af Coelibatet, som ogsaa kun de daarligste Elementer blandt Gammelkatholikerne have stemt for.

England. Oratorianerne i Brompton bygge et nyt Kloster, som efter den foreliggende Byggeplan vil blive en af Londons smukkeste Bygninger. Den ædle Hertug af Norfolk gav 12,490 P. St. til Bygningen.

Kjøbenhavn. Nylig er der i Würzburg udkommet et statistisk „Overblik over den katholske periodiske Presse“ (Aviser, Uge-, Maaned- og Tidsskrifter), saaledes som dens Tilstand var ved Nytaar 1878. Bogen, som i en tidligere mindre Udgave blev hæderlig omtalt i et Breve af den høisalige Pave Pius IX. af 9. Mai forrige Aar, leverer et nyt Beviis for, at den katholske Kirke virkelig er, hvad den kalder sig for — katholsk d. e. Verdens-Kirke, og maa derfor opfylde enhver katholsk Læsers Hjerter med Glæde og Trøst, ved at overbevise ham om sin Kirkes udtømmelige Frugtbarhed og det katholske Livs Varme. Det er vistnok glædeligt at erfare, at der udkommer i Tydskland 267 katholske Aviser og Tidsskrifter, i Belgien 154, i Østerrig-Ungarn 91, i Holland 60, i Schweits 50, i Irland 28, i England 14. I Paris trykkes der hver Dag 56,000 Avis-Exemplarer, der ere skrevne i ægte katholsk Aand; i Madrid udkommer der endog et godt katholsk Dagblad, der trykkes i ikke mindre end 60,000 Exemplarer. Vi frygte ikke for at synes ubeskedne, naar vi tillade os at bemærke, at ved Siden af denne „Correspondencia de Espanna“ med sit glimrende Abonnent-Tal heller ikke „Nordisk Kirketidende“ er glemt. I Modsætning til Rusland, hvor der selvfølgelig ikke kan være Tale om en Presse til de katholske Interessers Forsvar, fremhæves det som Noget særdeles glædeligt, at der for Danmark, Norge og Sverrig udkommer et katholsk Ugeskrift, der i forrige Aar allerede kunde feire sit 25aarige Jubilæum.

I Anledning af denne Paaskjønnelse udenfra troe vi os ligeoverfor vore ærede Læsere forpligtede til paany at henvende deres Opmærksomhed paa de mange grundige og tillige almeenforstaaelige Artikler, der findes i Kirket.s 25 Aargange og tillade os tillige at udtale det Ønske, at Kirket., ligesom den i Udlandet har fundet Paaskjønnelse, saaledes maa finde flere Læsere og stedse videre Udbredelse blandt Skandinaviens Katholiker. Den bestræber sig endnu den Dag idag for, hvad den har lovet i sit oprindelige Program, hvormed den i sit Numer af 2. October 1853 gik ud i Verden, nemlig at oplive den overnaturlige Tro, det opmuntrende Haab og den Alt besjælende, forenende og forædlende Kjærlighed. Midlerne til Opnaaelsen af dette Maal søger den endnu i de religiøse, filosofiske og historiske Videnskaber, som overhovedet i Alt hvad der kan belære, opbygge og opmuntre. Den bestræber sig for, ved en klar og tydelig Fremstilling af de Emner, der behandles, saa meget som muligt at tilfredsstille ogsaa dens velvillige Læseres Hjerter og Indbildningskraft. Maatte derfor dette christelige Ugeskrift ogsaa i Fremtiden kunne glæde sig ved en velvillig Modtagelse hos alle vore christelige Venner!

— I afvigte September Maaned er der herfra afgaaet to Adresser til Hs. Hellighed Pave Leo XIII., den ene fra den apostoliske Præfect, den anden fra de øvrige Hrr. Geistlige og nogle Lægfolk. Begge udtale den ydmyge Bøn om at godkjende den Dyrkelse, der fra Arilds Tid er bleven viist Carl den Danske eller den Gode. Vore adskilte Brødre, heder det deri, billige vel ikke Helgen-Dyrkelsen; dog ere de Danske for ædelsindede til, ikke med stor Videlyst at læse deres Landsmands, den fromme Kongesøns, priisværdige Levnet og blodige Død, og med oprigtigt Hjerte at feire hans Minde. Derfor udtales ogsaa den sikre Forventning, at de ville føle sig særdeles hædrede ved at see en Kongesøn af deres gamle Kongeæt udmærket ved den høieste Dyrkelse i den katholske Kirke, og det især under de nuværende ulykkelige Tidsforhold. Den lille katholske Menighed hertillands haaber i ham at faae et nyt glimrende Dyds-exempel, en ny mægtig Forbeder ved Guds Naadethrone, samt et Pant paa, at Fædrenes gamle Tro atter vil blomstre frodigt i det Land, hvis frugtbare Jord Carl den Danskes hellige Fader, Sct. Knud, har vædet med sit dyrebare Martyrblod.

— En os under 28. f. M. tilsendt Skrivelse meddeler efter et Brev fra Paris følgende Beretning om en nylig stedfunden underfuld Helbredelse i Lourdes:

„Det viser sig endnu bestandigt, hvorledes Gud paa dette høitbenaadede Sted øiensynligt vidner for sin Kirke igjennem Mirakler, nu ikke mindre end i de første Aarhundreder. Frankrig har gjennemgaaet Vantroens og Revolutionens Kriser, men Lourdes og Paray-le-Monial ville altid staae som Kjendetegn paa, hvad Franskmændene med Stolthed kalder Frankrig: „La fille ainée de l' Eglise“.

Min Veninde Fru L., en engelsk Dame, for Øieblikket bosat i Paris, havde i længere Tid interesseret sig for en ung Mand, som for nogle Aar siden var gaaet over til Katholicismen. Han var Maler af Profession, men havde i længere Tid ikke kunnet ernære sig og sin Familie, da han led af en uhelbredelig Rygmarvstøring i Forbindelse med store Saar over hele Ryggen; han kunde kun ved Hjælp af Krykker med Besvær komme fra et Sted til et andet. Fornylig blev han, ved en Rigmands Hjælp, sat istand til at reise til Lourdes, hvorhen en barmhjertig Søster ledsagede ham. Dagen iforveien gik Fru S. til ham, trøstede ham og opmuntrede ham til Hengivelse i Guds Villie, da hun, om end troende, dog ikke meente at turde vente et Mirakel i dette Tilfælde. Ved Ankomsten til Lourdes blev han strax bragt til Kildens Badekammer; han forblev nogen Tid i Vandet, saae sig derpaa som sædvanligt om efter sine Krykker. Man bragte ham dem, men han sagde: „Jeg troer ikke, at jeg behøver dem“, stod derpaa op, klædte sig paa og gik, uden Hjælp, til Grotten for at forrette sin Andagt. Han vilde ikke høre Tale om at hvile sig, men bivaanede Gudstjenesten mellem de andre Pilgrimme. Den Skjorte han tog af før Badet, var bedækket med Blod og Materie af hans Saar, og der viste sig nu kun eet lille Ar paa hans Legeme. Han var istand til at gjenoptage sit Arbeide og befinder sig vedvarende vel.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 6. October. Rosenkrandsfest. (Kl. 6 Aftenandagt med Prædiken i Sct. Angars Kirke.) — 7. M. Marcus, Pave. 8. Ti. Birgitta, Enke. 9. O. Dionysius og Lidelsesfæller. 10. To. Frants Borgia, Bekj. 11. F. Ludvig Bertrand, Bekj. 12. L. Maximilian, Biskop og Martyr.

NB. Søndagen d. 6. og 13. October afholdes i Sct. Angars Kirke den sidste Kvartalscollect af Peterpengen for dette Aar.

Søndagen d. 13. October. 18. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 41. Søndagen den 13de October. 1878

Indhold: Vaticanerconciets sande Historie. Biskop Martensen om
Familieliv og Opdragelse. Kirkelige Efterretninger: Rom,
England, Quito.

Vaticanerconciets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 40.)

13. Ordlyden af de Petitionen vedføjede Grunde
saavel som af dens Anhang er følgende:

Grunde, af hvilke denne Definition holdes
for opportun og nødvendig.

De hellige Skriver lære paa det Klareste den ro-
merske Biskops, den hellige Petrus' Efterfølgers Juris-
dictions-Primat over hele Christi Kirke og derfor ogsaa
hans høieste Autoritets Primat.

Kirkens hele og stadige Overlevering, saaledes som
den fremtræder baade i de hh. Fædres Liv og i deres
Skriver, saavel som i den Maade, hvorpaa Concilier, og
iblandt disse flere økumeniske, have talt og handlet, lærer
os, at den romerske Biskops Kjendelser i Ting, der ved-
komme Troes- og Sædelæren, ere irreformable (d. e. ufor-
anderlige).

Paa det andet Concil i Lyon (1274) bleve Grækere

og Latinere enige om at opstille en Troesbekjendelse, hvori der erklæres: „Naar Stridigheder opstaae om Ting, som vedrøre Troen, saa maae de afgjøres af den romerske Biskop.“ Tillige blev der paa det økumeniske Concil i Florents defineret, at „den romerske Biskop er Christi sande Stedfortræder, hele Kirkens Hoved, alle Christnes Fader og Lærer, og at Christus i Petrus har givet ham Fuldmagt til at styre og regere hele Kirken“. Allerede den sunde Fornuft lærer os, at Ingen kan forblive i Troesfælledskab med Kirken, som ikke besjæles af samme Aand som dens Hoved, da Kirken, ei engang i Tanken, kan skilles fra sit Hoved.

Ikke desto mindre gaves der og gives der endnu Mennesker, som rose sig af at være Katholiker, men misbruge Ordet „Katholik“ til at fordærve de Svage i Troen, og ere dristige nok til at lære, at man viser tilstrækkelig Underkastelse under den romerske Biskops Autoritet, naar man modtager hans Kjendelser i Sager der angaae Tro og Sædelighed med lydig Taushed og, som de sige, ogsaa da, naar man i sit Indre ikke samtykker eller i det Høieste kun provisorisk, o: saalænge indtil Kirkens Overensstemmelse eller Ikkeoverensstemmelse med dem er bleven vitterlig. Enhver indseer, at ved denne vrang Lære bliver den romerske Biskops Autoritet undergravet, al Enhed i Troen ophævet, en vid Mark for alskens Vildfarelser aabnet, og Modstanderne budt Tid og Leilighed til at udbrede dem vidt og bredt blandt Menneskene.

Paa Grund heraf vare Biskopperne, den katholske Sandheds Vogtere og Beskyttere, især i vore Dage betænkte paa, i deres Synodalbeslutninger og ved deres forenede Vidnesbyrd at værne om den hellige Stols Autoritet.

Men jo tydeligere den katholske Sandhed blev erklæret, desto heftigere blev den angrebet i Skrivter og Aviser i den Hensigt, at ophidse Katholikerne imod den sunde Lære og forhindre det Vaticanske Concil i at definere den.

Om end hidtil Mange kunne have tvivlet om, at

det vilde være oportunt at definere denne Lære paa det nu samlede Concil, saa maatte det dog netop nu synes at være absolut nødvendigt at definere den. Thi den katholske Lære angribes nu paany med de samme Argumenter, som man allerede i gamle Tider har fremført mod den; Argumenter, som, om man vilde drage de sidste Consequentser af dem, ligefrem vilde tilintetgjøre den romerske Biskops Primat og Kirkens Ufeilbarhed. Man føier ofte til disse Argumenter de bitreste Angreb og Forhaanelser mod den Apostoliske Stol. Og ikke nok hermed; den katholske Kirkes bitreste Fjender skamme sig ikke ved, tiltrods for, at de kalde sig for Katholiker, at paastaae, at Conciliet i Florents, som i saa klare Ord har erklæret, at den romerske Biskop er i Besiddelse af den høieste Myndighed, ikke har været noget økumenisk Concil.

Naar da det Vaticanske Concil efter en saadan Udfordring vilde tie stille og undlade at afgive Vidnesbyrd om dette Punkt i den katholske Lære, saa vilde Katholikerne for Alvor begynde at tvivle om den sande Lære, og nye Lærdømmes Tilhængere vilde hoverende paastaae, at Conciliet var blevet nødt til Taushed ved de Argumenter, de havde forebragt. Tillige vilde disse Mennesker ved enhver given Leilighed misbruge denne Taushed og aabent nægte, at man var forpligtet til at adlyde den Apostoliske Stols Kjendelser og Decreter angaaende Troes- og Sædelæren, under Paaskud af, at den romerske Biskop kunde tage feil i sin Dom om saadanne Punkter.

Af denne Grund synes Christenhedens Almeenvel at kræve, at det hellige Vaticanske Concil gjentager Florentinerdecretet, forklarer det paa det Tydeligste og definerer det i Ord, der ikke tilstede nogen Tvivl om, at den romerske Biskop er i Besiddelse af den høieste Autoritet, og derfor er ufeilbar, naar han i Ting, der vedkomme Troen og Sæderne, erklærer og bestemmer, hvad Medlemmerne af Christi Kirke have at troe og holde fast ved, samt hvad de bør forkaste og fordømme.

Der gives vistnok Folk, som troe, at denne katholske Sandhed ikke burde defineres, for at Schismatikere og Hæretikere ikke skulle fjernes mere og mere fra Kirken. Men, bortset fra alle andre Grunde, saa have Katholikerne en Ret til at fordre, at et almindeligt Concil belærer dem om, hvad de have at troe i et saa vigtigt Punkt, som tilmed er blevet angrebet paa en saa uværdig Maade. Thi skeer det ikke, saa vil denne fordærlige Vildfarelse tilsidst smitte ogsaa de enfoldige Aander og Folkets store Mængde, som ikke have mindste Ahnelse om den. Det var af disse Grunde, at Fædrene paa Concilierne i Lyon og Trient holdt det for deres Pligt at slaae de sande Lærdomme fast tiltrods for den Forargelse, som Hæretikere og Schismatikere mulig kunde tage deraf. Søge disse nemlig ærligt efter Sandheden, saa kunne de ikke tage Anstød deraf, men ville tvertimod, naar de see, hvad der er Grundlaget for den katholske Kirkes Eenhed og Styrke, hendrages til os. Skulde end Nogle forlade Kirken, ferdig den sande Lære bliver defineret af det økumeniske Concil, saa vil deres Tal kun være meget ringe, og det vilde kun være Saadanne, som alt forinden have lidt Skibbrud paa deres Tro: Mennesker, der kun lede efter et Paaskud til aabenlyst at kunne forlade Kirken, efterat de, som de vise, allerede have forladt den i deres Hjerte. Det vil være saadanne Personer, som aldrig gyste tilbage for at ophidse vort katholske Folk; og mod slige Menneskers Underfundighed bør Vaticanerconciliet beskytte Kirkens trofaste Børn. Thi alle sande Katholiker, som ere oplærte og vante til, baade i deres Indre og Ydre at vise den romerske Biskops apostoliske Kjendelser en fuldkommen Lydighed, ville med Glæde og Hjertets fulde Hengivelse modtage det vaticanske Concils Definition om den høieste og ufeilbare Autoritet.

A n h a n g.

Afgjørelser af Provincialsynoder fra den nyeste Tid, som bevise, at den Anskuelse er

almindelig udbredt blandt Biskopperne, at den romerske Biskop er i Besiddelse af den høieste og ufeilbare „Autoritet“ i Ting, som angaae Troen og Sædelæren.

1. Det i Aaret 1860 i Cöln afholdte Provincialconcil, hvis Beslutninger fik foruden Ærkebiskoppen af Cölns, Hans Eminence, Cardinal Geissels, endnu fem andre Biskoppers Underskrift, erklærer udtrykkeligt: „Han (den romerske Biskop) er alle Christnes Fader og Lærer, hvis Kjendelser om Troes- og Sædelæren ere per se irreformable.“

2. De i Aaret 1865 paa et Provincialconcil i Utrecht forsamlede Biskopper erklærede offentligt: „Vi have ingen Betænkelighed ved at troe, at Pavens Afgjørelser i Ting, der vedkomme Troes- og Sædelæren ere ufeilbare.“

3. Provincialsynoden i Prag i Aaret 1860, hvis Beslutninger Hans Eminence Cardinal Frederik v. Schwarzenberg, Ærkebiskop af Prag, samt fire andre Biskopper underskreve, erklærede i Capitlet: „Om den romerske Biskops Primat“ Følgende: „Tillige forkaste vi deres Vildfarelser, som paastaae, at Kirken noget Sted kunde bestaae, uden at være forbunden til Eenhed med Kirken i Rom, i hvilken den af Apostlene overleverede Tradition er bleven opbevaret af dem, som ere i enhver Deel af samme.“*)

„Vi vide, at Ingen kan betragtes som et Lem paa den Kirkes Legeme, som Christus har bygget paa Petrus og grundlagt paa hans Autoritet, naar han ikke er forenet med dens Hoved. Lad derfor Alle reise sig og i Forening med os og alle Retroende, som leve adspredte over hele Jorden, bekjende vor Tro paa den romerske Kirkes ophøiede Forrang og den romerske Biskops Primat. Alle skulle, som det sømmer sig, med Os høiagte og ære Vor helligste Fader, Pius IX. med pligtmæssig Hengivenhed. Han er ifølge det guddommelige Forsyns Villie

*) St. Iren. Adv. Hæret. l. 3. c. 8. N. 2.

Pave, Apostelfyrstens legitime Efterfølger, Christi Statholder paa Jorden, Troens første Lærer, Christi Skibs Styrmand, hvem af indre Overbeviisning Alle, som høre til Christi Faaresti, skyldte den beredvilligste Lydighed. Vi erklære og lære, at den romerske Biskops Autoritet stammer fra Christus, vor Herre, og at den derfor ikke grunder sig paa nogen- somhelst menneskelig Magt eller Gunst, at den til alle Tider er forbleven den samme selv i de Tider, da de skrækkeligste Forfølgelser rasede mod den romerske Kirke, saaledes som det var Tilfældet under den hellige Petrus' Fangenskab og Martyrdød.

4. Provincialconciliet i Kalocza (1863) erklærede: „Ligesom Petrus, for hvem Herren selv bad, at hans Tro ikke maatte aftage, var Troessandhedernes ufeilbare Lærer, saaledes bevare ogsaa hans retmæssige Efterfølgere, som beklæde Roms ophøiede Stol, Troens Depositum med den høieste og uomtvisteligste Fuldmagt til ufeilbart at forkynde Sandheden . . . Derfor forkaste og fordømme ogsaa Vi de af den gallicanske Clerus i Aaret 1682 offentliggjorte Propositioner, saaledes som det allerede er skeet ved den ærværdige afdøde Ærkebiskop af Gran og de øvrige Biskopper i Ungarn i Løbet af dette Aar, og forbyde alle Troende i denne Kirkeprovinds at lære, forsvare, ja endog at læse dem.“

5. Plenarconciliet i Baltimore af 1866, hvis Decreter bleve underskrevne af fireogfyrretyve Ærkebiskopper og Biskopper, erklærede: „Den levende og ufeilbare Autoritet findes ene og alene i den Kirke, som Christus har bygget paa Petrus, der er hele Kirkens Hoved, Styrrer og Hyrde, hvis Tro efter Christi Forjættelse aldrig skal vakle; i den Kirke, der stedse har haft retmæssige Overhyrder, som i uafbrudt Rækkefølge udlede deres Oprindelse fra selve Petrus, som sade paa hans Stol og ere Arvinger og Forsvarere af den samme Lære, Værdighed og Myndighed. Og, fordi Kirken er der, hvor Petrus er, og fordi Petrus stedse taler i den romerske Biskops Person, stedse lever

i sin Efterfølger, i ham afgjør og ved ham kundgjør Troesandhederne, derfor skulle Fortolkningerne af den guddommelige Sandhed modtages i den Mening, hvori de ere blevne troede og endnu troes af denne den hellige Petrus' romerske Stol, som er alle Kirkers Kilde og Lærer, som stedse har bevaret og lært de Troende den hele og fuldstændige af Christus forkyndte Lære, som har viist alle Mennesker Veien til det evige Liv og forkyndt den evige Sandheds Lærdomme.“

6. Det første Provincialconcil i Westminster af 1852 erklærede: „Naar vor guddommelige Frelser ved Propheten (Is. 51) siger formanende: „Seer hen til den Klippe, af hvilken I ere udhuggede, betragter Abraham, Eders Fader, da sømmer det sig, at vi, som frá den hellige Stol have faaet vor Tro, Præstedømmet og den sande Religion, mere end Andre føle os knyttede til den ved Kjærlighedens og Troskabens Baand. Derfor holde vi fast ved det Sandhedens og Rettroenhedens Grundlag, som efter Christi Villie skulde forblive urokkeligt, nemlig ved den hellige Petrus' Stol, hele Verdens Lærer, ved den hellige romerske Kirke. Hvad der defineres af den, det skulle vi alene af denne Grund betragte som afgjort og sikkert. See vi hen til denne Kirkes Overleveringer, til dens Ritus, fromme Skikke og Disciplin, til alle dens apostoliske Institutioner, saa elske og adlyde vi den med vort Hjertes hele Inderlighed. Vi erklære endelig offentligt, at vi høiagte Paven som Christi Stedfortræder, at vi ville adlyde ham og være forenede med ham ved den katolske Eenheds ømmeste Baand.“

7. Omtrent femhundrede blandt de Biskopper, som i Aaret 1867 vare komne sammen i Rom for at høitidelig holde Centenariet for de hellige Apostle Petri og Pauli Martyrdød, havde ingen Betænkelighed ved, i en til Pius IX. stilet Adresse at bruge følgende Ord: „Fordi vi troe, at Petrus har talt igjennem Pius' Mund, derfor erklære Vi, at ogsaa Vi sige, erklære og stadfæste Alt, hvad Du

har talt, stadfæstet og erklæret, i det Øiemed sikkert at bevare Troens Depositum, og at Vi med een Røst og een Aand brændemærke og forkaste Alt, hvad Du har har brændemærket og forkastet som stridende mod den guddommelige Tro og som en Hindring for Sjælens Frelse og for Befordringen af det menneskelige Samfunds Vel-færd. Thi det boer dybt i vor Bevidsthed, hvad Fædrene paa Conciliet i Florents i Unionsdecretet erklærede: at den romerske Biskop er Jesu Christi Statholder, hele Kirkens Overhoved og alle Christnes Fader og Lærer.

Italiens Biskopper og Franciscanerordenens Medlemmer indgave særskilte Petitioner i samme Øiemed.

14. Den 9. Februar blev den af Paven udnævnte Commission for Andragender sammenkaldt for at afgjøre, om denne Petition skulde forelægges Conciliet. Der reiste sig ingen Modsigelse, og Svaret gik i bejaende Retning. Dette havde til Følge, at der den 7. Marts blev omdeelt et nyt Capitel til Conciliets Fædre, hvis Titel lød: „Et Capitel, der skal tilføies Decretet om den romerske Biskops Primat, af det Indhold, at den romevske Biskop, naar han afgiver en Kjendelse i Sager, der vedkomme Troes- og Sædelæren, ikke kan feile.“

Man forundte Biskopperne atten Dage til at studere dette Shema og indgive deres eventuelle Ændringsforslag.

15. Vi ville nu foreløbig forlade Ufeilbarheden og gaae lidt nærmere ind paa den første Constitution „om den katholske Tro“. I et foregaaende Afsnit have vi meddeelt denne Constitutions Historie og seet, hvorledes den i det tredie offentlige Møde eenstemmigt blev vedtagen med sexhundredeogsyvogtredsindstyve Stemmer. Nu skulle vi i Korthed handle om dens Gjenstand.

Først skulle vi forelægge Indholdet af den første Constitution om den katholske Tro.

Den begynder med en Fortale eller Indledning, hvori de Onder opregnes og paavises, som siden Conciliet i Trient ere komne for Dagen og have truet med at trænge ind i Kirken. Conciliet betegner Forkastelsen af Kirkens

guddommelige og derfor ufeilbare Autoritet som den første Grund til alle disse Onder. En udeblivelig Følge af denne Forkastelse var den, at Afgjørelsen af alle Religions-spørgsmaal blev overladt til ethvert enkelt Individ's Dom. Heri har da atter Tilblivelsen af nye og talrige Secter, der bekæmpe hverandre indbyrdes, sin Aarsag, og Alt dette bevirkede, at Troen paa Christendommen gik tilgrunde hos mange Mennesker. For tre hundrede Aar siden sagde man, at de hellige Skriver vare den eneste Kilde til den christelige Tro. Nu derimod blive de hellige Skriver af Mange forkastede som Myther og Fabler. Denne Opgivelse af den guddommelige Autoritet og den aabenbarede Sandhed havde to Hovedvildfarelser til Følge, som atter hver for sig ere en rig Kilde til Vildfarelser. Den ene er Rationalismen, der siger, at den menneskelige Fornuft er Prøvestenen, Maalestokken og Kilden til alle Sandheder; den anden er Naturalismen, som aldeles og fuldstændigt nægter Tilværelsen af en overnaturlig Naadens og Sandhedens Orden; men Rationalismens og Naturalismens Børn ere Pantheismen, Atheismen og Materialismen. Disse tilintetgjøre i den menneskelige Aand selv den naturlige Deisme: Troen paa Guds og Sjælens Tilværelse, og have i Politiken indført Revolutionens lovløse Aand, som fortiden undergraver det menneskelige Samfunds Grundvolde. Paa denne Maade blive Verdens aandelige Vildfarelser udenfor Kirken fremstillede. Constitutionen fortsætter derpaa og siger, at ogsaa mange Katholiker, som Følge af, at de vare komne i Berøring med disse Vildfarelser, have tabt om end ikke Troen, saa dog Fromheden og den katholske Følelse, der ere de eneste virksomme Midler mod Indifferentismen. Heri har det sin Grund, at vrang Fortolkninger af Kirkens Lære ere fremkomne, og at man har blandet og sammenrørt Naturens og Naadens Orden og Videnskaben og den guddommelige Tro mellem hverandre. Constiutionen omhandler derpaa i fire Capitler:

1. Gud, alle Tings Skaber;
2. Aabenbaringen;
3. Troen;
4. Troens Forhold til den fornuftige Erkjendelse.
(Fortsættes.)

Biskop Martensen om Familieliv og Opdragelse.

Kbhvn. d. 9. Octbr. 1878.

I et tidligere Brev af ^{27/7} fremhævede Du, kjære Ven, „den sindrige Maade, hvorpaa Biskop Martensen har forstaaet at aflukke de mange dagligdags Forhold en interessant Side og paatrykke dem et tiltalende og op-høiet Præg“. Jeg deler din Beundring, og efter din Opfordring tilføier jeg gjerne et eller andet Exempel til dem, Du i samme Brev har anført.

Om Familiekjærlighed siger Biskoppen (II, 2. S. 74. 75): „Fremfor Alt maa den underordne sig Guds Rige, som er Menneskelivets sidste og høieste Formaal, og til hvis Udbredelse og aandelige Herredømme Familien skal tjene. Da Christendommen traadte ind i Verden, forstyrrede den Familiefreden i mange Huse; og det Samme gjør den endnu, hvor i Familier, der enten leve uberørte af Christendommen, eller hvor der dog kun findes en blot udvortes Vanechristendom, enkelte Medlemmer blive vakte til Evangeliet, og hvor det nye Liv og det nye Vidnesbyrd vækker Modsigelse og bringer Uro og Splid i Huset. Her opfyldes Herrens Ord: „Jeg er kommen for at tvistiggjøre et Menneske imod sin Fader, og Datteren imod sin Moder, og Sønnens Hustru imod hendes Mands Moder, og en Mands Huusfolk skulle være hans Fjender. Hvo som elsker Fader eller Moder mere end mig, er mig ikke værd, og hvo som elsker Søn og Datter mere end mig, er mig ikke værd“ (Matth. 10, 35—37).

„Hvor vanskelige Forhold der nu end her kunne fremkomme, hvor mange Feil der end kunne findes hos de christeligt vakte Medlemmer, der ofte uden al Fornødenhed bære deres nye Liv og deres nye Erkjendelse tilskue, og i deres hele Færd ofte vise sig som en gjærende Most — Sagen selv, at den verdslige Familiefred forstyrres ved Evangeliet, er i god Orden i Guds Huusholdning. Man indtager en aldeles uholdbar Stilling, naar man, hvad ikke sjældent forekommer, i Familiefredens og den huuslige Enigheds Navn — som om denne var det høieste Gode — vil udelukke Christendommen med Herrens Fred. Saadanne Forstyrrelser af Freden ere en Crisis, som Herren selv indfører i Huset, for at det store Spørgsmaal kan komme til at gaae igjennem Sjælene: Hvad er Sandhed? hvad skal jeg gjøre for at blive salig? og for at de kunne bringes til at betænke, hvad der i Sandhed tjener baade til de Enkeltes og til hele Husets Fred.“*)

Af det nærmestfølgende Afsnit om „Forældre og Børn“ udhæver jeg de sande Ord, som findes der om Opdragelsens Pligt og Maade.

„Det er Forældrenes Pligt at opdrage deres Børn, som det er Børnenes Ret at opdrages . . .“

„Børnene skulle opdrages til Ærefrygt og Lydighed, til Pietet og Kjærlighed, til Tro paa Gud og deres Frelser, og Uddannelsen af deres aandelige og legemlige Evner bør underordnes dette Hensyn.

„Den sande Opdragelse bør søge ligesaa meget at undgaae en overdreven Strengthed som en blødagtig Mildhed, der kun er Svaghed. Erfaringen viser os begge Yderligheder. Man har saaledes skjælnet mellem Slægter, der ere opdragne ved Prygl, og Slægter, der ere opdragne ved Smiger; og det turde have viist sig, at de Pryglede, der have været under Lovens Tugt, have baaret bedre Frugter end de Smigrede, der ere opfostrede i Lov-

*) Og naar En ifølge en slig Vækkelse skulde komme til den Overbeviisning, at Sandheden findes i Katholicismen, og at den fulde og uforvanskede Sandhed findes kun i Katholicismen, da er det dog vel „i god Orden“, at vedkommende Familienmedlem gjør det Skridt, som Samvittigheden og Gud Herren fordrer af ham som en ufravigelig Pligt. naar han vil blive salig — om end den verdslige Familiefred desværre skulde forstyrres derved.

løshedens, i Selvraadighedens og Blødagtighedens Element. Men jo mere Opdragelsen føres i Christi Aand, desto mere vil den ogsaa vise en Forening af Alvor og Kjærlighed, Autoritet og Frihed, Lov og Evangelium.

„Ingen Opdragelse kan være uden Tugt; thi Egenvillien maa brydes, naar Villien til det Almeengyldige og Gode skal uddannes. Et Hovedmiddel hertil er en tidlig Tilvænnelse til Arbeidsomhed og Orden, til Punktighed og Regelmæssighed i den hele Leveviis. Straffe ville ikke kunne udeblive, men det maa være Kjærligheden, der straffer, og al Lidenskabelighed, Vilkaarlighed og Uretfærdighed maa undgaaes, „for at Børnene ikke skulle blive opirrede . . .“

„Det høiere Maal er, at ikke Frygtens, men Pietetens og Kjærlighedens Aand bliver herskende, at de gjøre det Gode, fordi de finde en Glæde deri, og at Afsky for det Onde, fremfor Alt Afsky for al Usandhed og al Ureenhed og Besmittelse bliver dem naturlig. Den Pietet, der skal uddannes hos Børnene, skal ikke blot være for Forældrene, men for Alt, hvad der fortjener at æres, forsaavidt det træder ind i deres Bevidsthedskreds.

„Naar der nuomstunder klages over, at Ungdommen har for liden Pietet, da grunder dette sig for en stor Deel deri, at Forældrene, at hele den ældre Slægt har for liden Pietet for det, som fortjener at æres, men beherskes af en Aand, der overveiende er kritisk og opløsende. Exemplet udøver her en mægtig Indflydelse. Ville I opdrage Eders Børn til Pietet og Beundring for, hvad der er Stort og Herligt i Livet, da haver selv Pietet og Beundring, og giver dem ikke det daglige Exempel af en dadlende, hovmodig Vragen, hvilken Intet er tilpas, og som ikke seer op til noget Ideal. Smitten meddeler sig til Børnene langt tidligere, end man er tilbøielig til at troe. Snart viser der sig en Meeldug paa de spæde Planter, som kuer deres Væxt.“

Alt dette er ikke blot sandt, men ypperligt sagt. Alle Forældre, der ønske, at deres Børn maae blive dem til Velsignelse, ville gjøre vel i at lægge sig disse Ord paa Hjerte, — alle, ikke blot de troende Forældre, men ogsaa de vantroe, ikke blot protestantiske men ogsaa katholske. Ligeoverfor de Sidste — Katholikerne — bydes der mig i denne fortrinlige pædagogiske Anviisning et Forsvarsvaaben, jeg i lang Tid har savnet.

Blandt de Bekjendte, som jeg oftere har Leilighed til at tale med, er en vis N., en ultramontan Katholik, men et meget fornuftigt Menneske, der har et praktisk Blik og sunde Grundsætninger som Forretningsmand og Familiefader; derhos er han lidt ligefrem, for ei at sige mere, i sine Meningsytringer. Han sagde engang ved given Leilighed til mig: „De maa ikke tage det ilde op; skal jeg tale reent ud af Posen, da maa jeg sige: Luften her er protestantisk; den indeholder en ikke ubetydelig Tilsætning af Blødagtighed og Selvraadighed. Jeg, som i yngre Aar har indaandet katholsk Luft, føler det godt; men jeg maa desværre ydmygt tilstaae, at vi Katholiker have faaet noget med af denne Blødagtighed og Selvraadighed. Protestantismen afskyer Helgen-Dyrkelsen; men da Menneske-Dyrkelse ved Siden af Gudsdyrkelse nu engang ligger i Menneskets Natur, ere I faldne paa Børne-Dyrkelse, og vi med Eder. Vore Børn ere blevne vore Helgener; og den sørgelige Følge er, at de kun altfor tidligt ophøre at være sande Børn i Gud Herrens Øine, idet vi forkjæle dem og opdrage dem til Egensindighed, Forfængelighed, Magelighed og Indbildskhed. — Og vi selv, vi Voxne? Protestantismens Aand er, mildest talt, Selvstændighedens Aand; og den bliver gjerne hos os til Selvraadighedens.“

Disse ligefremme Ord kunde jeg ikke glemme; de havde ærgret mig, meest fordi jeg maatte sige: Manden har ikke aldeles Uret i at paastaae, at vor Opdragelse har et Præg af Blødagtighed.*)

Siden den Tid var jeg betænkt paa at samle, notere og gjemme Andres Udtalelser om og navnlig Advarsler mod denne Blødagtighedens Aand, hvorsomhelst jeg fandt saadanne i Bøger og Aviser. Siden Sommeren har jeg paa min Skrivepult et Udsnit, jeg gjorde af den „Brlg. Tid.“ En Fader til 12 Børn, af hvilke den ældste endnu gaaer (eller i det mindste dengang endnu gik) i Skole, advarede i et Inserat: „Lad os dog ikke forkjæle vore Børn i den Grad, at vi lære dem at give efter og lægge

*) M. ytrer i samme Retning (S. 335): „Nu er der Tilbøielighed til en lovløs Frihed i Skolen, idet der er dem, som kræve, at Børnene kun skulle lære, hvad de selv have Lyst til, kun skulle arbejde, naar de ere oplagte dertil, og at Læreren forøvrigt har at rette sig efter Børnenes Ønsker og Stemninger, for at Aanden i Børnene ikke skal hindres i dens frie Gang.“

Hænderne i Skjødet ved den første ubetydelige Besværlighed der møder dem. Senere i Livet vil der til Fler-tallet af dem netop blive stillet den Fordring, at de skulle arbeide og gjøre deres Pligt, enten det er varmt eller koldt, enten de ere oplagte dertil eller ikke, og det er derfor uforsvarligt, i Ungdommen at vænne dem til at sætte deres egen Bekvemmelighed over Pligt og Arbeide.“

Dette en Faders velmeente og forstandige Raad syn-tes jeg godt om, og jeg vilde i fornødent Fald have be-raabt mig paa hans Autoritet. Men siden Biskoppen har fremsat de anførte ypperlige Grundsætninger, siden han har skrevet (II, 2 S. 356): „Saalænge der i Skolerne kun holdes Foredrag til Vækkelse og Forlystelse, uden at Eleverne holdes til aandeligt Arbeide og Anstræn-gelse, saalænge er den rette Form for Skolerne ikke funden: thi Dannelse og Kundskab erhverves ikke uden Selvarbeide og Selvanstrængelse“ — siden den Tid skal mit eneste Forsvar mod slige Be-breidelser være, at jeg svarer: Gjør efter hine Grundsæt-ninger — ikke efter vort Exempel.

Dog, kjære Petræus, jeg mærker, jeg er i Fare for at falde tilbage i min Skjødesynd, at blive snaksom. Derfor bryder jeg af. Og for at slutte paa en Maade, der svarer til Dit classiske Navn og mit,

„Mitto Tibi N-AVE-M prora puppique carentem.“

Din G. Montanus.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Cardinalvicar Monaco Lavaletta har paa Pavens Befaling rettet følgende Skrivelse til alle Biskop-per: „Paa Esquilin er der opstaaet et nyt Kvarteer, som hidtil ikke har været i Besiddelse af et eget Gudshuus. Som Følge heraf kunne Beboerne af dette Kyarteer kun med Vanskelighed opfylde deres Religions Pligter. Med Hans Helligheds Samtykke skal derfor i dette Kvarteer bygges en Kirke til Ære for Jesu allerhelligste Hjerte, og det synes mig at være hensigtsmæssigt at overdrage „Federazione Piana“ (en Forening af romersk-katholske

Selskaber) Indsamlingen af de fra hele den katholske Verden sammenstrømmende Gaver, dog saaledes, at de franske Dioceses ikke skulle bidrage, fordi Franskmændene bygge en stor Votivkirke til Ære for Jesu Hjerter paa Montmartre i Paris. Kirken skal bygges til Minde om Pave Pius IX. og skal for de kommende Slægter være en Erindring om hans Dyder og ophøiede Gjerninger. Jeg tvivler ikke om, at De vil understøtte dette Foretagende, og at Katholikerne i Deres Dioces ville deeltage deri.“

England. Cardinal Manning indviede nylig en ny Kirke i Middlesborough i Dioceseset Beverley. Over 200 Convertiter overværede denne Høitidelighed. Tre af dem havde bidraget c. 4000 Pd. St. til Kirken. Den følgende Dag talte Cardinalen i samme Kirke for en talrig Forsamling om Drukkenskab. Han beklagede meget, at han var nødt til at tale om denne Last; men det var paatrængende nødvendigt, fordi der i ingen Verdensdeel blev drukket saa meget som i de tre Kongeriger England, Skotland og Irland. Og denne Last var ikke blot udbredt blandt de lavere Folkeclasser, men selv Mænd af høi Rang vare forfaldne dertil, ja endog Kvinder. Medens Muhamedanere og Hinduer kun drak Vand, vare de christne Englændere forfaldne til Drukkenskab, og det var beviist, at ikke mindre end 60,000 Personer døde aarligt af umaadelig Nydelse af Spiritus, og 75 Procent af alle Forbrydelser maatte skrives paa Drikkesygens Regning.

Quito. Et radicalt Blad i Quito indrømmer nu aabent, at Frimurerne have ladet Præsident Garcia Moreno myrde. „Expectador“, saaledes heder Bladet, skriver: „Man vil sige: hvorfor have I hjulpet til at dræbe Garcia Moreno? Vi have dræbt ham, fordi han haardnakket holdt fast ved sit Embede, hvilket er imod den republicanske Forfatning. Vi have dræbt ham, for den infernale Manis Skyld, med hvilken han betroede Alt til Udlændinge; vi have dræbt ham, fordi han agtede at udbrede Philip II.' skrækkelige Læresætninger; af disse og mange andre Grunde have vi dræbt ham. Men hans Characterstyrke, hans Iver for de offentlige Bygninger, hans vidunderlige og utrættelige Virksomhed, hans Energi, den Autoritet, hvormed han indgød Soldaterne Frygt, hans Rundhaandethed mod det offentlige Vel — Alt dette opfylder os med Beundring, og vi yde hans ædle Dyder vor uforbeholdne Høiagtelse.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 13. October. 18. Søndag efter Pintse. (Kvartalscol-
lect af Peterspengen.) Kl. 6 Aften Andagt med Præ-
diken i Sct. Ansgars Kirke. — 14. M. Callistus, Pave og
Martyr. 15. Ti. Theresia, Jomfru. 16. O. Gallus, Abbed.
17. To. Hedvig, Enke. 18. F. Lucas, Evangelist.
19. L. Petrus af Atcantara, Bekj.

Søndagen d. 20. October. 19. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
 Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
 Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars
 Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag,
 Onsdag, Fredag). I Klosteret, Toldbodveien
 (Tirsdag, Torsdag og Løverdags) og i Hospi-
 talet.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 42. Søndagen den 20de October. 1878

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. Den hellige Raimund. Kirkelige Efterretninger: Genf, Leipzig.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 41.)

16. Man vil maaskee spørge: Hvorfor skal i den christelige Tidsregnings nittende Aarhundrede et almindeligt Concil sammenkaldes, for at definere disse Lærdomme som Dogmer. Svaret er simpelthen følgende: Fordi disse Lærdomme ere guddommelige Sandheder, Sandheder, som gribe dybt ind i det christelige Liv, og fordi de alligevel ere blevne nægtede. I trehundrede Aar ere disse Sandheder, som danne Grundlaget for al Sandhed, blevne systematisk nægtede, og paa Grund heraf er det nu kommet saa vidt, at man i vide Kredse formelig forkaster alle Troessandheder. De som spørge saaledes, maae i Sandhed kun have ringe Kjendskab til den Aands eller den aandelige Tilstands Historie, som hersker i den saakaldte christelige Verden. I Sandhed! Det synes, som om de vide meget lidt om, at Pius IX. igjennem hele sit Pontificats Tid har bestræbt sig for at modarbeide alle

vore Dages Vildfarelser. Enhver Tidsalder indtil vore Dage har havt sit særegne Hæresi. Det nittende Aarhundrede har vel ikke havt et særeget Hæresi, men man kan sige, at det har alle Hæresier, fordi det er Vantroens Aarhundrede. Menneskets Fornuft har i Løbet af tre Aarhundreder løsrevet sig fra al Tro; ja, hvad mere er: vor Tids Hæresi er et Hæresi selv med Hensyn til den naturlige Ordens Sandheder; dette kundgjør sig især i den Paastand, at Fornuften er sig selv nok. Men i Sammenligning med de Mennesker, som levede i det sextende Aarhundrede, have vi den store Fordeel, at vi see, hvorledes den aandelige Bevægelse, som dengang begyndte, nu har aabenbaret sine sidste Conseqventser. Hine saae kun den første Afvigelse fra den rette Vei, en Vildfarelse, som dengang tilbørligt blev vurderet. — Menneskets Fornuft er enten sig selv nok, eller ei. Er det Første Tilfældet, saa har den i Sandhed med Rationalismen naaet sit Høidepunkt. Men er den sig ikke nok, saa behøves der endnu noget Høiere end Fornuften. Eller med andre Ord: Fornuften er enten sin egen Lærerinde, eller den trænger til en Lærer, som er høiere end den selv. Den christelige Verden havde indtil det sextende Aarhundrede troet, at Gud var den menneskelige Fornufts Lærer, endvidere, at Gud vedblivende gjennem Verden og i Verden var virksom som Lærer, og at paa Grund heraf Menneskets Fornuft stod i et Forhold til Gud, som en Discipels til sin Lærer og Fører. Bevægelsen i det sextende Aarhundrede beroer i sin sidste Grund paa den Paastand, at den menneskelige Fornuft i sig er Dommer over og en Maalestok for al Sandhed. Omendskjøndt Reformationen, ifølgdens Tilhængeres nationale og personlige Character i Tydskland, Frankrig, England, Skotland og Schweits møder os i forskjellige Skikkelser, saa har den dog et fælleds Princip; og det er den Lære, at man tør appellere fra Kirkens levende Autoritet til de inspirerede Skrivter, eller med andre Ord til de Skrivter, i hvilke Beretningerne om Christendommen ere optegnede, og om hvis

Ægthed og Troværdighed Fornuften har at give sin Kjendelse og efter sit Skjøn fortolke. Forkastelsen af særegne Lærdomme og Skikke i den katholske Kirke var i disse Stridigheder kun Biting og Tilfældigt. Reformationens Væsen bestod i Forkastelsen af Kirkens Læreautoritet. Reformatorerne benægtede, at Kirken var af guddommelig Natur, og at den derfor var i Besiddelse af ufeilbar Vished. Den reformerede Religions Historie i Tydskland beviser denne Paastands Sandhed paa det Klareste. Den har havt tre Perioder. Den første var en Periode, i hvilken der herskede dogmatisk Rigorisme. Den lutherske Lære blev Menneskene paanødt som Guds Ord og troet af dem som saadant. Den lutherske Religions Tilhængere troede paa den, som de tidligere havde gjort med Hensyn til den katholske Religion. Kun var deres Troes Princip blevet et andet. De havde troet, at den katholske Lære var Guds Ord; nu troede de, at den lutherske Lære var Guds Ord. Fordum havde de troet, hvad Kirken erklærede dem; nu troede de kun hvad Bibelen sagde dem. Fordum tilkom det ikke Individet at sige, hvad Kirkens Røst var, men af Luther var det bleven overladt til Enhver at sige, hvad Bibelens Røst var. Men denne Periode kunde ikke blive af lang Varighed. Dette Systems Ufuldkommenhed fremkaldte Tvivl. Reformatorernes Stridigheder og Modsigelser rystede Reformationens Autoritet. Folk, som tænkte følgeret, begyndte at opgive Troen paa Dogmerne og at nøies med et personligt fromt Levnet. Den anden Periode var den Tid, da Pietismen herskede, og i hvilken de christelige Lærdomme efterhaanden tabte deres Sikkerhed og Bestemthed. Men en Pietisme, som ikke støtter sig paa positive Troes sandheder, kunde umulig længe bestaae ved sig selv. Den var som Sæden, der ikke har Rod, og derfor visner. Snart frembrød den tredie Periode, Rationalismens Periode. Pietismen havde lukket sine Øine for de Sandheder, hvilke den følte sig fristet til at betvivle. Rationalismen derimod saae dem stadigt og kjækt i Øiet og granskede efter

deres Grunde og indre Evidents, og den Autoritet, de hvilede paa. Undersøgelsen var snart ført til Ende. Man havde tilsidst ikke noget Andet end en Bog, og denne Bog beroede helt og holdent paa Resultaterne af menneskelig Historiegranskning. Een Bog af de hellige Skrivter efter den anden blev af Rationalismen kritisk undersøgt og endelig forkastet, indtil tilsidst hele den hellige Skrivt var forviist til Mythernes Rige. Men dermed havde man givet den lutherske Reformation Banesaaret. Tydsklands moderne Rationalister ere de legitime Børn af det 16de Aarhundredes Lutheranere.

17. Det Samme, som skete med Religionen, er ogsaa skeet i Philosophien. For trehundrede Aar siden traadte os det aandelige Verdenssystem imøde i den christelige Skoles Philosophi. Philosophien havde været den aandelige Forberedelsesskole og Indledning til den scholastiske Theologi; og uden al Tvivl er denne Philosophi det solideste og skarpsindigste System, som den menneskelige Aand nogensinde af egen Kraft og uden Hjælp udenfra har udarbejdet. Reformationen erklærede saavel den scholastiske Theologi som den scholastiske Philosophi Krig. Følgerne heraf vare i Philosophien ganske de samme, som vi i det Foregaaende have paa viist: der opstod en Tvivlen, som endte i Skepticisme, Pantheisme, Atheisme og Naturalisme. Philosophiens Historie fra Leibnitz, Wolf og Kant ned til Hegel, Fichte, Schelling og Strauss viser paa det Tydeligste, hvorledes man ogsaa her, lidt efter lidt men stadigt, skred frem, indtil man tilsidst naaede saa vidt, at man forkastede Alt, som gik ud over Fornuft og Natur. Ikke desto mindre ansaae den senere tydske Philosophi sig for at være Theologi, men lærte alligevel, at Fornuften ikke kan bevise Guds Tilværelse, men kun Tilværelsen af et Væsen, som var stort nok til at skabe Verdensaltet. Den lærer endvidere, at Gud er Verden og Verden er Gud, at alle Ting ere Tilkjendegivelser eller Udstrømninger (Manifestationer eller Emanationer) af Gud, og at Gud skaber Tingene

med Nødvendighed; at han ikke kan aabenbare sig paa en udvortes Maade, der kan iagttages af Sandserne, at alle Gjenstande for Forstandsvirksomheden kun antydes af den ydre Verden, at religiøs Tro og religiøs Følelse er eet og det samme, at Troen hviler paa Følelsen af Virkeligheden af det, som er blevet tænkt, at Intet bør troes, som ikke kan bevises, og at, hvor dette ikke er Tilfældet, kan der heller ikke forlanges Tro af Menneskene.

Til disse Læresætninger maatte de Mænd, som udarbejdede den første Constitution om den katholske Tro tage Hensyn; thi disse og lignende Vildfarelser i Philosophien vare allerede flere Generationer igjennem blevne udbredte blandt det tyske Folk. Det er rigtignok sandt, at de vare Lutherdommens Efterslæt og derfor især bleve foredragne i de ikkekatholske Skoler, hvor man havde udarbejdet dem til formelige Systemer. Men det maa vel mærkes, at ogsaa Katholiker have studeret ved de confessionsløse Universiteter, og at Regeringerne have udnævnt Protestanter til Professorer, hvis Forelæsninger hørtes baade af Protestanter og Katholiker. Men en saadan Smitte kan ligesaalidt indskrænkes til et vist Gebeet, som smitsomme Sygdomme kunne holdes indenfor visse Grændser. Deraf kom det, at ogsaa Katholiker bleve fortrolige med saadanne Anskuelse, og at disse falske Theorier ogsaa bleve foredragne af katholske Philosopher. Pius IX. fandt sig under sit Pontificat tre eller fire Gange foranlediget til at forkaste philosophiske Systemer, som bleve lærte af katholske Professorer.

18. Efter denne korte Fremstilling af Indledningens Indhold skulle vi nu gaae over til Capitlerne i Constitutionen „de fide catholica“, og i Korthed meddele de deri indeholdte Sandheder.

Det Vaticanske Concil har i denne Constitution defineret Sandheder, som intet Concil tidligere har omhandlet.

I det første Capitel siges der, at alle Tings Skabelse har sin Aarsag i Guds frie Villie, og den forkaster og

banlyser derfor de philosophiske Emanationstheorier og den pantheistiske Identitet af Gud med Verden — philosophiske Vildfarelser, som endnu den Dag idag ere almindelig udbredte.

I andet Capitel lærer det, at Guds Tilværelse med Sikkerhed kan erkjendes af den synlige Skabnings Værker. Gud har her givet os tilstrækkelig Sikkerhed og Forstand, for at kunne opnaae denne Vished. Denne vor naturlige Fornufts Forvisning kan ogsaa kaldes: Ufeilbarhed i den naturlige Orden. Gud har aabenbaret sig i de skabte Ting saaledes, at Fornuften, naar den befinder sig i normal Tilstand, kan naae til at erkjende Hans Tilværelse, Hans Almagt og Hans Guddom. Denne ufeilbare Vished danner Grundlaget for Menneskets moralske Liv. Den hellige Paulus siger, at de, som ikke erkjende Gud af de skabte Ting, ingen Undskyldning have. Men de vilde ikke være uden Undskyldning, naar Gud ikke kunde erkjendes ved Fornuftens Lys. Og dersom Fornuften kunde skuffes i denne Erkjendelse, d. e. naar den ikke havde Sikkerhed for den, saa kunde der heller ikke for Samvittigheden gives nogen moralsk Forpligtelse til at troe. Atheisten, Pantheisten og Skeptikeren vilde være undskyldte for deres Vantro og Tvivl. Men, betvivler man Guds Tilværelse og moralske Character, saa er ogsaa Grundlaget for hele Moralloven rystet og tvivlsomt. *Lex dubia non obligat* (en tvivlsom Lov forpligter ikke).

Hidtil har intet af Kirkens Concilier fundet sig foranlediget til at definere disse Sandheder som Dogmer. Thi i ingen Tidsalder har den christne Verden fjernet sig saa langt fra Deismen, der, uagtet al det menneskelige Hjertes Forkeerthed og Fordærvelse, dog altid lige fra Verdens Begyndelse har været kjendelig i det menneskelige Liv. Det er muligt, at man i England forbauses over et saadant Decret. Men Enhver, som kjender noget til Frankrigs og Tydsklands Historie og de der i dette Aarhundrede gængse philosophiske Systemer, han vil til-

visse forstaae Grundene for dets Udstedelse og erkjende, at det var absolut nødvendigt.

Det maa dog bemærkes, at Conciliet ikke har paa-
staaet, at Menneskene behøve at naae til Guds Erkjen-
delse ved deres egen Fornuft eller ogsaa sædvanlig ad
denne Vei naae dertil. Det er vist, at de i Virkeligheden,
saasomt de naae til Selvbevidsthed, modtage denne Kund-
skab ved Andres Underviisning igjennem Meddelelsen af
Troessandhederne. Det Vaticanske Concils Decret paa-
staaer blot to Ting: 1) at Skabelsens Værker give til-
strækkelig Vished om Guds Tilværelse og 2) at Fornuften
ved sig selv er i Besiddelse af Evne til, i Kraft af denne
Vished gennem en logisk Beviisfølelse at kunne erkjende
Guds Tilværelse. Denne Sætning udelukker to Vildfarel-
ser: 1) den, der nægter, at den synlige Verden alene giver
en tilstrækkelig Vished om Guds Tilværelse; 2) den Vild-
farelse, som frakjender Fornuften Evne til at erkjende
denne Sandhed uden Tradition og uden Meddelelse af
Troessandhederne. Efterat i andet Capitel først disse
naturlige Sandheder ere fremlagte, saa bliver derpaa fast-
slaaet, at Aabenbaringen baade er mulig, og at den er en
Kjendsgjerning. Det bliver ogsaa sagt, at Aabenbaringen
i to Punkter er nødvendig: 1) for Erkjendelsen af alle
de Sandheder, som gaae ud over Naturens Orden; 2) for
Menneskets Deelagtiggjørelse i en høiere Erkjendelse og
Fuldkommenhed. Det bliver altsaa her nægtet, at Men-
nesket ved sin egen naturlige Kraft kan naae til en saadan
høiere Fuldkommenhed.

Det tredie Capitel begynder med de Ord: „Da
Mennesket ganske og aldeles er afhængigt af Gud, sin
Skaber og Herre, og den skabte Fornuft ligeledes ganske
er den uskabte Sandhed underordnet, saa ere vi forpligtede
til, i Troen at vise den guddommelige Aabenbaring For-
standens og Villiens fuldkomne Lydighed.“ Hermed benægtes
Rationalismens første Axiomer. Disse kunne ikke udtryk-
kes bedre end med den anden og tredie af de i Syllabus
forkastede Sætnings Ord. „Enhver Guds Indvirken paa

Mennesket og Verden benægtes.“ Dette vilde naturligviis udelukke Aabenbaringen, Naaden, Forsynet og den menneskelige Fornufts Afhængighed af Gud ved Troen. Dernæst: „Den menneskelige Fornuft er uden Hensyn til Gud den eneste Dommer om Sandhed og Vildfarelse, om Godt og Ondt; den er sin egen Lov; ligeledes er den ved sine naturlige Kræfter tilstrækkelig til at sørge for Menneskenes Velfærd.“

Rationalismens Grundsætninger kunne ogsaa gjengives paa følgende Maade: 1) Fornuften er den eneste Dommer om Sandheden, saa at Alt, hvad den forkaster, er utroligt; 2) Fornuften er Maalestocken for Sandheden, saa at Alt, hvad der overstiger dens Fatteevne, er utroligt; 3) Fornuften er den eneste Kilde til Sandheden, saa at Alt, hvad den ikke erkjender, og som ikke kan udledes af den, er utroligt. Dersom disse Grundsætninger, eller ogsaa kun een af dem, vare rigtige, saa var den menneskelige Fornuft uafhængig af Gud, og Gud kunde ikke paalægge den nogen Forpligtelse til at troe.

Heraf vilde da følge, at enhver Aabenbaring er unyttig, og at der ikke gives anden Sandhed end den naturlige. Men hermed bliver enhver Aabenbaring og følgelig enhver overnaturlig Sandhed, f. Ex. Forløsningen, Læren om Forløseren og den overnaturlige Naade, nægtet. Derfor gives der intet andet Valg, end: Enten Rationalisme, eller Tro. Den menneskelige Forstand er enten en Kritiker eller en Discipel, og for at bestemme, hvilken af Delene den er, dertil er den første nødvendige Sandhed, Guds Tilværelse, nok. Naar Verden er Gud og Gud Verden; naar der ikke gives en fra Verden forskjellig personlig Skaber, eller naar vi ikke kunne erkjende, at han er til, saa er Menneskets Forstand Dommer over Alt hvad der er til udenfor det. Hele Naturen er ham da undergiven, og, skjøndt han ikke har skabt et eneste Sand eller Hvedekorn, saa bærer han sig ad, som om han var alle Tings Herre og Dommer. Dette er den fuldendte, absolute Rationalismes ethiske Character.

Men der gives ogsaa endnu en anden Form af Rationalismen, men som dog er inconsequent og svævende. Mange, der gyse tilbage for den Paastand, at Fornuften i og for sig er Sandhedens eneste Kilde, og at Intet er sandt uden det, som den menneskelige Forstand magter at erkjende, paastaae ikke desto mindre, at Fornuften er Sandhedens Maalestok, og at Alt, hvad der er ubegribeligt, ikke kan troes. Lærerne af denne Skole indrømme vel, at ved Aabenbaringen ere vel Sandheder blevne os meddeelte, som Mennesket uden den ikke havde kunnet finde; men de paastaae, at, efterat disse Sandheder een gang ere aabenbarede, er Fornuften istand til at forstaae dem tilfulde, ja selv til at bevise dem, og at de derfor ikke blot ere Gjenstande for Tro, men ogsaa for Viden. De paatage sig derfor at bevise Læren om den hellige Treenighed og om Menneskevordelsen. Da de imidlertid havde bragt det saa vidt, at Fornuften kunde begribe disse Hemmeligheder, saa hørte disse op at være Aabenbaringssandheder. Heri har det sin Grund, at Mange i de sidste Aarhundreder have opgivet hele Aabenbaringen.

Men naar der er Troessandheder, som ikke tillige ere Videnssandheder: Sandheder, som Fornuften tilfulde kan begribe og tilegne sig i deres første og evidente Principer, saa er der en virkelig Forskjæl imellem Tro og Viden. Begge ere vel Forstandsfunctioner; begge ere i streng Forstand fornuftige, men de ere forskjellige fra hinanden paa Grund af deres Gjenstand og derfor ogsaa paa Grund af deres Princip. Troen er den Lydighed, som den skabte Forstand viser ligeoverfor Guds uskabte Intelligents. Men Troen er ingen blind eller ufornuftig Act. Erkjendelsen af Troens Motiver fremgaaer af Forstandens Virksomhed. Forstanden veier de Grunde, som godtgjøre, at det er fornuftigt at troe det, som Guds uskabte Intelligents aabenbarer Menneskene. Troen omfatter følgelig ogsaa de Grunde, som godtgjøre, at det er en fornuftig Act at troe det, som gaaer ud over Fornuften, og som Fornuften derfor ikke mægter at opdage. Det at vide

bestaaer deri, at man erkjender Sandheden i dens Principer. Men dette er kun muligt for Mennesket indenfor Grændserne af den naturlige Orden.

I fjerde Capitel omhandler derfor Conciliet Forholdet imellem Tro og Viden. Det erklærer, at der er to Slags Erkjendelse, som ere forskjællige i Medfør af deres Princip og deres Gjenstand: i Henseende til Princip, fordi den ene fremgaaer af den naturlige Fornuft, og den anden af den guddommelige Tro; i Henseende til deres Gjenstand, fordi den ene kun har at gjøre med naturlige, og den anden med overnaturlige Sandheder. Derpaa erklæres der, at der ikke kan være nogen Modsigelse imellem Tro og Viden. Tro og Viden bevæge sig rigtignok paa forskjællige Gebeter; men Sandheden kan aldrig stride mod Sandheden, og heller ikke kan Sandheden modsige sig selv. Dersom det derfor nogensinde skulde synes, som om der var en Modsigelse imellem Troens Sandheder og det, som Fornuften har erkjendt, saa er denne Modsigelse kun tilsyneladende og forbigaaende, og saalænge Modsigelsen er tilstede, saa længe ere vi forpligtede til at troe, at denne Modsigelse ikke er en virkelig, men kun en tilsyneladende Modsigelse; og dette siger os allerede den blotte Fornuft, som viser os, at Troeslæren ikke kan være usand.

Constitutionen erklærer endvidere, at Tro og Fornuft understøtte hverandre indbyrdes: „Langt fra“, heder det, „at Kirken skulde være en Hindring for de menneskelige Kunstens og Videnskabens Fremskridt, befordrer den dem paa mange Maader. Den hverken overseer eller foragter de Velgjerninger, som Videnskaberne yde det menneskelige Liv; den paastaaer meget mere, at, naar Videnskaberne have deres Udgangspunkt i Gud, som er „Videnskabernes Gud“ (Scientiarum Deus), og dyrkes paa behørig Maade, saa føre de ogsaa med Guds Naades Hjælp til Gud. Heller ikke nægter Kirken, at Videnskaberne have deres egne Principer og deres egen Methode indenfor deres egen Sfære. Men, idet den anerkjender

denne Frihed indenfor de rette Grændser, beskytter den tillige omhyggeligt den guddommelige Lære, for at den ikke, idet den modstaaer Vildfarelsen, skal optage den i sig, eller for at Videnskaben ikke, ved at gaae ud over sine Grændser, skal trænge ind i Troens Gebeet og der anrette Forvirring.

Endelig erklærer Constitutionen, at Troeslæren ikke er nogen filosofisk Opdagelse, men et guddommeligt Depositum, som skal tro opbevares og ufeilbart forklares af Kirken.

Havde Conciliet kun udstedt dette ene Decret, saa vilde det have beredt et direct og virksomt Lægemedel imod det nittende Aarhundredes aandelige Vildfarelser. Beviset herfor er det Skrig, som Vantroen har opløftet imod Conciliets Ord. Havde det ikke ramt Vantroen i Sjælen, saa vilde man ikke have mærket til dette Skrig.

(Fortsættes.)

Den hellige Raimund.

† 1240.

Den Dag, da den hellige Raimund blev født, døde hans Moder. Han havde aldrig kjendt hende. Men saa skete det engang, medens han var Barn, at han som sædvanlig knælede foran Gudsmoderbilledet i et lille Capel, der laae tæt ved den Gaard, paa hvilken han vogtede Faar. Og medens han knælede der og bad, forekom det ham, at den hellige Jomfru talte venligt til ham og sagde: „See, jeg vil være Din Moder!“ Det glømte han aldrig. Hvergang han saae et Billede af Christi Moder, gjentog han det for sig: Hun er min Moder; jeg har ingen anden

— hun vil hjælpe mig, saa jeg gaaer ad den rette Vei og holder Guds Bud. Og hver Dag gik han ind i det lille Capel og bad sin Rosenkrands med megen Andagt.

Han havde lovet Gud, at han til Ære for den hellige Jomfru vilde forblive i ugift Stand til sin Dødsdag; men det var ham ikke nok; han vilde heelt og holdent ofre sig til Gud, og jo ældre han blev, desto fastere blev hans Beslutning om at gaae i et Kloster. Hans Fader syntes ikke om det, men gav dog sluttelig efter, og Raimund traadte nu ind i den Marianske Orden, der kort forinden var stiftet af den h. Petrus Nolascus. De som traadte ind i denne Orden paatog sig ikke blot de sædvanlige Løvter: Kydskheds-, Armords- og Lydighedsløvtet, men forpligtede sig særligt til at anvende al deres Kraft, ja selv til at ofre Livet for at befrie de Christne, som Muhamedanerne paa Africas Nordkyst havde gjort til Fanger og nu behandlede som Slaver, indtil deres Venner eller Slægtninge indløste dem med dyre Løsepenge. Den h. Raimund blev da ogsaa, nogen Tid efter at hans Noviciat var tilende, sendt til Algier for at løskjøre saadanne fangne Christne. Men de Penge han havde med slap hurtigt op, hvilket han tog sig meget nær, da han vidste, at en Deel af Fangerne vare udsatte for store Fristelser, ja let kunde tvinges eller forledes til at fornægte deres Tro. Og saa gik han op til den muhamedanske Øvrighed og tilbød at være Fange i de Andres Sted. Muhamedanerne gik ind paa hans Forslag, men de fortrøede det snart; thi den h. Raimund benyttede ikke blot enhver Leilighed til at styrke de andre Christne i deres Tro, men bragte selv enkelte Muhamedanere til at omvende sig og lade sig døbe. Øvrigheden besluttede derfor at lade ham dræbe; han blev dømt til at spiddes. Men saa kom man i Tanker om, at man paa den Maade vilde gaae Glip af de store Løsepenge, og Dommen blev nu forandret til Stokkeprygl. Raimund lod sig imidlertid ikke skræmme, men vedblev at prædike, og havde den Glæde, at tre Jøder og to fornemme Maurer antog

Christendommen. Saa blev han atter ført for Retten, og dennegang dømt til at have sine Læber gjennemstukne med gloende Jern og derpaa sammenklemte med en Hængelaas. Dette skete da ogsaa paa Byens Torv, hvorpaa han blev kastet i Fængsel. Der laae han saa i 8 Maaneder, betyngt med svære Lænker. Kun ved Maaltiderne blev Hængelaasen taget fra hans Mund.

Endelig kom der Løsepenge fra Spanien. Han kunde atter reise tilbage; og da han landede i sit Fædreland, blev han modtaget med store Æresbeviisninger. Greven af Cordova tilbød ham et stort og veludstyret Huus til at boe i, thi medens han var i Fangenskab havde Pave Gregorius udnævnt ham til Cardinal. Men Raimund vilde ikke modtage Noget. Han gik rolig sin Vei og lige hjem til sit Kloster, hvor han uden Hensyn til sin høie kirkelige Værdighed levede som den ringeste Broder. Saa var det engang, at han gik ud i Byen paa en Dag, da det regnede meget stærkt. Paa Veien mødte han en gammel fattig Mand, der ingen Hat havde, og som derfor led meget af den kolde Regn, der skyllede ned ad hans lange hvide Haar. Uden at sige et Ord tog Raimund sin Hat af og gav den Gamle den. Derpaa gik han hjem og fordybede sig i sin Bøn; og, medens han bad havde han et Syn. Det forekom ham, som han stod midt i en deilig Have med mange Blomster, og i Haven gik Guds Moder med mange hellige Jomfruer. Men Himmeldronningen flettede en vidunderlig skjøn Krands, og da den var færdig sagde hun: Den er værdig til at bære den, som gav den fattige Mand sin Hat. Da Raimund hørte dette, sagde han: Nei, jeg vil ingen Krands have — jeg vil kun have min Herre og Frelser selv; og, i det samme stod Jesus for ham. Men Jesus bar paa sit Hoved netop den Hat, som den hellige Raimund for lidt siden havde givet den gamle fattige Mand, og holdt i den ene Haand den skønne Krands, i den anden Tornekronen. „Vælg“, sagde han, „hvilken Du vil have!“ — og saa bad Raimund om Tornekronen, og Christus rakte ham den. I det samme

kom han til sig selv igjen, men fra den Dag af var han bestandig lidende, og havde altid en heftig Smerte i Hovedet. Snart efter blev han syg, og paa Veien til Rom, hvorhen Paven havde kaldet ham, døde han i Byen Cordova — kun 36 Aar gammel. Greven af Cordova forlangte nu, at han skulde begraves der, thi hans Ry for Hellighed var meget stort; men Geistligheden i Barcellona vilde have, at Liget skulde sendes dertil, hvor Raimund havde modtaget Cardinalværdigheden. Klosteret endelig mente, at det var nærmest til Æren. Da fremstod der en Mand og foreslog, at gjøre Ende paa Striden ved at spænde et blindt Muldyr for Ligvognen og lade det gaae hvorhen det vilde. Hvor det standsede skulde Graven være. Og saaledes skete det. En stor Skare Mennesker fulgte med Vognen, for at see, hvor Muldyret vilde gaae hen. Endelig standsede det udenfor et lille Capel — det samme lille Capel, hvor den hellige Raimund daglig havde bedet sin Rosenkrands, da han var Dreng, og hvor den hellige Jomfru havde sagt til ham: „See, jeg vil være Din Moder.“

15 Aar senere byggede man der et Kloster, og i dette opbevares endnu den Dag idag den h. Raimunds Reliquier.

Der er en Ting, som Verden ikke kan fordøie, men som for den sande Christen indeholder en skjøn og dyb Hemmelighed. Det skeer nemlig undertiden, at den som ret af Hjertet elsker Christus, faaer som Løn for sin Kjærlighed — Lidelser. Hvorfor? Fordi Lidelsen er et stort og kostbart Gode, naar man bærer den christeligt. Den er en Bod for Synden og en Kilde til stor Fortjeneste, en stor Skat for den anden Verden og den skjøneste Pryd i Evigheden.

Hvorledes betragter Du Lidelsen?

Kirkelige Efterretninger.

Genf. Her har man gennemseet Forfatningen og en bekjendt Culturkæmper har bragt en Paragraph ind i den gennemsete Forfatning, som ikke lader noget tilbage at ønske med Hensyn til Besynderlighed. Denne Paragraph bringer nemlig den saakaldte „Rotation“ i Anvendelse. Men hvad er denne Rotation? Den bestaaer deri, at Consistoriet bliver forpligtet til, hver fjerde Søndag at sende en liberal Pastor til den Menighed, som har en orthodox Prædicant, naturligviis for at prædike. Ligeledes skal den Menighed, som har en liberal Prædicant, hver fjerde Uge have den Fornøielse at høre en orthodox. Heraf følger altsaa, at den orthodoxe Prædicant har Lov til tre Uger igjennem at advare sin Menighed mod den liberale „Ulv“, og denne kan da den fjerde Søndag bevise, at han ikke er en „Ulv“, men en sand Hyrde. Vi ere nu spændte paa at see, hvorledes Prædicanterne ville bære sig ad ligeoverfor en saa sælsom Indretning.

Leipzig. Pastor Grosse i den frie evangelisk-lutherske Bethlehemsmenighed af „uforandret Augsburgsk Confession“ i Chemnitz udmærker sig ved sit ufordulgte Had til Pavedømmet. Consistoriet i Dresden havde foreskrevet en Bøn paa Kongen og Dronningen af Sachsens Sølvbryllupsfest. Pastor Grosse bad derimod saaledes:

„Herre Jesus Christus, Du Konge over alle Konger og Herre over alle Herrer, vi takke Dig, at Du indtil den nærværende Dag har opholdt og beskyttet vor Konge og hans Gemalinde uden al Fortjeneste og Værdighed fra deres Side (ohne all' ihr Verdienst und Würdigkeit), af lutter faderlig guddommelig Godhed og Barmhjertighed, og bede Dig, at Du ogsaa for Fremtiden vil holde Din beskyttende Haand over dem, og isærdeleshed ikke lade dem gaae tilgrunde i Pavedømmets Mørke, men lade dem blive salige ved Evangeliets klare Lys om Din Herlighed (2. Cor. 4, 4). Bønhør os for Din store Barmhjertigheds Skyld. Amen.“ — Den kongelige Familie er, som bekjendt, katholsk.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 20. October. 19. Søndag efter Pintse. (Kl. 6 Aftenandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.) — 21. M. Ursula og Troesfæller, Jfr. og Mart. 22. Ti. Margaretha Maria Alacoque, Jfr. 23. O. Severin, Biskop. 24. To. Raphael, Ærkeengel. 25. F. Chrysanthus og Daria, Mart. 26. L. Enaristus, Pave og Mart.

Søndagen d. 27. October. 20. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag). I Klosteret, Toldbodveien (Tirsdag, Torsdag og Løverdags) og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 43. Søndagen den 27de October. 1878

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. Biskop Martensen
om Staten. Felix Dupanloup.

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 42.)

Fjerde Capitel.

Capitlet om Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed, som var vedføiet Schemaet om den katholske Kirke, blev, som vi allerede have seet, omdeelt blandt Concilsfædrene d. 7. Marts. I de sidste Dage af April bleve ogsaa de af Biskopperne indgivne Ændringsforslag til Schemaet om den romerske Biskops Primat og Ufeilbarhed trykte og omdeelte blandt Concilsfædrene. Schemaet bestod af en Indledning og fire Capitler, af hvilke det første omhandlede Primatets guddommelige Indstiftelse i Apostelfyrstens den h. Petrus' Person, det andet dets bestandige Vedvaren i den hellige Petrus' Efterfølgere, det tredie dette Primats Character og Natur. og det fjerde Pavens til Primatet knyttede Ufeilbarhed.

Generaldiscussionen om dette Schema aabnedes den 13. Mai og indlededes med, at Commissionen afgav sin Betænkning om de Spørgsmaal, der angaae Troen. Generaldiscussionen krævede fjorten Møder, som afholdtes i Tiden fra 14. Mai til 3. Juni. Ved denne Tid havde man indseet, at alle Beviser, som overhovedet kunde fremføres, vare blevne drøftede under Generaldiscussionen. Ikke et eneste nyt Beviis forebragtes nemlig mere; de allerede anførte gjentoges uden Ende, ja Generaldiscussionen havde endog foregrebet Specialdiscussionen om de enkelte Capitler. I det Hele taget havde fireogtredeindstyve Concilsfædre havt Ordet, og endnu et heelt Hundrede havde meldt sig til at tage Ordet. Men da endnu fem Specialdiscussioner skulde finde Sted, i hvilke det stod enhver af de syvhundrede Concilsfædre frit for at tage Ordet, eller for, med andre Ord at sige, at tale fem Gange, saa var det indlysende, at det blot vilde være Tidspilde, hvis man vilde fortsætte Generaldiscussionen endnu længere. De hundrede Biskopper, som allerede havde forlangt Ordet, havde den Forrettighed endnu fem Gange at tale, 3: ved Indledningen og ved hvert af de fire Capitler. De øvrige sexhundrede Biskopper havde kunnet gjøre det Samme.

Men nu siger den sunde Menneskeforstand dog Enhver, at i alle menneskelige Forhold skal man holde sig indenfor de rette Grændser. I Concilsordenen var det blevet bestemt, at ti Biskopper kunde rette et Andragende til Præsidenten, som vel ikke skulde gaae ud paa at slutte Discussionen, men dog at lade hele Conciliet afstemme over, om Discussionen skulde slutes eller fortsættes.

Der indbragtes da et Andragende, som var blevet underskrevet ikke af ti, men af hundrede, eller, for at sige det ganske nøie, af hundredeoghalvtredeindstyve Biskopper, af det Indhold, at Conciliet skulde afstemme over, om man skulde fortsætte eller slutte Generaldiscussionen. Man forelagde da Concilsfædrene dette Spørgsmaal, og de besluttede med et overvældende Fleertal at Generaldiscussionen skulde slutes.

Derpaa begyndte Specialdiscussionen. Om Indledningen og de to første Capitler var der kun Lidt at sige. Ved Discussionen om Indledningen toge kun syv Concilsfædre Ordet; ved det første Capitel kun fem; ved det andet endog kun tre. Den 9. Juni blev Debatten over det tredie Capitel aabnet, under hvilken toogtredive toge Ordet. Indledningen, ligesom det første, andet og tredie Capitel samt de indbragte Ændringsforslag bleve derpaa tilbageviste til Commissionen for Troesspørgsmaal. Den 15. Juni begyndte Discussionen om det fjerde Capitel, d. e. om Ufeilbarheden. Forhanlingen om dette Spørgsmaal udfyldte elleve Møder, og under den toge syvoghalvtredsindstyve Concilsfædre Ordet. Da tilsidst Ingen mere meldte sig til Ordet, blev Discussionen sluttet, og Capitlet samt de indgivne Amendements viste tilbage til Commissionen. Hele den Tid, som anvendtes paa Discussionen, beløb sig omtrent til syv Uger; den varede fra 14. Mai til 4. Juli. Samme Dag blev der afgivet Betænkning om Indledningen og de to første Capitler, og disse eenstemmigt vedtagne. Til det tredie Capitel vare tooghalvfjerdsindstyve Ændringsforslag blevne indbragte, hvorom der d. 5. Juli blev afgivet Betænkning. Mange af dem vedtoges, mange bleve endnu to eller tre Gange ændrede, og sluttelig hele Capitlet endnu engang henviist til Commissionen, for paany at revideres. D. 11. Juli blev derpaa Betænkningen om fjerde Capitel, som omhandler Ufeilbarheden, indgiven. Til dette var der indgaaet sexoghalvfemsindstyve Amendements, og Commissionen havde givet det oprindelige Udkast en ny Overskrift og føiet tre nye Paragrapher til i Form af en Indledning. Den 13. Juli vedtoges det tredie og fjerde Capitel med stort Fleertal. Derpaa blev hele Schemaet trykt paany, omdeelt blandt Concilsfædredrene og sat under Afstemning. Der var sexhundredeogeen Concilsfædre tilstede. Af dem stemte firehundredeogeenoghalvtredsindstyve med „Placet“ eller Ja, otteogfirsindstyve med „Non placet“ eller Nei, og toogtredivindstyve med „Placet juxta modum“. Ændrings-

forslagene udgjorde hundredeogtreogtredsindstyre og bleve, som sædvanligt, indsendte til Commissionen. De bleve prøvede, og d. 16. Juli afgav Commissionen sin Betænkning. Mange af dem bleve tilligemed to af Commissionen stillede Ændringsforslag vedtagne. Derpaa blev det Hele trykt endnu engang eller sat under Afstemning og vedtaget.

I Generalcongregationen af samme Dato blev af Præsidenten følgende Protest forelæst:

„Høiærværdigste Fædre!

Fra det Øieblik af, da det h. Vaticanske Concil med Guds Hjælp blev aabnet, er den heftigste Kamp imod det bleven sat i Scene. I den Hensigt at nedsætte dets Anseelse blandt de Troende, og om muligt ganske at tilintetgjøre den, have mange Forfattere kappedes om at angribe det med skammelige Løgne og de uværdigste Bagvaskelser, og det var ikke blot heterodoxe og aabne Fjender af Kirken og Christi Kors, men selv Mennesker, som udgive sig for den katholske Kirkes Børn, og, hvad der er endnu langt mere at beklage, endog staae i Rækkerne af Helligdommens Tjenere, som gjorde sig skyldige i denne Adfærd.

De infame Løgne, som i denne Retning ere bleve offentliggjorte i alle Landes Aviser og i en stor Mængde hemmeligt udbredte anonyme Brochürer, ere alle Mennesker saa bekendte, at vi ikke behøve i det Enkelte at nævne dem. Men blandt disse anonyme Skrivter er der isærdeleshed to, som ere skrevne i det franske Sprog og have Titlen: „Ce qui se passe au Concile“ og „La dernière heure du Concile“, som i Kunsten at udbrede Bagvaskelser og Ærekrænkelser, have vundet Palmen fremfor alle andre. Thi i dem blive ikke blot Conciliets Værdighed og Frihed angrebne med de skammeligste Usandheder, og den hellige Stols Rettigheder benægtede, men ogsaa vor hellige Faders ophøiede Person overøst med de groveste Forhaanelser. Erindrende vort Embede, og for at vor Taushed, naar den varede længere, ikke skal udtydes forkeert af ildesindede Mennesker, føle vi os for-

pligtede til at hæve vor Røst, og i Eders Nærværelse, Høiærværdigste Fædre, protestere derimod og erklære, at Alt hvad der er sagt i de ovenfor nævnte Blade og Brochurer, er en Samling af falske Beskyldninger og Bagvaskelser, saavel det, som er blevet sagt for at gjøre vor hellige Fader og den Apostoliske Stol foragtelige og ned-sætte denne hellige Synode, som hvad der er paastaet om den med Hensyn til Mangel paa Frihed.

Concilshallen, den 16. Dag i Juli 1870.

Philippus, Cardinal de Angelo, Præsident.

Antonius, Cardinal de Luca. Andreas, Cardinal Bizarri.

Aloysius, Cardinal Bilio. Hannibal, Cardinal Capalti.“

Om Historien nogensinde vil drage deres Navne frem for Dagens Lys, ved hvis Haand disse Smædeskrifter ere affattede, er det umuligt nu at have nogen Mening om. Men vi glæde os over, at det ikke er vor Pligt at nævne dem. Conciliet var otte lange Maaneder igjennem blevet betænkt med en Masse af alskens Publicationer, Brochurer og Avisartikler, som saa nøie berettede „Sandheden“, at de forsætligt bedrog Verden for den, ja vare saa langt fjernede fra Sandheden, at de ikke forebragte Andet end Løgn og Bagvaskelser. Ingen blev forskaanet. Hovedstrømmen af disse Bagvaskelser udgød sig over Kirkens ophøiede Overhoved, og man forhaanede alle Medlemmer af hans Omgivelser i samme Grad, som de stode ham nær. Man paaløi Medlemmerne af Fleertallet Gjæringer, som aldrig ere skete, Ord, som aldrig vare blevne udtaltes, Motiver, paa hvilke man aldrig havde tænkt — fordi de havde Mod nok til at foretrække deres Pligt for Folkegunst. Fleertallet af Concilsfædrene var et Mindretal i Sammenligning med dem, som angrebe dem og otte Maaneder igjennem paa enhver Maade gjorde Opposition; men det blev styrket ved to Ting: ved Bevidstheden om, at den guddommelige Aabenbarings uafbrudte Tradition, og ved at den katholske Kirke overalt i Verden bevidnede det sin Sympathi. Det bevarede derfor Tausheden saa længe, indtil Striden var forbi og Gjærningen

var gjort. Med dette Finale sluttede Conciliets femog-firsindstyvende Generalcongregation. Dog, endnu Eet var tilbage at gjøre.

Sommerens Hede havde allerede begyndt at angribe Concilsfædrenes Helbred. Mange Biskopper havde seet sig nødsagede til, for Sygdoms Skyld at vende tilbage til deres Hjem; Andre vare, ihvorvel de endnu opholdt sig i Rom, ikke mere istand til at overvære Møderne; Nogle vare allerede afgaaede ved Døden. Der blev derfor af et stort Antal Biskopper ytret det Ønske, at det fjerde offentlige Møde snarest muligt maatte afholdes. Dertil kom som videre Grund den Omstændighed, at man med hver Dag ventede Krigserklæringen imellem Frankrig og Preussen.

Aftenen d. 17. Juli underskreve femoghalvfjerdsindstyve Biskopper en Erklæring, hvori de meldte, at de ikke agtede at indfinde sig i det offentlige Møde. Den følgende Dag troede man almindeligt i Rom, at de havde forladt Staden. Torsdagen den 18. Juli var af Pius IX. bleven bestemt til Afholdelsen af det offentlige Møde og det blev afholdt med alle de sædvanlige Høitideligheder. Paven førte Præsidiat. Efter Høimessen blev den hellige Skrivt, der hvilede paa Læsepulten, lagt paa Høialteret, og „Veni Creator“ ligesom tidligere afsunget. Biskoppen af Fabriano læste derpaa fra Talerstolen Decretet „de Summo Pontifice“, og Conciliets Undersecretær opraabte enhver Concilsfader ved Navn, for at han skulde afgive sin Stemme. Enhver, hvis Navn blev oplæst, tog sin Mitra af, reiste sig fra sit Sæde og afgav sin Stemme. Af de femhundredeogfemogtredive Concilsfædre, som vare tilstede, stemte femhundredeogtreogtredive med „Placet“, og kun to med „Non placet“. Conciliets Scrutatorer og dets Secretær talte Stemmerne, gik derpaa til Thronen og erklærede, at alle Fædre med kun to Undtagelser havde stemt for Decretet. Derefter stadfæstede Paven Decretet med de sædvanlige Ord. I en kort Tale til Concilsfædrene udtalte han den Forventning,

at de, som i Ophidselsens Tid havde været af en anden Anskuelse, vilde i rolige Tider blive gjenforenede med Brødrenes Fleertal og med dem kæmpe for Sandheden.

Allocutionens Ord lode som følger:

„Stor er den Autoritet, som den høieste Biskop er i Besiddelse af; men hans Autoritet nedriver ikke, men opbygger, den undertrykker ikke, men støtter, og meget ofte har den at forsvare Vore Brødres, Biskoppernes Rettigheder. Naar Nogle ikke have været enige med Os i dette Punkt, saa lad dem nu komme til Erkjendelse af, at de have dømt under Ophidselsen. Men de skulde betænke, at Gud ikke er i Stormen (3 Kong. XIX, 11). Lad dem huske paa, at de endnu for faa Aar siden om dette Punkt have troet det Modsatte, og at de vare stærke med Os i denne Tro; thi dengang dømte de i den „stille Lufts sagte Susen“.

Derfor bede Vi, at Han, som ene kan virke Stort, maa oplyse deres Aand og deres Hjerte, saa at de Alle komme til deres Faders Hjerte, til Jesu Christi uværdige Statholder paa Jorden, som elsker dem og som ønsker at være Eet med dem, og, forenet med dem ved Kjærlighedens Baand, vil stride Herrens Strid, for at ikke blot vore Fjender ikke skulle spotte os, men langt mere forfærdes og endelig ligeoverfor Sandheden nedlægge Krigsvaabnene, og Alle sige med den hellige Augustin: „Du har kaldet mig til Dit vidunderlige Lys og see, jeg seer.“

Derpaa blev Te Deum afsunget, og den pavelige Velsignelse sluttede Vaticanerconcilets fjerde offentlige Møde og tillige en Kamp, som i Aarhundreder havde forstyrret Kirkens Fred.

Ved den første Afstemning, som fandt Sted før det offentlige Møde, afgave sexhundredeogeen Concilsfædre deres Stemmer. Af disse stemte firehundredeogeenoghalvtredsindstyve for, otteogfirsindstyve mod Decretet og toogtredsindstyve for det „juxta modum“ o: under den Betingelse, at det blev ændret. I det fjerde offentlige Møde afstemte femhundredeogfemogtredive Biskopper; femog-

halvtredsindstyve havde erklæret, at de vilde udeblive fra dette Møde; med dem vilde Biskoppernes Antal have været femhundredeogeenoghalvfemsindstyve. Desuden havde endnu elleve andre Biskopper ikke mødt; af hvad Grund, er ikke bekjendt. Men da der nogle Dage før var bleven givet Tilladelse til at forlade Rom, er det muligt, at de allerede havde tiltraadt deres Hjemreise. I Fleertallet af de femhundredeogtreogtredive Biskopper befandt sig tooghalvtredsindstyve af dem, som i det sidste Congregationsmøde havde stemt juxta modum, o: betingelsesviis for Decretet. Føier man dette Tal til de firehundredeogeenoghalvtredsindstyve, som i dette Møde stemte med „Placet“, saa faaer man Tallet femhundredeogtre. Da nu i det offentlige Møde femhundredeogtreogtredive stemte med Placet, saa faaer man det Resultat, at tredive Concilsfædre, som ikke overværede Congregationsmødet, havde indfundet sig i det offentlige Møde for at stemme. De to Biskopper, som paa denne Dag stemte imod Decretet, underkastede sig strax, saa snart Pius IX. havde stadfæstet samme, og aflagde en Bekjendelse af deres Tro. De beviste ved deres benægtende Votum, at ogsaa de femoghalvtredsindstyve Biskopper, der havde forladt Rom, havde havt den samme Frihed; tillige viste de ved deres hurtige Underkastelse, at deres Opposition ikke gjaldt denne Læres Sandhed, men at de kun havde stemt imod Definitionen, fordi de ikke havde holdt den for opportun.

(Fortsættes.)

Biskop Martensen om Staten.

Kbhvn. d. 22. Octbr. 1878.

Kjære Ven!

For fjorten Dage siden førte Biskop Martensen os ind i Familielivets Helligdom, i Barnestuen og Børneskolen. Vi fulgte ham gjerne; den christelige Ethikers Skildringer af det daglige Livs Forhold bære et baade interessant og værdigt Præg. Gik det Dig som mig, saa tænker jeg, have vi følt noget Lignende som Correggio i Ottavios Billedsal, da han første Gang saae et Maleri af den nederlandske Skole: „den gamle Kone, der muntert skurer Kjleden i sit Kjøkken“ samt hendes sovende Kat og den blonde Dreng, der „udblæser Sæbebobler af en Pibe“. Med den barnlige Kunstner vare vi fristede til at sige:

„Nu har jeg aldrig Mage seet dertil. —

„Det er endnu mig aldrig faldet ind,

„At slige Sager ogsaa kunde males.“

Dog fra dem ilede Malerens studsende Blik snart til Gjenstande af større Betydning og høiere Conception, til den hellige Job,

„et vældigt Værk i Legemsstørrelse“,
og den hellige Cæcilia,

„der hører Englechoret, løfter Øiet“.

Ved at betragte disse i sig selv ophøiede, storartede Billeder, udraabte han: „Her er ikke blot

„Det skjønne Billed, men den store Tanke“.

Du tillader mig idag at sammenstille nogle af „den christelige Ethiks“ største Tanker og at dvæle ved hvad der siges om et af Ethikens vigtigste og meest omfattende Spørgsmaal, om Staten.

Jeg vender mig saa meget desto hellere til denne Gjenstand, som den ingen Polemik paanøder mig. Du vil deraf indsee, at, naar jeg i tidligere Breve maaskee er bleven lidt skrap, var det ene og alene af oprigtig Sandhedskjærlighed, ikke af Trættesyge.

Biskoppen kæmper med Fynd mod de moderne Ideer paa Statens Omraade, kæmper mod den almægtige Statsgud og Nationalitetsprincippet, mod Nutidens Liberalisme, Hedenskab og Jødedom for den religiøse, christelige Stat. Han viser — som

en Recensent i „Dagbl.“ af 26. f. M. siger —, „at der ingen Grund er til at istemme Digterens Klage over den skjønnede Gudeverden, der maatte forgaae for at berige Een blandt Alle. Og han viser det, idet han tillige gjør det tydeligt, at Grunden til Tidens Brøst maa søges deri, at denne „Ene“ fortiden ikke er det, som han har været og burde være.“ Og det er ogsaa baade Din og min Anskuelse.

Staten er af guddommelig Oprindelse, forsaavidt Gud Skaberen har indrettet Menneskenes Natur saaledes, at de altid maae og ville løve forenede til Stater under en fælleds Myndighed, hvad enten denne kaldes Konge eller Fyrste eller Præsident eller Høvding eller hvadsomhelst Andet. „Staten“, siger Biskoppen, „er i sit inderste Væsen en guddommelig Ordning, skjøndt den (den enkelte, concrete Stat) ikke kan føres tilbage til guddommelig Indstiftelse“ (II, 2 S. 104).

„Staternes Grændser kunne ikke udelukkende bestemmes efter Nationaliteten“ (S. 112). Det i vore Dage saa ofte paakaldte, ja forgudede Nationalitetsprincip er et utilforladeligt og tvetydigt Princip, ved sig selv aldeles utilstrækkeligt til Statsdannelse og anden Dannelse“ (S. 118). Den „ensidige“ Politik, der „udelukkende regner med Nationalitetens Factor og driver den paa Spidsen, kan ikke gennemføres, fordi der uundgaaeligt maa tages Hensyn til en Mangfoldighed af andre Factorer, der begrænse og modificere Nationalitetsprincippet“ (S. 113).

Vel erkjendes Staten som en guddommelig Ordning, men dens Almagt nægtes; den har kun de Rettigheder, som Gud Skaberen har forlehnet den for at fyldestgjøre sin Opgave. Hvilken er den?

„Ikke blot den straffende, men ogsaa den ordnende og fordelende Retfærdighed, der gennemfører: suum cuique, hver Sit, i alle Samfundsforhold. Den omfatter hele Folkelivet med alle Bestræbelser og Formaal, der ere grundede i Meneskets af Gud givne Bestemmelse: Familie, Næringsveie, Kunst, Videnskab, ja selve Kirken, idet den ikke blot beskjermer dem i deres indbyrdes Forhold til hverandre indenfor Rettens Grændser, men ogsaa med viis Omsorg støtter og fremmer disse Goder, forsaavidt som det kan skee ved udvortes Foranstaltninger. Men den skal ikke selv gribe ind i Kunstens eller Videnskabens eller Kirkens indre Forhold, men lade disse Potentser følge deres egen Natur og deres egne Love;

ellers vilde den overskride sin egen Grændse“ (S. 105. 106). „En Stat uden Magt er en Uting . . . Men Staten nærmer sig kun sin Idee i samme Maal, som Magten er bestemt ved Ret og Retfærdighed, og herpaa beroer al virkelig Autoritet i Staten. Tvangslove, der stride mod det Sindelag, som er i de Fleste, ville ikke kunne komme til at slaae Rod“ (S. 107).*)

Endvidere forkaster Biskoppen den religionsløse Stat og hævder den christelige som ene berettiget. I vore Dage er der Politikere, til hvis Metapolitik — Anskuelse af Menneske og Menneskelivets Maal — der hører, at Mennesket kun er det intelligente Dyr, og at Maalet for Menneskets Liv kun er paa Jorden og væsenligt maa sættes i Tilfredsstillelsen af de materielle Interesser. Hvilke Frugter det bringer Staten, naar Politikere med en saadan Metapolitik skulle raadslaee og afgive deres Stemme om Kirke- og Skolesager, eller om Love betræffende Ægteskabet, kan ikke være tvivlsomt“ (S. 123).

„Den sande Metapolitik er efter vor Opfatning (og den er den ene rigtige) selve den christelige Verdens- og Livsanskuelse, som lader et heelt nyt Lys oprinde over Staten, idet denne nu bliver stillet i Forhold til et Rige, som ikke er af denne Verden, og derved maa erkjende sig selv i en blot timelig Mellemstilling, bestemt til at tjene det høiere Rige“ (S. 122).

„Den christelige Stat er et Begreb, der i vore Dage finder megen Modstand, og Mange undsee sig, ja skamme sig ved at bekjende sig dertil. Man betragter det hele Begreb som en stor Misforstaaelse og spørger: hvad har Christendommen at gjøre med Stat og Politik, da dens Rige jo ikke er af denne Verden? Men Intet er urimeligere end den Antagelse, at Staten, den meest omfattende af alle jordiske Institutioner, aldeles ikke skulde være medindbefattet under den Omdannelse af de jordiske Ting, som Christendommen vil hidføre . . . Nødvendigheden af, at Staterne christnes, beroer nærmere derpaa, at Staten er den udvortes Retfærdigheds Rige.

*) Aldeles de samme Retsgrundsætninger ere udtalte af Pave Pius IX. i „Syllabus“, der forkaster de Paastande, at „Staten, som Oprindelsen og Kilden til alle Rettigheder, besidder en aldeles uindskrænket Ret“. — og: at „den borgerlige Myndighed kan blande sig i Sager, der angaa Religionen, Sædeligheden og den geistlige Styrelse“ (Syll. Sætn. 39. 44).

Men udvortes Retfærdighed kan ikke gennemføres og haandhæves uden den indre Retfærdighed, uden det moralske og religiøse Sindelag, der gjør, at Lovene adlydes ikke for Straffens, men for Samvittighedens Skyld, og som gjør skikket til Selvfornægtelse og Selvopoffrelse for Samfundets Skyld, hvorved vi atter føres til Christendommen, der med sit Borgerskab i Himlen netop gjør skikket til Borgerskabet paa Jorden“ (S. 120. 121).*)

Disse Biskoppens træffende Bemærkninger minde mig om en bekjendt Statsmands sande Ord i selvsamme Retning, hvilke Du vistnok tillader mig her at anføre til Sandhedens Bekræftelse. Bismark ytrede for omtrent 28 Aar siden: „Anerkjender man Statens religiøse Grundlag, saa troer jeg, at Grundlaget hos os kun kan være Christendommen. Unddrage vi Staten dette religiøse Grundlag, saa bliver Staten til intet Andet end et tilfældigt Aggregat af Rettigheder, et Slags Værn eller Bolværk mod Alles Krig mod Alle. Statens Lovgivning vil da ikke mere fornye sig af den evige Sandheds Kildevæld, men af de vage og foranderlige Begreber om Humanitet, der just danne sig i deres Hoveder, som staae i Spidsen for den. Det er mig ikke klart, hvorledes man i saadanne Stater vil nægte Communisternes Ideer Retten til at gjøre sig gjældende, f. Ex. den Idee, at Eiendom er umoralsk, og at Tyveri har et høit sædeligt Værd, da det af Communisterne ansees for et Forsøg paa at gjenoprette Menneskenes medfødte Rettigheder.“ — Hvad der ikke var klart for den Deputerede Bismark i 1849, det kan heller ikke være klart for noget andet besindigt Menneske; og den Fjende, mod hvem Rigskansleren Bismark nu for Øieblikket troer at maatte mobilisere Politistatens hele knusende Magt, beviser, at han vilde have gjort vel i at holde sig sine gamle Anskuelser efterrettelig, og ikke selv undergrave Statens religiøse Grundlag.

Derfor maae vi ogsaa med Dr. M. beklage, at desværre Hedenskab og Jødedom have indsneget sig i den christelige Stat.

Hos saare Mange, ikke blot i de høiere, men ogsaa

*) Jvf. Pins IX.' Syll. Sæt. 56: „Morallovene behøve ikke guddommelig Sanction, og det er ingenlunde nødvendigt, at de menneskelige Love affattes overensstemmende med Naturretten, eller at deres forpligtende Kraft udledes af den guddommelige Villie.“

i de lavere Samfundsklasser, er Troen undergravet, og Tvivl og Indifferentisme udhule Sjælens“ (S. 125). „Mere og mere har en for alle høiere Interesser fordærvelig Tænkemaade udbredt sig. der sætter den jordiske Mammon og den jordiske Nydelse som det Høieste, og denne Tids Mennesker concurrere dertil i en rastløs, urolig og feberagtig Higen . . . Med Himlen, med Riget, som ikke er af denne Verden, ville Disse Intet have at gjøre.

De ville kun indaande Jordens og Timelighedens Luft, der er krydret med Culturens Blomsterdufte; men Evighedens Luft er dem for skarp.

„Som nu denne Tænkemaade er uforenelig med Christendommen, saaledes stiller den sig ogsaa paa mange Maader polemisk imod Christendommen. Særlig polemiserer den mod den christelige Stat, fordi Christendommen optræder som Autoritet for det offentlige Liv og dets Indretninger“ (S. 127. 128).

Med Biskoppen beklage vi, at ved Siden af et modernt Hedenskab øve Jøderne i den christelige Stat en bestemmende Indflydelse paa hele den sociale og politiske Tilstand ved Capitalen, Deeltagelse i de politiske Rigsdage og Pressen; — at den europæiske Presse i flere Hovedlande overveiende ere i Jøders Hænder, der i ledende Artikler bearbejde den offentlige Mening om alle Tidens Spørgsmaal, ja selv om Stridighederne mellem de christelige Confessioner, mellem Ultramontanismen og Protestantismen, Paven og Kaiseren — Alt fra de jødiske Interessers Standpunkt; at de arbeide ved Dag og Nat paa at udvise Christendommen af det offentlige Liv, af Lovgivningen og af de offentlige Indretninger, at overskjære alle Baand, der knytte Nationerne til Christus“ (S. 130. 131).

Vi dele med Dr. M. den sørgelige Erkjendelse, „at vore nuværende Stater kun med stor Indskrænkning kunne kaldes christelige Stater, idet de nyere constitutionelle Forfatninger ved den almindelige Stemmeret og ved bekjendelsesløse Rigsdage og bekjendelsesløse Ministre have emanciperet sig fra Christendommens Autoritet som Noget, der meget vel kan undværes, naar der er Spørgsmaal om at styre Land og Rige eller om at give vise Love for Folkenes Liv“ (S. 135. 136).

Dog, tiltrods for Alt lad os ei fortvivle om Christendommens Herredømme i det offentlige Liv.

Paa Spørgsmaalet om, hvad Udsigter den christelige Stat har i Fremtiden, svarer Du vistnok gjerne med mig, at „der endnu er Nok af conservative Livskræfter tilstede i det christelige Folk, at der vil skee et Omsving i Tænke- maaden og derigjennem en Fornyelse af de christelige Statsordninger“ (S. 136), eller, for at bruge et „bevinget Ord“, at „Nutidens Daareskib vil komme til at strande paa Christendommens Klippe“.

At bidrage Sit dertil, at Christendommen kommer til sin gode Ret i alle Forhold, ogsaa i det offentlige Liv, er enhver konservativ Mands Opgave.

Gud styrke dertil ogsaa Dig og

Din Ven G. M.

Felix Dupanloup,
Biskop af Orleans.
(† d. 11. October.)

I den berømte Biskop af Orleans har Frankrig tabt en af sine ædleste offentlige Characterer og den franske Kirke en af sine meest udmærkede Biskopper. Han blev født i Savoyen den 3. Januar 1802. kom i en ung Alder til Paris, hvor han i nogle Aar forberedte sig til at betræde den militære Løbebane; men allerede i sit attende Aar bestemte han sig til at indtræde i den geistlige Stand, hvilken han i mere end et halvt Aarhundrede har prydet med sin ualmindelige Begavelse og sin fremragende Dygtighed. Kun 32 Aar gammel optraadte han som Prædicant i Notredamekirken i Paris, hvor han vakte stor Opsigt ved sin ildfulde, af en dyb religiøs Overbeviisning og en sund ædruelig Fromhed baarne Veltalenhed. Efter i nogle Aar ogsaa som theologisk Professor at have vundet almindelig Anerkjendelse, blev han i Aaret 1849 udnævnt til Biskop af Orleans, og i 1854 nød han den Ære, paa Grund af sine literære Fortjenester, at blive valgt til Medlem af „Academie française“. Under Conflicten mellem Pavedømmet og det moderne Italiens revolutionære Enhedsbestræbelser forsvarede Dupanloup i en Række

af Flyveskrivter med stor Energi og glimrende Veltalenhed Pavens og Kirkens Rettigheder, og han tog ikke i Betænkning at rette et skarpt Angreb paa den i sin Tid meget omtalte, efter den dengang almægtige Napoleon III.' Inspirationer forfattede Brochure „Paven og Congressen“, der efter de glimrende Seirvindinger i Italien i 1859 skulde godtgjøre Betimeligheden af den verdslige Pavemagts Afskaffelse. Med en lignende frimodig Hensynsløshed forsvarede han den pavelige Encyclica af 1864, ligesom han ogsaa senere (under Republikken) i sin Egenskab som Medlem af Nationalforsamlingen stadigt optraadte som Talsmand for Pavens verdslige Magt, og bidrog væsenligt til Gjennemførelsen af Loven om de frie Universiteter. Paa Vaticanerconciliet var Dupanloup et af de meest fremtrædende Medlem af Oppositionen mod Betimeligheden af Decretet om Pavens Ufeilbarhed; at han saavel som de øvrige til Minoriteten hørende Biskopper siden bøiede sig for Majoriteten, med fuld Overbeviisning om det Berettigede i dens Betragtning af Sagen, er noksom bekjendt. Vi omtale denne Episode af hans offentlige Liv som et talende Vidnesbyrd om det ædleste og skønneste Træk i en offentlig Mands Character, som det Hæderfuldeste af Alt, hvad der bereder en saadan aandelig Stormand et uforgængeligt Eftermæle: Han ansaa ingen Personer, agtede ikke Verdens Dom og Tidens omskiftende Meninger. Thi Troskab mod sin Overbeviisning, Ærlighed og Aabenhed i enhver Kamp, den kræver, ere i vor politisk anlagte Tid Egenskaber, som fortjene at paaskjønes og erindres.

Et Par Aar efter indtraf en Begivenhed, der gav D. en ny Leilighed til at vise, hvor magtpaaliggende det var ham at hævde Religionens og Kirkens Anseelse i det offentlige Omdømme, og hvor lidet han agtede den i den moderne Videnskab herskende Retning. Da det franske Academi i Aaret 1872 agtede at hædre Atheisten Litré med Optagelse blandt sine Meelemmer, protesterede Dupanloup derimod; og da det ikke desto mindre skete, erklærede han, at han ikke længere kunde deeltage i dets Møder.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 27. October. 20. Søndag efter Pintse. (Kl. 6 Aftenandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.) — 28. M. Simon og Judas (Thaddæus), Ap. 29. Ti. Narcissus, Biskop og Martyr. 30. O. Alphons Rodriguez, Bekj. 31. To. Fastedag. Wolfgang, Biskop.

Fredagen d. 1. November. Alle Helgeners Fest. (Gudstjenesten holdes som om Søndagen. Kl. 6 Aftenandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke..)

Lørdagen d. 2. November. Alle Sjæles Dag. Kl. 10 høitidelig Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke.

Søndagen d. 3. November. 21. Søndag efter Pintse.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag). I Klosteret, Toldbodveien (Tirsdag, Torsdag og Lørdag) og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 44. **Søndagen den 3die October.** **1878**

Iudhold: Vaticanerconciliets sande Historie. Biskop Martensen
om den lærde Skole. Kirkelige Efterretninger: Leipzig,
Kjøbenhavn.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 43.)

Et engelsk Blad, som i al den Tid, da Conciliet var samlet, lagde an paa, fra Uge til Uge at bespotte og nedsætte Conciliet, dets Arbejder og Beslutninger, beskrev Slutnigsscenen paa følgende Maade: „Cæremonien af 18. Juli synes som Cæremoni betragtet at være faldet daarligt ud.“ Conciliet var otte Maaneder igjennem tilvisse sysselsat med langt alvorligere Ting end med Cæremonier. Heelt anderledes lød et andet Vidnes Beretning.

„Fædrenes Placet kæmpede sig frem under Storm og Tordenbrag, medens Lynilden lyste gennem alle Kirkens og Kuppelens Vinduer. „Placet“ raabte Hans Eminence eller Hans biskoppelige Naade og et vældigt Tordenbrag fulgte som Svar derpaa. Lynilden lyste over Baldachinen og i hver en Krog af Kirken og Concilsaulaen, som om den vilde give et Svar derpaa. Dette varede omtrent halv-

anden Time, eller saalænge Concilsfædrenes Navne bleve oppraabte. Jeg har aldrig overværet en mere storartet Scene. Om end alle Decoratører og Foranstaltere af Cæremonier i Rom vare blevne anvendte, saa havde de ikke kunnet skabe Noget, der kunde taale en Sammenligning med Stormens ophøiede Storhed, og de som have seet og medoplevet denne Scene, ville aldrig glemme Forkyndelsen af det første Dogma om Kirken.“*)

Andre Kritikere vilde i denne Røst see et Tegn paa den guddommelige Vrede over Definitionen. De glemte her Sinai og de ti Guds Buds Forkyndelse.

Efterat vi dermed have ført Beretningen om det, som foregik paa Conciliet, til Ende, skulle vi nu forsøge at fremstille Tildragelserne udenfor Conciliet, og i Medfør heraf gaae lidt tilbage i den forbigangne Tid.

Vi have allerede seet, hvilken tjenstivrig Nidkjerhed den bayerske Regering siden Foraaret 1870 havde udfoldet i den Hensigt at faae en fælleds Opposition af alle Regeringer i Europa iværksat imod den hellige Stol, og det allerede førend Conciliet traadte sammen, for at forhindre dets Sammentræden. Næppe havde Conciliet forsamlet sig, førend den samme Politik blev fulgt af de i Rom accrediterede Diplomater. Disse underholdt stadigt de meest intime Forbindelser med Oppositionen paa Conciliet. Mange af dem kom strax i Besiddelse af Schemaerne, saasnart de vare omdeelte til Concilsfædrene. Ved denne Leilighed bør det erindres, at denne Kjendsgjerning godtgjør, at Hemmeligholdelsen, som var gjort alle Concilsmedlemmerne til streng Pligt, er bleven krænket, og at de, som med Ed havde lovet at bevare den og alligevel have brudt den, have gjort sig skyldige i et Brud paa Tro og Love. Vi maae dog i denne Henseende gjøre en Undtagelse. En katholsk Stormagts Gesandt viste ethvert Tilbud om at forskaffe ham Schemaerne afgjort tilbage, og da han endelig ønskede

*) „Times“ af 5. Aug. 1870.

at erholde visse Documenter, saa henvendte han sig i en Skrivelse til Conciliets Secretær og foredrog ham sit Anliggende. Documentet blev ham strax tilsendt med den Forsikring, at ethvert Actstykke, som han muligt ønskede at faae, skulde blive ham tilsendt. De Schemaer, som man paa en uredelig Maade havde vidst at forskaffe sig, bleve ufortøvet offentliggjorte i „Augsburger Allgemeine Zeitung“.

Een af de meest samvittighedsløse af disse Agenter udtrykker sig herom paa følgende Maade: „Regeringerne spille efterhaanden et næsten latterligt Spil ligeoverfor Conciliet. Først rose de sig af de Skridt, som de agtede at gjøre imod det; derpaa blive de bange; de udstøde Trudsler imod det, som ikke have noget at betyde og tilsidst indrømme de, at den rette Tid til at skride ind, er forbi, og at Curien nuomstunder er Herre over Situationen. Naar den tyske Videnskab ikke trofast havde bevaret sin Stilling, naar den ikke havde været istand til at kalde en stor Opposition imod Conciliet tillive og holde den i Virksomhed, og naar vor Herre ikke havde slaet dem, som stode paa Curiens og Fleertallets Side med Dumhed og Uvidenhed, saa vilde isandhed Regeringerne været hjemfaldne til Spot for hele Verden. Isandhed, Fyrst Hohenlohe er den eneste Statsmand, som havde et dybere Indblik i disse Forhold, og efterhaanden er det kommet saa vidt, at han blev anset for hørende til Mindretallet.“*)

Dette hoverende Sprog behøver ingen Commentar. Det fortjener heller ikke, at vi værdige det nogen Bemærkning. Men det viser — og det bør gjøres vitterligt for Alle —, hvorledes de til Fleertallet hørende Biskopper ere blevne forfulgte og bagvaskede af Mennesker med en saa lav Tænkemaade. Flere af disse hørte til Præstestanden, men de Andre til Lægstanden, og de havde samlet sig i Rom for at sammensværge sig mod

*) Friedrichs Tagebuch p. 202.

Conciliet og iværksætte Intriger. Man kjendte dem meget godt: man hørte ogsaa deres Ord og fik Nys om deres Gjerninger; men da man ingen Frygt havde for dem, saa lod man dem rolig gaae deres Veie. Den 20. Februar rettede den franske Udenrigsminister Daru en Depesche til Cardinal Antonelli i den Hensigt at forhindre Definitionen af Pavens Ufeilbarhed. Den blev besvaret den 19. Marts, og i denne Svarskrivelse blev det godtgjort, at den Anskuelse, at Pavens Ufeilbarhed ikke lod sig forlige med de undersaatlige Pligter, var en reen Chimære. Lige fra Begyndelsen af den christne Verdensorden havde der været Stater, som stedse havde staaet i venlige og fredelige Forhold til den ufeilbare Kirke. Men de havde ikke anstillet nogen Undersøgelse, om Ufeilbarheden boede i Overhovedet eller i Kirkens Legeme eller i begge tilsammen.

I de otte Maaneder, i hvilke Conciliet var samlet, gik der en Mængde Rygter om Regeringernes Intentioner. Man troede, at den franske Armee skulde trækkes tilbage fra Rom, og at man vilde lade den italienske Revolution holde sit Indtog i den evige Stad. Der ankom Breve fra Frankrig til Rom, hvori man truede med at trække de franske Tropper tilbage. Da denne Efterretning blev meldt til Pius IX., sagde han til en engelsk Biskop: „Troer De vel, at Jesu Christi Statholder, hvor uværdig han end er, kan bevæges ved Trudsler?“ Gjentagne Gange blev der gjort Forsøg paa at bestemme Regeringerne til i Fælledskab at udøve et Tryk paa Conciliet. Virkningen heraf var, som man kunde forudsee det; det viste tydeligere end alt Andet, at Kirkens høieste Autoritet som de christelige Sandheders Vidne og Lærer stod paa Spil. Disse Kjendsgjerninger overbeviste dem, som endnu vare vaklende i deres Anskuelser, om Pavens Ufeilbarhed skulde defineres som Dogma, om hvor nødvendigt det var, at den blev defineret. Som Følge heraf gaves der paa Conciliet nu kun Biskopper, der troede, at Definitionen

var inoportun og Saadanne, som ansaae Definitionen for en Nødvendighed.

Vi have troet at skulle vente med at omtale en Gjenstand, som vore Modstandere have gjort indbringende for deres Kamp mod den katholske Kirke, indtil vi nærmede os Slutningen af vor Fremstilling. Det er den Holdning, som et vist Antal Biskopper indtog ligeoverfor Conciliets Fremgangsmaade og Beslutninger. Pomponius Leto, som i sit Skrivt udgiver sig for deres Ven og Partifælle, har gjort dem stor Uret. I hans Vaticanerconciliets Historie læser man en parlamentarisk Oppositions Historie. Verden betragtede Biskopperne som parlamentariske Oppositionsmænd og anstrængte sig for at gjøre dem dertil. Men de vare katholske Biskopper, og saaledes skete det, at Verden dog tilsidst kom paa det Rene med denne Feiltagelse. Det Vaticanske Concil blev afholdt under saa truende og vanskelige Forhold, som vel intet tidligere Concil. Rigtignok har Verden gjort Opposition imod alle Concilier, og de verdslige Magter ere ofte hemmeligt og aabenbart optraadte fjendtligt imod dem; men indtil Conciliet i Trient, og selv dette medregnet, har der aldrig været noget Concil, som i den Grad har været Gjenstand for al Verdens Tungers og Pennes uafadelige Angreb, som det Vaticanske Concil. Pressen i alle Europas Lande bragte otte Maaneder igjennem næsten Dag for Dag Artikler imod Conciliet og Paven, hvori man søgte at latterliggjøre og forhaane dem, og hvori deres Arbejder og Handlemaade bleve fremstillede i et falskt Lys. Solide Argumenter vare kun sjeldent at finde i disse. Men Verden finder nutildags mere Behag i Spot og Haan end i Beviisførelser. De Ødelæggelser, som i det forløbne Aarhundre ere blevne anrettede ved Bestræbelsen for at gjøre Alt latterligt, staae optegnede i Historien som et gruopvækkende Exempel paa de forfædelige Ulykker, som afstedkommes ved Hjælp af et saa foragteligt Middel. Men der var her tillige en anden og det en endnu mere sort Magt i Virksomhed.

Conciliet var næppe blevet bebudet, førend „Janus“ udkom, en Bog, som, ganske svarende til Navnet den førte, bar et dobbelt Ansigt og en dobbelt Tunge til Skue — en Bog, som indeholder flere falske Anklager, end nogen anden, som nogensinde er skreven af Navnkatholiker. Offenliggjort i alle Sprog og slugt med sand Begjærlighed især af Ikkekatholiker, har denne Bog givet Alle, som oprigtigt søgte Sandheden, Forargelse i en Grad, som ingen anden Bog. Det Had, den Mistanke og de Fordomme, som denne Bog har vakt hos vore fraskilte Brødre, vil berøve Mange, som allerede stode paa Sandhedens Dørtærskel, den Naade, som er kostbarere end alt Andet.

Under saadanne Storme styrede det Vaticanske Concil, i fuld Tillid stolende paa den guddommelige Mesters Bistand, ud paa den høie Sø. I otte Maaneder holdt det modigt ud paa sin Vei uden at forandre sin Cours, og satte afgjort Modstand imod alle fjendtlige Angreb. Men, om ogsaa Conciliet forblev urokkeligt, saa bragtes dog enkelte Mennesker til at vakle.

Af det Foregaaende have vi allerede seet, hvorledes Diplomaterne vare i Bevægelse og sammensvore sig imod Conciliet. „Janus“ havde meddeelt Verden, hvad Conciliet vilde gjøre; med Bistand af de samme Hænder og de samme Stemmer opfordredes ogsaa de verdslige Regeringer til at modsætte sig dets Beslutninger eller endog til at sørge for, at det ikke kunde sammentræde.

Da man nu ved Conciliets Begyndelse bemærkede, at et Antal af Biskopper havde forenet sig til en Opposition, saa troede Verden og Aviserne, Alle udenfor Kirken staaende og et lille Antal af utilfredse eller anmassende Aander indenfor samme, at Conciliet var splidagtigt, og at Rom vilde lide et Nederlag. Fra denne Tid af fyldtes Avisernes Spalter med Lovtaler over de Biskopper, som man ansaae for at høre til Oppositionen. De bleve feirede som lærde, veltalende, skarpsynede, høihjertede, mandige og selvstændige Characterer. Men Fleertallets Biskopper

vare ikke andet end en Flok gemene, ucultiverede, servile og uvidende Smigrere. Saaledes tilbød der sig de opponerende Biskopper en god Leilighed til Selvfornægtelse og Ydmygelse ved, at de daglig læste Lovtaler over Ord, de aldrig havde udtalt og over Handlinger, de aldrig havde udført. De bleve vanærede ved, at man priste deres Holdning paa en Maade, de som katholske Biskopper maatte afskye. Imidlertid var det næppe muligt for dem at rense sig for de Bebreidelser, som gjordes dem, fordi de i saa Fald havde maattet bryde Embedshemmeligheden. De maatte finde sig i det Samme, som Medlemmerne af ethvert hemmeligt raadslaaende Collegium eller Medlemmerne af en Regering maae finde sig i. Man holdt Lovtaler over dem, men paa deres Embedsbrøders Bekostning, og de saae deres Adfærd stillet i et falskt Lys, men kunde ikke retfærdiggjøre sig, uden at gjøre sig skyldige i et Brud paa deres Embedshemmelighed.

(Fortsættes.)

Biskop Martensen om den lærde Skole.

Kbhvn. d. 30. Octbr. 1878.

Kjære Ven!

Der er en anden Gjenstand tilbage, som jeg synes, vi i vor Correspondance om Dr. Martensens Ethik allermindst burde lade uomtalt, nemlig Biskoppens Anskuelser om den lærde Skole. Vor Kaldsvirksomhed bringer det jo med sig, at de mere end meget Andet maae fængsle vor Opmærksomhed. Jeg kjender Dig noksom, til paa Forhaand at kunne sige: Du er ikke mindre end jeg enig med Biskop M. om, hvad der er hans Grundtanke, at nemlig

den lærde Skole bør være Latin-Skole og

maa hverken blive Real-Skole eller Skandinavisk-Skole.

De gamle Sprog, Latin og Græsk, ere nemlig først og fremmest et ypperlig Middel til baade formel og materiel Dannelselse.

„Reent som Sprogstudium betragtet“, siger Biskoppen (II, 2. S. 358 ff), „er Studiet af de gamle classiske Sprog ved Siden af Mathematiken et af de herligste Midler til at danne Disciplene til strengere Tænkning, da de gamle Sprog deels ere saa rigt udviklede, deels saa fjerntliggende fra vor egen Forestillingskreds og deres Tilegnelse derfor kræver Anstrængelse.“

„Og skal der vælges mellem Latin og Græsk, hvilket af de to Sprog der skal indtage den første Plads som Middel til formel Dannels, da svare Skolemænd som Madvig og Ove Kjær (om Sprogunderviisningen i den lærde Skole S. 24), „at det græske Sprog af pædagogiske Hensyn maa vige Pladsen for det latinske, der i formal Retning ved sin logiske Stringents langt mere tjener Skolens Formaal, og at Latin derfor er medrette optaget som den lærde Skoles Hovedsprog, medens Græsk har faaet en Stilling som Hjælpesprog.“

Endvidere „bør Studiet af de gamle Sprog være uadskilleligt fra Studiet af den gamle Literatur. Gjennem dette Studium udvikles Sandsen for det Classiske, det baade fra Formens og Indholdets Side Fuldendte (Guldæbler i Sølvskaal). Gjennem Fordybelsen i disse Værker uddannes ikke blot Formsandsen, Sandsen for det Harmoniske, for Klarhed, Ligevægt og Ro i Fremstillingen, der er saa forskjællig fra den nyere Tids Formløshed, Maniererthed og Uro, men vi paavirkes ogsaa, og det tildeels uformærket, af et Indhold, der gjør os fortrolige med Ideer og Idealer, som maa henregnes til Menneskeslægtens Grundtanker og Grundbilleder.

„Dog sættes den classiske Oldtids Literatur ikke som det Høieste; heller ikke er det Hensigten at gjøre de Unge til Grækere eller Romere. Vilde man tage Christendommen bort fra den lærde Skole, da vilde den forvandles til en hedensk Anstalt, mod hvilken de Indvendinger, der ofte ere fremsatte mod det classiske Studium paa Grund af dets hedenske Character, vilde have deres Gyldighed; ligesom det ogsaa vilde være vanskeligt at vise, hvilken Betydning Beskæftigelsen

med den gamle Literatur skulde have, naar den ikke bliver sat i Forhold til vort eget Nutidsliv.

„Religionsunderviisningen, der ingenlunde behøver et stort Antal af Timer, bør fortsættes paa alle Skolens Trin. Christendommen er ikke blot en Følelsessag, men ogsaa en Lære, en Verdens- og Livsbetragtning, i hvilke de Unge bør føres ind i samme Forhold, som de føres ind i Oldtidens Lærdomme, dens Myther og Livsanskuelse. Vi kunne derfor kun betragte det som et Misgreb, naar man i de lærde Skoler kun har villet give Religionsunderviisningen en Plads i de lavere Classer, men udelukker den fra de høiere Classer, for at vinde mere Rum for Naturvidenskaberne. Disciplenes humane Dannelse bliver derved i høj Grad mangelfuld, naar de, idet de dybere føres ind i hedensk Anskuelse og Tankegang, ikke tillige blive grundigere bekendte med de christelig-religiøse og moralske Begreber, som netop skulle tjene dem til ogsaa at kunne see Oldtiden i et andet Lys end det hedenske . . . De komme saaledes til at mangle den ene store Factor i den humane Dannelse, og, forsaavidt som de ikke, uafhængigt af Skolen, ad anden Vei kunne forskaaffe sig denne Underviisning, som det var Skolens Pligt at give dem, komme de fra Skolen saa at sige eenøiede til Universitetet. En saadan Skole er en Bygning, hvor en bærende Hovedpille er nedbrudt, en Nedbrydelse og en Vandalisme, der viser tilbage til den religionsløse Humanitet.

Af alt det hidtil Sagte maae vi slutte: den gamle Latinskole, bygget paa et baade christeligt og classisk Grundlag, den Skole, der alene har bestaaet i Aarhundreder og dannet Fortidens Lærde, har altsaa sin Berettigelse endnu den Dag idag, ja den vil være en fortrinlig Dannelsesanstalt for al Fremtid.

Dog har Latinskolen ogsaa sine Modstandere, og de ere af to Slags. Der gives først og fremmest dem, der synes, at Naturvidenskaberne ikke mere skulde behandles som Bifag, men enten stilles i Forgrunden eller idetmindste som jevnbyrdige Fag ved Siden af de gamle Sprog. Det er de saakaldte „Realister“, der ikke sigte saa meget til Sjæleevnernes Uddannelse som til det Praktiske og i Livet Anvendelige.“

Men — svare vi med Biskoppen — Eet er Realskolen, et Andet den lærde Skole. „Realskolen vil bibringe de Unge, især dem, der skulle indtræde i den industrielle

Stand og Håndelsstanden, saadanne Kundskaber, for hvilke de i deres tilkommende Livsstilling ville kunne have Anvendelse.“

Den lærde Skole derimod er bestemt at føre sine Elever til en almindelig Dannelse og forberede dem saavel som ved Kundskab som ved Sjæleevnernes Udvikling til det academiske Fag- og Kaldsstudium.

„Naturvidenskaberne faae derfor deres rette Plads i Realskolerne, men den lærde Skole bør aldrig indrømme dem en jevnbyrdig Stilling ved Siden af de classiske Studier. Den har sit Hjem i Ordets og Aandens Verden og gjør vel i, ikke at lade sig paanøde for meget naturvidenskabeligt eller andet realistisk Stof, hvorved den bliver sin sande Bestemmelse utro, forvandler sig selv til et besynderligt Allehaande, hvor der ikke længere kan skjælnes mellem Hovedfag og Bifag, hvor der læres alle Ting og ingen Ting, hvor det, der ved disse Indrømmelser meest tager Skade, er selve den humane Dannelse. Et saadant Allehaande, hvor Alt har samme Vigtighed, tjener kun til at gjøre den overlæssede Ungdom ligegyldig for det Hele. Ved at sprede dens Kræfter paa en Mangfoldighed, hvor der skal vises Alt den samme Opmærksomhed og Deeltagelse, danner man den til Intet at elske og Intet at beundre, til et „nil admirari“ i sletteste Bemærkelse. Men Ynglingens Kraft bør sammentrænges for det Vigtige, hans Kraft bør skaanes for det Store.

Dog, der reises i vore Dage Modstand mod Latin-skolen og den classiske Dannelse endnu fra en anden Side. Der gives ogsaa dem, der ville bygge den videnskabelige Dannelse paa de nyere nationale Literaturer i Forbindelse med deres Fortid og Oldtid, altsaa f. Ex. for Skandinavernes Vedkommende paa den gamle nordiske Literatur og Mythologi.

Men ogsaa deres Forslag tilbagevises med god Grund. „Intet nyere Sprog med tilsvarende Literatur kan blive Grundlaget for den almindelige Dannelse. Thi det Sprog, der skal blive det, maa være fælleds for alle dannede Nationer; og her viser sig intet Andet end den gamle classiske Literatur, der har den historiske Nødvendigheds uforkastelige Privilegium.“ Madvig har ifjor udtalt („Berl. Td. Nr. 63): „at Læreren i Dansk visseelig bør have Kundskab i Oldnordisk og kunne bruge denne Kundskab med Tact til Disciplenes Belærelse; men

Udbyttet er for Disciplen ikke tilstrækkelig Erstatning for Besværligheden ved en ny Formlære; derfor skulde Erhvervelsen af Kundskab deri overlades til dem, der havde eller efter Udgangen af Skolen fik Tid, Lyst og Leilighed.“ Man kan forresten gjerne med Martensen finde det ønskeligt, „at vor gamle nordiske Literatur og Mythologi i vor lærde Skole, vigtigere Hensyn ubeskadigede, maa kunne bringes i passende Forbindelse med Kjendskabet til vor nyere, nationale Literatur“, men maa dog med ham tilstaae, at „for Menneskedannelsens Hele er vor gamle Literatur, som ethvert af de nyere Folks middelalderlige Literatur, kun en mere eller mindre betydningsfuld Specialitet, noget for det enkelte Folk Særegent. Det almene, for alle nyere Nationer fælleds Grundlag, Forudsætningen for hele den christelige Cultur, er og bliver den græsk-romerske Literatur, hvorfor Christendommen ogsaa allevegne, hvor den kommer, medbringer den antike Dannelses Elementer.“

Desuden skal der i Videnskaben jo være et internationalt Samkvem. Og det forudsætter, at „alle dannede Nationer have den samme Skole, det samme Dannelsesgrundlag i Grækernes og Romernes classiske Literatur, i hvilken de have de fælleds Forudsætninger, de fælleds Orienteringspunkter og Tilknytningspunkter for den gjensidige Forstaaelse . . . Tænker man sig Christendommen og den classiske Literatur afskaffede, ville Nationerne ikke mere kunne forstaae hverandre i de aandelige Ting, men i aandelig Isolation, i Hovmod og Indbildskhed synke tilbage til den babelske Forvirring. Ja, ingen Nation vil længere kunne have en aandelig Forstaaelse af sig selv som Led i Slægtens Hele.“

Du glæder Dig tilvisse, kjære Ven, med mig over, at den halvannede nationale Hovmods Anmasselser vises tilbage af Ethiken, naar de ivre mod „Latinen“ og den lærde Dannelse (S. 144). Du siger med Dr. M.: „Ægte videnskabelig Dannelse kan ikke erhverves uden paa dette Grundlag. Den græske og romerske Oldtids Literatur er en Arv, der er skjænket hele Menneskeslægten.“ Ja, formentlig er det ogsaa gaaet Dig, ligesom mig, ved Læsningen af Biskoppens Bog. Der har paaatrængt sig ogsaa Dig den Tanke: Gid det maatte lykkes Latinen, ogsaa i Fremtiden at hævde sin Forrang som fælleds Sprog for hele den lærde Verden.

Dr. M. skriver: „Ved at bindes i vor Tænkning til

et enkelt Sprog, lider Tankens Almengyldighed en Begrænsning. Ogsaa naar der sees hen til Sprogenes Mangfoldighed og det enkelte Sprogs Indskrænkninger, kan der siges: Vor Viden er et Stykkeværk, fordi vort Sprog, det være selv det meest uddannede, er et Stykkeværk. Og der synes at maatte siges, at man, for fuldkomment at kunne filosophere maatte have et Universalsprog, som Menneslægten havde det før den babelske Sprogforvirring.“ — Nu, Latin har engang været et Slags Universalsprog og er det endnu i en vis Forstand, forsaavidt nemlig, som Videnskabsmænd endnu forstaae og skrive det.

Det latinske Sprog er mere skikket til Behandling af abstracte Gjenstande, end nogetsomhelst andet Sprog. Det har stor Rigdom paa abstracte Udtryk, og, da det er et dødt Sprog, have Ordene en fast afpælet Betydning, som Sprogbrugens Omskiftelser ikke kan rukke. Deraf de mange latinske Ord, der have faaet Borgerret i de levende Sprog, og som vi tildeels slet ikke kunne undvære. „For at raade Bod paa den Indskrænkning, som det nationale Sprog medfører for Videnskaben, betjener man sig af de scholatiske, græsk-latinske Kunstord, der saa at sige ere Elementer af et kunstigt Universalsprog, og som have det Fortrin at betegne det Abstracte, det fra Livets Mangfoldighed udsondrede Almene, medens det nationale Sprog altfor ofte kun udtrykker Begrebet fra en enkelt Side, og en vidtløftig Omskrivning maatte behøves for at udtrykke hint Almene.“

Havde Latinen endnu sit gamle uindskrænkede Herredømme, da behøvede Biskop Martensen ikke at nøies med blotte „Elementer af et Universalsprog“, der dog kun bringe liden Nytte og volde ikke liden Skade. Thi Hensigten med dem er at lette Forstaaelsen; men i Virkeligheden gjøre de Forstaaelsen vanskeligere for mindre dannede danske Lærere, uden synderlig at lette den for de Dannede i Udlandet, der ei kjende det danske Sprog. Var den „christelige Ethik“ skreven paa Latin, som de tidligere Læres Aandsfrembringelser, da vilde den uden Tvivl finde Læsere i den hele Verden.

Den Tanke paatrænger sig just os i vore snevre Forhold: Hvor faa Læsere finder en dansk Skribent, navnlig en Forfatter til et lærdt Værk. Dr. Martensens Dogmatik maatte oversættes for at blive videre

Kredse tilgængelig; Madvig udgav sin latinske Grammatik ogsaa paa Tydsk; Oehlenslæger, der dog vist elskede sit Sprog mere end noget andet Sprog, vilde alligevel forsøge sig som Forfatter i et Sprog, der tales af 75 Millioner; og Saxo Grammaticus har holdigviis skrevet sine udødelige gesta Danorum paa Latin, — „dyb, kostelig og god Latin“; han har vistnok aldrig havt den urimelige Skrupel, som Ingemann paadigter ham; men om det end nogensinde skulde være faldet ham ind: Du skulde hellere have skrevet Dansk, — maae vi dog ialtfald takke Gud for, at han ikke har givet efter for en saadan Fristelse. Ellers kunde Chr. Pedersen ikke have vidnet om ham, „at alle vise Klerke i fremmede Lande og Riger havde stor Lyst til at læse i samme Bog,“ og den var da ei heller bleven trykt flere Gange i Udlandet, i Paris 1514, i Basel 1534, i Frankfurt 1576 og i Leipzig 1771.

Latinen har for længe siden tabt sin Enevælde; og vi ønske de levende Sprog til Lykke med, at de i den sidste Tid ere blevne mere dyrkede end tilforn. Men Latinen har dog endnu ikke tabt Alt. Upsalas Universitets Jubilæum har nylig leveret et Beviis for, at Latin endnu er et Universalsprog, idet Videnskabsmænd fra alle Verdens Kanter og af de meest forskjellige Tungemaal lyttede til Conferentsraad Madvigs latinske Foredrag; og vort Universitets Jubilæum i næstkommende Aar vil forhaabentlig levere et nyt Beviis herfor. Skulde vore Lærde da ikke gjøre Deres for, ved Siden af Modersmaalets Pleie og Fremme at hævde den Rest af Rettigheder, som Latinen endnu er i Besiddelse af?

Vilde det ikke være ønskeligt, at vore lærde Skolers Disciple bragtes lidt videre i Latin, end det for Øieblikket skeer. Forstaa mig ret! Jeg fordrer ikke, at Enhver, der stiller sig til Afgangsprøven, skal kunne tale Latin. De Tider ere forbi, da Latinen udelukkende var det almindelige Middel til al videnskabelig Tankemeddelelse. Hvad jeg mener, er: Latinskolen skulde bringe sine Disciple til, uden synderlig Vanskelighed at kunne læse Leibnitz, Niels Klim og Langebeks Scriptores rerum Danicarum, og fornøie sig ved gamle Saxo i hans oprindelige Skikkelse ved Siden af Vedels og Grundtvigs Oversættelser.

Det, synes mig, lod sig opnaae af en duelig Lærer ved mundtlige Øvelser uden at stille nye Fordringer

til Disciplenes Flid, og uden ny Fare for deres Overbebyrdelse; thi ogsaa jeg ønsker at see dem engang som Mænd med en sund Sjæl i et sundt Legeme.

Sagens Vigtighed vil indsees af Rector Dr. Lunds' sande Ord i „Berl. Tid.“ af 19. Marts 1877: „Hele Oldtidens humane Aand og Cultur have vi den letteste Adgang til gjennem de latinske Skribenter“, — og Madvigs (sammest. u. 16. Marts 1877): „En stor Deel af Oldtidens ethiske og praktiske Livsbe-
 dragtning er opbevaret og lever endnu i utallige latinske Vers og Mundheld. Latinen lyder ikke blot i de katholske Dogmer, men i den protestantiske Kirkes Bekjendelsesskrivter, og den fra Grækerne stammende og til Grækerne tilbageskuende Videnskab benyttede den latinske Indklædning. Alt dette er i sig selv saaledes sammenvoxet og hænger saaledes sammen med os og Nutiden, at Kundskaben i Latin, ved Siden af Betydningen for den kulturhistoriske Betragtning og Dannelselse mangfoldigen griber ind i den videnskabelige Fagdannelse og gennemtrænger dennes Hjælpemidler; der er derfor mangen en Mand, der uden at have eller dog at være sig ret bevidst nogen Interesse for den kulturhistoriske Dannelses, baade selv glæder sig ved at besidde, og stundom i fremrykket Alder skaffer sig, og ønsker dem, for hvis Dannelses han skal sørge, Kundskab i Latin.“

Naar man tilsidst — hvad der nylig blev ytret — frygter eller hader Latin som et „Stykke Middelalder“, da deles denne Stemning mod dette Stykke af Middelalderen ligesaalidt af Dig, som af

Din hengivne Montanus.

Kirkelige Efterretninger.

Leipzig. Den 14. October hædrede Logen „Apollo“ Dr. Prof. th. Haase i Jena med at feire hans halvtred-
 sindstyve Aars Jubilæum som Frimurer. Haase er Forfatter af den berygtede „Protestantische Polemik“, en

Bog, som er skreven med stor Dygtighed, men med endnu større partisk Animositet. Fleertallet af de yngre protestantiske Theologer øse deres Kundskaber om Katholicismen af denne plumrede Kilde, og selv de Ældre iblandt dem tye til den, naar de trænge til Vaaben mod Rom. Saaledes kan man ikke forundres over den colossale Forvirring, der spøger i alle de Hoveder, som nære sig ved den rationalistiske Professors fordreiede og forvanskede Fremstillinger.

Kjøbenhavn. „Dagbladet“ af 7. October skriver: Ministerraadet (i Rom) vil beskæftige sig med den Situation, som er opstaaet ved Pavens Skrivelse til Cardinal Nina. Blandt de Deputerede er en Gruppe ifærd med at danne sig under Ledelse af Mancini og Crispi for at forlange, saasnart Parlamentet igjen træder sammen, at Garantiloven for Paven skal forandres, om ikke fuldstændigt ophæves. Som Grund herfor anføres, at Leo XIII. er ligesaa uforsonlig som Pius IX. og misbruger de Fordele, som Loven indrømmer ham, uden at opfylde de dermed forbundne Forpligtelser. Den paagjældende Gruppe mener, at Italien skal stille den katholske Kirke og dens Overhoved under den almindelige Lovgivning. Der er imidlertid slet ingen Udsigt til, at der vil blive Majoritet i Deputeretkammeret for en saa radical Reform, og, hvad Ministrene angaaer, da talte og stemte vel en Deel af dem imod Garantiloven; men der kan ingen Tvivl være om, at de ville erklære sig for, at man skal lade denne Lov være urørt. Af folkeretlige Grunde vil sikkert ogsaa ethvert italiensk Ministerium, selv om det er dannet af de radicaleste Politikere, betænke sig vel paa at følge den Politik overfor Vaticanet, som forfægtes i Folkeforsamlinger og i den radicale Presse, ja, selv fra Deputeretkammerets Talerstol.“ Vi tillade os hertil at bemærke, at de Radicale næppe ville lade sig afholde for at ophæve Garantiloven, fordi de bryde sig om Folkeretten, men kun paa Grund af, at de ikke tør det. Forøvrigt vilde det maaskee være bedre at ophæve en Lov, som den italienske Regering dog saavidt muligt søger at omgaae. Dermed vilde hele dette underfundige Hykleri være umuliggjort, og Folk faae Øinene op for mange Ting.

Mariacongregationen.

Søndagen d. 3. November Fælledscommunion i Capellet i Kronprindsessegade Nr. 42.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 3. November. 21. Søndag efter Pintse. (Kl. 6 Aftenandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.) — 4. M. Carl Borromæus, Bekj. 5. Ti. Zacharias og Elisabeth. 6. O. Leonard, Abbed. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 7. Tø. Engelbert, Biskop og Martyr. 8. F. Octav af Allehelgensfest. 9. L. Theodor, Mart.

Søndagen d. 10. November. 22. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag). I Klosteret, Toldbodveien (Tirsdag, Torsdag og Løverdag) og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 45. Søndagen den 10de November. 1878

In dhold: Vaticanerconciliets sande Historie. Den hellige Christiane.
Kirkelige Efterretninger: Paris, Padua, Aarhus.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 44.)

Men tilsidst saae dog Biskopperne af Mainz og Rottenburg sig nødsagede til at afsløre deres Beundreres Løgne. Biskopperne Hefele og v. Ketteler holdt det for nødvendigt at afgive en Erklæring, efterat visse Actstykker vare blevne offentliggjorte i „Augsburger Allgemeine Zeit.“ „Vi kunne“, skriver Biskoppen af Rottenburg, „hverken tale om det, som Schemaerne indeholde, eller sige noget om det, som de Talere have sagt, der ere optraadte i Generalcongregationerne. Men det er aabenbart, at der er Folk, vel ikke Biskepper, men Saadanne, som staae i Forhold til Conciliet, der, skjøndt det havde været en Samvittighedspligt, ikke have ladet sig afholde fra, . . . Den af et vist Antal tyske og østerrigske Biskopper underskrevne Adresse havde ellers ikke kunnet offentliggøres, førend den var den hellige Fader forelagt.

Vi, som dog ogsaa have underskrevet den, vi kunde ikke faae en Afskrift deraf. Men dog, hvad skete? Først Adressen var bleven sendt til Vaticanet, var dens Ordlyd trykt i Aviserne. Vi behøve vel ikke at sige, at dette i høi Grad mishagede os — hidtil er det endnu ikke oplyst, hvorledes dette kunde skee. Sandsynligt er det, at „auri sacra fames“ har havt at gjøre dermed.“ Biskoppen af Mainz protesterede ligeledes imod den systematiske Uredelighed i Correspondancen til „Augsburger Allgemeine Zeitung“. „Det er en reen Opdigtelse“, bemærkede han, „at de Biskopper, som ere blevene navngivne i dette Blad, skulle have erklæret, at Döllinger repræsenterer Biskoppernes Fleertal i det som angaaer Spørgsmaalets Substants. Men dette er ikke blot en enkelt Feiltagelse, men en Deel af et System, som bestaaer deri, at man daglig forsøger at udbrede falske Efterretninger i den Hensigt at føre det tyske Publicum bag Lyset, og det efter en Plan, som allerede iforveien er udkastet. Det vil engang blive nødvendigt at blotte „Allg. Zeit.“ Artikler og fremstille dem i deres hele Nøgenhed og afskyelige Løgnagtighed. De ville afgive et skrækkeligt og vedvarende Vidnesbyrd om, hvorvidt den Uretfærdighed gaaer, hvori Partimænd, der give sig Skin af at have en høiere Dannelses, have gjort sig skyldige imod Kirken. (Vaticanet, den 4. Marts 1870.)

Biskoppen af Mainz afgav endnu følgende Erklæring: „Der har været en Tid, da Vi som en hengiven Discipel nærrede stor Høiagtelse for Provst Döllinger. I flere Aar overværede Vi i München hans Forelæsninger. Dengang vare Vi næsten i alle betydelige kirkehistoriske Spørgsmaal enige med ham. Senere vare Vi som Deputerede til det tyske Parlament sammen i Frankfurt. Selvdengang, hvor alle vor Tids store Spørgsmaal saa hyppigt bleve drøftede, vare Vi, om vi huske ret, enige med ham i alle politiske Spørgsmaal. Men nu nødes Vi til vor største Smerte til at tilstaae, at Vi med Hensyn til det Spørgsmaal, som for Tiden lægger Beslag paa vor Opmærk-

somhed, staae Döllingers Anskuelse i fuldkommen Modsigelse med vore. Man har offentligt beraabt sig paa Döllinger, og sagt, at han hjælpende har stillet sig ved Siden af Forfatteren til det Smædeskrivt imod Kirken, som er udkommet under Navnet „Janus“, og hidtil have Vi ikke fundet, at han, som dog en lydig Søn af den katholske Kirke burde gjøre, har afgivet den Erklæring, at han ikke deler de Anskuelse, som forsvares i denne Bog. Bogen „Janus“ er ikke blot rettet imod Pavens Ufeilbarhed, men ogsaa imod hans Primat, imod den store og guddommelige Institution i Kirken, som vi have at takke for, at Kirken til alle Tider har vundet Seir over sine Fjender. Desuden indeholder Janus et Væv af tallose Forfalskninger af historiske Kjendsgjæringer. I Henseende til Krænkelsen af Sandheden kan maaskee ingen andre Bøger sammenlignes med Janus, end Parcals „Provincialbreve“. Og Döllinger har hidtil ikke blot undladt at modsige den Bebrøidelse, at han har Andeel i Affattelsen af Janus, men han er ogsaa Forfatter til Skrivtet: „Overveielser over Spørgsmaalet om Pavens Ufeilbarhed, Concilsbiskopperne tilegnet“ (Erwägungen über die Frage über die Unfehlbarkeit des Papstes, den Concilsbischöfen gewidmet) — et Skrivt, der rigtignok er langt mere maadeholdent end Janus, men ikke desto mindre saa fuldkomment ligner det i Tankegang, og saa afgjort røber den samme Hensigt, at Verden medrette deraf har sluttet til et intimt Forhold imellem Forfatterne af „Janus“ og „Overveielserne“. Hvad Os angaaer, og særlig den Paastand, at Vi skulde høre til dem, der i Hovedsagen ere enige med Döllinger i det Spørgsmaal, som fortiden saa alvorligt discuterer, saa erklære Vi her ved paa den meest formelle Maade, at Intet kan mindre stemme overens med Sandheden. Nu ere Vi kun enige med den Döllinger, hvis Forelæsninger fordem opfyldte hans Disciple med Kjærlighed og Begeistring for Kirken og den hellige Stol; men Vi have Intet tilfældes med

den Döllinger, hvem for nærværende Tid Kirkens og den Apostoliske Stol Fjender overøse med Roes.

Wilhelm Emmanuel Friherre v. Ketteler,
Biskop af Mainz.

Rom, d. 8. Februar 1870 — Fra Vaticanet under 25.
Februar 1870.“

Det er derfor i høi Grad nødvendigt her at sige noget om denne Gjenstand, for at forsvare et Antal af katholske Biskopper imod den Anmasselse, hvormed Verden har regnet dem blandt sine Tjenere, og for eengang for alle at protestere imod, at de Biskoppers Bevæggrunde og Anskuelser, som vare imod Definitionen af Pavens Ufeilbarhed, vurderes efter Avisberetninger, efter Paa-stande af Ikkekatholiker eller falske katholske Brødre. Biskopperne, som alle andre Mennesker, skulle ene bedømmes efter deres Ord og Gjæringer.

Angaaende de Grunde, af hvilke disse Mænd vare imod Definitionen af Pavens Ufeilbarhed, saa gaves der, som vi allerede have sagt, mange og vægtige for og imod denne Definitions Opportunitet. Tilvisse vilde Ingen være competent til at have en afgjort sikker Mening om de Beviser, som man anførte til Gunst for Definitionen, hvis han ikke tillige ogsaa var istand til at vurdere Omfanget af de Argumenter, som opstilledes imod den. De fra begge Sider fremførte Grunde ere allerede blevne meddeelte i et foregaaende Capitel, og det er derfor overflødig her at gjentage dem. Og angaaende de femogfyrretyve Biskoppers Bevæggrunde til ikke at deeltage i det fjerde offentlige Møde, saa ere vi forpligtede til at troe dem paa deres Ord. Hvem kunde vel bedre kjende deres Grunde end de selv? Det er virkelig eenfoldigt, ja noget endnu værre, naar Andre foregive at kjende dem bedre. De troede, at det ikke var tidsvarende, ikke gavnligt og derfor inopportunt at gjøre en saadan Definition. Ogsaa Efterverdenen vil hellere skjænke dem Tiltro end deres Bagvaskere, som allerede nu ere glemte og tilbageviste som falske Vidner: Saameget være der sagt om deres

Motiver, om hvilke intet Menneske, men ene Gud kan dømme. Men naar vi overveie, hvem hine Mænd vare, og hvad flere af dem have gjort og lidt for deres Samvittigheds Skyld, saa kunne vi være sikre paa, at Historien engang ivrigt vil forsvare dem, hvad enten Verden bagtaler eller roser dem.

Vi komme derpaa til deres Adfærd og Handlinger. Da Pius IX. førstegang udtalte sin Tanke om at afholde et almindeligt Concil, paalagde han de Raadgivere, som han i denne Hensigt udsøgte sig baade i Rom og i de forskjellige katholske Lande, som en hellig Pligt at erklære ham, som for Guds Ansigt, om de holdt det for tidsmæssigt at sammenkalde et almindeligt Concil, samt udtale deres Mening om, hvilke Gjenstande der paa samme skulde omhandles. Dermed var da Enhver enten Opportunist eller Inopportunist. Thi Hovedspørgsmaalet var: „Hvad er opportunt?“ Conciliet var ikke blevet sammenkaldt for at registrere Edicter; det var blevet samlet for at discutere om Spørgsmaal, som vedkom Kirken; men Discussion iblandt Mennesker forudsætter Forskjællighed i Anskuelser. Da Schemaerne bleve Conciliet forelagte, erklærede Pius IX. udtrykkeligt for Biskopperne, at de ikke vare hans Værk, og ikke vare stemplede med hans Autoritet. De bleve omdeelte til Concilsfædrene i den Hensigt, at disse skulde prøve dem, raadslaae om dem, eventuelt forbedre dem, og, som En sagde, begrave dem, dersom man ansaae dette for hensigtsmæssigt. Conciliet havde i saa rigeligt Maal Talefrihed, at en Biskop fra et af Verdens frieste Lande sagde: „Vor Congres besidder ikke mere Frihed i Discussionen, end det Vaticanske Concil.“ Hvorfor skulde det da bebreides en Biskop, at han gjorde Brug af den Ret, som hele Conciliet var i Besiddelse af? Biskopperne gjorde med den største Frihed Indsigelser i ethvert Tilfælde, hvor de fandt det at være deres Pligt. Man reiste Modsigelse mod den første Constitution om Troen; Følgen deraf var, at man fuldstændigt omdannede den, men kun

i Formen, medens Læren uforanderlig forblev den samme. Tilsidst blev den endelig vedtagen af sexhundredeogsyvogtredsindstyve Biskopper, deriblandt ogsaa af dem, som før havde været imod den. Schemaet om den lille Catechismus blev ligeledes tilbageviist. Man reiste Modsigelse mod Concilsordenen; man forandrede den da; men man fandt sig desuagtet foranlediget til nye Udsættelser. Ved Forelæggelsen af Schemaet om Pavens Ufeilbarhed reiste sig stor Modstand. Man nedlagde overalt Indsigelser derimod: under de forskjellige Discussioner, i Generalcongregationens Møder, i Udvalget og ved enhver enkelt Paragraph. Det blev viist tilbage til Commissionen, paany affattet, og atter mødte Indvendinger. Men overalt gjorde Oppositionen kun Brug af sin Ret og det Privilegium, som man ved et Concil kan betegne som en medfødt, og i en constitutionel Stat som en constitutionel Ret, nemlig af den Ret, at gjøre Indsigelse imod alle Punkter, som man ikke holdt for gavnlige og ansaae for inopportune. De gjorde altsaa Brug af den Ret, de besad som Medlemmer af Conciliet, og Udøvelsen af denne Ret var i sig selv altsaa lovlig.

Men man kunde her sige, at disse Biskopper altfor frit og med Haardnakkethed have gjort Brug af deres Ret, da de saae, eller dog kunde see, at et saa stort Fleertal af Concilsfædrene stod ligeoverfor dem. Det vedkommer ikke en Historieskriver at besmykke en Feil, men han har med endnu større Omhu at vogte sig for altfor hurtigt og altfor beredvilligt at fremhæve Feil. Det kan ikke benægtes, at Concilsfædrene — thi medrette kan man betegne det store og forenede Fleertal paa Conciliet med dette Navn — vare af den Mening, at man for frit havde gjort Brug af den Ret til at gjøre Indvendinger i kun lidet vigtige Sager, og at man vedblev for længe med at handle paa denne Maade, efterat det var blevet klart, at man dermed ikke kunde opnaae et lovhjemlet Resultat. Conciliet indsaae eller troede at indsee, at den utilbørlige Forlængelse af Discussionen vel ikke i

sig selv vilde faae nogen Betydning, men at den kunde umuliggjøre Definitionen, ikke ved Beviisførelser, der kunde overbevise Modstanderne, men ved uforudsete Tildragelser eller unyttig Tidspilde. Dog dette maatte kaldes at trænge ind paa Intentionernes Gebeet, som hører under en høiere Jurisdiction end den, som tilkommer Historieskrivningen.

Naar vi nu see tilbage paa Conciliet, nu, efter et Tidsrum af sex Aar, fuldt af usædvanlige og bedrøvelige Tildragelser, der forlængst have bragt de Mænd, som dengang stode i Opposition til hverandre, til Ro og Eenhed, ere vi bedre istand til at veie og vurdere deres Færd saavel i det Enkelte som i det Hele. Tilmed giver Erindringen om Flere, som indtog den meest fremragende Stilling i disse Begivenheder, vor Dom en større Vægt. Ærkebiskoppen i Paris var en i høi Grad alsidigt dannet Mand, som var udrustet med de høieste Aandsgaver. Hans venlige Optræden i Omgang med dem, som stode ligeoverfor ham paa Conciliet, betog den Kamp, de førte med hverandre, al Haardhed og Skarphed. Vi tænkte dengang ikke paa det grupvækkende Syn, som Verden snart skulde blive Vidne til, paa den Dødsstraf, som blev udført paa ham af Had til Christus. Hans heltemodige Vægring ved at frelse sit Liv af Hensyn til Andre, har stillet ham i Række med dem, som have opnaaet Martyrkronen. Saadanne Begivenheder fritage Historieforskeren for Løsningen af en stor og svær Op-gave. Til Mindet om hans Person bør det os at knytte Erindringen om det tydske Episcopats ædle og modige Standhaftighed, i hvis Spidse Ærkebiskoppen af Cöln staaer. De tydske Biskopper have erhvervet sig Hæderstitlen af „Forsvarere af den hellige Petri Stols høieste og ufeilbare Autoritet“. De vare de første, som i Gjerningen maatte forsvare det Vaticanske Concil. Vi kunne endnu fortsætte paa denne Maade og opregne de store offentlige Tjenester, som nogle af de Biskopper, der havde forladt Con-

ciliet før den 18. Juli, have ydet den franske Kirke ved deres Veltalenhed og kraftige Handlinger.

Alle disse Omstændigheder maae, naar de samlede alvorligt overveies, bestemme senere Historieskrivere til at skildre Stridighederne om Definitionen af Pavens Ufeilbarhed omtrent paa følgende Maade: Siden det sidste almindelige Concil (i Trient) har et theologisk Spørgsmaal af den høieste Betydning, et Spørgsmaal, som angik Kirkens Overhoveds Læremyndighed, ogaf denne Grund ogsaa berørte hele hans Jurisdiction, splittet Katholikerne i Frankrig, og tildeels ogsaa i Tydskland og England. Et almindeligt Concil blev sammenkaldt til Rom for Aaret 1869. Allerede i Aaret 1867 havde femhundrede Biskopper i de meest vidtgaaende Udtryk aflagt en Bekjendelse af deres Tro paa Kirkens Overhoveds Læremyndighed. Fleertallet af disse Biskopper havde udtalt deres Ønske om, at paa det førstkommende økumeniske Concil skulde alle Spørgsmaal om dette Lærepunkt afgjøres, og alle Stridigheder bilægges for hele Fremtiden, og de gavede dette deres Ønske Udtryk i Ord og Skrivt, medens de Øvrige vel havde sluttet sig til Erklæringen af Aaret 1867, ja endog taget Deel i Affattelsen af den Adresse til Paven, som indeholdt hin Erklæring, men med det Forbehold, at denne Gjenstand af Klogskabs Hensyn ikke skulde forelægges Conciliet til Forhandling, eller, hvis dette alligevel skete, skulde den afvises. I flere Maaneder før Conciliets Aabning blev der af begge Partier aabent og uden Tilbagehold, i offentlige Skrifter, i Pastoral skrivelser, i theologiske Afhandlinger gjort Forsøg paa enten at iværksætte Definitionen eller forhindre den. Paa ingen af Siderne lagde man Skjul herpaa, saalidt som man intrigerede for at opnaae sin Hensigt. Intet af Partierne behøvede dette, og det vilde have været værre end unyttigt, hvis man havde forsøgt det. Alt skete paa en ligesaa aaben Maade, som ved et almindelig Valg i England. Paa begge Sider vidste man, hvad der foregik. Ønskerne og Hensigterne paa begge Sider vare vel bekjendte. Under

saadanne Omstændigheder sammentraadte Conciliet i December 1869. Strax nærmede sig begge Parter hverandre, de, som vare for, og de, som vare imod Definitionen af denne Læresætning. Det var ganske naturligt og hensigtsmæssigt, at de confererede, forenede sig og dannede en Art vedvarende Forening. Paa hvilken Side dette først skete, kan Historien ikke angive med Sikkerhed; men den Tid, som forløb, inden dette paa begge Sider skete, udgjorde kun faa Dage. Tallet af dem, som vare imod Definitionen, blev, efter en vis Petition at slutte, angivet til hundredeogtyve; i Februar Maaned erfarede man først, at Tallet af dem, som ønskede, at Definitionen skulde beslattes, beløb sig til mere end firehundredeoghalvtredsindstyve, fordi der foruden dem, som paa hin Tid havde underskrevet Petitionen, endnu gaves Mange, som, skjøndt de ikke havde underskrevet den, nu erklærede, at, saafremt Definitionen skulde blive foreslaaet, vilde de understøtte dette Andragende. Man kan fra den Tid af betegne begge Partier med Navnene Fleertal og Mindretal. Uden Tvivl havde man ofte paa begge Sider den Følelse, at dette eller hint ikke skulde have været sagt eller gjort. Biskopperne ere imidlertid Mennesker, og Mennesker ere Svagheder underkastede. Men ikke destomindre handlede man overalt ganske aabent og i Dagens Lys. Fleertallet tog til med hver Dag; Mindretallet derimod blev med hver Dag mindre. Ved den sidste og afgjørende Afstemning stemte femhundredeogtreogtredive — altsaa tredive flere end der havde taget Deel i Erklæringen ved Høitideligholdelsen af Centenariet — for Definitionen, To stemte imod den, og femoghalvtredsindstyve vare udeblevne fra dette Møde, saa at de Stemmer, der vare afgivne imod Definitionen, beløb sig til syvoghalvtredsindstyve. Dette var Alt, hvad der var blevet tilovers af de hundredeogtyve Biskopper, som man havde regnet til Oppositionen. Fleertallet forholdt sig altsaa til Mindretallet som Ti til Een. Med disse Kjendsgjerninger for Øie behøver man ikke at lede efter Intriger

og Cabaler for at kunne forklare sig Tildragelserne paa og Resultatet af det Vaticanske Concil. Det var en ærlig og aaben Kamp. Omtrent en Tiendedeel af Concilsfædrene søgte ved alle ved Concilsordenen dem tilladte Midler, med Beviisførelser og ved personlig Indflydelse at bestemme Fleertallet af deres Brødre, som, moralsk talt, isandhed dannede Jordkredsens Episcopat, til at følge deres Ledelse. Men Fleertallet kunde ikke bringes til at fravige sin Overbeviisning om, at Definitionen af den pavelige Ufeilbarhed ikke blot var opportunt, men ogsaa nødvendig for Kirkens Velfærd, for dens Overhoveds Autoritet og for at sikre dens Lære. Fleertallet gik af med Seiren over Mindretallet. Den almindelige Lov, som hersker i civiliserede Kredse og i det menneskelige Samfund, fulgtes ogsaa paa det Vaticanske Concil. Der skete Mindretallet ingen Uret derved, at Fleertallet ikke vilde lade sig vinde af det. Hvorledes kunde der ogsaa skee dem nogen Uret, som kun havde en Tiendedeel af Concilsfædrene paa deres Side, naar Conciliet vægrede sig ved at give efter for deres Dom og Villie? Den eneste Anke, der kunde reises, er den, at Fleertallet ikke vilde føie Mindretallet — men vilde denne Anke være retfærdig eller fornuftig?

(Fortsættes.)

Den hellige Christiane.

(6. Aarhundrede.)

Hun var af fattig Familie; som Barn gik hun omkring og vogtede Kvæg. Menneskeligt talt var det Altsammen saa ringe som vel muligt, men guddommeligt talt var det hendes Lykke. Thi naar hun saaledes sad eensom og forladt midt ude paa Marken eller inde i Skoven, saa tænkte hun paa Gud og bad. Tilsyneladende havde hun intet andet Selskab end Kvæget; i Virkeligheden var

var hendes Selskab langt fornemmere og langt bedre, end om det havde bestaaet af lutter Konger, Prindser og Prindsesser. Hendes Selskab var vor Herre selv. Som Ens Omgang er, saaledes bliver man selv. Fin Omgang skaber fine Folk, god Omgang gode Folk; men Omgang med Gud er Veien til Himlen. Derfor er det dumt, naar voxne Mennesker mene, at man helst skal lade Børnene tumle sig saa meget som muligt i Selskab med andre Børn, og altid ere saa bange for, at de ikke skulle faae Omgang nok. Den Omgang har ødelagt mere end een Sjæl for hele Evigheden, men Ensomhed i de unge Aar har ført Mange til Gud. Fordi Du er saa overfladisk og daarligt et Menneske, at Du ikke kan holde det ud i dit eget Selskab, men altid skal snakke med Andre, derfor gjælder dette aldeles ikke om dine Børn, hvis Smag endnu ikke er ødelagt, og hvis Hjerte endnu er ædelt og reent. — Den hellige Christiane var som Barn næsten altid alene, og, takket være denne Ensomhed, fik hendes hele Tanke og Sind en saadan Flugt mod Gud, en saadan Afsky for Alt, hvad der var lavt og smudsigt i Verden, at alle hendes Jevnlige, der vare vante til Selskab og baade hørte paa det Ene og paa det Andet, slet ikke kunde forstaae hende; men hun brød sig ikke derom, og med hvert Aar der gik blev den Beslutning fastere hos hende, kun at ville leve for Gud. Hendes Brødre syntes ikke herom; de vilde have, at hun skulde givte sig. Og da hun var en smuk og klog Pige, var det ikke vanskeligt at finde en Mand til hende, da hun var blevet voksen. Men Christiane tænkte anderledes. Det er godt at givte sig, men det er bedre at lade det være for Guds Skyld, siger den hellige Paulus, og med ham den katholske Kirke. Christiane vilde kun tilhøre Gud alene; og da hun ikke kunde faae Fred for sine Omgivelser, der bestandig plagede hende med deres Givtermaalsplaner, saa gik hun sin Vei og tog Tjeneste hos en retskaffen Borgerfamilie i den nærmeste Kjøbstad. Her arbeidede hun nu flittigt, men naar hun var fri, og om Natten, saa bad hun. Og dertil fastede hun meget og gav til Fattige Alt hvad hun paa nogen Maade kunde undvære. Fik hun Klæder og Foræringer af sit Herskab — og det skete af og til — saa varede det ikke længe førend hun havde givet det bort altsammen. Men med alt det sørgede hun altid for, at hendes Fromhed ikke vakte Opsigt. Ofte vilde hun

helst have nægtet sig selv Maden, men saa spiste hun dog ligesom de Andre, kun for ikke at blive bemærket.

Siden, efter flere Aars Forløb, kom hun til Rom, og traf der sammen med nogle ligesindede fromme og ugifte Kvinder. De forenede sig og oprettede et Kloster, hvor de levede et meget strengt og fattigt Liv og hjalp de Fattige og Nødlidende saameget de kunde; men meest gavnede de dog ved det kjærlige og christelige Exempel de gav, og Faa vare saa agtede og afholdte af det menige Folk i Rom, som den hellige Christiane og hendes Søstre. Navnet Christiane skriver sig ogsaa fra hendes Ophold i Rom, thi egenlig hed hun Oringa, men Folket forstod det bedre og kaldte hende Christiane: den Christne, og dette Navn har hun siden beholdt i Legenden. — Da hun var bleven 70 Aar gammel døde hun, efter i 3 Aar at have ligget syg, lammet af et Slagtilfælde. I disse tre Aar lod hun sig hver Dag bære ned i Kirken for at være der i det Øieblik da vor Frelser kommer tilstede paa Alteret og ofrer sig for os i Brødets og Vinens Skikkelser, og da hun døde, fik hendes Ansigt et saadant Udtryk af Glæde og tilfredsstillet Længsel, at Alle forundrede sig over hendes usædvanlige Skjønhed.

Der er næppe nogen Stand, der er saa talrig som Tyendets. Verden synes, det er en ringe Stand, og Tyendet mener tidt nok selv, at det igrunden er blevet haardt behandlet af Gud, og at andre Mennesker have faaet det langt bedre. Gud er af en anden Mening. „Den, som vil være stor iblandt Eder“, siger han, „være Eders Tjener, og den iblandt Eder, som vil være den Første, han være Eders Træl, ligesom Menneskets Søn heller ikke er kommen for at lade sig betjene, men for at tjene.“ I Tjenesteclassen er det ikke blot ikke sværere, men netop lettere at være Gud velbehagelig, end under andre Forhold, og dersom det stod i Forældres Haand at vælge for deres Barn, om det skulde blive en Prinds eller en simpel Tjenestekar, saa vilde Forældrene ialmindelighed, baade for deres egen og for Barnets Skyld, gjøre klogest i at vælge det Sidste. I den ringe Stand ere Fristelserne færre; men den Hellighed, Du der kan opnaae, er meget stor. Det kommer kun an paa, at Du tager det paa den rigtige Maade. Gjør som den hellige Christiane: naar Du arbejder, spinder, syer eller vasker Trapper, saa tænk paa din Gud; opløft dit Hjerte til ham, tal til ham. Han har altid Tid. Siig saa ved Dig selv: Alt dette Arbeide

— det være saa ringe som det være vil — det gjør jeg ikke for min Skyld og ikke for Betalingen, men det gjør jeg for Din Skyld, min Gud, fordi Du vil have det, og til Din Ære. Og i selvsamme Øieblik er det grove og fattige Arbeide i Virkeligheden langt mere værd og langt høiere end alle Ministrenes og selve Kongens egne og allerberømteste Bedrifter, og det Selskab, Du paa den Maade lever og færdes i — Guds Selskab — er, det tør jeg sige for vist, nok saa godt, som det pyntede Silkeselskab din Frue nu sidder og drikker Kaffe i. Og tro Du mig, den fattige Pige, som sidder Løverdags Aften og flicker paa sit Tøi for at kunne komme i Kirke Søndag Morgen, hun er i Guds Øine meget fornemmere end alle de fine og fornemme Fruer og Frøkener, der kjøre paa Maskerade med Tjenere bag paa Karetten, og som ere nødte til at sove den næsten Morgen til Kl. 11, fordi de ikke kunde komme i Seng i ordenlig Tid.

Du faaer ofte en ringe Løn — det er sandt — men den Løn, Du ikke seer, og som Gud lægger op til Dig; er langt større, end Du selv ved af. Du kan ikke give Meget bort, men Lidt kan Du give, om det saa kun er et Par Skilling. Dine Skillinger, givne for Guds Skyld, ere i Virkeligheden langt Mere end de 1000 Kroner, som den Rige giver i Avisen. For det gode og fromme Hjertelags Skyld, hvormed Du giver din lille Almisse, forvandler Gud dit Kobber til Guld. Ja selv den Fattige, som Du deler dit daarlige Tøi med, har mere Glæde deraf, end af det kolde haarde Pengestykke, der kommer fra den, der har Overflod. Et godt Ord til en Medtjener, et christeligt Exempel — f. Ex. naar Du Søndag Morgen staaer op Klokken 4 for at kunne komme til den h. Messe, førend dit daarlige Herskab kan hindre Dig deri — en Haandsrækning til en Syg — Alt dette regner Gud Dig lige saa høit, som Præsten, naar han har holdt en af sine bedste Prædikener, eller Grosserereren, der har stiftet et helt Hospital. Dermed skal ikke være sagt, at den tjene-
nende Stand ikke ogsaa har sine særegne Vanskeligheder og Fristelser. Der er Huusbonder, der gaae ud paa at forlede deres Tyende til Synd, og der er Herskaber, der overlæsse deres Folk saaledes med Arbeide, at de hverken have Frihed Søndag eller Søgnedag, og kun med Nød og Næppe kunne snige sig til at komme i Kirke. Skulde Du træffe paa et saadant Herskab, saa sig op, gaa din Vei; om man saa byder Dig høi Løn og mange Foræringer,

saa gaae dog din Vei! Ja selv om Du ikke veed, hvor Du skal gaae hen, saa gaa; thi hvad gavner det Mennesket, om han vandt al Verdens Herlighed, men tog Skade paa sin Sjæl. Den hellige Christiane forlod Huus og Hjem for at tjene Gud, og Gud har sørget for hende. Hun blev en af Kirkens Hellige og er nu evig lykkelig i Himlen. Gud vil ogsaa sørge for Dig, naar Du kun fremfor Alt søger ham og hans Rige.

Kirkelige Efterretninger.

Paris. At det ikke er lykkedes Gambetta og „de Røde“ at udrydde Franskmændenes Offervillighed for deres Kirke, sees af den Kjendsgjerning, at den apostoliske Vicar af Pe-Tsche-Ly i China. Msgr. Delaplace, kunde vie 67 Elever af Seminariet for de udenlandske Missioner. Sexten blandt Eleverne modtog Præstevielsen og skulle nu afgaae til de forskjellige besværlige Hedningemissioner. — Superioren for de forskjellige udenlandske Missioner angiver i en Beretning til Biskoppen af Grenoble Antallet paa de i 1877 døbte Hedninger til 34,000, og i 1878 er Missionernes Virksomhed og Resultater lige saa store.

Padua. For ikke lang Tid siden læste man i Paduas Aviser følgende Tilbagekaldelse: „Paduas Borgerhospital, den 30. Juni 1878. Jeg, Joseph Ruzza, som staaer i Begreb med at overgive min Sjæl i Guds Hænder, erklærer herved høitideligt og under Ed, i Nærværelse af de underskrevne Vidner, at jeg paa Tilskyndelse af en tredie Person, ved Meneed for Domstolen har beskyldt Broder Vincentio Ambrosini, Neveu af P. Modena af Camillianernes Congregation for en Forbrydelse imod Sædeligheden i 1864 og falskelig har udsagt, at jeg har set det med egne Øine. Jeg tilbagekalder med en Ed og i Overværelse af Vidner denne falske Anklage. Egenhændigt underskrevet. Joseph Ruzza.“ Derpaa følge Underskrifter af fire Vidner, tilligemed Sognepræsten og Progenaralvicar Sartoris Vidimation.

Og hvad havde været Følgen af denne løgnagtige Anklage? Vincents Ambrosini var bleven idømt en svær Straf og udstødt af Ordenen som en Uværdig, den h. Camillus' Congregation af Statsmyndigheden fjernet fra Hospitalet, og den opdigtede djævelske Bagvagelske var af de liberale Aviser bleven udbredt over hele Verden, for derved at vække Had inod Klostrene og de geistlige Congregationer. Og nu oplyses det efter fjorten Aars Forløb, at Alt kun havde været en nederdrægtig Bagvaskelse, opdigtet af et Selskab af Fritænkere, der ved Penge havde forført et forvorpent Subject til Løgn og Meneed!

Aarhus. Allehelgensdag, Fredagen den i. Novbr., som iaar faldt sammen med den maanedlige Fest til Ære for Jesu h. Hjerte, blev Grundstenen til den nye katolske Kirke her i Byen nedlagt. Denne Høitidelighed celebredes efter det romerske Rituale af Sognepræsten, Hs. Høiærv. Hr. Pastor Stræter, da Hs. Høiærv. Hr. Præfect Grüder, som var anmodet om at foretage denne hellige Handling, paa Grund af sin Romerreise var forhindret deri. Efter Høimessen forklarede Celebranten Indvielsens Cæremonier og Bønner, hvorpaa man i Procession med Skolebørnene, Menigheden og de ved Kirkens Opførelse ansatte Arbejdere, drog hen til Byggepladsen. Aftencn iforveien var der her blevet reist et Crucifix paa det Sted, hvor senere Høialteret skal staae; dette Sted blev derfor først indviet. Derpaa blev Grundstenen nedlagt under Læsning af Litaniet til alle Helgener og andre Bønner, hvorpaa Hs. Høiærværdighed gik omkring hele Fundamentet og indviede dette. Derpaa vendte man tilbage til Capellet, hvor Menigheden med Begeistring og Glæde istemte Psalmen: „Paa Sandheds Fjeld en Bygning staaer.“

Kirken bliver opført i gothisk Stil med et smukt Taarn. Dens Længde bliver 60 Alen og Breden 28 Alen. Den har 3 Skibe, af hvilke Høiskibet bliver 25 Alen høit.

Det er paatænkt at udstyre den saaledes, at den tillige vil blive en Pryd, ikke alene for Byen, men for hele Egnen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 10. November. 22. Søndag efter Pintse. (Kl. 6 Aftenandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.) — 11. M. Martinus, Biskop. 12. Ti. Martin, Pave og Mart. 13. O. Stanislaus Kostka, Bekj. 14. To. Didacus, Bekj. 15. F. Gertrud, Jomfrn. 16. L. Edmund, Biskop.

Søndagen d. 17. November. 23. Søndag efter Pintse. Maria Ofring.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag). I Klosteret, Toldbodveien (Tirsdag, Torsdag og Løverdags) og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 46. Søndagen den 17de November. 1878

Indhold: Vaticanerconciliets sande Historie. „Den christelige Ethik“
for anden Gang. En modig Mand. Kirkelige Efterretninger:
Bonn, Hannover, Holland, Genf, Finmarken, England,
Brasilien.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 45.)

Flere Modstandere af det Vaticanske Concil have underholdt Verden med Fortællinger om forøvede Voldsgjerninger og med Beretninger om formentlig stedfundne tumultariske Scener. Man henviser blandt andet til den anonyme Forfatter, Poponius Leto, som til et Øienvidne, uagtet denne selv har erklæret, at han ikke har været nærværende paa Conciliet, og kun kunde forfortælle hvad han havde hørt af Andre. Han giver i sin Bog en drastisk Skildring af, hvorledes Cardinalerne i deres Bestyrtelse skulde have „trukket deres røde Hatte ned over Øinene“. Men nu bare Cardinalerne slet ikke Hatte, hverken røde eller anderledesfarvede, og Øienvidnet er i lette Punkt øiensynligt demaskeret som Historiefabricant. Det er heller ikke Pomponius Leto, som siger, at han har set denne Scene; den er en Tilsætning af de Mennesker,

hvem det var magtpaaliggende at tilintetgjøre Cardinal Vitelleschis Ære. Thi tiltrods for, at det gjentagne Gange og paa kategorisk Maade er blevet benægtet af Cardinal Vitelleschis Brødre, at han var Forfatter til dette Makværk, saa blev det dog alligevel stedse paany paastaet, at Pomponius Leto ikke var uogen anden Person end denne Cardinal. Havde dette været Tilfældet, saa vilde han vist ikke have talt om røde Hatte. Pomponius Leto, som skulde have bivaanet Conciliet, da Cardinalerne trak deres røde Hatte over Øinene, var ikke nærværende, da den store Tumult udbrød, under hvilken Cardinal Schwarzenberg afmægtig blev baaren fra Talerstolen til sit Sæde. Han saae, fortæller han os, hvorledes denne Cardinals Tjenere stormede løs paa Dørene til Concilshallen, fordi de vare bekymrede for deres Herres Liv. Med saadanne melodramatiske Løgne blive det Vaticanske Concils Modstandere duperede og førte bag Lyset.

Men Historieskrivningen har paalideligere Vidner i dette Punkt. Medlemmer af Conciliet, som kun i fem eller sex af de otteoghalvtredsindstyve Møder havde været fraværende, have erklæret, at saadanne Scener, som Pomponius Leto fortæller efter italienske Aviser, aldrig have fundet Sted. Kun ved to Leiligheder blev den almindeligt paa Conciliet herskende Rolighed og stedse bevarede Taushed afbrudt. At applaudere en Taler var ikke tilladt, heller ikke var det tilladt at give sit Samtykke til eller Mishag med hvad der blev sagt, et lydeligt Udtryk. Den dybe Taushed, der herskede, naar Concilsfædrene talte, dannede en paafaldende Contrast til de i andre offentlige Forsamlinger herskende Sædvaner. Det var under Møderne som i en Kirke under Prædikenen. Kun ved to Leiligheder stillede Taleren sit Auditoriums Selvbeherskelse paa en altfor haard Prøve. Concilsfædrene gave et lydeligt Tegn paa, at de paa ingen Maade vare enige med Taleren, og tilkjendegave deres Uvillie mod en Sag, som fortjente det, paa en Maade, der ikke kunde misforstaaes. Og dog skete der Intet paa det Vaticanske

Concil, som overgik eller lignede Tildragelser af denne Art paa Conciliet i Trient. Det er vel sandt, at den ene Exces ikke undskylder den anden; men Kjendsgjæringer bevise, at Lidenskaberne langt lettere komme i Bevægelse, hvor der forhandles om Ting, hvis Rækkeevne naaer ud over denne Timelighed, end hvor man befatter sig med jordiske Ting. Da Prælaterne paa Conciliet i Trient hørte en Taler sige, at Ærkebiskoppen af Salzburg gjorde Krav paa at stadfæste Valget af Biskopperne, da opstod der en stor Larm; man raabte: „Ud med ham! Ud med ham!“ Andre gjentog: „Pak Dig ud! Pak Dig ud!“ og atter Andre: „Anathema sit!“ Andre vendte sig mod de Sidste og tilraabte dem disse Ord*). Det kan være, at der forefaldt Larm i nogle af det Vaticanske Concils Møder, men den var Intet i Sammenligning med disse Tildragelser. Man kunde her maaskee ogsaa hen-vise til en vis Debat i det engelse Underhuus, nemlig den af 23. Marts 1877, i hvilke denne lovgivende Corporations Majestæt tabte sig i Larm og Skrig. fordi et Fleertal vægrede sig ved at give efter for et Mindretal.

Den Sætning: „Hvor der er Røg, er der ogsaa Ild“ er sikkert rigtig. Hine Smaahistorier havde vel vanskeligt kunne opdigtes, hvis ikke En eller Anden havde været saa uklog, i et svagt Øieblik at anrette Forstyrrelse! og hvis Fredsforstyrrelserne ikke havde gjort mere Larm, end de i deres pludselige Opblussen burde have gjort. Men i Virkeligheden ere de liberale italienske Aviser og „Augsb. Allgemeine“ de Hovedkilder, af hvilke man har øst disse løgnagtige Overdrivelser. En italiensk Avis bragte en Tale af Biskop Strossmayer i dens hele Længde, som blev Aarsag til en af disse homeriske Bevægelser. I denne Tale „vender Biskoppen sig mod en anden, som sad foran ham; han nævner endog hans Navn og betegner ham som en stor Misdæder“. Men nu var denne Biskop slet ikke nærværende, og kunde derfor heller ikke

*) Theiner, Acta genuina S. Oec. Conc. Tridentini. Tom II p. 606.

angribes paa den omtalte Maade. Efterat Talen i en polyglot Oversættelse havde gjort sin Rundreise gjennem hele Europa, brændemærkede Biskop Strossmayer den i et romersk Blad som en fræk Opdigtelse. Men ihvorvel dette hans Brev gjentagne Gange ogsaa i England er bleven aftrykt, saa bliver denne Tale dog alligevel endnu den Dag idag stadig trykt i Glasgow og Belfast og massevis forsendt med Posten i alle Retninger, sandsynligvis alle vegne hen, hvor det engelske Sprog tales.

Vi ere gaaede lidt nærmere ind paa denne Sag, ikke just for at vise, at der paa det Vaticanske Concil ikke er hændet nogen Forstyrrelse, eller at det er gaaet skrækeligt til paa Conciliet i Trient, men for at godtgjøre, at — og det maa saaledes være — paa en Biskops Kjøle seer man langt lettere og bedre en Plet end paa en Lægmands Frakke. Naar derfor en Biskop eller en Forsamling af Biskopper engang er geraadet i lidt Ophidselse, eller i Løbet af otte Maaneder en eller anden Gang en lille Larm har fundet Sted, saaledes som det i vore lovgivende Corporationer skeer omtrent hver Uge, saa seer Verden i en saadan Feil en stor Skandale og skuffer sig selv i dette Punkt ved at overdrive den. Man tør sige — og det er den simple Sandhed —, at tilrods for Alt ingen Ophidselse, ingen Meningsforskjæl og ingen Strid op hævede den gjensidige Kjærlighed blandt Concilsfædrene. De bekæmpede hverandre i Følelsen af en høi Pligt, og traadte i Skranken mod hverandre som Mænd, der forsvarede deres Sag med den høieste Alvor. Vare deres Kampe end for et Øieblik skarpe, saa kunne vi henvise til, at dette ogsaa har været Tilfældet med Saulus og Barnabas, og at Kampens Bitterhed var forvunden, da de gik fra hverandre den 18. Juli. Nu ere de atter af eet Hjerte og af een Aand i den ufeilbare Troes for hele Verden vitterlige Eenhed.

Hermed forlade vi det Vaticanske Concils Historie. Der staaer nu tilbage at undersøge Aarsagen til den Uro, som Conciliet har foraarsaget Regeringerne, Aviserne og

alle ikkekatholske Samfund paa Jorden. Thi var Bevægelsen blandt Concilsfædrene og indenfor den katholske Kirke end stor, saa var den dog rolig, lagde sig snart fuldstændigt, og afløstes af den forrige Fred og Enighed, ligesom reent Vand, der, efter nogen Tid at have været i Bevægelse, atter vender tilbage til sin tidligere Ro og ikke efterlader noget Bundfald.

Controversforfattere og Modstandere af den katholske Kirke have, tiltrods for gjentagne Benægtelser, atter og atter paastaet, og det med den allerstørste Haardnakket-hed, at Bogen, med Titlen: „Otte Maaneder i Rom under det Vaticanske Concil“ af Pomponius Leto, var et Værk af den afdøde Cardinal Vitelleschi. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at belyse denne Omstændighed lidt nærmere.

Da dette Skrivt for faa Aar siden udkom i Italien, blev det saa at sige „tiet tildøde“ af den italienske Presse. Men da det blev oversat paa Engelsk, faldt det i en Jordbund, som Janus og Quirinus allerede havde opdyrket. Strax hed det sig, at Rygtet sagde, at denne Bog havde Cardinal Vitelleschi til Forfatter; snart derefter hed det, at det sandsynligviis havde sin Rigtighed med dette Rygte, og kort derpaa udgav man det for aldeles sikkert. Tilsidst citerede man den ganske ugeneret som denne Cardinals Værk. Men Alt dette skete ikke, medens Cardinalen endnu levede; det begyndte først efter hans Død; men da ogsaa strax. Pave Honorius blev først erklæret for Hæretiker, efterat fyrretyve Aar vare forløbne efter hans Død. Men Cardinal Vitelleschi blev strax erklæret for Pomponius Leto, saasnart han ikke mere selv var istand til at værne om sit Rygte. Sikkert var det en altfor stor Fristelse, at føre en Cardinal i Felten imod en anden, til at man havde kunnet overvinde den. „Times“ begyndte først, men meget varsomt; „Daily Telegraph“ rykkede modigere ud med Sproget. Aldrig saa snart havde Cardinal Vitelleschis Brødre hørt, hvor skammeligt man angreb deres Broders Minde, førend de indsendte

en Skrivelse, hvori de beviste Falskheden af denne Paastand. Denne blev vel trykt, men fortolket paa en Maade, som skulde godtgjøre, at den gik afveien for det egenlige Spørgsmaal, og Bagvaskelsen gjentoges. Den 5. Juli 1876 fremførte ogsaa „Guardian“ denne Beskyldning og leverede nogle Enkeltheder til Beviis derfor. Derpaa fulgte „Saturday Review“, og derpaa „Contemporary Review“, hvori det atter og atter heder: „Cardinal Vitelleschi skriver“, „Cardinal V. siger“, „Cardinal V. paastaaer“. Og dog havde Cardinalens Brødre, begge Marcheserne Vitelleschi, offentlig givet deres Æresord paa, at denne Paastand var falsk. Endelig bragte „Quarterly Review“ med en Hæderlighed, som den saaes at være ene om, i det første Numer af sin følgende Aargang en Berigtigelse af denne Vildfarelse. Men tiltrods for alt dette paastod „Saturday Review“ af 24. Februar 1877, som om Intet siden var skeet, at Cardinal Vitelleschi havde betragtet Decreterne fra 1870 med Uro og Uvillie. Og dog havde den samme Cardinal samlet Stemmer for dem den 18. Juli 1870. Herefter kan det ikke forundre Nogen, at begge hans Brødre i deres retfærdige Harme offentliggjorde følgende Brev.

Rom. d. 8. Januar 1877.

Det smerter mig overmaade, at der endnu gives Mennesker i England, som holde fast ved den Tro, at Forfatteren til det „Pomponius Leto“ betitlede Skrivt skal være min beklagelsesværdige Broder Cardinal Vitelleschi. I Slutningen af Juni forrige Aar bragte et engelsk Blad en Protest, som var underskrevet af os, begge hans Brødre, og hvori denne hadske Bagvaskelse blev tilbageviist. Men jeg beder dog, at, hvis man saa maatte finde for godt, denne fornyede Protest maatte blive offentliggjort i nogle Aviser, en Protest, i hvilken jeg — ogsaa paa min Broders Vegne — tilbageviser denne høist falske Paastand. Jeg erklærer med mit bedste og fuldkomne Vidende, at Cardinal Salvatore Vitelleschi ingenlunde er Forfatter til denne Bog, saa at Enhver, der paastaaer det Modsatte, gjør sig skyldig i en skamløs Løgn, og at han kun kan gjøre

dette i den Hensigt at beskæmme den Kirke, som min Broder som katholsk Christen har tilhørt.

Sign. Angelo Nobili Vetelleschi.

Om den saade Forfatter til „Pomponius Leto“ er der forskjællige Meninger. Han hører til den anonyme Janus' og Quirinus' Skole. Bogen synes at være et Værk af flere end een Haand og røber en tydsk og engelsk Medarbejder.

(Fortsættes.)

„Den christelige Ethik“ for anden Gang.

Kirketidenden har i en Række Artikler i Brevform omtalt enkelte Stykker af Biskop Martensens nyeste Skrivt, „Den christelige Ethiks specielle Deel“. Den pseudonyme Brevskriver roste Forfatterens Stil og Belæstthed. Han kunde gjerne strax have tilføiet, at M. kjender Hjertet og Livet og maler med friske og levende Farver baade Hjertets Mikrococosmos og Livets Makrococosmos nøie efter Virkeligheden, f. Ex. naar han (II S. 491) skildrer visse Naturers Hang til forfængelig Selvbetragtning, deres „ængstelige Rugen over sig selv, der gjør uskikket til Arbeidet for de virkelige Livsopgaver, et Selvplageri, et Kvæleri, hvor en hemmelig Forfængelighed er virkende, idet man saa at sige uafbrudt stiller sig for Speilet for at pynte paa sin Samvittighed og bortblæse det ringeste Støvgran; en overspændt Medlidenhed med sig selv og ligesaavel en overspændt Fortørnelse og Vrede over sine Feil, idet man i ubevidst Hovmod fordrer en Fuldkommenhed af sig selv, som paa nærværende Trin er aldeles umulig“.

Endvidere kunde det være tilføiet, at en Katholik kun kan glædes over at see Biskoppen bekæmpe den moderne Liberalismes gængse Dogmer (de anførte Breve have bragt Beviser derfor i hans Ytringer om Opdragelsen, Staten m. m.) — ja, at der findes Udtalelser,

der kunde forbause i hans Mund og næsten lyde katholske. Han tilraader f. Ex. at gaae til Herrens Bord idetmindste eengang om Aaret, og det i Paasketiden: „Christus siger: Gjører dette til min Ihukommelse. Han siger ikke: Glemmer dette, undlader dette. Vi opstille intet Lovbud, men indskrænke os til i Almindelighed at udtale dette: at ingen Christen, der tragter efter at tilægge sig den hele Christendom, vil lade et Kirkeaar ud-rinde, uden deri at have efterkommet Herrens Kjærlighedsfordring“ (II S. 241). — Om den rigtige Maade at læse Skriften paa heder det (smst. S. 200), at ogsaa den evangeliske Christen følger Kirkens Veiledning ved Skriftens Læsning, skjøndt han ikke erkjender en ufeilbar Kirke. — Og hvad der siges om Korsbærelsens tunge Nødvendighed S. 384, hvor smukt er det ei! „En almindelig Typus for de Christne, der flye Korset, er hin Discipel, som forlod Paulus under hans Lidelser i Fængslet, og om hvem Paulus siger: Demas forlod mig, fordi han elskede den nærværende Verden! Det kan aldeles ikke antages, at Demas vilde bryde med selve Christendommen eller bortkaste Troen paa Christi Kors. Han vilde kun for sin egen Person have en Christendom, hvori der ikke var Kors; og forsaavidt hørte han til Christi Korsens Fjender, et Fjendskab, der i nogen Grad altid er i os alle og maa bekæmpes. Flugten fra Korset har for den Gjenfødte en langt alvorligere Betydning end for den Uigjenfødte; thi den Gjenfødte maa kjende Lidelsens Hemmelighed, og at det bør os at indgaae i Guds Rige gennem Trængsel. Ved at flye fra Korset fornægter han i Virkeligheden Samfundet med Herren og giver et Bidrag til det falske, jordiske Messiasrige.“

Der kunde hidsættes en lang Række ligesaa sande som smukke Udtalelser, der vilde finde Gjenklang i et katholsk Hjerte. Men desværre forstyrres Harmonien oftere uventet af en skurrende Mislyd. Midt i en fredelig Tankeudvikling eller midt i en Feide mod Vantroens eller Nægtelsens Aand, føres der pludselig et Sidehug mod Katholicismen.*)

Paa det ovenanførte Sted (II S. 491) f. Ex. handles der om at føre en Dagbog. Og see, midt i Drøftelsen

*) Man vil have bemærket, at den høiærv. Forfatter i Ethiken mindre hyppigt har brugt Ordet: Papisme. — Ogsaa et Fremskridt.

af det Spørgsmaal, om det er tilraadeligt eller ei at føre en saadan — hvem skulde vente det? — pludselig den Bemærkning, „at man i det katholske Skriftemaal, ved at fordybe sig i Enkeltheder staaer Fare for at glemme eller tilsidesætte Hovedsagen — Sindelaget, Villiens Grundretning“.(!)

Enhver katholsk Læser siger øieblikkeligt: Nei, det er ikke sandt; det Modsatte er netop Tilfældet. Biskoppen har her forvildet sig paa et Gebeet, han intet Kjendskab kan have til. Eller hvorfra kunde han have faaet det? Af egen Erfaring tilvisse ikke: Mon da af en i ægte katholsk Aand skreven Moral, eller Anviisning til at skrifte? Umuligt; thi den mindste Katechismus som den meest udførlige Moral stiller den Grundsætning i Spidsen, at man kun er forpligtet til at skrifte Dødssynder. Derved forebygges, at Nogen maatte „fordybe sig i Enkeltheder“ d. e. efter Sammenhængen i tilgivelige Synder og Smaafeil. Thi om det end tilraades, ogsaa at skrifte de tilgivelige Synder, er det dog en fri Sag, og det er ene og alene de svære Synder, der udtrykkeligt fremhæves som Hovedsagen. Ei heller „glemmes eller tilsidesættes Villiens Grundretning“. Tvertimod; selve Skriftemaalet befæster os i denne Grundretning; det forudsætter jo Anger og Forsæt, Anger over Udskeielserne fra Villiens normale Retning mod Gud, samt det Forsæt, i Fremtiden ufravigeligt at fastholde og bevare Villien rettet paa det Gode. Uden dette Forsæt — det veed ethvert katholsk Barn — er det umuligt, gyldigt at annamme Bodens Sacrament og blive deelagtig i Syndsforladelse. — Og endelig veed Katholiken af egen Erfaring, at en samvittighedsfuld Skriftefader lader det være sig magtpaaliggende, ved Advarsel, Formaning og Trøst at bestyrke Skriftebarnet i Grundretningen til det Gode, i det Forsæt: Ingen Synd; men meget mere Alt, hvad Herren vil, fordi han vil det. — Saaledes vil en Katholik strax erkjende, at den høiærværdige Forfatters Paastand i Alt er urigtig; en Katholik vil undskylde og forklare sig Feiltagelsen med, at Biskoppen har overilet sig, eller maaskee anseet et skrupuløst Hjertes sygelige Tilstande for sunde og normale. Men Biskoppens Troesfæller og Beundrere, blandt hvem Bogen vil finde sine fleste Læsere — er der ikke Fare for, et disse ville „jurare in verba magistri“, d. e. udendvidere antage Mesterens Ord paa Tro og Love? Maa de ikke derved føle sig bestyrkede i deres Modbydelighed for en gud-

dommelig Indstiftelse, der rigtignok er et tungt Kors for den menneskelige Hovmod, men just derfor ogsaa et fortrinligt Middel til at bevare Mennesket i den rigtige Grundretning? en Indstiftelse, der jo endog anbefaledes af selve Reformatorerne, naar de i Forsvaret for den augsburgske Bekjendelse erklærede, at „det baader at vænne de Uvridende til at opstille nogle Synder for lettere at kunne undervises“. *)

Den af sin Samtid høiagtede Convertit Jacob Winsløv fra Odense († 1760) gav sin elskede protestantiske Brodersøn af samme Navn det velmeente Raad, at søge Oplysning om katholske Ting i katholske Skriverter og hos katholske Skribenter. „Læs den katholske Lærdom udi de Katholskes egne og approberede Skriverter . . . Jeg anmoder Dig særdeles herom, eftersom udi den lutherske Religion, saasom og udi de andre modstridige Religioner, maa Samvittighedens Forsikring være grundet — ikke paa nogen menneskelig Autoritet eller Myndighed, men paa egen Ransagning og Prøvelse.**)

At en tænkende Protestant hertillands endnu den Dag idag gjør bedst i at følge dette sin berømte Landsmands Raad, beviser Biskoppens Bog paa flere Steder. De vigtigste af dem agtes belyste i det Følgende.

En modig Mand.

Tyrolerfolkesangeren Martens opholdt sig for kort Tid siden i den rumænske Hovedstad Bucharest, for der at give Concerter med sine tre Døttre. Da hører han pludseligt midt om Natten fra Sideværelset, hvori hans tre Døttre sov, det Raab: „Ild, Ild!“ — „Hvor brænder

*) „Prodest rudes assuefacere, ut quaedam enumerent, ut doceri facilius possint.“ Apol. Aug. Conf. IV, 18.

**) Bendz, „Authentiske Efterretninger om J. J. Winsløvs Overgang til den katholske Kirke.“ Horsens 1846.

det?“ raabte Martens, idet han skyndsomt forlod Sengen. „Her i Huset ved Siden af os“, raabte hans Datter Emma, „og Luerne slaae allerede ud af Huset tæt ved vore Vinduer.“ Familien gjorde nu Allarm i Huset, pakkede hurtigt Alt sammen og ilede ud paa Gaden. Men Martens var allerede forlængst, kun nødtørftigt paaklædt, trængt ind i Nabohuset. Husets øverste Deel stod i Flamme, og der var endnu ingen Sprøiter. Da seer han en Kvinde, der river sig i Haaret som en Afsindig og skriger: „Ak Gud, mine Børn, mine Børn!“ — „Hvor mange Børn er der?“ spørger han. „Tre!“ — „Og hvor er Værelset?“ — „Høit oppe, tre Trapper.“ — „Men der brænder det jo allermest! Dog jeg vil i Guds Navn forsøge det.“ Sangeren steg op ad de hede næsten sammenstyrtende Trin, og nogle Minuter efter kommer han ned igjen og overgiver den næsten fortvivlende Moder hendes Børn. „Her ere de, men jeg har kun fundet to.“ — „O Gud, jeg glemte at sige Dem, at det tredie sover i det inderste Værelse!“ — „Men kjære Kone, det skulde De have sagt før. Bjælkerne knage og Heden er fortærende, og jeg har ogsaa tre Børn; dog jeg vil prøve endnu engang i Guds Navn.“ Og den brave Mand foer atter derop. Vil han finde det stakkels Barn endnu ilive? Og i saa Fald vil han da selv komme tilbage med det frelste Barn? Det var de Spørgsmaal, som den nedenfor staaende Mængde gjorde sig, medens den ventede i stor Spænding. Endnu ingen Sprøite. Da kommer Martens tilsyne og giver den stakkels, nu saa lykkelige Moder hendes Skat. Den næste Dag sang han atter med sine tre Døttre og blev overøst med Blomster og Bifald.

Kirkelige Efterretninger.

Bonn. „Deutsche Reichsztg.“ skriver: Tusinder tænke som jeg, sagde Professor Döllinger, og snart holdt han sine Forelæsninger for tomme Bænke. Hans Colleger hersteds er det gaaet endnu værre. Den sidste gammel-

katholske theologiske Student, en Bairer, er for nogle Uger siden bortrømt, efterat han havde laant nogle hundrede Rigsmark af en herværende gammelkatholsk Professor. Ligeledes har han efterladt sin Huusværtinde en ikke ubetydelig Gjæld som Erindring. Men tiltrods for alle hendes Anstrængelser er det dog ikke lykkedes hende at overdrage denne den sidste Mobikaners Gjæld til hans Lærere.“

— Hvor godt de tyske Katholiker forstaae at vise deres Kjærlighed til Næsten ved Barmhertighedsgjæringer sees af det sidste Numer af „Katholische Missionen“. En Sum af 25,000 tyske Rigsmark for de Nødlidende i China er bleven indsendt til Redactionen af dette Tidsskrift. Den øvrige katholske Presse har samlet endnu langt mere; men de forskjællige Summer bleve directe sendte til China, saa at „Kath. Miss.“ ikke kunde opgjøre Regnskabet derfor. Og dog have de tyske Katholiker Saa meget at bidrage til de forfulgte Præsters Underhold.

Hannover. Den afdøde Konge af Hannover, Georg V., var, skjøndt Protestant, retfærdig imod Katholikerne og en Beskytter af deres Rettigheder. Han gjenoprettede Hierarchiet i sine Stater, sørgede for, ved Underhandlinger med Rom at besætte det siden Reformationstiden undertrykte Bispesæde i Osnabrück, og stod overhovedet i det venligste Forhold til Pius IX., hvem han ærede som en Fader. Pius IX. holdt fra sin Side ogsaa meget af denne ædle Konge og sagde om ham: „Jeg har aldrig faaet mere rørende Breve end fra Kongen og Dronningen af Hannover; jeg har isandhed ikke fundet mere Tro i Israel.“

Holland. Saa ofte en ny Pave bestiger St. Petri Stol, have de jansenistiske Biskopper for Skik, ved en Skrivelse til Paven at hylde ham som den katholske Kirkes Overhoved, fordi de anerkjende ham som den hellige Petrus' retmæssige Eftertølger. Saaledes er det da ogsaa skeet dennegang. Dette er unægteligt en mærkværdig Fremgangsmaade. Jansenisterne anerkjende Paven som deres af Christus indsatte Overhoved og dog vægre de sig ved at adlyde ham!

Genf. „Nord. Kirket.“ bragte under 29. September en Meddelelse om, at man havde ved Gensdamer berøvet Katholikerne i Cousignon deres Kirke. Subscriptionerne til en ny Kirke have en glædelig Fremgang, da ikke blot Katholikerne, men ogsaa de over Statsmyndighedernes Overgreb indignerede Protestanter tegne sig for

ikke ubetydelige Summer. — Den radieale Demagog Carterets Reformforslag forkastedes med 8,576 Stemmer imod 2,670. Denne berygtede Autokrat havde gjort Alt for at sætte sin Villie igjennem, og endnu Aftenen før den afgjørende Dag havde han forsamlet sine Trofaste og lagt dem Sagen paa Hjerte. Men han led et afgjort Nederlag, og der er nu ikke liden Udsigt til, at han bliver styrtet fra det Høisæde, som han har vidst saa længe ved alskens Midler at indtage. Hr. Statsraad Heridier, en Elev af Carteret og lige saa radical som denne, truer vel med en Revolution, hvis Folket skulde styrte sine Tyranner; men det synes dog, at man er kjed af at taale Mennesker, der kun kjende til Frihed for sig selv, men ikke for Andre.

I Jura forslaae de radicale Kneb imod det katholske Folk ikke længere. Katholikerne gjøre Brug af deres Rettigheder og vælge katholske Mænd i Kirkeraadene. Regeringen haaber og speculerer naturligviis endnu i de „dumme“ Ultramontanes Godmodighed, men de apostaserede og importerede Præster forsvinde den ene efter den anden. Saaledes hører den saakaldte gammelkatholske Bevægelse op af sig selv.

Finmarken. Under 25. Juli d. A. er Pastor Hagemann, der i længere Tid har virket som Sognepræst ved den katholske St. Olafskirke i Christiania, af Propagandaen bleven beskikket til, som Provst at forestaae de katholske Missionsstationer i Finmarken og Lapland (de nordligste i Europa, 69 Gr. N. Br.). Provst H. har efter høiere Ordre taget sin Residents i Hammerfest paa Hvaløen; og denne for sin tilkommende Virksomhed nidkjære Mand har allerede udført det ham givne Paalæg, at bygge en Kirke, der under Navn af St. Michaelskirken blev indviet d. 31. October. Den er naturligviis, som alle Bygninger i disse Egue, opført af Træ og sat i Forbindelse med Præsteboligen. Den er bygget efter en af Provst Hagemann selv udført Tegning med Taarn og Klokke og rummer omtrent 150 Personer. Han selv saavel som hans yngre Collega, Pastor Kjeldberg, beskæftige sig ivrigt med Studiet af Landets Sprog og med Underviisning af de Indfødte, som have viist sig meget velvilligt sindede med Missionærerne. Den katholske Mission har i henimod 20 Aar havt to Stationer i disse Iisregioner, nemlig Tromsø og Altengaard, hvor for nærværende Tid Dhrr. Hartmann, Vennel og Braun

virke som Præster og Lærere. Foruden to Skoler i Tromsø og Altengaard har Missionen paa sidstnævnte Sted endnu et Institut eller en Opdragelsesanstalt, hvor Frøken Charlotte Geisler, der tidligere har virket ved Kirkeskolen i Kjøbenhavn, understøtter Dhrr. Missionærers Virksomhed som Lærerinde og Pleiemoder. Vi ledsage disse med store Opoffrelser forbundne Bestræbelser for Guds Riges Udbredelse i hine fjerne Egne, hvor det daglige Liv gjør Fordring paa en over alle Hensyn til timeligt Velvære ophøiet Selvfornægtelse, med vore bedste Ønsker om Guds Velsignelse og heldig Fremgang.

England. Conversionerne tage stadig til i England. Omtrent overalt, hvor Biskopperne meddele Confirmationens Sacrament, er der en stor Deel Convertiter blandt Confirmanderne. Men at den katholske Kirke ikke blot tager til i England, men ogsaa i Colonierne, sees af, at i Indien, Australien, Vestindien og Canada Bispedømmernes Antal har fordoblet sig fra 1855 indtil 1871, eller ere stegne fra 44 til 88. Men meest paafaldende er Katholicismens Fremskridt i Canada. I Aaret 1869 var der 779 Kirker, 768 Geistlige og 73 Ordenshuse, og 7 Aar senere (1876) fandtes der 913 Kirker, 1171 Præster og 196 religiøse Huse. — Biskoppen af Salford visiterede nylig Skolerne i sit Dioces og fandt, at nu besøge 26,937 katholske Børn Skolerne, o: 6,578 flere end i Aaret 1873. Cardinal Howard var den 23. September i Besøg hos Biskoppen af Salford og visiterede den følgende Dag nogle Skoler og Kirker i Manchester.

— For nogen Tid siden døde i Florents Hr. Seager pludseligt. Han var Professor i Hebraisk ved det katholske Universitet i Kensington (London). Han var Englands største Orientalist; hans Død er et føleligt Tab for Universitetet. For 35 Aar siden (1843) var den lærde Professor vendt tilbage til den katholske Kirke.

Brasilien. Man skriver om de kirkeiige Forhold i Brasilien til „Salzb. Kbl.“: „Brasilien har et Ærkebispedømme, Bahia, med elleve Suffraganbispedømmer. De sydligste af disse Bispedømmer er St. Pedro de Rio Grande de Sul, hvori de fleste Colonister boe. Det omfatter Provindsen af samme Navn. Biskoppen boer i Byen Porto-Allegro. Sjælesorgen blandt de tyske Colonister er i de sidste Aar fornemmelig bleven besørget af Præster af Jesu Selskab af den tyske Ordensprovinds. Disse virke fortiden i otte store Sognedistricter, som i Omfang

kunde repræsentere lige saa mange tyske Bispedømmer. Beboernes Antal kan ikke nøiagtigt angives, men er omtrent følgende: Af de 50,000 Beboere ere henimod 5000 Brasilianere (Indfødte eller Portugisere). de Øvrige indvandrede Tydskere eller deres Efterkommere. Brasilianerne ere alle Katholiker; blandt Tydskerne ere noget mere end Halvdelen Katholiker (maaskee 24 til 25,000), de Øvrige Protestanter. De fleste Colonister boe paa Grund af Sognenes umaadelige Udstrækning flere Timers Vei fra Sognekirken. Imidlertid findes foruden Sognekirken flere Filialcapeller i hvert Sognedistrikt. Saasnart nemlig Colonisterne have indrettet sig nogenlunde, tænke de strax paa at bygge et Capal og en Skole overalt, hvor der boe flere sammen. Disse Capeller blive da hver Maaned eller hveranden Maaned, saavidt det er muligt, besøgte af en Præst, som bliver der nogle Dage, holder Gudstjeneste, prædiker, katechiserer og byder de Troende Leilighed til at modtage de hellige Sacramenter Forøvrigt gyse Colonisterne heller ikke tilbage for paa Søn- og Helligdage at ride en 4—5 Timers Vei til Sognekirken, da de alle ere i Besiddelse af flere Heste og Muldyr. De herværende Katholiker vise overhovedet en paaskjønnesselværdig Iver. Det er en Glæde at see, hvorledes de paa Søn- og Helligdagene langveis fra strømme sammen, for at overvære Sognegudstjenesten: Mænd, Kvinder og Børn, alle tilhest eller paa Æsler Ligeledes er Modtagelsen af de hellige Sacramenter hyppig. Saaledes blev der ifjor i et Sogn, som tæller 1300 Communicanter, uddeelt 5000 h Communionser, saa der altsaa kom fire Communionser paa Hver. Stats- og Regeringsskolerne ere her religionsløse. De præstere saagodtsom Intet, skjøndt man udgiver mange Penge for dem. Men derimod er det et stort Gode, at der her hersker Underviisningsfrihed. Colonisterne oprette Privatbanker omtrent i enhver Landsby. En Colonist, som har lært noget mere end almindeligt, fungerer som Lærer og underviser daglig 3—4 Timer, hvorfor han naturligviis faaer sin Løn af Børnenes Forældre.

Mariacongregationen

lader Mandagen d. 18. November i Ansgariuskirken Kl. 8½ afholde en Sjølemesse for dets nylig afdøde Medlem Fru Matthea Muus.

Elisabethforeningen

lader Tirsdagen d. 19. November i Ansgariuskirken Kl. 8½ læse en med Fælledscommunion forbunden Messe for Foreningens Formaal.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 17. November. 23. Søndag efter Pintse. Maria Offring.) — 18. M. Indvielsen af Sct. Peter og Pauls Kirke.
 19. Ti. Elisabeth, Enke. 20. O. Eelix af Valois, Bekj.
 21. To. Mariæ Offring. 22. F. Cæcila, Jomfrn og Mart.
 23. L. Clemens, Pave og Mart.

Søndagen d. 24. November. Sidste Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag). I Klosteret, Toldbodveien (Tirsdag, Torsdag og Løverdag) og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 47. Søndagen den 24de November. 1878

Indhold: Vaticanerconciliets sande Historie. Biskop Martensen om
Ægteskabet. Paulus, Cardinal Cullen. Ærkebiskop af
Dublin. Kirkelige Efterretniger: Rom, Norderney, Nord-
america, New-York.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 46.)

Femte Capitel.

Pavens Ufeilbarhed.

Efterat vi nu ere komne til Ende med det Vaticanske
Concils Historie, staaer der endnu tilbage at gaae lidt
nærmere ind paa Definitionen af Pavens Ufeilbarhed.

1. Vi skulle derfor først anføre Ordlyden af det
fjerde Capitel i den første Constitution om Christi Kirke,
som handler om Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed, og der-
paa undersøge dens Indhold:

Om den romerske Biskops ufeilbare Lære-
embede.

Denne hellige Stol har stedse fastholdt, at i det Apo-
stoliske Primat, hvilket den romerske Biskop som den
hellige Apostelfyrste Petrus' Efterfølger udøver over hele

Kirken, er ogsaa den høieste Læremyndighed indbefattet. Kirkens stadige Praxis bevidner det, og de økumeniske Synoder, isærdeleshed de, paa hvilke Østerlandets Biskopper, forenede med Vesterlandets, raadsloge i Troens og Kjærlighedens Eenhed, have erklæret det. Thi Fædrene paa det fjerde Concil i Constantinopel have, trædende i deres Forgængeres Fodspor, afgivet følgende høitidelige Erklæring: „Den første Betingelse for at opnaae den evige Salighed er den, at man bevarer den sande Troes Regel. Og ligesom man paa den ene Side ikke kan omgaae Vor Herres og Frelsers Jesu Christi Udsagn, som har sagt: „Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke“¹⁾, saaledes bliver det her Sagte ogsaa stadfæstet af Kjendsgjæringer. Thi paa den Apostoliske Stol er den katholske Religion stedse bliven bevaret og dens hellige Lære uafbrudt forkyndt. Besjælede af det Ønske, i Intetsomhelst at fravige denne hellige Stols Tro og Lære, nære Vi derfor det Haab, at Vi maae agtes værdige til at forblive i den Lærens Eenhed, som forkyndes af den Apostoliske Stol, paa hvilken den christne Religions hele og sande Fasthed beroer.“²⁾ Og under Tilslutning af det andet Concil i Lyon erklærede Grækerne, „at den hellige romerske Kirke er i Besiddelse af det høieste og fulde Primat og Forrang over hele den katholske Kirke, som vedkjender sig i Sandhed og med Ydmyghed den Lære, at den romerske Kirke har faaet disse Prærogativer samt Magtens Fylde af Vor Herre selv i Apostelfyrsten den hellige Petri Person, hvis Efterfølger den romerske Biskop er; og da den Apostoliske Stol fremfor alle andre har den Pligt at forsvare Troens Sandhed, saa bør den ogsaa, naar et Spørgsmaal om Troen opstaaer, afgjøre det ved

¹⁾ Matth. 16, 28.

²⁾ Af den Formular af Hormisdas, som Fædrene paa det 8de alm. Concil underskreve. See Labbés Concilien vol. 5 pp. 583, 622.

sin Dom.“¹⁾ Endelig har Conciliet i Florents erklæret²⁾: „Den romerske Biskop er Christi sande Statholder, hele Kirkens Overhoved, alle Christnes Fader og Lærer; ham har i den h. Petri Person vor Herre Jesus Christus overdraget Myndigheden til at vogte, styre og regere hele Kirken.“³⁾

For at fyldestgjøre denne Hyrdepligt, sørgede vore Forgængere uophørligt for, at Christi frelsebringende Lære blev udbredt blandt alle Jordens Folk, og de vaa-gede med samme Omhu over, at den blev bevaret reen og ægte, hvor den var bleven antaget.⁴⁾ Derfor have Biskopperne i hele Verden, efter Kirkens ældgamle Ved-tægter og Forskrivter⁵⁾, snart enkeltviis, snart forsamlede paa Synoder, saa ofte nogen Fare truede, isærdeleshed naar det gjaldt Troessager, underrettet denne Apostoliske Stol derom, for at fra dette Sted, hvor Troen ikke kan vakle, den tabte Tro paa en virksom Maade maatte gjen-oplives.⁶⁾ Og de romerske Biskopper have, svarende til Tidernes Forhold og Fornødenheder, snart paa almindelige Synoder, som de i den Hensigt sammenkaldte, eller efter at have indhentet den over hele Verden adspredte Kirkes Betænkning, snart paa Particularsynoder, undertiden ogsaa ved andre Hjælpemidler, som det guddommelige Forsyn tilbød, bestemt, at der skulde holdes fast ved Det, som de ved Guds Bistand havde erkjendt som staaende i Sam-klang med de hellige Skrivter og de Apostoliske Over-

¹⁾ Af det fjortende almindelige Concils Acter (det andet i Lyon) A. 1274. Labbé Bd. 14. S. 412.

²⁾ Acter af det syttende alm. Concil (Florents 1438). Labbé Bd. 18. S. 526.

³⁾ Joh. 21, 15—17

⁴⁾ Den h. Cyrill af Alexandriens Brev til Pave Constantin I. Aar 422. Op. Cyr. Bd. 6, 2. S. 36 (Pariser Udg. af 1638).

⁵⁾ Rescript af den h. Innocents I. til Conc. Milev. Aar 402. Labbé Bd. 3. S. 47.

⁶⁾ Af et Brev fra den h. Bernhard til Pave Innocents II. af Aar 1130. Ep. 191. Bd. 4. S. 433. Pariser Udg. af 1742.

leveringer. Thi den Helligaand var ikke forjættet den hellige Petrus' Efterfølgere i den Hensigt, at de ved Hjælp af Hans Aabenbarelser skulde kundgjøre nye Lærdomme, men for at de ved Hans Bistand skulde med Troskab bevare og forklare Aabenbaringen eller det Troens Depositum, som var dem overleveret af Apostlene. Og isandhed have alle hellige Fædre antaget deres Apostoliske Lære, og de hellige, rettroende Lærere æret og fulgt den. Thi de vidste meget vel, at denne den h. Petrus' Stol stedse bliver bevaret fri for enhver Vildfarelse efter den Forjættelse, som Herren og Frelseren har givet sine Apostles Fyrste: „Jeg har bedet for dig, at din Tro ikke maa vakle, og naar du engang er bleven omvendt, da styrk dine Brødre!“¹⁾)

Herefter var Sandhedens og den aldrig vaklende Troes Gave af Himlen givet Petrus og hans Efterfølgere paa denne Stol, for at de skulde forvalte deres høie Embede til Frelse for Sjælene, for at Christi hele Hjord ved dem skulde holdes tilbage fra Vildfarelsens forgiftede Føde og mættes med den himmelske Læres Næring, for at Faren for et Schisma kunde fjernes, Kirken bevares i dens Eenhed og, hvilende paa sin Grundsteen, være sikret mod Helvedes Porte.

Men da der i vor Tid, hvor denne det Apostoliske Embedes heldbringende Virksomhed i saa høi en Grad er nødvendig, ikke gives Faa, som nedsætte dets Autoritet, saa holde Vi det for aldeles nødvendigt, her høitideligt at udtale os om den Forret, som Guds eenbaarne Søn har behaget at forene med det høieste Hyrdeembede.

2. Dette er Ordlyden af det Decret, som før og efter sin Forelæggelse for Conciliet har fremkaldt en saa levende Kamp.

Vi skulle nu i al Ro undersøge dets Jndhold.

Vi have allerede seet, at man forandrede den oprin-

¹⁾ Luc. 22, 32. Jfr. det sjette alm. Concils Decreter fra 680. Labbé Bd. 7. S. 659.

lige Overskrift „De Romani Pontificis Infallibilitate“ (om den romerske Biskops Ufeilbarhed) til: „De Romani Pontificis Infallibili Magisterio“ (om den romerske Biskops ufeilbare Læreembede). Grunden hertil laae ikke blot deri, at det sidste Udtryk er langt nøiagtigere, men fornemmelig i den Omstændighed, at man allerede i Overskrivten vilde udelukke Hjernespindet om en personlig Ufeilbarhed. Overskrivtens Mening forklares i Decretets første Ord. Magisteriet eller Læreembedet eller Læremyndigheden er indbefattet i Primatet. Den høieste Hersker er tillige den høieste Lærer. Primatet omfatter to Ting: Jurisdictionens Fylde og en særegen Naadebistand til at udøve den. Men nu er Læreembedet indeholdt i Jurisdictionen. Det at give en Lov, betyder ogsaa at lære. Den ufeilbare Ledelses Bistand er forbunden med Magisteriet eller Læreembedet, og Magisteriet indeholdt i Primatet. Ufeilbarheden er derfor forbunden med Primatet. Den er ikke en til Personen knyttet Egenskab, men en fra Primatet uadskillelig Naadebistand. Den er ikke personlig, men blot knyttet til Embedet. Den er derfor kun personlig, forsaavidt som Primatet har en Person til sin Bærer. Primatet er derfor kun personligt i den Forstand, at den hellige Petri Efterfølger er et enkelt Menneske og ikke en Corporation af Mennesker — han er en Enkelt ikke Mange.

I Indledningen erklæres dernæst, at den hellige Stol stedse har holdt fast ved denne Lære, og at Kirkens og Conciliernes stadige Praxis, isærdeleshed deres, paa hvilke den orientalske Kirkes Gjenforening med den occidentalske for en kort Tid var bleven iværksat, har stadfæstet og bekræftet denne Lære.

(Fortsættes.)

Biskop Martensen om Ægteskabet.

Dr. Martensens Afhandling om Ægteskabet indeholder meget Sandt og Fortrinligt, men deriblandt ogsaa Et og Andet aldeles forkeert og usandt.

Om Ægteskabets Væsen og Egenskaber læses der (III. S. 12 ff), „at Ægteskabet er et fuldstændigt Livssamfund og Retssamfund mellem Mand og Kvinde, et Samfund, der dog først ved Christendommen faaer sit fuldstændige ideale Indhold“.

„Det ligger i Ægteskabets Begreb, at det er monogamisk“ d. e., at det kun kan være et Livssamfund mellem To, ikke Flere, kun mellem een Mand og een Kvinde — som kun Døden kan adskille“.

Det stemmer vistnok mere overens med den katholske, af Trienter-Conciliet fremstillede Lære, at nemlig „en guddommelig Lov forbyder de Christne samtidigt at have flere Koner“ (Bløde 24, Can. 2), end med Luthers Ord: „Lamech var den første, der samtidigt havde to levende Koner, Jakob havde endog fire, og dog vare de Guds Tjenere. Men af saadanne Exempler paa Digani kan man ingen Regel gjøre for vor Tid; ei heller gjælde slige Exempler hos os Christne; thi vi leve under vor Øvrighed og bruge (følge) vor verdslige Lov efter Sct. Pauli Lære.“ (Tischred. Frankf. 1571 S. 371 a.) Derefter skulde man mene, at Fleerkoneriet kun forbødes ved menneskelige Love, ikke ved en guddommelig Lov, og at Ægteskabet ikke efter sit Begreb var monogamisk.

Endvidere er Ægteskabet et livsvarigt Samfund. „Den saakaldte frie Kjærlighed, der kun vil slutte Ægteskabet paa Tid, saalænge som Lysten og Stemningen varer, som altsaa æsthetisk vil flagre fra Nydelse til Nydelse, er i sit Væsen usædelig.“

Af største Vigtighed er derfor Valget af Ægtefællen. „At vælge en Ægtefælle er at vælge en Fremtid, som har en afgjørende Betydning ikke blot for Livets Skæbne, men for selve Characterudviklingen, og som bør kunne imødegaaes med Tillid og Fortrøstning, med Tro paa hinanden og paa Gud, i Ydmyghed og Haab. Betænker man den Letfærdighed, hvormed saa Mange skride til dette Valg, maa man undre sig over, at der gives et ikke ringe Antal af Tilfælde, hvor det øiensynligt viser sig, at Lykken har været bedre end Forstanden . . .

„Hovedpunktet er Hjerternes Overensstemmelse, . . . hvorhos da ogsaa maa kræves Overensstemmelse i den sædelige og religiøse Tænkemaade. Disharmonier i denne kunne virke forstyrrende paa det hele Samliv. Og en Christen vil altid ved at træffe sit Valg spørge, hvad der er Guds gode og velbehagelige Villie. Ikke blot erkjendes den i den indre Stemme, men ogsaa i den udvortes Livsførelse.

„At Ægteskabet ikke bør stiftes, uden at Forældrenes Samstemning søges, følger allerede af det fjerde Bud, der er uafhængigt af juridiske Bestemmelser om Myndighedsalderen, som ere uden Betydning for den barnlige Pietet. Hermed skal ikke være sagt, at Forældre have ubetinget Magt og Ret til at forbyde Børnenes Ægteskab, endsige da til at paabyde et Ægteskab imod Børnenes Villie. Men der maa siges, at de alvorligste, alle Hensyn tagende, sædelige Grunde maae være tilstede, naar et Ægteskab med god Samvittighed skal kunne indgaaes mod Forældrenes Villie.“

Den kirkelige Ægtevielse hævdes mod det borgerlige Ægteskab og anbefales paa en saa indtrængende Maade og med saa stærke Grunde, som det er muligt fra et protestantisk Standpunkt, hvor Ægteskabet ikke anerkjendes som et Sacrament.

Vi Katholiker nemlig troe, at Gud Herren, for at lette Ægtefolk deres Standspligtens tunge Byrde, vilde aabne dem en Kilde til rige Naadegaver ved selve Indtrædelsen i Ægtestanden d. e., at Ægteskabet er et af den nye Pagts syv Sacramenter. Vi troe, at det er selve Giftermaalet, — selve den Contract, hvormed Brudeparret knytter et uopløseligt Baand mellem hinanden indbyrdes og forpligter sig til gjensidig Troskab — som er ophøiet af Christus til et Sacraments Værdighed. idet Herren har knyttet sin Naade til Brudefolkenes indbyrdes Jaord, saa enhver gyldig ægteskabelig Forening imellem Christne altid er et Sacrament. og en Ægteforening, der ikke er et Sacrament, heller ikke kan være et gyldigt Ægteskab. *)

Af denne Aabenbaringssandhed flyder Alt, hvad den katholske Kirke med Hensyn til Ægteskabet lærer og forordner, hvad den selv gjør og vil have gjort af sine Børn.

*) Jfr. Syllabus S. 73.

Men er selve den ægteskabelige Contract et Sacrament, saa bør det sig, at den indgaaes paa et helligt Sted, i Menighedens Paasyn, foran Guds Alter, at Brudfolkene nærme sig dette med et reent Hjerte, efter at have faaet Syndsforladelse i Bodens Sacrament. Ægteskabet hører jo til de Levendes Sacramenter, der kun kunne annammes værdigt i Naadestanden og meddele desto rigeligere Naade, jo bedre Hjertet er forberedt dertil.

Det bør sig altsaa, at Brudfolkene foran Herrens Alter række hinanden Haanden, og at Præstens Stola slynger sig om dem til Tegn paa, at det er Herren, som sammenføier dem, og at Mennesker hverken tør eller kunne adskille dem. Det bør sig, at de tage den indviiede Brudering fra Alteret, og at Guds Tjener lyser Velsignelse over deres ægteskabelige Liv, for at de maae faae rigelig Naade til at bære Ægtestandens tunge Kors og opdrage deres Børn i Guds frygt til gode Christne og Himmeriges Borgere.

Alt dette er indlysende for os Katholiker, medens Beviset for den kirkelige Vielses Nødvendighed bliver vanskeligere, naar man nægter Ægteskabets sacramentale Character, endsigte naar man med Luther anseer Ægteskabet for et reent verdsligt Anliggende. Men dette gjør Dr. M. ikke. Han skriver:

„Kirken maa kræve, at Ægteskabet stadfæstes ved en religiøs Act, idet de, som indgaae denne Forbindelse, lade deres Pagt bekræfte for Herrens og Menighedens Øine, lade sig foreholde Guds Ord, stille sig ind under Menighedens Forbøn og modtage Velsignelsen til Ægteskabets christelige Førelse. Vistnok lader der sig for den kirkelige Vielse ikke anføre nogen udtrykkelig Befaling af Herren eller Apostlene. Men i Kirkens Udvikling er den fremkommen ved en indre Samfundsnødvendighed; og ingen Christen vil kunne unddrage sig derfor og vilkaarligt bryde med Kirkens ældgamle Skik, hvorved han vilde tilkjendegive, at han ligesom skammer sig ved at fremlægge sit Forehavende for Herrens og Menighedens Øine. Han maa tvertimod føle Trang til den kirkelige Offenlighed, til Bekræftelsen og Velsignelsen.“ Saaledes Biskoppen; fra ham vende vi tilbage til den katholske Lære.

Er selve Ægtecontracten et Sacrament, saa følger endvidere, at Kirken kan opstille Ægteskabshindringer, og det ikke blot saadannè, som gjøre Givtermaalet util-

ladeligt (og derfor, som vor Katechismus siger, forbyde det), men ogsaa saadanne, som gjøre det ugyldigt. Naar altsaa Brudfolk trods en Hindring af den sidste Art, f. Ex. trods altfor nært Slægtskab, skulde forsøge paa at ægte hinanden, og gjøre Alt, hvad andre Brudfolk gjøre for at annamme Ægteskabets Sacrament: saa vilde dette alligevel ikke annammes af dem, ei heller vilde noget Baand derved knyttes. Lad os nærmere betragte denne Følgeslutning.

Selve Ægteskabscontracten er et Sacrament eller Naademiddel og som saadant betroet til Kirken, alle christne Naadeskattes Vogterske. Da nu dette Sacrament har den Eiendommelighed, i sit Væsen at være en Contract, saa er det Kirkens Ret og Pligt at opstille visse Betingelser, der maac opfyldes, for at Contracten han have Gyldighed, og uden hvis Opfyldelse den slet ikke er gyldig, og følgelig intet Baand knytter. Den kirkelige Myndighed kan og maa dette ligesaa fuldt, som Staten kan og maa fastsætte slige Betingelser for de borgerlige Contracters Gyldighed, f. Ex. ved Kjøb og Salg. Naar Naturloven eksempelvis forbyder Ægteskab mellem Forældre og Børn eller mellem Sødskende indbyrdes som en ugudelig og ugyldig Forbindelse, kan Kirken af Hensyn til Sædeligheden og Almeenvellet ogsaa forbyde og umuliggjøre Ægteskaber imellem Sødskendes Børn og endnu fjernere beslægtede Personer. Eller naar Staten fordrer til visse Contracters Gyldighed, at de slttes i en offentlig Notars og andre Vidners Nærværelse, og kun tilkjender dem Gyldighed, naar de ere forsynede med Segl og Underskrift, saa kan Kirken ligeledes sige: „Da et hemmeligt Ægteskab kan have uheldige Følger, saa vil jeg forebygge det, og kræver derfor til Ægteskabscontractens Gyldighed, at den slttes for Sognepræsten samt to andre Vidner.“ Og dette har Kirken gjort paa Trienterconciliet. Der heder det (Møde 24, Forordn. om Ægteskabets Reformation): „Vel ere hemmelige Ægteskaber gyldige og virkelige Ægteskaber. saalænge Kirken ikke erklærer dem for ugyldige; dog vare de af gode Grunde altid afskyede og forbudne af Kirken. Men da det blotte Forbud ikke mere er nok, saa give Vi den Lov: Ethvert Ægteskab, som i Fremtiden skulde forsøges sluttet anderledes end for Sognepræsten eller hans bemyndigede Stedfortræder samt for to eller tre andre Vidner, er ugyldigt; dog maa

denne Lov offentliggjøres i ethvert enkelt Sogn; først da træder den i Kraft for Sognefolkens Vedkommende.“

Saasandt Kirken har lovgivende Myndighed i Alt, hvad der vedkommer Ægteskabet, følger af denne Lovgivning:

For det første: at et Ægteskab, indgaaet paa en anden Maade, uden den kirkelige Vielse, er ugyldigt alle vegne, hvor Trienterconciliets Lov er offentliggjort, altsaa ogsaa et borgerligt Ægteskab, der sluttes, ikke i Kirken, men paa Raadstuen, ikke for Sognepræsten, men for Borgemesteren eller Sognefogden.

For det andet: at et blot borgerligt Ægteskab paa disse Steder er et ligefrem usædeligt Samliv og fortjener ikke Navnet Ægteskab, om end den borgerlige Lov skulde anerkjende det; thi den blot borgerlige Forbindelse har ingen Virkning for Samvittigheden, knytter intet Baand og giver ingen Rettigheder. Endelig paalægger Staten sine christne Undersaatter en trykkende Byrde uden Nød, naar den fordrer borgerligt Ægteskab af dem alle. Unægtelig har Ægteskabet ogsaa en borgerlig Side; de forventede Børns Rettigheder og Ægtefolkens Overenskomst om Formueforholdene maa Staten have Tilsyn med og i fornødent Tilfælde værne om. Muligviis maa Staten engang kunne faae Vished om, at der virkelig bestaaer et Ægteskab imellem Manden A. og Kvinden B. Men i saa Fald behøver Staten jo kun at henvende sig til Kirkens Tjener.

Den Fordring derimod, at ethvert Brudepar ogsaa skal melde sig for Statens Tjener, er en tyngende Byrde. En Katholik er jo i sin Samvittighed forpligtet til, i ethvert Tilfælde ogsaa at søge den kirkelige Vielse hos Præsten; for ham er det borgerlige Ægteskab kun en tom Cæremoni; det er først den kirkelige Vielse, som giver ham Ægtestandens Rettigheder.

Saaledes stiller Sagen sig, naar den sees fra et katholsk Standpunkt. Ægteskabet viser sig som et ærværdigt Sacrament, en hellig Ting, som Staten gjør bedst i, med sin kluntede Haand slet ikke at røre ved.

Fra ethvert andet Standpunkt udenfor det katholske synes det borgerlige Ægteskab vistnok mindre forkasteligt; dog føler ethvert katholsk Hjerte, at Ægteskabet er en hellig Ting og derfor maa holdes helligt; og det er ogsaa igjen her, at Dr. M. rækker os Haanden til fælleds Kamp mod en fælleds Fjende, den religionsløse Stats Overgreb paa helligt Gebeet.

„Fra gammel Tid“ — skriver han — „har i de christelige Folkeslag det kirkelige og det borgerlige Element været sammensmeltede, saaledes at den kirkelige Vielse tillige har medført Ægteskabets borgerlige Gyldighed. Naar der nu i vor Tid er opstillet den Fordring, at det borgerlige Ægteskab skal udskilles fra det kirkelige, saa er i og for sig Intet at indvende imod, at de to Sider af Ægteskabet ogsaa træde frem i to forskjellige Acter. Men naar Meningen skal være, at det borgerlige Ægteskab, der som saadant er religionsløst, skal kunne gjøre det kirkelige overflødigt, og det ikke blot som en Undtagelse for enkelte dissenterende Partier, men for hele Folket; at det borgerlige Ægteskab skal være det ubetinget nødvendige for Alle, som indgaae Ægteskab, medens det overlades til de Enkeltes Godtbefindende, om de tillige vilde modtage den kirkelige Vielse: da kunne vi heri kun see en sørgelig Opløsning af christelig Folkeskik og Sæd. Det kan kun undergrave Agtelsen for Ægteskabets Hellighed, naar Staten opgiver den christelige Betragtning af Ægteskabet og gjør den kirkelige Vielse til et blot individuelt Anliggende, naar Øvrigheden tilbyder Folket en Fritagelse for at lade Ægteskaberne helliges ved Guds Ord og Bøn, og kun fordrer, at den juridiske Contract bliver oprettet. Det vil, uagtet de skarpsindigste Distinctioner og Udviklinger, ikke kunne undgaaes, at en saadan Tilbydelse af Folkets Mængde vil blive opfattet som en Indbydelse til at unnlade den kirkelige Vielse som noget Overflødigt og Uvæsenligt, som Noget, der igrunder ikke mere passer for den nærværende Tid.“

I Virkeligheden lededes de Lovgivere, som have opfundet det borgerlige Ægteskab, af en antichristelig Aand; de ansaae selv og vilde have Ægteskabet anseet for en reent verdslig Ting.

Men det katholske Folks religiøse Hjerter og oplyste Sind anseer blot borgerlige Forbindelser for det de virkelig ere, og afskyer dem.

Og det er ikke blot det troende katholske Folk, som tænker og handler saaledes. Endnu den sidste Tid bragte os det Særsyn, at en ikke-katholsk Konge og Kaiser, der selv har indført det tvungne borgerlige Ægteskab i sine Stater, alligevel fordrer af sine Officerer og civile Embedsmænd, at de ogsaa lade sig kirkeligt vie, og ved en særlig Ordre har befaleet, at alle hans Hovedstads Politi-

mænd, der havde troet at kunne undvære den kirkelige Vielse, bagefter skulde søge den.

Mon disse Forholdsregler skulde bringe stor Nytte i Kredse og Samfundslag, hvor Troen paa Ægteskabets Hellighed er forsvunden af Bevidstheden? Mon man vil have stor Nytte af at inddæmme Strømmen, medmindre Kilden lader sig tilstoppe? Og Kilden — den blev aabnet af den Mand, der erklærede, at „Ægteskabet var en timelig, verdslig Ting, der laae udenfor Kirkens Omraade, og ikke vedkom den, men at Ægteskabssager maatte dømmes af den verdslige Øvrighed.“*)

(Fortsættes.)

Paulus, Cardinal Cullen, Ærkebiskop af Dublin.

Man skriver fra London til „Cöln. Volksztg.“: „Næppe har Graven lukket sig over Levningerne af en af Frankrigs berømteste Prælater, førend Døden fører Irlands første Kirkefyrste over i Evigheden. Paulus, Cardinal Cullen, Ærkebiskop af Dublin, er den 24. October afgaaet ved Døden efter et kort Sygeleie. Han blev født i Prospect i det irske Grevskab Kildare, den 27. April 1803. Efterat han havde erhvervet sig de nødvendige Forkundskaber i sit Fædreland, blev han sendt til Rom til videre Uddannelse, og indtraadte den 29. November 1820 som Student i det af Urban VIII. oprettede Propagandacollegium. Her røbede han snart en ualmindelig Begavelse, og fandt, førend han havde endt sine Stu-

*) Da Dr. M. Luther gefragt ward, was den Pfarrherrn zu thun sey, und wie sie sich halten sollten in Ehefällen? Ich rath aller Ding (fremfor alting), sprach er: „Dass wir solch Joch und Last nicht auf uns nemmen. So gehet die Ehe die Kirche nichts an, ist ausser derselben ein zeitlich, weltlich ding, darumb gehört sie für die Oberkeit.“ Luther, Tischreden, Frankfurt a. M. 1571. S. 369 a.

deringer, Leilighed til, offentlig at give Beviser paa sine aandelige Evner og Kundskaber. Den 11. September forsvarede han i en offentlig Disputats en heel Dag igjennem flere end 200 theologiske Theser. Paven udnævnte ham derpaa til Vicerector og derefter til Rector for det irske Collegium, en Post, hvilken han beklædte med Udmærkelse indtil 1848.

I Mai d. A., da Revolutionen fordrev de med Ledelsen af Propagandaen betroede Jesuiter fra Rom, overtog Cullen den øverste Ledelse af denne Studieanstalt, der dengang havde hans ivrige Anstrængelser at takke for sin videre Bestaaen.

1850 udnævnte Pius IX. Cullen til Ærkebiskop i det ældgamle Armagh i Irland, hvormed tillige Primastitelen var forbunden. Her blev det ham forundt, efter to hundrede Aars Forløb at forsamle alle Irlands Prælater paa Synoden i Thurles. 1853 holdt han et Provincialconcil i Dublin, og 1876 havde han atter Forsædet paa en Forsamling af alle irske Biskopper. Cullen udfoldede som Biskop en høist velsignelsesrig Virksomhed ved Oprettelsen af Skoler, Vaisenhus og Kirker. Blandt de sidste fremhæve vi den i 1876 fuldendte og i Overværelse af den afdøde Statssecretær Cardinal Franchi indviede Basilica i Dublin. Det herlige Præsteseminarium ved Siden af Basilicaen, som han uden al Statshjælp byggede ved frivillige Bidrag og for en stor Deel ved de Fattiges Skjærv, vilde ene og alene være nok til at gjøre hans Minde udødeligt. Han havde fortrinnsviis Deel i Oprettelsen af den til Dannelse af Missionærer bestemte Anstalt „All Hallows“ (alle Helgener) foran Dublins Porte og ikke mindre i Stiftelsen af det katholske Universitet og de katholske Almueskoler. Pius IX. ophøiede ham til Løn for hans Fortjenester til Cardinalværdigheden den 22. Juni 1866. Paa Vaticanerconciliet stod Cullen i Spørgsmaalet om Pavens ufeilbare Læreembede afgjort paa Majoritetens Side og forfattede et herligt Forsvarsskrift for Pave Honorius, om hvilket en competent Kjender, den salige Biskop Fessler, siger, at dette Skrift er det bedste, der er blevet skrevet om denne Pave. Cardinalen kunde ikke tage Deel i Leo XIII.' Valg. Forhindret ved en Sygdom kom han først efter Valget til Rom. Med Cardinal Cullen er en ædel Kirkefyrste, en dygtig Lærd og en Prydelse for det hellige Collegium sunken i Graven. Han var den første Irlænder, som bar Purpuren. Han hvile i Fred!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Nogen Tid før Publicationen af den pavelige Skrivelse til Cardinal Nina tildrog sig følgende Begivenhed i Vaticanet. En Morgen, da den sædvanlige Time, hvorpaa Paven pleier at staae op, var forløben, bankede Kammertjeneren ganske sagte paa Døren, men fik intet Svar. I sin Raadvildhed om, hvad han skulde gjøre, henvendte han sig til den tjenstgjørende Monsignore. Begge begave sig da til Sovekammerets Dør, og Kammertjeneren bankede atter paa; men intet Svar. Da besluttede han i sin Angst for, at der muligt kunde være tilstødt Paven en eller anden Ulykke, at banke stærkere. Men intet Svar. Da Døren var lukket, rykkede han i Dørgrebet. Leo XIII. reiste sig ved denne Støi, aabnede Døren og sagde smilende til Kammertjeneren, idet han gned sine Øine: „Ak, jeg havde igaar Aftes sat mig ved mit Skrivebord for at arbejde, og nu seer jeg, at Søvnen har overrasket mig under Arbeidet.“ Lysene stode endnu tændte paa Bordet. (Germania)

Norderney. I September Maaned var vor Ø Vidne til den første Culturkampscene. I nogle Uger havde Ærkehertuginde Clothilde af Østerrig opholdt sig her med sine Børn, sit Følge og sin Hofpræst. Da siden Culturkampens Begyndelse ingen Gudstjeneste her finder Sted for Katholiker, saa havde Hendes kaiserlige Høihed ansøgt om Tilladelse til at benytte Skolelocalet til Afholdelse af den katholske Gudstjeneste, og Badecommissæren, Dr. Wincke og Overpræsidenten for Hannover havde med Forekommenhed bevilget det. Saaledes holdtes da Gudstjenesten for lukkede Døre. Men den høie Dame havde paa en Deel Badegjæsters Bøn tilladt dem at overvære Gudstjenesten. Da blev det pludselig to Dage før Søndagen meddeelt Ærkehertuginde af Landdrosten fra Aurich, som opholdt sig her som Badegjæst, at Gudstjenesten ikkun maatte afholdes i al Stilhed; i modsat Fald vilde hun udsætte sig for retslige Forfølgelser. Den 8. September, paa hvilken Kirken høitidelig holder Mariæ Fødsel, vare de herværende Katholiker forsamlede om Localet, og, efterat Ærkehertuginde var indtraadt med sit Følge, blev Døren lukket. Men Katholikerne knælede udenfor og bivaanede saaledes den hellige

Messe. Denne Scene har vakt almindelig Harme, ikke blot blandt Katholiker, men ogsaa blandt Anderledes-troende, og Hendes kaiserlige Høihed afreiste tidligere end det var paatænkt, rimeligviis fordi hun vilde undgaae at være Øienvidne til den preussiske Intolerance.

Nordamerica. Den gule Feber har paa en skræk-indgydende Maade hærjet den sydlige Deel af Nordamerica, navnlig New-Orleans og Memphis. Den har bortrevet mange katholske Præster, som uden Undtagelse stadigt vare paa deres Post og med sand Dødsforagt opfyldte deres tunge Pligter. Ligeledes er et stort Antal af barmhjertige Søstre bukket under for Epidemien. En Correspondent fra Memphis skriver om de Sidstes Virksomhed: „Jeg kan ikke undlade at omtale de barmhjertige Søstres Heltmod. De ere utrættelige i at yde Hjælp; til Trods for de søvnløse Nætter, den tarvelige Næring og Alt, hvad deres uafbrudte Sygepleie ellers medfører, ere de stedse de samme. Hvor de sove og spise, det kunde jeg ikke gjætte mig til; thi jeg saae Dag og Nat de samme Ansigter. De bære Medicamenter hos sig, arbeide som Bier paa at desinficere Husene og have en magisk Færdighed i at opdrive rent Linned og fjerne alt Ureent og Skadeligt. Jeg saae ogsaa et Antal Præster, hvis Offervillighed ikke lader noget tilbage at ønske; en af dem havde ikke skiftet Klæder i mange Dage.“

New-York. Fra 30. October til 1. November er der afholdt en international Conferents af denne Stads Adventister. Tre Hovedpuncter vare opstillede for det foreløbige Program: 1) Christi personlige Gjenkomst; 2) hans Ankomst før Millenariet (d. e. før dette Aartusindes Slutning) og 3) hans tusindaarige Herredømme paa Jorden. Presbyterianerne og Episcopalmethodisterne vare ligeledes stærkt repræsenterede, og Evangelisten og Vækkeren Moody, som Læserne af Kirketidenden alt kjende, og som har sammenprædiket og sammensunget sig en betydelig Førmue, havde tilsagt sin Nærværelse. Protestanterne i America haabe Meget af dette Møde. Vi vente infet Andet end endnu større Forvirring og Stridigheder blandt de mange Secter.

Elisabethforeningen

lader Tirsdagen d. 26. November læse en h. Messe for sit nylig afdøde Medlem Frue Muus.

Foreningen holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 1. December efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 24. November. Sidste Søndag efter Pintse. — 25. M. Catharina, Jomfru og Mart. 26. Ti. Petrus, Bisk. og Mart. 27. O. Leonardus af Portu Mauritio. 28. To. Sosthenes, Mart. 29. F. Saturninus, Mart. 30. L. Andreas, Apostel.

Søndagen d. 1. December. 1. Adventssøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 48. Søndagen den 1ste December. 1878

Indhold: Vaticanerconcilets sande Historie. Biskop Martensen om
Ægteskabet. Til Danmarks Katholiker!

Vaticanerconcilets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 47.)

Paa det fjerde Concil i Constantinopel, som er Kirkens ottende almindelige Concil, opfordrede Pave Hadrian II. de orientalske Biskopper til at underskrive Pave Hormisdas' Troesformular, hvori der bliver erklæret, at den Forjættelse om Ufeilbarhed, som var bleven givet den hellige Petrus, har fundet sin Opfyldelse i den Kjendsgjerning, (den at katholske Religion ved den Apostoliske Stol stedse er bleven bevaret reen og uforvansket.

Paa det andet Concil i Lyon aflagde Grækerne den Bekjendelse, at den hellige romerske Kirke af Herren selv har erholdt det øverste og fulde Primat og Herredømme over hele den katholske Kirke, i den hellige Petrus, Apostlenes Fyrste og Overhoved, hvis Efterfølgere de romerske Biskopper ere. I Troesbekjendelsen heder det da endvidere, at den romerske Kirke „fremfor alle andre

Kirker har den Pligt at forsvare Sandheden, og at, naar der opstaaer Spørgsmaal om Troen, da skulle disse afgjøres ved dens Kjendelse.

Conciliet i Florents er, som vi alt have seet, endnu noiagtigere. Dets Ord skulle her paany gjentages, fordi de implicate indeholde Læren om Pavens Ufeilbarhed. Det Vaticanske Concil har kun udtrykkelig erklæret det, som Conciliet af Florents implicate havde udtalt. Af Tridenterconciliets Decreter see vi, at Pavens Ufeilbarhed vilde være bleven defineret, dersom de Forhold, under hvilke Conciliet raadslog, og de Farer, som laae i Tidsforholdene, ikke havde forhindret det. Conciliet i Florents sagde i Aaret 1439: „Den romerske Biskop er Jesu Christi sande Statholder og Hovedet for hele Kirken; han er alle Christnes Fader og Lærer; han har Herren i den hellige Petrus' Person givet Mydighed til at føde, styre og regere hele Kirken.“

Ordet „føde“ vil aabenbart sige, at han skal føde dem med Guds Ord, som er Sjælens Næring. Men hvorledes kan han nære hele Kirken med denne Livets Spise, naar han ikke er istand til at skjælné, hvad der er gavnlige Næring fra hvad der er Gift, naar han istedetfor Livets Brød maaskee kan give en Steen, ja Løgnens-Gift. Naar da Conciliet i Florents bruger disse Udtryk, saa gjentager det kun de Ord, som Herren heuvendte til den hellige Petrus: „Vogt mine Faar“; og da det erklærede, at den hellige Petrus' Efterfølger, som Christi Statholder, skulde være alle Christnes Lærer, saa tænkte det hermed ikke paa, at han kunde føre Kirken fra Sandheden til Løgneren, og fra Livet til Døden.

3. Det vil her være paa sin Plads, i Forbindelse med Henviisningen til Conciliet i Florents at omtale en Indvending, som det Vaticanske Concils Modstandere reise imod det nylig anførte Steds Beviiskraft. Controversforfattere have beskyldt Katholikerne for at have lemlæstet hint Decret, idet de, ved at anføre Stedet, sædvanlig skulle have udeladt dets Slutningsord, som lyde

saaledes: „*Quemadmodum etiam in Actis Conciliorum et sacris canonibus continetur*“ (saaledes som det ogsaa indeholdes i Concilsdecreterne og de hellige Canones). Antikatholske Forfattere sige, at den rigtige Læsemaade er: „*quemadmodum et*“ o: paa den Maade, som det indeholdes i Concilsbeslutningerne og i de h. Canones, og ville dermed bevise, at for det første den romerske Biskops Autoritet er bleven skabt ved Canones og paa Concilier, og for det andet, at disse med hine Ord have sat Skranker for den. Vi skulle med faa Ord svare herpaa.

For det Første: sæt, at den ene rigtige Læsemaade var: „paa den Maade, som det indeholdes etc.“, saa vilde det dog ikke bevise, hvad vore Modstandere dermed ville bevise. Thi Decretet havde i det Foregaaende allerede erklæret, at Kirkens fulde styrende Myndighed af vor Herre selv var overgivet til den hellige Petrus, og i den hellige Petrus til hans Efterfølgere. Hvorledes kan altsaa denne Myndighed først være bleven skabt eller givet ved Concilsbeslutninger? Den var givet, førend nogen Canon var opstillet, og før noget Concil var afholdt. Endvidere erklæres deri, at den beroer paa guddommelig, og ikke paa kirkelig Anordning, og at den er bleven givet af vor Herre selv. Hvorledes kan altsaa denne Myndighed indskrænkes ved Canones eller Concilier? Det er jo netop den, som indskrænker Canoner og Concilier, og selv ene og alene begrændses af dens guddommelige Giver.

Som Følge heraf staaer det uden al Tvivl fast, at Ordene „*quemadmodum et*“ kun ere en fordærvet Læsemaade istedetfor „*quemadmodum etiam*“, og at disse Ord ville sige saa meget som: „saaledes som det ogsaa indeholdes i de hellige almindelige Concilier og i Canones“, d. e., at de kirkelige Canones paa det Klareste bevise, at den romerske Biskop er Jesu Christi Statholder, alle Christnes øverste Styrrer, Hyrde og Lærer, og at han besidder den Magtfulde, som vor Herre selv i den h. Petrus har over-

givet ham. Disse Ord ere altsaa kun en Bekræftelse paa det, som hint Decret udtaler. Conciliets hele Historie og en Række af Canones bevise den Kjendsgjerning, at det forholder sig saaledes — at dette er den ene rigtige Læsemaade. Dette fremgaaer tillige klart af Følgende: I det Vaticanske Bibliothek forefindes tre Manuscripter om Conciliet i Florents. Ethvert af dem har ikke „et“ men „etiam“. Eet af dem har et sammentrukket „etiam“, som man ved Feiltagelse let kunde ansee for „et“; men begge de andre have „etiam“ fuldstændigt skrevet, og disse ere skrevne saa tydeligt, at en Feiltagelse med Hensyn til dem er aldeles umulig. Endvidere findes i det Vaticanske Archiv en af Unionsdecretets Originaler. Dette Document, som indeholder Texten i det latinske og græske Sprog i to parallelt løbende Columner, er undertegnet af Pave Eugen IV. og Kaiser Palæologus, og forsynet med begges paatrykte Segl. Her finder man Ordet „etiam“ fuldstændigt udskrevet. Endelig opbevares i Florents den første af de fire Originaler med Pave Eugen IV.' og Kaiserens Underskrivter samt Bly- og Guldcapserne og de florentinske Concilsfædres Underskrivter. Ogsaa her er Ordet „etiam“ fuldstændigt skrevet og den græske Text svarer aldeles nøiagtigt dertil. Naar derfor denne Tilsætning ofte udelades af katholske Forfattere, saa skeer det kun, fordi man ikke holder dens Anførelse for nødvendig. Det forholder sig hermed, som om man ved at anføre Ordene: „I Begyndelsen skabte Gud Himmel og Jord“ endnu vilde tilføie: „efter hvad der indeholdes i Skabelsens Historie“.

4. Decretet henviser derefter til den Virksomhed, som Paverne til alle Tider have udfoldet, for at udbrede Troen blandt alle Nationer og bevare den i dens Reenhed. Det minder om de forskjelligartede Maader, paa hvilke alle Christnes Lærer har udøvet det høieste Tilsyn. Det erklærer, at Biskopperne dels paa Synoder, dels enkeltviis, efter den katholske Kirkes ældgamle Sædvane, som allevegne overholdtes — thi, siger Tertullian, hvad der

findes allevegne, det er ikke Vildfarelse, men overleveret Lære — have holdt sig den oprindelige Praxis efterrettelige, idet de, især naar en ny Fare truede Troeslæren, have underrettet den Apostoliske Stol om Controversen. De gjorde dette, for at, som den h. Bernhard siger: „Brechen i Troens Fæstning igjen maatte udfyldes ved den Autoritet, som ikke kan tage feil.“ Disse den h. Bernhards Ord ere maaskee intet Nyt for en Englænder*), da han i dem gjenfinder to Ærkebiskopper af Canterbury's Ord. Den h. Thomas siger nemlig i en Beretning til Biskoppen af Hereford:

„Hvo kan tvivle om, at den romerske Kirke er alle Kirkers Hoved og den katholske Eenheds Kilde? Hvo skulde ikke vide, at Himmeriges Nøgler ere den h. Petrus givne? Bygges hele Kirkebygningen ikke bestandigt paa den h. Petrus' Tro og Lære?“

Den hellige Anselm foregriber næsten det florentinske Conciliums Decret, naar han skriver:

„Da det guddommelige Forsyn har udvalgt Eders Hellighed, for at betroe Eder Ledelsen af de Christnes Levnet og Tro samt Kirkens Styrelse, saa kan man ikke henvende sig til nogen Anden, naar der i Kirken opdukke troesfjendtlige Lærdomme, for at de kunne blive undertrykte ved hans Autoritet.“

Undertiden have Paverne, inden de afgave en Kjenndelse i Troessager, indhentet Betænkning fra de over hele Verden adspredte Biskopper; vi have Exempler herpaa fra den nyeste Tid i Definitionen af Mariæ ubesmittede Undfangelse og i Forberedelsesarbejderne for det Vaticanske Concil. I det første Tilfælde, hvor det angik et Troesspørgsmaal, opfordredes enhver Biskop i den katholske Verden til at tilkjendegive sin Mening med Hensyn til følgende to Punkter: for det Første, om den ubesmittede

*) Vi tilføie: heller ikke for nogen Kjennder af Kirkehistorien.

Undfangelse kunde defineres som en Troessandhed, og, for det Andet om denne Lære skulde defineres som et Dogma. I det andet Tilfælde, hvor det dreiede sig om det Spørgsmaal, om det paatænkte Forehavende var opportunt, om det var klogt at iværksætte det, blev fra Begyndelsen af kun et ringe Antal raadspurgt. Til andre Tider have Paverne, som Decretet siger, opfordret alle Kirkens Hyrder til at samles paa et almindeligt Concil, for paa dette at raadslaae og beslutte. Atter til andre Tider, tilføier det, have de ladet Troessandheder forkynde paa Partikularkirkers eller Kirkeprovindsers Concilier, saaledes som f. Ex. Innocents I. i det femte Aarhundrede stadfæstede Concilierne i Mileves og Carthagos Beslutninger om Arvesynden. En endelig Afgjørelse af denne Lære blev ikke given, førend Conciliet i Trient affattede et nyt Decret om samme i det sextende Aarhundrede. Endvidere udstedte Pave Gelasius i 594 i Kraft af sin høieste Autoritet et Decret om Antallet af de canoniske Bøger. De hellige Skrivters Canon beroede indtil Conciliet af Trients Afgjørelse i Aaret 1546 paa dette Decret og ikke paa et almindeligt Conciliums Bestemmelse.

Indledningen gaaer derefter over til, allerede forud at gjøre flere falske Forestillinger med Hensyn til Pavens Ufeilbarhed umulige. Det synes utroligt, at Adskillige af dem, som have skrevet om dette Æmne, ogsaa virkelig have troet hvad de have skrevet. Flere have erklæret Definitionen af Pavens Ufeilbarhed for en „Apotheose“ (Forgudelse) af Paven. Nogle have ogsaa sagt, at Paven var bleven gjort til Gud. Disse have efter al Sandsynlighed slet ikke vidst, hvad de sagde. Dersom de maaskee herved forstode, at Paven var „vicarius Dei eller Christi“, saa finde vi Intet at dadle deri, eftersom mange christne Generationer have sagt dette længe før dem. Men have de troet, at han er bleven gjort til en Guds Substitut eller til et Idol (en Afgud), da maae vi af christelig Kjærlighed beklage denne afsindige Vildfarelse, eller vi maatte, saafremt denne Forudsætning skulde være

urigtig, være berettigede til at nære Tvivl om deres Sandhedskjærlighed. Atter andre have sagt, at man, ved at erklære Paven for ufeilbar, har tillagt ham guddommelige Attributioner. Vi skulle hertil endnu bemærke Følgende: Jøderne sagde: „Hvo kan forlade Synder uden Gud alene?“ Og alligevel aandede Christus paa Apostlene og sagde: „Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte!“ Tillagde han dem dermed guddommelige Egenskaber? Ville nu hine Mennesker svare „Ja“, saa maa Ufeilbarheden, skjøndt den er en guddommelig Egenskab, kunne meddeles. Men svare de „Nei“, da have vi Intet med dem at gjøre, men lade dem selv om at discutere Sagen med deres Venner, hvad enten disse maatte være Anglicanere, eller Grækere, eller Protestanter; eller, dersom de ikke bekjende sig til disses Tro, hvad have de da med den katholske Tro at gjøre! Man maa dog idetmindste være en Christen, for at have Ret til at tale med om katholske Anliggender, og, for her at være retfærdig, saa maatte man, i det mindste troe paa Kirkens Ufeilbarhed. Med en Controvers, ved hvilken disse første Bctingelser ikke ere tilstede, vilde det forholde sig, som om en Deist vilde gjøre Indsigelse mod Bibelens Inspiration. Dog — vi forbigaae disse Udskeielser, med hvilke egenlig kun Avis-correspondenterne have sysselsat sig, og skulle nu betragte den Vanskelighed, som oprigtige og christelige Aander have fundet i denne Lære.

(Fortsættes.)

Blandede Ægteskaber.

(Fortsat fra Nr. 47.)

I det Foregaaende hørte vi Biskop Martensens Udtalelser om Ægteskabets Hellighed, Eenhed og Uopløselighed; vi saae ham med Alvor og Kraft kæmpe for den

kirkelige Vielse mod det borgerlige Ægteskab. Vi skulle nu ledsage ham i Kampen mod en anden fælleds Fjende, mod blandede Ægteskaber, d. v. s. Ægteskaber imellem Christne af forskjellige Bekjendelser, f. Ex. imellem en Katholik og en Protestant.

Dr. M. skriver herom (III S. 44 og 45) Følgende: „Just fordi ved Ægteskabets normale Udvikling ogsaa det religiøse Element bør komme til Udvikling som det i dybeste Betydning Bærende og Velsignende, just derfor have de blandede Ægteskaber, eller Ægteskaber mellem Individier af forskjellige christelige Confessioner, deres meget Betænelige. Der kan her ikke siges at være det fuldstændige Livssamfund. Enten ville saadanne Ægtefæller komme til at leve hen i religiøs Indifferentisme, eller, dersom det kommer til en virkelig religiøs Livsudvikling, vil der, selv naar Stridigheder og Tvistigheder undgaaes, hvorigjennem den ene vil drage den anden over til sin Confession, opstaae et dybt og smertefuldt Savn Thi disse Ægtefæller kunne ikke dele det Høieste og Helligste med hinanden, kunne f. Ex. ikke dele den hellige Communion.

„Ogsaa med Hensyn til Børnenes Opdragelse ville store Vanskeligheder fremkomme. Thi hvorledes Forholdet end bestemmes, hvad enten alle Børnene opdrages i Faderens, eller Sønnerne i Faderens, og Døttrene i Moderens Religion, altid sættes her en Skilsmisse, et Adskillelende mellem Hjerterne. Vi nægte ikke, at der kunne gives blandede Ægteskaber, der føres med Velsignelse, fordi det fælleds Christelige i Individernes Bevidsthed er saa stærkt, at det overvinder den confessionelle Modsætning. Men altid bliver der i saadanne Ægteskaber et Ikke-Normalt. Og skjøndt Staten i Lande, hvor forskjellige Confessioner boe tilsammen, har en naturlig Tendents til at fremme de blandede Ægteskaber, fordi de bidrage til at gjøre Forholdet imellem Confessionerne fredeligere, vil Kirken dog ikke kunne lukke Øinene for det Betænelige og i Regelen lidet Ønskelige ved saadanne Forbindelser, om end den protestantiske Kirke her kan øve en større Tolerance end den katholske, der udelukkende binder Sjælnes Frelse til sig selv.“

Flere Sandheder findes her sammentrængte, især i de sidste Ord; lad os skarperne udskille dem enkeltviis!

1. Staten med confessionelt blandet Befolkning

— siges der — vil altid være tilbøjelig til at fremme blandede Ægteskaber i Haab om, at de forskjellige Bekjendelser derved bringes til at slutte sig inderligere til hverandre. — Saa er det. Preussen har været og er endnu det meest slaaende Beviis herfor. Det kan være nok her at erindre om de saakaldte Cöln-er-Uroligheder i 1837—40, der vare et Forspil for eller den første Act i „Culturkampens“ Sørgespil.

Kong Frederik Vilhelm III. havde fuldendt Unionsværket i sine Stater; det var lykkedes ham at sammenblende Lutherdom og Calvinisme indenfor de sorte hvide Grændsepæle til en fælleds saakaldt „evangelisk“ Kirke. Nu skulde Kronen sættes paa Værket. Katholikerne skulde ogsaa optages i den store Forening. De katholske Biskopper skulde selv hjælpe dertil; Hyrderne skulde lade deres Faar umærkeligt slippe ind i den nybyggede „evangeliske“ Faaresti, eller maaske endog i en af Lutherdom, Calvinisme og Katholicisme sammenblandet kongelig preussisk Landskirke; — og dette skulde skee ved et simpelt og lønligt virkende, men ubdrageligt Mittel: ved at tilstaae Katholikerne ubetinget at indgaae blandede Ægteskaber.

Men det var mod den katholske Samvittighed. De to preussiske Ærkebiskopper Clemens August v. Droste-Vischering af Cöln og Martin v. Dunin af Gnesen-Posen erklærede, for Samvittighedens Skyld ikke at kunne føje Kongens Ønske og yde deres Hjælp til at gennemføre hans religionsfjendske Planer. De bleve satte i Fæstningsarrest; men Kongen og hans Politi havde forregnet sig. Ærkebiskopperne vare Hyrder, ikke Lejesvende. De forstode at lide; de kunde med Magt slæbes bort fra deres Hjorde, men de lode sig ikke formaae til at forraade dem. Først efter Thronskiftet i 1840 sattes de igjen paa fri Fod. Den ene døde kort efter; den anden var højsindet nok til, for Fredens Skyld at bringe det tungeste personlige Offer, ved at trække sig tilbage fra Ærke-diocesets Forvaltning og føre et stille Liv i hellig Ensomhed; men hans Samvittighed var frelst; Katholikerne i Preussen vedbleve at være Katholiker; de bleve senere som før opdragne i den katholske Morallære, at ære Kongen og „at være underdanige, ikke alene for Straffens Skyld, men ogsaa for Samvittighedens, at betale Alle, hvad man er dem skyldig; den, som man er Skat skyldig, Skat; den, som Told, Told; den, som Frygt, Frygt; den som Ære,

Ære“ (Rom. 13, 7) —, men tillige at skatte deres Katholske Tro over alle jordiske Ting. Og Staten har ingen Grund til at angre, at Katholicismen ublandet vedvarer og blomstrer ved Rhinen, Oder og Veichsel. Det har viist sig i 1848 og 1870.

Kampen havde været haard. Kirken havde givet efter; i hvadsomhelst den kunde give efter; men der var Eet, den ikke kunde slippe eller give efter i: dens Dogma, den uforanderlige Lære, at den er den sande og saliggjørende Kirke, der ei kan lade sig sammensmelte med andre Bekjendelser.

2. Den anden Sandhed, som Dr. M. paa det anførte Sted udtaler, har han behaget at iklæde de Ord:

„den katholske Kirke binder udelukkende Sjælens Frelse til sig selv.“

Vi ville ikke være Ordkløvere; dog kunne vi ikke lægge Dølgemaal paa, at Udtrykket har noget Stødende. Den ærede Forfatter havde bedre sagt: Den katholske Kirke paastaaer om sig selv, at Christus har bundet Sjælens Frelse til den, at den er den ene Kirke, som Christus har stiftet og sat til at være en Vogter over sin Lære og sine Naademidler, for ved den og i den at føre alle Mennesker til Salighed, — eller: den katholske Kirke paastaaer at være den eneste guddommeligt indstiftede Frelsens Anstalt, og at hver den, som bliver salig, har hørt til samme, idetmindste i Døden, det være sig paa den ene eller paa den anden Maade, idet han nemlig enten var udvortes forbunden med den og bekjendte sig som dens Medlem, eller dog i Sandhed hørte til den (det gjør nemlig Enhver, der er et Guds Barn og befinder sig i Naadens Tilstand).

Saaledes vilde vi ønske, at Biskoppen havde talt af Hensyn til hans mindre oplyste protestantiske Læsere. Thi der kan hos Protestanter findes en utrolig Uvidenhed og en sørgelig Uklarhed angaaende den katholske Lære om den ene saliggjørende Kirke. Dog, som sagt, om Udtrykket trættes vi ikke. Vi tør og bør forudsætte, at dette er, hvad Biskoppen vilde sige. Og vi have da Intet imod Sagen og tilføje kun, at den katholske Kirke ikke blot paastaaer at være den af Christus indstiftede Frelsens Anstalt, men at den ogsaa beviisliggjør det for Alverden.

Den træder med Selvtillid frem for for ethvert tænkende Menneske med den Formaning: Læs Bibelen, læs den nøje og siig saa: Har Christus ikke indstiftet een

enig Kirke for den ganske Verden og alle for Tider? en Kirke, veiledet af Sandhedens Aand, som skal lære alle Folk, som Enhver skal høre, medmindre han vil ansees for en Hedning og Tolder? en Kirke, grundlagt af Apostlene som Ordets Forkyndere, som Naadens Forvaltere og Meddelere, og som Menighedernes Styrere? en Kirke, bygget paa een fælleds Klippegrundvold — Simon, Jonas' Søn, der just derfor fik Navnet Petrus (Klippe)? Læs saa Historien og siig, om det ikke er mig, den romersk-katholske Kirke, og mig alene, der nøie svarer til det evangeliske Grundrids. — Eller, om du hellere vil, spørg Nutiden og de flere Hundreder af „christne Kirker“ og Smaakapeller, der ere blevne byggede trindt omkring den katholske Verdenskirkes ældgamle Kæmpebygning. Spørg dem med et uhildet Blik, uden Fordom, uden Forkjærlighed og Had: om en eneste af dem er consequent som jeg, og uden Vaklen staaer fast i sin Lære, som jeg; om en eneste uden mig er modig nok til hellere at taale Alt, end at slippe et Dogme eller opgive en væsentlig Rettighed? — Eller lyt til, hvad selv Ikke-Katoliker netop i vore Kampens Dage vidne baade om Protestantismens Magtesløshed og den guddommelige Aandskraft, som de see mig besjælet af:*) „Det er en Kjendsgjerning“ — vedgaae disse — „det er en Kjendsgjerning, at de kirkefjendske Love i Preussen, der dog især vare rettede mod den katholske Kirke, langt mindre have skadet den, end den evangeliske, der dog anerkjendes slet ikke at være Skyld i Conflicten. Den evangeliske Kirke havde fra først af med Smerte følt de Loves Haardhed, under hvilke ogsaa den selv for Paritetens Skyld skulde komme til at lide; men den taug af Loyalitet, skjøndt den ikke kunde dølge for sig selv, at det kristelige Liv ikke kunde andet end tage betydelig Skade af dem. Alligevel ere de mørkeste Forventninger endnu blevne langt overgaaede af de virkelig indtrufne Forhold. I Provindsen Sachsen alene opvoxe langt over 5000 Børn af christne Forældre som Hedninger; og næppe Halvdelen af Brudeparrene i de store Byer lader sig længere kirkelig vie; i flere af disse knap en Femtedeel.“ Saaledes tale de fra den gamle

*) Det Følgende er uddraget af et Opraab, som en Protestant, Grev v. Hagen, i den preussiske Provinds Sachsen, i de sidste Uger har rettet til de troende Protestanter i samme Provinds.

Kirke skilte Børn. Er dette ikke et umodsigeligt Vidnesbyrd, som kun Sandheden kan afnøde dem, der befinde sig udenfor den katholske Kirke? — Spørg tilsidst, vedbliver Kirken, om der gives et eneste Religionsfund, hvori der skeer Tegn, som i mig (Lourdes; Louise Lateau), Tegn, der forgjæves udæske en naturlig Forklaring af de vantroe Naturkyndige; Hr. Virchow er tidt opfordret til, om mulig at give den, men han har endnu ikke forsøgt paa af naturlige Aarsager at forklare de Fremtoninger hos Louise Lateau, hvilke Øienvidner fra hele den civiliserede Verden ansee og kalde for Vidundere.

Saaledes taler den katholske Kirke. Og i Bevidstheden om sin Eneret og i kjærlig Omsorg for sine Børn maa den fordrø, at de undgaae den nærmeste Fare for at tabe deres Tro, og at en katholsk Fader og en katholsk Moder i alt Fald opdrager alle sine Børn i sin egen ene sande katholske Religion. Men et blandet Ægteskab udsætter i Regelen begge Dele, baade den katholske Ægtefælles og Børnenes Tro eller Troesliv for en stor Fare.

Dr. M. udtaler dette med paaskjønnelsesværdig Bestemthed. Hos selve Ægtefællerne -- siger han -- vil der enten opstaae religiøs Indifferentisme eller et smertefuldt religiøst Savn; angaaende Børnene vil der altid sættes en „Skilsmisse“, enten mellem Børnene paa den ene Side og Fader eller Moder paa den anden, naar nemlig alle Børn opdrages i samme Religion, — eller endnu ovenikjøbet imellem Børnene indbyrdes, naar Sønnerne opdrages i Faderens Religion og Døttrene i Moderens.

Dette er Regelen; der gives Undtagelser fra den; men de ere sjeldne. Og selv i et Undtagelsestilfælde „bliver der alligevel i saadanne Ægteskaber et Ikke-Normalt.“ Saaledes advarer den Kirkes højeste Dignitar, der dog efter hans Tilstaaelse kan øve en større Tolerance end den katholske. Det er en Selvfølge, at den katholske maa advare sine Børn med des større Alvor. Og det har den gjort altid.

3. Da den katholske Kirke allermindst „kan lukke Øinene for det Betænkelige og i Regelen lidet Ønskelige ved saadanne Forbindelser“ (blandede Ægteskaber), saa har den gjort Religionsforskjæl til en forbydende Ægteskabshindring, d. v. s.: Ingen Katholik tør udenvidere gifte sig med en ikke-katholsk Christen; synes særlige Forhold at gjøre dette ønskeligt, da maa en Katholik

anmode sine geistlige Foresatte om særlig Tilladelse og Dispens.

Denne kan selvfølgelig kun gives, naar den omtalte dobbelte Fare for selve den katolske Ægtefælle og alle Børnene forebygges, altsaa, naar den ikke-katolske Part giver det dobbelte Løfte: ikke at hindre sin Ægtefælle i at efterleve den katolske Tro, og at lade alle Børnene, uden Undtagelse og Forskjæl, baade Sønner og Døttre, opdrage i den katolske Religion.

Det falder tillige af sig selv, at den katolske Part paa sin Side maa ønske at tilvende sin ikke-katolske Ægtefælle den sande Troes himmelske Naadeskat og bestræbe sig for, ved Bøn, godt Exempel og Oplysning at føre den tilbage til Moderkirkens Skjød.

Disse ere de Grundsætninger, som Paverne og Biskopperne have hævdedet, om det end, som ovenfor antydet, har kostet dem de største Offere. For eksempelvis at anføre een Udtalelse af de mange, der just i det sidste Aarhundrede ere udgaaede, saa skrev Pius VIII. i 1830 til de preussiske Biskopper ved Rhinen:

„Naar en katolsk Kvinde vil gifte sig med en ikke-katolsk Mand, skal hun af Biskoppen eller Sognepræsten gjøres opmærksom paa, hvad Katholikerne ansee saadanne blandede Ægteskaber for. Hun skal alvorligt advares mod den svære Synd, som hun ved Kirkelovenes Overtrædelse vilde gjøre sig skyldig i for Herrens Øine. Det vilde være meget betimeligt, at erindre hende om den katolske Troessætning, at Ingen kan frelses udenfor den sande katolske Tro.*) Hun vil deraf indsee, at hun alt nu handlede grusomt mod sine forventede Børn, dersom hun indlod sig i Ægteskab, skjøndt hun vidste, at Børneopdragelsen vilde blive afhængig af hendes ikke-katolske Ægtefælles Skjøn og Godtbefindende.“

Saaledes taler Paven. For en Katholik er det en Selvfølge, at han maa tale saaledes og stille den ufravigelige Fordring, at alle Børnenes katolske Opdragelse betrygges før Givtermaalet. En Protestant kan heller Intet have derimod. En Katholik troer, at hans Tro er den ene sande Tro, og hans Kirke den ene frelsende Ark i Livets Syndflod. Det er efter hans Overbeviisning den ene rigtige, objectivt begrundede Anskuelse, som han er rede til at forsvare ligeoverfor Enhver, der oprigtigt

*) Denne Sætning findes ovenfor nærmere forklaret.

søger Sandhed. Protestanten anseer den katholske Kirke maaskee for mindre god end sin egen Kirke, men ialtfald som en med Lutherdom og Calvinisme ligeberettiget Afdeling af den store og almindelige Kirke. Hans protestantiske Tro er efter hans egen Opfattelse altsaa ikke den ene sande, hans Kirke ikke den enesaliggjørende Kirke; han hader og afskyer jo selve Ordet „enesaliggjørende“ som Udtryk for en utaalelig Anmasselse; men efter hans egen Tilstaaelse kan Frelsen ogsaa findes i den katholske Kirke. En Protestant kan saaledes uden Grusomhed, Synd eller Inconsequents samtykke i, at alle hans Børn opdrages i den katholske Tro. „Den protestantiske Kirke kan jo vise sig mere tolerant, da den ikke udelukkende binder Sjælens Frelse til sig selv.“

(Fortsættes.)

Til Danmarks Katholiker!

Hjemkommen fra min Reise til Rom anseer jeg det for min Pligt, næst efter Gud at takke alle dem, som under min Fraværelse have erindret mig med kjærlig Velvillie i deres Bønner; thi dem har jeg fornemmelig at takke for, at den lange Reise ikke blot er tilbagelagt uden nogetsomhelst Uheld, men ogsaa er bleven ualmindelig riig paa gavnlige og trøstefulde Erfaringer for mig. Reisens fornemste Øiemed blev opnaaet, da jeg havde forrettet min Andagt ved Apostelfyrsternes Grav, og derpaa i en længere Privat-Audients hos den hellige Fader Pave Leo XIII. Torsdagen d. 24. October havde Leilighed til ved mundtlige Meddelelser yderligere at belyse min skriftlige Indberetning om den mig betroede Mission. Den varme og levende Interesse og Deeltagelse, som Jesu Christi Statholder ved denne Leilighed lagde for Dagen for vore herværende kirkelige Forhold ved at forlange Oplysninger om Alt, — den Hjertelighed og faderlige Velvillie, hvormed Hans Hellighed gjentagende gav mig det bestemteste Tilsagn om, at Han til enhver Tid og ved

enhver Leilighed skulde være villig til at yde os al den Hjælp og Bistand Han formaaer, — Hans indtrængende Formaning om, fremdeles med uførtrodet Mod at vedblive at stride den gode Strid for Guds og Hans Kirkes hellige og ædle Sag, kunde ikke andet end paany opmuntre til uførtroden Virksomhed i Kirkens h. Tjeneste. Hs. Hellighed erklærede ogsaa udtrykkeligt, at Han af ganske Hjerte sender alle Troende i Præfecturet den h. Apostoliske Velsignelse.

Det vilde føre for vidt, her at meddele en Beskrivelse af de mangfoldige Indtryk, som Besøget i Vaticanet, i Sct. Peterskirken og paa saa mange andre hellige og minderværdige Steder i Rom, i Padua, i Bologna, i Loretto, i Assisi, i Lyon, i Paris, i Amiens og i Corbie maatte fremkalde i min Sjæl, og som ikke let kunne glemmes; kun den ene Overveelse ønsker jeg endnu at fremhæve her, at, medens alle de ydre Skikke og sociale Forhold vise sig saa overmaade forskjællige i de forskjællige Lande, og i mange Henseender afvige meget fra vore hjemlige her i Norden, er det i skarp Modsætning hertil overordenlig velgjørende og opbyggeligt at see, hvorledes vor h. Religion alligevel har kunnet slynge et mægtigt og inderligt Enighedsbaand om alle disse afvigende Elementer; vi finde overalt i den katholske Kirke den samme Troeslære, den samme Gudsdyrkelse, de samme Sacramenter, det samme Kirkesprog, den samme kirkelige Samfundsorden som hos os herhjemme; og den selvsamme Erfaring vilde vi have gjort, om vi ogsaa vare reiste nok saa langt. Ja, paa en saadan Reise gennem mange forskjællige Egne og Lande bliver vor hellige Religions sande Katholicitet ligesom øiensynlig og haandgribelig; og denne lagttagelse maa navnlig i vor Tid synes desto beundringsværdigere og trøstefuldere, jo mere man paa næsten alle andre Livsomraader overalt kun møder Opløsning, Splidagtighed, Forvirring og Sønderlemmelse. Mon en saadan Fremtoning endnu kan forklares paa en blot naturlig Maade? Tilvisse nei!

Maatte da Sct. Ansgars Aand og Gjerning her iblandt os atter finde den fortjente Paaskjønnelse, og Antallet af hans sande Disciple og af Kirkens trofaste Børn daglig voxe, Gud til Ære og Danmark til Held og Frelse!

Kjøbenhavn, d. 24. November 1878.

H. Grüder,
Apostolisk Præfect.

Rettelse i Nr. 47.

S 746 L. 7—4 fr. n. skulde efter Mnskr. læses: „Fra ethvert andet Standpunkt udenfor det katholske synes det borgerlige Ægteskab vistnok mindre forkasteligt; dog føler ethvert christeligt og religiøst Hjerte, at Ægteskabet er en hellig Ting etc.

Et Crucifix, smukt udskåret i Egetræ, 38“ høi, sælges i Adelgade 64 i Stuen.

Mariacongregationen

holder sin Titularfest paa Festen for den ubesmittede Unpfangelse, Søndagen d. 8. December. Om Morgenen Kl. 8 Fælledscommunion og om Aftenen Kl. 6 Prædiken med høitidelig Optagelse af nye Medlemmer; begge Dele i Sct. Ansgars Kirke. Til Forberedelse for Festen skulle aandelige Øvelser afholdes i Capellet, Kronprindsessegade 42. Disse begynde Søndagen den 1. December Kl. 8 om Aftenen og fortsættes hver Aften Kl. 8 indtil Fredagen d. 6. December inclusive. Alle Herrer, ogsaa Ikkemedlemmer af Congregationen, kunne tage Deel i samme. Ved Høitideligheden i Ansgariikirke den 8. December bruges Congregationsbogen, der faaes hos Hr. Pastor Freund og hos Congregationens Præses, Kronprindsessegade 42. Et indbundet Exemplar koster 1 Kr. 50 Ø. og et nindbundet 1 Kr. 15 Ø.

Elisabethforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 1. December efter Høimessen.

Vincentiusforeningen

afholder Generalforsamling Søndagen d. 8. Decbr. efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 1. December. 1. Søndag i Advent. — 2. M. Bibiana, Jomfrn og Mart. 3. Ti. Frants Xaver, Apostel for Indien. 4. O. (Fastedag) Barbara, Jomfru og Martyr. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 5. To. Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. 6. F. (Fastedag) Nicolaus, Biskop. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ AftenBroderskabsandagt. 7. L. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer.

NB. Alle Onsdage og Fredage i Advent ere befalede Fastedage.

Søndagen d. 8. December. 2. Søndag i Advent. Marias Undfangelse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 49. **Søndagen den 8de December.** **1878**

Indhold: Den anden Esther. Hedenskab i den anglicanske Kirke.
Kirkelige Efterretninger: Baiern, Asien.

Den anden Esther.

Læseren har vel allerede været i Museet for de nordiske Oldsager. Der findes i Værelset Nr. 14 et gammelt Alter fra de katholske Tider. Mærkeligt er dette Alter fra Carmeliterklosteret i Helsingør, uidentvilt en Foræring af Kong Christian II. til Klosterets nidkjære og veltalende Forstander Povel Eliassen. Dets Tavle forestiller Dommen paa den yderste Dag, og i Forgrunden sees Kong Christian og hans Dronning Elisabeth knælende for Verdensdommeren. Mærkeligt er især Alterbordet; dets Forside viser nemlig Gudsmoderen fremstillet som Rosenkrandsens Dronning med den Indskrift: „Fac, detur venia miseris, sola pulchra Maria“ d. e.: „Tilvend os Elendige Barmhertighed, Du, som ene er skøn, Maria.“

Tillige sees, ved Siden af forskjellige Begivenheder af Jomfru Marias Liv, Dronning Esther, kysende det kongelige Spiir. Det er dette Billede, som idag skal beskæftige Læserens Opmærksomhed.

Esther ansees nemlig for et Forbillede paa Guds Moder, — Esther, kyssende det kongelige Spiir, som et Forbillede paa Marias ubesmittede Undfangelse.

Det er bekjendt af Bibelhistorien, at den persisk-babyloniske Konge Asverus forskød sin Gemalinde Vasthi og gjorde Jødinden Esther til sin Dronning. Da nu Kongens almægtige Yndling og Minister Aman af krænket Hovmod havde lagt den Plan, at myrde alle Jøder over hele Riget paa een Dag, besluttede Esther at indlægge Forbøn for sit Folk. Vel turde ingen Undersaat vove at fremstille sig for Kongen uden at være kaldet af ham; og gjorde Nogen det alligevel, saa ventede ham Dødsstraf. — Dog Esther søger i den yderste Fare i ydmyg Bøn Styrke hos Himlens Konge, tager Mod til sig og træder frem for den kongelige Throne Ved at see hende lynet Kongens Øie af Vrede. Dog, hendes dybe Ærbødighed formilder snart hans Hjerte; han udstrækker sit Guldspiir mod Esther som Tegn paa sin Naade og beroliger hende med de Ord: „Frygt ikke, Esther, den Lov er for Alle (andre), men ikke for Dig“ (Esth. 15, 13). Saa vidt den h. Historie.

Passer dette ikke som Forbillede paa Maria?

Gud, den himmelske Konge, har forskudt Eva og udvalgt Maria i hendes Sted. Medens hele Menneskeslægten, besmittet med Adams Synd, ei tør vove at træde frem for Guds Naadethrone, er Maria ene undtagen fra Arvesyndens almindelige Lov. Og Mindet om denne Hemmelighed høitideligholdes idag.

Flere Gudsmoderfester feires i Aarets Løb; men ingen feires nutildags af Kirkens Børn med inderligere Andagt og Glæde end netop denne. — Maria prises i mangfoldige Sange, snart som Guds Moder, snart som alle Dyders Mønster, snart som Martyrernes Dronning, snart som den smertefulde Moder; men de skønneste Sange lyde dog til den ubesmittede Jomfrues Ære. „O Jomfru, skyldfrie, rene, — O Himlens hulde Pryd! — Du Havets

lyse Stjerne, — Du rene Sjæles Fryd, — Hvor blegner for Dig Maanen, — Ja Solen selv i Glands, — Du straalermær for Verden — End Himlens Stjernekrands.“

Hvorover denne Glæde? eller: hvad vil det nærmere sige, at Maria er ubesmattet undfangen?

I en Bog, der er udkommen hertillands Aar 1876*), læses S. 111, „at det nu er blevet fastslaaet i den papistiske Kirkelære, at ogsaa Maria — ligesom Jesus Kristus — skulde være undfanget af den Hellig Aand“.

Man troer næppe sine egne Øine; man skulde tænke, det var aldeles umuligt i vore oplyste Tider at lade Sligt trykke, tilmed da Forfatteren efter sin Stilling burde kjende til den katholske Troeslære, ialtfald maatte iforveien have gjort sig bekjendt med den, førend han kunde føle sig kaldet til at skrive mod den. Oplysning kunde han have faaet her i Kirketidenden. Den har allerede for 24 Aar siden oplyst Spørgsmaalet i klare og utvetydige Ord. Der, Aarg. 1854, S. 407, staaer: „Naar vi spørge, om Maria er ubesmattet undfangen, spørge vi, om hun allerede i sin Undfangelses Øieblik ved de h. Forældre Joachim og Anna formedelst et Vidunder af den guddommelige Almagt og Naade er undtagen fra og bleven fri for Arvesyndens almindelige Fordærvelse.“

Men saa gaer det. Først misforstaaer man den katholske Lære, og saa skrives der: Saa taabelige Folk ere Katholikerne; de ansee for guddommelig Aabenbaring, hvad der „beelt er opfundet og udtænkt af Mennesker!“ (S. „Videre Forkl. etc.“ S. 112). Men dette er: ikke at kæmpe mod selve Kirkelæren, men mod deus Vrængbillede. Den virkelige Kirkelære rammes langt fra ikke af den Slags Spydigheder. Saa lykkelige ere vi Katholiker: man maa misforstaae vor Tro for at kunne sige noget Ondt om den.

*) Videre Forklaringer til Balslevs Lærebog efter Luthers lille Katechismus ved F. D., Sognepræst. Kbhvn. 1876.

Dog nu tilbage til den rigtige Opfattelse af Kirkens Lære. Den er angiven i de anførte Ord. At Maria er ubesmiltet undfangen, vil sige: hun har altid været fri for Arvesynden, allerede i sit Livs første Øieblik.

Alt kommer her an paa at have det rette Begreb om Arvesynden. Den er den syndige Tilstand, som alle Mennesker have arvet efter deres fælleds Stamfader Adam, — den Elendighed, som Adam har styrtet alle sine Efterkommere i, at de nemlig ikke fødes som Guds Børn, men som Guds Fjender, blottede for Guds Naade, og det ifølge Adams Overtrædelse.

For bedre at forstaae dette, maa man gaae tilbage til Paradiset. Der høre vi Gud Herren ligesom sige til Adam: „Adam, jeg mener det godt med dig og den hele Slægt, hvis Stamfader og Hoved du skal blive. Jeg vil slutte en Pagt med dig paa dine egne og alle dine Efterkommeres Vegne. Du er min Skabning og Tjener, men jeg har antaget dig i en Vens og et Barns Sted, har op-høiet dig over din naturlige Menneskeværdighed, givet dig min helliggjørende Naade og derved en overnaturlig Lighed med mig selv. Senere, om kort Tid. vil jeg optage dig til mig i Himlen og gjøre dig declagtig i min egen Salighed. — Dog, mærk vel, det vil afhænge af en Betingelse: du maa bestaae en Prøve. See, du maa gjerne spise af alle Havens Træer, kun ikke af et eneste, Erkjendelsens Træ. Holder du dette lette Bud, da vil jeg ikke alene belønne dig personlig med Himlens evige Glæder, men ogsaa alle dine Efterkommere med min Naades Medgift. Da skulle de alle fra først af vorde mine Børn, prydede med min Naades skinnende Bryllupsdragt, og Arvinger til Himlen. Men holder du ikke mit Bnd, da gaaer den helliggjørende Naade tabt ei alene for dig, men ogsaa for alle dine Efterkommere.“

Saaledes lød Pagten mellem Gud og vor Stamfader. Hvorledes blev den holdt af Adam? Det er jo bekjendt

Han lod sig forføre af Kvinden til at spise af det forbudne Træ. Da høres Guds Stemme igjen i Paradiset, dennegang forfærdende som Dommens Basune: „Adam, hvor er du? Du har brudt min Pagt; du har mod mit udtrykkelige Forbud spiist af Erkjendelsens Træ. Jeg har sagt dig forud, hvad der vilde skee; du har alligevel ladet dig besnære af Slangen. Du vilde blive mig lig? En Daare er du vorden, en Oprører; du kan ikke mere kaldes mit Barn; Naadens Prydelse kan du ikke længere bære. Det Smykke, jeg agtede at give alle dine Efterkommere, har du sønderrevet; til Straf skal det være tabt for hele Slægten. Du har vendt mig Ryggen; til Straf skal du være bortvendt fra mig, og hele Slægten med dig. Du har selv tillukket Himlens Dør; til Straf skal den være lukket for dig og hele din Slægt.“

Herrens Straffedom fuldbyrdes. Kort efter sees Adam, udjaget af Paradiset, i sit Ansigts Sved udrydde de Tidsler og Torne, som den forbandede Jord fra nu af frembringer. Hans Børn og Børnenes Børnebørn spredes over Jorden og opfylde samme, hjemsøgte af Møie, Elenighed og Nød, Sygdom, Død, og stedsø ledsagede af Synden.

Enhver Menneskesjæl nemlig mishager Gud fra Begyndelsen af. Hans hellige Øie savner noget hos den. Han husker, at dette Adamsbarn skulde være hans eget Barn; men det er det ikke — paa Grund af Adams Forseelse. Sjælen skulde være lys og skjøn i Naadens hvide Klædehon, men den er mørk og hæslig, besmittet med Synd. Den skulde have Naadens overnaturlige Liv; men den er desværre uden dette Liv og ligner som Følge af Adams Overtrædelse et stivnende Lig. Fra dette vederstyggelige Syn vender Guds Blik sig bort med Afsky.

Og dør et Adams Barn i denne Tilstand hvad skeer da? Hvis det ei selv personlig har syndet, vil det vistnok ei blive fordømt til Helvedes Kvaler; men ligesaa lidt vil Himlens Port oplades for det. Det bærer jo ikke

Naadens Bryllupsdragt; og uden den vil enhver Gjæst blive udviist af Bryllupssalen (Matth. 22).

Det er Guds Straffedom over vor Stamfader og i ham over os. Det er Arvesynden.

Hvo turde fordriste sig til at anklage den Retfærdige for Uretfærdighed? Hvo turde klage over, at Herren har lagt vor Skjæbne i vor Stamfaders Haand? at han har knyttet vor Villie til Adams? Er han ei Herre over sine Gaver? Sæt, at en jordisk Konge sagde til den Ringeste af sine Undersaatter: Jeg ophøier dig og dine Efterkommere i Adelstanden, men kun under den Betingelse, at du vil være mig tro. Var det ei et antageligt Tilbud? Lad saa den nye Adelsmand blive til en Forræder. Hvem vilde da anklage Kongen for Uretfærdighed, naar han støder den utaknemmelige, trølose Yndling tilbage i hans forrige, usle Kaar og banlyser Oprørerens Efterkommere for bestandigt fra sit kongelige Hof?

Dog, skulde virkelig alle Adams Efterkommere uden nogensomhelst Undtagelse være banlyste fra Guds Naadethrone? Gud skee Lov, nei! Een er undtagen fra den almindelige Banlysning. Een er bleven værdiget at høre det Ord: „Frygt ikke; Arvesyndens Lov gjælder for Alle, men ikke for Dig.“

Den himmelske Fader beslutter at sende sin Søn som Frelser til Adams fortabte Slægt. Maria, Joachims og Annas Datter, bestemmes forud til at blive Guds Søns Moder. Til Ære for sin guddommelige Søn, og i Kraft af hans Fortjenester bliver Guds Moder undtagen fra den almindelige Forbandelse. Adams Slægt skal i Christi Blod renses fra Synden. Marias Sjæl skal formedelst selve Christi Blod bevares for Syndens Besmittelse. Det er ikke hendes Fortjeneste, men idel Naade og en ufortjent Forrettighed.

Maria har alt i sin Undfangelse været, hvad vi ere blevne ved Daaben, prydet med den helliggjørende Naade, et Guds Barn, Arving til Himlen. Eller bedre: Maria har alt fra sin Undfangelse af været mere, end hvad vi

ere blevne i Daaben, nemlig ikke blot fri for selve Synden, men ogsaa for Syndens Lov, den onde Begjærlighed eller Tilbøieligheden til at synde, medens vi endnu efter Daaben maae sukke med Sct. Paulus: „Jeg føler en anden Lov i mine Lemmer; der strider mod Aandens Lov.“ Derfor blev hun sit hele Liv igjennem syndefri, den altid rene, en Lilie blandt Torne (Høis. 2, 2), et Speil uden Plet (Viisd. 7, 26); og medens vi sammenhobe Forseelser og Synder, tiltog hun meget mere uden Standsning i Dyd og Hellighed. — Det vil sige: Maria er ubesmattet undfangen.*)

Det er vistnok en stor og ophøiet Forret, ene og alene at være frelst fra Arvesyndens alt opslugende Vande. Men vidste vi, hvilken Vederstyggelighed i Guds Øine Synden er, saa vilde vi slutte paa Forhaand med den lærde Duns Scotus: Deceit, potuit, ergo et fecit. Det var muligt og sømmeligt; altsaa har Gud virkelig gjort det. Det var muligt, at Gud fritog sin Moder for Syndens Lov; det var tillige sømmeligt for hans egen Æres Skyld; altsaa har han virkelig gjort det; en Slutning, der finder sin Støtte baade i Skrift og Overlevering.

Denne Sandhed fludes antydet i det første glade Budskab, i Herrens Ord til Slangen: „Jeg vil sætte Fjendskab imellem dig og Kvinden“ — den stærke Kvinde, den anden Eva, Maria —, „imellem din Sæd og hendes Sæd“ — Christus —; „hun skal knuse dit Hoved, og du skal efterstræbe hendes Hæl“ (1 Moseb. 3, 15).

Endnu klarere findes den udtalt hos de hh. Kirkefædre. Augustinus f. E., der med Eftertryk maatte hævde Læren om Arvesynden mod Vranglæreren Pelagius, siger, „at alle Helgener maatte tilstaae at være Syndere.

*) Vi henvise de Læsere, som maatte ønske at gjøre Bekjendtskab med en udførlig, videnskabelig gennemført og paa en Række Citater af Kirkefædrenes Skrifter begrundet Fremstilling af denne Troessætning, til den herom handlende Deel af Artiklen „John Henry Newman“ i dette Blads Nr. 47 af forrige Aargang til Nr. 3 af nærværende Aarg. U.' A.

Men Maria — tilføier han — vil jeg ikke tale om, hvor der handles om Synden“. Hvorfor ikke? „Fordi hun blev deelagtig i rigeligere Naade til fuldkommen at seire over Synden.“ Og hvorfor dette? „For Herrens Skyld“, fordi hun skulde undfange og føde Ham, der ikke kjendte nogen Synd. Det fortjener at mærkes, at den hellige Lærer ikke vil tale om nogensomhelst Synd. Altsaa heller ikke om Arvesynden. Denne Slutning er saa sikker, som Arvesynden virkelig er Synd i Ordets egenligste Betydning — ikke en syndig Gjerning, men en syndig Tilstand, der udelukker fra Guds Venskab og fra hans Rige, og saa sikker som Augustinus selv stedse hævdede denne Opfattelse af Arvesynden.

Men det er nok sandt: hverken Skrivt eller Overlevering, i og for sig betragtede, tale aldeles tydeligt. Der kunde endnu spørges: Har Fjendskabet imellem Kvinden og Slangen altid været fuldkomment? Har Maria alt i sit Livs første Øieblik „knust Slangens Hoved med jomfruelig Fod“? Og angaaende den h. Augustins og andre hh. Fædres Udtalelser kunde der spørges: Taler Augustinus som Vidne om en gammel, overleveret Aabenbaringslære? og er det vist, at han ei fremsætter sin private Anskuelse?*) Ja eller nei? Maae disse Spørgsmaal bejaes, da og først da kunne vi bygge vor Tro paa Marias ubesmittede Undfangelse paa de anførte og lignende Udtalelser. Men at de maae bejaes, er næppe tilstrækkeligt indlysende.

Skulde altsaa Spørgsmaalet om Marias Undfangelses Reenhed med utvivlsom Vished løses, saa maatte det kirkelige Læreembede give et afgjørende Svar. Kirken har jo den Forjættelse, at „den Helligaand skal indføre den i al Sandhed“ (Joh. 16, 13)**) d. e. i den

*) naar han siger: Nullam prorsus habere (eller: haberi volo) quaestionem.

**) docebit vos omnem veritatem; — græsk: hodægæsei eis pasan tæen alætheian.

aabenbarede Sandheds dybere Forstaaelse. Kirken skal vaage over Troens Eenhed, og derfor ved en ubdragelig Afgjorelse bilægge opstaaende Meningsforskjelligheder og Stridigheder. Den skal ikke blot bevare Aabenbaringen som en død Skat, men, alt efter Tidernes Trang, drage enkelte Sandheder frem og skarpere udtale dem.

Dette er i vore Dage skeet med Læren om Marias Undfangelse, idag for 24 Aar siden. Dengang erklærede den nu i Herren hvilende Pave Pius IX., som hele Kirkens Lærer og Aabenbarings ufeilbare Tolke: „At Maria i sin Undfangelses første Øieblik i Kraft af Frelserens Fortjenester er bleven bevaret fri for enhver Besmittelse af Arvesynden, er en af Gud aabenbaret Sandhed og maa derfor fuldt og fast troes.“

Nu haves der Vished om, at Esthers Fritagelse for Loven virkelig var et Forbillede paa Maria: Arvesyndens Lov gjælder for Alle med Undtagelse af Maria. Nu haves der større Vished om, at ogsaa Esthers Magt er et Forbillede paa Marias Magt. Esther fik at høre: „Hvad er din Begjæring? Skulde du end forlange Halvdelen af mit Rige, din Begjæring skal alligevel opfyldes.“ Da Maria er den altid rene, kunde Gud Herren da vel tale anderledes til hende? Med Tillid paakaldes de Hellige af os, fordi de ere Guds Venner. Med endnu større Tillid er Maria altid bleven paakaldt af de Troende, fordi hun er Guds Moder. Men vor Tillid tiltager og bestyrkes ved Tanken om, at hun er den altid uplettede Guds Moder. Denne Moder kan Intet nægtes. Det kan ikke være anderledes; Sønnen siger til hende: Hvad begjærer Du, min elskelige Moder? see, alle Himlens Skatte staae til din Raadighed!

Nu tye vi med desto større Tillid til denne mægtige Forbederinde. Det er os nu dobbelt kjært, ved Moderens Mægling at gaae til Sønnen, fordi vi ere visse paa, ad denne Vei lettest at finde Adgang til Sønnens Hjerte.

Vi bede med vore fromme Forfædre: „Fac, detur

venia, — tilvend os elendige Barmhjertighed, Du, som ene er skjø n, Maria.“ Vi tør bede saaledes med endnu større Tillid end de; thi vi forstaae bedre, at Maria er ene skjø n.

Skulde disse Linier falde Nogen i Hænderne. som ei er vant til at ære Guds Moder og paakalde hendes Forbøn, saa anmodes han inderligst om engang at gjøre et Forsøg. Hvad den h. Paulus gjorde, da han anbefalede sig til de Christnes Forbøn; hvad hele Christenheden gjorde i 1500 Aar; hvad vore egne Forfædre gjorde lige til det 16. Aarhundrede — det kan dog i det mindste ikke være nogen Synd!

Viborg og Ribe Domkirker, Frue-Kirkerne i Hovedstaden. i Aarhus, Odense, Aalborg og adskillige andre Steder trindt omkring i Landet staae endnu som Mindesmærker om, at Navnet Maria har „fordum ogsaa her været et helligt Navn“.*)

Landets høieste Orden, Elefantordenen, synes efter et historisk Vidnesbyrd, der læses hos Holberg**), oprindeligt at have været en Maria-Orden. „Thi Ordenens Figur, hvormed den høistpriselige Konge Christian I. begavede Markgreven af Mantua, viser Bernhardus Justinianus in Historia chronologica Ordinum Equestrum efter den Beskrivelse, som var funden udi Italien, at have været en Kiede af et Patriarchalkaars, hvoraf hang en Elephant og derunder Jomfrue Mariae Billede.“ Saaledes Holberg.

Læren om Marias ubesmittede Undfangelse havde efter Professor Høyen***) fundet særdeles Yndest hos den danske Geistlighed. „Den Trang kundgjorde sig tidlig efter at see Herrens Moder i det reneste, meest straalende Lys.“ Det var Andagten til og Forkjærligheden for den ubesmittede undfangne Jomfru, der

*) S. Molbech, Dansk Ordbog.

**) Dannemarks Riges Historie, tom I. S. 505 (Ny Udg. 1855).

***) S. Nye kirkeh. Samlinger, udg. ved Holger Rørdam. 1857. S. 182.

bidrog til at fremme Andagten til hendes h. Moder Anna, saa at „ved et Kirkemøde i Kjøbenhavn i 1425 forordnedes der, at den h. Annas Fest skulde holdes hvert Aar Dagen efter Marias Undfangelse og være en almindelig Landefest“.

Det gjaldt Marias pletfrie Reenhed og Seir over Synden, naar Herr Mikkell, Præst i Odense, i sin „Jomfru Mariæ Rosenkrands“ sang:

„Noes arch lignes hwn och ved — for hennes faffræ (fagre) dygd och seed, — som byllien (Bølgen) ey kwndhæ brydhæ. — Olofernes*) haffdhæ oss lagt i twang — oss halp ey graad, ey bøner, ey sang. — synæ trælæ monæ han oss kallæ; — Judit hwn tog hans eghen kniiff — hans hoffuet hwg hwn fran hanss lyff — och frelstæ syt folk aff vaadhæ. — Swo giordhæ maria, then ædlæ møø, — halp oss at vy ey sculdhæ døø, — for hwn er fwld met naadhæ.“

Dog det var jo i den katholske Tid, at man tænkte og sang saaledes. Skulde disse Vidnesbyrd synes Nogen at være mistænkelige, saa høre han tilsidst en uforkastelig Hjemmelsmand, Ingen ringere end selve Reformationens Fører:

„De store Ting (som den Mægtige har gjort mod hende) er Intet andet, end at hun er bleven Guds Moder, i hvilket Værk saa mange og saa store Goder ere hende givne, at Ingen kan begribe dem; thi deraf følger al Ære al Salighed, og at hun i hele Menneskeslægten er en enestaaende Person ophøiet over Alle, hvem Ingen er lig; at hun har eet og samme Barn med den himmelske Fader, og det et saadant (saa ophøiet) Barn. Derfor indbefatter man al hendes Hæder i eet Ord, naar man kalder hende Guds Moder. Ingen kan sige større Ting om hende eller til hende, om han end havde ligesaa mange Tunger, som der findes Løv og Græs, Stjerner paa Himlen og

*) Holofernes blev dræbt af Judith og ansees for et Billede paa den onde Fjende.

Sandkorn i Havet. Det vil overveies med Hjertet, hvad det vil sige at være Guds Moder.“ Saaledes skriver Dr. Morten Luther i Udlæggelsen af Lovsangen „Magnificat“. Det kan læses trykt i „Der erste Theil aller Bücher und Schrifften des thewren. seligen Mans Doct. Mart. Lutheri, Jhena durch Christian Rødinger 1555. fol. 462 a.

Reformatoren forkaster ikke de udvortes Æresbeviisninger, men advarer kun mod at blive staaende ved dem, naar han tilføier: „Det lille (græske) Ord „Makariousi“ rækker længere (har en mere udstrakt Betydning) end „at prise salig“ og bemærker „at salige eller saliggjøre“.*) Dette skal ikke alene skee ved Lovpriisning eller Ord, ved at bøie Knæet eller Hovedet, tage Hatten af, gjøre Billeder, bygge Kirker (hvilket vel ogsaa de Onde gjøre), men af al Evne og med grundig Sandhed. Det skeer, naar Hjertet ved at betragte hendes Ringhed og Guds Naade vinder ved hende Lyst til Gud, og naar En med ganske Hjerte siger eller tænker: „O du salige Jomfru Maria.“**)

Langtfra at forkaste hendes Paakaldelse, advarer han kun mod at ansee Maria for en Afgudinde (hvad forøvrigt ingen Christen nogensinde har anset Guds Moder for); men saa formaner han: „Paakalde skal man hende, at Gud maa gjøre ved hendes Villie (paa hendes Ønske og Forbøn), hvorom hun beder; ligesom de øvrige Hellige ogsaa maae paakaldes saaledes, at Værket bliver Guds alene (at vi ved de Helliges Forbøn i sidste Grund forvente Hjælpen af Gud.***)

Og hvad han lærer, det øver han; og vi kunne tilægne os hans Ord, naar han beder: „Den samme blide Guds Moder erhverve mig heldbringende Forstand og et hæderligt Liv, og derved i det evige Liv at istemme og

*) „seligen und seligmachen.“

***) Sammet. fol. 461 a. b.

***) Sammet. fol. 463 a.

syngte det evige Magnificat. Gud hjælpe os dertil. Amen.“ *)

P.

Hedenskab i den anglicanske Kirke.

Nylig udkom en i høi Grad interessant Artikel i det engelske Tidsskrift „Reunion Magazine“ om „Daaben i Englands Kirker“. Vi meddele efter samme følgende statistiske Bemærkninger:

Artiklens Forfatter siger, at han har anstillet omhyggelige og tidspildende Undersøgelser i enhver Deel af Kæmpestaden London for at komme til et nogenlunde rigtigt Resultat med Hensyn til det foreliggende Spørgsmaal. Han tilføier, at han havde raadført sig med Sog- nenes Registre og udstrakt sine Granskninger over et Tidsrum af 10 Aar. Derved var han kommet til det sørgelige Resultat, at Antallet af de i den anglicanske Kirke Døbte aftager fra Aar til andet, medens Befolkningen er i stærk Tiltagende. London tæller jo nu omtrent 4 Millioner Indbyggere.

I St. Pancratius' Sogn bleve der kun 19 døbte af 100 Fødte. I den sydlige Deel af London er Kir- kernes Antal følgende: I Kvarteret Southwark er der 15 Kirker, i Lambeth 12, i Camberswell 11, i Wilworth 8, i Clapham 8, i Norwood 5, i Kennington 5, i Pechham 4; ialt 68 Kirker. Af disse Kirkers Sognebøger frem- gaaer, at blandt 100 Fødte bleve der kun sytten døbte. I Londons vestlige Deel, der omfatter Kvartererne: Pad- dington, Kensington, Brompton, Notting Hill og Hammer- smith udgjør de Døbtes Antal 22 af Hundrede. Af 39 Kirkers Registre i Londons østre Deel fremgaaer, at i de sidste tyve Aar bleve kun fjorten døbte af hundrede Fødte.

I Londons Centrum seer det endnu værre ud; der vise Tabellerne i St. James, Piccadilly: 20, i St. Clement,

*) Sammet. fol. 450 b. 451 a.

11 Døbte af 100 Fødte. I Londons City har St. Alban-kirke 23, St. Bodolphkirke ikke flere end fire af 100 Fødte optegnede i sine Bøger. I de øvrige Kirker i City vexler Procentsatsen mellem 4 og 23. I enkelte Kirker gaar det lidt bedre.

„Kjendsgjæringer som disse — slutter Statistikeren — tale selv; de kunne hverken bortdisputeres eller ignoreres?“ Fører man endnu til, at den hellige Daab — hvad der er vitterligt for Alle — i de anglicanske Menigheder meddeles med en Skjødesløshed og paa en Maade, der vækker Tvivl om dens Gyldighed, saa kan man danne sig et Begreb om, hvor mange Christne der endnu gives i den anglicanske Kirke. Thi i alle større Byer og tildeels ogsaa paa Landet ere Forholdene de samme som i London. Statistikeren bemærker derfor medrette: Den engelske Nation hjemfalder, som vi frygte, til Indifferentisme og Vantro.“

Den anglicanske Ærbiskop af Canterbury, Dr. Tait, siger man, er enten slet ikke, eller ugyldigt døbt — Mr. Hawker kalder ham en hedensk Embedsmand — og søger at udbrede hedenske Aeskuelser. Han er endnu ikke tilfreds med de ovenfor skildrede Tilstande; han vil, som det synes, have endnu flere Hedninger. Efter den fremtidige Lovgivning skal det ifølge et Andragende af Dr. Fait ikke mere behøves, at en Englænder er døbt eller er en Christen, for at kunne nyde den anglicanske Kirkes Privilegier.

Lad os høre, hvorledes et engelsk Blad udtaler sig om Ærkebiskoppens Holdning under Discussionen om Begravelsesloven: „Intet kunde være mere vilkaarligt og principløst, end de af Ærkebiskoppen af Canterbury foreslaaede Ændringer i Begravelsesloven. Han begynder med at stryge Daabens Kvalification uden i mindste Maade at tænke paa det christelige Princip, som her staaer paa Spil. For udøbte Børns Skyld har han villet afskaffe Forskjællen imellem Kirke og Hedenskab og nedværdige det christelige Præstedømme til Nationens Graverembede.“

Saaledes staaer det til med Daaben i den anglicanske Kirke, med det Sacrament, hvormed man bliver optaget i Christi Kirke. Om andre Sacramenter kan der ikke være Tale; thi det, som den anglicanske Kirke antager for at være det andet Sacrament, Nadveren, har slet ingen Betydning, eftersom den jo ikke troer paa Christi virkelige Nærværelse.

Og nu Ægteskabet? Hvad den anglicanske Kirkes Hyrder mene om Ægteskabet, det fremgaaer klart af den Omstændighed, at i Aaret 1858 Loven om Ægteskabs-skilsmisse saa godt som ingen Modstand fandt. Havde disse Mænd kun havt det ringeste Begreb om det christelige Ægteskabs Hellighed, saa havde de maattet opbyde Alt, for at spare Landet og Verden et Skue, som er en aabenbar Forhaanelse af Sædeligheden og en Skam for et kirkeligt Samfund der endnu vil kaldes christeligt. „Divorce Court“, Domstolen for Ægteskabsskilsmisser holder hver Dag Møder og Tallet paa de ved Retskjendelse separerede Ægteskaber udgjør undertiden 14 paa een Dag. Og derhos tillader den anglicanske Kirke, ja byder det endog, at dens Tjenere lyse Kirkens Velsigelse over de separerede Personer, der ville indgaae uyt Ægteskab.

I det Hele taget har Hedenskabet gjort langt større Fremskridt i Anglicanismen o: Englands protestantiske Kirke. end i den tydske Protestantisme, tiltrods for at Protestantforeningen opbyder alt for at ødelægge Christendommen og Antallet paa udøbte Børn er tiltaget i et forfærdeligt Omfang.

Vi forstaae nu godt, hvorfor saa mange troende Eng-lændere vende tilbage til den katholske Kirke og hvorfor Anglicanismens officielle Repræsentanter rase imod den katholske Kirke. Begge Dele see nemlig i den — hver fra sit Standpunkt — det eneste Bolværk, der kan staae imod Vantroens ihærdige Angreb.

Kirkelige Efterretninger.

Baiern. Efter Forlydende er Professor Dr. Stein ved Universitetet i Würzburg udnævnt til Biskop af Würzburg, efter at Bispestolen i tre Aar har staaet ledig. Den Udnævnte er født 1832, altsaa 46 Aar gammel.

Asien. For Tiden blomstrer den katholske Kirke intet Sted frodigere end paa de til Spanien hørende Philip-pinske Øer. Vi finde der et Ærkebispedømme Manila med fire Suffraganbispedømmer og (i 1877) en Befolkning paa 6,178,364, iblandt hvilke 630,000 Hedninger og Resten Katholiker. Siden Aaret 1852 har Befolkningen forøget sig med 1,787,165 Sjæle.

Til Jule- og Nytaarsgaver

anbefales følgende katholske Bøger:

Fabiola: Helligdommens Lampe. — P. Morris' Memoirer — Fleurange: Fortælling, oversat af J. S. D. (Kbhvn. Hagerup 76). — de Ségur: Fortrolige Svar. — Samnes Aftentimer. — Rippel: Den katholske Kirkes Skjønhed. — Den katholske Kirke i Danmark.

Disse Bøger, der yde en baade underholdende, belærende og opbyggende Læsning, faaes for største Delen i Præsteboligen ved Sct. Ansgars Kirke,

Som mere videnskabelige Skrifter anbefales:

Roh: Hvad er Christus? — Eusebs Kirkehistorie samt dens Eortsættelse ved Theodoret og Samtidige, oversat af C. A. H. Muus. Kbh. Schönberg.

Et Crucifix, smukt udskaaet i Egetræ, 38^u høit, sælges af Mangel paa Plads hos Madame Bruun, Adelgade 64 i Stuen.

Mariacongregationen

holder sin Titularfest paa Festen for den ubesmittede Undfangelse, Søndagen d. 8. December. Om Morgnen Kl. 8 Fælledscommunion, og om Aftenen Kl. 6 Prædiken med høitidelig Optagelse af nye Medlemmer; begge Dele i Sct. Ansgars Kirke. Ved denne Høitidelighed bruges Congregationsbogen, der faaes hos Hr. Pastor Freund og hos Congregationens Præses, Kronprindsessegade 42. Et indbundet Exemplar koster 1 Kr. 50 Ø. og et uindbundet 1 Kr. 15 Ø.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 8. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. — 9. M. Petrus Fourerius, Bekj. 10. Ti. Translation af den h. Jomfrues Huus til Loretto. 11. O. (Fastedag) Damasus, Pave. 12. Tø. Vicelinus, Biskop. 13. F. (Fastedag) Lucia, Jomfru og Mart. 14. L. Spiridion, Bekj.

Søndagen d. 15. December. 3. Søndag i Advent.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 50. Søndagen den 15de December. 1878

Indhold: Vaticanerconcliets sande Historie. Det andet Ægteskab.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Holland, Baden.

Vaticanerconcliets sande Historie.

. Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 48.)

5. Vi ville nu betragte de Vanskeligheder, som sandhedskjærlige Christne have fundet i Læren om den pavelige Ufeilbarhed. Nogle af disse have meent, at ved Ufeilbarhedens Privilegium forstodes en Personen inhærende Qvalitet (o: en fra Personen udadskillelig Egen- skab), formedelst hvilken deene, som en Inspireret, til enhver given Tid og ved enhver given Leilighed kunde forklare Sandheden. Men Ufeilbarheden er ikke en med Personen forbunden Qvalitet, men en med Embedet forbunden Naadebistand, og den bestaaer ikke deri, at den giver Svar paa Spørgsmaal eller meddeler nye Aabenbaringssandheder. Den er ikke andet end den Helligaands Bistand, ved hvilken den hellige Petrus' Tro blev bevaret for Vildfarelse, det være sig med Hensyn til Troesacter eller til Gjenstanden for hans Tro, og det saaledes, at ved

den hellige Petrus er den samme Naadebistand knyttet til det Embede, som han beklædte, saa at hans Efterfølger, paa samme Maade som han, er sikret mod at fravige den overleverede Tro, som er overgivet til hans Varetægt. Den beviser sig følgelig ikke deri, at nye Sandheder opdages ved den, men deri, at den gamle Tro bevares. Den er simpelthen en Bistand af Sandhedens Aand, ved hvilken de christelige Sandheder ere blevne aabenbarede, og ved hvilken Kirkens Overhoved sættes istand til at bevare og til alle Tider rigtigt at fortolke Aabenbaringens oprindelige Depositum. Alle Christne bekjende, at de troe paa Sandhedsaandens Sendelse fra Himlen, paa hans Nærværelse og paa den Forjættelse, at han for stedse skal blive hos dem. Men nu er Ufeilbarheden en Følge af denne hans Nærværelse. Den Helligaand bevarer for alle Tider sin egen Aabenbaring i sit synlige Vidne: i Kirkens og dens Overhoveds hørlige Røst.

Det Tridentinske Concilium har erklæret, at Troen indeholder den Lære, som vor Herre ved sit mundtlige Ord, og efter hans Himmelfart den Helligaand har aabenbaret Apostlene. Hvad der altsaa ikke indeholdes i denne Aabenbaring, det kan ikke være Gjenstand for Tro. Endvidere har det erklæret, at denne Tro uden Afbrydelse er bleven bevaret i den katholske Kirke. Kirkens Embede bestaaer følgelig i, at forklare den oprindelige Aabenbarings Indhold, og Ufeilbarheden er Virkningen af en guddommelig Bistand, ved hvilken det, som fra Begyndelsen af er blevet meddeelt i den guddommelige Aabenbaring, ogsaa bliver bevaret som guddommelig Aabenbaring. Men nu er den christelige Sandhed enten bleven bevaret ved guddommelig Hjælp eller ikke; kun Eet af To er muligt. Er det Første Tilfældet, saa have vi en guddommelig Troesvished. Men, er den ikke bleven bevaret ved guddommelig Bistand, saa er dens Bevarelse og vor Visshed derom kun reent menneskelig, og vi have ingen Sikkerhed for, at det, som vi troe, ogsaa er blevet aabenbaret af Gud. Ved denne Følgeslutning maae vi tilsidst

blive staaende. Definitionen af den katholske Kirkes Overhoveds Ufeilbarhed har følgende, og ingen anden, Betydning: Gud, som aabenbarede sin Sandhed, har grundlagt sin Kirke i den Hensigt, at den skulde bevare hans Sandheder for alle Tider, og han har baaret Omsorg for, at den aldrig kan fare vild i Bevarelsen af hans Lære. Den synlige Kirke er det høieste Vidne blandt Menneskene om den christelige Sandheds oprindelige Aabenbaring, saavel i Medfør af dens historiske Vidnesbyrd, som paa Grund af dens guddommelige Indstiftelse. Forkaster man dens Vidnesbyrd, hvor bliver da den guddommelige Vished paa Jorden af? — Dog, vi have her kun at gjøre med hint Decrets bogstavelige Betydning.

6. I Indledningen heder det videre, at Ufeilbarheden er „den ufeilbare Troes og den ufeilbare Sandheds Charisma“ (Naadegave). Ogsaa her er atter Begrebet om en „personlig“ Ufeilbarhed udelukket. Ordet „charisma“ bruges ikke, naar man vil betegne en „gratia gratum faciens“, d. e. en Naade, som gjør en Person velbehagelig i Guds Øine, men en „gratia gratis data“ d. e. en Naade, som gives til Bedste for Andre, saasom f. Ex. Spaadommens, Sygehelsebredelsens Naade o. lign. Nu vare disse Gaver, som vi see paa Balaam, Kaiphas og Judas, ikke Helliggjørelsens Naadegaver; de vare ikke Gaver, som gjorde dem hellige, hvem de bleve tildeel. Vi vide, at de besades af Personer, hvis Synder ere blevne os optegnede til afskrækkende Exempler. Herved bliver endnu en anden vrang Forestilling fjernet, om denne overhovedet er bleven næret af nogen oprigtig Aand, nemlig den Forestilling, at Paverne ere personlig ufeilbare og derfor ikke istand til at begaae nogen Synd, — at de, fordi de ikke ere udsatte for Vildfarelser i Troessager, heller ikke kunne gjøre sig skyldige i noget Feiltrin med Hensyn til Sædelighedens Lov; at fordi deres Aand bliver veiledet af et guddommeligt Lys, da ogsaa deres Villie med Nødvendighed maa staae i Samklang med Guds Villie. Som sagt, man maa meget tvivle om, at nogensinde et Menneske i god Tro kunde

befinde sig i en saadan Aandsforstyrrelse. Det ikke at kunne synde, betyder at være befæstet i den helligjørende Naade, som gjør Mennesket velbehageligt for Gud. Det, at være oplyst, eller at bevares fri for Vildfarelse, er noget, som kan være forenet med Synden, saaledes som vi jo vide, at Kaiphas propheterede og alligevel lod Verdens Frelser korsfæste. Decretet siger derhos, at dette Charisma af Gud er blevet givet den hellige Petrus og hans Efterfølgere, for at de ikke skulle feile under Forvaltningen af deres høieste Embede.

Derefter angives ogsaa Hensigten, i hvilken denne Bistand er bleven givet. Den er dobbelt: for det første, at Christi hele Hjord paa Jorden aldrig skulde føres i Vildfarelse, og for det andet, at Kirkens Eenhed skulde bevares gennem alle Tider. Troens Eenhed virker Aandens Eenhed, Hjertets Eenhed, Villiens Eenhed. Men Sandheden gaaer forud for Eenheden. Hvor Sandheden er deelt, der kan der ingen Eenhed gives. Eenhed før Sandhed er en Skuffelse. Eenhed uden Sandhed er Indifferent eller Vantro. Men Sandhed før Eenheden er Eenhedens Lov, Princip og stærke Fæstning.

Decretet angiver endelig Grunden, hvorfor Læren om Pavens Ufeilbarhed er bleven erklæret for et Dogma. Det siger: „I vor Tid, hvor det apostoliske Embedes Myndighed er særdeles nødvendig, er der ikke Faa, som nedsætte den og tale imod den. Saavel paa Grund heraf, som ogsaa, fordi det er guddommelig Sandhed, og fordi man har forkastet og nægtet den, holde vi det for aldeles nødvendigt, paa den høitideligste Maade at erklære den Forret, som Kirkens guddommelige Stifter har behaget at forbinde med det høieste Hyrdeembede.“ Det synes næppe at være troligt, at Folk, som have disse Ord staaende for deres Øine, have kunnet paastaae, at det Vaticanske Concil har erklæret Læren om en personlig Ufeilbarhed eller om en Personen iboende Ufeilbarhed for et Dogma.

7. Hidtil have vi kun talt om Indledningen til Decretet. Vi komme nu til det Afsnit, hvori selve Læren om den pavelige Ufeilbarhed bliver defineret.

Stedet lyder saaledes:

„Troligt holdende fast ved den Overlevering, som Vi fra den christelige Troes Begyndelse have annammet, lære Vi derfor med Tilslutning af det hellige Concil til Ære for Gud vor Frelser, til den katholske Religions Ophøielse og til det christelige Folks Frelse, og erklære for en af Gud aabenbaret Sandhed, at den romerske Biskop, naar han taler ex cathedra, d. e. naar han i Udøvelsen af sit Embede som alle Christnes Lærer og Hyrde, og i Kraft af sin høieste apostoliske Autoritet definerer en Lære, som angaaer Troen og Sæderne og maa fastholdes af hele Kirken, i Medfør af den i den h. Petrus ham forjættede guddommelige Bistand, besidder den samme Ufeilbarhed, med hvilken vor guddommelige Forløser vilde udruste sin Kirke til at forklare Troes- og Sædelæren, og at derfor saadanne Erklæringer af den romerske Biskop ere uforanderlige (irreformabiles) i og for sig, og ikke først i Kraft af Kirkens Tilslutning.“

Her erklæres altsaa for det første, at Læren om den hellige Petri Efterfølgers Ufeilbarhed er en fra den christne Troes Begyndelse overleveret Lære, samt at denne Lære indeholdes i den guddommelige Aabenbaring. Definitionen af denne Lære grunder sig ikke paa en Inspiration, paa et Menneskes indre Bevidsthed og Overbeviisning, om han end var selve Kirkens Overhoved. Thi Decretet erklærer, at denne Lære er en fra den christne Kirkes Begyndelse af overleveret og følgelig aabenbaret Lære. Men her kunde dog Nogen spørge: „Hvorledes kan man vide dette? Hvo kan sige, at denne Lære er en oprindelig Overlevering?“ Vi indrømme gjerne, at rigtignok hverken et enkelt Menneske, eller en Forening af Mennesker ere istand til at sige os det; de kunne ikke udtømmende godtgjøre Kirkens Evidents. Men sikkert kan Kirken kjende sin egen Evidents og sin egen Tradition og

den kjender dem virkelig. Den bærer sin egen Samtid og forbigangne Tid i en levende Bevidsthed, ligesom vi Mennesker kjende vor egen personlige Identitet. Tilvisse kjender Ingen os saa godt, som vi kjende os selv.

Den h. Apostel Paulus spørger: „Hvo kjender hvad der er i Mennesket uden Menneskets Aand, som er i ham?“ Dette er en simpel Kjendsgjerning, som Naturen og den sunde Menneskeforstand lære. Saasandt ethver Forsøg paa at benægte vor Tro paa vor egen Identitet maatte erklæres for afsindigt: hvoraf kommer det da, at der kan gives Mennesker, der stride med Kirken om, hvad der hører til dens Overlevering, som den bærer i sin levende Bevidsthed?

Definitionen af Læren om den pavelige Ufeilbarhed støtter sig imidlertid ikke paa denne Beviisførelse, som desuden blot hører til den naturlige Orden. Den beroer paa den Tro, at Kirkens guddommelige Stifter har lovet dens Overhoved, at han aldrig skulde feile i at erklære hvad der hører til den kirkelige Overlevering, og hvad der indeholdes i den guddommelige Aabenbaring.

Derfor fortsætter den h. Paulus, efter at have anført de ovenfor nævnte Ord: Hvo kjender hvad der er i Mennesket, uden Menneskets Aand, som er i ham: „Ligesaa kjender Ingen hvad der er i Gud, uden Guds Aand.“ Det er ifølge en guddommelig Forjættelse og i Kraft af en guddommelig Bistand, at Kirken aldrig afviger fra den guddommelige Aabenbarings Sandhed; denne Forjættelse blev givet den h. Petrus, ikke til Gunst for ham selv, men til Bedste for hans Brødre: den Forjættelse, som Christus gav den h. Petrus, blev i ham givet alle hans Efterfølgere i Kirkens høieste Embede og til Nytte for alle Apostlenes Efterfølgere og hele Kirken, hvis øverste Hyrde og Lærer han er.

Endvidere bør man lægge Mærke til, at det Vatican-ske Concil udtrykkelig anfører det Florentinske Conciliums Decret. Vi have allerede seet, at de hellige Concilier efterhaanden udtrykte sig klarere med Hensyn til Lærdomme,

som forhen havde været mindre klare, og at de gave Lærdomme, som implicate vare indeholdte i andre, en fuldstændigere Udvikling og Forklaring. Det Samme skeer her fra Vaticanerconcilets Side. Det erklærer og definerer, hvad Conciliet i Florents meente ved at erklære, at „den romerske Biskop er alle Christnes Hyrde og Lærer“. Det Vaticanske Decret siger, at han er det, naar han ex Cathedra træffer en Afgjørelse, og at han erklærer noget ex cathedra, naar han definerer en Troes- eller Sædelære, som skal antages af hele Kirken. Det Udtryk „ex cathedra“, som allerede i lang Tid havde været i Brug i de katholske Skoler, blev her for første Gang optaget i et økumenisk Concils Decret. Hvad det vil sige, er klart. De Skrivtkloge og Pharisæerne sade paa Moses Stol, „in cathedra Mosis“, heder det i den hellige Skrift; o: de talte i hans Navn og med hans Myndighed. „Cathedra Petri“ er den hellige Petri Stol og Myndighed; men nu ere Ordene: „Stol og Myndighed“ Betegnelser for Embedet. Alle Handlinger af Kirkens Overhoved, som ikke staae i Forbindelse med hans Embede, ere personlige Handlinger; men for disse er der ikke givet nogen Forjættelse om Ufeilbarhed. Derfor ere alle Pavens Handlinger i Egenskab af Privatperson eller Privattheolog eller Localbiskop eller en Stats Souveræn m. m. udelukkede af denne Forjættelse. Disse og lignende Handlinger ere ikke Handlinger af Primatet. Men Paven handler i Kraft af sit Primat, naar det er hans Bevæggrund og Hensigt at lære hele Kirken, men ogsaa i dette Tilfælde kun da, naar hans Lære angaaer Troen og Sædeligheden. Ere disse Betingelser tilstede, saa bliver den Forjættelse, som er givet den h. Petrus, opfyldt; i dette Tilfælde leder en guddommelig Bistand Kirkens Overhoved og bevarer ham for Vildfarelse. I dette Tilfælde besidder han, som det heder i Decretet, den Ufeilbarhed, hvormed vor Frelser vilde udruste sin Kirke.

(Fortsættes.)

Det andet Ægteskab.

(Fortsat fra Nr. 48.)

Vi have fulgt Biskop Martensen i hans Polemik mod de borgerlige og blandede Ægteskaber. Vi vilde gjerne udhæve endnu nogle træffende Bemærkninger, f. Ex., at „der er Forskjæl paa ikke-christelige Ægteskaber, Forskjæl imellem for-christelige og efter-christelige Ægteskaber, d. v. s. saadanne, der forudsætte et Frafald fra Christendommen og en Ringeagt for dens Velsignelse“, — en Forskjæl, som først i den katholske Læres Lys bliver klart iøjnefaldende; thi betragte vi Ægteskabet fra et katholsk Standpunkt, saa straalere ethvert Ægteskab imellem Christne i et Sacraments overnaturlige Glands, medens et efter Forfatterens Opfattelse efter-christeligt Ægteskab, d. v. s. en blot borgerlig Ægtecontract uden sacramental Character, slet intet Ægteskab er, men en ligefrem utilstedelig Forbindelse, som „vi vist ikke kunne ønske anbefalet til Folket“.

Vi forstaae og dele Biskoppens Frygt for, „at det borgerlige Ægteskab kun skal tjene til at forøge den allerede stedfindende Slaphed, tjene til at gjøre det lettere at opnaae Ægteskabsskilsmisse“. Vi holde os med ham „forvissede om, at kun det paa Livstid monogamiske Ægteskab vil kunne befæstes i Folket ved Religionens Autoritet, og ikke kan hvile paa filosofiske Deductioner“.

Dette og Andet, som Biskoppen bemærker, vil bifaldes af Enhver, der ønsker Familielivet bygget paa Christendommens guddommelige Grund.

Men naar vi sige oprigtig Tak for det meget Sande og Træffende, som findes i Ethiken, føle vi os ogsaa forpligtede til at tilføie: Skade, at det Sande og Fortrinlige har en ikke ubetydelig Tilsætning af Usandt og Forkæert! Der stiller sig os nu den mindre behagelige Opgave at godtgjøre denne vor Anke.

Paa Side 47 af den sociale Ethik siges der, „at det andet Ægteskab ikke er vel seet i den katholske Kirke indtil denne Dag, medens en anden Betragtning har gjort sig gjældende ved Reformationen under Kampen mod den falske Vurdering af Coelibatet og formedelst en grundigere Tilbagegang til den hellige Skrivt. Skrivten lærer udtrykkeligt Retmæssigheden af det andet Ægteskab“.

Der fremsættes i disse faa Ord fire Paastande som Ankeposter mod den katholske Kirke, af hvilke en eneste er rigtig, de tre ere urigtige. Rigtigt er, at den katholske Kirke ikke saare gjerne seer det andet Ægteskab. Men at den, som Forfatteren giver at forstaae, anseer samme for uretmæssigt — er usandt;

at den overvurderer Coelibatet, er ligeledes usandt;

at den har forvildet sig fra Skrivten eller dens grundige Forstaaelse, hvilket ligeledes er usandt.

Lad os begynde med Coelibatet; thi om dets Vurdering har der allerede været Tale i Kirket. Nr. 33 og 35. Coelibatet vurderes vistnok høit. Det er endog en udtrykkelig Troessætning, at Ægttestanden ei bør foretrækkes for den jomfruelige Stand eller Coelibatet, og at det er bedre og saligere at forblive i den jomfruelige eller ugifte Stand, end at give sig. Conciliet i Trient har betegnet den modsatte Mening som Vranglære. Men det overvurderer dermed slet ikke Coelibatet. Det støttede sig meget mere paa selve Herrens og Apostlens Ord (Matth. 19, 12; 1 Cor. 25. 26. 38. 40). „Baade“, heder det, „den, som bortgiver (sin Datter, som endnu er Jomfru), gjør vel, og den, som ikke bortgiver, gjør bedre . . . Hun (en Enke) er lyksaligere, om hun bliver saaledes, som hun er, efter min Mening; men jeg mener og at have Guds Aand.“

Paa den anden Side erkjendes ogsaa Ægttestanden som en hellig Stand. Og Kirken har aldrig tvivlet paa, endsige nægtet, at ogsaa det andet, tredie o. s. v. Ægteskab er retmæssigt. I denne Sag behøvedes der ingen „grundigere Tilbagegang til den h. Skrivt“.

Skrivtens Ord ere altfor klare: „Naar Manden er død, er Kvinden løst fra Mandens Lov, saa at hun ikke synder, om hun bliver en anden Mands“ (Rom. 7, 3); og: „Er Manden hensovet, har Hustruen Frihed til at give sig med hvem hun vil, alene at det skeer i Herren“ d. e. i Guds frygt og til Herrens Ære, eller, efter adskillige Fædre, at hun giver sig med en Christen, ikke med en Hedning (1 Cor. 7, 39). Ja, Paulus skriver endog til Timotheus (1 Tim. 5, 14): „Jeg vil, at de unge Enker skulle gives“, — som Sammenhængen viser, for at forebygge Faren for Ørkesløshed, Skvalder og usømmelig Snak, som de ellers let kunde være udsatte for.

Langt fra at forkaste det andet Ægteskab, forsvarede

den katholske Kirke meget mere dets Tilstedelighed. Pave Eugen IV. samt Conciliet i Florents belærte de med Moderkirken gjenforenede Armeniere om, „at det er tilladt ikke blot at indgaae andet Ægteskab, men ogsaa tredie, fjerde“ o. s. v.

Dog, ligesaa klare og umisforstaaelige ere de andre Skrivtord: „at en Enke er lykkeligere, om hun bliver ugift“ (1 Cor. 7, 40), medmindre særlige Omstændigheder, som hos unge Enker, skulde gjøre et andet Ægteskab ønskeligt. Denne tydelige Formaning er heller ikke bleven glemt af den katholske Kirke eller bleven upaaagtet. De hh. Fædre anbefale med Apostlen Enkerne at blive i deres Stand. Ambrosius forfattede et særligt Skrivt om Enkerne, Augustinus om Enkestandens Fortrin (de bono viduitatis), og Kirkeloven gjorde det andet Ægteskab til Hindring for Vielse til geistligt Embede (irregularitas) d. v. s. fastsatte, at den, som har givet sig for anden Gang, ikke skal optages i den geistlige Stand. *)

Den kirkelige Lovgivning støttede sig paa Apostlens Forskrift: „En Biskop bør være ustraffelig, een Kvindes Mand, aarvaagen, sindig, tugtig . . .“ (1 Tim. 3, 2; Tit. 1, 6).**) Hele Oldtiden med Fædrene nærrede ikke den mindste Tvivl om Apostlens Mening. Den saae deri det

*) Skulde der sluttet heraf, at det andet Ægteskab blev anseet for uretmæssigt, saa vilde det røbe Ubekjendtskab med disse Hindrings Betydning. Ved at opstille Hindringer for Vielsen vil Kirken værne om Præstestandens Hellighed; og Helligdommens Skjønhed (Ps. 25, 8) vil ikke blot holde det Uværdige borte fra Guds Alter og Huus, men ogsaa Alt usømmeligt og mindre værdigt. Men det er ikke blot Laster og Synder (moraliske Feil), der gjøre uværdige til den Ære, som Ingen ukaldet tilraner sig, men ogsaa skyldfrie, fysiske Feil, f. Ex. Vanskabthed. Der gives altsaa her to Slags Hindringer, eftersom de enten have deres Grund i visse store Forbrydelser, som Mord (irregularitates ex delicto), eller i skyldfrie fysiske Mangler, som Mangel paa den tilbørlige, modne Alder (i. ex defectu). Til den sidste Art Irregulariteter hører det saakaldte successive Bigamie eller den Omstændighed, at En to Gange har været gift, hvilket tydeligt tilkjendegives ved det canonistiske Udtryk for denne Irregulariet: irregularitas ex defectu sacramenti. Herved skal der betegnes, at en saadan Mand ikke mere passende kan fremstille den Forening, der bestaaer imellem den Herre Christus og hans ene Brud, Kirken, og at han derfor maa ansees for mindre værdig til at optages blandt Kirkens Tjenere.

**) Jfr. N. Kirket. Aarg. 1874 S. 721 ff.

Forbud: En Biskop bør være i det høieste een Kvindes Mand; den derimod, som er eller har været givt andengang, er ikke værdig til Bispeembedet; thi en Biskop skal i sin Personlighed og Livsvandel værdig afbilde Christus, forsaavidt ogsaa han kan sige: „Een er min Due, min Fuldkomne, min Udvalgte“ (Höis. 6, 9), og han kun har een Brud „uden Plet og Rynker“ (Eph. 5, 27) — den ene af ham indstiftede Kirke.*)

Men saa opstode Reformatorerne og erklærede: Nei, femten Aarhundreder have misforstaaet disse simple Ord; vi ere de første, som rigtigt fatte Apostlens virkelige Mening. Men desværre vare de ei engang indbyrdes enige om samme. Apostlen giver et (affirmativt) Bud, sagde Nogle; Biskoppen bør være een Kvindes Mand, og hvo som ikke lever i et ærbart Ægteskab, duer heller ikke til at være Biskop eller Præst. — Nei, paastode Andre; eders Opfattelse er heller ikke den rigtige. Der gives rigtignok et Forbud; dog er det ikke just det andet Ægteskab, som forbydes, men kun et udsvævende og forargeligt Levnet; Biskoppen tør ikke være en Vellystning, der vilde være Menigheden til Anstød.

Hvem monne have Ret? Hellige og lærde Skrivfortolkere, som Hieronymus og Augustinus, Leo den Store og Gregor den Store, Paver som Innocents I. og Innocents III. og en femhundredaarig Overlevering? eller Mænd, som i en uhørt ny Forklaring kunde finde et Skalkeskjul for deres egen Uafholdenhed?

Dr. Martensen er ved „en grundigere Tilbagegang til Skriften“ kommen til, ingen fast Mening at have og ingen bestemt Forklaring at kunne give. S. 48 er han tilbøielig til at opfatte Ordene som et Forbud, idet han forklarer dem som saa: „Paa en Biskop bør ikke hefte nogen Plet af Utroskab i det ægteskabelig Forhold, af Ægteskabsbrud i nogensomhelst Form“; — en vistnok beskedent Fordring! Han nøies med en muligviis rigtig Fortolkning, med, at „der særlig kan tænkes paa, at Apostlen vilde sige: En Biskop skal ikke letfærdig lade sit Ægteskab skille for letfærdig at indgaae et nyt Ægteskab“. Paa Side 386 derimod helder han til at opfatte Pauli Ord som et affirmativt Bud, naar han mener, at „den evangeliske Præst har Muligheden til, i

*) Sit unus unius. Cap. Debit. 5. X. de big. n. ord. (I, 21).

høiere Grad end den katholske at nærme sig den apostoliske Beskrivelse af en Biskop. Thi den til Coelibatet bundne katholske Præstestand vil aldrig kunne komme til at svare til den apostoliske Beskrivelse, at en Biskop skal være een Kvindes Mand, have troende Børn og være gjæstfri" (Tit. 1. 6).

Skulde „een Kvindes Mand“ være det apostoliske Ideal, da er det dog mærkeligt, at ei engang den hellige Biskop og Apostel Paulus selv nærmede sig sin egen Beskrivelse af en Biskop, „at Sct. Paulus selv hverken var „een Kvindes Mand“ eller „havde (troende) Børn“, — ei heller den Discipel, Herren elskede meest af alle Apostle, og det just paa Grund af hans Jomfruelighed, — ei heller den Herre Christus selv, det meest fuldendte Forbillede paa al Fuldkommenhed! Da er det mærkeligt, at Paulus endog roser sig af at være ugift, — udtaler det Ønske, at alle Mennesker maatte være, som han var, ugifte, — giver de Ugivte det Raad, at blive, som han selv var, ugift (1 Cor. 7)!

Dog nei, det er ikke mærkeligt; ikke heller kan „een Kvindes Mand“ være Idealet. Thi den guddommelige Mester selv opmuntrer endogsaa til at forlade Hustru og Børn, med den høitidelige Forjættelse: „Sandelig siger jeg Eder, at hver, som har forladt Hustru eller Børn for min og Evangeliets Skyld, skal faae hundredefold igjen nu i denne Tid, og i den tilkommende Verden det evige Liv“ (Matth. 19, 29. Marc. 10, 29).

Just derfor havde Sct. Paulus saa mange aandelige Børn, fordi han ingen Børn havde efter Kjødets. Just derfor kunde han skrive til utallige af ham grundlagte Menigheder i to Verdensdele, baade i Asien og i Europa, hvad der læses i Galaterbrevet, at han havde født dem og atter fødte dem med Smerte, indtil Christus fik Skikkelse i dem (Gal. 4, 19); og til Thessalonikerne, at han pleiede dem, som en Amme pleier sine Børn. „Saaledes“, skriver han, „ere vi af inderlig Kjærlighed til eder villige til at dele med eder ikke alene Guds Evangelium, men ogsaa vort eget Liv, fordi I ere blevne os elskelige.“ Havde han havt Kone og Børn, saa vilde han just derfor været ude af Stand til at „offre Alt for Guds Riges Sag“.

Om derfor end — hvad Dr. M. mener, men hvad vi forresten tillade os at betvivle — en gift Præst ved sit Familielivs Exempel kunde være til større Opbyggelse for sin Menigheds Ægtefolk: maatte da ei alligevel ogsaa

her den Grundsætning gjælde: „Bonum quo communius, eo melius“? maatte da ikke en ugift Præst, der kan offre sig ganske og uforbeholdent for Guds og Sjælenes Sag, foretrækkes for en gift Præst, var denne end den kjærligste Ægtemand og bedste Huusfader? Thi jo mere han var dette, des mere maatte hans Hjerte og Omsorg jo være deelt mellem Familien og Menigheden, mellem hans egne Børn og hans Sognebørn*).

Alt dette maa vel være overseet af Biskop M. Den Usikkerhed, Vaklen og Famlen, han viser i sin Fortolkning af Pauli Ord, er et nyt, høittalende Beviis for, hvor lidet den traditionelle Opfattelses sikke Støtte kan undværes selv af den meest dannede og kundskabsrigeste Bibellæser.

Anderledes Dr. C. Hase; han siger ligefrem: „At Biskoppen skal være een Kvindes Mand, er kun sagt mod et andet Givtermaal efter den første Hustrues Død“; det er ikke et affirmativt Bud, men et Forbud.

Her slutte vi vore Bemærkninger om det andet Ægteskab. Har den ærede Læser havt Taalmodighed nok til saavidt at følge vor Polemik, vil han med os glædes over Biskop M.'s maadeholdende Slutningsord: „Vi erkjende, at det andet Ægteskab ofte paa en ukritisk Maade er blevet forherliget i den protestantiske Kirke; at man stundom ikke har været langt fra at betragte det som et Fortrin eller en Slags Fortjeneste hos Præster, at have været flere Gange givte, fordi de derved kraftigt have protesteret mod Coelibatet og Paven. Vi indrømme, at det er lidet opbyggeligt at see Præster som høitbedagede Oldinge at indgaae det andet eller tredie Ægteskab, eller som den bekjendte Theolog Abraham Calovius, der havde begravet 5 Hustruer og 16 Børn, paa Gravens Rand at indgaae det sjette. Vi indrømme Thiersch, der fremhæver dette, at det er en poesieløs Opfatning af Ægteskabet, at man, naar Ens Hustru er død, tager sig en ny, ligesom man tænder sig et nyt Lys, naar det første er udbrændt.“

(Fortsættes.)

*) Dr. M. mener ogsaa, at „der ere mange Ting, hvorom der kun vanskeligt kan tales med en ugift Præst, for hvem der er Meget, han ikke tør kjende“. — Men Ethikeren veed dog at skjælnes mellem en blot speculativ og et praktisk Kjendskab til det Onde; han veed, at den første baade er forenelig med den største Hjerteenhed og tilstrækkelig for den nidkjæreste Sjælesørger.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 8. December 1856 blev Ferdinand II., Konge af begge Sicilier, ved en Revue, som Kongen holdt over Tropperne, angrebet med Bajonnetten af Soldaten Agesilao Milano. Stødet afparreredes, men Monarken fik dog et blødende Saar. Morderen maatte bestige Skaffottet; alle Hoffer lykønskede Kongen og overøste den General, som havde afværget Stødet, med Decorationer. Men den revolutionære Presse, navnlig den piemontesiske, forsvarede Forbryderen. Morderen blev stemplet til Helt. Da Garibaldi, efter at have forjaget den legitime Konge, holdt sit Indtog i Neapel, var det en af hans første Gjerninger ved et Decret af 25. September 1860 at forherlige Mindet om dette forbryderiske Attentat. Vi lade Decretet følge i ordret Oversættelse:

„Italien og Victor Emmanuel! Det sydlige Italiens Dictator mener, at Mindet om Agesilao Milano er Landet dyrebart. Han har med en uforlignelig Heroisme offret sig paa Fædrelandets Alter for at befrie det for den Tyran, som undertrykte det. Derfor decreterer han (G.): 1) en livsvarig maanedlig Pension paa 70 Ducater bevilges Milanos Moder, Magdalena Russo, fra næstkommende October at regne; 2) Enhver af Milanos Søstre bevilges en Medgift af 2000 Ducater. Denne Sum anlægges i offentlige Fonds og føres som en uafhængelig Medgift til Bogs paa de nævnte Søstres Navn i Løbet af førskommende October. 3) Finantsministeren bemyndiges til at udføre Decretet. G. Garibaldi.“

Nogle Dage derefter holdt Victor Emmanuel ved Siden af Garibaldi sit Indtog i Neapel. Garibaldi's Decret blev udført. Victor Emmanuel's Regering udbetalte Medgiften og Pensionen, og det Samme skeer endnu den Dag idag af Kong Umberto's Regering. Enhver Commentar til denne offentlige Forargelse — at en monarkisk Regering udbetaler en livsvarig aarlig Belønning for et morderisk Overfald paa en Konge — vilde være aldeles overflødig. Men hvorledes kan den, som saer Blæst, undre sig over, at han høster Storm? Endnu fornylig, beretter „Voce della verità“, har man prydet Morderens Grav med friske Krands. Det romerske Blad

seer medrette heri en Provocation til Kongemord og slutter med Digterens træffende Ord:

. . . . nec imbellem feroces

Progenerant aquilae columbam!

„De vilde Ørne avle ei den fredelige Due.“

Holland. „Wagenings Weegblad“, et af protestantiske Geistlige udgivet Blad, skriver: „Vantroen, eller rettere sagt, Ligegyldigheden for Religion og Kirke, tiltager paa en forfærdelig Maade blandt Landets protestantiske Befolkning. Vi træffe paa Utallige, som kun med meget svage Baand ere forbundne med Kirken, og hjælpe til at opdrage en Slægt, som ganske vil falde fra den. Under disse pessimistiske Betragtninger ansee vi Fremtiden for meget mørk. Thi hvorvel vor Tro paa Christi Menigheds herlige Fremtid er urokkelig, saa hindrer dette os dog ikke i at antage, at et Samfund, der bortkaster det Salt, som hidtil har bevaret det for Forraadnelse, neddrager en Dom over sig, som vil være frygtelig at bære. Protestantismen oplever bitre Tider, og ofte paaatrænger sig os det Spørgsmaal: Har den endnu en Fremtid? Under saadanne Forhold er det en stor Velsignelse for Verden, at der endnu eksisterer en romersk-katholsk Kirke med sine to hundrede Millioner Sjæle, som er i Besiddelse af den Hemmelighed, at kunne holde det langt overveiende Fleertal af sine Medlemmer i Tugt og bevare dem for den almindelige Forvildelse. Man tænke sig den katholske Kirke borttagen og dens Tilhængere forvandlede til det nittende Aarhundredes saakaldte Protestanter; da vilde Verden gaae sin Undergang imøde. Det er pijnlijk at udtale disse Sandheder, og udentvivel en stor Forargelse for Mange. Men hvad nytter Strudsens Politik os? Det Raab: „Fred, Fred og ingen Fare!“ bringer os ingen Frelse, men forøger kun Ulykken.“

Baden. Den for nogle Aar siden til Gammelkatholicismen overtraadte Decanus Feig, som fungerede i Furtwang, er vendt tilbage til den romersk-katholske Kirke. Ligeledes er Hr. Blume, Sognepræst Widman i Säkkingens Efterfølger, vendt tilbage, og har gjort offentlig Afbigt for sin Apostasi.

Capellet i Kronprindsessøgade 42.

Fra Søndagen d. 15. December læses den h. Messe paa alle Søn- og Helligdage Kl. 7, 7½ og 8½, og alle Søgnedage Kl. 7, 7½ og 8.

Skriftemaal høres daglig til enhver Tid, med Undtagelse af Tiden Kl. 1 til 4.

Enhver Deel af ovenstaaende Bekjendtgjørelse vil herefter finde sin Plads paa den ugenlige Erindringsliste.

Elisabethforeningen

lader paa Mandag d. 16. December Kl. 8½ læse en hellig Sjæle- messe for sit afdøde Medlem Frue Kammerherreinde A. C. de Castonier.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 15. December. 3. Søndag i Advent. — 16. M. Eusebius, Biskop og Mart. 17. Ti. Lazarus, Biskop. 18. O. (Fastedag). Forventning af Frelserens Fødsel. 19. To. Timotheus og Maura, Martyrer. 20. F. (Fastedag) Philogonius, Biskop. 21. L. (Fastedag) Thomas, Apostel.

Onsdagen d. 18., Fredagen d. 20. og Løverdagen d. 21. Decbr. ere befalede Tamper-Fastedage.

Søndagen d. 22. December. 4. Søndag i Advent.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 51. Søndagen den 22de December. 1878

Indhold: Vaticanerconcliets sande Historie. Montanus mod
Petraeus. Ordet „Christen“. Kirkelige Efterretninger:
Rom, Wien, Brüssel, Baiern.

Vaticanerconcliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 50.)

Det maa her vel mærkes, at alle Katholiker troe, at Kirken er ufeilbar i sin Fortolkning af Troes- og Sædelæren, o: at Kirken i dette Tilfælde bliver saaledes veiledet af Gud, at den aldrig kan afvige fra den aabenbarede Sandheds guddommelige Overlevering. Dette troe alle Katholiker. Skulde Nogen ikke troe det eller tvivle derom, da vilde han dermed ophøre at være Katholik. Denne Lære er aldrig bleven defineret, og en Definition af samme er heller ikke fornøden. Thi en Definition kunde ikke gjøre den vissere, end den er iforveien, og ikke skaffe den en mere udbredt Anerkjendelse, end den allerede har. Men hvorfor blev da Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed defineret som Dogma? Simpelthen, fordi man har benægtet den. Man har ved en Definition villet hæve denne Lære over al Tvivl, for at Antallet af dem, som nægtede den, ikke

skulde yderligere forøges derved, at man tillod ustraffet at nægte den. Den, som nu nægter denne Lære, han er ikke længere Katholik. Den, som tidligere tvivlede om denne Lære, han befandt sig i en Vildfarelse, som i det mindste grændsede nær til Hæresi; men den, som nu tvivler derom, kan ikke frikjendes for en formelig Modstand imod Kirkens guddommelige Autoritet. Dette er Betydningen af Decretets Ord: „Skulde Nogen, hvad Gud forbyde, gjøre Modstand imod denne Vor Definition, saa være han udelukket af Kirken.“

9. I denne Definition er udtrykkelig kun erklæret, at Kirkens Overhoved er ufeilbar. Men det bliver dermed antaget som vist, at Kirken ligeledes er i Besiddelse af Ufeilbarhed. Endvidere bliver dermed erklæret, at denne Pavens Ufeilbarhed strækker sig til alle Troens og Sædelærens Anliggender; men det bliver ikke sagt, hvorvidt Troens og Sædelærens Gebeet strækker sig. Dernæst bliver der erklæret, at kun Pavens Afgjørelser „ex cathedra“ ere ufeilbare. Men der kan gives Tilfælde, i hvilke der opstaae Tvivl, om denne eller hin Kjendelse er ex cathedra eller ei. I saadanne tvivlsomme Tilfælde tilkommer det ene Kirkens Overhoved at afgjøre Sagen. Cujus est condere, ejus est interpretari, siger en kirkelig Grundsætning, d. e. Lovgiveren er den eneste retmæssige Fortolker af de af ham givne Love. Pius IV. støttede sig til dette Princip, da han efter Conciliet i Trient ved en egen Bulle 1) forbeholdt sig Fortolkningen af Tridentinerconciliets Decreter, 2) forbød, at nogen Privatperson befattede sig med at fastsætte deres Betydning, og 3) excommunicerede Enhver, som maatte appellere fra Conciliet i Trient til et fremtidigt almindeligt Concil. Skulde derfor nogensinde opstaae Tvivl, om en Kjendelse af Paven var en Kjendelse ex cathedra eller ei, saa bør man ikke lade sig vildlede af dem, som — være det sig, at de ville stille deres store Viden tilskue, eller forurolige de Eenfoldige — sige, at der gives tredive Theorier med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad der er en Cathedraafgjørelse eller ikke. Svaret

er det simpleste, som tænkes kan. Man spørge Ingen uden Lovgiveren alene. Vilde Menneskene handle saaledes, saa vilde Halvdelen af de stedfindende Controverser snart forsvinde, og de af det Vaticanske Concil fastsatte Censurer vilde ikke blive bragte til Anvendelse.

10. Der er endnu kun to Punkter, om hvilke vi have nogle Ord at sige. De ere altfor vigtige, til at vi skulde forbigaae dem med Taushed.

I Slutningen af Definitionen heder det, at Pavens Afgjørelser ere i og for sig uforanderlige, og ikke først da, naar Kirkens Samstemning kommer til. Det vil sige: de ere ufeilbare, fordi de ere givne med guddommelig Bistand, og ikke derved, at Kirken, for hvilken de ere givne, meddeler dem sit Samtykke og antager dem. Eller, for at udtrykke det endnu simplere: Læreren er ikke ufeilbar, fordi de, som han belærer, troe paa hans Lære; men disse troe, at hans Lære er sand, fordi de troe, at deres Lærer er ufeilbar. Grunden hertil er klar. Heri ligger den kritiske Forskjæl imellem de saakaldte ultramontane og gallicanske Lærdomme, hvilke vi endnu engang maae benævne med dette Navn, ihvorvel de have tabt saavel deres Betydning som deres Existents. De ere ordret tagne af de fire Artikler fra Aaret 1682.

Tænker man blot et eneste Øieblik nærmere herover, vil man finde det meget hensigtsmæssigt, at man indføiede denne Tilsætning i Definitionen.

Er Sikkerhed for Sandheden af en Lære betinget af deres Samstemning som belæres, hvad bliver der saa af Læreren?

Dersom Forvisningen om en Læres Sandhed og Rigtighed krævede, at hele Kirken først maatte adspørges, om den ogsaa gav sit Samtykke til denne Lære, hvorledes skulde man da hermed gaae tilværks? Er det blot Biskoppernes eller Præsternes eller Theologernes Samstemning, der er nødvendig, eller behøver man ogsaa de Trøendes, og det alle Trøendes Samtykke? Men hvor gamle skulde da de Sidste være? Naar *ecclesia discens* (den hørende

Kirke) har at stadfæste den lærende Kirkes (ecclesia docens) Afgjørelse, saa bør dog ethvert Medlem af den første adspørges, og Ingen tør forbigaaes. En Afstemning kun fra deres Side, som have naaet Manddomsalderen, er sikkert ikke tilstrækkelig. Heller ikke var det tilstrækkeligt, om ogsaa Kvindernes Stemmer kom til. Alle, som have naaet Fornuftens Brug, kunde da med fuld Ret forlange, at man ogsaa skulde spørge dem. Men tør Alle uden videre afstemme, eller kræver man maaskee, at de skulle være i Besiddelse af visse Egenskaber? og, eventuelt, hvilke ere disse Egenskaber? I dette Tilfælde fordrer man maaskee det fornødne Bekjendtskab med Katechismen. — Men at indhente Kirkens Samtykke, vil tillige tage lang Tid. Man vil altsaa komme til at vente længe, inden man opnaaer det. Hvor længe skal man da vente? Hvo skal bestemme Dagene, Maanederne og Aarene? og, naar der da tiltrods for alt dette, ikke opnaaes nogen Overensstemmelse, det være en mathisk eller moralsk, hvad vilde der da være at gjøre? Hvor længe har man da at vente paa en Overenskomst? og, medens man venter derpaa, hvad skal man da tænke om de definerede Lærdomme? Skulle de betragtes som Troessandheder eller ei? Er man forpligtet til at troe dem, eller har Ingen denne Pligt? — Isandhed, kan man tænke sig Noget, som mere egnede sig til at gjøre en Lære i det mindste tvivlsom, for ikke at sige, at en saadan Fremgangsmaade maatte gjøre den forhadet for alle fornuftige Mennesker? Aabne Spørgsmaal ere udentvivel skadelige, men Spørgsmaal in suspensio ere det endnu langt mere.

Det andet Punkt, som vi her endnu skulle omtale, er følgende:

Schemaet om den romerske Biskop dannede oprindeligt det tiende og ellefte Capitel af Schemaet om Christi Kirke. Det var, som vi allerede have seet, udtaget af det almindelige Schema om Kirken og, forenet med Capitlet om Ufeilbarheden, blevet udarbejdet til et særegt

Schema. Man havde besluttet, at Schemaet om den romerske Biskop skulde drøftes før de andre. Man kunde her spørge, hvorfor man foretog denne Ændring? Til Svar paa dette Spørgsmaal skulle vi først henvise til, at man brugte samme Fremgangsmaade med Schemaet om den katholske Tro. Man havde lagt det oprindelige Schema tilside og gjort et eneste nyt Schema af de atten Capitler, det indeholdt. Man havde fundet, at det oprindelige Schema var for udførligt og omfangsrigt, til at man kunde haabe at komme til Ende med Behandlingen deraf, med mindre man vilde lægge alt Andet tilside. Af denne Grund udvalgte man kun saadanne Punkter af det, hvorom der tidligere aldrig var blevet givet nogen Definition, tilligemed saadanne Sandheder, som paa den ene Side vare Troens Fundamentalsandheder, men paa den anden Side især bleve angrebne, og skred strax til Forhandling herom. Man kunde ikke længere opsætte at træffe en Afgjørelse med Hensyn til disse Punkter, uden at fremkalde en stor Fare for Troen; men Drøftelsen af de øvrige kunde vel taale en Opsættelse. Saaledes kunde man f. Ex. godt opsætte Behandlingen af Læren om Menneskets Syndefald, om Arvesynden, om Naaden, om Menneskevordelsen, om den hellige Treenighed, fordi man allerede havde Definitioner desangaaende. Men derimod havde der aldrig i de kirkelige Bestemmelser om Læren været Tale om den naturlige Religion, om Aabenbaringen, om Troen, om Troens Forhold til Fornuften, og dog var det netop disse Sandheder, hvilke det nittende Aarhundredes Gnosticisme, Illuminatisme og Rationalisme især havde forvansket.

Man besluttede derfor viselig, først at gjøre det, som var ubetinget nødvendigt, og at gjøre det hurtigt og sikkert.

(Fortsættes.)

Montanus mod Petræus.

Hr. Redacteur!

De har i sin Tid optaget mit Brev til Petræus af 1. August d. A. angaaende Dr. Martensens Særmening om, at en Nødløgn under visse Omstændigheder skal være tilstedelig og pligtmæssig. Petræus har i de sidste Dage svaret derpaa i en nylig udkommen Brochure: „En og tyve Breve om Biskop Martensens christelige Ethik fra Petræus.“

Dette paalægger mig den Pligt, for selve Sagens Skyld, at rette nogle Urigtigheder i det vedkommende syvende Brev SS. 25 og 26, skjøndt P. erklærer „meget nødigt at ville indlade sig med Montanus“. Han vilde tillige „slet ikke omtale en Bog, der hverken var helt god eller helt slet, men vilde overlade den til sin Skæbne“. Denne Anskuelse kan jeg imidlertid ikke bifalde for den „christelige Ethiks“ Vedkommende. Bogen indeholder mange gode Tanker og træffende Bemærkninger; men just derfor er den Fare desto større, at en mindre opmærksom eller oplyst Læser kunde vildledes ved de feilagtige Bibemærkninger mod Katholicismen, som hist og her ere indstrøede.

Altsaa til Sagen. Tre Ting har P. at indvende mod vor Fremstilling i „Kirket.“ Nr. 31. Det er nemlig ganske ufatteligt for ham, at vi ytrede (S. 492):

1. Den simple Sandhed trænger ikke til en saa vidtløftig lærd Undersøgelse paa 5 Sider, som Dr. Martensen bruger til at vise, at Nødløgn i visse Collisionstilfælde kan have en relativ Berettigelse, — og:

2. M. skjælner med Uret mellem Bogstavens Sandhed og Aandens Sandhed. — P. selv kommer frem med den Paastand:

3. Af de katholske Theologer er der næppe løst et casuistisk Tilfælde paa en med Christendommens Aand mere overensstemmende Maade end det her foreliggende.

Læseren vil huske, at i det foreliggende Tilfælde lærer Biskoppen: for at frelse os eller vor Næste af en stor Nød f. Ex. en Fare for Liv eller Dyd, kan en Nødløgn være berettiget og pligtmæssig, skjøndt den altid vedbliver at være Synd.

Det Sidste — at efter selve M.' udtrykkelige Tilstaaelse Nødløgn i alle Tilfælde er Synd — maa her fremhæves med desto større Eftertryk. da Petræus, der S. 26 lover at gjøre sine Læsere bekjendte med M.'s Fremstilling, ved to mærkelige Spring kommer til just at udelade dette vigtige Led af M.' Lære i de af os her i „Kirket.“ Nr. 31 S. 492 udhævede Steder, som vi derfor maae tillade os at hidsætte for andengang. Mærkeligt er det, at han har oversprunget den korte Sætning (hos Martensen S. 274. 275): „Selv den Nødløgn, vi kalde den uundgaaelige, giver os Følelsen af det, som er os u værdigt, og det er netop i Christi Efterfølgelse. at dette Uværdige mere og mere skal bringes til at forsvinde.“ Endnu mærkeligere er det, at han, der hidtil har talt med M.' egne Ord. ved et brat Spring fra S. 268 til S. 270 forbigaaer Følgende: „Naar vi da sige, at der i casuistiske Tilfælde kan gives en Usandhed af Nød, der maa indrømmes*) for Hjerternes Skrøbeligheds Skyld og under de givne Forhold kan være relativ berettiget og pligtmæssig*), saa maae vi paa den anden Side gjøre den Tilstaaelse, at der i enhver saadan Usandhed er Noget af Synden, Noget, som trænger til Undskyldning og Tilgivelse.*) Og skjøndt disse Bestemmelser: „berettiget“ og „trængende til Undskyldning“, berettiget og dog en Synd, kunne kaldes modsigende, forekommer denne Modsigelse da ikke paa mange Maader*) i denne Syndighedens og Forviklingernes Verden? Forekommer den ikke paa saa mange Steder i dette Livs Tragedie? — Thi ogsaa Bogstavens Sandhed, den udvortes, factiske Sandhed, ogsaa det formelt Rigtige har sin Ret, sin Gyldighed i Guds hellige Verdensorden. Men ved enhver Nødløgn krænkes det Bud: Du skal ikke sige falsk Vidnesbyrd. Det nytter ikke, med flere af dem, der forsvare Nødløgn, at sige, at Vidnesbyrdet i dette Tilfælde jo ikke udspringer af slette, egoistiske Motiver, og at det derfor ikke kan kaldes en Løgn, men ubetinget kan retfærdiggjøres som sædelig normalt, og ikke i nogen Henseende trænger til Undskyldning. Thi hvor skarpt man end vil skjælnne mellem Løgn og Usandhed (mendacium og falsiloquium), til det sædeligt Normale vil den paagjældende Usandhed ikke

*) Udhævet af os.

kunne henføres*), ligesaa lidt som f. Ex. Ægteskabs-skilsmisse eller Separation**) kan henføres til det sædeligt Normale, om end Separation i enkelte Tilfælde kan blive Pligt.“ Saaledes Biskoppen.

Just paa disse af P. udtalte Ord byggede vi vor Paastand: Da altsaa enhver Løgn er Synd, saa er det aldrig tilladt at lyve. Og den, som lærer det Modsatte, hylder den Grundsætning, der falskelig tilskrives Jesuiterne: Den gode Hensigt (her: at afværge en stor Fare) helliger et syndigt Middel (her: Løgn).

1. Denne Sandhed — sige vi som Svar paa P.'s første Bebreidelse — synes os at være meget simpel —, og den simple Sandhed, sagde vi (S. 492) trænger ikke til en vidtløftig lærd Udvikling. Casuistikerne, hvis Opgave det er, at anvende Moralens theoretiske Grundsætninger paa det praktiske Livs brogede Mangfoldighed, og som dertil i mange Tilfælde have brugt langt flere Sider end 5, — have her et let Arbejde, eller bedre sagt, have her Intet at gjøre. Løgn altid Synd, — altsaa aldrig tilstedelig. Punktum. Satis. — Discussionen er afskaaren; ingen Casuistik er mulig.

2. Det sandfærdige Udsagn kaldes af M. „Bogstavens Sandhed“ (ogsaa „den lavere, upersonlige, abstracte, blot formelle Sandhed“). Det Kjærlighedshensyn til mig eller Næsten, hvorved jeg kan fristes til at lyve, kaldes derimod „Aandens Sandhed“ (ogsaa „den levende, personlige Sandhed, Sindelagets Sandhed i Forholdet til Mennesker“). Naar nu den lærde Forfatter behager at indsvøbe sin Tanke som saa: Kan du ikke forene Bogstavens Sandhed med Aandens (S. 267), da kan og maa du offre Bogstavens Sandhed for Aandens (S. 267): saa heder det dog vel, oversat i et almeenforstaaeligt Sprog: Du tør og maa i visse Tilfælde lyve og begaae en Synd af Kjærlighed til dig selv eller Andre. Denne Tanke, saaledes fremsat i sin Nøgenhed og uden en lærd Terminologis Svøb, støder Enhver og viser ved første Øiekast, hvor urigtig den er.

Hvortil altsaa den lærde Terminologi? Cui bono? Er det noget Bedre end tom Ordbram? end vildledende Snak?

*) Udhævelsen er af os.

**) Deri tager Dr. M. fejl, hvis han ved Separation forstaaer den blotte separatio a mensa et thoro, hvorved Baandet vedbliver at bestaae. Den hører derfor til det sædeligt Normale, d. e. Tilstedelige.

3. Dog nei! Petræus synes jo meget godt om Biskoppens Løsning af Collisionstilfældet. Den skal endog være saa fortrinlig, at „næppe vil der i den katholske Moralthologies rige Literatur kunne paavises noget Tilfælde, som er løst paa en med Christendommens Aand mere overensstemmende Maade“.

Indbydelsen til et Forsøg modtages af os med Fornøielse. Vi gjøre endog gjerne Afkald paa det uindskrænkede Raaderum, der tilbyder os — at paavise et hvilket som helst Tilfælde. Vi blive gjerne staaende ved det foreliggende og stille den katholske Løsning overfor M.'s. Den christelige Læser indbydes til at sammenligne og derefter selv dømme, hvilken Løsning der er meest overensstemmende med Christendommens Aand.

Dr. Martensen lærer:

Løgn er i alle Tilfælde Synd — ogsaa Nødløgn. Han udleder Løgnens Forkastelighed medrette af Gud Herrens Bud. Thi ingen Synd uden Overtrædelse af en Pligt, og ingen Pligt uden en Lovgiver, der staaer udenfor og over Mennesket. Saaledes lærer han meget rigtigt i Modsætning til Kant. Det samme hævdes af den katholske Moral, naar f. Ex. Pave Alexander VIII. forkaster den Paastand, at der gives en blot og bar „philosophisk“ Synd d. e. en Handling, „der kun er i Strid med Menneskets fornuftige Natur eller den rette Fornuft“, uden at Mennesket tillige har Bevidsthed om en Lovgiver, hvis Bud han derved overtræder.

I Principet og dets Begyndelse er M. altsaa enig med os. Nu skiller Veiene ad. Han fortsætter: Alligevel gjøre Kjærlighedshensyn af og til Løgneren tilstedelig, ja pligt-mæssig.(!)

Er det — maae vi spørge — paa nogen Maade overensstemmende med Christendommens Aand? Christendommen lærer, at det intet vilde gavne Mennesket, om han end vandt den ganske Verden, men tog Skade paa sin Sjæl ved den mindste Synd, altsaa f. Ex. ved en Nødløgn. Hvor meget mindre vilde det gavne ham, derved at redde sig selv eller sin Næste ud af en om end nok saa stor Fare? — Christendommen lærer: Guds Ære maa foretrækkes for alt Andet, om det endog maatte være for alle Skabningers Velvære. Men Guds Ære krænkes ved enhver Synd, ogsaa ved den mindste Nødløgn. „Derfor bør du aldrig lyve . . . Ja, kunde du end frelse en Sjæl fra den evige Fordømmelse ved Hjælp af

en Løgn. du maatte hellere opgive dens evige Frelse end Guds Ære.“ Disse Sct. Augustinus' Ord, som M. selv S. 264 peger hen til, føre os til vort Hovedspørgsmaal:

Hvad lærer den katholske Theologi om Nødløgn og de Tilfælde, hvori Sandhedskjærlighed synes at være uforenelig med andre Pligter? I Svaret herpaa følge vi en Bog, som er meget udbredt, og som Læseren maaskee har Leilighed til selv at eftersee, en Bog, som jeg vilde raade Petræus til opmærksomt at gjennemlæse fra først til sidst for at faae nøiagtige Oplysninger om katholske Ting.

I „Wilmers Lærebog i den katholske Religion“ (Bd. 3. S. 368 ff. 2. Udg. 1857) heder det:

1. At lyve, d. e. mod sit bedre Vidende at tale Usandhed for at skuffe en Anden, er i sig selv syndigt og kan derfor under ingen Forudsætning blive tilladeligt.

Løgneren forkastes nemlig af den hellige Skrivt. Sir. 12, 21. 20, 26 og 2 Moseb. 23, 7.

Var den end ikke udtrykkeligt (positivt) forbuden, saa vilde Fornuftens Stemme være tilstrækkelig nok til paa Herrens Vegne at forbyde den. Med andre Ord: den er mod Naturloven og i sig selv forkastelig. Den staaer nemlig i Strid med Guds Fuldkommenheder, Talens Øiemed, det menneskelige Samfunds Bestaaen og med selve Edens Hellighed.

Gud er vort Forbillede, som vi skulle efterligne i hans moralske Egenskaber, altsaa ogsaa i hans Sanddrthed. — Mennesket er udrustet med Taleevne; han skal derved kundgjøre sine virkelige Tanker og Følelser. — Samfundet kan ikke bestaae, og et Samfundsliv er umuligt uden gjensidig Tiltro, ligesaa lidt som Muurstene kunne sammenholdes uden Kalk. Eller, for at belyse samme Tanke ved en anden Sammenligning, Sandheden er i Menneskenes indbyrdes Samkvem det samme, som Penge ere i Handelen. Løgneren er en Falskmønter. Begge synde baade mod den Enkelte og mod det Offenlige. — Ja, tog Løgnagtighed Overhaand, saa var det forbi med selve Edens Hellighed. Thi ethvert Udsagn, der ei er syndigt, tør bekræftes med en Ed, altsaa ogsaa en Løgn under Forudsætning af, at Løgneren ingen Synd var.

Løgneren er tilsidst forkastelig paa Grund af det Sindelag, som ligger til Grund for den, og som enten

er Ukjærlighed eller Forfængelighed eller Frygtsomhed og Mistillid til Guds Forsyn.

Selv Hedninger (Aristoteles, Sophokles) indsaae derfor, at Løgnen aldrig kan være tilladelig.

Af alle disse Grunde følger, at det altid er en Synd at lyve. En svær Synd vil det blive, naar en stor Skade derved forvoldes, og vi maae bifalde den h. Augustinus, der siger: At lyve er aldrig tilladt, ei engang naar man derved kunde frelse sin Næstes Liv eller endog hans Sjæl. „Thi aldrig tør man gjøre noget Ondt for derved at opnaae noget Godt. Eller hvo vilde paastaae, at man nok turde stjæle for at kunne give Almisser?“ *)

2. Tør du end aldrig tale Usandhed, saa tør du nok undertiden skjule Sandheden. Mennesket er ligesaa godt Herre over sine Tanker, som over sine Penge, og ligesaa lidt forpligtet til at meddele sine Tanker til hvem som helst, som han bør give en Almisser til hvilkensomhelst Betler. Kun naar Guds Ære, Retfærdighed eller Kjærlighed fordrer det, er det din Pligt at afsløre Sandheden.

Ja, man tør ikke engang i alle Tilfælde sige Alt, hvad der er sandt. Tænk kun paa Andres Synder eller Feil, eller tænk paa en Skriftefaders, Læges, Embedsmands Forpligtelse til Taushed; det vil da blive indlysende, at du maa undertiden holde Sandheden tilsløret og ei tør røbe den.

Men saa opstaaer det vigtige Spørgsmaal: Hvorledes kan dette skee uden at sige Usandhed? Hvorledes kan man skjule Sandheden uden at nægte den?

Ligefrem at vægre sig ved at svare, og ligefrem at sige: Det vedkommer dig ikke, er ikke blot uhøfligt, men i mange Tilfælde ogsaa ugjærligt. Thi intet Svar er tidt ogsaa et Svar. (Her anføres det ogsaa af M. fremsatte Exempel om en syg Moder, der forespørger sig om, hvorledes hendes ligeledes syge Barn har det.)

*) Det fortjener at lægges Mærke til, at den Forfatter, hvis Ord vi her give i nøjagtig Oversættelse, kalder sig selv paa Titelladet „Præst af Jesu Selskab“. Og dog høres den Paastand: at det falske Skin er et Middel, der helliges ved den gode Hensigt — efter Biskop M. (II S. 270) til „den jesuitiske Moral“. Hvem lærer i foreliggende Tilfælde dette Stykke af „jesuitisk Moral“? Mit Beviis for, at M. gjør det, er ikke modsagt med et eneste Ord af Peträus; ei heller min Paastand, at det usande Udtryk, „jesuitisk Moral“ ikke burde være brugt uden Rettelse i et videnskabeligt Værk af en Videnskabsmand og Biskop.

3. Theologerne, deriblandt den h. Alphons af Liguori, antage næsten alle: at det i visse Tilfælde er tilladt at bruge et unidvigende Svar, nemlig et tvetydigt Udtryk eller et Forbehold, der nok kan mærkes at være et Forbehold (*retractio non pure mentalis*, sed *sensibilis*).

Hvad vil det sige: at tage et Forbehold (forbeholde sig Noget)? Det vil sige: Den Adspurgte fortier eller forbeholder sig Noget, som nok kunde underforstaaes af den Spørgende og maaskee virkelig underforstaaes, maaskee ikke underforstaaes, saa at den Spørgende i sidste Tilfælde kommer paa Vildspor.

Et Exempel skal forklare dette. Kong Wenzel IV. af Bøhmen, et raat og usædeligt Menneske, havde sin Dronning mistænkt for Utroskab. For at faae Vished, vovede han at spørge den hellige Johannes af Nepomuk, hvem Dronningen havde betroet sine Synder under Skriftemaalets ubrødelige Segl. Den Hellige kunde gjerne have svaret: Jeg veed Intet derom. Og hvilkensomhelst Skriftefader, der blev stedt i samme Tilfælde, kunde gjerne svare det Samme. Svaret vilde da indeslutte et tilladeligt Forbehold. Det er jo bekjendt, at en Skriftefader er forpligtet til nbetinget Taushed, saa at han saa godt som slet ikke maa vide, hvad han veed af Skriftemaalet, da han aldrig tør røbe det. Svaret: Jeg veed Intet derom — kan altsaa let fuldstændiggjøres af den Spørgende selv. Den Sidste kan nok tænke sig, at Præsten mener, uden at udtale det: (Jeg veed Intet derom) paa en Maade, der tillader mig at meddele det. — Eller et andet dagligdags Exempel: Jeg vil besøge Nogen, men faaer af Tyendet at høre: „Herren er ikke hjemme.“ Jeg kan nok tænke mig, at jeg maaskee maa underforstaae: „For Dem (er Herren ikke hjemme)“ eller: „saaledes hjemme, at han kunde eller vilde modtage Deres Besøg.“ — Skulde Tjeneren ligefrem have sagt: „Han er der nok; men han har ikke Tid og Leilighed for Dem?“ Dette Svar vilde sandsynligviis have fornærmet mig. Nu derimod vil jeg, hvis jeg er en Smule eftertænsom, vogte mig for bestemt at mene, at Vedkommende virkelig ikke er gaaet ud. Meget mere vil jeg kun sige: „Een af Delene; enten er han virkelig ude, eller er han i det mindste for mit Vedkommende saa godt som ude.“ Dog er det ogsaa muligt, at jeg ikke har saa megen Eftertanke og troer fast, at han virkelig er ude. Maaskee;

men saa er det ikke Tjeneren, der er Skyld i min Feiltagelse, men ene min Ubetænksomhed.

Nær beslægtet med et Forbehold er et tve'tydidigt Svar. Sæt, at et Svar, jeg faaer, tillader forskjellige Opfattelser, og at jeg ikke træffer den rigtige Opfattelse, ikke forstaaer Ordene som den Svarende forstaaer dem, — da er det igjen min Skyld. Og skulde den Anden end mærke min Feiltagelse, er han dog ikke altid forpligtet til at rette den og forklare mig, i hvilken Mening han selv forstaaer sine Ord.

Et historisk Exempel. Den h. Biskop Athanasius af Alexandria seiler op ad Nilfloden for at undgaae Mordere, der forfølge ham i et andet Skib. Han seer, at dette ikke vil lykkes ham. De have allerede næsten indhentet ham, førend han lader sit Skib vende om og seile sine Fjender imøde. Disse, der ikke kjende ham personligt, spørge, om Athanasius er langt borte. Athanasius svarer: „Nei, han er ikke langt borte.“ Fjenderne ahne ikke, at hans Mening er: „Men han staaer meget mere lige for eder.“ De mene at skulle forstaae Svaret som saa: „Han er kun lidt forud for eder, han har kun et ringe Forspring“, og ifølge denne urigtige Opfattelse seile de fremad, og Athanasius er undsluppet fra deres Hænder. Hvo vilde være saa rigoristisk at paastaae, at han burde have rettet deres urigtige Opfattelse og ligefrem erklæret: „Nei, I have ikke rigtigt forstaaet mine Ord; jeg er Athanasius?“

(Sluttes.)

Ordet „Christen“.

Den hellige Christophorus prædikede Christi Kors paa Øen Samos, da der under Kaiser Decius udbrød en ny Christenforfølgelse. Ogsaa den Hellige blev fængslet og stillet for Statholderens Domstol. Man spurgte ham om hans Navn, og han gav det skjønne Svar: „I mit Fædreland kalder man mig Adokimos o: den Foragtede; men siden den Tid, jeg bekjender Christus med Hjerte og Mund, heder jeg „Christophorus“, det vil sige

Christusbærer!“ — Efter gjentagne Forsøg paa at gjøre Christusbæren til en Afgudsdyrker lod Statholderen ham halshugge.

Den hellige Agatha blev forhørt af Quintinianus, Landshøvding paa Sicilien. Under Forhøret sagde han til hende: „Skammer Du Dig ikke ved at føre de Christnes lave Trælleliv, uagtet Du dog er af saa ædel Byrd?“ — Men hun svarede: „Den christelige Fornedrelse og Trældom er langt ædlere og mere udmærket end alle Kongers Pragt og Rigdom!“ — et Svar, som Katholiken bør give dem, der mene at sige noget særdeles klogt, naar de i deres Vankundighed bebreide Katholikerne, at de ere Trælle.

Den hellige Pacianus, som i det andet Aarhundrede efter Christus levede som Biskop af Barcellona, blev engang spurgt: „Hvorfor kalder Du Dig med de øvrige Christne endnu Katholik?“ Han svarede: „Christen er mit Navn, og Katholik mit Tilnavn; det ene adskiller mig og det andet betegner mig!“ Navnet „Katholik“ skiller altsaa fra de ved Vranglære og Vildfarelse affaldne fra den katholske Kirke, som ligeledes kalde sig Christne.

En af Napoleon I.' meest udmærkede Feltherrer og intimeste Venner beredte sig under sin Sygdom til Modtagelse af de Døendes Sacramenter. Da Præsten begyndte sin trøstende Tiltale med Ordene: „Hr. Greve!“ afbrød den Syge ham smilende og sagde: „Min kjære Hr. Pastor! Titlerne have intet Værd mere for mig; jeg beholder og skatter kun Titlen: Christen!“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I den offentlige Audients, som den h. Fader gav den 3. November, fremstillede sig blandt andre en forhenværende Zouave fra Holland, som overrakte ham et berømt Product af den hollandske Bagerkunst, nemlig en stor Peberkage (Lebkuchen). Denne naive Foræring be-

redte Paven en ikke ringe Fornøielse. Leo XIII. befinder sig for Tiden vel. skjønndt Veiret i de sidste Uger har været meget ugunstigt. Naar Veiret tillader det, recreerer Paven sig henimod Kl. 1 ved en Spadseretour i Vaticanets Haver.

Wien. Den pavelige Nuntius i Wien har faaet Befaling til foreløbigt at afbryde alle Underhandlinger med den russiske Regering, fordi dens Holdning ikke giver Udsigt til noget Resultat. Leo XIII. vil derimod offentliggjøre en høitidelig Indsigelse mod Russernes Voldsgjerninger imod de katholske Polakker.

Brüssel. Det katholske Parti i Belgien har nylig tabt et af sine meest fremragende Medlemmer. Greve Octavius af Alcantara er pludselig død. Han nedstammede fra en ældgammel, oprindelig spansk Slægt, som bosatte sig i Belgien under Carl V. og forsynede sit nye Fædreland med mange dygtige Embedsmænd. Greve Octavius blev født den 26. Marts 1805 i Fleurus. Før Revolutionen af 1830 var han Medlem af Provincialraadet i Brabant men hørte dog, efterat han havde giftet sig, til sin Gemal, indes Fædreland, Flandern. Hans Gemalinde hed Ernestine Schamp d'Averchoot og nedstammede fra en af Flanderns ældste Slægter. Mange Baand knyttede den Afdøde endnu til Spanien. Han var spansk Grande af første Classe, arvelig Ridder af Alcantara-Ordenen og i Besiddelse af flere spanske og pavelige Ordener. Han stod i Spidsen for den Comité, som indsamlede Peterspenge i Dioceset Gent. Døden overraskede ham uventet paa Slottet Lembeke; dog kunde han endnu modtage den sidste Salvelses Sacrament.

Baiern. I Øvrebaiern findes en Tavle ved en Bjergvei paa et Sted, hvor en Bonde forulykkede med sin Vogn. Tavlen bærer, foruden den Forulykkedes Navn, følgende Indskrivt:

„Der Weg zur Ewigkeit
Ist nicht gar so weit;
Um 9 Uhr fuhr er fort,
Um 10 Uhr war er dort.“

Eller paa Dansk: Veien til Evigheden er ikke lang. Kl. 9 kjørte han, og Kl. 10 var han der (i Evigheden).

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 29. December efter Høimessen.

De ved veldædige Gaver fra Medlemmer af Menigheden tilveiebragte Julegaver til Trængende ligge til Eftersyn Søndagen d. 22. December i Skolelocalet i Kirkebygningen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen d. 22. December. 4. Søndag i Advent.** — 23. M. Thorlak, Biskop. 24. Ti. (Fastedag) Vigilie til den h. Julefest.
- Onsdagen d. 25. December. Vor Herres og Frelzers Jesu Christi Fødsel. 1. Juledag.** I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 5 første Levitmesse med Prædiken. Fra Kl. 6½ til Kl. 9 holdes hver halve Time en stille hellig Messe. Kl. 10 anden Levitmesse. Kl. 6 Aften, høitidelig Festandagt med Prædiken. I Sct. Knuds Capel: Kl. 8 stille hellig Messe; Kl. 9 Høimesse med Prædiken.
- Torsdagen d. 26. December. Sct. Stephans' festlige Mindetag. 2. Juledag.** Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. — 27. F. Johannes, Apostel og Evangelist. 28. L. De uskyldige Børns Fest.
- Søndagen d. 29. December. Søndag imellem Juul og Nytaar. Søn- og Festdags-Gudstjeneste:**
- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 - „ 7, 7½ og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 - „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 - „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 - „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 - „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 - „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 - „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 - Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 - „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- Søgnedags-Gudstjeneste:**
- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
 - „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 - „ 7, 7½ og 8 stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 - „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 - „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 - „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.
- I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Sexogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 52. Søndagen den 29de December. 1878

Indhold: Vaticanerconciliets sande Historie. Montanus mod
Petræus. Jesusharnet hjælper. Kirkelige Efterretninger:
Brixen, Sct. Gotthard, England, London, Rusland,
Marysville.

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 51.)

11. Med det oprindelige Schema om Christi Kirke
forholder det sig ganske paa samme Maade. Det var
meget vidtløftigt og omhandlede mange Lærepunkter.
Det omfattede femten Capitler. Mange af de deri ind-
befattede Punkter vare allerede implicite, ja endog explicite
definerede. De meest fremragende iblandt dem, saasom
Kirkens Ufeilbarhed vare aldrig blevne benægtede eller
betvivlede af nogen Katholik.

Men hvad Spørgsmaalet om den romerske Biskops
Myndighed angaaer, saa vise Forhandlingerne om det
tredie og fjerde Capitel, Antallet af Talerne, som toge
Ordet, den Mængde Ændringsforslag, der stilledes. nok-
som, at der selv blandt Kirkens Hyrder var en vis Aan-
dens Uro tilstede med Hensyn til disse Punkter. Man
handlede derfor udentvivel meget klogt ved at bestemme,

at de Sandheder skulde defineres først, som man havde nægtet og reist Modstand imod, samt at det, som var Gjenstand for Controvers, skulde afgjøres, inden man gik over til at omhandle saadanne Punkter, hvorom Alle vare enige.

Det var desuden umuligt, i den korte Tid, som Conciliet endnu kunde raade over, at drøfte det hele Schema, som bestod af femten og siden, da Capitlet om Ufeilbarheden kom til, af sexten Capitler. Man forudsaae, at alene Sommerheden vilde gjøre Fortsættelsen af Conciliet endnu før August Maaned umulig. Allerede var, som sagt, en Deel Biskopper blevne syge, endnu flere vare kun ved at opbyde alle deres Kræfter istand til at tage Deel i Conciliets besværlige Arbeider. Tillige opdukkede Rygter om en forestaaende Krig; disse bleve mere og mere høirøstede og betegnede denne Eventualitet som nærforestaaende. Derfor vedtog man en af talrige Biskopper, hvis Antal let havde kunnet fordoble sig, undertegnet Petition om, strax at aabne Discussionen om det Spørgsmaal, som i Aarhundreder havde foruroliget Kirken. Vi have ovenfor seet, hvorledes Biskopperne siden Centenariumsfesten havde drevet paa Afgjørelsen af dette Spørgsmaal. Næppe var nemlig Conciliet aabnet, før et betydeligt Antal Biskopper paa en lovlig tilladt og ærlig Maade søgte at naae dette Maal. Spørgsmaalet om Pavens Ufeilbarhed stod aabenbart uafbrudt for deres Øine. Det udbredte sin Skygge over enhver Forhandling, ja indvirkede forstyrrende paa den. Tiden blev spildt, Forhandlingerne uden Nødvendighed og uden Grund trukne i Langdrag. En hemmelig Følelse af Ubehagelighed var overalt kjendelig; det var, som det undertiden er Tilfældet i lovgivende Forsamlinger, hvor Enhver tænker paa den samme Gjenstand, hvor den ene Part haaber og den anden frygter; hvor vel Ingen vover først at bryde Tausheden, men hvor dog Enhver ved hele sin Optræden røber, hvad han tænker. Saaledes var det dengang paa Conciliet. Man forblev fra begge Sider i en Tilstand af gjensidig Mistanke og unødvendig Antagonisme! Af Kjærlighed til Sand-

heden, til Fred og til Næsten besluttede man endelig at drage Gjenstanden frem for Dagens Lys og at hidføre en Afgjørelse i dette Anliggende. Kuene de, saaledes sagde man, som holde Definitionen af denne Lære for inopportun, begrunde og retfærdiggjøre denne deres Anskuelse, nu, da skulle de Øvrige slutte sig til dem. Men faaer den modsatte Mening Overhaand, nu, da tør man haabe, at den bliver vedtaget. Ialtfald var den eneste Vei til en Afgjørelse den, aabent og med rolig Overveielse at discutere de under denne Controvers sig indbyrdes modsigende Beviser.

Endnu en anden og det en høiere Bevæggrund indvirkede paa en snarlig Overgang til Discussionen. Ved Conciliets Aabning havde syvhundrede Biskopper af den katholske Kirke indfundet sig; men allerede i det andet offentlige Møde stemte kun sexhundredeogsyvogtredstyve, da det oprindelige Tal som Følge af Dødsfald og en Deel Biskoppers Afreise var blevet formindsket. Dog, Halvdelen af samtlige Christenhedens Biskopper var endnu i Rom. Naar man da havde til Hensigt at forelægge Spørgsmaalet om den romerske Biskops Primat og Ufeilbarhed til Forhandling, saa var det udentvivl hensigtsmæssigt at discutere saadanne Spørgsmaal paa en Tid, hvor Episcopatet endnu var nogenlunde stærkt repræsenteret. Paa intet af de tidligere Concilier havde saa mange Biskopper været forsamlede; om der paa et fremtidigt Concil vilde samles saa mange, det kunde man ikke have nogen Mening om. Det var endvidere hensigtsmæssigt, at Discussionen om disse Punkter ikke blev aabnet pludseligt, heller ikke, naar Antallet af Concilsfædre var blevet formindsket, men paa en Tid, hvor Episcopatet var stærkt repræsenteret. Havde man opsat Forhandlingen om denne Gjenstand til en Tid, da Biskoppernes Antal var blevet formindsket, saa havde fjendtligsindede Forfattere kunnet sige, at Biskopperne ikke havde vovet at begynde Discussionen, saalænge Conciliet endnu var talrigt, men at de havde ventet, indtil der kun var saa faa Concilsfædre, at

man kunde gjøre med dem, hvad man lystede, eller, med andre Ord, nøde dem til en slavisk Underkastelse, og at man derfor først da havde defineret Læren om Pavens Ufeilbarhed. Man slog da ind paa en hæderligere og mandigere Vei. Man besluttede uden Ophold at aabne Discussionen, og Fremtiden viste, at man ikke havde begyndt den een Dag for tidligt. Constitutionen om den romerske Biskop blev kun tilendebragt derved, at alle Medlemmer af Conciliet arbejdede paa det ihærdigste, men isærdeleshed Medlemmerne af Commissionen for Troesager, som vare nødte til efter ethvert Møde at træde sammen til Raadslagning i Generalcongregationen, for at prøve og bearbejde de stillede Ændringsforslag. Constitutionen blev stadfæstet og proclameret kun fireogtyve Timer før Udbruddet af Krigen imellem Frankrig og Tydskland.

12. Det turde til Slutning vel være paa sit Sted, i Korthed at pege hen paa de Følger, som enten i Virkeligheden ere fremgaaede af det Vaticanske Concil, eller dog i det mindste tilskrives samme.

Efter den 18. Juli 1870 ere nu syv Aar forløbne, og der er kommet visse Resultater for Dagen, som maae føres tilbage til det Vaticanske Concil. Med flere andre er dette dog ikke Tilfældet; men de blive alligevel tilskrevne Conciliet.

Vi skulle først omtale de formentlige Følger, som „Post hoc, ergo propter hoc-Skolen“ (o: de Mennesker, der betragte hvad der er skeet efter Conciliet som Følger af Conciliet) betegner som Virkninger af Conciliet.

Først har en umaadelig Mængde af Bladartikler og endnu fornylig en tydsk Forfatter sagt, at den tydsk-franske Krigs Udbrud maatte føres tilbage til det Vaticanske Concil. — Men Ingen, som har iagttaget Preussens og Frankrigs Holdning i en Række af Aar, behøver at tage sin Tilflugt til det Vaticanske Concil, for at forklare sig Aarsagen til denne saa beklagelsesværdige Krig. Man maa snarere undres over, at den ikke

udbrød tidligere. At føre denne Krigs Oprindelse tilbage til de Ultramontane eller Jesuiterne, er noget saa absurdt, at det aldrig kunde falde noget fornuftigt Menneske ind. Thi den første Følge af denne Krig maatte dog nødvendig blive den, at de franske Tropper bleve trukne tilbage fra Rom; og da var det jo let at forudsee, at, hvis dette skulde skee, saa vilde den næste Følge deraf blive den, at Kirkestaten blev besat af italienske Tropper. Man pleier nu i Almindelighed at holde de Ultramontane og Jesuiterne for meget skarpsynede, naar det gjælder denne Verdens Forhold. Men naar de ikke havde været istand til at forudsee disse Følger, saa nødes man til at antage, at de paa den Tid ikke engang vare i Besiddelse af sund Menneskeforstand. Frankrig og Tydskland droge i Krig mod hverandre, fordi den gjennem Generationer forhaandenværende Ophidselse, Mindet om taalt og tilføiet Uret og den imellem Rivaler herskende Skinsyge havde ophidset den krigeriske Aand i en saadan Grad, at man ikke længere var istand til at holde den indenfor sine Skranker. Det Vaticanske Concil var ikke nødvendigt for at hidse disse Magter paa hverandre, fordi ingen Magt i Verden vilde have formaaet at forhindre deres fordærvelige Sammenstød.

Man henviser undertiden ogsaa til disse Tildragelser og siger, at deri aabenbarer sig en Nemesis for Pavens Hovmod.*) Isandhed da maa Pavernes hele Historie være en stadig Nemesis, eftersom Ingen

*) „Det selvsamme Aar, som kort Tid efter „Plebiscitet“ oplevede den franske Cæsarismes Tilintetgjørelse, saae ogsaa, hvorledes Nemesis straffede Pavens aandelige Stolthed, som dengang havde naaet sit Høidepunkt, og viste ham, som havde anmasset sig en guddommelig Natur, at Gud er en nidkjær Gud, som ikke under nogen Anden den Ære, som tilkommer Ham alene.“ — Geffken, „Kirche und Staat“ Bd. 2 S. 334. Forstaaer denne lærde Herre manskæe, hvad „en guddommelig Natur“ er? Eller troer han, at det Vaticanske Concil har proclameret, at Pius IX. ikke var en Skabning?

har lidt saa ofte og saa længe som Paverne. Men, langt fra heri at see en Nemesis, see vi tvertimod i deres Historie Guds Haand, som har ordnet det saaledes, at det at lide for Sandhed og Retfærdighed er blevet til en stadig Lov for Kirken og dens Overhoved.

13. Men det kan ikke nægtes, at der efter det Vaticanske Concil næsten allevegne har reist sig en fjendtlig Modstand mod den katholske Kirke. Det liberale Parti i Tydskland aabnede dette Drama og efterfulgtes af de Liberale i Bern og Genf, de Liberale i Belgien, i Spanien, i Italien, Brasilien og en Deel Englændere, som ligeledes kaldte sig liberale. Katholikerne, saaledes hed det, vare fædrelandsfjendtlige og kunde kun være loyale Undersaatter paa deres Religions Bekostning; deres Trofasthed som Undersaatter var deelt, fordi de vare afhængige af et fremmed Overhoved etc. Alt dette blev paastaaet af de „Liberale“. Det er de Liberale, som ere Ophavsmændene til de Falckske Love; det er dem, man maa føre Forfølgelsen af Biskopper og Præster med Pengebøder, med Fængsel, med Afsættelse og Landsforviisning til Regning, saaledes som vi i de sidste Aar have seet det i Tydskland, i Schweits og i Sydamerica. Den „liberale“ italienske Regering har man at takke for Loven mod Præsteskabets Misbrug, eller Oversættelsen af de Falckske Love paa Italiensk. — Der fortælles om Lasker, at han engang har sagt, at han er den eneste Liberale, som er bleven tilovers i Berlin. Ja, man kunde fristes til at antage, at det Vaticanske Concil havde forhexet hele det liberale Parti ved circeiske Tryllekunster. Vore Dages Liberale have fuldstændigt forandret deres tidligere Natur: de ere nu blevne til Forfølgere. „Chiesa libera nello Stato libero“*) behøver, som de Liberale sige, et Supplement i Codice Penale (Straffeloven). Den moderne Liberalisme betyder Statens Cæsarisme. Den synes at troe, at „al Magt i Himlen

*) En fri Kirke i den frie Stat.

og paa Jorden“ er bleven Staten overgivet, og at Staten er i Besiddelse af Magt til at fastsætte Grændserne baade for sin egen og for Kirkens Jurisdiction. Alle Synder og Blasphemier imod Gud kunne forlades Menneskene; der gives kun een Synd, som ikke tør haabe Tilgivelse. Enhver, som taler imod Statens Almagt, er illoyal, og hans Synd skal aldrig forlades ham. — Man har sagt i det italienske Deputeretkammer, at Loven imod Præsteskabets Misbrug var provoceret af det Vaticanske Concil. Men ved samme Leilighed høre vi da ogsaa af den Mands Mund, som har forfattet dette Lovudkast saavel som af Commissionens Medlemmer, at den selvsamme Lov allerede længe før det Vaticanske Concil stod i Sardiniens Straffelovbog.

„Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?“

Hvorledes skal jeg holde en „Liberal“ fast, naar han hver Dag siger noget Andet?

Gambetta holdt for nogen Tid siden en Ligtale over de begravede saakaldte „Gallicanske Friheder“. Han sagde i den franske Nationalforsamling, at den franske Nationalkirke ikke eksisterer længere, thi — det Vaticanske Concil havde „denationaliseret“ denne. Ak, de Herrer, som istemme en Skoggerlatter, naar de høre Verdensforløserens Navn, de have undertiden en saa fin theologisk Følelse, at de forarges over det Vaticanske Concils Beslutninger. Skal man kalde Tingene ved deres rette Navn, saa er det isandhed — Hykleri. Men det kan i Virkeligheden ikke være nogen Tvivl underkastet, at det Vaticanske Concil har samlet alle Kirkens kampdygtige Kræfter og derved bevirket, at hele den antichristelige Revolution har faaet en Følelse af det Tryk, som den store moralske Magt udøver, der opretholder Verdensordenen. Derfor fælder man ikke Taarer; nei, man raser.

(Sluttes.)

Montanus mod Petræus.

(Sluttet.)

4. Der er kun det Spørgsmaal endnu tilbage, om et sligt Forbehold eller tvetydigt Udtryk er overensstemmende med Christendommens Aand, eller ikke?

Det er let at besvare. Ikke blot bruge gode, samvittighedsfulde Christne uden Skrupel slige Forbehold og Tvetydigheder, som: „Herren er ikke hjemme!“ — ikke blot var Athanasius en lige saa stor Helgen som en mandig Character og et uforfærdet Sandhedsvidne; — men selv den Herre Christus har jo benyttet sig af saadanne Udtryksmaader.

Mesteren var bleven spurgt af sine Apostle om, hvilke Tegn der skulde være paa Verdens Ende. Han angiver dem og tilføier sluttelig: „at Ingen vidste om Dommens Dag og Time, hverken Englene, ei heller Sønnen, men alene Faderen“ (Marc. 13, 32). Paafaldende, men forstaaeligt! Apostlene vidste, at som Gud havde Herren den samme Alvidenhed som Faderen. Det behøvede de ikke ved denne Leilighed at erindres om. De kunde altsaa selv let underforstaae: (Sønnen veed det ikke) som Faderens Sendebud, d. e. han har ikke faaet det Hverv at kundgjøre os Dagen og Timen, men vil tvertimod lade os i Uvished derom. Vi maae altsaa ikke mere fritte ham, men undertrykke vor fromme Videlyst. — Ligner dette Herrens Svar ei aldeles Skriftefaderens ovenanførte: Jeg veed Intet?

Et andet Exempel findes hos Evangelisten Johannes C. 7 (efter Vulgata og nogle græske Haandskriver). Da Løvsalenes Høitid nærmede sig, blev Herren opfordret af sine Slægtninge til at drage fra Galilæa op til Judæa. Frelseren svarer: „Drager I op til denne Høitid; jeg drager ikke*) op til denne Høitid; thi min Tid er endnu

*) Nogle græske Haandskriver udelade hele Sætningen („jeg drager . . . Høitid“), andre læse: endnu ikke — eller: ikke for Øieblikket. „Men“, siger Maldonat, „jeg kan nødigt faae mig til at troe, at nogen af de sidste Læsemaader skulde være den rigtige. Thi en Deel Texter, baade græske og latinske, udelade „endnu“; ja, det er vist, at alle latinske Fortolkere betvivle Ægtheden af dette Ord. Det kan altsaa ansees for afgjort, at der bør læses: „Jeg drager ikke op“ — en Læsemaade, der ved selve sin Vanskelighed anbefaler sig som den ægte.

ikke fuldkommet.“ Manges En vilde vel sagtens have forstaaet dette som saa: „Denne Gang drager jeg slet ikke til Jerusalem, for ei at udsætte mig for Livsfare, da min Lidelses Tid endnu ikke er kommen.“ Men i Virkeligheden vil Herren kun paa en høflig Maade unddrage sig sine Nærmestes Paatrængenhed og vil have underforstaaet: „(Jeg gaaer ikke) med eder“ eller „aabenlyst“. Thi Evangelisten fortsætter: „Men da hans Slægtninge vare dragne op, da drog han og selv op til Høitiden, ikke aabenlyst, men lønligt.“ — Ligner dette ei Tjenerens Besked: „Herren er ikke hjemme?“

Ingen vil dog vel vove at sige om disse Frelserens „Udflugter og undvigende Svar“, hvad Dr. Martensen S. 268 siger om dem i Almindelighed. „at de idelig spille over i det Jesuitiske, hvor Ordene ere stillede paa Skruer og fulde af Forbehold, og hvorved man, idet man for enhver Priis vil undgaae at støde an imod Bogstavsandheden, indvikler sig i et Væv af Sophistik, der er forstyrrende og forvirrende for den eenfoldige, naturlige Sandhedsfølelse og meget værre end en simpel Usandhed.“ (!)

5. Hvor urimelig den sidste Paastand er, vil endnu bedre indsees af Følgende. Moralisterne undlade ikke at indskærpe, at kun naar tre Betingelser samtidigt opfyldes, tør der bruges et Forbehold eller et tvetydigt Svar.

Første Betingelse: Forbeholdet maa kunne skimtes (det maa være fornemmeligt og tør ei være reent indvortes — *restrictio sensibilis, non pure mentalis*). F. Ex.: Spørges jeg, om min fraværende Ven er hos mig, saa tør jeg ikke svare: Jo, han er, naar jeg derhos tænker: Men han er her kun i et Billede. Det Forbehold kunde umuligt underforstaaes.

Vistnok kan jeg, pegende paa min Vens Photographi, sige: „Det er min Ven.“ Men aldrig tør jeg sige: „Min Ven er hos mig“, naar jeg ikke har ham selv, men kun hans Portrait hos mig.

Anden Betingelse: Den Spørgende maa paa sin Side ei have Ret til at erfare den hele Sandhed, medens jeg derimod paa min Side maa have en vigtig Grund til at holde Sandheden skjult. Kjøberen af et Huus f. Ex. har Ret til nøie at forhøre sig om Alt, hvad der vedkommer Huset; og jeg har som Sælger den Pligt ærligt at sige ham den hele uforblommede Sandhed.

Selv om den Spørgende ingen Ret havde til at spørge, maatte jeg dog paa min Side have en vigtig Grund til at dølge Sandheden, for at turde bruge et Udtryk, hvorved han muligviis kunde komme paa Vildspor. Ubetinget og uindskrænket at ville tye til Forbehold og Tve-tydigheder, ja, det vilde være „forstyrrende og forvirrende for den eenfoldige, naturlige Sandhedsfølelse“ — skjøndt langtfra saa slemt, som en simpel Usandhed, endsige „værre end den“.

Tredie Betingelse: Min Hensigt med at bruge en slig Udflygt tør aldrig være at vildlede den Spørgende, men den maa ene være at dølge Sandheden, om jeg end derhos maa tillade, at den Spørgende forvilder sig.

Men dette kunde maaskee synes Petræus at være sophistisk. Det maa derfor nærmere forklares.

Han erkjender med Martensen (II S. 448) og al sund Menneskeforstand, at Nødværge er tilladt, ja kan blive Pligt for en Person, naar hans Liv angribes. Lad os antage, hvad der formentlig aldrig vil skee, at en Morder trænger med ladet Pistol ind i —borgs Præstegaard: da er Petræus sikkert ei forpligtet til værgeløs at lade sig skyde. Nei, han maa i saa Fald gjøre sin Angriber uskadelig, skyde i Benene eller Armene paa ham, og, skulde det ei være nok, sigte paa hans Hjerte eller Hjerne. Men hvorledes kan det være tilstedeligt? Lad os antage, at han erkjender i Angriberen en gammel Fjende: mon han da maa skyde ham af Had og Fjendskab eller for at hævne sig? Paa ingen Maade. Vilde jeg, siger han vistnok selv, skyde min Angriber og gamle Fjende ihjel af disse Bevæggrunde, da blev jeg ligefrem til Morder. Men jeg vil meget mere kun forsvare mit Liv, saa dyrebart og uundværligt for mine Kjære, og saa uskatteerlig kostbart for min elskede Menighed. Jeg vil blot afværge den overhængende Fare; jeg forsvarer mit Liv mod hin Røver og gamle Fjende, som jeg vilde forsvare det i Grønland mod en Iisbjørn eller i Santalmissionen mod en Tiger, ved at gjøre Angriberen uskadelig. At Angriberen her ei er et umælende Dyr, men et fornuftigt Menneske, skabt som jeg i Guds Billede, det gjør mig ondt. Men Drab paa den uretfærdige Angriber er den eneste Udvei til Frelse, der staaer mig aaben. At Angriberen mister Livet ifølge mit Nødværge, maa jeg tillade for at redde mit eget Liv.

Dette vilde være meget rigtigt tænkt og talet og uden det mindste Spor af Sophistik. Deraf slutte vi, at følgende Grundsætning er rigtig: Har en i og for sig til-ladelig Gjerning eller Udsagn lige umiddelbart to lige-betydende Følger: en god (Selvforsvar eller Sandhedens Hemmeligholdelse) og en slem (Manddrab eller Næstens Vildfarelse) — saa er Gjerningen tilstedelig for den gode Følges Skyld; dog tør du ei tilsigte den slemme Følge — ellers vilde du jo blive til en Morder og Bedrager —; den tør kun tillades af dig med Bedrøvelse og Smerte, fordi den nu engang er uadskillelig fra selve Gjerningen.

Der vilde endnu være Noget at sige om Petræus' sære Maade at blive af med en Modstander paa. Dog jeg seer, at jeg allerede har misbrugt Læsernes Taalmod. Derfor opsætter jeg den Sag til en anden Gang og vedbliver at være

med særdeles Høiagtelse
Deres ærbødige G. Montanus.

Jesusbarnet hjælper.

Vi meddele hermed en til Fyrstbiskoppen af Brixen stilet Skrivelse, dat. 3. Jan. 1867 fra Jungholz i Tyrol, som er et lysende Beviis for Frelserens Godhed:

„Therese Prutscher, født 1855 i Jungholz ved den bairste Grændse, det ældste af to meget fromme Forældres Børn, laae for fem Aar siden syg ifølge et Fald under en væltende Vogn. Fra sin Sygdoms Begyndelse af kunde hun kun med Nød og Næppe, og det kun for korte Øieblikke og ikke uden Hjælp, forlade Sengen. Var hun udenfor Sengen, saa var hun et sandt Jammerbillede, som vakte alle Besøgendes Medlidenhed. Paa Lægens Anordning, som bestandig raadete til Bevægelse, forsøgte hun paa at gaae paa Krykker, men kunde kun naae saa vidt, som Sengen var lang og sank derpaa ned paa en Stol. Da disse Forsøg altsaa viste sig at være resultatløse, holdt hun op dermed. En anden meget berømt Læge raadete til Brug af Bade, og da disse halvandet Aar igjennem vare anvendte uden at frembringe nogen Virk-

ning, erklærede Lægen, at han ikke mere vidste, hvad han skulde raade til. Det var nu et heelt Aar, at den stakkels Syge havde været uden al Lægehjælp. Ved Begyndelsen af det foregaaende Aars Advent holdt hun en Andagt til det guddommelige Barn i Krybben, og idet hun ogsaa bad Andre om at holde den med sig, ytrede hun tidt: „Det kjære Jesusbarn vil vist hjælpe mig“. Jo mere Julefesten nærmede sig, desto bestemtere bleve hendes Ytringer. Naar den Ene eller Anden af hendes Omgivelse tillod sig at udtale en Tvivl eller en Spøg over hendes formentlige Indbildning, svarede hun ganske rolig: „Du skal faae at see, at det kjære Jesusbarn hjælper mig; jeg staaer op af Sengen Julenat.“

Alle i Huset bleve mere og mere bekymrede for, at den Syge ved skuffet Haab skulde bringes til Forsagthed og til en ret bedrøvelig Gemytstilstand. Jeg nærede den samme Bekymring. Men da der Kl. 11 i Julenatten ringedes første Gang til Midnatsmessen, forlangte den Syge sine Klæder. Søsteren, som var hos hende, vilde overtale hende til at opgive dette Ønske.

Da blev hendes Bøn mere og mere inderlig, indtil Søsteren, der græd af Medlidenhed, gav efter og hentede Klæderne. Nu reiste den Syge sig i Sengen, bestænkede sig med Vievand, gjorde Korsets Tegn og sagde: „I det guddommelige Jesusbarns Navn staaer jeg op af Sengen.“ Søsteren vilde efter Sædvane hjælpe hende, idet hun tog hende under Armene. Men den Syge skjød hende med et sagte Tryk tilside, reiste sig klædte sig paa, gik frit fra Sengen hen til et Bord, hvorpaa et Billede af Jesusbarnet var opstillet og sagde under Glædestaarer: „Nu lad mig takke Jesusbarnet“. Hun knælede derpaa ned. Hendes Søster begyndte at skjælve af Glæde, brast i lydelig Graad og løb til Forældre og Sødskende, under Raabet: „Therese er staaet op og kan gaae!“ Alle ilede til Kammeret. Therese gik dem første Gang i fem Aar imøde og hilste dem ved Døren. Da udbrød de alle i Graad og Hulken, men kom endelig til Besindelse igjen under en varm Takkebøn. Tildragelsen blev allerede tidlig om Morgenen bekjendt for hele Menigheden. Thereses Kammer opfyldtes Dagen igjennem med Besøgende, fordi Enhver vilde ved eget Øiesyn overbevise sig om den vidunderlige Kjendsgjerning. Hun modtog Alle med stor Venlighed. Modne Mænd græd som Børn ved at see hende. Den Helbredte gaaer nu ganske frit omkring i

Huset; hun sporer rigtignok nogen Smerte i Lænderne, men den aftager med hver Dag. De taknemmelige Forældre have overgivet mig tre Ducater for Foreningen af Jesu Barndom til Hedningebørns Opdragelse, som jeg har den Ære at tilsende Deres Naade. Maaskee holder Deres Fyrstbiskoppelige Naade denne vidunderlige Tildragelse for skikket til at blive udbredt blandt det troende Folk til Ære for Gud den Allerhøieste og hans eenbaarne Søn, det lille, gode Jesusbarn.“

Kirkelige Efterretninger.

Brixen (Tyrol). Den 8. October afgik ved Døden Alexander Blarowics, keiserlig kongelig Ritmester udenfor Tjenesten efter Modtagelsen af de Døendes Sacramenter. Den Hedengangne havde i en Række af Aar opholdt sig i Brixen, hvor han levede af sin Pension og opbyggede hele Befolkningen ved sit hellige Levnet. Hele Aaret igjennem holdt han den strengeste Faste, saa at han kun behøvede overordentlig Lidt til Livets Ophold. Hvad han havde tilovers af sin Pension, skjænkede han til de Fattige. Han reiste sig fra sit Leie Kl. 12 om Natten og bad indtil Kl. 4 om Morgenens, da han begav sig til Capucinerkirken. Der blev han indtil Kl. 7 om Formiddagen. Folk kaldte ham for den hellige Ritmester. En stor Folkemængde strømmede den 8de og 9de til for at see hans Lig. Det blev almindelig iagttaget, at Døden ikke havde vanziret ham, ja at tvertimod Forklarelsens Gjenskin paa en Maade straaledes fra den Afdødes Ansigt. Blarowics havde flere Aar tjent i Italien og havde indtil 1866 ikke ført et videre opbyggeligt Levnet. Men han blev i dette Aar omvendt ved en Prædiken, som han hørte aldeles imod sin Villie. Hans Omvendelse var saa grundig, at han efter denne Tid førte en sand Bodfærdigs Liv, som han afsluttede med en hellig Død. R. i. P.

Sct. Gotthard. Fra 1. October 1877 indtil 30. September 1878 bleve ikke mindre end 10,601 fattige Rei-

sende pleiede i det hæværende Hospitium, deriblandt 107 Syge og halvt Ihjelfrosne. I det Hele bleve 39.470 Portioner Mad uddeelte og ligeledes et stort Antal Klædningsstykker. Den samlede Udgift beløb sig til 12,935 Francs og Indtægten til 12,395 Francs. Underbalancen var altsaa 540 Fr.

England. „Whitehall Riview“ har i et Særtryk offentliggjort en Fortegnelse over fremragende engelske Convertiter. Listen er i dens nærværende Skikkelse endnu meget ufuldstændig, men byder dog den af Gladstone forlangte Classification af de „til Rom dragne Pilgrime“. Antallet af Convertiterne er 1,640, deriblandt 12 Peers, 3 Stamherrer, 23 Gemalinder til Peers, 333 anglicanske Geistlige, 266 Doctorer ved Oxford Universitet, 128 Doctorer i Cambridge og 4 ved Dublins Universitet.

London. En Meningsforskjæl imellem den anglicanske Professor Dr. Pusey ved Oxford Universitet og den anglicanske Ærkebiskop af Canterbury danner for Tiden en Gjenstand for alvorlige Discussioner i England. Nylig havde nemlig en Conference af 100 anglicanske Biskopper udtalt sig derhen, at Ingen af Kirkens Tjenere havde Bemyndigelse til at indføre det hemmelige Skriftemaal. Denne Beslutning gav Dr. Pusey Anledning til at henvende sig til Ærkebiskoppen for at faae nærmere Oplysninger, da han allerede i fyrretyve Aar havde fulgt denne Praxis og med Biskopperne af Oxford, London og Exeter's Vidende havde hørt Folkets hemmelige Skriftemaal. Ærkebiskoppen vægrede sig ved at meddele nærmere Oplysninger, da han ikke kunde finde sig beføiet til at udtale sig om Conferencens Beslutninger, hvorpaa Dr. Pusey erklærede at være nødt til eventualiter at nedlægge sit Embede. Saaledes bliver altsaa Gavnligheden af det hemmelige Skriftemaal anerkjendt af en berømt protestantisk Lærd og ikke blot det, men ogsaa forsvaret med Eftertryk, skjøndt han dog efter protestantiske Anskuelse ikke kan ansee Boden for et Sacrament.

Rusland. Lemberger „Dziennik Polski“ offentliggjør en Skrivelse fra en græsk-uneret Bonde fra Podlachien til hans landsforviste og nu i Galicien levende Sognepræst, som characteriserer den endnu stadig vedvarende russiske Forfølgelsessyge imod Katholikerne. Den meddeler bl. a., at flere unerede Familier, som havde ladet deres Børn døbe af en uneret Præst i Krakau og havde deponeret

Døbesedlerne i Communcancelliet, blevne af Gensdarmen førte til Districtschefen. Denne lod Forældrene inde-spærre og de døbte Børn bringe til Byen for der at lade dem gjendøbe af en schismatisk Pope. De fængslede Forældre bleve førte ind i et Bureauværelse for at over-være den sacrilegiske Handling. Da nogle Fædre mod-satte sig, bleve de regalerede med Stokkeprygl, medens Mødrene bleve tvungne til at lade sig vaske af Politi-betjente, formodenlig for at rense dem fra de „romerske Indflydelser, som de havde modtaget i Krakau.“ Brev-skriveren tilføier, at han har skrevet de faa Linier om Natten og ved Skinnet af Kaminilden, fordi han frygtede for, at nogen af Sognefogdens Spioner kunde lægge Mærke til hans Gjerning. Saaledes handle endnu de Christnes foregivne Befriere.

Marysville (Californien). Hvad katholsk Mod for-maaer selv ligeoverfor afgjorte Frimurere, har for nogen Tid viist sig i Marysville. „Wahrheitsfreund“, et Blad i Cin-cinnati, fortæller: En vis J. Brix havde paa Dødsleiet frasagt sig Frimureriet og efter Modtagelsen af de hellige Sacramenter forlangt en katholsk Begravelse ved Siden af sin første Hustru. Men „Brødrene“ truede den alder-stegne Biskop O'Connell med at ville skyde ham, hvis han vovede at begrave Manden paa katholsk Maade og forberedte Alt for at jorde ham paa deres Kirkegaard. Da stillede den Afdødes Enke sig foran Ligvognen med en decideret Erklæring om, at man kun over hendes Lig skulde bringe hendes afdøde Mand andetsteds hen, end til den katholske Kirkegaard; og Dr. Rozas, en af Landets berømteste Læger, stillede sig ved hendes Side og læste de forbløffede Logehelte Texten paa en saadan Maade, at de holdt det for bedst at vige Pladsen.

Rettelse i Nr. 51.

S. 808 L. 5 fra o. udtalte Ord læs: udeladte Ord.
 „ 809 L. 17 fr. n. Begyndelse læs: Begrundelse.

Ved den af nogle Damer foranstaltede Indsamling til Fordeel for Trængende er der ialt indkommet 84 Kr. og en lille Pakke med Urtekramvarer. For Pengene er der indkjøbt Levnetsmidler, og det Hele er blevet fordeelt til 18 Familier, bestaaende af c. 60 Personer. Jeg benytter denne Leilighed, for paa de Trængendes Vegne at takke Alle, som have bidraget til at berede dem denne Juleglæde, forvisset om, at Han, som er de Trængendes Fader og bedste Ven, rigeligt vil belønne det.

C. Freund.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 29. December efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 29. December. Søndag imellem Juul og Nytaar.

30. M. Thomas, Biskop og Mart. 31. Ti. Sylvester, Pave.
 Paa Aarets sidste Aften holdes i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 en høitidelig Takkeandagt med Prædiken og „Te Deum“.

Onsdagen d. 1. Januar 1879. Christi Omskærelse. Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. — 2. To. Octav af Sct. Stephanus. 3. F. Octav af Sct. Johannes; Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 4. L. Octav af de uskyldige Børns Fest.

Paa Nytaarsdag og Søndagen d. 5. Januar afholdes den første Kvartalscollect af Peterspengen.

Søndagen d. 5. Januar. 1. Søndag efter Nytaar.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7, 7½ og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.